

GOVERNMENT OF INDIA

ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA

CENTRAL.
ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY

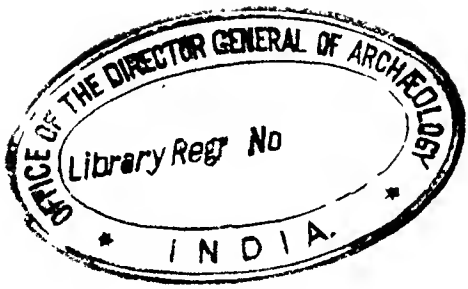
ACCESSION NO. 35821

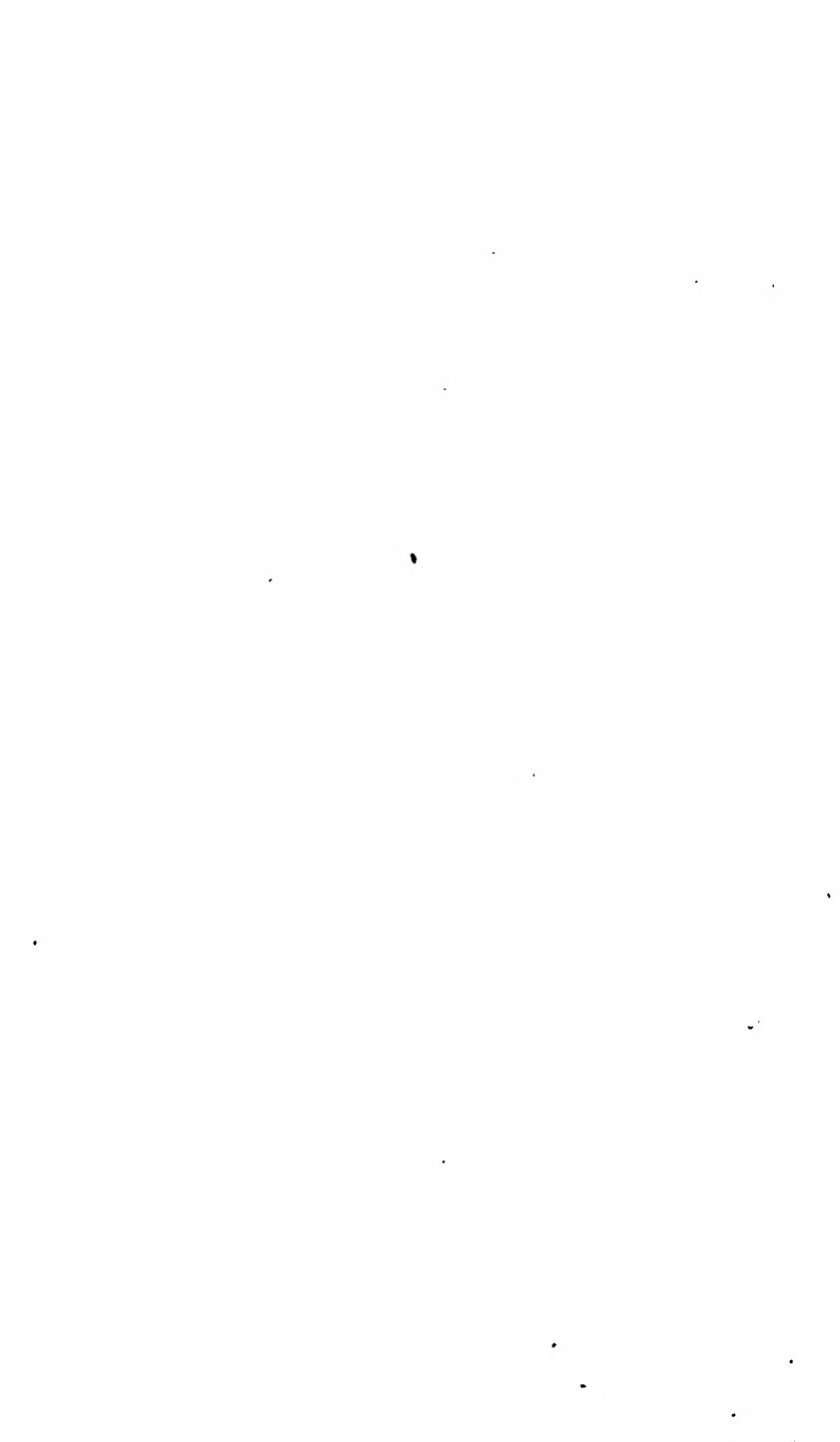
CALL No. R 491. 5332 / P.G.E.D

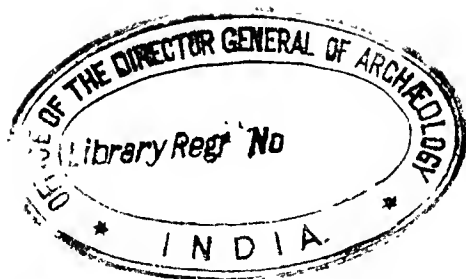
D.G.A. 79

A 121

5.1.

PAHLAVI, GUJARÂTI AND ENGLISH DICTIONARY.

BY

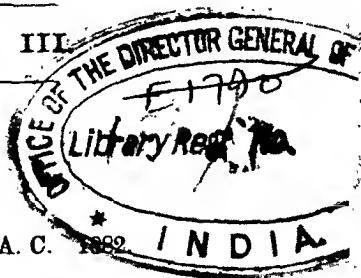
JAMASPJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASP ASANA,

FELLOW OF THE UNIVERSITY OF BOMBAY, AND

MEMBER OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY.

35821

VOLUME III

A. Y. 1251.

A. C. 1882.

BOMBAY—JEHANGIR BEJÂNJI KARANI, 18, PARSİ BAZAR.

LONDON—MESSRS. TRÜBNER & Co., 57 & 59, LUDGATE HILL.

(All rights reserved.)

651

CEN. LIB. OF PHYSICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 35821 .....

Date ..... 26.7.61 .....

Call No. R491.5.332./P.B.E.D.

BOMBAY:

PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.

પેહેલવી-ગુજરાતી અને ઇંગ્રેજી શબ્દકોષ.

રચનાર,

જાભાસ્પેન્ડ દેસ્તુર મીનોએહેરજીભાસ્પ આસાના,

મુંબઈની યુનીવરસીટીનાં ફેલો, અને મુંબઈની રાયલ એસી-
આટીક સોસાઈટીના મેમ્બર.

દક્ષતર ૩ જી.

સને ૧૨૫૧ યજ્ઞવલ્કરદી. સને ૧૮૮૨ ઈસવી.

મુંબઈ—જેહાંગીર બેજનજી કરાંની

નાં ૧૮, પારસી બજાર.

લંદન—મીસીઅરસ ટ્રુબનરની કુંપની,

૫૭ અને ૫૯, લડગેત હીલ.

(તરજુમો કરવાનો તથા બીજા સર્વે દબ્બો અંકકર્તાએ પોતાને સ્વાધીન રાખેલાં છે.)

મુંબઈમાં

એન્યુકેશન સોસાયટીનાં છાપખાનામાં છપાવી પ્રગટ કર્યું છે.

OPINIONS ON THE WORK AFTER THE PUBLICATION OF ITS SECOND VOLUME.

Pahlavi, Gujarati and English Dictionary, Vols. I. and II. By
JAMASPJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASP ASANA.

(*Deccan Herald*, June 10, 1879)

We have the pleasure to acknowledge receipt of the Pahlavi, Gujarati and English Dictionary, the work of Mr. Jamaspjee Dastur Minocheherjee Jamasp Asana. Pahlvi scholars will doubtless be glad to welcome this book as a very great aid to them in their studies. The Parsis are not far behind in the work, which has been so attractive to Danish and German students of Oriental literature. The importance of such a work has long been felt, and we are glad to notice that this help to the Oriental student has now been furnished. It will be useful to Europeans, as the meanings are given both in Gujarati and English. The peculiarities of the language have been very carefully explained. In the body of the work the words are arranged in their phonetic rendering into Gujarati and English, and then their meaning is given. The Pahlavi language is the most ancient and difficult of all the languages spoken in Persia, though many recent words are derived from the Avesta, Sanscrit, and other languages. This book will be exceedingly useful to every Pahlavi student, and we trust it will be well patronized by students generally in Western India.

(*Indian Daily News*, June 18, 1879.)

There are some languages that are called dead, which yet live, there are some dying that can well be spared, and there would be some advantage if some that are dying could be helped in the process. There would be a gain to mankind if humanity could approach a little nearer to unity of speech, and the Babel of tongues be reduced once more to harmony. It will always happen, however, that as threatened men live long, threatened languages will die hard. The tendency to extinction as regards the Welsh tongue roused the patriotic fire of the people, and to preserve their distinctness as a people, they immediately set to work to cultivate the Welsh language,

and gave prizes for Welsh songs and books. Whether they will be able to preserve their language for popular use is doubtful in this age of Board Schools. No doubt it was similar inspiration that led Jamaspjee Minocheherji Dastur to compile a Pahlavi, Gujarati, and English Dictionary. The work seems to have been undertaken in the same spirit, and the second volume has just been published. The language is quite strange to people on this side of India, and we cannot pretend to give any critical notice of it. We may observe, however, the first volume was highly spoken of by Oriental authorities; and scholars and students of the language will doubtless find it a useful and acceptable work.

(*Madras Athenæum and Daily News*, June 20, 1879.)

We have received a copy of the above work which is published at the Education Society's Press, Bynalla. It is beautifully printed and well got up, and reflects great credit on the publishers. It has been compiled by Jamaspji Dastur Minocheherji Jamasp Asana, a Fellow of the University of Bombay and a Member of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society. We do not profess to be acquainted with the Pahlvi and Gujarati languages, and have therefore referred the work to a native scholar in Madras, a graduate of the University, whose opinion we give below. The author tells us in his preliminary note "that owing to the study of the language having been almost abandoned by the people, and to the negligence and unwillingness of its teachers in imparting its knowledge to some praiseworthy few who desire to penetrate the mysteries of their ancient tongue, it has day by day sunk into obscurity, and finally has become almost obliterated." It appears that the work was designed and commenced by the author's father, whose death made it incumbent on the son to complete it. Several individuals, including the late Dr. Wilson, appear to have taken much interest in its compilation, and to have rendered some assistance to the compiler, who is afraid that several errors may have crept into the work, as it is the first attempt of its kind. The native gentleman to whom we showed the work says that it is conscientiously compiled, and as a book of reference it should be received with favour in the Gujarati country, where it is likely to prove a useful and explanatory guide, both to classical students and to the boys in public schools in Bombay as well as to ordinary readers and men of business in that Presidency.

(*Bombay Review and Daily Advertiser*, June 28, 1879.)

We have before us a work which has been too long needed not to meet with a cordial welcome ; for though the learned Dastur may have left something to be desired from a scientific point of view, his book cannot fail to be of immense value to all who aspire to a practical knowledge of the Pahlavi tongue. In order to form an idea of the advantage accruing to students by the publication of a work of this description, it must be remembered that the Pahlavi language, though generally written in a character very similar to its parent, the Zend, has, by a traditional system of abbreviation, come to contain a vast number of words only symbolically represented. To illustrate this by an example, it is enough to open the Dictionary at the first page, where we find the Zend form of the letter *ā* used in Pahlavias the equivalent of the Zend sounds *ā*, *ā*, *i. e.*, *kha* and *ha* ; and glancing down the following pages we find this single symbol employed to represent no less than twenty-five words and prefixes of the most varied nature. Until a few years ago these readings were known only by tradition and by the aid of a few imperfect glossaries, and although Dr. West and the late Dr. Martin Haug laboured in this field, it was without any immediate result, for the former never completed his book and the latter died in the midst of his work. Moreover, it is to be feared, that owing to the small attention bestowed on the study of English and German by the majority of the Parsi priesthood, the works of European scholars would be of little or no use to the very class who would in reality most require their assistance. The learned Dastur has therefore not only bestowed a boon on Oriental scholars as a whole, but has fully doubled the value of his work by giving a full version with the pronnnnciation, in the Gnjarati language, thus rendering the Pahlavi Dictionary perfectly accessible to his own nation.

The lexicography itself appears to be the result of a much more extensive perusal of Pahlavi works than is usually possible, and the compiler has had access to many rich private libraries ; so that in all probability his work contains a larger number of words than a European scholar would have been able to collect. It seems to us a matter to be regretted that the references to the authorities have been given only in a limited number of instances, though the author tells us that this has been done wherever the meaning of a word

appeared to him doubtful. It must indeed be evident to scholars that, by a more copious quotation of the sources used, the Dictionary, though essentially a popular work chiefly designed for the use of the Parsis themselves, would make a valuable foundation upon which to construct a more elaborate and scientific work.

The author, in his preliminary note, makes a brief statement of the system he has followed, which is an excellent one; indeed it is impossible to overrate the advantages gained by an alphabetical arrangement of the Pahlavi words according to their initial symbols, independently of their pronunciation . . . . . As a popular and reliable guide and assistant to the native student Dastur Jamaspji Minocheherji's Dictionary stands alone, while to the European scholar it will prove itself to be of the greatest value in any future attempt to compile a thoroughly scientific Pahlavi Lexicon.

(*The Contemporary Review*, October, 1879.)

A *Pahlavi Dictionary*, by Dastur Jamaspji Minocheherji Jamasp Asana, of which the first two volumes have just appeared (London, Trübner & Co., 1879), supplies a want long felt by students of the old Persian speech. Pahlavi is the name applied to the old Persian tongue, and more particularly to that phase of it which was spoken during the reigns of the Sassanian kings. It is of great interest to the philologist, inasmuch as it contains a large admixture of Semitic words, derived, however, from a different source than the Arabic element in modern Persian, and appears to be akin to the Assyrian.

. . . . . Dastur Jamaspji Asana interprets the word *Huzvaresh* to mean the "language of Assyria"—a suggestion which, if correct, throws some light on the origin of the language. The etymology of the word Pahlavi has been the subject of much discussion, but the latest as well as the most reasonable conjecture is that of Dr. Hang (followed by the author of this Dictionary), that it is identical with *Parthva*, the Parthia of the classical writers; the most warlike and important nation having given its name to the language, just as the province of Pars has given the name to the language of modern Iran. The great difficulty in compiling such a Dictionary as the present, apart from the unsatisfactory nature of the available texts, is that the alphabet is so very vague and confused. The language

contains a very great number of sounds which the alphabet, borrowed from the Semitic, is incapable of expressing; the same letter, therefore, is often used for different sounds, and combinations of the various letters again often express simple sounds. This makes the arrangement very difficult, but the author of this work has adopted the only safe method—that of arranging the words according to the alphabetical order of the letters rather than in order of sounds. A table, in which the various combinations of the letters are explained, also much simplifies reference. The author has in all cases followed the traditional reading and interpretation of words, leaving to the more critical scholars of Europe the task of investigating them from a scientific point of view.

(*Native Opinion*, June, 1879.)

The second volume of this valuable work, compiled by Mr. Jamaspji Dastur Minocheherji Jamasp Asana, Fellow of the Bombay University and Member of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, is now before the public. It continues the Dictionary from page 169 to page 440 in the same painstaking, detailed and instructive manner which had been pursued in the first volume in four different characters and languages; a peculiarity which alone is calculated to impart to this Dictionary a marked pre-eminence over any other hitherto published work. The opinions of the late Professor Westergaard, of Dr. Haug, as well as of the living scholars, such as Darmesteter, West, &c. prefixed to this volume are of more weight than anything we could say of its value, so that we may be excused for not adding our poor eulogy. The clearness of the various types used is conspicuous and the paper good, which external recommendations will also contribute to enhance the intrinsic worth of the book to students.

From a private letter dated January 26, 1880, from Dr. WILH. GEIGER, Professor of Oriental Languages at the University of Erlangen (Germany).

. . . . . I am quite of the same opinion as our authorities—West, Darmesteter, &c., who find your Dictionary to be of great value and advantage to all people studying the Pahlavi. The thing I especially appreciate is your arrangement of the words, by their signs and not by their sound; in a similar way as West has done it in his capital Dictionary to *Arda Viraf Nameh*. By this way your

community of Bombay to neglect and lose by its lethargy the treasures which are bequeathed to them by their ancestors. Should they mind spending a few rupees every year? The work of their learned Dastur will for a great part contribute to make the word of Zoroaster and the good law of Mazda better understood in the whole of Europe, as they have before them such a prosperous wealth. What would the soul of Sir Jamsetji Jijibhoy say in the Gurothman?

JAMES DARMESTETER.

Translation of the Review of the Second Part of the Pahlavi Dictionary written in a German periodical called "Das Literarische Centralblatt," of June 1880.

It is the want of a clerical hand-book, which makes the study of the Pahlavi Literature so very difficult. It is true we have a few special Dictionaries, such as Arda Viraf of West, and the Bundelesh of Justi; but a Dictionary of the whole literature, containing especially the translations of the Avesta, has always been a great necessity for all Iranists. For this reason we may well express our joy, that the learned Parsee Priest Jamaspji, whose knowledge in the Pahlavi literature surpasses by far all Europeans, has continued and finished the great work of the Pahlavi Dictionary, begun by his father.

This Dictionary contains 440 pages, about 4,000 words, written in original types, as well as in Gujarati and Roman letters, with their meaning in the Gujarati and the English languages. The whole book is arranged in the same way as Dr. West's Dictionary of Arda Viraf; the last word of the 2nd volume being *âshuftan*. . . . .

We sincerely hope that this Dictionary will progress more and more; it will certainly meet with great success. . . . . A certain number of letters, just printed, prove that the completion of this Dictionary is looked for with interest by all learned men.

Translation of a Review by Dr. C. DE HARLEZ, of the University of Louvain (Belgium), in the *Bulletin Critique* of 1st January 1881.

. . . . . The religious books of the ancient Persians and of the Zoroastrians of the posterior times are still in obscurity. A complete Dictionary of the Pahlavi language is one of the principal

desiderata of Oriental science. Certainly there are some special lexicons explaining certain texts; but a complete glossary of the language has not yet been compiled. It is therefore very satisfactory that a Zoroastrian priest, a Dastur of Gñjarat, has undertaken this work so difficult and important.

It is evidently not a long time since Europe taught India to understand its religious books. The Indian Parsis, instructed by our great masters, have taken the lead in their turn, and are now the pioneers of science. But their zeal could only be admired chiefly because a religious sentiment and some opinion of their faith instigates them.

It was therefore with a lively sympathy that the commencement of the work of Dastur Jamaspji Minocheherji was received. Two volumes of the Pahlavi Dictionary are already published, notwithstanding the material difficulties which detained our author up to this moment. We sincerely hope that his work may be brought to a successful end.

Although the method of the author is not that of European science, yet his book constitutes a collection of the most precious materials. Dastur Jamaspji Minocheherji was perfectly prepared for the execution of this great work. He possesses numerous Pahlavi works and manuscripts, several of which were yet unexplored; he has studied them thoroughly; and knows the whole of the contents. His work is received with great favour, as could be seen from the Introduction of the 2nd volume, where the opinions of some princes of European science are given. In fact we see among them the editors of our principal reviews: West in the *Academy*, Angelo de Gubernatis in the *Bulletino*, Ferd. Justi in the *Bibliographisches Anzeigen*, and Haug in his *Essays*.

In his preliminary notes he first gives the explanation of his method of compilation, on reading which the student must engrave it in mind if he wishes to profit by the use of the book.

It is sufficient for us to say that the work of the author has all the characters of a true scholarship, and that it will render good service to Oriental science. Everybody like us will wish that it may be finished soon, and will be thankful to its talented author for his efforts and his services.

C. DE HARLEZ.

(*Revue Critique Internationale*, of April, 1881.)

When a report of the two first volumes of this important work was published, the learned author informed us that the third part is on the point of appearing. We content ourselves to-day to communicate to our readers this excellent new hope that the third volume will be obtained by us.

A complete Pahlavi dictionary is certainly one of the principal desiderata of the Oriental science; many parts of the version of the Avesta and some other books of the Parsis are yet obscure, and consequently many Pahlavi words are left unexplained and also cannot be read with certainty. The learned head of the Dasturs of Bombay is one of the scholars, the best prepared to bring to a good end this difficult enterprise. He possesses numerous manuscripts, several of which have not yet been explored by any one but him, and he is the sole inheritor of books of his father who left behind him an illustrious name in the learned world. He is wholly destined to accomplish the commenced monument. The most distinguished Iranists—as West, Haug, Justi, and Westergaard—have given their unanimous enlogies to the first volume of the Pahlavi Dictionary. We cannot but associate ourselves with it, and wish the most happy success to the work of the learned Dastur.

(From a private letter dated 2nd December 1881 from Dr. MEURIN, Roman Catholic Bishop of Bombay.)

“The *Pahlavi Dictionary* is undoubtedly of the greatest and, indeed, of an everlasting importance, and for which the scientific world is highly indebted to you.”

(Translation of an article from the *Journal Asiatique* of 1881.)

A complete Dictionary of the Pahlavi of the Persian books is still one of the principal desiderata of the Oriental science. It exists well in the form of special lexicons, explaining the texts of certain books in particular, such as the Pandnameh, the Ardaviraf Nameh, the Goshte Farian and of certain fragments, such as are given in the second volume of the “Traditional Literature of the Parsis” by Spiegel, and our “Pahlavi Mannal,” but a complete one of the

language has not yet been attempted, and arranged in order. Many important books are, therefore, in some measure obscure up to this time. It was therefore with a lively satisfaction that European savants learnt that a Zoroastrian priest, a Dastur of Gujarat, had undertaken this task, equally difficult and important. They now see that the time when Europe taught the Indian Zoroastrians to understand their religious books has passed away. The Indian Parsis, instructed by our own qualified masters, have taken the lead in their turn, and the science will be soon indebted to them for the remarkable progress.

Amongst the books destined to favour this progress we can mention the Pahlavi Dictionary of the Chief Dastur of Bombay. His rank as a Fellow of the University of Bombay already tells us that we have to do with a man of science.

It will not at all be astonishing, therefore, for the favour with which the commencement of the work of Dastur Jamaspji Minocheherji was received. The author was besides perfectly able for the execution of this great work. He possesses a rich library and precious manuscripts, several of which are still unknown to Europe. He has managed to turn his literary riches to good account. The savants of India as well as of Europe are pleased to give their unanimous eulogium to this new Dictionary. The reviews taken by Drs. West, Justi, Angelo de Gubernatis, Haug, and Westergaard are to be found in the Introduction of the 2nd volume. It is also with profound surprise that we have learnt that this interesting work is threatened to be interrupted by want of perseverance of its supporters. It would do honour to the Indian Government if it should take such means as could bring the work to a successful end—the learned Europeans would certainly co-operate with all the power that lies in them.

In the beginning of his work, Dastur Jamaspji Minocheherji gives some indications relating to the alphabetical order adopted in the Dictionary. It is not at all an easy thing to arrange the Pahlavi words in such an order as could make the reference easy. The author, according to our notion, has followed here the most wise plan, and it is likewise what we are resolved upon. He has only taken into account the form of letters—the scholar has thus an assured guide. In the arrangement of letters the author has followed, contrary to the adopted usage, the linguistic order (order relating to the Science of

Language), placing first the vowels, then the gutturals, palatals, dentals, &c., following. The Dictionary of the Dasturan Dastur of Bombay will certainly be a rich thesaurus of the Zend (Pahlvi) language, and the most precious assistance for the Iranists. Numerous are the words for which one could vainly search in the usual lexicons printed as well as unprinted. With a modesty which honours him greatly, the author recognizes how it is easy to be misled in a work of this kind, undertaken for the first time, and he begs of his readers to point him out his errors. He has tried to rectify the readings adopted by his co-religionists, and has, for this purpose, very much compared them with the system adopted in Europe. However, we think, it would have been better if he had followed it completely. . . .

. . . The Introduction, which is not at all without scientific value, treats of the Pahlavi language and of the signification of the words *Pahlavi* and *Huzvâresh*. The author naturally follows the Zoroastrian and Avestic traditions—he takes the origin of the language from the Kayanian and the Peshdadian Kings. We are not to discuss here the questions of this kind which only indirectly concern the Dictionary. Everybody like us would wish that the learned Dastur may be able to finish the work soon, and will eagerly recognize the services which it would render to the science. We have learnt that he has been able to overcome the difficulties which retarded his publication, and that the third volume of the Pahlavi Dictionary is now on the point of appearing.

આઝ્મે પુસ્તકનો બીજો ભાગ છપાઈ બાહેર પડીઆ પછી તે
ઉપર અપાયલાં મનો.

પહેલવી-ગુજરાતી અને ઈંગ્લેશ શબ્દ કોષ, ભાગ ૧લો
અને ૨ લો, રચનાર દસ્તુર જામાંસપજી મીનો-
ચેહરજી જામાંસપ આસાના.

જામેજ મરોદ—તા. ૧૧ મી જુન ૧૮૭૯.

પેહલવી જેવી પુરાણી અને મરણુ પામેલી ભાષાને રાજીવન કરનારા તથા
ઝમ્બી ઝમ્ક ભાષાનો શબ્દ કોષ બનાવનારા તરીકે દશતુરજી શાહેબ જામાં-
સપજી મીનોચેહરજી જામાંસપઆસાનાનું નામ હવે પછીની તવારીખમાં
અને અકશર કરીને જરથોરાતી શીરકામા અમરગ રહેશે. દશતુરજી શાહે-
બનું આ બીજું વાલમ માન રાહીત સ્વીકારતાં હમોને તેમની તારીફમાં
થોડાક શબ્દ લખવાની ફરજ પડે છે. આ પુરાતક બનાવવામાં તેમને
જર અને જેહેમત યેનો મોટો ખર્ચ કરવો પડતો હશે, ઝમ્બું ઝમે પુરાતક
હાથમાં લેતાંજ વાચનારને જહત માલમ પડી આવે છે. આ પુરાતકની
તારીફ હમો પોતેજ કરીએ છે ઝમે નથી, બીજાં વરતમાન પતરોએજ
કરી છે ઝમે નથી, પણ પ્રોફેસર વેરાટ, ડાકટર હાઉગ અને જરમનીના
બીજા કામેલ વીદ્વાનો અને જરથોરાતી ધરમના અભ્યાસીએએ કરી
છે. ઝમે અંથ જરથોરાતી પુરાતકોનાં કેતાખખાનાંને શારી જેબ દેશે ઝમે-
માંતો કશી નવાઈ નથી. જુની ચોપડીએ અને બીજાં પુરાતકોમાંથી
ઉતારા કરી તેને નવી ધપમાં બનાવવાં શેહલ છે, પણ ઝમ્ક મરણુ પામેલી
ભાષાને રાજીવન કરી તેનો કોષ બનાવવો કાંઈ શેહલ કામ નથી. દશતુર
જામાંસપજી ઝમે ઝમે કોપના ગુજરાતી શાથ અંગરેજી અરથો પણ આપી-
આ છે, અને તેથી ઇઉરોપના વીદ્યારથીએની પણ તેએએએ ઝમ્ક
મોટી અગત પુરી પાડી છે. એવણના મરનાર બાવા દશતુરજી શાહેબ
મીનોચેરજીનાં પગલાં ઉપર ચાલી તેમનીજ માફક તેએએએ જરથોરાતી
કોમની શેવા બજાવવી જારી રાખી છે તે જોઈ હમોને આનંદ ઉપજે છે. ચો-
તાના ધંધાના કામથી એવણને કુરશદ ઘણી થોડી મલતી હશે અને તેનો
હપીએગ આવાં ઝમ્ક અગતનાં પણ બીકત કામ પાછલ તેએએએ રાખેલો
જોઈ હમો તેવણને સુખારકબાદી આપીએ છીએ તો પણ જરથોરાતી ધર-
મના એક વડા ધરમ ગરે તરિકે એવણની ફરજ એવાં કાંમ પાછલ ચીત

લગાડવાની હમો તો રાહમજીએ છીએ. દશતુરજી રાહેએ ધણુક બાણેા આપીઆંછે, ધરમ આપદ ઉપર ધણુક નીબંધો છપાવીઆંછે. અને બીજાં ધણાં પુરાતકો બાહાર પાડીઆંછે તેમાં આ પેહલવી રાખ્દકોષ પેહલી અગત ધરાવનારો છે એવું હમો કહીએછીએ. તેમનાં પેહલાં વાલમ ઉપર તેઓએ જેટલી અઠાગ મેહનત લીધેલી માલમ પડી છે, તેટલીજ આ બીજાં ઉપર પણ એવણે લીધેલી જણાએછે, અને હમો વકી રાખીએછે કે તેવણે તેમનાં બાકીનાં રાઘલાં વાલમો ઉપર પણ તેવીજ કાલજીથી મેહનત લઈ એ બાબાને રામપુરણપણે પરજા અને વીદ્યારથીઓ હજુર મેલવાને પછાત પડશે નહી. એ પુરાતકનો રાંગરહ કરવા તથા બોમબે એજીઉકે. રાન શોશાએઠી પરેશ જેવાં મોઘાં છાપખાનામાં રાફાઈદાર અને રારશ રીતે છપાવવા પાછલનો તેમનો ખરચ, તથા એ ઉપરની તેમની મેહનત જોતાં એની જે કીમત એએએ રાખીછે તે હમો નજીવી રાહમજીએ છીએ. મુખ્યઈની, મધરાજની અને ખુદ હોંદુરાતાનની રારકારે એ પુરાતક ખરીદી દશતુરજીની મેહનતની કદર જીજીએ, અને પારશી કોમે એ પુરાતકને જરૂર આશરો આપી તેમનાં ધરમાં અને પુરાતકખાનામાં તેને જાલવી રાખવું એવી બલામાણ હમો દરેક જરથોરાતી બાહને કરીએછીએ. એ કોરાના પેહલા વાલમ વીરો જરમનીના ધણુક કામેલ વીદ્વાનોએ આપેલાં મત આ બીજાં વાલમમાં આપવામાં આવેલાંછે, અને તે વાંચી જોતાં મોઠી ખુશાલીતો એ પેદા થાએછે કે, રારવે કોઈએ એ પુરાતકની અગત કજીલ રાખતી વખતે તે ઉપર કશા ટીકા કીધા નથી, અથવા એક પણ ચુક કાઠાડી નથી, એજ દશતુરજીની રાઘલી કામેલી અત બતાવી આપેછે, તથા તેમની મેહનતનો અદલો તેમાં વલેલો દશતુરજી રાહેબ જામારાપજી બેરાક રાહમજીતા હોવા જોઈએ.

બોંબે જેજેટ—તા. ૧૨ મી જુન ૧૮૭૯.

દસતુર જામાસજી મીનાચેહેરજી જામારપ આરાનાએ બનાવેલા પેહેલવી ગુજરાતી અને ઇંગ્રેજ રાખ્દકોષની પોહોચ હમો ખુશીસાથે સ્વીકારીએ છઈએ. પેહેલવી બાબાના વીદીઆરથીઓ પોતાના અભ્યાસમાં એક મોઠી મદદ તરીકે આએ કેતાબને આવકાર દેવાને બેરાક ધણા ખુશી થશે. પુર્વ દેશની બાબા જ્ઞાનનાં દેનીશ અને જરમન અભ્યાશીઓનું ધીઆન જે કામપર લાગું છે તે કામમાં પારશીઓ પણ કોઈરીતે પછાત નથી. એવા એક ગ્રંથની અગત ધણી મુદત થઈ ચાલતી આવી છે અને હમે જાણીને ખુશી છઈએ જે પુર્વ દેશની બાબાના અભ્યાશીને એ મદદ હવે પુરી પાડવામાં આવી છે. ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજ બાબાઓમાં બેજોના અર્થ આપીઆ છે તેથી ધુરોપીઅન વીદ્યાર્થીઓને પણ એ ગ્રંથ કામનો થઈ પડશે. પેહેલવી બાબાની વીરોષતા એમાં ધણીજ સંબાલથી સમજાવામાં

આવેલી છે. એ ગ્રંથમાં બોલોને ઉચાર પરમાણુ ગુજરાતી અને ઇંગ્રેજીમાં ગોઠવીઆ છે અને પછી તેઓના અર્થ આપીઆ છે. પેહેલવી ભાષાના જોકે કેટલાક નવા બોલો અવસતા, સંસ્કૃત અને ખીજી ભાષાપરથી ઉપજાવવામાં આવીઆ છે, તોપણ એ ભાષા સઘલી ઇરાની ભાષાઓમાં સરવેથી અસલ અને ખીકટ છે. આર્ચે કેતાબ દર એક પેહેલવી અભ્યાશીને ઘણીજ અગત્યની થશે અને હમે આશા રાખીએ છઈએ જે પશ્ચીમ હિંદુસ્તાનમાંના સઘલા અભ્યાશીઓ તરફથી એને સારો આશરો મલશે.—દેકન હેરલ્ડ.

નેદીવ ઓપીનીઅન—તા. ૧૫ મી જુન સને ૧૮૭૯.

દસતુર જમારપણ મીનોચેહેરણ જમારપ આસાના, તે મુંબઈની યુનીવરસીટીના શેલો અને બોંબે બ્રાંચ રાયલ એશીઆટીક સોસાયટીના એક મેમ્બર એવને રચેલા આર્ચે કીમતી ગ્રંથનો ખીજો ભાગ હવે આહાર પડીએ છે. જેવી મેહનતથી અને તપસીલવાર અને ઉપદેશ કરીને પેહેલા ભાગ રચીઓ હતો તેજ ધોરણથી ચાર જુદી જુદી લીખી અને ભાષામાં આર્ચે ખીજો ભાગ ૧૬૯ થી ૪૪૦ મો સફેસુધી રચીઓ છે; એકલી એજ વીરોષતાના સખખથી આર્ચે રાજકોષને ખીજ કોઈખી આગલ પ્રગટ થયા હોય તેના કરતાં વધારે પ્રસિધ્ધ શ્રેષ્ઠપણુ ધટે છે. મરહુમ પ્રોફેસર વેસતરગાર્ડ અને દાક્તર હાઉગ તેમજ વલી હાલના વીદ્યાર્થીઓ જેવા કે દારમેસતેતર, વેસ્ત વગેરેએ આપેલાં મત જે આર્ચે દર્શતરના પેહેલા ભાગમાં આપીઆ છે, તેમને એ કેતાબની અગત્ય વીરો હમારા કાંઈખી વીચાર કરતાં વધારે વજનદાર છે; એટલા વાસતે હમારી તરફની નાકેશ તારીફ કરી તેમાં વધારો કરતા નથી. એની છપાઈની સફાઈ ઘણી સારી અને પ્રસીધ્ધ છે અને વલી કાગળ ઘણુ સારાં વાપરીઆ છે; એવી આહારની બલામણુથી પણ અભ્યાશીઓની નજરમાં એ ગ્રંથની ખરેખરી કીમતમાં વધારો કરશે.

ઇંડિયન દેલી ન્યુજ—તા. ૧૮મી જુન ૧૮૭૯.

કેટલીક ભાષાઓ કે જે મુવેલી સમજવામાં આવે છે તે હજુર જીવતી છે; કેટલીક ભાષાઓ મરતી હોય તેનો અચાવ સારી રીતે થઈ રાકે છે અને તેઓમાંની કેટલીકને મરતી અચાવવામાં જો મદદ મલી રાકે તો તેથી કેટલાક ફાયદો છે. માણસજાત પોતાના ભાષણને સેહેજ વધારે નજદીકીથી એક સરખુ કરી રાકે અને પોતાની જુદી જુદી વાચાને ફરીથી એકસરખી અને એક સંપ કરે તો તેને ઘણુ ફાયદાકારક છે. તોપણ જે મેં ખીહીવડાવેલાં માંણસો લાંખી મુદત સુધી જીવે છે તેમ તેવી ભાષાઓનુ મરવું ઇઆ નાખુદ થવું પણ હમેશાં ઘણુ કઠણ છે. વેલશ ભાષા નાખુદ થવા લાગી ત્યારે રહિ-

અતનો સ્વદેશાભીમાની જીવસો ઉસકેરાયો, અને પોતાની રહ્યેત તરફિની કીર્તી સાચવવા સાર તેઓ તરતજ તે ભાષાને પાછી સુધારીને તાજી કરવા અને તે ભાષામાં છાપેલાં ગીત અને ખીજી કેતાઓ સાર ઈનામ આપવા લાગા. તેઓ પોતાની ભાષાને સર્વોપયોગી વપડાસ સાર સાચવી રાકશે કે નહીં તે વીઢાલય સંબંધી હાલના જમાનામાં રાક ભરેલું છે. બેરાક દસતુર જમાસજી મીનોચેહેરજીએ એવીજ બસારત ઇઆ કલ્પનાથી એક પેહેલવી યુજરાતી અને ઇંગ્રેજી શબ્દકોષ રચ્યો છે. એવીજ કીમત અને ઉલટથી એ કામ એમને માથે લીધું છે અને એનો ખીજો ભાગ હમણાજ છપાઇને બાહાર પડીઓ છે. હિંદુસ્તાનની આએ તરફના લોકોને એ ભાષા તદન અનજાણી છે અને એ વીરો ઘણા બારીકીથી વીચાર આપવાને હમે અશક્ત છઠ્ઠાએ. તોપણ એટલું તો કહી રાકીએ છઠ્ઠાએ જે પુર્વદેશની ભાષાના વીઢાર્થીઓએ એ કેતાબના પેહેલા ભાગપર ઘણા શ્રેષ્ઠ અને ઉત્તમ-મત આપ્યાં છે; અને એ ભાષાના વીઢાર્થી અને અભ્યાસીઓને બેરાક એક ઘણાજ ઉપયોગી અને પસંદ પડતો ગ્રંથ થશે.

“એથીન્યમ એન્ડ દેલી ન્યુઝ”—સુકરવાર, તા. ૨૦મી જુન સને ૧૮૭૯

ઉપલી કેતાબ, કે જે એન્જલિકેશન સોસાયટી પ્રેસ, બાયબલા મધે છપા-છ છે, તેની એક નકલ હમને મલી છે. એની છપાઈ ઘણી સુંદર અને બનાવટ ઘણી સારી છે, તેથી એને છાપી પ્રગટ કરનારાઓને ઘણું જોબ આપે છે. એ કેતાબ દસતુર જમાસપજી મીનોચેહેરજી જમાસપ આસાના-એ બનાવી છે, કે જેવન મુંબઈની યુનીવરસીટીના ફેલો, અને બોંબે બ્રેચ રાઅલ એસીઆતીક સોસાટીના મેમબર છે. પેહેલવી અને યુજરાતી ભાષા-ઓની હમને માહીતી નહી હોવાના સખબથી હમેએ એ પુસતક મદરાસના એક વીઢારથી અને યુનીવરસીટીના ગ્રાજુએમિટને સોંપીઉં હતું અને તેવ-નનુ મત હમે નીચે આપીએ છઠ્ઠાએ. એ કેતાબના બનાવનાર દીબાઆમાં એમ લખે છે કે લોકોએ હાલ એ ભાષાનો અભીઆસ ઘણો ખરો છો-ડીદેવાના સખબથી અને જે થોડાક કીર્તીવાન લોકો જેઓ પોતાની અસલી ભાષાનો બેદ સમજવાની બાહેરા રાખે છે તેઓને એ ભાષાનું જ્ઞાન આપવાની તેઓના શીક્ષકોની બેદરકારી અને નાખુશીના સખબથી એ ભાષા દહોડે દહોડે અંધારામાં દુબી જવા માંડી છે અને સેવટે નજદીક મહુંદ થઈ પડી છે. એ ગ્રંથ એના બનાવનારના બાવાએ પહેલ વેહેલું શુર કીધું હતું, પણ તેવનના મરણથી એને સંપુર્ણ કરવાની ફરજ તેવનના પુત્ર ઉપર ઉતરી છે. એ કેતાબની બનાવટમાં ઘણા એક સાહેબોએ ઉલટ તથા કાલજી બતાવી હતી કે જેઓમાં મરહુમ ડાકતર વીલસનખી હતા; વળી તેઓએ એના બનાવનારને એ બાબદમાં કાંઈક મદદ કીધેલી પણ દીસે છે. એવાં દીકત કામમાં પેહેલ વેહેલુંજ પગલું હોવાને લીધે એ ગ્રંથ-

કરતાં ધાસતી રાખેછે જે એમાં ઘણીએક ચુક દાખલ થઈ હશે. જે દેશી ગ્રહસ્થને હમોએ એ કેતાબ દેખાડી હતી તેવન કેહેછે કે એ કેતાબ દેખા-
નતદારીથી અને પાક દીલથી બનાવવામાં આવીછે, અને એક સાધનની
ચોપડી તરીકે ગુજરાતી દેશમાં એને મેહેરબાની બરેલા આવકાર મલવો
ધટેછે, કારણ કે તે, દેશમાં પ્રવીણ વીદ્યાર્થીઓને અને મુખબના બહાર
મક્તબખાનાઓના નીરાલીઓને અને વળી તેમજ તે ઇલાકાના
સાધારણ વાંચનારાઓને અને એ ધંધાના માણસોને એક અગત્યનો
સહ મજ આપનારો બોમ્બો થઈ પડશે.

બોમ્બે રિવ્યુ એન્ડ ઇન્ડિયન એડવરતાઈસર—તા. ૨૮ મી

જુન ૧૮૭૯.

આર્મિ એક કેતાબ હમને એવી મલી છે કે જેને એક દીલથી
આવકાર મલવાની ઘણી અગત્ય છે; કારણ કે જે એ પહેલા દસ્તુરુએ
કેઈ રીતે વીદ્યા હુનરની બાબદ એમાં બતાવવાનું રાખ્યું હોય, તો પણ પેહેલવી
ભાષા શીખનારાઓને એ કેતાબ ઘણીજ કીમતી થયા વગર રહેનાર નથી.
એવીએક કેતાબ છ પાઈને બાહર પડવાથી અભ્યાશીઓને થતા ફાયદાનો
વીચાર કરવા સારું છે આદ રાખ્યું જોઈએ, જે પેહેલવી ભાષા જોડે એની વડીલ
જંદ બાષાને ઘણી ખરી એક મક્તબી રીતે લખવામાં આવે છે તો પણ અસલથી
સંક્ષેપમાં લખાતી આવેલી રીતથી હાલ તરત એ ભાષાના ઘણાએક બોલોને
ફક્ત એકજ આકારથી એલખવામાં આવે છે. એનો એક દાખલો એ
કોષને પેહેલેજ પાને માલમ પડશે કે જ્યાં જંદનો આ રાખ્દ પેહેલવીમાં
જંદના અ આ ઈ એ ખ અને હ તરીકે આપીઆ છે; અને વલી આગળ
કેટલાંક પાનાપર જોઈ એ છઠ્ઠાએ તો એજ શીકલથી એાછામાં એાછા પચીસ
જુદા જુદા બોલો લખવામાં આવીઆ છે. થોડાંક વરસોની આગમજ
તો એ ભાષાનું વાંચણ અસલી રેવાજ માફક અને થોડાક અંધુરા રાખ્દ
કોષની મદદથી ઉકલાવામાં આવતું હતું અને જો કે દાકતર વેસેતે અને મરહુમ
દાકતર માર્તીન હાઉગે એવા કોષની બાબદમાં કેટલીક મેહનેત કીધી તો પણ
કેઈખી રીતે એનું પરીણામ મનમાનતું નીવડી ઉ નહી કારણ જે દાકતર
વેસેતે પોતાની કેતાબ સંપુરણ કીધી નહીં અને દાકતર હાઉગ પોતાના કામની
અધવચમાંજ મરણ પામીઓ. વલી એવી શીકર રાખવામાં આવે છે જે
પારસી કોમના મોખેદામાં ઘણો ખરો ભાગ અંગ્રેજ અને જરમન ભાષાના
અભ્યાસપર ધેઆન થોડું આપે છે તેથી યુરોપીયન વીદ્યારથીઓએ
રચેલાં કામો જે વર્ગને ખરેખર મદદના થવાં જોઈએ તેઓને તો તે ઘણાંજ
થોડાં અથવા તદન નકામાં થઈ પડશે. વાસતે એ પહેલા દસ્તુરુએ એ પુર્વ
દેશની ભાષાના વીદ્યાર્થીઓપર એક પુરેપુરી ખખશેરા કીધી છે એટલુંજ
નહી પણ પોતાની કેતાબમાં બોલોના અર્થ અને ઉચ્ચાર ગુજરાતી ભાષામાં

આપીઆ છે તેથી પોતાના કામને એવડી કીમત અને ઉપયોગનું કીધું છે, અને એ પહેલવી દીકરાનેરી પોતાની કોમને પુરેપુરી અગત્યની અને મદદની કીધી છે.

સાધારણ પહેલવી કેતાઓ કરતાં વધારે બોહોલાં વાંચણથી આએ કોષ રચવામાં આવ્યો છે. એવું એ ખુદ કોષપરથી માલમ પડે છે અને એના રચનારને ઘણા એક કીમતી ખાનગી કેતાખખાનાની મદદ મળી છે. તેથી એક યુરોપીઅન વીદ્યાર્થી બોલ એકઠા કરી શકે તે કરતાં વધારે મોટી સંખ્યા આએ કોષમાં સમાવેલી છે. એટલું દલગીર થવાંજોગ છે જે બોલોને જે કેતાઓપરથી ઉપજવવામાં આવ્યા છે તેઓના સાધનો એ કોષમાં ચોક્કસ ઠેકાણેજ આપ્યાં છે, જે કે એના રચનાર આપણને જણાવે છે જે બોલોના અર્થ વીરો શક બરેલું જણાયું છે તેજ બોલો ન્યાંથી મળીઆ છે તેના સાધનો જણાવીઆ છે. વીદ્યાર્થીઓને ખુલું માલમ હશે જે એથી વધારે બોલોના સાધનો એ કોષમાં આપીઆથી એ કેતાખ, જે કે મુખ્ય કરીને ખારસીઓનાજ વપરાસનો જરૂર કરીને એક લોકપ્રીય અને સર્વોપયોગી ગ્રંથ છે, તોપણ એક વધારે બોહોલો ગ્રંથ એપરથી રચવાને એ એક કીમતી મુળ થઈ પડતે.

એ કેતાખના મુળ વીધયમાં એના ખનાવનારે જે ઢપથી એ ગ્રંથ રચ્યો છે, તેનો ટુકપુલાસો કીધો છે; એ રીત ઘણીજ સારી છે. પહેલવી બોલોને તેઓના ઉચ્ચાર વતરોગે તેઓના પહેલા શબ્દોની શીકલ પ્રમાણે મુલાક્કરના કાયદામુજબ ગોઠવીઆથી થતા કાયદા વીરો વધારે કહેલું અશક્ય છે. ....દસતુર જમારપણની દીકરાનેરી દેશી અભ્યાશીઓને એક વખણાયેલો અને ભરશાદાર ભોમીયો છે, અને ઇરોપીયન વીદ્યાર્થીને હવે પછી એક ખીજે સંપુર્ણ પહેલવી કોષ રચવામાં એ સઉથી મોટી કીમતનો થઈ પડશે.

વિદ્યામિત્ર—જુલાઈ ૧૮૭૯.

Great works are performed not by strength, but by perseverance
JOHNSON.

દસતુરજ સાહેબ જમારપણનાં પહેલવી શબ્દ કોષનાં પહેલા વાલમની ખખર લેતાં જોકે અમોએ સને ૧૮૭૭ નાં અક્ટોબર મહીનાનાં અંકમાં અમારા વિચાર લંબ્યાંનથી જણાવ્યા હતા, તોપણ આ ઠેકાણે વલી તેજ ખુબરમ પહેરેજગાર તરફથી નીકલેલાં પુસ્તકનાં ખીજાં વાલમની પોહિય ઘણાં મોટા માન જ્ઞાતિ સ્વીકારતાં અમોને જણાવ્યા વગર ચાલતું નથીકે તે જોઈ અમોને ભારે હર્ષ પેદા થાય છે. એક દેશની ચાલુ ભાષામાં તે ભાષાનો શબ્દ કોષ રચવો એ કામ કેટલું ખીકટ છે તે એટલા ઉપરથી માલમ પડશે કે ડાક્ટર જનસન જેવા સખ્તશને પોતાની માનુશી ભાષાનો શબ્દ કોષ રચવાને એક

દાયિકા કરતાં વધારે વર્ષ લાગ્યાં હતાં; પણ એક નજદીક નાનુદ થયલી ભાષાનો રાખ્દ કોષ રચ્યો, અને તેખી વલી તેનાં વ્યાકરણ વગેરે ઉતપત્તીએ સાથ, એ કાંમ કાંઈ થાડું ખીકટ નથી. આ કામમાં, અલખત, દસ્તુરજી જમારપજીને કેટલી બધી ધીરજ અને માથાદુઃખ ખમવું પડ્યું હશે, તેના વીચાર ઘણા થાડાએમાનેજ આવશે. આ રાખ્દ કોષ રચી આ પણા દસ્તુરજી એક ગોયા નાશ ખમેલી ભાષાને હસ્તીમાં લાવ્યાછે. ડાકતર જોનરાન, જેના મથાલે મુકેલા ઇંગરેજી બોલો ઉપરથીજ માલમ પડેછે કે એવું એક માહાભારત અને ખીકટ કાંમ કાંઈ એંગ બલથી થઈ શકતું નથી પણ તેનો એક દીલથી તે કાંમની પાછલ લાગવાથી પાર પડેછે, તેમજ દસ્તુરજી સાહેબ જમારપજીને આ કાંમ પાછલ ખંતીને લાગવા સાફ કેટલી બધી ધીરજ અને વીચાર શકતી વાપરવી પડતી હશે? એટલુંજ કરીને આપણા દસ્તુરજી બેશી નથી રહ્યા, પણ આ ફરહંગપરથી માલમ પડેછે કે તેનાવિએ તેને સંખુણું બનાવાને તેનાવિથી બની આવ્યું તેટલું કીધુંછે કેટલેક ડોકાણે સંસ્કૃત રાખ્દા જ્યાં મલી આવ્યા ત્યાં તેપણ ઠાંકી બતાવાની કોરોશ તેનાવિએ કીધીછે. અમો હીમતથી કહીએ છે કે આપણા બુજરગ જમારપજી જેને પેહેલવીમાં અહુએ-રદ કહેછે તે નક્કી ફરી ચુકાછે, જે બોલનો અરથ દસ્તુરાંન દસ્તુર થાયછે, અને જે બોલ અમોએ આ બાબદને મથાલે લાયુ પાડવાને દરસ્ત વીચાર્યું છે.

હીંદુસ્થાનમાં વિદ્યા કેટલી મોઢી પડે છે, તે જે ધરહરથો ચોપડીએ આવહાર પડે છે તેએમાનેજ ખખર પડેછે. ઘણીખરીવાર હીંદુસ્થાનનાં દેશી વિદ્વાંનોને પોતાનાં પુસ્તકો અધુરાં મુકી નાશીપાસીથી હારી બેસવું પડેછે, તે તરફ વીચાર કરતાં અને આ પુસ્તક તરફ નજર ફેરવતાં અમોને વધારે સંતોષ એટલા મોટે થાયછે કે આપણા દસ્તુરજી સાહેબે પોતે માથે લીધેલાં કામમાં તેવો ફતેહ મંદ ઉતર્યા છે.

જરથોસ્તી ધર્મનાં ફરમાંનાનું મુલ તત્વ “સફાઈ” છે, તે સફાઈગોયા દસ્તુરજી સાહેબે પોતાનું પુસ્તક રચવામાં પણ વાપરી હોય એવું દેખાયછે. ફક્ત આએજ પુસ્તક નહી, પણ તેવોનાં ખીજાં પુસ્તકો અને વાએએ વઢીક જે અમોને જોવાને ઘણીવાર તક મલેલી છે તે સઘલાં છપાવાનો તેનાવોનો સવાદ ઘણો વખાણવા લાયક છે.

આજના પારસી વિદ્યાર્થીએ જેએ પોતાની ખીજી ભાષાએમાં તરેહવાર ભાષાએ પસંદ કરેછે, તેએમાને લાજે મછે કે આ એક પુરાંણી ભાષા જે તેએનાં વડવાએએ ઇરાંન સરજમીન ઉપર એકવાર પોતાની માતૃબી ભાષા તરફ વાપરી હતી, અને જેના નાદર નમુના અને લેખો હવે પણ આપણને આ ક્ષત્રી દુનિયામાં કેટલાક બેમુલ ઘડા શીખેછે, તેના અબ્યાસ કરી આ ભાષાને એકવાર ફરીથી સજીવન કરવી ચોગ્ય છે. એમ થવાથી તેએ પોતાનાં પુરાતન અને ભારે બોજ આપવા લાયક પુસ્તકો, જેવાં કે

દાદસ્તાંન, નીરંગસ્તાંન, અને પેહેલવી રેવાયેતો વગેરે જે આજે ગોયા અંધારામાં પડેલાં છે તેઓ ઉપર પ્રકાશ નાંખવાને તેઓ શક્તીવાંન થશે; દીન-કરદ અને બુહુનદેશ જેવી નામીયી કેતાઓના તેઓ ધણી થશે; અને આ ફનીયાંના કેટલાક છુપા ભેદો આ ભાષાની મદદથી તેઓ જાણુતાં શીખશે.

અમોએ આ પુસ્તકનાં પેહેલા વાલમને માટે જે વીચારો જણાવ્યા હતા તે આ ઠેકાણે પણ એક વાર ફરીથી લાગુ પાડી અમો આપણા બુદ્ધરગ દસ્તુરજીને તેઓએ હાથ ધરેલાં એક બીકટ કામમાં ખરાં જીગરથી મુખ્યાર-કબાદીસાથે કૃતેહ ઈછીએ છે.

ચજદાં પરસ્ત.

“પેહેલવી ફરહંગ”—દસતુરજી સાહેબ જમાસપજી મીનાચેરજી જમાસપ આસાનાએ બનાવેલી પેહેલવી ફરહંગનો ખીજો ભાગ છપાઈ બાહરે પડ્યો છે, તેની એક નકલ અમોને મળી છે, જેની પોહોંચ માન સાથે સ્વીકારીએ છે. દસતુરજી સાહેબ જમાસપજીના આ પુસ્તકની ખુખી પર પુરપના નામીયા વીદ્વાનોએ જે મત જાહેર કરીયાં છે, તે આ ખીજા ભાગમાં સધલાં દાખલ કરવામાં આવીયાં છે, જે ઉપરથી માલમ પડે છે કે દસતુરજી સાહેબ જમાસપજીના આ કાંમને મોતેખર અને ઊતેજન આપવા લાયક ગણવાને એ વીદ્વાનો પછાત પડ્યા નથી. દસતુરજી સાહેબના આ ખીજા ભાગ પર અમો જોગવાઈએ ધીઆન આપીશું.

“ચજદાં પરસ્ત” ૩૧ મી આગસ્ટ ૧૮૭૯.

પેહેલવી ફરહંગ, ભાગ બીજો—દસતુરજી સાહેબ જમાસપજી મીના-ચેરજીએ બનાવેલી પેહેલવી ફરહંગનો ખીજો ભાગ છપાઈ બાહરે પડ્યો છે. જે મ એ ફરહંગના પેહેલા ભાગ પર સરવે તરફથી સારા વીચારો બાહરે પડ્યા હતા, તેમ આ ખીજા ભાગને પણ તેટલીજ રહેમ નજરથી પુરવ ભાષાના અભ્યાસીઓ અંગીકાર કરશે એ ચોક્કસ છે. દસતુર સાહેબ જમાસપજીએ ઊઠાવેલું કાંમ કાંઈ નાહતું જેવું નથી. તે કાંઈએકાદ રસાણો લખી કાઢાડવાનું અથવા એકાદ વાચાજ લખવા જેટલું સેહેલું નથી. પણ તે જોડા અભ્યાસ, બોહોલી શોધ, અને ખરી દીલસોજીનું કાંમ છે, જે કાંમમાં એ દસતુર સાહેબ હમણા શુધી જે રીતે કૃતેમદ ઊતરેલા દીશી-યા છે તે રીતે જોતાં તેમને હાથ ધરેલું આ “પેહેલવી શબ્દ કોષ” નું કાંમ અછી રીતે સરનજમ ઊતરવાની આપણે આશા રાખીશું. પેહેલવી ફરહંગ આજ શુધી કોઈએ બાહરે પાડી નથી, જેથી દસતુર જમાસપજીનું કાંમ નવું તેમજ માહાભારત છે. તેમના એ કામની ખરી કદરદાની પીછાનનાસ જે મ આ દેશમાં તેમજ યુરોપમાં છે, એ જાણીને કેટલાક સંતોષ પેદા થાય.

છે. તેમના કાંમને યુરપના વીદ્વાનો જેવા કે પ્રોફેસર ઈ. ડબ્લ્યુ. વેસ્ટ, જેમસ દારમેસતેતર, ઝમ્ક. યુસતી, પ્રોફેસર વેસતરગારદ, અને ડાક્ટર મારટીન હાઉગ જેવાઓએ પસંદ રાખ્યું છે, અને તેમાં તેઓએ એ દસતુર સાહેબને ફતેહ ધીછી છે. હંમેશાં હરેક નવું કાંમ તેની રાજઆતમાં ખાંમી વગરનું તો હોવું નહીં જોઈયે. તેમાં કાંઈ નહી ને કાંઈ ખામી તો દેખાવી જ જોઈયે. અને તે પ્રમાણે જો કે દસતુર જ સાહેબના આ રાજ કોષમાં થોડી ઘણી ખાંમી રહેલી હોય, પણ તેટલા માટે તે કાંમ નાપસંદ તરીકે ગણવા લાયક અથવા દ્વેષભાવી ટીકાને પાત્ર કરવું નથી. તેપર ખાલિસ ટીકાઓ થવાથી અને ખરાં દીલથી તે માહેલી ખાંમીઓ ખતાવી આપવાથી તે શુધારવાને એ દસતુર સાહેબ જેટલા મધન થશે તેટલા જ તેઓ એવા ખાલિસ ટીકા કરનારાઓના આભાર તલે જશે.

“ જ્ઞાનવર્ધક ” સપતેમખર ૧૮૭૯.

પોણાએ વરશની લાંખી મુદત વેર દોલા તનાવી મજકુર પેહલવી-ગુજરાતી અને ઇંગ્રેજી રાજકોષનું દફતર ખીજું હાલ આહેર પડ્યું છે, જેની એક નકલની પોહચ અત્રે માન સાથે સ્વીકાર્યે ધીએ. આ પુસ્તકના પેહલા ૩૨ સફાઓમાં જે મજકુર ૪૨ હંજના પેહલા ભાગ ઉપર અપાયલાં મતો ઉતારી લીધાં છે, તેપરથી માલમ પડે છે કે એ કેતાબ અત્રેની તેમજ યુરોપ ખંડની ભણેલી પ્રજાને પસંદ પડતી થઈ છે. તથા યુરોપના નામીયા ઉગમણ તરફની ભાષા જાણનારાઓએ એની કદર જુજ સારાં વખાણ કર્યા છે. આ કદર સનાસીથી આપણા જાણીતા દસતુર જ સાહેબ જ મારપણને એવનની ભારે મેહનતનો જોડે પુરતો ને અવેજદાર બદલો મલ્યો નથી તોપણ એવને માથે ઉઠાવી લીધેલાં બોહલા ઉપયોગના આ કામમાં આ મીઠા સખુનોથી એવનને પોતાનો રસ્તો જોસભરી જલટથી કાપવાને બની આવસે. વલી હોંડુ-સ્થાનના ત્રણે ધલાકાઓની નામદાર સરકારે આ પુસ્તક ખરીદી જે નાહનો આશરો આપણા ગ્રંથકર્તા દસતુર જ સાહેબને આપ્યો છે, તે એક મુવેલી પણ કદીમ, નામીયી, પાદશાહ પેહલવાંનોની જખાંનને સજીવન કરવામાં મદદ કરવાની આહેશનો સરકારને જેબ દેનારો માત્ર નમુનો છે, જે આહેશ, આશા છે જે આપણી માયાણુ સરકાર, ઉત્તેજન આપી વધારવાને ચુકશે નહીં.

એજ્યુકેશન સોસાઈટીનાં મોઘા-પ્રેસના ખીજાં કામો માફક આ વૉલમની છપાઈ સફાઈદાર તથા ખાંધણી સારી છે. આ તકે હમો એક સુચના કરવાની રજ લીજીએ ધીએ કે હવે પછી આહેર પડતાં વૉલમની પીઠ પર, તેમાં જે બોલો સમાયલા છે તે કયા અક્ષરથી તે કયાં વેર છે, તે જાણવાનાર અક્ષરો નાખવા, જેથી એને વપરાસમાં લેતાં અમસયાં વૉલમો ખાલવાની જરૂર પડે નહીં. સેવટે, આ લોકોપયોગી શુભ કામમાં દસતુર જ સાહેબ

જામારપણને પુર ફતેહ હઝજતાં, તેને જહડપ સાથ ચોકસાઈથી સંપૂર્ણ કરવાને હમો તેમને મજબુત બલાંમણુ કરીએ છીએ.

કાનતેમપ્રરી રીવ્યુ.—અડ્ડોખર સને ૧૮૭૯ નો અંક.

દસતુર જામારપણ મીનાચેહેરજી જામારપ આસાનાંએ રચેલી પેહેલવી દીકરાનેરી કે જેના પેહેલા બે ભાગ હાલ બહાર પડીઆછે (લનડન: ત્રુપનર અને કુંપની, ૧૮૭૯) તેથી અસલ ઇરાની જાપાનના અભીઆશીઓની એક ઘણી લાંબી મુદતની ગરજ પુરી પડીછે. “પેહેલવી” એ નામ અસલી ઇરાની ભાષાને અને ચોકસ કરીને સાસાની વંશના રાજાઓના વખતમાં જે ભાષા ચાલુ બોલીમાં વપરાતી હતી તેને આપવામાં આવ્યું છે. એ દીકરાનેરી ભાષા શાસ્ત્રીઓને ઘણી અગતની છે, કારણ જે એમાં ઘણાએક સેમેતીક બોલોના બેલી કરવામાં આવ્યોછે અને તે બોલો હાલની ફારસી ભાષાના આરખી તત્વ ઉપરથી નહી પણ એક ખીજી. રીતે કાઠાડવામાં આવ્યાછે, અને એસીરીઅન ભાષાને મલતાછે. .... દસતુર જામારપણ “હુજવારેશ” એ બોલનો અર્થ “પારથીઅન ભાષા” એવો કહે-છે, કે જે સુચના જે ખરી હોય તો એ ભાષાના અસલીઅત પર કાંઈક અજવાલું નાખેછે. “પેહેલવી” બોલના ધાતુ વીરો ઘણી એક તકરાર ચાલી રહીછે, પણ છેહેલો અને સઉથી વાજખી ગણવાજેગ અટકલો, દાકતર હોગનો છે, કે જેને મલતોજ વીચાર આએ દીકરાનેરીના બનાવનારનો ખી છે, કે એ બોલ “પેરેથવ” હઆને અસલી મોટા ગ્રંથકારોના લંખાણ મુજબ “પારથીઆ” પરથી નીકલેલોછે, કારણ કે જે મુજબ “પારસ”ના પરગણુપરથી હાલની ઇરાન દેશની ભાષાને પોતાનું નામ મલેલું છે તેજ મુજબ એ સરવેથી બાહદુર અને ભારદસ્ત પ્રજાએ પોતાનું નામ એ ભાષાને આપ્યું હતું. એવી એક દીકરાનેરી બનાવવામાં મોટી અડચણ એ છે જે એ ભાષાના અસલ બોલો તથા લખાણો મનમાનતી રીતે મલી આવતા નથી, એટલુંજ નહી પણ એના પુરતા અક્ષરો ઘણાજ અસ્પષ્ટ અને ગુચવારા બરેલાછે. એ ભાષાના ઉચ્ચારો ઘણી એક તરાંહથી થાએછે, કે જે ઉચ્ચારો એના સેમેતીક પરથી લીધેલા મુજાક્ષરો પરથી બરાબર નીકલી શકતા નથી. એટલા વાસતે એક શબ્દને વારે ધડીએ જુદા જુદા ઉચ્ચારોને વાસતે વાપરવામાં આવેછે, અને તેમજ જુદા જુદા શબ્દોની મેળવણીથી વારેધડીએ સાદા ઉચ્ચારો નીકલેછે. એથી કરીને એ દીકરાનેરીની ગોઠવણુ ઘણી અધડી થઈ પડેછે, પણ એના બનાવનારે એકજ સાબેત ધોરણ પકડી છે તે એ જે બોલોને તેના ઉચ્ચાર પ્રમાણે નહી પણ તેના મુજાક્ષરો પ્રમાણે ગોઠવીઆછે. વળી એક કેઢો કે જેમાં શબ્દની જુદી જુદી જોડનીએ સમજાવામાં આવીછે તેથી પણ બોલોનું સંધાન સહેલથી બનેછે. એના બનાવનારે બોલોનું વાંચણ અને તેનાં અર્થ સઘલી આખેદામાં પૂર્વેથી

આલતી આવેલી રીત મુજબ આપી છે, અને તેઓના વીદ્યા શાસ્ત્રના નીચમ પ્રમાણે નીકલતા અર્થને શોધવાનું કામ યુરોપના વધારે પરીક્ષક વીદ્યાર્થીઓને સોંપ્યું છે.

જરમની દેશનાં અંચલનાં ઝન શહેરની યુનિવર્સિટીનાં પ્રોફેસર વિલહેમ ગેમ્ગરનાં એક કાગળ ઉપરથી:—

.....દાકતર વેસ્ટ, દારમેસ્ટેટર વગેરે જેઓ તમારા શબ્દ કોષને સઘલા પેહેલવી ભાષાના અભીઆશી થકી ઘણા કીમતી અને ફાયદા કારક સમજે છે તેઓના મતને હું તદ્દન મલતો છું. જે બાબદને હું ખાસ પસંદ કરું છું તે તમારું કીમેલી બોલોની ગોઠવણ છે અને તે એ છે જે મેં દાકતર વેસ્ટે પોતાના અરદાએ વીરાફનો કીમતી શબ્દ કોષ રચીઓ છે તેમજ તમારું પણ બોલોને તેઓના ઉચ્ચાર પ્રમાણે નહીં પણ તેઓની શીકલ પ્રમાણે ગોઠવીઆ છે. એથી કરીને તમારો પેહેલવી શબ્દ કોષ એક કીમતી અને અગત્યનો ગ્રંથ બનીઓછે. વલી. આપણા કોબેલ વીદ્યાનોને જે ઉપાયો હજુર સુધી બેમાલમ હતા તેવા નવા ઉપાયો તથા મારગો તમારું તેઓ હજુર ખુલ્લા કીધા છે, અને ચોક્કસ કરીને ધરમને લગતી ક્રિયાઓની રીતભાત સંબંધી ઘણીએક તકરારો તથા વીદ્યાનો તમારું સાંત કીધા છે.

ખારા સાહેબ, તમારું જે તમારી કીમતી કેતાબ મારી પર ચોક્કલી છે તે વીરોનો મારી તરફનો ઘણો મોટો એહેશાન માન્ય કરજો. તમે નિશ્ચય જાણો કે એ તમારી કેતાબ હું મારા અભ્યાસમાં હમેશાં વાપરું છું, અને એ બાબદમાં તમારી સાથે એકબીજાનું થવાથી મને મોટું માન સમજું છું. મારી ખાતરી છે જે પારસી અને યુરોપીઅન વીદ્યાનોના સાથે મલીને કામ કરવાથી તમારા ધરમ સંબંધી અને અસલી ઇરાનીઓના પવીન દસ્તાવેજોની શોધ વધારે સંપૂર્ણ થશે. તમારો નમનતાઈ ભરેલો સેવક.

૬૫૯૫. ગેમ્ગર—(ડાકતર.)

અંચલનાં ઝન, તા. ૨૬ મી જાનેવારી ૧૮૮૦.

પેરીસવાલા ઇરાની ભાષાના પ્રોફેસર મો. જેમસ દારમેસ્ટેટરે સને ૧૮૮૦ ના મે મહીનાના “રેવુ ક્રીટીક” માં છપાવેલા પેહેલવી દીકશનેરીના બીજા ભાગના રીવ્યુનો તરજુમો:—

દસગુર જમારપણએ હવે પોતાની પેહેલવી દીકશનેરીનો બીજો ભાગ આહાર પાડીઓછે. (પેહેલા ભાગનો રીવ્યુ ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૭ ના “રેવુ ક્રીટીક”માં જુવો.) આચ્છે બીજા ભાગમાં એવણે આપણને અશ સુધી

બોલો આપ્યાછે. પેહેલા ભાગને વાસતે હમે જે વીચાર આગલ આપ્યા છે તેજ વીચાર આપ્ને બીજા ભાગને વાસતે પણ પ્રગટ કરીએ છઈએ. જ્યારે એ કામ પુરું થાશે ત્યારે પેહેલવી ભાષાના અભ્યાસીએને અતીશય બોલોની સામગ્રી મલશે. પેહેલ વેહેલે તેએને કદાચ સઘલું સેહેલાઈથી નહીં મલશે, તોપણ આખરે એ કામ પુરું થવાથી તેએને બોલોના ઘણેજ મોટા જથ્થો મલી શકશે.

નરસા ભાયગે હમુને એવી ખબર મલીછે જે એ કામ પુરું થવું ઘણું અસંભવીત છે. એનો તીજે ભાગ છપાયછે પણ એ ભાગ છહેલોજ બાહેર પડશે એવી ધાસતી રાખવામાં આવેછે. મુંબઈમાં હાલ વખત ઘણું કઠણ છે અને એ કેતાબના કેટલાએક આગમજથી નોંધાયલા ખરીદદારો પોતાની કબુલાતથી પાછા ફરી જાયછે. અંગ્રેજ સરકારનો આસરો ઈઆ ઉધરાણું એનો ખરચ પૂરો કરવાને પુરતાં નથી. હમે આશા રાખીએ છીએ જે “વેદીદાદ” માં જણાવેલાં ફરમાન મુજબ ચાલવાને અને જે રસીલી અને મહાભારત જરથોસતી ધરમની વીધાને હવાલા તેએને સર છે તે વીધાના લાભને ખાતર દસતુર જમારૂપણના સ્વદેશી ભાઈએને એ બાબમાં વધારે લાગની તથા કાલજ રહેશે, કારણ જે એ કેતાબ ખરીદવાનું આગમજથી ભરાએલું ઉધરાણું એ ખર્ચે જોતાં તો એક જાતનો કોલ આપીઆ બરોબર ઈઆ ઇજારો લીધા બરોબર છે (જોઈએ છે—જોઈએ છે) અને એ કોલ ઘણું પવીત્ર છે. મુંબઈના ચાલાક અને ચંચલ લોક (જરથોસતીએ) ને લાયક નથી જે પોતાના મુદદાર વીચારોથી પોતાના વડવાએએ અર્પણ કીધેલો ખજાણો બોલી દીએ. સારો ખજાણો તેએની સનમુખ હોવાથી તેએ દર વરો થોડાક રૂપીઆ ખરચશે તો તેએના પહેલા વડા ધરમ ગુરના આએ કામથી આખાં યુરોપમાં જરથોસતનું ભાષણ અને મજદના નેક કાયદાએ વધારે સારી રીતે સમજવામાં આવશે. સર જમશેદજી જીજીભાઈનું રવાન ગરોયમાનમાં એ વીશે શું કહેશે.

જેમ્સ દારમેસ્તેતર.

તારીખ ૧ લી જાનેવારી ૧૮૮૧ ના “બુલેતીનકિતીક” માં બેલ-

જીઅમની લુવેનવાલી યુનીવર્સીટીના દાકતર સી.

ડી. હારલેએ પ્રગટ કીધેલો પેહેલવી ડીકશને-

રીના રીબ્યુનો તરજુમો:—

અસલી ઇરાનીએની અને ત્યાર પછીના જરથોસતીએની ધરમ સંબંધી કેતાબો હજુર ઘણી અપ્રસીધ છે. પુર્વ દેશની વિદ્યામાં પેહેલવી ભાષાના એક સંપૂર્ણ રાખ્દ કોષની એક મુખ્ય ખુટ છે. એટલું તો ખરૂં છે જે કેટલાંએક ચોક્કસ મુજબ પુસ્તકોની સમજણ સારું થોડીક ખાસ ફરહમો

છપાઈ બાહેર પડીછે, પણ અમ્મિ ભાષાનો અમ્મિક પુરેપુરો કોષ હજુર સુધી રચવામાં આવ્યો નથી; અને તેથી કરીને જરૂરીશતીઆના અમ્મિક ધર્મ ગુરૂ, કે જેવન ગુજરાત તરફના અમ્મિક દસતુર છે, તેવણે અમ્મિ ખીકટ અને અગત્યનું કામ પોતાને માથે લીધાથી ધણું ખાતરી પુર્વક અને સંતોષ ઉપજવેછે.

અમ્મિટલું તો ખુલ્લું છે જે યુરોપના વિદ્વાનોઅમ્મિ હિંદુસ્તાનના લોકોને તેઓની ધર્મ સંબંધી કેતાઓ સમજવાને શીખવું તેને કાંઈ લાંબી મુદત થઈ નથી. હિંદુસ્તાનના પારસીઓ આપણા મોટા શીક્ષકોથી કેલવધને હવે પોતાની વારીઅમે તેઓ પેહેલ કાઢાઢી વિદ્યાના આગેવાન થયા છે. પણ મુખ્ય કરીને ધર્મ સંબંધી વીચારેથી અને તેઓના મહજબને લગતાં અનુમતથી તેઓને અમે બાબદમાં ઉસકેરની મલેછે, તેથી તેઓની ઉલટ વખાણવા લાઅમ્મિક છે. અમ્મિટલા વાસતે દસતુર જામાસ્પજી મીનાચેહેરજીના આઅમ્મિક કામ તરફ તેની રાહ આતથીજ ઘણી ઉલટ ભરી મમતા દેખાડવામાં આવી હતી. અમે કોષના બનાવનારને અત્યારસુધી કેટલી મોટી અડચણો નડવા છતાં અમેના બે દફતરો બાહાર પડીઆં છે. અંતઃકરણથી આશા રાખીઅમે છીઅમે જે અમ્મિવનનું કામ ફતેહમંદીથી પાર પડે.

જોકે ગ્રંથકરતાઅમે અમે કામમાં વાપરેલી રીત યુરોપીઅન વિદ્વાનોની માફક નથી તોપણ અમે ગ્રંથ ઘણાજ કીમતી મજમુનોથી ભરપુર છે. દસતુર જામાસ્પજી અમે માહાભારત કામ પાર પાડવાને પુરતા યોગ્ય અને પ્રવીણ છે. અમેવણના અસતકમાં પુષકલ પેહેલવી કેતાઓ અને અસલી લખાણો છે કે જેમાંનાં ઘણાઅમ્મિક હજુર ખીન માહીત છે. અમેવને તેના પુરેપુરો અભ્યાસ કર્યોછે અને તેના આખા માયાને પુરતીરીતે સમજેછે. ખીજાં દફતરના દીબાચામાં આપેલાં યુરોપીઅન વિદ્યારથીઓના મત પરથી માલમ પડેછે જે અમ્મિવનના અમે કામને ઘણો ખુશી ભરેલો આવકાર મલીઓ. તેમાં બેશક આપણા મુખ્ય “રિવ્યુ” ઓના અધીપતીઓના મત જોવામાં આવેછે,— જેવા કે “અમ્મિકેદેમી” માં “દાકતર વેસ્ટ,” “બુલેતીનો”માં “અમ્મિનજેલો દી ગુબરનેતીસ,” “ખીબ્લીઓ ગ્રાફીકીરો અમ્મિનજાઈગન” માં “ફરદીનાન્દ યુસ્તી” અને દાકતર હોગે પોતાના લખેલા રસાલાઓમાં અમે વીરો લખીઉછે.

ગ્રંથકર્તા પોતાના દીબાચામાં અમે કેતાબની રચના અને વાંચણની સમજણ આપેછે, અને જે અભીઆશી અમે કેતાબના વપડાસથી ફાયદા મેલવવા માહે તો અમે સમજણ તેણે પોતાના મનમાં કેાતરી રાખવી જોઈઅમે. હમાઅમે અમ્મિટલું કેહેવું બસ થશે જે અમે કેતાબમાં અરેખરાજ વિદ્વાનપણાના અને પંડીત્યના ગુણ સમાવેલાછે, અને પુર્વ દેશની વિદ્યાને અમે ઘણી કામની થશે. હમારી માફક દરઅમ્મિક જણ આહારો જે અમે કેતાબ જલદીથી પુરી થાઅમે, અને અમેના કાબેલ બનાવનારની મહેનત અને સેવા વીરો તેઓ આભારી થશે.

(સહી) સી. ડી.—હારલે.

રેલુ કિટીક અંતરનાશીઓનાલ—અપરેલ સને ૧૮૮૧.

આર્મિ અગતની કેતાબના પેહેલા બે ભાગનો હેવાલ લખાયો ત્યારે અંતરના પહેલા બનાવનારે હમુને લખી જણાવ્યું જે અંતરના ત્રીજો ભાગ છપાવાની તૈયારી પર છે. અંતરના કરીને હમોથી વાંચનારાઓને આજે આર્મિ નવી આશાની અંતર આપવાને હમુને સંતોષ ઉપજે છે, કે અંતરના ત્રીજો ભાગ હવે આપણને મલી શકશે. પૂર્વ તરફની વીધામાં પેહેલવી ભાષાના અંતર સંપૂર્ણ કોષની ચોકસ કરીને મુખ્ય અગત છે. પારસીઓની અવસતા ભાષાના અંતર ખીજા કેટલીક કેતાબોના ભાષાંતરના ઘણા અંતર ભાગો હજુર ઘણા અંતરના અંતર અંતર છે, તેથી કરીને ઘણા અંતર પેહેલવી ભાષા અંતર વગરના રહી ગયા છે, અંતર વળી તેઓ આતરીથી વાંચી શકતા નથી. મુખ્યના દસતુરના કામને પ્રમુખ અંતર શીખેલા વીધાર્થી છે, અંતર આર્મિ ખીજા કામને સરંજમ પોહોંચાડવાને સઉથી હુશીઆર અંતર પ્રવીણ છે. હાથની લખેલી પુસ્તક કેતાબોના અંતર મલિક છે, કે જે માની ઘણી અંતર કુત અંતર વન શીવાય ખીજા કોઈ અંતર ઉકલાવી નથી; અંતરના મુરબી બાવા કે જે વન દુનિયાના વીધાર્થીઓમાં પોતાનું નામ પ્રખ્યાત કરી ગયા તેવનના કેતાબોના અંતરના અંતર વારસ છે. આર્મિ ઈઆદગારીનું કામ જે શુર કરવામાં આવ્યું છે તે પાર પાડવાની પુરેપુરી સરંજત અંતરના છે. વળી ઈશાની ભાષાના સઉથી જાણીતા વીધાર્થીઓ જે વા કે વેસ્ત, હોગ, યુસ્તી અંતર વેસ્તરગાઈ અંતરના અંતર પેહેલવી દીકશનરીના પેહેલા ભાગની અંતર મતથી તારીફ કીધી છે; હમે પણ તે તારીફની સાથે અંતર મલતા છઠ્ઠા અંતર અંતર વીધાન દસતુરના કામને ઘણી ખુશીભરેલી કુતેહ છઠ્ઠા અંતર છઠ્ઠા અંતર.

મુખ્યના રોમન કેયલીકોના વડા ખીજાપ દાકતર મ્યુ- રીનનો અભીપ્રાય.

...તમારી પેહેલવી દીકશનરી બેશક અંતર સરવેથી મોટી અંતર અંતર સર્વ કાલ અગત્યની કેતાબ છે, કે જે વીરો દુનિયાના શાસ્ત્રના તમારા ઘણાજ આભારી છે. ....

મુખ્ય, તારીખ ૨૭ ડીસેમ્બર ૧૮૮૧.

૧૮૮૧ નાં સાલના “જુરનાલ આસીઆતીક” નામના ફેચ
ચોપાણીઓમાં છપાએલી એક આરતીકલનો તરજુમો.

પૂર્વ દેશની વીધાની મુખ્ય અગત્યો માહેલી અંતર અગત્ય, તે ઈરાનદેશની કેતાબોમાંની પેહેલવી ભાષાના અંતર સંપૂર્ણ શબ્દકોષ છે. કેટલીક ચોકસ

કેતાઓ જેવી કે “પંદનામું,” અરદાવીશાફ્તામું, “ગોરાતેફરીઆન” અને સ્પીગલની “ત્રેદીશનલ લીટરેઅર આફ ધી પારસીસ” ખીજું વાલમ અને “પેહેલવી મેન્યુઅલ” માંના ચોક્કસ નાંધલા ભાગોના લખાણો સમજવા સારૂ આસ ફરહંગોના આકારમાં એ દીકરાનરી જે કે આહાર પડેલી છે તો પણ એ ભાષાનો એક સંપૂર્ણ કોષ બનાવવાનો અને તેને કાયદાસર રચવાનો યત્ન હજુર સુધી કરવામાં આવ્યો નથી. એથી કરીને ઘણીએક અગતની કેતાઓ હજુ સુધી કેટલે દરજ્જે અંધારામાં રહેલી છે. યુરોપીઅન વીદ્યાનો એ ઘણીજ ખુશીભરી ખાતરીથી સાંભલી ઉંડે એક જરથોરાતી પાદરી કે જેવન ગુજરાત તરફના એક દસતુર છે તેવને એ ખીકટ તેમજ અગતનું કામ માથે લીધું. તેઓ (હઆને યુરોપીઅન વીદ્યાનો) હવે જુવે છે કે, જે વખતે યુરોપે હોંદુસ્તાનના જરથોસતીઆને તેઓની ધરમ સંબંધી કેતાઓ શીકવી હતી તે વખત હવે જતો રહ્યો છે. હોંદુસ્તાનના જરથોસતીઆ, કે જેવો હમારા પોતાના કેલવાએલા શીક્ષકોથી ભણેલા છે, તેઓની હવે પોતાની એ બાબદમાં આગેવાની કરવાની વારી આવી છે અને સેહેજ વખતમાં વીદ્યાનો એ નામીઆ સુધારાને લીધે તેઓના આભારી થઈ પડશે. મજકુર સુધારાને મદદ કરનારી જે કેતાઓ છે તે કેતાઓ માહેલી એક કેતાબ તે આપણા મુંબઈના વડા ધરમ ગુરૂની આપ્તે પેહેલવી દીકરાનરી છે. મુંબઈની યુનીવર્સીટીના એક ફેલો તરીકેની એવનની એક પદવીજ આપણને ખુલું દેખાડે છે જે આપણને એક ભણેલા શાસ્ત્રજ્ઞ સાથે એ બાબદમાં વહીવટ પડ્યો છે. વહી તેથી કરીને દસતુર જામાસ્પજી મીનાચે-હેરજીના આપ્તે ખીકટ કામની રાફઆતને જે સારો આવકાર મલીઆ તે કોઈખી રીતે આશ્ચર્યકારક નથી; કારણ કે એ અધડું કામ બજાવવામાં એવન પુરતા સામર્થ્યવાન હતા. એવનના અસતકમાં એક ઘણું મોતેબર કેતાબ-આનું અને કીમતી લખાણો છે કે જે માના ઘણાએક વીરો હજુ સુધી યુરોપમાં કોઈનેખી ખબર નથી. એવને પોતાના વીદ્યાધનનો ઘણો સારો ઉપયોગ કીધે છે. હોંદુસ્તાન તેમજ યુરોપના વીદ્યાનો ખુશીથી એકમત થઈ આપ્તે નવા રાખ્દ કોષની તારીફ કરે છે. દાકતર વેસત, યુસ્તી, એન-જીલો દી ગુઅરનાતીસ, હોગ, અને વેસરગારડે એ કોષની જે તપાસ લીધી છે તે એના ખીજ વાલમના દીઆઆમાં આપેલી છે. વળી હમુને સાંભ-લીને અત્યંત ગભરાટ પેદા થયો છે જે એ અગતના કામને આગલ વધવામાં તેને આસરે આપનારાઓની ખામીથી કાંઈક અડચણ પડશે. જે હોંદુસ્તાનની સરકાર હેવા કોઈ ઉપાયો લે કે જેથી એ કામ ફતેહમંદીથી પાર પડે તો બેશક તેને ઘણું માનભારેલું છે, અને વહી ચોક્કસ કરીને યુરોપનો વીદ્યાનો પણ પોતાથી બનતી મદદ એ કામને આપશે.

દસતુર જામાસ્પજીએ પોતાની દીકરાનરીમાં મુલાક્કરોની કેવી રીતે ગોઠવણ કીધી છે તે વીરો કાંઈક સમજણ એ ચોપડીની રાફઆતમાં આપી-

છે. પેહેલવી બોલોને સોધી કાઢાડવાનું સેહેલ બની શકે એવી ગોઠવણ કરવાનું કામ કાંઈ સહેલું નથી. એવણે જે ગોઠવણ કીધીછે તે ગોઠવણ હમારા વીચાર પ્રમાણે ઘણીજ ડાહ્યાણ બરેલીછે અને તેજ હમો પણ સુકરર કરીએ છઈએ. એવણે કુકત રાખ્દાને તેના આકાર પ્રમાણેજ ગોઠવીઆછે, અને તેથી કરીને વીદ્યાર્થીને એ એક પાતરી પુરવક બોમ્બો થઈ પડેછે. રાખ્દાની ગોઠવણ એવને ચાલુ કાચદાથી ઉલટીરીતે જઈને “ભાષાની રીત” અપત્યાર કીધીછે, ઈઆને ભાષાની વીદ્યાને લગતો કાચદો પકડીએછે અને પેહેલ વેહેલે સ્વર, અને ત્યાર પછી “કંઠસ્થ,” “તાલુસ્થ” અને “દંતસ્થ” ઇત્યાદી આપીઆછે. મુંબઈના આએ દસતુરાને દસતુરની બનાવેલી દીકરાનરી ચોક્કસ કરીને જંદ (પેહેલવી) ભાષાનો એક કીમતી બંડાર, અને ઇરાની ભાષા શીખનારાઓને સઉથી મોટી મદદ થઈ પડશે. પેહેલવી ભાષામાં ઘણાએક બોલો છે કે જે સાધારણ છાપેલી તથા લખેલી ફરહંગોમાં કોઈને મલી શકે નહી. એ કેતાબના બનાવનાર પોતાની બુજેરગીને વધારનારી અને માન આપનારી સમ્યતા તથા સાલેસાઈથી સારી રેવેશથી સમજેછે જે એવું એક બીકટ કામ કે જેમાં પેહેલે વેહેલેજ પગલું ભરવામાં આવેલું છે તેવાં કામમાં બુલચુક પડવી ઘણી સેહેલ છે અને તેથી કરીને પોતાની કેતાબના વાંચનારાઓને અરજ કરેછે જે કાંઈબી ચુક તેઓની નજરે પડે તો તેવનને દેખાડવી. એવને પોતાના જાત ભાઈઓના વાંચણ તથા ઉચ્ચારો સુધારવાની કોરોશ કીધીછે, અને તે કારણસર યુરોપીઓની વાંચવાની ધોરણ સાથે ઘણીએક સરખામણી કીધીછે. તોપણ હમો ધારીએ છઈએ જે એ ધોરણ એવને પુરેપુરી અપત્યાર કીધી હતે તો વધારે સાહે થતે, ... એ કેતાબના દીબાચો કે જે કોઈબી રીતે કાબેલીઅતથી ખાલી નથી, તેમાં પેહેલવી ભાષા વીરો અને “પેહેલવી” અને “હુજવારેશ” બોલ વીરો સમજણ આપેલી છે. એ કેતાબના બનાવનાર, જરથોસતી અને અવસતાની અસલી કથા પ્રમાણે પોતાના વીચાર આપેછે, અને એ ભાષાનો જનમ કેયાની અને પેશદાદી વરાતા પાદશાહેથી આપેછે. એવી જાતના સવાલો કે એ દીકરાનરીને લગતા નથી તે સવાલો વીરો અહીઆં હમે તકરાર કરતા નથી. એ બાણુલા ધરમચુર પોતાની કેતાબ જલદીથી પુરી કરે એવું હમારી માફક દરએક જણ ચાહારો, અને વલી વીદ્યાના હકમાં એ કેતાબ જે ઉપયોગની થશે તે વીરો પણ તેઓ હેંશથી તેની કદર બુજશે.

હમારા સાંભલવામાં આવીઉંછે જે એવનની કેતાબના કામને જે અડચણો નડતી હતી તે સઘલી અડચણો એવન મટાડી શક્યા છે અને વલી એ દીકરાનરીનો ત્રીજો ભાગ છ પાવાની તઈઆરી ઉપર છે.

લીતરરીશ સેનત્રાલખલાંત એવે નામનાં જરમન

ચોપાન્યા ઉપરથી:—

એક સંપૂર્ણ રાજ્ઞ કોષની ખુટને લીધે પેહેલવી ભાષાનો અભ્યાસ ઘણો ખીકટ થઈ પડ્યો છે. એટલું તો ખરું છે જે આપણી પાસ થોડાક ખાસ ના-
ધલા કોષ હાલ છે, જેવા કે—વેસ્તાની અરદાવીરાફ અને યુસ્તીની ખુતદેહેરાનાં,
પણ આખી ભાષાનો એક કોષ કે જેમાં મુખ્ય કરીને અવસતાના સઘલા
બોલોના અર્થ સમાયલા હોય તેવા એક કોષની ઠરાની ભાષાના સઘલા
અભ્યાસીઓને હમેશાં ઘણી મોટી જરૂર પડતી આવી છે. એ કારણસર
આપણુ ખુશી થઈએ છઈએ જે પારસીઓના કાબેલ દસ્તુર જમારપણ, કે
જેવનનું પેહેલવી ભાષાનું જ્ઞાન સઘલા યુરોપીઓના કરતાં ઘણું વધારે છે.
તેવને પેહેલવી રાજ્ઞ કોષનુ ખીકટ કામ જે તેવનના બાવાએ શુર કીધું હતું
તેને આગલ ચાલુ કરીને પુરું કીધું છે.

એ રાજ્ઞ કોષમાં ૪૪૦ પાના પર આંસરે ૪૦૦૦) બોલ સમાયેલા છે એ
બોલો અસલ ટાઈપમાં આપી તેના ઉચ્ચાર યુજરાતી અને રોમન હરફે બતા-
વી આ છે, અને ત્યાર પછી તેના અર્થ યુજરાતી અને હંગ્રેજ ભાષામાં આ-
પી આ છે. એ આખી કેતાબને દાકતર વેસ્તાના અરદાએવીરાફના રાજ્ઞ
કોષની માફક રચી છે. એ રાજ્ઞ કોષના બીજા ભાગનો છેલો બોલ આશુક-
તન છે. ....હમે ખરા અંતઃકર-
ણથી આશા રાખીએ છઈએ જે આર્ચિ રાજ્ઞ કોષ પુરો કરવાનું કામ
આગલ વધીઈ જશે. સેવટે એને ચોક્કસ કરીને મોટી ફતેહ મલશે .....
..... કેટલાંક પત્રો છંપાયાં છે તેપરથી સાબિત થાય છે જે સઘલા
કાબેલ રાખશે આર્ચિ રાજ્ઞ કોષ પુરો થઈશે જોવાને ઘણા આગર છે.

annoy, to vex; to disperse, to scatter; to irritate, to fret; to agitate; to hinder, to interrupt; to change, to alter, to differ; to exchange (money), to convert into small change. Per.

آشفش

૧૧૭૭૭ આશોકતન, âshôftan. See ૧૧૭૭૭ ashnutan.

૧૧૭૭૭ આશોકતે, âshôftê. કૃં વિં ગભરાએલું; મોહીત પડેલું, દેવાનું; કેગાલ. Partic. adj. Distracted, confounded; enamoured; mad; wretched.

૧૧૭૭૭ અશો-મરદ, ashô-mard. નાં પવિત્ર પુરુષ. Subs. A pious—righteous man. Comp. Av.

آشور + آ

૧૧૭૭૭ આશુરદન, âshurdan. કિં ચુંદવું; મેલવવું; ભુંજવું; છુંદવું; ભાંજવું, ધોવું. V. To knead, to mix up; to bake; to bruise, to break; to wash. Per.

آشردن

آش

૧૧૭૭ અશક, અશક, અશક, ashka, ashk, ashak. નાં ટીપું, આંસું; એક માણસનું નામ છે, કે જે ખુબરગ પાદશાહી આન્દાનનો હતો; ખોદાની રાહનો મુસાફર; પંચુ. Subs. A drop, a tear; the name of a person of illustrious royal family; a traveller in the path of godliness. Per. اشک

૧૧૭૭ અશક, ashak. નાં અરબસ્તાનના એક પાદશાહનું નામ છે. Subs. The name of a king of Arabia.

૧૧૭૭ આદાક, âdâk. નાં ટાપુ, પાણીથી ઘેરાયેલી જમીન. Subs. An island; a tract of land surrounded by water. Comp. Per. اداک

૭૫૭ આશક, âshak. નાં આહનાર, આશક. Subs. A lover, one deeply in love ; an *enamorado*.

૭૫૭ ખોશક, khôshk. વિં સુકું. Adj. Dry. Comp. Pehl. ૧૭૩

૭૫૭ સશક, sashak. સંખ્યાં વિં નેવું, ૯૦). Numer. adj. Ninety, 90.

૭૫૭૭૭ અશકહુની, ashkahunî. કિં આજ્ઞાં તું પામ— મેલવ—હાંસલ કર. V. Imper. Get—acquire (thou).

૭૫૭૭૭ અશગહાન-શ, ashgahâna-sh. See ૭૭૭૭ ashgahânî.

૧૫૭૭૭ અશગહાન, અશગાહન, ashgahân, ashgâhan. વિં આલસુ, સુસ્ત, ઉદમ વગરનું. Adj. Idle, sluggish, not occupied. Comp. Pâz. ૭૫૭૭૭૭ (in Hamkâra Afrîn).

૭૫૭૭૭ આશકારે, âshkârê. વિં મશહુર, જહેર, ખોલું, પ્રગટ, ખેચુમાન, ખેશક. કિં અં તુરત, બાહેર. Adj. Famous, well-known, evident, clear, apparent, proclaimed; undoubted. Adv. Immediately, instantly ; outside, abroad. Corrupt form of ૭૫૭૭ âshkâr.

૧૫૭૭૭ અશકાનાન, ashkânân. નાં પાદશાહી તબક્કાનું નામ છે કે જેને ‘અશકાન્યાન’ કહેછે. Subs. The name of a kingly dynasty called *Ashkânyân*.

૭૫૭૭૭ અશગાનીજ, ashgânîz. નાં સુસ્તી, કાહેલી, આલસાઈ. Subs. Laziness, idleness, indolence.

અશકહુની, ashkahunî. See અશકહુની ashkahunî.

અશકહુનાન, ashgahunân. નાં સુસ્તી—આલસાઈનો દેવ. Subs. The demon of idleness—indolence.

અશકહુનાદ, ashkahunâd. કિં મેલવે, હાંસલ કરે, પામે. V. May get—acquire.

અશકહુની, ashkahunî. See અશકહુની ashkahunî.

અશકહુનીહેદ, ashkahunîhêd. કિં તે પામેછે—મેલવે છે. V. He gets—acquires.

અશકહુનેદ, ashkahunêd. કિં આહે, ઈચ્છા રાખે; પામે, મેલવે. V. May wish—desire; may get—obtain.

અશકહુનતન, ashkahunatan. કિં પામવું, આહ્વાન કરવી, હાંસલ કરવું; આપવું. V. To get, to desire, to acquire; to give.

અશકહુનમ, ashkahumam. કિં હું મેલવું. V. I may acquire.

આશકાર, âshkâr. વિં જાહેર, દેખીવું, આશકાર. Adj. Obvious, manifest, clear. Av. آشکار, Per. آشکار

આશકાર, âshkâr. નાં શેકાર, શેકાર કરવો. Subs. Chase, hunting.

આશકારાક, âshkârâk. See આશકારâk âshkârê.

આશકારગીહા, âshkârgîhâ. કિં અં જાહેર—ખુલ્લી રીતે; સારથું—જાહેર કામ. Adv. Clearly, openly, obviously.

અશકારે, âshkârê. See અશકારે âshkârê.

અશકારગી, âshkâragî. નાં અહેરીઆત, પ્રસિદ્ધતા, આશકારાપણું. Subs. Abst. Publicity, celebrity.

અશકારગીહા, âshkârgîhâ. See અશકારગીહા âshkârgîhâ.

અશકારે-ગોબશનીહા, âshkârê-gôbashnîhâ. નાં અહેરમાં બોલનાર, સ્પષ્ટ બોલનાર. Subs. One who speaks before the people at large; one who speaks clearly—distinctly.

અશકારે-ગોબશને, âshkârê-gôbashnê. See અશકારે-ગોબશનીહા âshkârê-gôbashnîhâ.

અશકારે-વરજીદારાન, âshkârê-varjîdârân. નાં લોકોમાં અહેર કરનારા. Subs. Those who make known to people in general.

અશકબહુનતન, a-shakbahunatan. કિં નહીં છુપાવવું, નીચે નહીં મેલવું; પડી નહીં રેહેવું, નહીં દટાવવું, છુપું નહીં થવું. V. Not to conceal, not to make a secret of; not to put down; not to be concealed, not to be hidden.

અશકેસ્તન, a-shêkastan. કિં નહીં ભાંગવું—તોડવું; નહીં હરાવવું; ચીરી નહીં નાંખવું. V. Not to break, not to tear asunder, not to defeat; not to tear away. Contrast Per. شکستن

અશકીના, a-shakinâ. નાં ખરાબ—બુદ્ધ—ન-

કામું નસતર—છરી. Subs. A bad lancet, a blunt
— useless knife.

۱۲۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ અ-શકબુહુનેદ, a-shakbuhunêd. ક્રિ० નહીં પામે
— હાંસલ કરે. V. May not acquire—obtain.

۱۲۱-۱۲۱ અશકેમ, અશકીમ, ashkêm, ashkîm. ના० પેટ, હો-
જરી. Subs. The stomach, the belly. Comp.
Pehl. ۴۱۳, Per. شکم

۱۲-۱۲ અશકો, ashkô. ના० ઘેરનો માળ—તબંકો; આસ્માન.
Subs. A story; a stage of a building; the sky.

۱۲-۱۲ આશકો, âshkô. See ۱۱۹-۱۲, ashkôf, âshkôp.

۱۲-۱۲ અ-શકના, a-shaknâ. વિ० તવંગર, પૈસાદાર, ગરીબ
• નહીં. Adj. Rich, wealthy, not poor. Contrast
Pehl. ۱۱۹-۱۲

۱۲-۱۲ અ-શકનાઈ, a-shaknâî. વિ० See ۱۲-۱۲ a-
shaknâ. નહીં વાગેલું—તોડેલું, ચીરી નહીં નાખેલું. Adj.
Unhurt, uninjured, unbroken, unsplit, untorn.
Comp. Av. ۱۲-۱۲ = Av. Rt. ۱۲-۱۲ = छिन्द =
Per. شکستن

۱۲-۱۲ અશકોખીદન, ashkôkhîdan. ક્રિ० કસડીઆં
મારવાં, પડવું. V. To move slowly (as an infant),
to crawl.

۱۲-۱۲ અ-યાકન્દ, a-yâkand. ના० ખરાબ ચાકુત. Subs.
A bad ruby—sapphire.

— ۱۲-۱۲ અશકોબ, ashkôb. ના० માળ; છત્રહ, છાપરં;
અગાસી. Subs. A story; a roof; eaves; a bal-
cony. Per. اشکوب

- ૭૭૭-અશકન્દ, અ-શકન્દ, અ-શકન્દ, ashikand, a-shakand, a-shkand. વિં નહીં વિંધેલું, કુમારું, એમનુંએમ રહેલું. Adj. Not bored—perforated; unwedded, unmarried; untouched, unused. Comp. Av. અશકન્દ
- ૭૭૭-અશકનશ, ashkanash. નાં દીવાલ ઉપર લાવવી; ઈમારત—અમલો બાંધવો. Subs. Raising a wall; constructing and raising any edifice.
- ૧૧૭-અશકુન, ashkun. વિં વરસીઆ—ગોધા—બલદ જેવું. Adj. Like a white bull—ox—bullock.
- ૧૧૭૧૭-અશકુન્તન, ashkuntan. કિં પામવું, હાંસલ કરવું, મેલવવું. V. To get, to acquire, to obtain.
- ૭૭૭-અશકોફ, આશકોપ, ashkôf, âshkôp. નાં છાપરું, છત્રું, તબક્કો, માળ, ઘેરની ઉંચાઈ; થાંભલો, સ્તંભ, જરૂઓ, અગાસી, સુપડું. Subs. A roof, eaves, a stage, a story, the height of a house, a pillar, a prop; a portico, a terrace, a cottage. Comp. Av. અશકોફ, Sans. स्कम्भ.
- ૭૭૭-અશકોફ, ashkôf. વિં શોકતવાલું, દબદબા ભરેલું. Adj. Majestic, pompous. Comp. Per. اشکود
- ૧૧૭૭૭-અશકોફીદન, ashkôfidan. કિં આરાસ્તે કરવું, શીંગારવું. V. To adorn, to decorate, to embellish.
- ૧૧૭૭૭-અશકોફતે, ashkôftê. See ૭૭૭ ashkôf.
- ૭૭૭૭-એશકોફતે, êshkôftê. નાં કલી; ફુલ. Subs. A bud; a flower. Comp. Per. شگون
- ૭૭૭૭૭-અ-શેકોફત-તગ, a-shékôft-tag. વિં ઉતાવળી ચાલનું નહીં તે; ધીમી ચાલનું. Adj. Not fast going, slow-paced.

૬૧૫-૭ અશકુમ, ashkum. See ૬૧૫-૭ ashkêm.

૭૧૬-૭ અશકુમ્બે, ashkumbê. See ૬૧૫-૭ ashkêm.

૭૧૬-૭ અશકુમ્બે, ashkumbê. See ૭૧૬-૭ ashkumbê.

૬૧૫-૭ અશકમ, ashkam. See ૬૧૫-૭ ashkêm.

૭૧૬-૭ અશકમ્બ, ashkamb. નાં હોજરી. Subs.
The stomach.

૭૧૬-૭ અશકમ્બે, ashkambê. See ૬૧૫-૭ ashkêm.

૭૧૬-૭ અશકમ્બે, ashkambê. નાં લશ્કર, સેના, રીજ-
મીટ. Subs. An army, a force, a regiment.

૭૧૬-૭ અશેમોગ, ashêmôg. નાં અશોઈને તોડનાર, પરહેજ-
ગારીનો નાશ કરનાર; આશમોગ. Subs. A destroyer
of purity—righteousness—piety; an *Ashmôgh*.
Av. 𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎, Pâz. 𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎

૭૧૬-૭ અશકર, ashkar. નાં કાલી પુછડી અને ચાલ સાથનો
રાતો ઘોડો; રાતા રંગનું હંટ. વિં રાતું; ચીકણું, ચીકાસવાળું.
Subs. A red horse with a black tail and mane;
a camel of a red colour. Adj. Red; glutinous,
viscous. Comp. Per. اشقر

૭૧૬-૭ અ-દાઘ, a-dâgh. વિં ડાહ્યામ—ડાઘ વગરનું. Adj.
Having no brand—scar—stain. Contrast Per.

દાં

૭૧૬-૭ અયાઘ, ayâgh. નાં પીઆણું; પીવાનું વાસણ; કીરતી,
મરતબો; ખખશેશ; દયા; સેહેલો મારગ. Subs. A cup;
any drinking-vessel; glory, dignity; a gift;
charity, compassion; an easy passage. Comp.
Per. اياغ

અર્થ

અર્થ અથાવ, ayāv. ઉભયાં અં અથવા, યા. Conj. Or, either. Per. ્

અર્થ અથાવ, ayāv. વિં પાણીવાહું; બીનું, ઈજત બરેહું; આખરદાર. નાં ઈજત, માન. Adj. Full of water, watery; moist; respectable, honourable. Subs. Respect, honour.

અર્થ આગાઝ, âgâz. નાં શરૂઆત, મંડાણ. Subs. Beginning, commencement. Comp. Per. آغاز

અર્થ અથાવાક, ayāvâk. નાં પામનાર, મેલવનાર. Subs. One who acquires—obtains.

અર્થ અથાવશેદ, ayāvshêd. કિં એવું જણાશે—માલમ પડશે. V. It will be found—discovered.

અર્થ અથાવીએદ, અથાવશેદ, ayâviêd, ayâvashêd. કિં જણાય, માલમ પડે. V. May be known, may come to one's knowledge.

અર્થ અથાવીહેદ, આથાવીહેદ, ayâvîhêd, âyâvîhêd. કિં પામે, ઉપજે. V. May obtain, may be realized.

અર્થ અથાવશની, ayâvashnî. નાં આવવું, દાખલ થવું. Subs. Coming, entering.

અર્થ અથાવશની, ayâvashnî. નાં આજેપત, આવક; મદદ; મેલવવું. Subs. Income, earnings; assistance; obtaining.

અર્થ અથાવશની, ayâvashnî. નાં દાનાઈ, ચાહાવું. Subs. Wisdom, sense; wishing. Pâz. યાચું

અર્થ અ-થાપશને, a-yâpashnê. નાં નહીં મેલવવું—હાંસલ કરવું. Subs. Not obtaining—gaining.

૧૪૭૭ અયાવશને, આયાવશને, ayâvashnê, âyâvashnê.
નાં દિલથી જણવું, દિલથી પામી જવું. Subs. Knowing
in one's heart.

૧૪૭૮ અયાવસન, અયાવસને, ayâvasna, ayâvasnê. See
૧૪૭૭ અયાવશની. ayâvashnî.

૧૪૭૯ એશ-ચીન, êsh-chîn. નાં આંખનો પલકારો, આંખની
પોપચાં ઉપરની કરચલી. Subs. A twinkling of the
eye; the wrinkles over the eyelids.

૧૪૮૦ અ-યાવીની, a-yâvînî. કિં તું નહીં પામે; તું નહીં
હાંમેલ કરશે—મેલવે. V. You may not acquire;
you will not gain.

૧૪૮૧ અયાવસને, ayâvasnê. See ૧૪૭૮ ayâvasna.

૧૪૮૨ અયાવસ્તન, ayâvastan. કિં જોવું, નેઘાહ કરવી,
પામવું, આહુશ કરવી. V. To see, to turn the eyes to,
to acquire, to desire.

૧૪૮૩ અયાવીનદ, ayâvînad. કિં પામે, જોએ. V. May
obtain—see.

૧૪૮૪ અયાવીનેદ, ayâvîned. કિં મદદ કરેછે, પાસખાન
થાયછે, મેલવે છે. V. Assists; keeps watch; ob-
tains.

૧૪૮૫ અયાવીનમ, ayâvînam. કિં હું પામું; હું મેલવું છું.
V. I may acquire; I gain.

૧૪૮૬ અયાવીદે, ayâvîdê. ભૂં કું મેલવેલું, પામેલું. Past
partic. Got, acquired.

૧૪૮૭ અયાવીદન, ayâvîdan. See ૧૪૮૨ ayâvastan.

૧૪૮૮ અયાવોમ, ayâvôm. કિં હમો પામીયે છીયે. V.

We acquire—get. Pâz. ۱۴۸۸ = Per. یابیم

૧૯૩ અચાક્રે, અ-ચાક્રે, ayâfê, a-yâfê. વિ० જાહેર થયણું, સુમાન—શકવાણું થયણું; બેહુદું—બેવકુફી બરેણું નહીં.

Adj. Become public; doubtful; not absurd—foolish. Contrast Per. یا

૧૯૪ અચાક્રે, ayâfê. ના० ખોદાતાલાનાં નામો મધેનું એક નામ; યામી નહીં શકવું. Subs. One of the names of the great God.

૧૯૫ અ-ચાવે, અ-ચાવેહ, a-yâvê, a-yâvêh. વિ० મેલવવા બેગ નહીં, હાંમેલ નહીં થઈ શકે તેવું. Adj. Not obtainable; that may not be gained. Comp. Per.

نایاب

૧૯૬ દો-શવે, dô-shavê. ના० બે રાત્ર. Subs. Two nights.

૧૯૭ અ-ચાવગી, a-yâvgî. See ૧૯૮ a-yâvashnê.

૧૯૮ અચાવગી, આચાવગી, ayâvgî, âyâvgî. See ૧૯૯ ayâvashnî. Av. ૧૯૯ = Per. یافتگی

૧૯૯ અચક્રત, આચક્રત, ayâft, âyâft. ના० મોરાદ, ઈચ્છા, આહ્વાસ; કાંચદો, નફો, આએપત. Subs. Desire, wish; profit, gain, income. Av. ૨૦૦

૨૦૦ અચાક્રત, ayâft. ક્રિ० પામ્યું, મેલવ્યું. V. Got, obtained (past tense).

૨૦૧ અ-ચાક્રત, a-yâft. વિ० મેલવવા બેગ નહીં; જેનો અંત નહીં આવે એવું. Adj. Unobtainable, endless.

૨૦૨ આશુક્રત, âshuft. વિ० છેલું, દેવાનું, મગજ—અકલ-લથી ખસેલું. Adj. Mad, insane; unsound in mind or intellect.

૨૦૩ અચાક્રતાર, આચાક્રતાર, ayâftâr, âyâftâr. ના०

પામનાર, મેલવનાર, નફો મેલવનાર. Subs. One who gains—acquires ; one who obtains profit.

७७७७७७७७ आयास्तोमन्दी, āyāstōmandī. ना० नाउमेदी ;
 नही जेलवी शक्य ते. Subs. Hopelessness; unob-
 tainableness.

અયાતિનીદારી, ayâftînîdâri. નાં યાદદાસ્ત.
Subs. Memory.

જાણ્યું અયાદ્યતે, ayādyāte. ૬૦ વિ० જોડવેણું, તપાસી તપાસીને.
Partic. adj. Acquired ; after careful examination, searchingly.

પ્રાપ્ત અ-પ્રાપ્તે, a-yāftē. ભૂં ફૂં નહીં પામેલું—મેલવેલું.
Past partic. Not obtained—acquired.

૧૭૨૭ અશોકતે, ashôkî. કૃં વિં પરેસાન હાલનું, ધભરાયણું, દેવાનું, આશક થયણું. Partic. adj. In a distracted state, confounded, mad, enamoured. Per. آشفته

ਅਧਿਆਇ ੧੦੦ ਅਧਿਆਇ ੧੦੦, ayâfteômandî. See
ਅਧਿਆਇ ੧੦੦ ayâftômandî.

॥२७७॥ अयादतन, आयादतन, ayāṭtan, āyāṭtan. क्रि० छप-
नवुं, निपनवुं; भेलववुं, पामवुं; अणवुं; दाप्पल थवुं; सोधवुं,
सोधी डाढवुं. V. To be produced; to turn out; to
acquire; to obtain, to get; to examine; to be
profited; to discover, to find. Comp. Pehl.

॥१७७७, Av. ७^{३३} = Sans. आप् = Per. زیافتن

V. Not to obtain—gain. Contrast Per. **یا فتن**

॥ अथावतन, ayâvtan. क्ति० आववुं, V. To come.

૧૯૭૩ આયાકતે, āyāftē. કૃં વિં પમિણું, મેલવેણું. નાં મત-
લખ, સારાંશ, સાર. Partic. adj. Obtained, acquired.
Subs. Purport, substance ; moral.

૨૧૯૭૩ આયાકતગી, āyāftagī. નાં હાંસલ ; નફો, આવક.
Subs. Profit, gain ; income. Av. ૨૧૯૭૩

૧૯૭૩ અયાકતે-તર, ayāftē-tar. વિં વધારે મેલવવા યોગ.
Adj. More obtainable.

૧૯૭૩ અયાકતે, ayāftē. See ૧૯૭૩ ayāftē.

૬૭ આદા-ચ, ādā-cha. નાં જે આત્મા, જીવનેખી ; જેમકે
ઐશ્વર્ય “કોઈખી રીતે આત્માને.” Subs. The soul
which ; even to the animal life ઐશ્વર્ય (ādācha-
chand)=anyhow to the soul.

જી

જી અઈબત, aibat. નાં આતશનાં શોલા. Subs. Flames
of fire.

જી અ-દાદ, a-dād. વિં ખગડેણું, પુચાઈ ભરેણું, ઉલટું,
નારાસ્ત, જુકું ; બેદાદ, ગેરઈનસાફ, જીલમ ભરેણું ; ખોટું
કરનાર. નાં ગેરઈનસાફી, બેદીની, જીદો કાયદો ; નહીં આપ-
નાર. Adj. Corrupt, roguish ; despotic, wrong,
unjust. Subs. Injustice ; irreligion, a contrary
rate ; not giving. Av. ૨૧૯૭૩

જી અ-બખત, a-bakht. વિં નહીં ભરડેણું—છડેણું. Adj.
Not ground coarsely ; not beaten (rice). Av.

૨૧૯૭૩

જી અબાદ, abād. નાં દુવા, આબાદી. વિં વસ્તીવાણું, પુ-
રુમા ; ખેતી કીધેલી. Subs. A benediction, prayer ;

prosperity. Adj. Populous; pleasant; cultivated. Per. آباد

અયાદ, ayâd. નાં યાદ, નકશ, ચિતાર; યાદદાશત; અગૃતી, અજબર. Subs. Remembrance; painting, a drawing; memory; wakefulness. Per. یادگار

અશત, હશત, asht, hasht. સંખ્યાં વિં આઠ, ૮. Numer. adj. Eight, 8. Av. ૧૭૭, Sans. अष्टन्, Per. هشت

અશત, asht. Vand. XIX. નાં પેગમ્બર, ખોદાની તરફથી પેગમ—દીન લાવનાર. Subs. A prophet, a messenger from God; he who brings down religion from God—that is, one inspired with divine revelation. Corrupt form of ૧૭૭ = Av.

૧૭૭

અશદ, અશાદ, ashad, ashâd. નાં એકવીસે નુસ્કે મધેનાં એક નુસ્કનું નામ છે કે જેને “પાચમ” કહે છે. Subs. One of the 21 Nôsk, called *Pâcham*.

આયાદ, âyâd. નાં આવવું, પોહોંચવું, આવક; આવજે, આવો. Subs. Coming, arrival, income; good-bye! welcome!

આશત, âsht. નાં દોસ્ત, મિત્ર, સોબતી, બાઈબંધ. Subs. A friend, a comrade, a brother, a kinsman.

ખેશત, khêshst. નાં ઈંટ, ઈંટરડી. Subs. A brick. Av. ૧૭૭, ૧૭૭, Sans. ईष्टका, Per. خشت

દશત, dasht. નાં જંગલ. Subs. A desert, a plain without water. Comp. Per. دشت

હશત, hasht. કિં છે. V. Is.

અશતાબ, ashtâb. ક્રિ. અ. જલદી, તુરત, પલવા-
રમાં. Adv. Soon, quickly; in an instant.
Comp. Per. شتاب

આશતી, âshti. ના. સુલેહ, સંપન્ન, દોસ્તી, બાઈબંધી,
મીલનસારી. Abst. subs. Peace, concord, friend-
ship, brotherly intercourse, affability. Av.
Per. آشتی. Comp. Pehl. 𐬀𐬀𐬀𐬀

આશતાઈનેદ, âshtâînêd. ક્રિ. કાયદેમંદ થાયછે.
V. Becomes advantageous—profitable.

આશતાઈનેદ, âshtâînêd. See 𐬀𐬀𐬀𐬀
𐬀𐬀𐬀𐬀 } âshtâînêd.

અ-અદાન, a-jâdân. વિ. નહીં જણેલાં, પેદા થવાનાં.
Adj. Unborn, not brought forth, unborn (plu.).
Comp. Av. 𐬀𐬀𐬀𐬀

અ-દાદ-આહી, a-dâd-khâhî. વિ. મદદ વગરનું.
ના. જીવમને ચાહનાર. Adj. Destitute of help. Subs.
A lover of tyranny—despotism.

અ-અદાન, ajâdân. See 𐬀𐬀𐬀 a-jadân.

અશતા-મે, ashtânme. ના. બેડી; વાસણ. Subs.
A fetter; a vessel, a pot.

સે-દો-તાક, sê-dô-tâk. ના. પાંચ ટુકડા; બરસમની
પાંચ તાંબે. Subs. Five bits—pieces; five twigs
of the *Barsom*.

અશતાવ, ashtâv. See 𐬀𐬀𐬀 ashtâb.

અશતાવ, khashtâv. ના. નાચુશી, ગમગીની, દલગીરી,
ઉદાસી; દરદ, દુઃખ; લડાઈ, યુદ્ધ. Subs. Displeasure,

grief, sorrow ; sadness, depression in spirits ;
disease, pain, affliction ; battle, war.

જાણના અશતાવીદન, khashtâvîdan. ક્રિ. આજું. V.

To eat.

જાણના અશતાદ, આશતાદ, ashtâd, âshtâd. ના. એક
નુસ્કનું નામ ; એક દરેસ્તાનું નામ છે ; છવીસમાં રોજનું નામ
છે. Subs. The name of a Nôsk ; name of an
angel ; the 26th day of every month.

જાણના હશતાદ, hashtâd. સંખ્યા. વિ. એસી, ૮૦.

Numer. adj. Eighty, 80. Av. هشتاد, Sans.

અશિતિ, Per. هشتاد

જાણના અશતાદ-હજર, ashtâd-hazâr. સંખ્યા. વિ.
એસી હજર, ૮૦,૦૦૦. Numer. adj. Eighty
thousand, 80,000. Per. هشتاد هزار

જાણના અશતામે, ashtâmê. See જાણના અશતાનમે.

જાણના અશતરી, ashtarî. ના. ખંજર, હથિઆર. Subs.
A dagger ; a weapon.

જાણના અશતર-શ, ashtara-sh. ના. તે ખંજર ; તે હથિ-
આર. Subs. That dagger ; that weapon.

જાણના આશતારી, âshtârî. ના. ગુનહગારી, વાંક, તકસીર.
Subs. Sinfulness, fault, offence, crime.

જાણના અ-દાદે, a-dâdê. ના. ઉલટો—ખોટો માર્ગ, ખોટાઈ
કાયદાથી ઉલટો માર્ગ, અનીતિ. Subs. A contrary—
wrong path ; path contrary to divine laws ;
immorality.

જાણના આશતી, âshtî. See જાણના âshtî.

અષ્ટ અશ્તે, khashtê. નાં જુલમ, અપતો, સેતમ, દુઃખ.
 વિં જામી થાએલો, બીમાર, થાકી ગએલો, નબલો. Subs.
 Oppression; undue restraint, tyranny; affliction. Adj. Wounded, sick, infirm, fatigued.
 Comp. Per. خست

અષ્ટ અશ્તે, khêstê. See અષ્ટ khêst.

અષ્ટ અદાદી, a-dâdî. See અષ્ટ a-dâd.

અષ્ટ અશ્ત-શ, ashta-sh. સંખ્યાં વિં તે આઠ. Numer.
 adj. Those eight (persons or things).

અષ્ટ અશ્ત-દેહ, asht-dêh. સંખ્યાં વિં એસી, ૮૦.
 Numer. adj. Eighty, 80.

અષ્ટ અશ્તી, ashtî. નાં આઠ માણસની મંડલી. Subs.
 An assemblage of eight men.

અષ્ટ આદાદી, âdâdî. નાં નેકી, સલાહ, ઈનસાફ. Subs.
 Virtue, peace, justice.

અષ્ટ આશ્તી, âshtî. See અષ્ટ âshtî.

અષ્ટ અદાદીહા, a-dâdîhâ. કિં અં બેદાદીથી, જુલમથી, બેકાયદે; અનીતિ બરેલી રીતે. Adv. Unjustly, despotically, irregularly; immorally.

અષ્ટ અદાદીહા-ખેરદ, a-dâdîhâ-khêrad. કિં અં બરાબર અકલ પ્રમાણે નહીં, બેઅકંડીથી, મૂર્ખાઈપણે, બેવકુફી બરેલી રીતે. Adv. Not according to common—ordinary sense; senselessly, unwisely, foolishly.

અષ્ટ અદાદીહા-ખેરદી, a-dâdîhâ-khêrâdî. નાં ઠેકાણા વગરનું ધેઆન; અકલનું બગડવું. Subs. Heedless attention; the impairing of the intellect. Comp. Av. અવગત - અવગત

આશતી-બાવીહુન, āshtī-bavīhūn. વિ. સુલેહ શોધવું—ચાહાવું, મનમનાવવું, રીજવવું, કૃપા સંપાદન કરવું, સમજૂતી કરાવવું, નરમ પાડવું, શાંત કરવું, દેલાશો દેવું. Adj. Peace-seeking, conciliating, pacifying, appeasing, bringing to a just understanding, bringing round or over, consoling.

આશતી-બાવીહુનાન, āshtī-bavīhunân. ના. સલાહ શોધનાર—ચાહનાર. Subs. A peace-seeker; a lover of peace.

આબાદ્યાન, ābādyân. ના. મેહેઆબાદ ('દસાતીર' પ્રમાણે દુનિયાનો સૃષ્ટી પેહેલો માણસ); મેહેઆબાદી ટોલો. Subs. Mēhēābād (the first of the creation—world according to the *Dasâtir*); the Mēhēābādī sect.

અશત-દહુમ, asht-dahum. સંખ્યા. વિ. અઠારમું, ૧૮ મું. Numer. adj. Eighteenth, 18th.

અયાદગાર, ayâdgâr. ના. યાદગારી; કેતાબ, યોપડી; ખેત, કવિતા. Subs. A remembrance—token; a book, a verse; poetry.

અદાદી, a-dâdî. See અદાદ a-dâd.

આશતી, āshtî. See આશતી āshtî. ના. ખુશ—સારી ખબર. Subs. Good news, joyful tidings.

અદાદેસ્તાની, a-dâdêstânî. ના. ગેરઈન-સાફી, જુલમ. Subs. Injustice; oppression.

અદાદેસ્તાની, a-dâdêstânî. See અદાદેસ્તાની a-dâdêstânî.

અશત-સદ, હશત-સદ, ashta-sad, hashta-sad.

१८, ११, १८, १८ અ-દાદ-જકનીમુનેદ, a-dād-jaknimûnêd. ક્રિ०
નહીં આપ્યું છે, તેણે નથી આપ્યું; તે બેદાદ—ઈનસાફ વગરનું
છે. V. He has not given; it is unjust—in-
equitable.

ફૂલ અશ્તીમ, *ashtîm. ના० ચરકીન, પફે; નજસાત.
Subs. Purulent substance; matter, filth.

૧૮ અશ્તો, ashtô. See ૧૮ âst. Av. ૧૮

૧૮ અશ્તો, ashtô. ના० આંગલી. Subs. A small
finger.

૧૮ આબાદ, âbâd. વિ० પાણીવાળું, શોભાયમાન, સુશોભિત,
વનસ્પતી—ભાજ પાલાવાળું; વસ્તીવાળું. Adj. Abound-
ing with water (lit.); elegant, beautiful; full of
vegetation; peopled, populous; prosperous.
Per. ૧૮

ફૂલ અ-દા-તોખે, a-dâ-tôkhmê. વિ० બદ તોખમ—
અતવાળું. Adj. Of low birth; of ignoble parent-
age. Corrupt form of ફૂલ

૧૮ અશ્તવીન, ashtavîn. સંખ્યા० વિ० આઠમું, ૮) મું;
ના० આઠમો શખ્સ. Numer. adj. Eighth, 8th.
Subs. The eighth person.

૧૮ અ-દાતોબારાં, a-dâtôbarân. ના० ઈનસાફ નહીં
આપનારા—કરનારા, મદદે નહીં પોહોંચનારા. Subs. De-
niers of justice; those that do not hold out a
helping hand; those who do not come to the
rescue.

૧૮ અઈખ્તુન, અ-ઈખ્તન, aîkhtun, a-îkhtan. વિ०
એમ વગરનું, ખોડખાપણ વિનાનું. Adj. Free from
blemishes—defects—deformities.

૧૧૪૭ આઈખ્તન, આએખ્તન, âikhtan, âêkhtan. વિં
ભાગિયા—પંત્યાલા વગરનું, એખલું; મીસાલ વગરનું; જેના
જેવું બીજું નહીં તે, આપઅખત્યાર; ઓદાતાલાનાં નામો મધેનું
એક નામ છે. Adj. Having no partner; single;
incomparable, unequalled; independent; one
of the names of the Creator.

૧૧૪૮ હેશ્તન, hêshstan. ક્રિં છોડવું, છોડી દેવું, પડવા દેવું,
છાંટવું; લટકવું, V. To dismiss, to leave; to let
fall; to sprinkle; to hang loose. Per. هشتن

૧૧૪૯ અ-અતુનાનદ, a-jâtunânad. ક્રિં નહીં આવે—
પોહોચે. V. May not come—reach.

૧૧૫૦ આજતુનેદ, âjâtunêd. ક્રિં આવેછે; પોહોચે છે.
V. Comes, reaches; arrives (pres. 3rd sing.).

૧૧૫૧ અશતોહ, ashatôh. Gloss. વિં તંગીમાં—કબજનમાં
આવેલું, ઘેરાઈ ગયલું. નાં કામલી, ધાબરી. Adj. Strait-
ened, embarrassed, perplexed; surrounded by.
Subs. A blanket.

૧૧૫૨ અશ્તવદ, ashtavad. નાં બીજા ગાથાનું નામ છે.
Subs. The name of the second Gâthâ. Comp.
Pehl. ૭૪-૯૯૪

૧૧૫૩ અશ્તુદે, ashtûdê. સંખ્યાં વિં આઠમું, ૮ મું.
Numer. adj. Eighth, 8th. Av. ૬૭૩૫૪૭

૧૧૫૪ અશ્તુમ, ashtum. સંખ્યાં વિં આઠમું, ૮ મું.
Numer. adj. Eighth, 8th. Av. ૬૬૯૭, Sans.
અષ્ટમ, Per. هشتم

૧૧૫૫ અશ્તુલુમ, ashtulum. નાં મજલુતી; ધાસ્તી, બચ

ધબરાટ ; અધીરાઈ ; પોકાર ; હડાઈ ; ઠંઠો. Subs. Firm-
 ness; terror, dread; consternation; impatience;
 exclamation; war; contest. Comp. Per. اشتلم

𑀧𑁆𑀭𑀸𑀓𑀲𑀺, khṣathra-var. ना० मुरादनो साहेब ;
 ઉમેદનો ધણી ; પાદશાહ ; શેહેરેવર અભેશાસ્પંદ, ધાતુ, અજનો.
 Subs. Lord of hope; master of wishes, a king;
Shêhêrêvar Amshâspand; metals; treasure,
 riches. Comp. Av. 𐬔𐬁𐬨𐬌𐬎𐬭𐬀𐬢𐬵𐬀𐬯𐬭𐬀, Pehl. 𐰇𐰪𐰾𐰞,
 Per. شهر یور

જાજુઝ અ-જાદે, a-jâdê. વિ० આડે મારગે, ઉલટે રસ્તે. Adj.

ઝઝઝઝ ઝઝઝઝ, azhdê. વિં દુઃખી, આજેરઝઝ, રંઝઝઝ, હેરાન.

𐎠𐎡𐎢𐎣 𐎠-𐎡𐎢, a-dâdê. See 𐎠𐎡𐎢 a-dâdê.

अष्ट अशती, ashti. Nêrang. ना० आवी पोहोंचुं.

જાણ્ય અશ્તક, ashtak. નાંકપડિ, ધ્રુપડિ. Subs. Clothes, garments.

آباد آباد, ābādē. वि० सर्वथी 'हयुं—ह्योदुं. Adj.

११८८५ आशते, āshtë. ना० आशाअेश, सुलेह. वि० मध्यम रीते

જાણુ એશ્તે, êshtë. Vand. XIII. બુ. કુ. આહેણું,

૧૪૫૩ અશ્તે, khashtë. See ૧૪૫૩ khêst. Comp. Av.

૧૪૫૩, ૧૪૫૩ = Sans. इष्टका = Per. خشت

૧૪૫૩ ગશ્તે, gashtë. બૂં કું ફરેલું; ફરી વલેલું. Past partic. Turned; run over; gone round. Per.

گشته

૧૪૫૩ હશ્તે, hashtë. બૂં કું થયલું, બનેલું, હયાતીમાં આવેલું. Past partic. Been; happened; come into existence.

૧૪૫૩ આશ્તગી, âshtagî. વિં સુલેહ—સંપન્ન વાણું, મિત્રાચારી બરેલું. Adj. Peaceful, friendly.

૧૪૫૩ અશ્તે, ashtë. See ૧૪૫૩ asht.

૧૪૫૩ અશ્તે-મસા, khashtë-masâ. વિં ઈંટના જેટલું મોટું. Adj. Of the size of a brick. Av. ૧૪૫૩-૧૪૫૩

૧૪૫૩ આશ્ત-તુમ, આશ્ત-તુમ, âsht-tum, âshta-tum. વિં સર્વથી સુલેહ—સંપન્ન બરેલું, અતિશય દોસ્તીવાણું. Adj. Most peaceful—friendly.

૧૪૫૩ અશ્તવદ, ઓશ્તવદ, ashtavad, ôshtavad. See ૧૪૫૩ ashtavad.

૧૪૫૩ હેશ્તમ, hêstam. કિં મેં છોડી દીધું, મેં તુકી દીધું. V. I left off—dismissed. Per. هشتم

૧૪૫૩ અશ્ત-મહી, ashta-mahî. વિં આઠ મહિનાનું. Adj. Of eight months. Comp. Av. ૧૪૫૩-૧૪૫૩ = Per. هشت ماه

૧૪૫૩ અશ્ત-માહી, ashta-mâhî. See ૧૪૫૩ ashta-mahî.

જાન્યવાર એશત-મસા, ઈશત-મસા, khêsht-masâ, îshta-masâ. See જાન્યવાર khashtê-masâ.

જાન્યવાર અશતર, ashtar. નાં એક શિક્ષાનું નામ છે, કે જેથી યુનેહગાર માણસનાં આંખનાં પાપણ ઉખેડી નાખવામાં આવતાં હતાં; છરી, છરીનો કાપલો; ખંજર, હથિયાર; અશતરો; મારવાનું હથિયાર; ચાલુક; કોરડો; એક વજન—તોલનું નામ છે. Subs. A sort of punishment by which the eyelashes of an offender used to be pulled out; a knife; the blade of a knife; a dagger; a weapon, a tool; a razor; an instrument for striking; a whip; a scourge, lash; the name of a weight. Av. = Sans. अष्ट = Per. اشتر

જાન્યવાર ખશથ્ર, khashathra. નાં સાહેબ, પાદશાહ, હાકમ. Subs. A lord, a master; a king; a ruler, a governor. Av.

જાન્યવાર અશતલીન, ashtalîn. See જાન્યવાર ashtavîn.

જાન્યવાર ખશથ્રવર, khashathravar. See જાન્યવાર khshathra-var.

જાન્યવાર અશતરે, ashtarê. See જાન્યવાર ashtar.

જાન્યવાર અશતરક, ashtarak. નાં મોજે, પાણીનો ધોત. Subs. A wave, a billow; a cascade, a cataract.

જાન્યવાર

જાન્યવાર અએવગહાન, aêvagahân. See જાન્યવાર aêbagahân.

જાન્યવાર અ-શપીરાન, a-shapîrân. વિં બલાઓ નહીં, ખુરાઓ, હુંડાઓ; દુષ્ટો. Adj. plu. Not good—virtuous persons; bad men.

૧૧૯૫૭-૫૫ એશપોકતન, êshpókhtan. ક્રિં છાંટવું, છંટકાવ કરવો, ભોંકવું, વિંધવું. V. To sprinkle, to water; to prick, to pierce. Comp. Per. سیوختن

૫૫૭-૫૫ અયાવગી, ayâvagî. નાં મદદ, સહાયતા, આશ્રો. Subs. Help, assistance; support.

૧૧૯૫૭-૫૫ અબાફત, abâft. નાં એક જાતનું જડુંકપડું. Subs. A kind of coarse cloth. Per. آبا فت

૧૧૯૫૭-૫૫ અયાફત, ayâft. નાં મોરાદ; આદેશ, ઈચ્છા. Subs. Wish, desire; longing.

જુલો ૧૧૯૫૮

૧૧૯૫૮-૫૫ અબામ, abâm. નાં ઘરનો તબક્કો—માર. Subs. A story, a loft.

૧૧૯૫૮-૫૫ અયામ, ayâm. નાં દાહાડા, વખત, મોસમ. Subs. Days (lit.); times; seasons; plu. of ૫૫; comp. Per. ایام

૧૧૯૫૮-૫૫ અશમ, asham. નાં યુલંદી, ઉંચાઈ. વિં ઉંચું; મરત-બાવાણું, આબરવાણું. Subs. Altitude, height. Adj. High; dignified; respectable. Comp. Ar. اشم

૧૧૯૫૮-૫૫ આબામ, âbâm. નાં કરજ; ઉછીનું લેવું. વિં તંદ-રોસ્ત. Subs. Debt; borrowing. Adj. Healthful. Comp. Per. اوام

૧૧૯૫૮-૫૫ એશમ, êsham. નાં કાઠી, બાલવાનો લાકડાં; સુખડની એક સહી કે જે “ઓરવીસઘાહ”ની ક્રિયા કરતાં આકરંગાની આ આગલ ચુકવામાં આવેછે. Subs. Dry wood for burning, fuel; a chip of sandalwood which is placed near a censer during the performance of the ceremony of *Orvisgâh*.

૪૦ એશમ, અશમ, êshma, khashma. નાં ક્રોધ, ગુસ્સો, કીનો, વેર, કપટ ; ગુસ્સાનો દેવ જેને બચકર હથિયારવાલો 'એશમ' દેવ કરીને કેહેછે. Subs. Anger, wrath ; revenge, spite, enmity ; the demon of anger called *Âeshma* of horrible weapons. Av. ૪૦ Per. خشم

૪૦ દો-ગામ, dô-gâm. નાં બે પગલાં—કદમ. Subs. Two paces—steps. Av. ૪૦, Per. دوگام

૪૦ અશમેબી, khashmêbî. નાં અહુનવદ ગાથાના બીજા હાતું નામ ; ઈશ્વરનેના ૨૯ મા હાતું નામ જેને 'અશમેબીઆ' કેહેછે. Subs. Name of the second chapter of the *Ahûnvad Gâthâ* ; the 29th Hâ of the Yaçna called *Khshmaêbyâ*.

૪૦ અશમેબીએ, khashmêbîê. See ૪૦ khashmêbî.

૪૦ અ-દહમાન, a-dahmân. વિં નેક—અશો નહીં ; અપવિત્ર, નાપાક, ગુનેહગાર, પાપી. Adj. Not virtuous—pious—holy ; impure, guilty, sinful. Comp. Av. ૪૦

૪૦ અ-દહમાન, a-dâhmân. See ૪૦ a-dahmân.

૪૦ અશેમહુક, ashêmhuk. See ૪૦ ashêmvôhû.

૪૦ અશમાર્દ, khashmârd. વિં સખ્ત, કઠણ, નક્કર, બડ. Adj. Hard, strong, solid.

૪૦ અશેમ-એ, ashêm-ê. નાં એક "અષેમ વોહુ." Subs. One *Ashêm Vôhû* ; *Ashêm Vôhû* to be recited once.

દો-ગામે, dō-gāmê. નાં બે કદમ—ડગલાં. Subs.
Two paces—steps.

અશ્મીહા, khashmîhâ. ક્રિં અં ક્રોધ બરેલી રીતે,
ગુસ્સાથી. Adv. Angrily, wrathfully.

અશ્મશેદ, khashmashêd. ક્રિં ગુસ્સો કરશે, દેહે-
શત—ધાસ્તી આપશે. V. Will make (one) angry ;
will intimidate ; will strike terror.

અશ્મબી, khashmabî. See અશ્મબી khashmêbî.

અશ્મબ્યા, khashmabyâ. See અશ્મબી khashmêbî.

અશ્મગની, khashmagani. નાં ક્રોધ, ગુસ્સો, રીશ.
Subs. Anger, wrath ; offence.

અશ્મીન, ashmîn. વિં રૂપેરી. Adj. Silvery.

આશ્મીદન, âshmîdan. ક્રિં પીવું. V. To drink.

Corrupt form of આશ્મીદન Per. آشامیدن

અશ્મ-વોહૂ, ashêm-vôhû. નાં એક ઘણી જુની
બંદગીનું નામ છે કે જેને “અષેમ વોહૂ” કહે છે. Subs.
Name of a very ancient prayer called *Ashêm*
Vôhû. Av. અશ્મ-વોહૂ

આશ્મોએ, આશ્મોગ, âshmôê, âshmôg. See
આશ્મોગ, âshmôg. Av. આશ્મોગ

આશ્મુઈ, આશ્મોગી, âshmuî, âshmôgî. See આશ્મુઈ
âshmûi.

અ-શમન, a-shaman. નાં જુતપરસ્ત નહીં તે. Subs.
One who does not worship idols. Contrast
Per. شمن (an idol, image ; idolatry).

અશ-મવન, ash-mavan. સર્વં તે કે જે. Pron.
He who.

- ॥१॥ अ-शमू, a-shamû. ना० कांछनी काम सारी रीते नहीं
थवुं ते. Subs. The doing of any work unsatis-
factorily.
- ॥१॥ आशमू, आशमुन, âshmû, âshmun. See ॥२॥ âsh-
môê.
- ॥१॥ अशम-वन, khashma-van. ना० गुस्सो लांज नार, डो-
धने ताजे करनार. Subs. One who subdues his
anger; one who crushes his wrath.
- ॥१॥ हेशमू, hêshmû. See ॥२॥ êshma, khashma.
- ॥१॥ अशेम-वोहू, ashêm-vôhû. See ॥२॥ ashêm-
vôhû.
- ॥१॥ आशमूई, âshmûî. See ॥२॥ âshmûî.
- ॥१॥ आशमोऐ, âshmôê. See ॥२॥ âshmôê.
- ॥१॥ अशमोक, khashmôk. ना० असबाब, सामन, मत्ता.
Subs. Goods and chattels, furniture, property.
- ॥१॥ आशमुगी, âshmugî. See ॥२॥ âshmûî.
- ॥१॥ आशमोगी, âshmôgî. See ॥२॥ âshmûî.
- ॥१॥ आशमोघ, âshmôgh. See ॥२॥ âshmôê.
- ॥१॥ अ-शमोरदार, a-shamôrdâr. ना० नहीं पढनार;
सुमार—गणत्री नहीं करनार; नहीं याद करनार. Subs.
One who does not recite—count—compute—
remember.
- ॥१॥ अशमुरदन, अशमोर्दन, khashmurdan, khash-
môrdan. कि० गुमान—शक—जांती लई नहुं; समझुं,
अझुं; विचार करवो. V. To doubt, to suspect; to
understand, to know, to think.

૧૬૦ અ-અમે, a-jâmê. વિ. કપડાં વગરનું, નાગું. Adj.

Without clothes, naked. Contrast Per. جام

૧૬૦ દો-ગમે, dô-gâme. ના. બે કદમ. Subs. Two paces—steps.

૧૬૦ દો-અમે, dô-jâmê. ના. બે ધ્યાલાં, બે ધડા. Subs. Two cups, two pitchers. Per. دو جام

૭૧૧૬૦ અશમ-ગીની, khashma-gîni. વિ. ક્રોધાયમાન, ગુસ્સાવાળું. ના. એક ગુનાહનું નામ છે. Adj. Wrathful, angry. Subs. Name of a crime.

૭૧૧૬૦ અશમ-ગની, khashma-ganî. See ૭૧૧૬૦ khashma-gîni.

૭૧૧૬૦ અશમ-કોશ, khashma-kôsh. ના. ગોસ્સાને વશ કરનાર. Subs. One who subdues his passion.

૧૧૧૬૦ અશમગીન, khashmagin. See ૧૧૬૦ khashmaganî.

૧૧૬૦ અશમદાર, khashmadâr. વિ. ગોસ્સાવાળું, એસ્સાવાળું, ટુંદ મીઠનનું. Adj. Angry, furious, fiery. Comp. Per. خشمگر

૧૧૬૦ અશમદાર-તર, khashmadâr-tar. વિ. વધારે ગોસ્સા—એસ્સાવાળું. Adj. More angry—furious.

૧૭૦૧૧૬૦ અ-અમ્તુનશને, a-jâmtunashnê. ના. નહીં પોહોંચતું—પુગતું. Subs. Not reaching.

૧૭૦૧૧૬૦ અ-અમ્તુન-દવાનદ, a-jâmtûn-davânad. ક્રિ. દોડાવી—ધસડી નહીં લઈ અએ. V. May not make to run, may not drag.

સુ.

- ૧-સુ અકાર, અગાર, akâr, agâr. વિ. એકાર, નકારું ; 'અકાર' નો બગડેલો આકાર. Adj. Out of service, unemployed ; useless. Corrupt form of akâr.
- ૧-સુ અગાર, એહર, હીખ્ર, હેહર, agâr, êhar, hîkhra, hêhar. ના. પક્ષીનો છેડ, હેર નસો, નજસાત. Subs. Matter excreted and ejected by a bird ; dry impurity ; filth.
- ૧-સુ અજાર, ajâr. ના. તાજગી, લીલોતરી ; ઢંચી નીચી જમીન. વિ. સાથે એકતું થએલું, મલીગએલું. Subs. Freshness, verdure ; rugged ground. Adj. Assembled together ; mixed. Comp. Per. اجار
- ૧-સુ અ-દાર, a-dâr. વિ. ઝાડ વગરનું. Adj. Destitute of trees. Contrast Av. وسار
- ૧-સુ અબાર, abâr. ના. વાદલ ; જથ્થો, ઢગ ; વખાર. Subs. A cloud ; a mass, a collection, heap ; a godown.
- ૧-સુ અચાર, ayâr. ના. દોસ્ત, સોબતી, સ્નેહી, બાઈબંધ. Subs. A friend, a comrade, a lover, a brother, a clansman. Per. يار
- ૧-સુ અશર, ashar. ના. ઘણી ખુશી ભોગવવી. Subs. Enjoying a good deal of pleasure.
- ૧-સુ અશર, ashar. વિ. ખુરં, ખરાબ, ખદ. Adj. Bad, evil, wicked. Comp. Ar. اشر
- ૧-સુ અશલ, ashal. ના. ટુંકું કરવું. કિ. અ. ઈત્યાદિ, વગેરે. Subs. Abridging. Adv. *Et cætera*, so forth—on.

અશર, ashêr. નાં ઘણી ખુશીભોગવનાર. Subs.
One who enjoys a good deal of pleasure.

અશો, ashô. See અશો ashô.

આદાર, âdâr. નાં લાકડું. Subs. Wood ; timber.

આદાર, âdâr. વિં હમેલદાર. Adj. Pregnant.

આબાર, âbâr. નાં તાવેલું સીસું. Subs. Molten
lead. Comp. Per. ابار

આહર, âhêr. કિં અં પછી ; પછવાડે. Adv.
Afterwards, subsequently ; backward, behind.

અચર, khayar. વિં બહાદુર, હીમતવાન, દલેર. Adj.
Brave, bold, intrepid.

અચાર, khayâr. નાં કાકડી. Subs. Cucumber.
Per. خيار

દો-આર, dô-bâr. કિં અં બે વખત—વાર. Adv.
Twice. Per. دو بار

હચાર, hayâr. નાં ખોદાના નામો મધેનું એક નામ છે.
Subs. One of the names of God.

હીખર, hikhar. નાં ત્યાગ, છોડી—તજ દેવું તે.
Subs. Leaving, abandoning, giving up.

અગારોમન્દ, હેરોમન્દ, agârômand, hêrômand.
વિં હગાર—છેડવાયું ; ખરડાયેલું. Adj. Full of
excrement—dung ; dirtied.

હચારોમન્દ, hayârômand. See હચારોમન્દ hayârômand.

अगारोमनन्द्, એહરોમનન્દ, agârômmand, êhê-
rômmand. See **अगारोमन्द**.

આગારહેદ, āgārhēd. ક્રિ० છેડે ; હોઝે. V. May
evacuate; discharges excrement (pres. 3rd
sing.).

ᱪᱟᱞᱟ ᱠᱟᱨᱢᱟ, êhêrhêd. See ᱪᱟᱞᱟ âgârhêd.

۱-۵۰۰ અચારે, ayârê. નાં એક મિત્ર-દોસ્ત. Subs.
One friend; one comrade.

અદારી, adârî. નાં કોઈખી ખરાબ વસ્તુ. Subs.
Any bad thing.

અબાલશ, abālash. નાં એબલીશ; ઠગારો; એક
જુરા માણસનું નામ છે. Subs. The devil; the de-
ceiver; name of a wicked—bad man.

અ-ચારી, a-yârî. નામ મદદ વગરની હાલત. Subs.
Want of assistance—aid.

Subs. Assistance, help.

—મદદ—સહાયતા આપનાર. Subs. A helper, one who comes to the aid of.

અશરીઆ, અદારી, *asharîâ, adârî*. સંખ્યાં વિં
દશ; ૧૦. Numer. adj. Ten, 10.

અ-દારશની, a-dârashnî. વિ० વગર આધારે;
અતરંગ, છુટું. Adj. Having no support; uncon-
nected, separate.

१५७) अ—दार्शने, a-dârashnê. वि० स्तंभ—ढेङ्गा वगरनुं,

નિરાધાર. નાં નહીં ટેકાવવું. Adj. Without a pillar—prop; supportless. Subs. Not propping up.

સર્વજ્ઞ અ-બારશને, a-bârashnê. નાં નહીં વરસવું—છંટકાવ કરવો. Subs. Not raining—sprinkling.

સર્વજ્ઞ અ-બાલશને, a-bâlashnê. વિં તકીઆ—ગાદી—આદર વગરવું. Adj. Having no pillow—cushion—sheet (of cloth). Contrast Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌 Sans. बहिष्. Per. بالش

સર્વજ્ઞ અ-દારશની, a-dârashnî. નાં નહીં રાખવું. Subs. Not keeping.

સર્વજ્ઞ આદારશની, âdârashnî. નાં રાખવું, ધરાવવું, કબજે કરવું. Subs. Keeping, having, possessing.

સર્વજ્ઞ અગારી, agârî. See 𐬔𐬀𐬎𐬌 agârômand.

સર્વજ્ઞ અબાલેશ, abâlêsh. See 𐬨𐬀𐬎𐬌 abâlash.

સર્વજ્ઞ અશ્રીગાન, ash-rîgân. નાં નાપાક માણસો. Subs. plu. Impure persons.

સર્વજ્ઞ હેખગીરા, hêkhragîrâ. નાં હેર નસો. Subs. Dry impurities (as hair, nails, &c.).

સર્વજ્ઞ અદારીન, adârin. See 𐬨𐬀𐬎𐬌 adârî.

સર્વજ્ઞ અદારીન, adârîn. See 𐬨𐬀𐬎𐬌 adârî.

સર્વજ્ઞ અ-દારીન, adârin. વિં લાકડાનું નહીં. Adj. Not made of wood, not consisting of wood.

સર્વજ્ઞ આદારીન, âdârîn. નાં લાકડાનું વાસણ. Subs. A wooden vessel.

અગારીનીદાર, āgārīnīdār. નાં છેડનાર પક્ષી.
Subs. A bird that excretes and ejects matter.

એહરીનીદાર, êhêrīnīdār. વિં નસો રાખનાર.
Adj. Keeping—possessing dead matter.

અશ્રીજીદે, ashrijîdê. ભૂં કું ઢોલાયણું, નખાયણું.
Past partic. Spilled, been thrown.

અગારેદ, agârêd. નાં બદન, શરીર. Subs. The body.

અ-શરીતુનતન, a-sharītunatan. કિં નહીં ખોલવું—ઉઘાડવું—ખોલવું કરવું. V. Not to open—uncover ; not to lay open.

અયારવન્દી, ayârvandî. નાં મિત્રાચારી, દોસ્તી.
Subs. Friendship, intimacy.

અહીર-વાનદી, ahîr-vânadî. નાં હેર નસો—નજસાત દુર કરવી. Subs. Removing dry impurities—filthiness.

અહેરવન્દી, ahêrvandî. વિં નસા—નજસાત ભરેણું. Adj. Full of dead matter, filthy, foul.

અશ્રવાનીહા, આશરવાનીહા, ashravâníhâ, âsharvâníhâ. અથોરનાનની રીતે, અથોરનાન તરીકે. Adv. In a priestly manner ; *Athornân*-like.

એહેરવાની, êhêrvânî. See એહરીનીદાર, êhêrīnīdār.

અ-દારવન્દી, a-dârvandî. નાં યુનેહગારી વગરની હાલત. Subs. Freedom from sin and guilt.

અ-દારવન્દ, a-dârvand. વિં દરવંદ—બ્રુતપરસ્ત નહીં તે; દીનદાર, ધર્મ ઉપર એતેકાદ રાખનાર. Adj. Not ungodly—wicked, not impious; not worshipping idols; religious; devoted to the practice of religion.

હેખ્ર-નસા, hêkhra-nasâ. See અગાર, êhar.

અહીર-વદ-તર, ahîr-vad-tar. નાં વધારે તુકસાન-કારક હેર નસો (ઈયાને સુકકો નસો). Subs. More injurious dry impurities (as hair, nails).

અ-દારવન્દ, a-dârvand. See અ-દારવન્દ.

અ-દારવન્દી, અ-દરવન્દી, a-dârvandî, a-darvandî
See અદારવન્દી.

અહેરવન્દી, આગારવન્દી, ahêrvandî, âgârvandî.
See અહેરવન્દી.

આયારવન્દી, âyârvandî. See અયારવન્દી.

ખયર-વન્દી, khayar-vandî. વિં ખાહાદુર, હીમત ભરેલું. Adj. Bold, daring, courageous.

અદારૂન, આદારૂન, adârun, âdârun. નાં ખરાબ વસ્તુ; રાસ્તીના રસ્તાથી ફરીજવું; આડે મારગે જવું. Subs. A bad thing; swerving from the path of rectitude—righteousness; deviating.

અ-દારૂ, a-dâru. વિં દવા—દારૂ વગરનું, ઈલાજ—ઉપાય વગરનું. Adj. Having no medicine; remediless. Contrast Per. دارو

لو-ا-ي-ا-ر-ه, a-yârê. વિ० ચુડા—બાંગડી વગરનું, નાકીવત.
Adj. Having no bracelet—bangle ; without physical strength—power. Contrast Per. ياره

لو-ا-ي-ا-ર-ه, ayârê. ના० હીસાબનું દફતર, હાથમાં પેહેરવાના ચુડા—ચીતલ. Subs. An account-book ; a bangle, a bracelet.

لو-ا-ي-ا-ر-ک, a-yârak. વિ० નરમ ચામડીનું નહીં. Adj. Not having a soft skin.

لو-ا-ي-ا-ر-ک, a-sharak. વિ० સંગત—સોબત વગરનું. Adj. Having no society—company. Contrast Per. شرک

لو-ا-ي-ا-ر-ک, a-shark. વિ० કપડાં—લુગડાં વગરનું, નાગું. Adj. Having no clothes on ; naked.

لو-ا-ي-ا-ر-ه, âgârê. See لو-ا-ي-ا-ر-ه agâr, êhar.

لو-ا-ي-ا-ر-ک-ا, a-sharkâ. વિ० ઝેહેરી નહીં. Adj. Not poisonous.

لو-ا-ي-ا-ر-ه-گ-ي-ر, ayârêgîr. ના० હીસાબ લખનાર, મેહુતો. Subs. An accountant ; a book-keeper.

لو-ا-ي-ا-ر-ز, ash-raz. સંખ્યા० વિ० પાંચશો, ૫૦૦. Numer. adj. Five hundred, 500.

لو-ا-ي-ا-ر-ت-ي-ن-ه, ayârtînêd. ક્રિ० ગાલેબ આવેછે, સરસ થાયછે. V. Prevails over, surpasses.

لو-ا-ي-ا-ر-د-ي-ن-ا-ش-ن-ي, agâr-dînashnî. ના० હુધાર કરવો ; ખરડી નાખવું. Subs. Excreting ; bedaubing.

અયારતેદ, ayârtêd. ક્રિ० ગાલેખ આવે ; ક્રાવે,
સરસ થાય. V. May prevail over ; may succeed
—surpass.

અશ-રતુ, ash-ratu. નાં જે શુર, જે દીન ધર્મનો
દસ્તુર—ઉપાધ્યો. Subs. The religious teacher who ;
the Dastur or the spiritual preceptor who (lit.).

અયારદે, ayârdê. નાં નંદ અવસ્તાની શરેહ. Subs.
A commentary on the *Zend Avesta*. Comp.
Per. ايارده

અશરફી, ashrafi. નાં એક સીકક્રનું નામ છે.
Subs. Name of a coin. Comp. Per. اشرفی

અદદ

અગી, agî. નાં બદી, ખરાબી. Subs. Wickedness,
vice, badness. Comp. Av. -ગ, Sans. अघ.

અગે, agê. ક્રિ० અં જ્યારે, જે વખતે. Adv. When,
at the time that.

અદદ, adad. નાં આંક, સંખ્યા. Subs. A number,
a figure.

અબદ, abad. નાં એક દેવનું નામ છે કે જેને “સામ નરી-
માને” માર્યો હતો. Subs. The name of a Dêv whom
Sâm Narimân killed.

અબદ, abad. ક્રિ० અં અવેદાન, હમેશો. Adv. For
ever, eternally, always.

અબે, abê. શબ્દ અં વગર, સિવાય, વતરોગે, જેમકે:—

අභේ abēanjâm. Prep. Except, without, exclusive of:— as අභේ abēanjâm.

අබේ, abê. વિં હીસાબ—ગણતરી—છેડા વગરનું. Adj. Countless, innumerable, endless.

અસ, as. નાં ધંડી. Subs. A mill. Per. آس

આઈએ, âîê. નાં હરણ. Subs. A deer, an antelope.

આઈએ, âîê See આઈ.

આએ, અએ, âê, aê. દર્શીં સર્વં આએ. વિં ઘણું ; સેતાબ, ઉતાવળું. Demons. pron. This. Adj. Much ; speedy, hasty—as આરક = this thine (lit.).

આબી, âbí. નાં સફરજન નામનો મેવો. વિં પાણી જેવું, ભીનું. Subs. A quince. Adj. Watery, moist. Per. آبى

આસ, âs. નાં શરાબ, દારૂ ; કાંઈ ; એક જનવરનું નામ છે ; દવા. Subs. Wine, liquor ; rice, gruel ; name of an animal ; medicine.

અસ, khas. નાં ખુશી, ખુશહાલી. Subs. Delight, a happy state.

ખીગ, khîg. નાં છાગલ. Subs. A leathern bottle or bag for holding water.

ખોએ, khôê. નાં અસલત, અવાસ. Subs. Nature ; habit that has become natural.

અડઘા ૨-૨-૨-૬, ra-ra-ra-da. સંખ્યાં વિં સીતેર, ૭૦.
Numer. adj. Seventy, 70.

અડઘા સે-એ, sê-ê. સંખ્યાં વિં ચાર, ૪. Numer. adj.
Four, 4.

અડઘા હીબ, hîb. નાં આકેબત—સેવટનું કામ; ધાસ્તી.
Subs. Final work—business; fear. Comp. Per.

અડઘા અઈશ, aish. નાં સીનો, છાતી. Subs. The breast
or chest.

અડઘા અએશ, aêsh. નાં બગલ, કાખ. સર્વં જે કાંઈ, જે કોઈ.
Subs. The armpit. Pron. Whatever, whoever.

અડઘા એશ, અએશ, êsh, aêsh. નાં આંખ; ફરજંદ. Subs.
The eye; an issue, offspring.

અડઘા અજશ, ajash. કિં અં તેથી, તેને લીધે. Adv.
Consequently.

અડઘા અએશ, અદશ, aêsh, adash. સર્વં કોઈ; એક જણ.
Pron. Any one, some one; a person.

અડઘા અશ, એશ, ash, êsh. સર્વં તે, જે. Pron. He,
who.

અડઘા અસા, asâ. નાં સાયો—છાંયડો કરવો, છતર કરવું.
Subs. Shading, covering with a canopy.

અડઘા અસ્યા, આસ્યા, asyâ, âsyâ. Vand. VIII. નાં
સીનો, છાતી. Subs. The breast or chest.

અડઘા આદશ, અદોશ, આએશ, âdash, adôsh, âchêsh. નાં
કોઈ શખ્સ; દાનેશમંદો. Subs. Any one, some one,
an individual; learned persons.

آبی, âbî. See آب آبى.

آسا, âsâ. નાં રોષક, શીંગાર, શોભા; બેહેશ્ત, સ્વર્ગ; આશાએશ; રીતભાત; કાનુન. Subs. Elegance, grace, beauty, ornament; heaven, paradise; ease, rest; manners, ways; rule.

آسى آ, âsîâ. નાં શરાબ, દારૂ. Subs. Vinous or spirituous liquor.

آسه, âsê. નાં અઘોડો, લગામ. Subs. The reins or guiding strings of a bullock; a bridle.

آدش, êdash. નાં ઝુંસરી. Subs. A yoke.

آدش, ôdash, khôdash. નાં સ્ત્રી—ઓરતઅતનો છુપો ભાગ—શરમગાહ. Subs. *Pudendum mulieris*.

હસા, hasâ. વિં બેશુમાર, હદ વગરનું. Adj. Countless, unlimited.

હઈશ, haish. નાં કંતાન વણવાનું હથિઆર; જમીન ખેડવાનું હથિઆર; હોલ ખેડનાર ઢોરની એક એડી; કાંઈ ચીજ. Subs. An apparatus or machine for weaving canvas; an agricultural implement; a team of ploughing cattle; anything.

હેશ, hêsh. See آجش ajash.

آساآت, âsâkht. ક્રિ. બનાવ્યું, કીધું. V. Performed, made.

آدى آدى آدى, adiâ-adârî. સંખ્યાં વિં અગિઆર, ૧૧. Numer. adj. Eleven, 11.

જાન્યારી આસાએદ, âsâêd. ક્રિ० વિસામો—આસાએશ પામે.

V. May take rest—breath ; may repose.

જાન્યારી અદશાન, adashân. ના० લોકો ; આદમીઓ. Subs.

People, individuals.

જાન્યારી અદશાન-શ, adashâna-sh. ના० જે—તે લોકો.

Subs. The people who ; those people.

જાન્યારી અઈશાન, એશાન, aîshân, êshân. સર્વં તેઓ, જેઓ. Pron. They, who (plu.).

જાન્યારી અએશાન, અદશાન, aêshân, adashân. See જાન્યારી adashân.

જાન્યારી અ-સખુન, a-sakhûn. ના० See જાન્યારી a-sakhûn.

Av. ૧૨૫૫૫૫

જાન્યારી આસાન, âsân. વિ० આસાન, સેહેલ. Adj. Easy, convenient, simple.

જાન્યારી દો-ગેહાન, dô-gêhân. ના० બન્ને જગત્તે. Subs. Both worlds.

જાન્યારી અદશાન-ચ, adashâna-cha. સર્વં વલી તેઓ ; બી-બીઓબી ; બીબી લોકોને. Pron. Even they ; others also ; to other people.

જાન્યારી આબશખુર, âbashkhur. ના० પાણીની ટાંકી—તલાવ, નસીબ, ભાયગ, એક જગાએ મુકામ કરવો. Subs. A cistern or reservoir of water ; fortune, luck ; residence in a place. Per. آبشخور

જાન્યારી અ-સાઈએ, a-sâîê. વિ० છાયા વગરનું ; આધાર—

દેકાવ વગરનું. Adj. Unshaded, unsheltered, unprotected. Per. سایه

ભાગ્ય આસી આવ, âsiâv. નાં ઘંટી ; ચક્રી. Subs. A mill ; a hand-mill.

અ-સાખ્તાર, a-sâkhtâr. નાં નહીં બજાવનાર ; નહીં તૈયાર કરનાર. Subs. One who does not perform—prepare.

અ-સાખ્તારી, a-sâkhtârî. નાં નહીં કરવું—બજાવવું—તૈયાર કરવું. Subs. Not doing—performing—preparing.

અ-સાખ્તે, a-sâkhtê. ભૂં કું નહીં કીધેલું—બજાવેલું—તૈયાર કીધેલું. Past partic. Not done—performed—prepared.

અ-સાખ્તન, a-sâkhtan. કિં નહીં બનાવવું—તઈ-આર કરવું—રચવું ; આકાર ન બનાવવો ; કારોબાર ન કરવો ; હકુમત ન ચલાવવી. V. Not to perform—make, not to prepare, not to arrange—shape ; not to manage—sway. Contrast Per. ساختن

અ-સાખ્તે, a-sâkhtê. See અ-સાખ્તે a-sâkhtê.

અ-સાહમયુન, a-sâhamgûn. વિં ભય—દેહેશત—બીહીક—ધાસ્તી વગરનું. Adj. Not formidable, fearless, free from dread—fear. Per. سهیمگین

અગીઆબ, agîâb. નાં ગાલ. Subs. A cheek.

અ-દકીઆ, a-dakîâ. વિં નાપાક, અપવિત્ર. Adj. Impure, unholy. Contrast Pehl. پاک, طاهر

અડશ અડશે, adashê. સર્વં કોઈએક, એક શખ્સ. Pron.
Some one ; an individual.

અડશ-એ, adash-ê. See અડશ adashê.

અડશીહા, adashihâ. સર્વં બીજાઓ, લોકો.
Pron. Others, people.

અ-સાએહા, a-sâêha. વિં છાયા વગર. Adj.
Having no shade—shelter.

આસાએહ, âsâêh. નાં આસાએશ બોગવવી.
Subs. Enjoying rest—repose.

આસાહીદન, âsâhîdan. ક્રિં ખુશી થવું ; આસુદે
—કરખે થવું. V. To be pleased ; to unbend one's
self ; to be fat—plump.

અડશાંન, adashân. સર્વં બીજાઓ, લોકો. Pron.
Others, people.

અ-દેહેશને, a-dêhêshnê. વિં પેદાએશ વગર.
Adj. Having no creation.

અ-સહશને, a-sahashne. નાં નહીં આહાવું—
ઈચ્છવું. Subs. Not loving—wishing.

આસાએશને, âsâêshnê. નાં આસાએશ પામવી.
Subs. Taking one's ease, gathering breath.

આસાએશે, âsâêshê. નાં આસાએશ, નીરાંત,
Subs. Repose, rest.

આસાઈનદ, âsâînad. ક્રિં આસાએશ, આસાએશ
લેછે, રાહત પામેછે. V. Takes rest ; enjoys happi-
ness (pres.).

૭૩૦-૫૦૦ અસાસે, asâsê. નાં ઘરસામાન ; દોલત. Subs.
Household furniture ; wealth. Comp. Ar.

اثاث, اثاث

૧૧૧૦-૫૦૦ અ-સાસતાર, a-sâstâr. નાં જુલમ નહીં યુઝરનાર,
સેતમગાર નહીં તે, કૃપા દયા કરનાર, દાદ આપનાર. Subs.
One who does not exercise tyranny—unlaw-
ful authority, one who does not harass others
with unreasonable severity, a compassionate—
merciful man. Contrast Av. ૧૧૧૦ = Sans.
शास्त्र.

૧૧૧૦-૫૦૦ અ-સેહસ્તન, a-sêhastan. કિં નહીં ચાહવું—ઈ-
ચ્છવું ; નહીં બીહીવું—ધાસ્તી આવી ; વેહેમ નહીં કરવો. V.
Not to like—wish ; not to be afraid, not to
dread ; not to be doubtful.

૧૧૧૦-૫૦૦ ખેશીનીદારી, khêshînîdârî. નાં સચું, ખેશ.
Subs. A relative, a kinsman.

૧૧૧૦-૫૦૦ આસાઈનીદન, âsâinîdan. કિં આસાખેશ કરવી
—પામવી, નીરાંત લેવી. V. To take rest—breath,
to repose.

૭૧૦-૫૦૦ અખે-દાબુનદ, aê-dâbunad. કિં તે મુકે—આપે.
V. He or she may put—give.

૭૦-૫૦૦ અ-સાઈએ, a-sâîê. See ૧૦૦૦, a-sâîê.

૭૦-૫૦૦ અસાએહ, અસાએ, asâêh, asâê. નાં માખ ; અંગ ;
છાયડો. Subs. A fly ; the thigh ; shade.

૧૦૦-૫૦૦ અ-સાઈએ, a-sâîê. See ૧૦૦૦ a-sâîê.

૭૦-૫૦૦ અદશી-ચ, adashî-cha. સર્વં કોઈ એકબી, કોઈ પણ.
Pron. Even one person—any one.

અગાશીદ, a-gashîd. કિં નહીં કરે—ચાલે; મુન કેર નહીં જાય. V. May not walk—go; may not deny—disbelieve.

આસાએદ, âsâêd. કિં આસુદે રહે; તંદરોસ્ત રહે. V. May get rest, may remain healthy.

આસાઈદન, âsâidan. કિં ઉઘવું, આસાએશ લેવી, આરામ પકડવો. V. To sleep, to rest, to repose.

અદદાન, adadân. નાં અંકો, હીસાબો. Subs. Numbers, accounts.

અદશન, adashna. નાં આદેશ, ઇચ્છા. Subs. Wish, desire.

અબદાન, abadân. નાં આન્દાન, ઓલાદ, વંશ. વિં સજવાર, લાયક. Subs. Family, parentage, lineage. Adj. Worthy, fit.

આસાન, âsân. વિં શાંત, સુખ, સહેલ; સેતાબ, સગવડ બરેલું, દેલાશા બરેલું, સુશ, સુખી, સલ્ય, કૃપાળુ, દયાવંત, મેહેરબાન. Adj. Quiet, calm, easy; hasty; convenient, consoling, pleasant, happy; modest; compassionate, merciful, kind. Per. آسان

સે-દાંગ, sê-dâng નાં ત્રણ દાંગ; “દાંગ” એટલે એક “દરામ” નો છઠો ભાગ; વધી કેટલાકો દરમનો ચોથો ભાગની લખેછે. Subs. Three *dāngs*; a *dāng* = $\frac{1}{6}$ part (and according to others $\frac{1}{4}$ part) of a dram. Comp. Per. سه دانگ

અઈશની, aîshnî. નાં ઉડવું; નુર; પરંડાનો માળો. Subs. Flying; light; a bird's nest.

આસાની, âsârnî. નાં સહેલાઈ; મુશ્કેલીથી વેગળું, કરાગતી, સુખાકારી, સુશી, સુખ, શાંતી. વિં આશાનીવાલું,

જુશહાલી બરેહું, પસંદ પડતું, આસાએશ બરેહું. Subs. Facility, ease; healthy state; happiness, calmness; freedom from difficulty. Adj. Easy, delightful, pleasing. Per. آسانی

૪૭૭૩ આસાનેશ, âsânêsh. નાં 'શેહરેવર' અમસાંસ્પંદની સાંભે થનાર દેવનું નામ. Subs. The name of the evil spirit who opposes *Shaharêvar Amsîâspand*. Comp. Pâz. ૪૭૭૩

૧૪૭૩ આસાનીહા-તર, âsânihâ-tar. વિં વધારે સેહેહું —સુતરં. Adj. More easy—simple.

૧૪૭૩ આસાનીહીદન, âsânihîdan. કિં આસાની—આસાએશવાહું થવું. V. To be at rest—ease.

૪૭૭૩ આસાનશની, âsânashnî. નાં See ૪૭૭૩ âsânî.

૧૪૭૩ આસાનશને, âsânashuê. નાં See ૪૭૭૩ âsânî.

૧૪૭૩ અ-ગશનીઝે, a-gashnizê. વિં નહીં ઉગતું. Adj. Not growing.

૧૪૭૩ આસાનીદન, âsânidan. કિં આસાએશ લેવી, સુખ ભોગવવું. V. To take rest; to enjoy happiness.

૧૪૭૩ ખસાનીદન, હસાનીદન, khasânidan, hasânidan. કિં રેડવું, નામવું. V. To pour; to pour upon.

૪૭૭૩ આસાનગરી, âsângarî. નાં સેહેલાઈ, સુખ. Subs. Facility, ease, happiness.

૪૭૭૩ આસાન-ગરીએ, âsân-gariê. વિં શાંતીવાહું, સુખી. Adj. Quiet, happy.

૧૪૭૩ અએ-જાન, aê-jân. નાં એક આત્મા; એક માણસ. Subs. One soul; one living being; one person.

૧૪૭૩ અએશુન, aêshun. એઓ, તેઓ. These, they.

૧૪૭૫ અદશુન, adshûn. સર્વે બીજાઓ, લોકો. Pro.
Others; people.

૧૪૭૬ અબદાન, abadân. See ૧૪૭૫ abadân.

૧૪૭૭ અ-સખુન, a-sakhun. નાં અરાખ સખુન, નાલાયક વાત.
વિં વાચા વગરનું, મુશું. Subs. A bad word, an
unworthy story—discourse. Adj. Without
speech; dumb. Comp. Per. بی سخن

૧૪૭૮ આઈશને, આએશને, આએશે. âishnê, âêshnêd
âêshê નાં અસુસ; છુપો કાસદ; આવતું, આવનાર.
Subs. A spy; a secret emissary; coming; one
who comes.

૧૪૭૯ આસાન, âsân. See ૧૪૭૫ âsân.

૧૪૮૦ આશીન, asin નાં લોદું. Subs. Iron.

૧૪૮૧ એખન, khêjân. નાં પાનખર રૂતુ. Subs. The
autumn. Per. خزان

૧૪૮૨ આસાની, âsânî. See ૧૪૭૫ âsânî.

૧૪૮૩ આસાની, âsânî. See ૧૪૭૫ âsânî.

૧૪૮૪ આશાન-તુમ, âsântum. વિં અતીશય આશાન;
સર્વથી ખુશતુમા. Adj. Most easy; most pleasant.
Comp. Per. آسان ترین

૧૪૮૫ આએશને, âêshnê. નાં આવનાર, આવતું; અયુશ.
Subs. One who comes; coming; a spy.

૧૪૮૬ અબેઅ-અમ, abéanjâm. નાં અહુરમઝદની વગર
છેડાની પાદશાહી—હકુમત, ખોદતાલાના નામો મધેનું એક
નામ છે. Subs. The infinite reign of Ahura-
mazda; one of the names of the Supreme God.

અબે-અનજમ, abê-anjâm. See અબે-અનજમ abê-anjâm.

આસાન-તુમ, âsân-tum વિ. Adj. See આસાન-તુમ âsân-tum.

એશુમ, êshûm. ક્રિ. હું ધોઉં. V. I may wash.

આસ-ઓમંદ, âs-omand. વિ. શરાબથી ભરપૂર. Adj. With wines or liquor.

અઈશક, aishak. ના. પ્યાર, પ્રીતિ. Subs. Love, affection.

અઈશે, aishê. ના. અસુસ; વેરાન—ઉજડ જગ્યા, વગડો. Subs. A spy; waste land; a desert.

આદશે, âdashê. સર્વે કોઈ, કોઈએક. Pron. Some one, any one.

એશે, êshê. વિ. અમનાર, સોસનાર, સંતોષી, ધીરજવંત. Adj. Enduring, tolerant; contented, patient.

સસક, sasak. સંખ્યા. વિ. નેવું, ૯૦. Numer. adj. Ninety, 90.

અશગહનીનગી, ashgahaningî. ના. આળસાઈ. Subs. Laziness, sloth.

ખેશકારી, khêshkârî. ના. કારોબાર, કાર, કશખ, કામધંધો. Subs. Management, transaction, business, trade, occupation.

અદશ-ચ, adasha-cha. સર્વે કોઈ પણ, જેની કાંઈ, વળી કોઈની. Pron. Even some one, whosoever, any one even, anybody.

અદશ-ચ-અદશ, adasha-cha-adash. સર્વે કોઈની શખ્સ. Pron. Any person.

અડાશા અદશ-ચ, adasha-cha. See અડાશા adasha.

અડાશાકાન અ-સાઝાકાન, a-sâzâkân. નાં નહીં ગોઠવનારા
—બનાવનારા—તૈયાર કરનારા. Subs. Those that
do not arrange—perform—prepare.

અડાઝી અ-સાઝી, a-sâzî. વિં રચના—ગોઠવણ વગરનું.
Adj. Having no order—arrangement.

અડાઝશની અ-સાઝશની, a-sâzashnî. નાં નહીં બનાવવું—
તૈયાર કરવું; બેસવું નહીં કરવું. Subs. Not making—
preparing; not adapting.

અડાજશને અ-સાજશને, a-sâjashnê. See અડાઝી a-sâzî.

અડાઝે અ-સાઝે, a-sâzê. નાં તૈયારી વગરનું; રાગ વગરનું.
Subs. Unpreparedness; want of harmony—
concord. Contrast Per. سا

અડાઝગાન અ-સાઝગાન, a-sâzagân. નાં નાલાએક માણસો.
Subs. Unworthy persons.

અડાઝગી અ-સાઝગી, a-sâzagî. નાં મીલનસારી નહીં;
નરમાસ—નમ-તાઈ વિનાનું. Subs. Unsociableness;
want of meekness—mildness.

અડાઝે અ-સાઝે, a-sâzê. See અડાઝે a-sâzê.

અડાશત અ-ગશત, a-gasht. વિં ફરયા વગર; વિસામા—ગમત
વગર. Adj. Without walking; having no re-
creation—amusement. Contrast Per. گشت

અડાશત અ-યશત, a-yasht. બૂં ફૂં નહીં ઈનેણું—વખાણેણું.
Past partic. Uninvoked; not praised. Con-
trast Av. અડાશત

અડાશત અ-સખત, a-sakht. વિં સખત—ભારી—કઠણ નહીં;
નરમ, સેહેણું, દુરબલ, નબળું, અસ્થીર, ઢચુપચુ. Adj. Not

hard, soft, not heavy, easy, infirm, feeble, weak, unsteady, indeterminable, wavering.

Contrast Per. سخت

જાજાજા એદાદ, êdâd. વિં એકલો, વગર સાથીએ. Adj. Solitary, single, alone.

જાજાજા ખેશત, khêst. નાંઈંટ, ઈંટરડી. Subs. A brick.

Comp. Peh. જાજાજા

જાજાજા અ-યશતાર, a-yashtâr. નાં આરાધના—અંદગી નહીં કરનાર. Subs. One who does not invoke—pray.

જાજાજા અ-યશતારી, a-yashtârî. નાં નહીં પૂજવું, યજ્ઞ-શની નહીં કરવી. Subs. Not invoking, not offering prayers to.

જાજાજા અ-સક્તી, a-sakhtî. નાં મુશ્કેલીઅત—સખત-પણું નહીં તે; નરમાસ, સેહેલાઈ, દુરખલાતા, નખલાઈ, આના-કાંની. Subs. Want of hardness—difficulty; softness, infirmity, weakness, indetermination.

Contrast Per. سخت

જાજાજા આખેશત-ગાસ, âbêst-gâs. નાં હલાએદી—જુદી—એકાંત જગ્યા; Subs. A separate—detached place, a solitary spot.

જાજાજા અબશતન, abashtan. કિં ઢોકિયું—છુપું રાખવું, સંતાડવું. V. To conceal, to keep secret, to hide.

Per. ابستن

જાજાજા અ-યશતન, a-yashtan. કિં નહીં ઈંજવું—આરાધના કરવી. V. Not to invoke—offer prayers to.

Contrast Sans. यज्ञ, Per. यश्ति

જાણનાં આબશ્તન, âbashtan. નાં ઉંચી—નામીચી જગ્યા.

Subs. An elevated place ; a first-rate spot.

જાણનાં અ-સાતુનીનેદ, a-sâtunîné. ક્રિં નહીં ચલાવે—
ફેરવે. V. May not make to proceed or go ;
may not set in motion.

જાણનાં હેશ્તન, hêshstan. ક્રિં છોડવું, મુકી દેવું. V. To
leave off, to forsake. Per. هشتن

જાણનાં અ-સાતુનાન, a-sâtûnân. વિં નહીં ચાલવું—દોડ-
વું—વેહેવું, સ્થીર. Adj. Not walking, not running,
not flowing, steady.

જાણનાં અ-યશ્તની, a-yashtanî. વિં યજ્ઞને—વખાણ
નહીં કરવા લાયકવું. Adj. Not fit for invocation—
praise.

જાણનાં અ-સાતુનાતન, a-sâtûnatan. ક્રિં નહીં ચાલવું—
જવું, આગલ નહીં વધવું, પેટે નહીં ચાલવું, નહીં ખીશવું—વેહે-
વું ; સ્થીર—ઉભું રહેવું. V. Not to walk—proceed,
not to go—creep, not to move—flow ; to re-
main steady.

જાણનાં આયશ્તને, âyashtanê. વિં સુશામતવાલો ; મીઠી
જખાનનો, ફેરેખ દેનારો. Adj. Flattering ; having a
sweet tongue, beguiling.

જાણનાં અ-યશ્તે-મનશની, a-yashtê-manashnî. વિં
યજ્ઞને—આરાધના કરવાનો વિચાર નહીં રાખનાર. Adj.
Not thinking of offering divine honors.

જાણનાં એ-અશતે, a-gashtê. વિં નહીં ફેરેવું, નહીં બદલાએ-
વું—ફેરવાએવું. Adj. Unturned, unchanged,
unaltered.

૧૧૧૮૫૫ અ-યશત-કરદ, a-yashta-kard. નાં યજ્ઞશને નહીં કીધેલું, ખુબ નહીં કીધેલું. “ખુબ” એટલે પવિત્રાર્થના અમલમાં આવતું; “ખુબ” એ એક બંદગીનું નામ છે. ખુબની બંદગી બે જાતની થાય છે. એને અમલને નામે પણ ઓલખવામાં આવે છે. એક મોટો અમલ અને એક નાહાનો અમલ. મોટી ખુબનાં અમલને “મીનોનાવર” ને નામે ઓલખવામાં આવે છે. અને નાહાની ખુબના અમલને “પાંચતાએ” ની ખુબને નામે ઓલખવામાં આવે છે. “મીનોનાવર” ની ખુબ કોઈબી કરેશતાની કે અશો કરોહરોની નઈઅતે “યજ્ઞશને” ની બંદગી કરવાની આગમજ કરવામાં આવે છે. જે તે ખુબવાલા ધણી ઉપર દશતાનવાલી ઓરતની નજર નહીં પડી હોએ, તથા કોઈ જુદદીન વાલાનો છેડો નહીં લાગીઓ હોએ, તથા આખું આંગ નહીં ધોવામાં આવ્યું હોએ અને જે કાંઈ ખાએ પીએ તે “પાંચતાએ” ની ખુબ કરીનેજ ખાએ પીએ તો, તે; “મીનોનાવર” ની ખુબનો અમલ આખા ત્રણ દિવસ સુધી રહે છે. અને “પાંચતાએ” ની ખુબ તે, કરેશતાઓની કે અશો કરોહરોની નઈઅતે “દરન” ની બંદગી કરવાની આગમજ કરવામાં આવે છે. એનો અમલ જ્યાંસુધી “દરન” ઈજવાની બંદગીઓ થાય છે ત્યાં સુધીનોજ રહે છે. જે “મીનોનાવર” ની ખુબ કીધેલી તઈઆર હોએ તો તેથીબી “દરન” ઈજઈ શકાય છે. ત્યારે “પાંચતાએ” ની ખુબની કાંઈ જરૂર પડતી નથી. Subs. *A-yashta-kard* literally means an *Izashné* that is not recited or made *khoob*. *Khoob* is the state of an officiating priest arriving at a higher degree of purification by the recital of the *Izashné* with due ceremonies. *Khoob* is also the name of a prayer, otherwise known by the name of *amal*, and is of two kinds. One is called the higher *amal* or the *mino-*

nāvar khoob, and the other the lower or the *pānch-tāē* khoob*. The *mīno-nāvar khoob* can be performed in honor of any heavenly angel or *Asho Farohar* before undergoing the *Izashné* ceremony. The efficacy of this prayer lasts for three days, provided the officiating priest is not seen by a woman in her monthly course, or is not touched by the skirt of a garment worn by a man of foreign creed, or has not washed his whole body, or has not taken his meals without the aid of the *pānch-tāē khoob*. The *pānch-tāē khoob* is performed in honor of heavenly angels or *Asho Farohar* before the *darun* ceremony. Its efficacy lasts for a short time, viz., till the *darun* ceremonies are performed. *Darun* ceremonies can be performed with the *mīno-nāvar khoob*, there is then no need of the *pānch-tāē khoob*.

૦૩૦ સે-શવ, sê-shav. નાં ત્રણ રાત્ર, Subs. Three nights. Comp. Av. ૦૩૦

૫૦૦ અઈશમ, aisham. નાં સુરવાલ, ઈશર, વિં આગમચેતી કરતું. Subs. Breeches, trowsers. Adj. Predicting. Comp. Per. ૫૦૦

૫૦૦ અએ-આમ, aê-gâm. નાં એક કદમ—પગલું. Subs. One pace—step.

* A *tāē* is a twig of the *Barsam* tree; now-a-days thin short metal wires are used in its place. The number of these *tāēs* depends on the nature of the ceremony to be celebrated.

જુડાં અએ-જમ, aê-jâm. નાં એક પીયાલું, એક જમ.

Subs. One cup, one goblet.

જુડાં અએશમ, aêshma. નાં ગોસ્સો, રીસ, જેસ્સો, ઝાંજ, રોષ, સંતાપ. Subs. Anger, rage, fury. Comp.

Av. ^{અવેશમ}, Per. ^{خشم}

જુડાં અગદામ, અયામ, agdâni, âyâm. નાં વખત, રૂતુ; મો-સમ. Subs. Time, season; a recurrent period.

જુડાં અસહમ, asham. નાં વાદલ, અંધારું, રાત, દાઘ, લોહી. Subs. A cloud; darkness, night; a blot; blood.

જુડાં અ-સેહમ, a-sêham. વિં ધાસ્તી—ભય વિનાનું. Adj. Free from dread—terror—fear. Contrast Per.

જુડાં આઈયામ, âiyâm. નાં આમદાદ, પરોઢિયું; રોજ, વખત. Subs. Dawn, daybreak; a day, time.

જુડાં આઈશમ, âishma. નાં ચંદ્ર—માહતાબની રોશની, ચાંદરણું. Subs. The light of the moon.

જુડાં આસામ, âsâm. નાં આસાની, ખુશી. Subs. Easi-ness, delight.

જુડાં એશમ, êsham. નાં કાઠી, લાકડાં. Subs. Fuel.

જુડાં સે-ગામ, sê-gâm નાં ત્રણ કદમ. Subs. Three steps—paces. Comp. Av. ^{સેગમ}, ^{સેગમ}

જુડાં હસામ, hasâm. નાં પક્ષીનો માજો; પીંજરું. Subs. A bird's nest; a cage.

જુડાં હેશમ, hêsham. નાં ગુસ્સો, ક્રોધ, ગુસ્સાનો દેવ, સરોશ થઈદની સાંભે થનાર દેવનું નામ. Subs. Anger,

wrath ; the demon of wrath ; the name of the evil spirit who opposes *Sarosh Izad*. Av.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀, Per. خشم

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 અ-સામાન, a-sāmân. વિ० બેહદ, સીમા વગરનું ;

પૈસા વગરનું ; હુશીઆરી—અકકલ—સમજ વગરનું ; વગર ધીરજનું ; વગર પાયાનું ; બેડોલ, પ્રમાણ વગરનું, ઘાતકી.

Adj. Boundless, unlimited ; moneyless, penniless ; wanting sense—understanding ; destitute of patience ; baseless ; deformed, ugly ; disproportional. Comp. Per. 𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 ; contrast 𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 અ-સામાની, a-sāmânî. વિ० માપ—ધીરજ વગરનું ;

બેહદ. Adj. Measureless ; wanting patience ; unlimited.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 અ-સામાન, a-sāmân. વિ० See 𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 a-sāmân.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 આસામાન, âsāmân. ના० આસમાન. Subs. The sky.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 અઈશમગાન, aishmagân. ના० ગુસ્સે થએલા લોકો.

ગોસ્સો રાખનારા. Subs. An indignant people.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 આસા-મીનશને, âsâ-mînashnê. ના० સુતરો વિચાર.

Subs. An easy idea ; corrupt form of 𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 âsân-minashnê.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 હેશમ-ગનશને, hêsham-ganashnê. ના० હેશમ

—ગુસ્સાના દેવને મારવાનું કામ. Subs. Striking the demon of anger—wrath.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 આસામીદન, âsâmidan. ક્રિ० ફેરવવું ; હીલવવું ;

મસલવું. V. To turn, to move round ; to shake.

જોડાડા અઈશમે, aishmê. નાં ગોસ્સો, કરોધ, હેશમ દેવ.

Subs. Anger ; passion ; the demon of wrath.

જોડાડા ખેશમે-તન, khêshmê-tan. નાં ક્રોધાયમાન પુરુષ.

Subs. A passionate man.

જોડાડા અસામે, asâmê. નાં “નાવર” નહીં થયલો સંખસ,

‘ઓસ્તો’. Subs. One who has not undergone the *Nâver* ceremony.

જોડાડા સે-ગામે, sê-gâmê. See જોડાડા sê-gâm.

જોડાડા અએ-બાર, aê-bâr. કિં અં એક વખત—વારં. Adv.

Once, one time.

જોડાડા અદબાર, adbâr. નાં ચાર, જેમકે જોડાડા “મતુન-

અદબાર.” Subs. A friend:—as જોડાડા matûn-adbâr.

જોડાડા અસાર, asâr. વિં નાકરમાન. Adj. Disobedient.

જોડાડા આસાર, âsâr. નાં રાહજન, વાટપાડો, લુટારો, આજબ,

દુઃખ, દુઃખ દેનાર, જીલમ યુજરનાર. વિં બેશુમાર.

Subs. A highwayman ; a freebooter ; affliction ; a tormenter ; a tyrant. Adj. Innumerable.

જોડાડા આસાર, અસાર, âsâr, asâr. વિં પુષ્કળ, ઘણું ; બેશુ-

માર, બેહદ. Adj. Abundant, much ; innumerable, unlimited.

જોડાડા આસાર, âsâr. નાં નાકરમાની કરનાર, હુકમ બજલા-

વનાર નહીં તે, આગાહી ; વોકેફી ; નિશાનીઓ, ચિન્હો. Subs.

A disobedient—insubordinate person ; intelligence ; information ; acquaintance with ; signs, marks.

۱-اسماء آساલ, âsâl. નાં મૂલ, જડ, તોખમ, ખુનિયાદ.
Subs. Root, source, origin, extraction, lineage.

۲-اسماء અસારી, asârî. નાં કર્મમાનખરદારી; અશોઈ,
પરહેજગારી; તેલી, તેલ કહાડનાર. Subs. Obedience;
purity; righteousness; an oilman.

۳-اسماء આસારેશ, âsârêsh. નાં અશોઈ, પવિત્રાઈ.
Subs. Purity; freedom from ceremonial defilement.

۴-اسماء અસાલીન, asâliun. નાં ખડક ઉપર ઉગતો રોપો.
Subs. A plant of the genus Petroselinum; a
plant growing among rocks.

۵-اسماء અદશ-રવાન, adash-ravân. નાં કોઈ શખ્સનું રવાન.
Subs. The soul of a person.

۶-اسماء અ-સારવાન, a-sârvân. વિં સરદાર વગરનું; મ્હો-
ટાઈ નહીં ભોગવતું. Adj. Not headed by a chief;
not enjoying superiority.

۷-اسماء આસારે, આસારહ, âsârê, âsârah. નાં હીસાબ,
ચુમાર, ગણતરી. Subs. An account, reckoning,
calculation.

۸-اسماء દો-સાલે, dô-sâlê. વિં બે વરસનું. Adj. Of two
years, two years old. Comp. دو ساله

۹-اسماء અએ, aê. ઉભયાં અં અએ! અરે! ઓ! Oh!
Ah! Alas! Comp. Pehl. اس, آ, Av. --

۱۰-اسماء અદસ, adas. See ۱-اسماء અદશ. adash.

۱۱-اسماء અબે, abê. શબ્દે શિવાય, વગેરે, વતરેગે. Prep.
Except, without, exclusive of. Comp. Per. ابي
(from بي a privative particle meaning without.)

અ-યસ્ક, a-yask. વિ० વગર દુઃખ—આખર. Adj.

Free from pain—disease. Comp. Av. અવગણ;

Contrast Pehl. ૧૭૨

અસ્બ, asba. નાં એબ, ઈલ્લત, બુરો ખવાસ; ચેલ-
વતું, હાંસેલ કરવું. Subs. Blemish, failing, bad
nature; acquiring, obtaining.

આદસ, âdas. See આદશ, adash.

આસ, âs. નાં ખભાં અને છાતી વચેનો ભાગ; માણસનું
હૃદય. Subs. The part between the shoulder and
the breast or chest; the heart of man. Comp.

Av. આસ Ar. اس

ખસગ, khasag. નાં કાંટો, કચરો, તણ ધાર—અણીવા-
લો કાંટો. Subs. A thorn, straws, rubbish; a
three-edged thorn. Comp. Per. ખસ

ખીગ, khig. See ખીગ.

ર-ર-ર-ર-દ, સસક, ra-ra-ra-ra-da, sasak.

સંખ્યાં વિં નેવું. ૯૦). Numer. Adj. Ninety; 90.

હેસ, hês. નાં સીંગડું; ડાળ. Subs. A horn; a
branch or bough (of a tree).

અએદી, aêdî. ઉભયાં અં વળી; એટલું છતાં પણ.
Conj. Also; notwithstanding.

અએશ, aêsh. નાં લંબાઈનું એક માપ છે; બીલ્લસ, વેંત.
Subs. A measure of length; a span. Comp.
Pehl. અએશ, Av. અએશ (in અએશ)

અગ્રેશ, agêsh. કિં અં તેથી, તેને લીધે ; એવી રીતે, એ રવેશે. Adv. Consequently ; by that means ; in such a manner, thus.

અ-દકીઆ, a-dakîâ. વિં નાપાક, અપવિત્ર ; નહીં પી-સેલું—દળેલું ; સાફ નહીં કીધેલું. Adj. Impure, unholy ; not ground, not reduced to powder, uncleaned.

અબદી, abadî. નાં અવેદાની, હંમેશગી. Subs. Perpetuity, eternity. Comp. Ar. ابدی

અ-બેશ, a-bêsh. નાં ઓદાતાલાનું એક નામ છે ; કોઈને ઈશ્વર—તુકસાન—દુઃખ નહીં દેનાર. વિં દ્વેષ—કીના વગરનું. Subs. One of the names of God ; one who does not molest, or give pain to, any one. Adj. Free from spite—malice. Comp. Av. અબેશ

અસ્ગા, asgâ. નાં આલચલણ. Subs. Behaviour, manners.

આદેશ, âdêsh. નાં આતસ, બળતું લાકડું ; આદર ; એક રોજનું નામ છે કે જે જશનનો દાહાડો કહેવાય છે, તે રોજને ક્રૂર છે કે આતસખાનાઓમાં જઈને બંદગી કરવી. Subs. Fire, a fire-brand ; *Adar* ; the name of a day which is considered festive. It is enjoined to say prayers in fire-temples on such a day.

આસીઆ, âsiâ. નાં ચક્રી, ઘંટી ; શરાબ, દારૂ ; સીનો, છાતી ; સ્ત્રીઓ તથા અનવરોનાં ચાન—ધાવણ ; શિક્ષા ; સહ, રસ્તો ; કુતરા—સગને છાંયો આપવો. Subs. A hand-mill, a mill ; wine, liquor ; the chest ; the

breast, the nipple ; punishment ; a way, a path ; giving shelter to a dog. Comp. Per. آسیا

આસ્યા, âsyâ. See આસિâ.

હદીયે, hadîê. નાં નજરાણું, હદીઓ. Subs. A present especially offered to a superior ; a gift. Comp. Per. هدیه

હસ્યા, hasyâ. નાં પાઠ—ધડો લખવાની પાટી ; ગરમી ; સાહેબ ; રાખનાર. ઉભયાં અં અગર બે. Subs. The writing board of school-boys ; heat, warmth ; a lord, master ; a keeper. Conjunc. If.

અસઘહાનેશ, asgahânêsh. નાં સુસ્તી—આલસાઈનો દરજ્જો ; શેહેરેવર અમશાસ્પંદની સાંભે થનાર દેવનું નામ. Subs. The *Drûj* of sloth—laziness ; the name of the evil spirit who opposes Shaharêvar Amshâspand.

અસઘહાન, asgahân. નાં સુસ્તી, કાહેલી, આલસાઈ. Subs. Laziness, idleness.

અ-બેશોમંદ, a-bêshômand. વિં કીનાખોર નહીં. Adj. Unrevengeful. Contrast Av. અમશાસ્પંદ

અસબાબ, asbâb. નાં સામાન, રાચરચીણું. Subs. Goods and chattels ; household furniture. Comp. Per. اسباب

અ-દકીઆઈ, a-dakîâî. નાં નાપાકી, અપવિત્રાઈ, નજસાત. Subs. Impurity, defilement, pollution ; filthiness.

અ-બેશી, a-bêshî. નાં કીના—કપટ વગરની હાલત.

Subs. State of being without malice—spite.

અસ્થાએશને, asbâêshnê. નાં મદદ—ચારી કરવી ; ભાગીઓ—શરીક થવું ; ખાડી આંખે જોવું. Subs. Helping, assisting ; becoming a partner ; squinting.

અઈબાર, અદબાર, aîbâr, adbâr. નાં મદદ કરનાર, સહાય થનાર ; મદદ ; જોર ; ટેકો. Subs. A helper, an assistant ; assistance, help, strength, power ; prop, support.

અસ્થાએશને, asbâêshnê. See અસ્થાએશને asbâêshnê.

અસ્થાસશને, asbâsashnê. નાં સરસામાન, રાચ-રચીલું. Subs. Goods and chattels ; household furniture.

અસ્થાએશને, asbâêshnê. નાં આવવું, પોહોંચવું. Subs. Coming, reaching.

અસ્થાએશને, asbâêshnê. See અસ્થાએશને asbâêshnê.

અ-બેશીદારી, a-bêshîdârî. નાં કપટ નહીં રાખવું ; દુઃખ નહીં દેવું. Subs. Not harbouring vindictive feelings ; not tormenting.

અસ્થાઈદન, asbâîdan. ક્રિં મદદ—સહાયતા—ચારી કરવી. V. To assist, to help.

અહશન, ahashna. નાં રાહત, સુખ, મોજમજા, શાન્તી. Subs. Quiet, ease, happiness, pleasure.

આસીઆવ, âsîâv. નાં ખાગ, વાડી ; દારૂ ; હંપર ; ધંડી.

Subs. A garden, an orchard ; spirituous or vinous liquor ; the threshold ; a mill. Comp.

Per. آسیاب, آسیا

આસીન, âsîn. નાં લોહું. Subs. Iron. Comp.

Pehl. ۱۲۵

આસાની, âsânî. નાં સેહેલાઈ, સુત્રાઈ. Subs.

Ease, facility. Per. آسانی

આએશને, âêshnê. See asbâêshnê.

આદહીઆન, âdahîân. નાં આદેશના લોકો, આજ-
ગાના દેશીઓ. Subs. The people of this region ;

the natives of this place. Comp. Av. -
Pâz. ۲۵

Pâz. ۲۵

આદેશે, âdêshê. See âdêsh.

આસશને, âsashnê. નાં આસાએશ, શાન્તી, આસુદગી.

Subs. Rest, quiet, repose.

આસીઆને, âsiânê. નાં પક્ષીનો ખાલો. Subs. A

bird's nest. Comp. Per. آشیان, آشیان

અસશને, khasashnê. નાં ખુદું થવું ; બીનું કરવું ; ભુંજવું ;

આવું ; બીહીવું. Subs. Becoming old ; moistening ;

baking ; eating ; fearing. Comp. Per. خسیدن

આસીઆવ, âsiâv. See âsiâv.

અબેદાદ, abêdâd. નાં જુલમ, જબરદસ્તી. Subs.

Injustice, force, compulsion. Comp. Per.

بی داد

અ-બેશત, a-bêshht. વિં દુઃખી નહીં થએલો ; કીના

વગર. Adj. Not afflicted ; having no malice.

Av. ગમ્ડા; Comp. Pehl. ગમ્ડ

ગમ્ડા અ-બેશ્તી, a-bêshthî. નાં કીના વગરની હાલત,
દુઃખી થયા વગરની હાલત. Subs. State of being not
revengeful—afflicted.

ગમ્ડા આહીખતી, âhîkhtî. તે ખેંચ્યું—તલવાર ખેંચાન-
માંથી બાહાર કાઢાડી. V. You pulled ; you un-
sheathed a sword (past tense 2nd per. sing.)

Comp. Per. آہیختی

ગમ્ડા આયેઈશ્મ, âyêîshma. નાં ચંદ્રપ્રકાશ, ચાંદરણી.
Subs. The light of the moon.

ગમ્ડા આબસાલ, âbsâl. નાં બાગ, વાડી. Subs. A
garden ; an orchard. Comp. Per. آبسال

ગમ્ડા અગદી, agdî. નાં થોડીક વસ્તુ. વિં થોડું. Subs.
A few things. Adj. Little, few.

ગમ્ડા અ-યસ્ક, a-yaska. વિં દુઃખ—દરદ વિનાનું. Adj.
Free from pain—disease. Av. અગમ્ડા

ગમ્ડા આસેબ, âsêb. નાં બલા, આકત, મુસીબત. Subs.
Misfortune, calamity, hardship. Comp. Per.

آسب

ગમ્ડા આબેહી, âbêhî નાં આમુ નામની નદી. Subs.
The river Amoo.

ગમ્ડા અબેબાદગી, aêbâdagî. નાં મદદ, ચારી.
Subs. Help, succour.

ગમ્ડા સે-શોદે, sê-shôdê. વિં ત્રીજે હિસ્સો, એક તૃત્યાંશ, ૩.—
Adj. A third part, one-third ; $\frac{1}{3}$.

જાએ-દસ્ત, અએ-જસ્ત, aê-dasta, aê-jasta. નાં એક હાથ; આએ હાથ. Subs. One hand; this hand.

ખસસ્ત, khasast. વિં બેઅકલ, Adj. Senseless, imprudent.

સે-જસ્ત, sê-jasta. નાં ત્રણ હાથ. Subs. Three hands.

હેસીદન, hêsidan. ક્રિં બીહીવું, ડરવું, ભય લાગવો. V. To fear, to dread; to be afraid.

અસસ્તે, asastê. વિં બેઅકલ, બેવકુલ, મૂર્ખ. Adj. Senseless, foolish, silly.

આબેસ્તે, âbêstê. નાં ગર્ભસ્થાન; હમેલદાર સ્ત્રી; ગર્ભ, હમેલ; તરતનું જન્મેલું બચું; વાવણી કરવાને તૈયાર કીધેલી જમીન. Subs. The womb; a pregnant woman; fœtus, embryo; a new-born child; ground prepared for sowing. Per. آبستر

અ-બસીમ, a-basîm. વિં નાખુશ, આનંદી નહીં; ના-સવાદ. Adj. Not cheerful—jovial; tasteless. Contrast Per. بسیم

અ-બસીમી, a-basîmî. નાં Subs. ખુશી—આનંદ વગરની હાલત; સવાદ વગરનું તે; દલગીરી. Subs. State of being not cheerful—jovial; tastelessness, sorrow.

અ-બસીમીતુમ, a-basîmîtum. વિં ઘણોજ ઉ-દાસ—દલગીરી ભરેલો. Adj. Most melancholy—sorrowful. Corrupt form of અ-બસીમ

જુદાગુણ અસર, assar. નાં ખેતી, ખુરજગરી. Subs. Agriculture.

જુદાગુણ અએવેસુસ્રેમ, aêvêsrûsrêm. નાં દાહાડાની ચોથી ગેહનું નામ છે. Subs. The fourth sub-division of the day.

જુદાગુણ આસીન, આઈયેન, âsîn. âiyên. } See જુદાગુણ âsîn.
જુદાગુણ અસીન, આઈઈન. asin, âîîn. }

જુદાગુણ સે-બીના, sê-bînâ. નાં ત્રણ માસ—મહીના. Subs. Three months.

જુદાગુણ ખાએ-વાએ, khâê-vâê. નાં પરંદાનું બેડું. Subs. The egg of a bird.

જુદાગુણ અગ-દીનાર, ag-dînâr. નાં ખરાબ—ખોટો દીનાર—સીકો. Subs. A false *dînâr* (a coin). Comp. ૩ = Av. ૨૨; જુદાગુણ = Av. ૧૦, Sans. દીનાર.

જુદાગુણ અ-સંવાર, અસ્વાર, a-sanvâr, asvâr. નાં સવાર, ઘોડા ઉપર બેસીને હાંકનાર. Subs. A trooper, a rider.

જુદાગુણ આશને-ખેરદ, âsnê-khêrad. નાં See જુદાગુણ âsnîd-khêrad.

જુદાગુણ અસ્બંદીઆર, Asbandîâr. નાં ઈરાનના કયાની પાદશાહ ગુસ્તાસપનાં છોકરાનું નામ, કે જેને “તેહમતન અસ્બંદીઆર” બી કહે છે. Subs. The name of the son of Gushtâsp, the Kayânian king of Persia—otherwise known as *Têhêmtan Aspandîâr*. Comp. Per. اسفندیار

આસીન, આયન, âsîn, âyan નાં લોહું. Subs. Iron.

Comp. Pehl. ૧૫૨૨

આસીનીન, âsînîn. વિં લોહાનું બનાવેલું, લોહાનું.

Adj. Made of iron, iron. Comp. Av. ૧૧૭૨૭૩૨૨૨૨,

૨૧૭૨૭૩૨૨૨૨

અયસનીન, ayasnîn. See ૧૧૭૨૨ âsînîn.

ખસીનેદ, khasînêd. કિં બીહ, ધાસ્તી રાખે; સુકું.

V. May fear—dread.

હએચીનેદ, haêchîmêd. કિં સુકાવે; સુકાએ. V.

May dry; may be dried. Comp. Av. Rt. ૧૦૭

હએચીનેદ-હોમનાદ, haêchîmêd-hômanâd.

કિં સુકાયું હોએ; સુકાયું હોએ. V. Might have dried,

might have been dried. Comp. Av. ૫૨૨૨૨૨૨૨૨૨

આસનીદ-ખેરદ, âsnîd-khêrad. નાં અતી અ-

કકલ. Subs. Natural intelligence.

આસનીદે, âsnîdê. See ૧૧૭૨૨ âsnîd-khêrad.

આસનીદે-મલ્કા, âsnîdê-malkâ. નાં અતી

અકકલ રાખનાર. Subs. Possessor of natural intelligence (lit.).

આસનીદે, âsnîdê. વિં કમાલીઅત પામેલો, નામીયું.

Adj. Accomplished; first-rate, excellent.

આસીનગર, âsîngar. નાં લોહાર. Subs. A black-

smith. Per. آنگر

અગ-દીન, ag-dîn. નાં બદદીન, જુદી દીન, Subs. A

bad religion; a different creed.

જાણના આશીન-પતગર, âsîn-patgar. See જાણના âsin-pêtâr.

જાણના અસીનમ, asînam. ક્રિં ધોઉં, કરું. V. I may wash—do.

જાણના અ-દકીઉર, a-dakîur. વિં અપવિત્ર, નાપાક, પરહેજ-ગાર નહીં. Adj. Impure, unholy, impious.

જાણના અ-યસ્ક, a-yask વિં નીરોગી, તનદરોસ્ત. Adj. Free from disease; healthy.

જાણના દો-યસ્ક, do-yask. બે દરદ. Subs. Two diseases. Comp. Av. *do-yask*

જાણના અ-સેઝ, અ-સીજ, a-sêz, a-sîj. વિં નાશ નહીં પામે તેવું, હમેશનું, અમૃત. Adj. Imperishable, eternal; immortal. Comp. Av. *as-sîj*

જાણના આસેફ, âsêf. નાં સુલેમાનના વડા વજીરનું નામ. Subs. Name of the grand vizir of Solomon. Comp. Av. *âsêf*

જાણના અ-સીજ-ઓમન્દ, a-sîz-ômand. See જાણના a-sêz, a-sîj. Comp. Av. *as-sîj*

જાણના અ-સીજશની, a-sîjashnî. નાં નહીં નાશ પામે તેવી હાલત, હમેશગી. Subs. Imperishableness, eternity.

જાણના અ-સેઝી, a-sêzî. See જાણના a-sêz.

જાણના અઈઈવીસ્રેમ, aîvîsrêm. See જાણના aêvas-rûsrêm.

જાણના અ-સેઝીદન, a-sêzîdan. ક્રિં આણ ન રાખવું, નાલાયક થવું, હટીજવું. V. To discontinue, to recede—retreat, step back; to become unworthy.

અસંજ્ઞા અ-સેઝશની, a-sêzashnî. વિં મોત વગરનું, હમેશ
જીવતું. Adj. Deathless, ever-living.

અસંજ્ઞા અ-સેઝીદ, a-sêzîd. ક્રિં નાલાયક થયું. V. Became
unworthy.

અસંજ્ઞા અ-સેઝ-તન, asêz-tan. નાં વગર મોતનું તન. Subs.
A body not subject to decay or liable to perish.

અસંજ્ઞા અ-સીઝગ, a-sîzag. વિં દુઃખ—સખ્તી વગરનું.
Adj. Free from pain—hardship.

અસંજ્ઞા અગ-દીદ, ag-dîd. નાં ખુરી નજર; ખરાબ નિષ્ઠા.
Subs. An evil eye; a wicked purpose—design.

અસંજ્ઞા અબસ્ત, abast. નાં તોરંગ (ઈઆને લીંચુની જતના
એક ફળ) નો ગર—માવો. Subs. The pulp of a
citron. Comp. Per. ابست, ابستر, ابستا

અસંજ્ઞા અબસ્ત, abast. નાં સખત ગોસ્ત કે જે હજમ થતાં
ધણો વખત લાગેછે અને તેથી માંદાને નુકસાન પોહોયે છે.
Subs. Tough meat which is hard to digest and
injurious to the stomach.

અસંજ્ઞા ખેજીદ, khêjid. નાં ફીકર, ચિન્તા, અંદેશો. Subs.
Care, anxiety, solicitude.

અસંજ્ઞા ખેસ્ત, khêst. See અસંજ્ઞા khêsht.

અસંજ્ઞા સગ-દીદ, sag-dîd. નાં કુતરાની નજર; કુતરાનું જોવું;
સગદીદ. Subs. Sight of the dog; to be seen by
the dog; *Sagdîd*. Comp. Per. دید + سک

અસંજ્ઞા સે-સંત, sê-sat. સંખ્યાં વિં ત્રણસો, ૩૦૦. Numer.
Adj. Three hundred, 300.

अअ-गेती, aê-gêti. ना० आ दुनियां—पृथ्वी. Subs.
This world—earth.

अअस्ता, abastâ. ना० केतापनुं अयान, अवस्ता.
Subs. The description of a book, the *Avesta*.
Comp. Per. استا, وستا, ابستا

अ-अस्ताद, a-êstâd. कि० नहीं હતો ; नहीं ઉભો
રહ્યો. V. Was not ; did not stand.

अ-अस्तादन, a-êstâdan. कि० उलुं—अइं—ट-
टार नहीं रहेवुं ; पाछुं हठवुं. V. Not to stand, not to
be upon the feet in an erect position ; to step
back. Contrast Per. ایستادن

अअस्ते, abastê. ना० असुस, ओभीओ ; छुपो कासद,
आपलुभी करनार. Subs. A spy, a guide ; a secret
emissary, a flatterer.

अअस्ते, khêstê. See अअस्ते khêstê.

अअस्तेद, êstêd. कि० छे ; होय ; उभो थाय. V.
Is ; may be ; may stand up.

अ-अस्ते, a-jastê. लू० कृ० नहीं पोहोचिलुं—पुगेलुं ;
नेलव्या वगरनुं. Past partic. Not reached, not
acquired.

आस्तुनीनेद, âstunînéd. कि० अजे ; नजर करे ;
ध्यान आपे. V. May see—look at ; may pay
attention to.

अ-दस्तोबर, a-dastôbar. वि० रज—होकम वगर ;
धरमना काअेदायी उलहुं, रज—होकम नहीं आपनार, नाअुस

વાએદા પ્રમાણે નહીં. Adj. Without permission, mandate ; contrary to the religious law— injunction, not giving permission—license— unpleasant; not according to one's promise. Comp. Per. *بی دستور*

بدستور અ-દસ્તોબરી, a-dastôbarî. નાં રખ વગરની હાલત, ધરમના કરમાન વગરની હાલત, એરવાનખીયણું. Subs. State of being without permission ; state of being contrary to the religious injunction ; illegality.

بدستور અ-દસ્તોબરીહા, a-dastôbarîhâ. કિં અં કા-યદાથી ઉલટી રીતે ; ધરમના કરમાનથી ઉલટી રીતે. Adv. In violation of law ; in opposition to religious injunction.

بدستور અ-બસ્તન, a-bastan. કિં નહીં બાંધવું ; છુટું રાખવું ; બંધ—દબાણમાં નહીં રાખવું. V. Not to bind, to let loose ; not to put under restraint. Contrast Av. *بدستور*, Sans. बन्ध, Per. *بستن*

بدستور ખસીદન, khasîdan. કિં આવવું ; ખાવું ; બીનું કરવું ; ભુંજવું ; બીહીવું ; ખુદું—જીનું થવું. V. To masticate ; to eat ; to moisten ; to bake ; to be afraid ; to be old. Per. *خسیدن*

بدستور અ-દસ્તુર, a-dastûr, વિં હોકમને નહીં માનનાર ; ધર્મ-ચુર—દસ્તુર વગરનું. Adj. Refusing to obey ; without any religious preceptor—Dastur.

بدستور આસ્ત-વર, âsta-var. વિં સુલેહ—સંપન બરેણું ;

શાન્તીવાહુ. Adj. Peaceful, calm, quiet, undisturbed.

જાનકી સે-સેતોર, sê-sêtôr. નાં ત્રણ બારબરદારી જનવર, ત્રણ ઓપગાં જનવર. Subs. Three beasts of burden; three quadrupeds. Comp. Av. سه‌تور, Per. سه‌ستور.

જાનકી અબસ્તે, abastê. See જાનકી abastê.

જાનકી ખેસ્તે, khêstê. વિં એક ઈંટ—ઈંટરડીના જેટલું—પરમાણું. નાં એક ઈંટરડી. Adj. Of the size of a brick. Subs. One brick.

જાનકી ખેસીદે, khêsidê. બૂં હું બુદ્ધ થએલું; બીનું કીધેલું; ભુજેલું; ખાધેલું, બીધેલું. Past partic. Become old; moistened; baked; eaten; afraid. Comp. Per.

خسیده

જાનકી અ-બસ્તગી, a-bastagî. નાં નહીં ખાંધેલું તે, ઢીલાપણું, ખોલણું થવું, છુટું થવું. Subs. State of being unbound; looseness, opening, unclosing.

જાનકી અઈસમ, aîsam. વિં નરમ, નાજુક, પોચું, નબળું. Adj. Not hard, tender, soft, weak.

જાનકી અએસમ, aêsam. નાં આલવાનાં લાકડાં; સુખડ. Subs. Fuel; sandalwood. Av. سه‌سام = Sans. इक्ष्म = Per. عيزم Av. Rt. سو = Sans. Rt. इष् = To burn.

જાનકી અસીમ, asîm. વિં આશ્ચર્ય પામેલો; બહાવરો થઈ ગયેલો. Adj. Amazed; stupefied, confounded. Comp. Per. سه‌اسيم, سه‌اسيم, سه‌اسيم

અસીમ, asîm. નાં પથર. Subs. A stone. Comp.

Av. ૧૫૬ Sans. અદમન.

અસીમ, આસીમ, asîm, âsîm. નાં એક મોટા મરત-
બાનો ખેતાબ છે, કે જે અરદા વીરાકને આપવામાં આવ્યો
હતો. Subs. A title of high honour given to
Ardâ Virâf.

આઈએમ, âiêm. નાં દહાડા ; વખત ; હીંગામ. Subs.
Days ; time, season.

આએસ્મ, âêsma. See ૪૦૦ âyéîshma.

આસીમ, અસીમ. âsîm, asim. નાં આસ્માન, આકાશ ;
રૂપું. વિં રૂપેરી. Subs. The sky, heavens ;
silver. Adj. Silvery. Comp. Per. سیم

આસીમ, âsîm. વિં ઉંચું, વખાણવા એમ, યુએરગ, મરત-
બાવાણું. નાં ચઢતા દરજનો માણસ ; શિક્ષાચુર. Adj.
Elevated ; praiseworthy ; of an exalted station.
Subs. A man of an exalted position ; the prin-
cipal or head of a school.

એસમ, êsam. કિં હું ધોઈ, પાક કરું. V. I may
wash—purify.

હેસમ, hêsam. See ૪૦૦ hêsham.

આસીમ-ગેરાન, âsîm-gêrân. નાં રૂપું ગાલનારા
—સાક કરનારા ; સોનીઓ. Subs. Those that fuse—
purify silver ; silversmiths.

આસ્માન, âsmân. નાં આસ્માન ; ૨૭) મા રોજનું
નામ ; ખોદાતાલાની એક શક્તિનું નામ. Subs. The sky,

heavens; the 27th day of every month; one of the powers of God. Comp. Pehl. ૧૫૬૦, Av. ૧૫૬૦, Per. آسمان

૨૭૫૦ એસીમી, êsímî. વિં બાલવાનાં લાકડાં—કાઠીને લગતું; ઈંધણ—કાઠી—સુખડને લગતું. Adj. Pertaining to dry wood for burning; pertaining to sandal-wood.

૧૫૦૦ આસીમીન, âsímîn. વિં રૂપેરી; રૂપાના જેવું. Adj. Silvery; like silver. Comp. Per. سيمين

૧૫૦૦ અએસમ-ગુન, aêsma-gûn. વિં રૂપાના રંગનું. Adj. Having the appearance of silver.

૧૫૦૦ અએસીમીન, aêsímîn. વિં રૂપેરી. Adj. Silvery, made of silver. Per. سيمين

૧૫૦૦ અસીમીન, asímîn. વિં પથ્થરનું બનાવેલું; પથ્થરના જેવું. Adj. Made of stone; like a stone.

૧૫૦૦ આસીમીન-પેસીદ, âsímîn-pêsid. વિં રૂપાંથી શીંગારેલું, રૂપાંથી ભરત ભરેલું. Adj. Decorated—embroidered with silver. Comp. Pehl. ૧૫૦૦ = Av. Rt. ૨૭૦ = Sans. विश = to decorate.

૧૫૦૦ અ-યદમન, a-yadman. વિં હાત—ટેકા વગરનું. Adj. Having no hands (lit.); unsupported.

૧૫૦૦ અસદમન, as-daman. નાં વાહ. Subs. A tiger.

૧૫૦૦ એસમ, êsam. See ૧૫૦૦ aêsam.

૧૫૦૦ અસીમે, asímê. વિં આશ્ચર્ય થએલો; બાહાવરો થઈ ગએલો. Adj. Astonished, stupefied, confounded.

۱۳۱۹۵۵ આસીમ-ગરાન, âsîm-garân. See ۱۳۱۹۵۵
âsîmgêrân.

۱۱۳۱۵۵ હેસ્મ-તન, hêsma-tan. નાં ગુસ્સા—ક્રોધવાળું આ
દમી. Subs. A passionate man.

۱۳۱۹۵۵ અસીમ-પતગરાન, asîm-patgarân. નાં રૂપાને
ગાલનારા—સાફ કરનારા. Subs. Those that fuse—
purify silver. Av. ۱۳۱۹۵۵ Sans. अश्मन.

۱۳۱۹۵۵ અ-ગેર, a-gêr. વિં રંગ વગરનું; આકાર વગરનું.
Adj. Colorless; shapeless.

۱۳۱۹۵۵ અ-દેર, a-dêr. વિં લાંબા વખતનું નહીં તે; થોડા વખતનું
બનેલું; હાલનાં. Adj. Not long past; of late
occurrence; recent. Contrast Per. ۱۳۱۹۵۵

۱۳۱۹۵۵ અસંદર, asdar. See ۱۳۱۹۵۵ asdaman.

۱۳۱۹۵۵ અસીર, asîr. નાં કેદી, બંદીવાન; ગોલામ. Subs. A
prisoner, a captive; a slave. Per. ۱۳۱۹۵۵

۱۳۱۹۵۵ અ-સીર, a-sîr. વિં નહીં ધરાયલું—તૃપ્ત થએલું; અસંતોષી.
Adj. Not satiated—satisfied; discontented.
Contrast Per. ۱۳۱۹۵۵

۱۳۱۹۵۵ અસેર, asêr. વિં અગણીત, બેશુમાર; ઘણુંજ. Adj.
Countless, innumerable; excessive.

۱۳۱۹۵۵ અસ્બરી, asbarî. વિં સેવટ આવેલું, સમાપ્ત થએલું;
પૂરું. Adj. Concluded, terminated; complete.
Comp. Per. ۱۳۱۹۵۵

۱۳۱۹۵۵ સે-સરેશુતે, sê-sarêshutê. વિં એક તૃતીયાંશ,
ત્રીજો હિસ્સો. Adj. One-third; a third part.

૪૩

૪૩ અએદુન, aêdûn. ક્રિં અં એ રવેશે, એ તરેહ, એવી રીતે, એ પ્રમાણે. Adv. In this manner—way, accordingly. Per. ايدون

૪૩ અગેન, અદીન, agên, adîn, ઉભયાં અં પણ ; ક્રિં અં એ ; અગર ; ત્યારે ; જ્યાંસુધી, તે ઉપરથી, તે વખતે, એ રવેશે. Conj. But. Adv. If; then; as far as, thereupon, at that time, in this manner.

૪૩ અ-દુઈ, a-duî. નાં એકરેખ ; ઓદાતાલાનાં નામો મધેનું એક નામ. Subs. One who is not deceived; one of the names of the Almighty Creator. Comp. Av. ۱۱۱۱۱۱

૪૩ અ-બીન, a-bîn. વિં નહીં એનાર ; જહેર નહીં ; છુપું, આનગી. Adj. Not seeing; not apparent—clear; secret, private. Comp. Per. نابينان

૪૩ અબીન, ખબીન, abîn, khabîn. નાં મરદ—પુરુષની છુપી ઈંદ્રી—અવચવ. Subs. *Pudendum viri*.

૪૩ અસુ, આસુ, asu, âsû. વિં છુદું, એલાહેદું, એક બોરડું, એક જગાએ. Adj. Separate, apart, aside; in one place.

૪૩ આઈઈન, આઈયેન, આઈએન, âiin, âiên, âiyên. નાં એક ગામનું નામ છે. Subs. Name of a village—town. See ૪૩ âsâ.

૪૩ આદીન, આઈન, âdîn, âîn. નાં ઉપમા, દાખલો, દલીલ, આરાએશ ; રશમ, આદત, એક ગામનું નામ છે. Subs. A simile; an example, an instance; argument;

ornament ; usage, habit ; name of a village—town.

આયન, âyan. નાં ધાતુ, ચાલ, રશમ, કાએદો, ટેવ.
Subs. Metal, custom, usage, a rule, a habit. Av.
અવન = Sans. अयन् = Per. آئین

ખએ, khaê. નાં માછલીનાં ઈંડાં—ગરભ. Subs. The
spawns of fish.

અએના, aênâ. હોથાં અં અથવા, ચા. Conj.
Or, either.

અ-દીના, a-dînâ. નાં ગેરઈનસાક ; બેદાદ, ગુલમ.
Subs. Injustice, iniquity ; tyranny.

અસનીય, asniya. વિં દહાડાને લગતું, નાં હીંગામ.
Adj. Relating to a day (lit.). Subs. Season,
time. Av. અવન Av. Rt. અવન = Sans. अथ

આસ્ના, âsnâ. વિં અહેર, ખોલ્યું ; પ્રસિદ્ધ, ચાલાક, હુ-
શિયાર. Adj. Apparent, open ; generally known ;
nimble, intelligent.

દો-શનેહ, dô-sanêh. નાં બે કટકા—ઝટકા—ઝ-
પાટા ; બે હથિયાર. Subs. Two strokes—stripes ;
two weapons. Prohib. * + અવ, અવ, અવ, અવ =
Av. અવ Av. Rt. અવ = Sans. अथ

અસનીય, asniya. વિં See અસનીય asniya.

અ-સંગી, a-sangî. વિં બાર લગરતું, હલકું. Adj.
Not heavy, light. Prohib. * + અવ, અવ = Per.

سنگین

આઈનહા, áinhâ. નાં હીંગામ, વખત ; મોસમ. Subs.
Season, time ; a recurrent period.

દો-સનેહ, dô-sanêh. See દો-સનેહ.

હીવહા, hívhâ. નાં ખરાબી, નુકશાન ; ગેરફાયદો ;
તોટો. Subs. Evil ; harm, injury ; disadvantage ;
loss.

અ-દીના-ઓમન્દી, a-dînâ-ômandî. વિં ગેરઈ-
નસાકી બરેહું ; જુલમી, બેદીન. Adj. Unjust, unfair,
despotic ; irreligious.

અ-સોખરીગી, a-sôkhrîgî. નાં સોરખ નહીં,
રાતી છાંટ—રંગ વગરનું. Subs. Want of redness,
want of a red tincture.

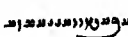
દો-સનેહ, dô-sanêh. See દો-સનેહ.

અ-દીનાઈ, a-dînâi. નાં ગેરઈનસાકી ; બેદીની.
Subs. Injustice ; irreligiousness ; ungodliness.

અ-સુદીએ, a-sûdiê. વિં બીનફાએદે, ફાએદાકારક
નહીં તે. Adj. Disadvantageous, unprofitable,
not lucrative. Comp. prohib. * + * = Av.

Av. Rt. * = Per. سود

અ-દીનાઈહેદ, a-dînâihêd. ફિં બેઈનસાકી ખમે.
V. May suffer injustice.

અ-દેવ-યસ્નાન, a-dêv-yasnân. નાં દેવને નહીં મા-
નનારા ; ખુતપરસ્ત નહીંતે ; એકજ ઓદાને માનનારા. Subs.
Those that do not worship *Dêvs* (i. e. evil
spirits) ; non-idolators ; believers in one true
God. Av.

અ-દીનાન, a-dînân. નાં દયાનત—પ્રમાણીકપણાં વગરનાં—દીન વગરનાં માણસો. Subs. Faithless—dishonest—irreligious persons. Per. بی دینان

આઈનાન, âinân. નાં ઉપમાઓ, દાખલાઓ. Subs. Similes, examples, instances.

હીબવંદ, hîbvand. નાં પાહાડ—પર્વતનું પાણી. Subs. Mountain water.

અસ્નાન, યસ્નાન, asnân, yasnân. નાં આરાધના—બંદગી કરનાર; પુંજનારા. Subs. Those that invoke—put up prayers; worshippers.

અસુઆન, asûân. plural of اسو asû—which see.

અદીન-ખોહ, adîn-khoh. નાં એવી આશીઅત. Subs. Such a nature—habit.

અ-દીન-ખોહ, a-dîn-khoh. વિં વગર દીનની આશીઅતનું. Adj. Not of a religious mood—nature.

હીબવાન્ત, hîbvânt. See હીબવંદ hîbvand.

અ-દીનાક, a-dînâk. વિં બેદીન, કાકર, ઈનસાફ વગરનું. Adj. Irreligious, infidel; unjust. Comp. Per. بی دین

અ-શુખ્તન, a-sûkhtan. કિં નહીં બલવું—પ્રકાશવું.

V. Not to burn, not to shine. Prohib. શુખ્ત + શુખ્ત = Av. Rt. શુખ્ત = Sans. Rt. શુચ્ = Per. سوختن

અએવાર, aêvâr. નાં સૂર્ય અસ્ત પામવાનો વખત; સમીસાંહાંજનો વખત. Subs. The time of sunset; the evening.

અસવાર, asvâr. નાં ઘોડા ઉપર સવારી કરનાર; પેહલવાન, લડાયક. Subs. A rider; a hero, a warrior. Comp. Per. اسوار

દો-દીનાર, dô-dinâr. નાં બે દીનાર. Subs. Two dinars. Comp. Av. دو دینار

આસ્ન-ખેરદ, âsna-khêrad. નાં જાતી—ખુદરતી અકકલ—બુદ્ધિ. Subs. Natural intelligence. Comp. Av. اسناد

આસ્ને-ખેરદ-ઓમનદી. âsnê-khêrad-ômandî. જાતી અકકલ બરેણું. Adj. Possessing natural intelligence.

અસવાર-તર, asvâr-tar. નાં વધારે સરસ રીતે સવારી કરનાર. Subs. A more skilful rider.

અયંગ, ayang. See અહાન, âhan.

અ-શુદ, આસોય, a-sûd, âsôg. વિં ભુખું નહીં તે, ધરા-એણું, તૃપ્ત થએણું. Adj. Not hungry, eaten to one's full, satisfied. Prohib. + + = Av. = Sans. કુષ, કુષા.

અએ-ગોશ, aê-gôsh. નાં એક કાન. Subs. One ear. Comp. = Av. + = Av. = Per. گوش

અગીન-શ, અદીન-શ, અદીની, aginash, adinash, adinî. કિં અં જ્યારે તે; પણ—એ તે, ત્યારે તો તેનેબી, તેને લીધે. Gram. particle. But, if he (lit.); then he, when he; even to him; on that account.

અદીન-શ, અગેન-શ, adina-sh, agêna-sh. કિં અં

÷ સર્વં ત્યારે—તે પ્રમાણે—તે ઉપરથી તેને. adv. + pron.
Then to him, thereupon to him, accordingly
to him. (Comp. adv. + ૩ pron. suf. of 3rd pers.
sing.)

અ-દીની, a-dīnī. વિં ધેરવેલા, કાયદા—રીત પ્રમાણે નહીં.
દીન વગરનું, અધરમી, દુરાચારી. Adj. Not according
to established principles or customs; irreligious,
impious, following evil practices. (Comp.
* + ૩ = Av. ૩ + ૩ sign of adj.).

અ-સનશ, a-sanash. વિં નુકશાન—તંગી—જી આન
વગરનું. Adj. Free from harm—want—injury.

આહની, âhanī. વિં લોહાનું; લોહોડાંની બનાવટનું. Adj.
Consisting of iron; made of iron.

દો-સનેહ, dō-sanêh. See દો-સનેહ.

આઈનીહા, âinihâ. કિં અં એવી રીતથી; નાં આ-
એનાઓ. Adj. By such ways—means. Subs.
Mirrors.

અએવગહન, aêvagahan. નાં કુસ્તી. *Kushti.*

અગીન-શાન, agīn-shân. કિં અં + સર્વ, જ્યારે
તેઓ પણ—એ તેઓ; ત્યારે તેઓ. Adv. pron. But if
they; then they (lit.), when they, thereupon
they. Comp. ૩ adv. + ૩ pron. suf. of 3rd pers.
plu. See અગીનશ.

આઈનશને, âinashnê. નાં રોનક—શીંગાર કરવો.
Subs. Adorning, decorating.

અ-સનશની, a-sanashnī. See અ-સનશ.

અસનઝને-વફર, a-sanazhnê-vafar. નાં બરફ-કરાંનું નહીં વરસવું—પડવું. Subs. No raining of snow or hail, no falling of snow. Prohib. * + * = Av. * Av. Rt. * Sans. Rt.

સ્નિહ + ડા = Av. * Ay. Rt. * Sans. Rt. વપ.

અગેનીઆવ, agêniâv. નાં મગજનું લોહી. Subs. Blood of the brain.

અસોબાર, અસુબાર, asôbâr, asubâr. See * asuâr.

અસુદારી, અસરદારી, a-sudârî, a-sardârî. વિં વગર ધણીઆતું, સરદારી વગરનું, અધિપતિપણાં—માલેકી—સત્તા વગરનું. Adj. Having no owner—leader, state of being without mastery—command—authority, state of being without an editor—owner. Prohib. * + * = Av. * = Per. سرداري

અસુબારી, asubârî. સવારી કરવી; Subs. Riding upon.

અસુબારીદન, a-sûbârîdan. કિં નાહમેદ થવું. નાહમેદી થવી, આશા બ્રષ્ટ થવી. V. To be disappointed—despaired, to be hopeless.

અદીની, a-dînî. નાં બેદીની, જુદેદીની. Subs. Irreligiousness; belief in a foreign creed. Comp. Per. بی دینی

અસ્નીએ, asniê. નાં દાહાડો, દિવસ. Subs. A day.

અસુસ, asus. નાં ખતા, ગુનાહ, ભુલ. Subs. A crime, a fault, a sin; an error.

અ-સુદી, a-sudî. વિ. સુકસાનકારક, કાયદા—હાંસલ—
નફા વગરનું. Adj. Harmful, disadvantageous,
unprofitable. Contrast Per. سودمند

અ-સંગી, a-sangî. See અંગ a-sangî.

સે-ગોબશની, sê-gôbashnî. ના. ત્રણે વચન, યાને
'મનશની,' 'ગવશની' અને 'કુનશની.' Subs. Three words
(i.e. *manashnî*, *gavashnî*, and *kunashnî*).

અ-દીનીગાન, a-dînîgân. ના. દીન—ધર્મ વગરના
લોકો; મહજબ નહીં પાલનારાઓ. Subs. Irreligious
persons; infidels.

અસુબશને, asubashnê. ના. મલીનવું, બેલઈ જવું;
સામેલ થવું. Subs. Mixing up, becoming fami-
liar; associating with.

આસોગશને, âsôgashnê. ના. આધા વગર રહેવું.
Subs. Abstaining from food.

આસ્ની-ખેરદ, âsni-khêrad. ના. See આસ્નાકેરદ
âsnakêrad.

અ-દેવ-યસ્નાન, a-dêv-yasnân. ના. ખુતપરસ્તો નહીં
તે. યજ્ઞદાં પ્રસ્તો. Subs. Worshippers of God; non-
believers in Dêvs (evil spirits); non-idolators.

અગનીન, agnin. ક્રિ. અ. એક બારગી; એકદમ;
એટલું છતી. Adj. From one point of view, in
one sense; at once; notwithstanding.

આઈનીન, âinin. ના. રેવાજ, રસમ, શીમાર; આબર,
માન, મરવબો. Subs. Mode, usage, decoration;
honour, respect, dignity.

૧૪૩ આહનીન, âhanin. See ૪૪૪ âhanî. ૧૪૩ âsînîn.

૧૪૩ અ-દીનીનદ, a-dînînad. કિં તેઓ નહીં આપે. V.

They may not give (something).

૧૪૪ આઈયનીન-ગુન, âiyânin-gun. વિં લોહોડાંના રંગનું ;
લોહોડાં જેવું સખ્ત. Adj. Iron-colored ; hard as iron.

૧૪૪ આઈયનીનીન, âiyanînin. See ૪૪૪ âhanî.

૧૪૪ આઈયનીન, âiyanin. See ૪૪૪ âhanî.

૧૪૪ અ-શોઈન, a-sôîn. વિં કાંજ—લાહી—સરસનું નહીં
બનાવેલું. Adj. Not made of starch—paste, not
made of glue.

૧૪૪ અ-દીની, a-dîni. વિં અધરમી. Adj. Irreligious.

૧૪૪ ખસવેદ, khasvêd. કિં બીહ, ડર કરે. V. May
dread—fear.

૧૪૪ આસ્નીદાર, âsnidâr. નાં મોબેદોના એક પંથનું નામ
જેનું કામ નાહાન નહવાડવાનું હોય છે. Subs. An order
of Mobêds whose business is to administer
ablution for purposes of sanctification. Comp.
Av. ૧૪૪, Pehl. ૧૪૪

૧૪૪ અ-દીનીદન, a-dînidan. કિં અં અધરમી થવું ;
પોતાની દીન તજ દેવી. V. To be irreligious ; to
apostatize.

૧૪૪ આસુગ-તુમ, âsug-tum. વિં ઘણું ધરાએલું. Adj.
Most satisfied, extremely satiated.

૧૪૪ આસ્નીદે, âsnidê. વિં દાનાવ, શિખેલો, સમજી, શી-
આણો. Adj. Wise, learned, sensible.

૧૪૪ અએદુન, aêdûn. See ૪૪૪ aêdûn.

૧૫૦ અદીન, adin. કિં અં ત્યારે, તે ઉપરથી, એ, વળી, હીઆં, જેઆરે, એ રવેશે. Adv. Then, consequently ; if ; also ; here ; when ; in this manner.

૧૫૦ અ-દીન, a-din. વિંદીઆંનત વગરતું, અનીતિવાહું, બેદીન. Adj. Irreligious, immoral, dishonest. Per.

بی دین

૧૫૧ અબીન, abîn. વિં હબેલદાર. Adj. Pregnant.

૧૫૧ અ-બીન, a-bîn. See ૫૨ a-bîn.

૧૫૦ આઈન, âin. See ૫૩૩ âsâ.

૧૫૦ આઈઈન, âiin. કિં અં એ રવેશે—રીતે. Adv. In this way—manner.

૧૫૦ આઈએન, આહન, âiën, âhan. See ૧૦૦ âhan.

૧૫૦ આચીન, âchin. નાં ચીન દેશના લોકો, ચીનાઓ. Subs. The Chinese.

૧૫૦ આદીનો, âdinô. નાં પ્રીસ્તીઓનો ખોદા. Subs. The scripture name of the Supreme Being.

૧૫૦ આસીન, âsin. નાં વિનંતી, કાલાવાલા, ઉપકાર, હેસાંન. Subs. Entreaty, earnest beseeching ; an obligation, a favour.

૧૫૦ આસુન, âsun. કિં અં તે વખતે, ત્યારે, જ્યારે, તે ઉપરથી, તે માકક, પણ ; એ ; હજીર, હમણા, એ રવેશે. Adv. At that time, then ; when consequently ; according to that ; but ; if ; still ; now ; in this manner.

૧૫૧૦ અ-જીનાક, a-jînâk. See ૧૫૦ a-jînâk.

૧૫૧૫ આ-ગુરાક, â-gurâk. નાં તે હાવનીમ. Subs. That. *Hâvanîm.*

અસુવાર, a-suvâr. See અસુદારી. asudârî.

અસોવાર, asôvâr. See અસવર. asvâr.

દો-દીનાર, dô-dinâr. See દોદીનાર. dô-dinâr.

આસ્ને-ખેરદી, âsnê-khêradî. વિ. જાતી—જુદ-
રતી અક્કલને લગતું. Adj. Pertaining to natural
intelligence.

અસ્નવદ, asnavad. ના. એક પાહાડનું નામ છે. Subs.
Name of a mountain. Comp. Av. અસ્નવદ.

અદીને-શ, આસુન-શ, adinê-sh, âsuna-sh. See
અદીના-શ. adina-sh.

અદીન-શાન, adin-shân. See અગેન-શાન. agên-shân.

આસુન-શુન, âsun-shun. સર્વે ત્યારે તેઓ. Pron.
Then they (lit.)

અએ-ગોબાક, âê-gôbâk. ના. એક સાક્ષી—સાહેદી.
Subs. One witness.

આસ્નેદ-ખેરદ, âsnêd-khêrad. See આસ્ના-
ખેરદ. âsna-khêrad.

અ-દીની, a-dînî. વિ. અધરખી, દીન વગરનું, ખેદીન,
દુરાચારી. Adj. Irreligious, ungodly, following
evil practices. Comp. Per. અધરખી.

આહ-ની, âhannê. See આહાની. âhanî.

આસ્નીદે, âsnîdê. See આસ્નિદે. âsnidê.

અ-દીની-તગે, a-dînî-tagê. વિ. દીન—ધરમને લગતા
એસ—દીલસોજ વગરનું. Adj. Void of religious
zeal—ardour.

અસનવદ-ગર, asnavad-gar. નાં 'અસનવદ' નામનો પાહાડ. Subs. The *Asnavad* mountain. Comp. Av. *asnavad-gar*

આઈએને-વદાખ્તે, âiêné-vadâkhtê. નાં બ્રહ્મામાં ગરમ કીધેલું લોટું; કોઈની તાવેલી ધાતુ. Subs. Iron heated in a furnace; any metal heated to a red heat.

આસુનીન, âsunin. જો આજે, અગર પેલું. If this, if that (lit.)

અ-દીનીક, a-dînik. વિં અધરમી. Adj. Irreligious.

અએદુન, aêdûn. કિં અં એ રવેશે. Adv. In this manner.

આસનવદ-કુન્દરી, âsnavand-kundarî. નાં એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain.

આસુન-અ, âsuna-cha. હવેથી અં એ; તોપણ. Conj. If; however.

અ-સન્દે, a-sandê વિં આગસુ નહીં; ચાલાક. Adj. Not idle; active.

અસનવદ, asnavad. નાં એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain. Comp. Av. *asnavad*

આસુન-તુ, âsun-tû. જોવારે તું. When thou (lit.)

અસનવદ-ગાહ, asnavad-gâh. નાં ઓસુવદ ગાથા; બીજી ગાથાનું નામ. Subs. *Oshtavad Gâthâ* (name of the second *Gâthâ*). Comp. Pehl. *asnavad-gâh*

૧૧૧૪૩ આઈયેન-તન, âiyên-tan. વિં લોહના જેવા બદન—
શરીરનું. Adj. Of an iron constitution.

૧૧૧૪૩ અ-દીન-તન, a-din-tan. નાં અધરમી માણસનું શરીર,
અધરમી માણસ. Subs. The body of an irreligious
man, an irreligious man.

૧૧૧૪૩ આસુન-તન, âsun-tan. જ્યારે તન—શરીર. When
the body (lit.)

૧૧૧૪૩ અસન્દેહ, asandêh. See ૧૧૧૪૩ a-sandê.

૧૧૧૪૩ આસ્નિદિ, âsnidê. See ૧૧૧૪૩ âsnidê.

૧૧૧૪૩ આસ્નુદે, âsnudê. નાં તેજ, પ્રતાપ, દબદબો. Subs.
Lustre; grandeur, majesty, pomp.

૧૧૧૪૩ આસ્નિદિ-ઝેરદ, âsnidê-khêrad. See ૧૧૧૪૩
âsnêd-khêrad.

૧૧૧૪૩ અ-ગૂમાન, a-gûmân. વિં શક વગરનું, બેશક,
બેશુમાન. Adj. Undoubted; doubtless.

૧૧૪૩ અ-થનુર, a-thanur. વિં કામઠાં વગરનું. Adj. Hav-
ing no bow. Contrast. Av. ૧૧૪૩, Sans. धनुन्.

૧૧૪૩ દો-સનુર, dô-sanûr. નાં બે સ્નાયુ—રગ—નેસ. Subs.
Two muscles—tendons, two sinews. Av.
૧૧૪૩ Av. Rt. ૧૧૪૩ = to extend, to stretch.

૧૧૪૩ અદીવક, અએવક, adivak, âêvak. સંખ્યા. વિં એક.
Numer. adj. One.

૧૧૪૩ અ-શુક, a-sûk. વિં ખીનકાએદે, વગર હાંસેલનું. Adj.
Profitless, void of gain—advantage. Prohib.
+ ૧૧૪ Av. ૧૧૪ Av. Rt. ૧૧૪

૭૫૦ આઈને, âinê. નાં રોનક, રવેશ, રીત. Subs. Elegance, beauty ; custom ; manner.

૭૫૦ દો-શુએ, દો-અવે, dô-suê, dô-avê. નાં બંને બાજુ, બેઉ તરફ, બે ભાગ. Subs. Both sides, two sides, two parts. = Av. ૭૫૦ + ૧૪૩ = Per. ૮૦૦ سو, سو

૮૫૦ અગેન-ચ, અદીન-ચ, agêna-cha, adina-cha. See ૧૪૩ agên, adin.

૮૫૦ અગેન-ચ-શ, agen-cha-sh. અગર—જે તેથી. If he also (lit.)

૧૦૫૦ અ-સુજદાર, a-sujidâr. વિં રોશન નહીં કરનાર—આપનાર. Adj. Not making bright ; not giving lustre.

૧૦૫૦ અગેન્-અત્, agên-at. કિં અં ત્યારે જું. Adv. Then thou (lit.)

૧૦૫૦ અ-સુદ, a-sud. વિં વગર ક્ષયદાજું. Adj. Unprofitable. Contrast Per. ૮૦૦

૧૦૫૦ અસુદ, asud. વિં નેહીવાજું ; પવિત્રાર્થ—પરહેનગારી બરેજું. Adj. Virtuous ; pious, devout.

૧૦૫૦ આસુદ, âsud. વિં સુખી ; નીરાંત ; નેહેનતથી વેગજું. Adj. Happy ; at rest ; free from trouble—labour.

૧૦૫૦ અ-સુદાન, a-sudân. Plural of ૧૦૫૦ asud, which see.

૧૦૫૦ આસુદાન, âsudân. Plural of ૧૦૫૦ âsud, which see.

સુદાન, hasudân. નાં અદેખાઓ, એકલપેટાઓ.
Subs. Envious persons; selfish men.

અ-સુદાક, a-sudâk. વિં ગેરફાયદો કરનાર, નુકશાન-
કારક. Adj. Disadvantageous; hurtful.

આસનતાર, âsnatâr. See આસનદાર, âsnîdâr.

અ-સુદારી, a-sudârî. વિં સરદારી—સાહેબી
નહીં ભોગવતું; બીન ફાયદાકારક. Adj. Not ruling,
not exercising authority. Contrast Per. سرداري

અ-સુદી, a-sudî. See અસુદી, a-sudî. Pâz. افسوس

અ-સુદી, a-sûdî. See અસુદી, a-sudî.

અ-સુદીનાક, a-sudînâk. See અસુદીનાક, asudâk.

અ-સુદીનીદન, a-sudînîdan. ક્રિં ફાયદાકારક
નહીં થવું, ગેરફાયદો કરવો. V. Not to be advan-
tageous; to cause disadvantage.

અસંદે, asandê. See અસંદે, a-sandê.

અ-સુદે, a-sudê. See અસુદી, a-sudî.

અ-સુદગી, a-sudgî. નાં ગેરફાયદો; તોટો. Subs.
Disadvantage; loss.

અ-સંદગી, a-sandgî. વિં સુસ્ત નહીં; ઠોઠ—વગર
અકલનું નહીં તે. Adj. Not lazy—indolent; not
dull—senseless.

આસુદગી, âsudagî. નાં નીરાંતપણું, શાંતી; સુખ.
Subs. Rest, quiet; happiness. Per. آسودگی

અ-સનદગીહા, a-sandgîhâ. ક્રિં અં વગર
કાહેલીથી. Adv. Not lazily—indolently.

૫૪૫૧૪૩ આસુદગીહા, âsûdgîhâ. કિં અં આસુદાપણાંથી, સુખથી. Adv. With ease, happily.

૭૪૫ અદુપ, adup. ઉભયાં અં યા, અથવા. Conjunction. Or, either.

૧૭૪૫ દો-સુપ્ત, dô-sûpt. નાં બે—બંને ખભાં, બેઉ ખાંધ.

Subs. Two shoulders. Comp. ્ = Av. ્ + ૧૭૪૫ = Av. ્ = Sans. શુન્નિ = Per. سفت

૧૧૭૪૫ અ-સુફતન, a-suftan. કિં નહીં વિંધવું, વેહે—આંધરૂં નહીં પાડવું. V. Not to bore—perforate. Contrast Per. سفتن

૧૧૭૪૫ આસુપતન, âsûptan. કિં વેહે—સુરાખ પાડવો, ઉત્પલપાતલ કરવું. V. To bore, to perforate. Prefix ્ = Av. ્ + ૧૧૭૪૫ = Av. Rt. ્ = Sans. Rt. શુપ્ = Per. سفتن

૬૪૫ અગેન-અમ, અદીન-અમ, agên-am, adîn-am. કિં અં પણ મને, પણ મારે વિશે, તોપણ હું; ત્યારે હું— મેં, ત્યારે— એ પ્રમાણે—તે ઉપરથી મને. Adv. But to me—about me; however I; then I (lit.), then to me, there-upon to me, accordingly to me. Comp. ્ adv. + ૬ pron. Suf. of 1st pers. sing.

૬૪૫ આસુમ, એસુમ, âsum, êsum. નાં કાઠી, સુખડ. Subs. Firewood; sandalwood. Comp. Pehl.

૬૪૫ ઓયુમ, ôyûm. સર્વં મને. Pron. To me; me. ્

૬૪૫ અ-દયુમ, a-dayum. વિં દશમા વગર, દશમે દાહડે નહીં. Adj. Without performing the ceremony on the tenth day after one's death; not on the tenth day.

સે-યુમ, sê-yum. નાં ત્રણ દાહાડા, ફક્ત ત્રણ દાહાડા.
Subs. Three days ; only three days.

અદીમ, adim. નાં દમ, સાસ. Subs. Breath.

અ-દીઉર, a-dîûr. વિં દરૂન—ખોરાક વગર. નાં બા-
હેલા દરૂન. Adj. Without *Darun*-food. Subs.
Unhallowed *Darun*.

અનદર, andar. શબ્દં અં અંદર, માં ; નીચે. Prep.
In, within, into ; below, under. Comp. Av.
અન્તર, Pehl. અન્તર, Sans. અન્તર. Per. اندر

અસુર, આસોર, asur, âsôr. નાં ગઈ પરમનો દિવસ—
દાહાડો. Subs. Day before yesterday.

આસુર, âsura. નાં ખેતી. Subs. Agriculture.

આસુર, âsur. નાં પોહોર ; વખત. Subs. An
eighth part of the day, equal to three hours ;
time.

આસુરી, âsurî. નાં અથોરનાનું કામ ; આસીરીઅન
લોકોની ભાષા—બોલી. Subs. The business of an
Athornân ; the Assyrian language.

અસુરી, અથુરી, asurî, athurî. વિં અથોરનાનને
લગતું. Adj. Relating to an *Athornân*.

આસુરી, âsurî. વિં આસીરીઅન ભાષાને લગતું.
Adj. Relating to the Assyrian language.

અ-સુર-સ્તાન, a-sûra-stân. નાં જશન—ખુશી
વગરનું મથક. Subs. A place without feasting—
jollity. Priv. - + ્ = Per. سور ; سور = Per.
suffix. ستان

જાગૃત્ય આસ્વરીક, âsvarîk. નાં પાંદડાં, પાતરાં ; ક-ચારાશી.

Subs. Leaves ; Virgo (a constellation of the zodiac).

જાગૃત્ય અદવર્જ, advarj. વિં ધણું સરસ. Adj. Most excellent.

જાગૃત્ય ખદવર્જ, khadvarj. નાં એક મરતબે. Subs. One time.

જાગૃત્ય

જાગૃત્ય અબદે, abadê. વિં શરૂઆત વગરનું ; ખોદાતાલાનું એક નામ છે. Adj. Having no beginning ; one of the names of the divine Creator. Comp. Ar.

જાગૃત્ય આસે, âsê. નાં ખેતી, ખેતી કરવાને સારૂં તૈયાર કરેલી જગા. Subs. Agriculture ; ground prepared for cultivation.

જાગૃત્ય એસ્ક, êska. નાં આજર, દુઃખ. Subs. Disease, illness, ailment. Av. ૧૧૫૫૦ Comp. Pehl. ૧૦૩

જાગૃત્ય સસક, ર-ર-ર-ર-દ, sasak, ra-ra-ra-ra-da. સંખ્યાં વિં હેંશી ને દશ, નેવું, ૯૦. Numer. Adj. Eighty and ten, ninety, 90.

જાગૃત્ય સસક, sasak. See ૧૦૩, sasak.

જાગૃત્ય આસીઆએ, âsîâê. નાં ઘંટી, ચકડી. Subs. A hand-mill.

જાગૃત્ય અસગહન, asgahan. વિં આલસુ. Adj. Lazy, indolent.

જાગૃત્ય યસ્નાન, yasnân. નાં આરાધના—બંદગી કરનાર ; પુજનાર. Subs. Adorers, those who put up prayers.

અસ્કહુનાન, askahunân. નાં આલસાઈનો દેવ.

Subs. The demon of sloth—indolence.

આસેહ, âséh. નાં ખેતી; ખેતી કરવા લાએકની જમીન. Subs. Agriculture; land fit for tillage.

અસ્કારશની, khaskârashnî. નાં ડહાપણ, સમજ. Subs. Wisdom, sense. Pâz.

અસ્કારીદન, khaskârîdan. ક્રિં સમજવું; દૂર અંદેશો કરવો; આગમ્યથી જોવું. V. To understand, to know; to forecast; to foresee.

અસ્કન્દ, askand. નાં હમખીસ્તર નહીં થયલી—મરદની પાસે ન ગયલી ઓરત. Subs. A woman who has had no carnal knowledge of man. Comp. Av.

અસ્કુન

અસ્કુન, askun. નાં એક દરિઆનું નામ છે. Subs. Name of a sea.

અસ્કોફ, askôf. નાં અગામી; છત્રું. Subs. An open gallery; eaves.

સસક-રઘ, sasak-ragh. સંં નિં નેવું હજાર, ૯૦૦૦૦. Numer. Adj. Ninety thousand, 90,000.

અસ્ઘદે, asghadê. નાં અરધું બલેણું લાકડું. Subs. Half-burnt wood.

અઈએજ, aîêz. નાં આતશની ચીણગારી. Subs. sparks of fire. Per. ايش

અએજ, અએઝ, abez, aêzh. નાં આતશની ચીણગારી Subs. Sparks of fire. Per. ابيز, ابيز, ابيز.

અસપા, aspa. નાં ઘોડો. Subs. A horse. Av.

અસપા = Sans. अश्व = Per. اسب, اسب

અસેજ, a-sêj. વિં નાશ પામે નહીં એવું. Adj. Not liable to perish; not subject to decay. Comp.

Av. અસેજાસ

અસેપાહી, a-sêpâhî. વિં લશ્કર—સિપાહી વિનાનું.

Adj. Having no army—soldiers. Per. بی سپاہ

અસજેશને, a-sazêshnê. વિં નાલાયક, અધટિત.

Adj. Unworthy, improper.

એસ્ફહાન, êsfahân. નાં ઈસ્ફહાન, ઈરાનમાં આવેલું એક શહેર. Subs. Ispahân (one of the cities of Persia). Per. اصفهان

આસ્વીઆન, âsvîân. નાં આથવીઆન, જે પાદશાહ જમશેદનો ભાઈ, અને પાદશાહ ફરેદુનનો કાકો થાયછે; એ શખ્સ પરહેજગાર હતો. Subs. *Âthvyân* (brother of king Jamsheed, and the paternal uncle of king Feridoon); he was a pious man. Comp.

Av. આસ્વીઆન, આસ્વીઆન

અસપાસતર, aspaśashtar. નાં ઘોડાનો ચાણક.

Subs. A horsewhip. Comp. Av. અસપાસતર

અસઝાઈ, a-sazâî. નાં નાલાયકી. Subs. Impropropriety, unfitness.

અસેપાસ, a-sêpâs. વિં ઉપકાર નહીં માનનાર, અધીર.

Adj. Unthankful; impatient. Per. ناسپاس

અસઝાઈશની, a-sazâêshnî. નાં નાશજવારી, નાલાયકી. Subs. Unworthiness; impropriety.

પાલ્લ અએવાન, aêvân. નાં મેહેલ ; મ્હોટો ઓરડો ; દરબાર.

Subs. A palace ; a hall, court. Per. ایوان

ગાલ્લ અ-સઝક, a-sazâk. See ગાલ્લ અ-સઝેશ્ને. વિં કજેડ, વિરુદ્ધ, વિપરીત, એકેકથી હલતું. Adj. Incongruous, incompatible, inconsistent.

અગાલ્લ અ-સઝક-શ, a-sazâka-sh. વિં તે નાલાએક. Adj. He or that unworthy (lit.)

અગાલ્લ અ-સઝગી, a-sazâgî. નાં નાલાએકી. Subs. Unworthiness.

અગાલ્લ અ-સઝકીહા, a-sazâkîhâ. કિં અં નાલાએકી બરેલી રીતે, નાલાએકીથી, અઘટીત રીતે, અરાબ—ખુરી રીતે. Adv. In an unworthy manner, unbecomingly, improperly, unsuitably, badly. Prohib. * + ગાલ્લ = Per. سزا + અગાલ્લ Adv. suf.

અગાલ્લ અ-સઝકવાર, a-sazâkvâr, વિં નાલાએક, અણ-ધટતું. Adj. Unworthy, undeserving, improper. Per. سزاوار

અગાલ્લ અ-સઝદ, a-sazâd. કિં નાલાએક થાએ, ગુજરે, જાએ. V. May become unworthy ; may pass away—roll on.

અગાલ્લ અએવાર, aêvâr. નાં ઓઝરન ઘેહેનો વખત, સૂર્ય અસ્ત પામવાનો વખત, સમીસાંહાંજ. Subs. The time of the *Ozîran Gêh* ; the latter part and close of the day ; evening.

અગાલ્લ અસ્પારેહ, aspârêh. નાં ઓઝરન ઘેહેનો વખત. Subs. The time of the *Ozîran Gêh*.

જાન્યવાન અસ્ફારે, asfârê. See જાન્યવાન aêvâr.

જાન્યવાન અસ્પારમ, aspâram. નાં એકવીસ નુસ્ક મધેના એક નુસ્કનું નામ છે. Subs. Name of one of the twenty-one Nôskks.

જાન્યવાન અએવઘહાન, aêvaghahân. નાં કુશ્તી, પેહેરવું. Subs. *Koshtî*; a sacred girdle worn by a Zoroastrian round the waist; putting on (clothes).

જાન્યવાન અ-સજ્જાન, a-sazashân. નાં નાલાએક—આબરુ વગરના પુરૂષો. Subs. Unworthy—disreputable persons.

જાન્યવાન અસ્ફેહાન, asfêhân. નાં “માહરોએ” નામનું આલાત, જે યજ્ઞશનેની ક્રિયા કરવામાં આવેછે તેમાં લીધામાં આવેછે. Subs. One of the ceremonial vessels or apparatus in the celebration of the Izashné, called from its crescent-shaped tops, *mâh-rû*.

જાન્યવાન અએવગહાનેદ, aêvaghahânêd. ક્રિં આસપાસ વીઠાલે. V. May wrap closely about; may gird.

જાન્યવાન અએવીઆઘહન, aêvîâghahan. નાં એવ્યં-ઘહન, જે પાવ મેહલની કીરીઆ મધે બરસમ બાંધવાને સારૂ ખજુરીની પાતરીની બનાવવામાં આવે છે, કુશ્તી. Subs. The girdle or tie, prepared from a leaflet of the date-palm, with which the Barsom is to be tied*together; *koshtî*.

જાન્યવાન અએવ્યાસ્ત, aêvyâst. નાં અભ્યાસ કરવો; શિખવું; કુશ્તી બાંધનાર. Subs. Studying, learning; one who girds round the *koshtî*.

અભ્યાસ અ-એવ્યાસ્તી, a-êviâstî. નાં અભ્યાસ નહીં કરવો. Subs. Not studying.

અભ્યાસ અએવ્યાસ્તશની, aêvyâstashnî. નાં પેહેરવું; અભ્યાસ કરવો, કુશ્તી. Subs. Putting on (clothes); studying; *Koshtî*.

અભ્યાસ અએવ્યાસ્તે, aêvyâstê. ભૂં કું આસપાસ વીટાલેવું; અભ્યાસ કીધેવું; જ્ઞાન ખેલવેવું, વાલીને. Past. Part. Girded round (lit.); studied; acquired knowledge; having twisted—bent.

અભ્યાસ અએવ્યાસ્તન, aêvyâstan. કિં પેહેરવું; કુશ્તી બાંધવી; અભ્યાસ કરવો, શિખવું. V. To put on (clothes); to gird up the *Koshtî* round the waist; to learn; to study.

અભ્યાસ અએવગહીનેદ, aêvagahîned. કિં પેહેરે, આસપાસ વીટાલે, અભ્યાસ કરે. V. May put on (clothes); may wrap closely about; may study.

અભ્યાસ અઈવગહીન, aîvagahîn. See અભ્યાસ, aêbagahân.

અભ્યાસ અસ્પશીદ, aspashîd. કિં દુરઅંદેશો કરે. V. May foresee.

અભ્યાસ અ-સેઝગાન, a-sêzgan. વિં અવિનાશી; અમર. Adj. plu. Imperishable; immortal.

અભ્યાસ અ-સઝશની, a-sazashnî. નાં નાલાયકી, અધટિતપણું. Subs. Unworthiness; unfitness.

અભ્યાસ અ-સઝશની, a-sazashnî. વિં નાલાયક, અણધટવું. Adj. Unworthy, improper.

અભ્યાસ અ-સઝશનીગી, a-sazashnîgî. નાં નાલાયકી. Subs. Unworthiness.

અએવીઆનઘહન, aêvíângahan. See
aêvagahân.

અએવ્યાકસ્ત, aêvíakast. નાં બેઠક, વિં
ખબરદાર. Subs. A seat. Adj. Clever.

અસ્વદાદ, asvadâd. વિં ખબરદાર, હુશિઆર. Adj.
Skilful, well-versed ; intelligent.

અસ્પ-બારે, aspa-bârê. નાં સરસ ઘોડો ; બોબે—
બાર ઢાવનાર ઘોડો. Subs. An excellent horse ;
a draft-horse.

અસ્પિગાન, aspîgân. નાં ઘોડીઓ. Subs.
Mares.

અસ્પીગાનાન, aspîgânân. See âsvîgân.

અએવેસુસ્રેમ, aêvêsrûsrêm. નાં ચોથી ઘે-
હેતું નામ, તથા તેની ઉપરનો મવકેલ કરેસ્તો. Subs. Name
of the fourth *Géh* or sub-division of the day ;
also the angel presiding over it.

અએવસ્ત, aêvast. See aêvyâst.

અસ્પસ્તાન, aspastân. નાં ઘોડાનો તખીલો.
Subs. A horse-stable.

અ-સઝનીદન, a-sazînidan. કિં જતું ન રહેતું ;
પાયદાર—કાયમ રહેતું ; લાયક નહીં થતું. V. Not to
pass away ; to be everlasting ; not to be worthy.

અ-સેઝીન, a-sêzîn. See a-sêzî.

અ-સઝેદ, a-sazêd. કિં નહીં જતું રહે—લાયક થાય. V.
May not pass away ; may not become worthy.

અ-સ્પીટ, a-spît. વિં સકેદ—ઉજતું નહીં ; નાપાક.

અપવિત્ર. Adj. Not white—fair ; not pure ; unholy.

અસજીદન, a-sazîdan. See અસઝીન a-sazînîdan.

સજવાર ન થાવું, ન શોભવું. Not to be deserving—fitting, not to look well or elegant. Prohib.

× ૧૧૭૭ = Av. ૧૧૭૭ Av. Rt. ૧૧૭ = Per. سزیدن

અસ્પનાર, aspnâr. નાં જેવર. Subs. Ornaments, jewels.

અસ્પનારગાન, aspanârgân. નાં મશહૂર થએલાઓ. Subs. Those that are well-known.

અસ્પનારગાની, aspanârgânî. વિં આરાસ્તગી આપનારૂં. Adj. Embellishing, giving ornament to.

અસ્પનારગાન, aspanârgân. નાં આરાસ્તગી આપનારાઓ. Subs. Those that add ornament to ; those that decorate.

અસ્પનારગાનીતર, aspanârgânîtar. વિં વધારે આરાસ્તગી આપનારૂં. Adj. Giving more embellishment.

અસ્પન્દીઆર, Aspandiâr. નાં અસ્પન્દીઆર ; ગ્રુશ્તાસ્પ પાદશાહના વડા છોકરાનું નામ, જેને “ઈર્ધન-તન” ઈઆને પીતલના જેવી દેહનો કરીને કહેતા હતા. એ પેહેલવાન વિશે એવું કહેલું છે કે લડાઈમાં એના બદનની ઉપર કોઈબી હથિયાર લાગતું નહીં હતું. એણે પોતાના બાપની તરફથી ઘણીએક લડાઈઓ જીતી, અને મુલકોને હાત કરી લીધા હતા. આખરે એ બહાદૂર નર નામાંકિત રસ્તમ પેહેલવાનને હાતે તેની બેહુ આંખમાં તીર માર્યાથી મરણ પામ્યો. Subs.

Aspandiar; the name of the eldest son of King Gushtâsp, called *Ruin-tan* or brass-framed. It is said of this hero that his body was invulnerable in battle. He had successfully fought several battles, and conquered many countries on behalf of his father. At last this brave warrior died of the arrows shot into his eyes by the famous *Rustom*. Per. اسفنديار

છાંભડાં અસ્ફન્દાઝ, Asphandâz. નાં અસ્પંદારમદ મહિનો; અસ્પંદારમદરોજ. Subs. The last month of every year; the fifth day of every month.

છાંભડાં અસ્પન્દાદ, Aspandâd. See જીભડાં Aspandiâr.

જીભડાં અસ્પે-દીનોદે, aspê-dinôdê. નાં ધોડી. Subs.

A mare. Comp. Per. જીભડાં-રેભડાં

જીભડાં અસ્પુનતન, aspunatan. ક્રિં એવું; દોડાવવું. V.

To see; to make or have to run, to send forth-with.

જીભડાં અ-સપુકીહા, a-sapukihâ. ક્રિં અં મુશ્કેલીથી;

જેર જીલમથી. Adv. With difficulty; forcibly.

જીભડાં અસ્પન્જ, aspanj. નાં મકાન, ઉતારો, ધર્મશાળા. Subs.

A residence; a halting place; an inn. Comp.

Per. સપન્જ

જીભડાં અસ્પન્જાની, aspanjânî. See જીભડાં aspanj.

જીભડાં અસ્ફન્દમદ, Asphandmad. નાં ત્રીજા ગાથાનું

નામ. Subs. Name of the third Gâthâ. Comp.

Av. સ્પન્દમદ-મદ, Pehl. સ્પન્દમદ

જીભડાં અ-સેપોર, a-sépor. વિં મુરતું નહીં, અપૂર્ણ, અધુરું,

આમીવાણું, ઓછું. Adj. Insufficient, imperfect, incomplete, defective, less, deficient. Per.

સપરક, સપરી

અસૂરીગીએ, a-spurígíê. વિં પુરાતમ નહીં, અધુરું, અશુદ્ધ. Adj. Not ancient—antique; imperfect, inaccurate, incorrect.

અસેપોરીદન, a-sêpôrídan. કિં છેડો ન આણવો, પુરું ન કરવું, અધુરું રાખવું. V. Not to finish—complete, not to give the last finish, not to bring to an end, to leave unfinished—incomplete.

Prohib. * + અસેપોરીદન = Per. સપરીદન

અસજગીહા, a-sazagíhâ. વિં પ્રમાણ પરમાણેનું નહીં. Adj. Disproportionate.

અસેપજગી, a-sêpazgi. વિં સુગલી—નીંદા—આણ—તોહોમત—કલંક—અદગોઈ વગરનું. Adj. Free from slander—calumny—backbiting, free from any calumnious accusation or aspersion—unspotted, unstained. Prohib. * + અસેપજગી = Av. અસેપજગી + અ afst. suf. = Per. સપેજગી

આગેવર, âgêvar. નાં જેહદાન, ગર્ભસ્થાન. Subs. The womb; the uterus of a female.

અસપરીસ, asparís. See અસપારાસ asparâs.

અસપરાસ, અસપરીસ, asparâs, asparís. નાં ઘોડાનો રસ્તો; ઓરસ; મેદાન; એક અતરું માપ; એક ઘોડો આલીશકે એટલો રસ્તો. Subs. A way for horses; a square; a plain, a meadow; a kind of measure; a road long enough for a horse to be exercised.

અસપરસ, asprâs. See અસપરસ asparâs.

અસપરન, asparân. નાં ઘોડાનો તથેલો. Subs.
A horse-stable.

અસપરી, aspari. વિં પૂરું, તમામ. Adj. Complete,
perfect. Comp. Per. સ્પરી

અસપરીશ, asparîsh. See અસપરસ asparâs.

અસપરસ, asparasp. See અસપરસ asparâs.

અસપરીક, asparîk. See અસપરસ asparâs.

અસજરહ, asjarah. નાં જેહેરની મીશાલની એક ચીજ
કે જે દોનખીઓને ખાવા માટે આપેછે. Subs. A sub-
stance like poison given to those residing in hell.

અએઝ, ayêz. See આઈઝ aîêz.

અબીઝ, abîz. See અબેઝ abêzh.

અ-સજેદ, a-sazêd. કિં નહીં ચાલે—અથ; લાએક
નહીં થાએ. V. May not walk—go; may not
be worthy. Comp. Per. નસર

અ-સજદ-ગુન, a-sazad-gûn. વિં દેહેશત—અથ
વગરનું, કફર નહીં, દયાલુ. Adj. Not dreadful—fright-
ful; not cruel, merciful. Per. સઝગી

અ-સેઝ-દર, a-sêz-dar. વિં કાંટાદાર નહીં, કાંટા
વગરનું. Adj. Not thorny—prickly. Prohib. * +
અવ, અવ = Av. અવ

અ-સેઝ-દર, a-sêz-dar. See અ-સેઝ-દર a-sez-dar.

૭૩૩

૭૩૩ અસ્ત, ast. કિં તે છે. V. Is (3rd sing. pres.).

Av. ૭૩૩, است, هست

૭૩૩ અસ્ત, ast. નાં કાસદ. Subs. A messenger.

Av. ૭૩૩ Av. Rt. ૭૩, ૭૩ = Sans. અશ.

૭૩૩ અસ્ત, ast. નાં તન, બદન, શરીર, હાડ, હાડકું. Subs.

The body, the frame or material substance of an animal, make of a man, a bone. Av. ૭૩૩,

૭૩૩ = Sans. અશ્વન, અસ્થિ = Per. استخوان

૭૩૩ અસદ, asad. See ૭૩૩ âhan.

૭૩૩ આઈએત, âiêt. કિં લાવે, મંગાવે. V. May bring —send for.

૭૩૩ આસ્ત, âsta. વિં જતી, ખુદરતી. Adj. Natural, innate as ૭૩૩ âstakherad.

૭૩૩ આસ્ત, âst. નાં. સુલેહ, દોસ્તી, મિત્રાચારી. Subs.

Peace, amity, friendship. Comp. Pehl. ૭૩૩

૭૩૩ હસ્ત, hast. નાં હસ્તી; દુનિયાં. Subs. Existence; the world. Comp. Per. هستي

૭૩૩ અસ્તા, astâ. નાં અવસ્તા. Subs. The Avesta.

Comp. Per. استا

૭૩૩ એસ્તા, êstâ. નાં વખાણ, તારીફ, બ્યાન. Subs.

Praise, commendation; description.

૭૩૩ અસ્તાખ, astâkh. વિં મગર, ગર્વિષ્ટ; બેઅદબ.

Adj. Proud, boastful; uncivil. Per. گستاخ

૭૩૩ અસ્તખાનાન, astakhânân. નાં હાડકાંઓ; દુ-

નિયા, પૃથ્વી. Subs. Bones; the world, the earth.

જાતકાલ્પ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. ક્રિ० કાયદેમંદ—નફા બરેલું થાયછે. V. Becomes advantageous—profitable.

જાતકાલ્પ ઓસ્તખાન, ôstakhân. See જાતકાલ્પ asta.

જાતકાલ્પ અસ્ત-અએ, asta-aê. નાં એક હાડકું. Subs. One bone.

જાતકાલ્પ અ-સ્તાઈ, a-stâi. વિ० આએ દુનિયાનું નહીં, પેલી દુનિયાનું. Adj. Not relating to this world; pertaining to the next world.

જાતકાલ્પ અ-સેતાએશન, a-setâêshna. નાં તારીફ ન કરવી, બદગોઈ, નિંદા. Subs. Want of praise—eulogy, slander, backbiting. Prohib. ન + જાતકાલ્પ ord. of જાતકાલ્પ = Av. જાતકાલ્પ Av. Rt. જાતકાલ્પ Sans. સ્તુતિ Sans.

Rt. સ્તુ. abst. suf. જાતકાલ્પ = Per. ستایش

જાતકાલ્પ અ-સેતાએશની, a-sêtâêshnî. વિ० તારીફ—આરાધનાને નહીં લાયક. Adj. Not worthy of being praised—invoked.

જાતકાલ્પ અ-સેતાએશને, a-sêtâêshnê. નાં વખાણ—આરાધના નહીં કરવી. Subs. Not praising—invoking.

જાતકાલ્પ અ-સેતાએશની, a-sêtâêshnî. See જાતકાલ્પ a-sêtâêshnî.

જાતકાલ્પ અ-સેતાએન્દ, a-sêtâênd. ક્રિ० સ્તુતિ—વખાણ નહીં કરે. V. May not praise—glorify (3rd per. plu.)

જાતકાલ્પ અ-સ્તાઈનેદ, a-stâinêd. ક્રિ० વખાણ નહીં કરાવે.

Not have (him or it) praised. Comp. Per. نستایند

જાતકાલ્પ અ-સ્તાઈનેદ-રદ, a-stâinêd-rad. વિ० વાણી (અથવા માખાપ)ના બચાવમાં નહીં રહેલી. Adj. Not

under the protection of a guardian (or parents)

૧૩-૧૪૫૫૫૫ ૧૩૧ = Av. ૧૩૫૫-૧૪૫૫૫૫ ૧૩૫૫૫ (See Vend. Farg. 15, paras. 9, 11, 13, 15, 18.)

૧૪૫૫૫૫ અ-સેતાઈદન, a-sêtaïdan. ક્રિં બદગોઈ—નિંદા કરવી, ખરાબ બોલવું, તારીફ ન કરવી, આશીરવાદ ન દેવો, ઉપકાર ન માનવો. V. To slander, to backbite, to speak evil; not to praise—bless; not to thank.

૧૪૫૫૫૫ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. See ૧૪૫૫૫૫ âstâinêd.

૧૪૫૫૫૫ આસ્તાઈનેદ, âstâinêd. ક્રિં બેસે, બેઠક—જાગ્યા છે; કાયદો મેલવે. V. May sit; may occupy a seat; may profit.

૧૪૫૫૫૫ અ-સ્તાઈદાર, a-stâîdâr. નાં તારીફ—સ્તુતિ નહીં કરનાર. Subs. One who does not praise—commend.

૧૪૫૫૫૫ અસ્તહીદન, astahîdan. ક્રિં મારામારી—કજ્જો—કેકાસ—ફીતનો કરવો. V. To quarrel, to wrangle; to revolt.

૧૪૫૫૫૫ આસ્તાન, âstân. નાં ગુનેહગાર, તકસીરવાર, પાપી. Subs. A criminal, a transgressor, a sinner.

૧૪૫૫૫૫ આસ્તાનહા, âstânhâ. નાં આફતો, મુસીબતો; મુશ્કેલીઓ; ઉંબરો; પાદશાહી મેહેલો. Subs. Calamities, misfortunes; difficulties; thresholds, royal palaces.

૧૪૫૫૫૫ અસ્ત-ખવાન, asta-khavân. નાં હાડકાં; હાડપંજર. Subs. Bones; a-skeleton. Av. ૧૪૫૫, ૧૪૫૫ = Per.

استخوان, استخوان

૧૪૫૫૫૫ આસ્તારે, âstârê. See ૧૪૫૫૫૫ âstân.

૧૧જીજીજીજી અસ્તાનીદન, astânîdan. ક્રિ० ઉત્તું રેહેવું; સ્થાપવું; કબૂલ કરવું; લેવું; જણવું; ઉત્પન્ન કરવું. V. To stand; to establish; to accept, to receive; to bring forth, to bear. Comp. Per. استاندن, استانیدن

૧૧જીજીજી અસ્તાન, astân. ના० કોઈ બાબદમાં બે મતનું અથવા વિચારનું થવું; વિશ્વાસુ—ઈમાનદાર માણસ. Subs. Being of two different views or opinions on a subject; a trustworthy—faithful man.

૧૧જીજીજી અસ્તાન, astân. ના० મથક, મકાન; સ્થાન. Subs. A residence, a place; a situation, site.

૧૧જીજીજી આસ્તાન, âstân. ના० ઉંબર, ઘેરનું ભોંયતલિઉં; પાદશાહી મેહેલ; પાદશાહની દરબાર. Subs. A threshold; ground floor; a royal palace; a king's court. Per. آستان

૧૧જીજીજી હસ્તાન, hastân. ના० હયાતી—જીંદગીવાલાઓ; ઉભા રેહેનારા. Subs. Those that are living; those that are standing—remaining firm. Pâz. ૧૧જીજીજીજી

૧૧જીજીજી અસ્તાને, astânê. See ૧૧જીજીજી âstân.

૧૧જીજીજી આસ્તાને, âstânê. વિ० મુશ્કેલ, સખ્ત, અઘરું. Adj. Difficult, hard, arduous.

૧૧જીજીજી અસ્તાને, આસ્તાને, astânê, âstânê. See ૧૧જીજીજી astânê, âstânê.

ઢેજીજીજીજી અસ્તોમંદ, astômand. વિ० હાડમંદ; તનોમંદ, શરીરવાળું, શરીરથી ભરપૂર, હેવાનથી ભરપૂર. Adj. Corporeal, material; having a body (lit.), full in body—beasts. Av. ૧૧જીજીજીજીજી

ઢેજીજીજીજી અસ્તોમંદ, astômand. વિ० સુખવાળું, નથીન્તાઈ

બરેણું, નીરાંત. Adj. Happy, free from anxiety or care, at ease.

જુલમ અબે-દાદ, abê-dâd. નાં જુલમ, ગેરઈનસાદ. Subs. Tyranny, injustice.

જુલમ આસ્તાદ, âstâd. નાં એક ફરેસ્તાનું નામ છે; ૨૬) મા રોજનું નામ. Subs. Name of an angel; the 26th day of every month. Comp. Av. 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀

જુલમ એસ્તીદારી, êstîdârî. નાં ઉસ્તવાર—કાયમ રહેણું; જરી રહેણું. Subs. Remaining firm—permanent; continuing.

જુલમ આસ્તાઈનેદ, âstâînêd. કિં ઉસ્તવારી—મજબૂત કરો. V. May strengthen, may render firm.

જુલમ અસ્તામ, astâm. See 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 âstânê.

જુલમ અસ્તામ, astâm. નાં વિશ્વાસ; ઈમાનદારી; ટેકો; આધાર. Subs. Confidence, faith, prop, support. Comp. Per. استام

જુલમ અ-સેતહમ્બે, a-sêtahambê. વિં જુલમ—અસ્તી—અલમી વગરનું; ઘાં નહીં તે, ઝેરાવર—મજબૂત નહીં, વાજબી, પ્રમાણીક, નીતિવાન. Adj. Not tyrannical, not hard—thick, not powerful—robust, just, honest, moral. Prohib. 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 + 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 = Per. 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 × 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 adj. suf. = Per. ستنب

જુલમ અ-સતહમ્બે, a-satahmê. See 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 a-sêtahambê.

જુલમ અસ્તામે, astâmê. નાં અસ્તામા; પાવ મેહેલની ક્રિયામાં વપરાતી વાસણો. Subs. Astâmê; utensils used in the pāv mēhêl (higher ceremonies) of the Zoroastrian religion.

અસ્તામે, astâmê. નાં દાંતના પારા. Subs.
Gums.

અસ્તહમ્બી, a-stahamgî. See અસ્તહમ્બે a-sêtahambê.

અસ્તામે, astâmê. See અસ્તાં. âstânê.

અસ્તાર, astâr. નાં બદનને બચાવ આપનારી ચીજો, જેમકે દાલ, બખ્તર, છાતીબંદ; ખુરખો; અસ્તર; અચર; દડામણું વગેરે; આસરે સવા રૂપિયાની કીમતનો એક સિક્કો. Subs. Such things as afford protection to the body, as shields, armours, breastplates; a veil; the lining of a garment; a mule, a weight of 6½ drams; a coin worth about 2s. 6d. Per.

અસ્તાર, âstâr. (ધાતું). પથરાવું; રીમન થવું. નાં પ્રસાર, ફેલાવો. (Rt.) To be spread over, to be defiled. Subs. Spread, diffusion. Comp. Av. Rt. અસ્ + ા, Pehl. અસ્તાર Sans. આસ્તર.

અસ્તાર, âstâr. See અસ્તાં. âstân.

અસ્તાર, khastâr. નાં જખમ કરનાર; દુઃખ દેનાર, અપમાન કરનાર. Subs. One who inflicts wounds, one who torments—insults.

અસ્તારોમન્દ, âstârômand. વિં ગુનાહ બરેલો, તકસીરવાર. Adj. Sinful, criminal.

અસ્તારોમન્દ, khastârômand. વિં જખમ કરવું; દુઃખ દેવું. Adj. Inflicting wounds, tormenting.

આસ્તારી, *astârêh*. નાં સેતારો ; યુરજ, નક્ષત્ર.

Subs. A star ; a constellation, the house or station of the moon or any other planet, a sign of the zodiac.

આસ્તારી, *âstârî*. વિં યુનેહગાર, તકસીરવાર.

નાં યુનેહગારી, Adj. Criminal, guilty. Subs. Transgression ; a fine—penalty.

આસ્તારીહા, *âstârîhâ*. કિં અં યુનેહગારીથી, તકસીર બરેલી રીતે ; યુનેહગાર થવાથી. Adv. Criminally, culpably.

આસ્તારીનદ, *âstârînad*. કિં રીમન કરેછે. V.

Defiles, pollutes (pres. 3rd sing. from આસ્તારીનદ)

Comp. Av. *âstârînad* (see Vend. Farg. 5, paras. 3, 6).

આસ્તારીનીદાર, *âstârînidâr*. નાં રીમન કરનાર.

Subs. One who or that which defiles—pollutes.

આસ્તારીનીદન, *âstârînidan*. કિં રીમન કરવું ;

યુનેહગાર કરવું ; યુનાહનો ફેલાવો કરવો. V. To defile,

to pollute ; to make (one) criminal—guilty (causal) ; to disseminate crime. Comp. Av.

âstârînidan

આસ્તારીનીદાર, *âstârînidâr*. See આસ્તારીનીદાર.

આસ્તારીદન, *âstârîdan*. કિં રીમન થવું ; તક-

સીરવાર થવું ; દુઃખ દેવું ; ઈજ કરવી. V. To be

defiled—polluted ; to become criminal ; to do harm (to some one).

આસ્તારે, âstârê. See આસ્તાર.

અસ્ત-ખેરદ, asta-khêrad. See આસ્ત-ખેરદ.

આસ્તારદ, âstârd. વિં હરામજું. Adj. Unlawful, iniquitous, forbidden. Av. અસ્તારદ.

આસ્તારદ, âstârd. ભૂં કું વિં પથરાએજું, રીમન થાએજું, પસરાએજું, ફેલાએજું. Past. partic. Adj. Spread out, polluted, defiled. Av. અસ્તારદ Av.

Rt. આસ્તાર + અ = Sans. Rt. આસ્તાર.

આસ્તારીનેદ, âstârînéd. See આસ્તારે.

આસ્તાર્દે, âstârdê. ભૂં કું પથરાએજું; રીમન થએજું; યુનેહગાર—તકસીરવાર થએજું. Part. Adj. Spread (lit.), defiled, polluted, criminated.

આસ્તાર-તુમ, âstâr-tûm. વિં ઘણું રીમન થએજું, ઘણું યુનેહગાર—પાપી. Adj. Most defiled—polluted, most criminal—sinful.

અસ્તે, astê. See આસ્તાર.

એસ્તદ, êstad. કિં છે; હોએ; જરી રેહે; કાયમ રેહે; રેહેછે. V. Is; may be; may continue to be; may last for ever.

અસ્તી, હસ્તી, astî, hastî. નાં હસ્તી; હયાતી, અંદગી, હમેશગી. Subs. Existence; being, life; eternity. Comp. Per. هستی

હસ્તી, hastî. નાં સચ્ચાઈ, રાસ્તી; યુદ્ધપસંદી; હઠી-

લાઈ ; આપમતલખ. Subs. Truth ; rectitude ; self-complacency ; obstinacy ; self-interest.

૧૭૭૭ એસ્તશન, êstashna. નાં જરી રહેવું ; બેશક થવું ; હમેશ સુધી રહેવું ; ઉસ્તવાર રહેવું, વાસો, સ્થિતિ, મજુરી ધીરજ. વિં કાએમ, અથુકવું, ઠકાઉ, મજબુત, ઠેરવેલું. Subs. Continuing to be ; remaining for ever ; standing firm ; lodgings ; condition, patience ; calmness. Adj. Perpetual, everlasting ; lasting, durable ; firm ; fixed.

૧૭૭૭ હસ્તશન, hastashna. નાં હસ્તી, હયાતી, જન્મ-દગી. Subs. Being, existence ; life.

૧૭૭૭ એસ્તશને, êstashnê. See ૧૭૭૭ êstashna.

૧૭૭૭ અસ્તશની, અસ્તશની, astashnî, êstashnî. See ૧૭૭૭ êstashna.

૧૭૭૭ અસ્તશની, astashnî. નાં આસાની, સુખ ; આસા-એશ. Subs. Ease, happiness ; rest.

૧૭૭૭ એસ્તશની, êstashnî. નાં કાએમીઅત, કાએમ, અથુક. Subs. Steadiness, uninterruptedness, continuance, fixedness, standing.

૧૭૭૭ એસ્તશને, અસતયો, êstashnê, astayô. See ૧૭૭૭ astashnî.

૧૭૭૭ હસ્તશને, hêstashnê. See ૧૭૭૭ astî.

૧૭૭૭ અસ્તશની, astashnî. See ૧૭૭૭ êstashna.

૧૭૭૭ અસ્તીઓમન્દ, astîômand. વિં હસ્તી—આબા-દીવાલું. Adj. Having existence, prosperous.

૧૭૭૭ અસ્તી, astî. નાં બેહદ ખખનો—દોલત. Subs. Immense wealth—treasure.

અસ્તીક, a-stík. વિ० અણી—ટોચ વગરનું. Adj.

Not pointed, not peaked. Prohib. + ૧૩ =

Per. ستیخ, سیتیخ = a spear or anything straight.

એસ્તેશની, êstêshnî. See ૧૩૧૩ = êstashna.

અસ્તે-વી-દાદ, અસ્તગવાદ, astê-vî-dâd.

૧૩૧૩૧૩ } astagavâd. નાં હાડકાં બાજનાર—કાપ-

૧૩૧૩૧૩ } નાર દેવનું નામ. Subs. The name
of the demon who breaks or cuts up bones.

Comp. Av. ૧૩૧૩૧૩-૧૩૧૩

એસ્તીનદ, êstinad. કિં કાયમ—અધુક રહે; પાયદાર

રાખે; સ્થાયે. V. May remain firm—permanent;
may keep fixed—firm; may establish.

અસ્તે-વી-દાદ, astê-vi-dâd. See ૧૩૧૩૧૩ =

astê-vi-dad, Av. ૧૩૧૩૧૩૧૩ = Paz, ૧૩૧૩૧૩ =

Per, استوان استویان

અ-સતીન્દે, a-satindê. વિ० સખત—મજબુત નહીં

તે; નરમ, નબળું, નાજુક. Adj. Not hard—strong;
soft, weak, slender.

આસ્તીનેદ, આઈતયુનેદ, âstinêd, âitgunêd. કિં

લાવે; આવે. V. May bring; may come.

હસ્તીનેદ, hastînéd. કિં એક મત થાય; માફક

આવે; કીમત થાએ. V. May agree; may suit;
may be worth. Comp. Per. هستیدن

આઈતયુનીદાન, âitgûnîdân. નાં લાવનારા.

Subs. Those that bring (anything).

૧૧૯૫૧૯૫૫ એસ્તીનીદન, *éstinídan*. ક્રિં કાયમ રેહેવું; પા-
એદાર રાખવું; સ્થાપવું, ઉભું રાખવું, મજબુત—કાએમ—નકી
કરવું, બંદોબસ્ત કરવો. V. To remain firm—per-
manent; to keep fixed; to be established; to
make stand, to establish, to confirm, to make
steady, to fix, to settle, to regulate. Per.

استانیدن, استاندن

૧૧૯૫૫ આસ્તીન, *âstin*. વિં મજબુત; કાયમ; હમેશાં. Adj.
Firm, fixed; everlasting, perpetual.

૧૧૯૫૫ આસ્તીન, *âstin*. નાં બોહે. Subs. A sleeve.
Comp. Per. استين

૧૧૯૫૫ એસ્તીનદ, એસ્તીનંદ, *éstinad, éstinand*. See ૧૧૯૫૫
éstinad.

૧૧૯૫૫ આઈતગુનશને, *âitgunashnê*. નાં લાવવાનું
કામ તે. Subs. Bringing.

૧૧૯૫૫ આસ્તીનંદ, *âstinand*. તેઓ જુવેછે—દેખેછે.
V. They see—behold (pres. 3rd plu.)

૧૧૯૫૫ ઓસ્તીગાન, *ôstigân*. નાં ઉસ્તવારી, મજબુતી;
બફો, ઈતબાર; કબુલાત; પ્રવિણતા, હુશિયારી; દીન ઉપર
મજબુત—ચુશ્ત રેહેવું; કારીગરી. Subs. Firmness,
fixedness; confidence; faith; an agreement;
proficiency; intelligence; devotedness to reli-
gion; skill, workmanship.

૧૧૯૫૫ એસ્તેદ, *éstéd*. See ૧૧૯૫૫ *éstad*.

૧૧૯૫૫ એસ્તીમ, *éstim*. ક્રિં હમો ઉભા રહીએ. V. We
may stand. Comp. Per. ایستیم

૧૧૯૫૫ અસ્તેર, *astêr*. See ૧૧૯૫૫ *astâr*.

૧૧૯૫૫ અસ્તી, અસ્તે, *astî, astê*. See ૧૧૯૫૫ *asta*.

જાતકાંત આસ્તીરેદ, āstīrēd. ક્રિં ગુનેહગાર—અપરાધી—
પાપી થાય. V. May become guilty—criminal;
may become sinful.

જાતકાંત આસ્તુની, આસ્તુનીએ, āstunī, āstunīē. See
જાતકાંત āstashnī.

જાતકાંત એસ્તીની, એસ્તીનીએ, ēstīnī, ēstīnīē. ક્રિં તું ઉભો
રહે—કાયમ રહે. V. You may stand—remain
firm (2nd sing.).

જાતકાંત અસ્ત-વી-હાદ, અસ્તોહાદ, ast-vī-hād, astōhād.
See જાતકાંત astē-vī-dād.

જાતકાંત એસદવાસ્તર, ēsadvāstar. નાં હજરત જર-
થોસ્તના વડા છોકરાનું નામ, કે જે અથોરનાન ટોલાનો સરદાર
હતો, અને તે પેગમબર સાહેબનો એલો હતો. Subs. *Esad-
vāstar*; name of the eldest son of Zoroaster,
who was the chief of the sacerdotal caste, and
a disciple of the great prophet. Av. એસદવાસ્તર—જાતકાંત

જાતકાંત અસ્તવાન, astavān. See જાતકાંત ōstīgān.

જાતકાંત અસ્તવાનીદન, astavānīdan. ક્રિં એશક થવું;
ખાંતી નહીં લઈ જવી; શકની નજરથી નહીં એવું. V. To
be certain; to make no doubt; not to look
with an eye of suspicion.

જાતકાંત અસ્તવાન, astavān. See જાતકાંત astavān,

જાતકાંત આસ્તવાનમ, āstavānam. ક્રિં હું ઈમાનમાં ઉસ્ત-
વાર છઉં, મને ધરમ ઉપર પૂરતો એતેકાદ છે. V. I am
unshaken in religious belief; I have perfect
faith in religion.

જાતકાંત અસ્તો-દાદ, astō-dād. નાં તનની ખુશી; ઈંદ્રીઓનું

સુખ. Subs. Physical enjoyment; the gratification of the senses.

જાણના અસ્તવાર, *khastavâr*. વિ. મજબુત, ઉસ્તવાર, પાયદાર; દાનાઈ—સમજ વગરનું. Adj. Strong, firm, steady, senseless, imprudent; wanting understanding. Pâz. જાણનાઈ

જાણના અસ્તવારી, *khastavâri* See જાણના ઓસ્તિગાં.

જાણના ઓસ્તવારગાનીહેદ, *ôstavârgânîhêd*. કિ. ઓસ્તવાર રેહેછે; ધરમ ઉપર પુરતો એતેકાદ રાખે છે. V. Remains firm; keeps perfect faith in religion (pres. 3rd sing.)

જાણના અસ્તોબ, *astôb*. ના. થાંબ, થાંબલો. Subs. A pillar, a post, a prop.

જાણના અ-સેતોબ, *a-sêtôb*. વિ. કંટાલેલું નહીં, થાકેલું નહીં. Adj. Not disgusted with, not tired of.

જાણના આસ્તુનદ, *âstunad*. કિ. જોયછે, જણેછે. V. Sees; knows (pres. 3rd sing.)

જાણના અસ્તે-ઓશ, *astê-ôsh*. કિ. તે છે; તેને છે. V. He or she is; is to him (lit.)

જાણના અસ્તોશ, *astôsh*. ના. ઉસ્તવારી. Subs. Firmness.

જાણના આસ્તુઈ, *âstuf*. ના. વખાણ; તારીફ; સ્તુતી. Subs. Praise; eulogy; encomium.

જાણના અસ્તાવી, *khastavî*. See જાણના અસ્તવારી.

જાણના આસ્તુની—હસ્તાન, *âstunî—hastan*. કિ. દેખાવ થવો, દિસવું. V. To be in sight; to appear, to seem.

સ્તુતિ-સ્તુતિ અ-સ્તુતિહૃદ, a-stuihêd. ક્રિ० તારીફ—સ્તુતી—
વખાણ કરેછે. V. He or she praises—eulogizes
(pres. 3rd sing.).

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અસ્તોત્રાન, astôbân. વિ० મજબુત, સલામત, નિર્ભય,
હથેશનું, મુસતફીમ; નિમકહલાલ, એકીનવાણું, ધરમ ઉપર
ઉસ્તવાર. Adj. Firm, safe; fearless; eternal;
constant; faithful, grateful; firm in religious
belief.

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અસ્તોત્રાની, astôbânî. ના० ધરમ ઉપર પુરતો
એતેકાદ; દીન ઉપર ઉસ્તવારી, બરશો રાખવો. Subs.
Perfect faith in religion; firmness in religious
belief, confiding in.

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અસ્તોત્રાની, astôbânî. વિ० ઉસ્તવાર, મજબુત.
Adj. Firm, strong.

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અ-સ્તોત્રાનીનીદારતુમ, a-sêtôbanînidâr-
tum. વિ० જરાબી કંટાલો ઉત્પન્ન નહીં કરનારું. Adj.
Not causing disgust in the least.

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અ-સ્તોત્રાનીદન, a-sêtôbânîdan. ક્રિ० કંટાલો
ઉત્પન્ન કરવો. V. To cause disgust—dislike.

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અસ્તોદાન, astôdân. ના० મુવેલાંનાં હાડકાં રાખવાની
જગા. Subs. A repository for the bones of the
dead. Comp. ستودان

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અસ્તોત્રાન, ઓસ્તોત્રાન, astôbân, ôstôbân. વિ०
બેશક; ધરમ ઉપર ઉસ્તવાર. Adj. Doubtless; firm
in religious belief. Comp. Av. અસ્તોત્રાન

સ્તોત્ર-સ્તોત્ર અસ્તોત્રાનમ, astôbânânam. See અસ્તોત્રાન âsta-
vânânam.

અસ્તો-દાદ, astô-dâd. See અસ્તો-દાદ. astô-dâd.

અસ્તોયાદ-વાએવતર, astôyâil-vâêvatar.

નાં મલેકુલમોત. Subs. The angel of death called in Arabic *Azrâil* (عزرايل)

અસ્તોબાર, astôbar. See અસ્તોબા. astôbân.

દો-સેદોસ, dô-sêdôs. નાં એ શરોશની ઈશરને.

Subs. Two Izashnês (to be recited) in the name of Serosh.

અસ્તોબી, astôbî. See અસ્તોબા. astôbânî.

અ-સેતોબી, a-sêtôbî. નાં થાકી ગીઆ વગરની—
કંટાલી ગીઆ વગરની હાલત. Subs. State of being
not tired—disgusted.

અ-સ્તોબીએ, a-stôbiê. See અ-સેતોબી. a-sêtôbê.

અ-સેતોબ-દાસ્તન, a-sêtôb-dâstan. કિં
આનેજ નહીં રાખવો; કમજોર નહીં કરવો. V. Not
to keep (some one) powerless; not to deprive.
(some one) of strength.

અ-સેતોબીદન, a-sêtôbîdan. કિં આનેજ નહીં
કરવું; નબળું નહીં કરી નાખવું; ધિક્કારવું નહીં. V. Not to
overpower, not to weaken, shun. Comp. Per.
ستوهیدن

અસ્તોબન, astôban. See અસ્તોબ. astôb.

એસ્તીનદ, êstînad. કિં ઉભું રહે; મજબુત રહે.
V. May stand; may remain firm.

આસ્તુઈનીદે, âstuinîdê. બૂં કું વખાણ—સ્તુતી
કીધેલું. Past partic. Praised, eulogized.

અસ્તોબીન, astobîn. See અસ્તોબ. astôb.

॥ ૧૫ ॥ અસ્તોબુન, astôbun. વિં દુખી, ઉદાસ, લાઈલાજ.

Adj. Afflicted; sad, helpless.

૫૫ ૥ ૧૫ ॥ અ-દસ્તોબરીહા, a-dastôbarihâ. કિં અં ના-કરમાંનીથી. Adv. Disobediently.

૧૧ ૧૫ ॥ અએદુન, aêdun. કિં અં એ રવેશે. Adv. In this manner. Per. ايدون

૧૧ ૧૫ ॥ અ-દીદન, a-dîdan. કિં નહીં એવું; નેધાહ—નજર નહીં કરવી. V. Not to see; not to cast eyes on; Contrast Per. ديدن

૧૧ ૧૫ ॥ આસ્તુન, âstun. કિં આજ્ઞાં તું નેધાહ કર, ધ્યાન આપ. V. imper. Turn thy eyes to; direct thy attention to.

૧૧ ૧૫ ॥ ખસ્તન, khastan. કિં જખમ કરવો; ભોકવું; જખમ થવો; બીમાર થવું; કટકેકટકા કરી નાખવા. V. To wound; to pierce, to be wounded, to be sick, to cut in pieces. Per. خستن

૧૧ ૧૫ ॥ હસ્તન, hastan. કિં હોવું, થવું, બનવું. V. To exist, to be, to happen. Per. هستن

૧૫ ૧૧ ૧૫ ॥ આસ્તુનાદ, âstunâd. કિં તે જોએ. V. He or she may see.

૫૫ ૧૧ ૧૫ ॥ હસ્તુની, hastunî. નાં હસ્તી. Subs. Existence.

૧૫ ૧૧ ૧૫ ॥ અસ્તવ-દાન, astavandân. See ૧૫ ૧૧ ૧૫ ॥ astôdân.

૧૧ ૧૫ ૧૧ ૧૫ ॥ આસ્તુનીદન, âstunîdan. કિં જોવું, નજર કરવી, જણાવવું, માલમ પડવું, પામવું. V. To see, to cast eyes on; to inform, to intimate; to come to one's knowledge or ear; to obtain.

૧૧ ૧૫ ॥ અ-સેતુન, a-sêtûn વિં ટેકા—યાંબલાં વગરનું. Adj.

Without any pillar—support, without any prop.
Prohib. ॥ + ॥११॥ = Av. ॥११॥ Av. Rt. ॥११॥ = Sans.

स्तूण Sans. Rt. स्था = Per. استون و استون و استون

॥१११॥ आस्तुनत, âstunat. कि० जेयुं, विचार कीधो. V.

Saw ; thought (past tense).

॥१११॥ आस्तुन्ते, âstuntê. लू० कृ० जेयुं, नजर कीधेयुं.

Past partic. Seen, observed.

॥१११॥ आस्तुनतन, आदीदनेतन, âstunatan, âdîdanêtan.

See ॥१११॥ âstunîdan.

॥१११॥ अ-जक्तनतन, a-jaktarûnaton. कि० भारी नहीं
नायबुं. V. Not to kill.

॥११॥ अ-सतोह, a-satôh. वि० दुःखी नहीं थयेयुं ; लाईलाज
नहीं. Adj. Not afflicted ; not helpless.

॥११॥ अस्तोह, astôh. ना० डर ; भीडक, डेयत, मान.
Subs. Fear ; dread ; awe ; veneration.

॥११॥ अ-स्तुके, a-stukê. वि० नयलाई वगरनुं ; डौवतभंद,
जेरावर. Adj. Not feeble ; strong, powerful.

॥११॥ अस्तोहदान, astôhdân. See ॥११॥ astôdân.

॥११॥ अ-स्तुती, a-stuti. ना० वयास वगरनुं. Subs,
Want of praise. Contrast Sans. स्तुति.

॥११॥ अ-सतुदे, a-satudê. लू० कृ० तारीख—वयास नहीं
कीधेली. Past partic. Not praised—eulogized.

॥११॥ आस्तुते, âstutê. See ॥११॥ âstunîdê.

॥११॥ आस्तुन्ते, âstuntê. See ॥११॥ âstuntê.

॥११॥ अ-सतुदन, a-satudan. कि० वयास—स्तुती नहीं
करवी. V. Not to praise—eulogize. Contrast

Per. ستودن

॥૧૧૧॥ આસ્તુનતન, âstûnatan. See ॥૧૧૧॥ âstûnîdan.

૧૧૧૧૧૧ અસ્તોદરીદ, astôfarîd. નાં કોઈની ધરમસંબંધી કર્મ માથે લેવી. Subs. Taking on one's self some formal act of religion or other solemn duty for any one.

૧૧૧૧૧૧૧ અસ્તોદરીદન, astôfarîdan. કિં કબુલ કરવું; હા કહેવું. V. To agree, to accept; to assent.

૧૧૧૧૧૧૧ અસ્તોમદાન, astômandân. વિં હાડમંદ, શરીર-રૂપી. Adj. plu. Corporal, bodily, physical.

૧૧૧૧૧૧ અ-સતવર, a-satvar. વિં મકમ—જેરાવર નહીં તે; અ-સ્થીર, નબળું, મ્હોટું—બુજેરગ નહીં તે. Adj. Not strong—powerful, unsteady; weak, not great. Prohib. + ૧૧૧૧ = Av. استبر = Sans. स्थविर, स्थावर, = Per. استبر و مستبر

૧૧૧૧૧૧ અ-સતવરી, a-satvarî. નાં મોટાઈ—બુજેરગી વગરની હાલત; કોઈને પાલક નહીં કરી લેવો. Subs. Not a state of greatness—dignity; not adopting any one as a son.

૧૧૧૧૧૧૧ અ-સ્તુ-રદાન-ચ, a-stu-radân-cha. નાં તારીફ વગરના ધરમગુરૂઓ—દસ્તુરોબી, નાલાએક ઉપાધ્યાઓબી. Subs. Even religious teachers who are not deserving of praise; even unworthy Dustoors—spiritual preceptors.

૧૧૧૧૧૧૧૧ અસ્તુ-રદાન-ચ, astu-radân-cha. નાં વખાણવા લાએક ધરમગુરૂઓબી, માન પામેલા દસ્તુરોબી. Subs. Even praiseworthy religious preceptors, even revered Dustoors.

૧૨૧૧૨૩ અસ્તોરદન, astórdan. ક્રિં બોરવું; છોલી કાઢાડવું; સાક કરવું; કાપી નાખવું; છેકવું. V. To shave; to scrape; to clean; to cut off; to erase. Per.

૧૨૧૧૨૩ આસ્તોરેદ, âstôred. ક્રિં યુનેહમાર—પાપી—તક-સીરવાર—અપરાધી થાયછે. V. Becomes guilty—sinful—criminal. مستردن

૧૨૨ અ-બીદે, a-bîdê. વિં નાહક, વાજખી નહીં તે, અઘટિત. Adj. Unjust, unlawful, unworthy.

૧૨૩ અસ્તે, astê. નાં હાડકું, અજુર—આણનો ઠલીઓ; થાલી, જમ; કાંસીઓ; કુંડી. Subs. A bone; the stone of a date or plum; a shallow flat round vessel, a porringer; a round metallic vessel of some depth in which all the utensils of the Izashnê ceremony are put.

૧૨૪ અસ્તે, aste. ક્રિં છે. V. Is (pres. 3rd sing.)

૧૨૫ આસ્તે, âstê. નાં દશતાનથી પાક થાએલી બાયડી. Subs. A woman purified from menstruation.

૧૨૬ આસ્તક, âstak. નાં કુંડી. (અસ્તામાં થાને વાસણ બરવાની). Subs. A round deep vessel made of metal in which all the ceremonial utensils are placed.

૧૨૭ ખસ્તે, khastê. વિં બેઅકકલ, નાદાન, બેવકુફ; જખખી થએલો; નાતવાન. Adj. Senseless; thoughtless; foolish; wounded; infirm.

૧૨૮ અસ્તેઓમનદાંન, astêômandân. વિં હાડવાણું; હાડબંદ. Adj. plu. Corporeal, bodily, material.

૫૭૧૯૫ એસ્તગી, êstgî. નાં ઉસ્તવારી, મજબુતી, કાએમ, મુશતકીમી. Subs. Firmness; stability, constancy, permanence.

૫૭૧૯૬ હસતગી hastagî. નાં હસ્તી. Subs. Existence; being.

૫૭૧૯૭ એસ્તેકબાલ-માહ, êstêkbâl-mâh. નાં ચંદ્ર-માહનું વધવું. Subs. The waxing of the moon.

૫૭૧૯૮ એસ્તગર, êstagar. વિં કાએમ રેહેનાર. Adj. Remaining firm—permanent.

૫૭૧૯૯ એસ્તગરી, êstagarî. નાં કાએમ રેહેવું. Subs. Constancy. a permanent state.

૫૭૧૯૯ આસ્ત-તુમ, âst-tum. વિં ધણું જુશ—આનંદી. Adj. Most joyful—gay.

૫૭૧૯૯ અસ્તવા, astavâ. વિં અધુરા વિચારનું; બેશક—શુમાન. Adj. Having an imperfect idea; undoubted.

૫૭૧૯૯ અસ્તવાન, astavân. See ૫૭૧૯૯ ôstîgân.

૫૭૧૯૯ ઓસ્તવાની, ôstvânî. See ૫૭૧૯૯ ôstîgân.

૫૭૧૯૯ અસ્તવીઆદ, astavîâd. See ૫૭૧૯૯ astê-vî-dâd.

૫૭૧૯૯ અસ્તફર, astafar. નાં કબુલ કરનાર. કિં તું કબુલ કર. Subs. One who agrees—assents. V. imper. Agree—assent (thou).

૫૭૧૯૯ અસ્તફરીદ, astafarîd. See ૫૭૧૯૯ astôfarîd.

૫૭૧૯૯ ઓસ્તફરીદન, ôstafarîdan. See ૫૭૧૯૯ astôfarîdan.

આસ્તમ, *estam*. કિં હું ઉભો રેહું; હું ઉસ્તવાર છેલ્લો.

V. I may stand; I am firm—stable. Comp.

Per. *ایستم, ایستم*

આબીતર, *abítar*. નાં માબાપ. Subs. Parents
(from *آ*, Ar. *أبو* = a father).

આસ્તર, *astar*. નાં એક ચુનાહતું નામ છે; અચર; બોરીલું; અસ્તર; જમીન ખેડવાનું એક હથિયાર.
Subs. Name of a crime; a mule; a cloth button; the lining of a garment; a harrow. Per. *استر*

આસ્તર, *astar*. See *આસ્તર*.

આ-સ્તર, *â-star*. નાં પંથરાવતું, ફેલાવો; રીમનીતું ફેલાવતું. Subs. Spreading; diffusion; the spread of pollution. Comp. Av. Rt. *آ-س-ر*

આબીતરાં, *abítarân*. નાં માબાપ, વડીલો, માબાપ. Subs. Ancestors; forefathers; parents.

આબીતરાં, *abítarân*. See *આબીતરાં*.

આબીતરી, *abítarî*. નાં નસલ, આનદાન; સગાઈ. Subs. Parentage; family connection—tie; relationship.

આસ્તરદાન, *âstardân*. નાં ચુનેહગાર—પાપી થતું. Subs. Becoming criminal—sinful.

આસ્તરદી, *âstardî*. નાં ચુનેહગારી. Subs. Sinfulness; criminality.

આસ્તરસ્પાન, *astaraspân*. નાં એક જાતના ચુનાહતું નામ. Subs. Name of a crime.

અસ્તરસ્ત, *astarast*. નાં યુનેહગાર,—તકસીરવાર શખ્સ. Subs. A guilty—criminal person.

આસ્તરીએદ, *âstarîêd*. ક્રિં યુનેહગાર—તકસીરવાર થાયછે. V. Becomes criminal—guilty.

આસ્તરીનેદ, *âstarînéd*. ક્રિં રીમન કરેછે, રીમનીનો—યુનાહનો ફેલાવો કરેછે; યુનાહ કરેછે, યુનેહગાર થાયછે. V. Pollutes; spreads or diffuses pollution—crimes. Comp. Av. *âstarînéd*.

આસ્તરેદ, *âstarêd*. See *âstarîêd*.

અસ્તરંગ, *astarang*. નાં એક જાતનો માણસરૂપી રોપો. Subs. Mandrake; the man-plant, on account of the strong resemblance of the root to the human figure. The Persians call mandrake also *ابروصم* (the face of an idol), and *چراغ القطرب* (the devil's candle, on account of its shining appearance in the night). Comp. Per. *استرنگ*.

અસ્તરુનતન, અસ્ટુનતન, *astaruntan, astrunatan*. ક્રિં બાંધવું; કેદ કરવું. V. To tie, to bind; to confine.

અસ્તરવર, *astarvar*. નાં એક પાહાડનું નામ. Subs. The name of a mountain.

અસ્તરત, *astart*. See *astâr*.

અસતરદી, *a-satardî*. નાં સુસ્તી વનાંનું, ગભરાટ વગરનું. Subs. Freedom from laziness—confusion, perplexity.

આસતરદી, âstardî. See અસતરદે a-satardê.

અસતરદે, a-satardê. ૬૦ વિં ચુંચવાઈ ન ગએલું, પાથરેલું નહીં, નહીં વિખરાએલું, ગબરાઈ ન ગએલું, નિષ્કલ ન થાએલું, ન બીધેલું, સ્થીર, છોલેલું નહીં. Partic. Adj. Not spread out—strewn—scattered, not entangled—puzzled, not taken aback, not disappointed, not frightened; not erased—shaven, composed, steady, calm. Prohib. + જલ્લ = Av. ગસ્તરદ = Av. Rt. જલ્લ = Sans. Rt. સ્તર = Per. گسترده

અસતરદે, a-satardê. See અસતરદે a-satardê.

અસપ

અસપ, asp. નાં ઘોડો. Subs. A horse. Av. અસપ = Sans. અશ્વ = Per. اسب

અસપ, aspa. નાં એક સજાનું નામ છે, કે જે ગરદનનું હાડકું બાંજવાની થાય છે; કોશિશ; મહેનત; ખીલો; નખરીયાં; ખરી. Subs. The name of a punishment which is inflicted by breaking the bone of the neck; an endeavour, effort; a nail; claw, hoof. Comp. Per. اسب

એસ્ફહાની, êsfahânî. વિં ઈસ્ફહાન શેહેરને લગતું. નાં ઈસ્ફહાન શેહેરનો રહેવાસી. Adj. Relating to Isphahân. Subs. A native of Isphahân. Comp. Per. اسفهانى

અસપ-અશો, aspa-ashô. નાં સારો ઘોડો. Subs. A good horse, a noble horse.

અસ્પાદાન, aspa-dân. નાં ઘોડા રાખવાની જગ્યા ;
તખીલો. Subs. A horse-stable. Comp. Pehl.

اسپادان

અ-સેપાસ, a-sêpâs. વિં નાસેપાસ, નીમકહરામ.
Adj. Not returning thanks; ungrateful. Per.

ناسپاس

અ-સેપાસ-દાર, a-sêpâs-dâr. નાં આબાર—
ઉપકાર નહીં માનનાર ; નીમખહરામ માણસ. Subs. One
who does not return thanks, an ungrateful
man. Contrast Per. سپاس دار

અ-સ્પાકી, a-spâkî. નાં નાજીકી, સેહેલાઈ વગરનું.
Subs. Delicacy, tenderness, want of facility.

અસ્પારીનદ, aspârînad. કિં સોંપે ; મુકે. V.
May commit to—intrust; may put. Contrast
Per. سپاریند

અસ્પારે, aspârê. નાં ઓઝરન ઘેહેનો વખત, સમી-
સાંજનો વખત, મૂર્ય અસ્તપામવાનો વખત. Subs. The
time of the *Oziran Gêh*; evening; sunset.

અસ્પ-એ, aspa-ê. નાં એક ઘોડો. Subs. One
horse.

અસ્ફીઆન, asfiân. નાં માહરોએ. Subs.
Mâh-rû; a ceremonial vessel, so called from
its crescent-shaped appearance; it literally
means 'moon-faced.'

અએવઘહાની, aêvaghahânî. વિં કુસ્તીને.
લગતું. Adj. Relating to the *kushtî*.

૧૪૭૭૭-૭૭૭૭ અએવ્યાઘહાન, aēvyâghahân. See ૧૪૭૭૭ aēvaghahân.

૧૪૭૭૭-૭૭૭૭ અયવ્યાઘહાન, ayavyâghahân. See ૧૪૭૭૭ aēvaghahân.

૧૪૭૭૭-૭૭૭૭ અએવ્યાઘહન, aēvyâghahan. See ૧૪૭૭૭ aēvaghahân.

૭૭૭૭૭-૭૭૭૭ અયવ્યાઘશને, ayavyâghashnê. See ૧૪૭૭૭ aēvaghahân.

૭૭૭૭૭-૭૭૭૭ અયવ્યાઘશનીનદ, ayavyâghashnînad. ક્રિ. કુસ્તી બાંધે. V. May gird on the *kushtî*.

૭૭૭૭૭-૭૭૭૭ અએવ્યાઘશનીનદ, aēvyâghashnînad. ક્રિ. પેહેરે, કુસ્તી બાંધે. V. May put on (clothes); may gird on the *kushtî*.

૧૪૭૭૭ અસ્ય-દાન, aspa-dân. See ૧૪૭૭૭ aspa-dân.

૧૪૭૭૭-૧૪૭૭૭ અએવગહનીઆન, aēvagahnîân. ના. કુસ્તી રાખનારાઓ. Subs. Persons who gird on the *kushtî*.

૧૪૭૭૭-૭૭૭૭ અએવ્યાઘશને, aēvyâghashnê. ના. પેહેરવું; કુસ્તી બાંધવી; કુસ્તી. Subs. Putting on (clothes); girding on the *kushtî*; *kushtî*.

૧૪૭૭૭ આસ્વીગાન, âsvîgân. ના. આયવ્યાન, ફરેદુનના આપતું નામ. Subs. *Athvyân* (name of the father of *Faridoon*). Comp. Av. 𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀, Sans. आप्त्य, Per. آبتین

૧૪૭૭૭ અસ્ય-સખુન, aspa-sakhun. ના. ઘોડાનો આવાજ —ખનખાર. Subs. The neighing of a horse.

૧૧૫૫૫ અસ્ય-દીનોદે, aspa-dînôdê. નાં ઘોડી. Subs.
A mare.

૧૧૫૫૫ અસ્ય-દીનોદે, aspa-dînôdê. See ૧૧૫૫૫ aspa-
dînôdê. Av. ૧૧૫૫-૨૫

૧૧૫૫૫ અસ્યસ્તાની, aspastânî. વિં ઘોડાના થાનને
લગતો—ભાડે રાખનાર, તખીલો ભાડે રાખનાર. Adj. Be-
longing to the horse-stable (lit.), one who has
hired a horse-stable. Comp. Av. ૧૧૫૫-૨૫

૧૧૫૫૫ અસ્યસ્તાન, aspa-stân. See ૧૧૫૫૫ aspa-dân.
નાં ઘોડાનો તખેલો. Subs. A horse-stable. Av.
૧૧૫૫-૨૫ Sans. અશ્વસ્થાન = Per. اسپستان

૧૧૫૫૫ અએવસુસ્રેમ, aêvasrûsrêm. See ૧૧૫૫૫
aêvasarusrêm.

૧૧૫૫૫ અ-સજીનીદન, a-sazînidan. See ૧૧૫૫૫ a-sazîdan.

૧૧૫૫૫ અ-સપીત, a-sapît. નાં સફેદ—પવિત્ર નહીં. Subs.
Not white, not pure. Prohib. * × ૧૧૫૫ = Av.
૧૧૫૫ Av. Rt. ૧૧૫૫ = Sans. Rt. અશિત = Per. سفید

૧૧૫૫૫ અસફીરાન, ashafîrân. નાં બલાં માણસો નહીં.
Subs. plu. Not good persons. Comp. Pehl.
૧૧૫૫૫

૧૧૫૫૫ અ-સપીરાને-ચ, a-sapîrânê-cha. નાં બલાં મા-
ણસો નહીં. Subs. Not even good persons.

૧૧૫૫૫ અઈવસુસ્રેમ, aîvasrûsrem. નાં એવેશર-
યરેમ ઘેહ. Subs. Name of the fourth sub-division
of the day, the *Aîvîscruthrem Gêh*.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પૃશ્ય-અસ્તર, aspê-astar. See અસ્પૃશ્યતા aspa-
ashtar.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પનારગાન, aspanârgân. નાં જવેર.
Subs. A jewel, a gem. See અસ્પૃશ્યતા aspanârgân.

અસ્પૃશ્યતા અ-સેપોખ્તારી, a-sêpôkhtârî. વિં નહીં બો-
કનારૂં, અંદર પેવશ ન થનારૂં. Adj. Not transfixing—
piercing.

અસ્પૃશ્યતા અ-સપોખ્તન, a-sapôkhtan. કિં નહીં બોકવું
—અણી બોકવી—આરપાર વિંધવું; દાખલ ન કરવું, નહીં
ચાંપવું. V. Not to pierce,—to prick,—to transfix,
not to admit; not to thrust into. Contrast
Per. સપોખ્તન. સપોખ્તન સપોચિદન

અસ્પૃશ્યતા અ-સપોખ્તે, a-spôkhtê. બૂં કું નહીં બોકેલું—
આરપાર વિંધેલું. Past partic. Not pierced—
transfixed.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પનાર, aspanâr. વિં સહી સરસ. Adj.
Most excellent.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પનારગાન, aspanârgân. See અસ્પૃશ્યતા
aspanârgân.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પનારગાન, અસ્પોહરગાન, aspanârgân, aspô-
hargân. See અસ્પૃશ્યતા aspanârgân.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પનારગાનીહા, aspanârgânîhâ. કિં અં
શંગાર બરેલી રીતે. Adv. Ornamentally.

અસ્પૃશ્યતા અસ્પનારગાન, aspanârgân. See અસ્પૃશ્યતા aspa-
nârgân.

॥ ११ ॥ १ ॥ १ ॥ અસ્પુનતન, *aspunatan*. કિં એવું, નેવાહ કરવી ; દોડાવવું. V. To see, to behold ; to make to run.

અ-સ્પુકી, *a-spûkî*. વિં સેહેલાઈવાણું નહીં, છુપું નહીં. Adj. Not easy, not secret—hidden.

અ-સ્પુગી, *a-spugî*. નાં જુઠાઈ વગરનું ; સચ્ચાઈ ; પરહેજગારી. Subs. Freedom from falsehood ; truth ; piety, devoutness.

અસ્પંજ, *aspanj*. નાં મેહમાન, મુસાફર, પરોણો ; ધર્મશાલા, દુનિયા. Subs. A guest ; a traveller ; a stranger ; an inn ; the world. Comp. Per. *سپنج*

અસ્પ-ચરેશ્ક, *aspa-charêshk*. નાં ઘોડને ચરવાની જગા. Subs. Grazing ground for horses. Comp. Per. *چرش + اسپ*

અસ્ફંદીઆરાન, *asfandîârân*. See *અસ્પંદીઆર* *asfandîâr*.

અસ્ફંદાર-મદ, *asfandâr-mad*. નાં પાંચમા રોજનું નામ ; બારમા મહિનાનું નામ ; એક અમ્શાસ્પંદનું નામ ; શુકર સેતારો ; મીનરામ્ની ; લાંબી પુછડીવાલો તારો. Subs. The fifth day of every month ; the twelfth month of every year ; name of an *Amshâspand* ; the planet Venus ; the sign Pisces ; a comet. Comp. Av. *اسفندار*, *اسفند* Pehl. *اسفند* Per. *سپندار*

અસ્પંતમાન, *asphantmân*. નાં એ હજરત જર-તોશ્તના એક વડાવાનું નામ છે, જેની ૧૦ મી પેઢીએ તે પેગમબર સાહેબ પેદા થયા હતા. Subs. *Asphantamân* is the name of an ancestor of Zoroaster, from

whom he was descended in the 10th generation.

Comp. Av. *અસ્પરશ, અસ્પરશ*

અસ્પરશ અસ્પે-રાસ, aspê-râs. See *અસ્પરશ* aspa-râs.

અસ્પરશ અ-સેપોરદીદન, a-sêpôrdîdan. ક્રિ० નહીં સોંપવું, સ્વાધીન નહીં કરવું, લાચુ નહીં પાડવું, યોગ્ય—લાએક નહીં કરવું. V. Not to commit to the charge—care of, not to deliver over to, not to delegate—apply, not to make suitable—worthy. Contrast Per. *સેપર* = Paz. *અસ્પરશ*

અસ્પરશ અસ્પરાસ, asparâs. વિ० દેખાઈવું, ખુલ્લું, અહેર. ના० ઘોડાની સરતનો રસ્તો ; ઘોડાને દોડવાની જગા ; એક જાતની લંબાઈનું માપ. Adj. Evident ; clear. Subs. A race-course ; a running place for horses ; a measure of length. Comp. Per. *અસ્પરશ, અસ્પરશ*

અસ્પરશ અસ્પ-રાસ-દરાના, aspa-râs-darânâ. વિ० ઘોડો દોડી શકે તેટલી લંબાઈનું. Adj. Of the length of the distance which a horse can run.

અસ્પરશ અસ્પરમ, અસ્પરહમ, asparam, asparaham. ના० સખજે, ખુશબોદાર પાંદડાં. Subs. A green herb ; *ocimum pilosum vet basilicum* ; odoriferous leaves.

અસ્પરશ અસ્પ-રસ, aspa-ras. See *અસ્પરશ* aspa-râs.

અસ્પરશ અસ્પ-રીસ, aspa-rîs. See *અસ્પરશ* asparâs.

અસ્પરશ અસ્પ-રીન, aspa-rîn. ના० નગદ, રોકડ, દોરો ; એક માપ અથવા જોખનું નામ ; એક સ્ત્રીકકાનું નામ. વિ० ઘોડાની

કીમત જેટલું. Subs. Ready money, cash; thread; name of a measure—weight; name of a coin.
Adj. Of the value of a horse.

اسپرک اسپرک, asparík. See اسپرک asparás.

اسپرک اسپરک, asparun. See اسپرک asparín.

اسپرک اسپرک, asparûn. See اسپرک asparín.

اسپرک اسپرک-ماسا, asprûn-masâ. વિ. “અસ્પરક”
ના જેટલું જોડું—કીમતનું, દોરાનાં જેટલા અંદાજનું. Adj.
Of the size of *asparûn* (a kind of measure); of
the value of *asparun*. Comp. Av. اسپرک-ماسا

اسپرک اسپરک-માઝા, અસ્પરક-માસા, asparun-mazâ,
asparun-masâ. See اسپرک asparûn-masâ.

اسپرک اسپرک-માસા, asparûn-masâ. See اسپرک asparûn-masâ.

اسپرک اسپرک, asparak. ના. એક જાતનું પીલા રંગનું લાકડું,
કે જે રંગને માટે કામ આવેછે; એક જાતની વનસ્પતી; શમ-
શાદનું ઝાડ. Subs. A kind of wood of a yellow
colour, used in dyeing stuffs; a kind of herb;
the box tree. Per. اسپرک

اسپرک اسپરક-ચ, asparun-cha. ના. નગદ—રોકડબી.
Subs. Even ready money—cash.

اسپرک اسپر-રંજ, aspa-ranj. ના. બારી બોબે ખેંચનાર
ઘોડો. Subs. A draft-horse.

اسپرک اسپર-ર, aspa-raz. See اسپرک asparás.

अस्य-रज्जु, aspa-raz. ना० सो घोडा. Subs.
One hundred horses.

अस्य-रज्जु, asparam. See अस्य-रज्जु asparam.

अस्य

अ-बीम, a-bīm. वि० वगर धास्ती—बिहीकतुं; हिम्मत-
वान. Adj. Fearless, dauntless; bold. Contrast
Per. بیم

असीम, asīm. ना० रुपुं, चांदी. Subs. Silver; pure
silver; silver bullion.

असीम, आसीम, asīm, âsīm. See अस्य asīm, âsīm.

अस्य, asma. ना० आस्मान, आकाश. Subs. The
sky, the firmament. Comp. Pehl. آسمان

आईम, âīm. कि० हमो आवीये. V. We may
come; we come.

आयम, âyam. सर्व० मेने. Pron. To me.

ऐसम, êsam. ना० काठी, लाकड़ुं. Subs. Firewood;
wood. Comp. Pehl. آسمان

खीजम, khījam. कि० हुं उठुं, हुं उठुं. V. I may
get up; I get up.

आस्मान, âsmân. See अस्य asma.

आस्मान, âsmân. ना० आस्मान. Subs. The sky.

आस्मानी, âsmânî. वि० आस्मान—आकाशने लगतुं;
आस्मानी रंगतुं. Adj. Pertaining to the sky;
sky-coloured. Per. آسمانی

પ્રત્યયો અદીમશ્ને, adīmashnê. નાં આહાતું, ઈચ્છતું, આદે-
શ કરવી. Subs. Loving, wishing ; desiring.

પ્રત્યયો અસ્મીન, asmīn. વિં રૂપેરી, ચાંદીની બનાવટનું.
Adj. Silvery ; made of pure silver.

પ્રત્યયો અસ્મીતુનતન, asmītūnatan. ક્રિં બખીઓ

પ્રત્યયો મારવો—ભરવો. V. To stitch closely.

પ્રત્યયો અ-ગદમન, a-gadman. વિં ખોરેહ—ઝલકાટ—દબ-
દબા વગરનું ; અપકીર્તિવાણું ; આબરૂ—માન વગરનું. Adj.
Void of lustre—brightness—pomp ; inglorious ;
having no respect—honour.

પ્રત્યયો અ-દમુન, a-damūn. વિં કચરા—છાણ વગર. Adj.
Free from rubbish—dirt—refuse, free from
dung of a bull, cow or buffalo. Contrast Per.

પ્રત્યયો

પ્રત્યયો અ-યદમન, અ-જસ્ત, a-yadman, a-jast. વિં હાથ
લાંબો કીધા વગર ; માંચ્યા—હાથ ઓરીઆ—વિનંતી કીધા
વગરનું ; શક્તિ—જેર વગરનું ; મદદ વગરનું ; હાથ વગરનું,
તુંડું. Adj. Without stretching out the hand ;
without asking—begging—requesting ; having
no power—vigour ; destitute of assistance,
having no hands, having short arms. Contrast
Ar. يد (= the hand ; power).

પ્રત્યયો અ-જસ્તે-ગરીએ, અ-જસ્તે-ગીરીએ, a-jastê-
grôbê, a-jastê-gîrîê. વિં હાથ પકડ્યા વગર, દસ્ત-
ગીરી—મદદ વગર. Adj. Without holding the
hand (lit.), without any help—assistance.

اَسْمَدُ ا-જસ્ત-ગરોબે, a-jast-grôbê. See اَسْمَدُ
a-jaste-grôbe.

اَسْمَدُ } આસ્મ-દ, âsmand. વિ० જુદું, ખોટું, સચ્ચાઈ વિનાનું.
اَسْمَدُ } Adj. False; untrue.

اَسْمَدُ અદમુદીન, admudîn. વિ० તમામ, પૂરું. Adj.
Whole, entire; perfect.

اَسْمَدُ આસ્મુન, asmun. See اَسْمَدُ asma..

اَسْمَدُ અ-ગદમન-કારી, a-gadman-kârî. નાં વગર
કીર્તિની હાલત, નૂર—દબદબા વગરની હાલત. Subs.
State of being without dignity—majesty, in-
gloriousness, dishonourableness.

اَسْمَدُ આસ્મોઘ, âsmôgh. See اَسْمَدُ âshmôgh.

اَسْمَدُ અ-દીમે, a-dîmê. વિ० રોશની—ઉજાસ વગરનું; અંધારું.
Ad. Destitute of light—glare; dark.

اَسْمَدُ અ-બીમગીન-તર, a-bîmgîn-tar. વિ० વધારે ધા-
સ્તી ઉપજવનારું નહીં; વધારે ભય વગરનું. Adj. Not
exciting more fear, more fearless.

اَسْمَدُ આસ્મજ, âsmaz. See اَسْمَدُ âsmand.

اَسْمَدُ અબેમર, abêmar. વિ० અગણિત; બેહદ. Adj. In-
numerable; infinite. Comp. Per. اَبِيْمَر; Av.
Rt. اَسْمَدُ = to count.

اَسْمَدُ

اَسْمَدُ અ-દગર, a-dagar. વિ० ભારી નહીં, હલકું. Adj. Not
heavy, light.

જાન્યારી અદેર, adêr. શબ્દ ૦ અ ૦ નીચે, હેઠે. Prep. Below ; beneath.

જાન્યારી અદેર, adêr. See જાન્યારી adêr.

જાન્યારી અ-દેર, a-dêr. વિ ૦ મોડું નહીં ; ધીસું નહીં. Adj. Not late ; not tardy. Contrast Per. ધીર

જાન્યારી અ-દેલ, a-dêl. વિ ૦ બેદીલ ; નીરાશ થએલો ; હિમ્મત વગરનું. Subs. Disaffected ; dissatisfied ; disappointed ; spiritless. Per. બીડલ

જાન્યારી અબીર, abîr. ના ૦ પેદેરણ, ખમીસ. Subs. A sort of shirt or frock.

જાન્યારી અસર, asar. ના ૦ નિશાન, નેમ, શરૂઆત. વિ ૦ કદીમ, અસલી, જુનું. Subs. Any object set or taken up as a mark ; aim ; beginning. Adj. Old, antique.

જાન્યારી { અસર, asar. વિ ૦ બેશુમાર, હદ વગરનું ; હમેશનું, અથુ.

જાન્યારી { કું, કુદરતી, પોતાની જેલે નીકલેલું. Adj. Endless, unlimited ; eternal, perpetual, natural, self-born.

જાન્યારી અ-સર, a-sar. વિ ૦ માથાં—મથાલાં વગરનું ; સરદાર વગરનું, સરદાર વગર ; સેવટ—છેડા—અંત વગરનું. Adj. Having no head—top (lit.) ; destitute of a chief—leader ; endless, unlimited ; Av. અસર

જાન્યારી આજલ, âjîl. ના ૦ એક નદીનું નામ છે. Subs. Name of a river.

જાન્યારી આસર, âsar. વિ ૦ જાહેર, આશકારા. ના ૦ માથું, સરદાર. Adj. Public, manifest, known far and wide. Subs. The head ; a chief.

૧૭૭ એહર, éhar. નાં હેર નસો, નજ સાત, બાહેણું, યુક. Subs.
Dry impurities (as hair, nails); filthiness.
Corrupt form of ૧૭૭

૧૭૭ હસલ, hasal. નાં વગર બરશનુમનો મોબેદ. Subs. A
Mobed having no *Barshnûm*.

૧૭૭૭૭૭૭ અ-સ્રાએશન-ઓમન્દ, a-srâêshna-ômand.
વિં નહીં સંભલાવતો—ગાતો—બણતો. Adj. Not recit-
ing—singing—praying.

૧૭૭૭૭૭ અ-સરાએશને, a-sarâêshnê. નાં નહીં પાલવું—
પરવશી કરવી; નહીં ગાવું—બણવું. Subs. Not feeding—
nourishing; not singing—reciting.

૧૭૭૭૭૭૭ અ-સ્રાએશની, a-srâêshnî. See the preced-
ing word.

૧૭૭૭૭૭૭ અસરાસારાન, asarâsârân. નાં એક કોમ—
ટોલાનું નામ છે. Subs. Name of a tribe—nation.

૧૭૭૭૭૭૭ અ-સ્રાઈદાર, a-srâîdâr. નાં નહીં પઢનાર—ગા-
નાર. Subs. One who does not recite—sing.
Comp. Av. ૭૭૭૭૭૭૭

૧૭૭૭ આસ્રાન, âsrân. નાં અથોરનાન. Subs. *Athornân*
(the sacerdotal caste).

૧૭૭૭૭ અસરાદન, asrâdan. ક્રિં યુરી મેલવવી—ભોગવવી.
V. To enjoy; to experience pleasure.

૧૭૭૭૭ અસરોમેન્દ, asarômênd. વિં નજ સાઈ—હેર નસા
બરેણું. Adj. Full of filthiness—dry impurities.

૧૭૭ અ-સરે, a-sarê. See ૧૭૭ a-sar. ૧૭૭ a-sarê.

- જુલો ૨૦ અઞ્ઞેરશ, aêrash. નાં ગર. Subs. Kernel, pith.
- જુલો ૨૦ એઞ્ઞેરી, êêrî. નાં આદમી, મરદ; મરદાનગી; કરમા-
બરદારી, તાબેદારી. Subs. An individual, a man;
manliness; obedience, subjection.
- જુલો ૨૦ અ-દીરી, a-dîrî. વિં ઘણું મોડું અથવા ધીમું નહીં.
Adj. Not very late or slow. Contrast Per. دیر
- જુલો ૨૦ અબીરબા, abîrbâ. See ૨૦ abîr.
- જુલો ૨૦ અસરી, asarî. નાં અતીશયપણું, પુષ્કલતા; બેહદપણું.
Subs. Excess; abundance; infinity.
- જુલો ૨૦ અસરી, હેરી, asarî, hêrî. વિં ગલીચી—નજીશાતને
લગતું; હેર નસાવાણું. Adj. Relating to filthiness
—uncleanliness; full of dry impurities (as hair,
nails, &c.).
- જુલો ૨૦ અસરીઆ, asariâ. સંખ્યાં વિં દશ, ૧૦. Num.
Adj. Ten, 10. Ar. عشرة, عشر
- જુલો ૨૦ અ-સલીઆ, a-saliâ. વિં બુરું—ખરાબ નહીં તે.
Adj. Not bad—evil.
- જુલો ૨૦ આસરી, âsarî. નાં સરદારી, સરદારપણું. Subs.
Leadership; command.
- જુલો ૨૦ અ-સલીઆઈ, a-saliâî. નાં બદી—બુરાઈ વગર-
ની હાલત, વગર ખરાબીનું, બીગાડ—બદબખતી—કંગાલી-
અત વગરનું, વગર ગરીબાઈનું. Subs. Freedom from
evil—corruption, exemption from depravity—
badness, freedom from misfortune, wretched-
ness—penury.
- જુલો ૨૦ અ-સરેશ્ત, a-sarêshht. વિં ખમીર વગરનું, નહીં

ચુડેલું—મેલવેલું, અરાખ વજ્રદ—અશલતનું. Adj. Unleavened, not kneaded, not mixed up, of a bad nature—constitution. Contrast Per. سرشت

॥ અસરશ્તન, a-sarêshstan. ક્રિં અમીર નહીં કરવું; સાથે મેલવી નહીં નાખવું; આકાર નહીં આપવો. V. Not to leaven; not to mix together; not to form into shape. Contrast Per. سرشتن

અસરશ્ત, a-sarêsh. See અસરશ્તા.

આસ્રેશ, âsrêsh. નાં કોઈબી જતની કસરતને માટેની જગા. Subs. A course or place for any kind of exercise. Comp. Per. اسریش

અ-ગેરેસ્તે, a-gêrêstê. નાં અપવિત્ર મકાન નહીં તે, સોજું—સાફ—પવિત્ર મકાન; સાંકડી જગા નહીં. જૂં કું રહેલું; વિલાપ કીધેલો. Subs. Not an impure place; a clean—holy place; not a narrow spot. Past partic. Wept; bewailed.

અ-ગેરીઝ, a-gêrîû. વિં સુરાખ નહીં પાડેલાં; નાકાં નહીં પાડેલાં. Adj. Not bored—perforated.

આસ્રીનશની, âsrînashnî. નાં બાંધવું, યુંથવું, ગાંઠ મારવો. Subs. Binding, knitting, braiding, knotting.

આસ્રીનશને, âsrînashnê. See આસ્રીનશની.

અસરીન, asarîn. નાં નલો. Subs. The bone of the leg.

અ-સરીને, a-sarîné. See અસરે. a-saré.

۱۳۱۵ દો-સ્રીને, do-srîné. નાં ગાંડના બેડ થાપા. Subs.

Two hips—thighs— buttocks. = Av. ۱۳۱۵ + ۱۳۱۶,

۱۳۱۶ = Av. ۱۳۱۵ = Sans. श्रोणि = Per. سرین

۱۳۱۵ હેર-ગંદાર, hêr-gandâr. નાં ગંધ—વાસ મારતો નસો. Subs. Stinking dead matter.

۱۳۱۵ અબીરેદ, abîrêd. નાં મોબેદના એક પંથનું નામ છે, જેની જગા “હાવનાન” ની સામે તથા બેતીની ડાબી બાજુએ હોય છે. Subs. The name of one of the orders of Mobeds called *Abêrêt* (in Zend), whose assigned place is opposite to the *Hâvanân*, and on the left side of the *Zôti*. Comp. Pehl. ۱۳۱۵

۱۳۱۵ અ-સરીત, a-sarît. See ۱۳۱۵ a-saliâ.

۱۳۱۵ અ-સરીદે, a-srîdê. વિં નહીં ઢાંકેલું—છુપું; અદેર, સ્પષ્ટ. Adj. Not hidden—concealed; open, clear.

۱۳۱۵ આબરેદ, âbarêd. ક્રિં લઈ અથ. V. May carry.

۱۳۱۵ અ-સરીતરી, a-sarîtarî. નાં અપજશ—બદનામી વગરનું, નામવરી, ઈજત. Subs. Freedom from dishonour—infamy—blame; honourableness, conformity to the principles of honour.

۱۳۱۵ અ-સરીતર-ચ, a-saritar-cha. વિં વધારે ખરાબી કર્યા વગર. Adj. Without doing more harm—injury.

۱۳۱۵ અસ્રુનાન, આસ્રવાન, asrunân, âsравân. See ۱۳۱۵ âsrân.

અસરોબ, a-sarôb. વિ० નામશહુર, પ્રખ્યાત—અહરમાં નહીં આવેલું. Adj. Not renowned—famous; not well known. Contrast Av. *asrôb*

અસરોબ, a-sarôb. વિ० નામ વગરનું. Adj. Having no nails. Contrast Av. *asrôb*, *asrôb* Per.

આસ્રુએ, âsruê. ના० એક ટોલાનું નામ છે, કે જેનું કામ ખોદાતાલાની બંદગી કરવાનું તથા લોકોને ખોદાઈ મારગ બતાવવાનું છે; પરહેઝગાર, અથોરનાન. Subs. The name of a sect whose object is to praise God and point out to men the divine path; a pious man; an *Athornân*. Comp. Av. *asrôb* Pehl. *âsruê*

ખસ્રુબ, khasrub. વિ० નેકનામ, કીરતીવાન. Adj. Virtuous, good; possessing renown; glorious.

અસરોશ, a-sarôsh. વિ० નાકરમાન, કાકર, ખોદાને ખોદા કરી નહીં જાણનાર; ઉપરીના હોકમને તાબે નહીં રહેનાર; બેઅકલી. Adj. Disobedient; unbelieving; knowing not God as God; insubordinate; senseless. Av. *asrôsh*

આસ્રુઈ, âsruî. વિ० અથોરનાની. Adj. *Athornânî* (relating to the sacerdotal tribe).

અસરોશાવરઝ, a-sarôshâvarz. ના० તાબેદાર નહીં, શાંબલું નહીં; એખતીઆર કરનાર, આધીન નહીં રહેનાર, ગુરૂકાર—ઈનકાર કરનાર. Subs. One who does not bear obedience to, one who does not hear

(religious precepts), one who is not obedient—
submissive, one who treats with contempt

અવ, અપ = Av. અપ્રત્યક્ષ, અપ્રત્યક્ષ = Per. سروش

Av. Rt. અવ = Sans. અ + અવ = Av. سروش = Per.

વરઝ અ-સરોશવરઝ, a-sarôshvarz. See વરઝ
a-sarôshâvarz.

વરઝ અ-સરુયાદ, a-sarûyâd. કિં તે નહીં ગાએ ! નાં
નાકરમાની; સુસ્તી. V. May he not sing ! Subs.
Disobedience, insubordination ; indolence.

વરઝ અસરોશ્ત, a-sarôshst. વિં નાકરમાન ; ધરમ ઉપર
કીદા નહીં. Adj. Disobedient, not devoted to
religion.

આસ્રુશ્તાને, asrushtânê. નાં પવિત્ર આતશ
રાખવાની જગા, દરેમેહેર ; આતશમેહેરામ. Subs. A
place where sacred fire is preserved and kept
burning, a *Dare-mêhêr* ; au *Atash Beherâm*.

અસરોશ્તી, a-sarôshstî. નાં નાકરમાની,
હોકમને તાએ નહીં થવું. Subs. Disobedience, insub-
ordination.

અ-સ્રુદાર, a-srudâr. See અ-સ્રાઈદાર.

આસ્રુગી, âsrugî. નાં અથોરનાનનો ધંધો—પેશો.
Subs. The vocation of a priest.

દો-સરોબીન, dô-sarôbîn. વિં બે શીંગડાંવાળું.
Adj. Having two horns.

𐬀𐬎𐬌𐬎 અ-સ્રોબે, a-srôbê. નાં અણઘટતો સચુન—કરમાન. Subs. Without a word, an ill-spoken word, an unreasonable order. Contrast Av. 𐬀𐬎𐬌𐬎, 𐬀𐬎𐬌𐬎 = Sans. अवश. Av. Rt. 𐬀𐬎

𐬀𐬎𐬌𐬎 અહલુબ, ahlub. See 𐬀𐬎𐬌𐬎 ahlub.

𐬀𐬎𐬌𐬎 ગેરોબ, gêrôb. નાં પકડનાર; દસ્તગીર:—જેમકે 𐬀𐬎𐬌𐬎 “દસ્ત-ગેરોબ.” Subs. One that grasps—lays hold of; a helper:—as 𐬀𐬎𐬌𐬎 dast-gêrôb.

𐬀𐬎𐬌𐬎 દો-સ્રોબ, dô-srôb. નાં બે સચુન, બે નખ. Subs. Two words, two nails. 𐬀𐬎 = Av. 𐬀𐬎𐬌𐬎, 𐬀𐬎𐬌𐬎

𐬀𐬎𐬌𐬎 અસરે, asarê. વિં હદ—સ્રીમા વગરતું. Adj. Unlimited, having no bounds.

𐬀𐬎𐬌𐬎 આસ્રુન, âsrûn. See 𐬀𐬎𐬌𐬎 âsrân.

𐬀𐬎𐬌𐬎 આસ્રુન, âsrûn. નાં પવિત્ર આતશની જાલવણી કરનાર; અશોઈ ઉપર કેદ થએલો શખ્સ; અયોરનાન; મોબેદ; દસ્તુર; એરવદ; ખોદાની બંદગી કરનાર; પરહેજગાર માણસ. Subs. A guardian of the sacred fire; one devoted to holiness; an *Athornân*; a Mobed—Dustoor; a Herbed; one who prays to God; a pious man. Comp. Pehl. 𐬀𐬎𐬌𐬎

𐬀𐬎𐬌𐬎 આસ્રુન, âsrûn. See 𐬀𐬎𐬌𐬎 âsrûn.

𐬀𐬎𐬌𐬎 આસ્રુન, âsrûn. ક્રિં તું બાંધ; તું કેદ કર. V. Tie—fasten (thou); confine—imprison (thou) (imper. 2nd sing.)

આસુન-ઓમન્દ, âsrun-ômand. વિ० અથોરનાનને લગતું. Adj. Relating to the *Athornan* (sacerdotal tribe).

આસુનશ, âsrunash. ના० અથોરનાન તેને. Subs. *Athornân* to him (lit.)

આસુની, âsrunî. ના० મોબેદનો ધંધો. Subs. The vocation of a Mobed—priest.

આસુનીહા, âsrunîhâ. ક્રિ० અ० અથોરનાન (મોબેદ—દસ્તુર) ને છાત્રે તેવી રીત. Adv. In a manner befitting an *Athornân* (Mobed—Dustoor).

આસુનશતે, âsrunashtê. બૂં કૂં બાંધેલું. Past partic. Bound ; tied.

અદેરવંદી, adêrvandî. ના० ઉતરણ ; ઢલાવ. Subs. Declivity, descent.

હેરવંદી, hêrvandî. ના० સુકકા નશા ભરેલી હાલત. Subs. State of being full of dry impurities.

અદદ્રુનન્દ, a-dadrunand. ક્રિ० તેઓ નહીં લઈઅય. V. They may not carry.

આદદ્રુનન્દ, â-dadrunand. ક્રિ० તેઓ લઈઅય. V. They may carry.

આસુનીએદ, âsrunîêd. ક્રિ० બાંધે, કેદ કરે, બેડી યોએ. V. May fasten—confine—imprison ; may put in irons.

॥અસ્રુનસ્તન, âsrunastan. ક્રિ० આંધણું, બેડી પોવી, કેદ કરવું, અટકાવવું, બંદીવાન કરવું. V. To fasten, to put in irons, to confine, to imprison ; to restrain.

અસ્રુનન, âsrunân. See ૧૧૧૧૧ âsrân.

અસ્રુનન્દ, âsrunand. See ૧૧૧૧૧ âsrunîêd.

અસ્રુન, âsrûn. See ૧૧૧૧૧ âsrân.

અસ્રુન-ચેહરે, âsrun-chêhrê. વિ० અથોરનાના ચેહરા જેવું, અથોરનાન જેવું. Adj. Like the face of an *Athornân*, like an *Athornân*.

અસ્રુનત, âsrûnat. ક્રિ० ધોએ. V. May wash.

અસ્રુનતે, âsrûnatê. ના० જે આંધણું તે; ગાંઠ; આંધણી, લખત. Subs. That which is tied—bound ; a knot ; construction ; a bond, a document.

અજદરુનતન, ajdarunatan. ક્રિ० દુર કરવું ; કાપવું. V. To remove ; to cut, to clip.

અદદ્રુનતન, a-dadrunatan. ક્રિ० નહીં લઈ જવું ; પકડી નહીં રાખવું, છોડી દેવું, તજી દેવું. V. Not to carry ; not to catch hold of, to leave off, to forsake.

અસ્રુનતન, âsrunatan. See ૧૧૧૧૧ âsrunastan.

અસ્રુક, âsruk. See ૧૧૧૧૧ âsrûê. ૧૧૧૧૧ } âsrun.

અસ્રુગાન, âsrugân. ના० ધર્મગુરુઓ, મોબેદો, દસ્તુરો. Subs. *Athornâns* ; spiritual guides ; Mobeds ; Dustoors. Comp. Av. ૧૧૧૧૧

અસ્રુગી, âsrugî. See ૧૧૧૧૧ âsrunî.

ઠાંકુ-તુમ, âsrúk-tum. વિં અથોરનાનમાં સર્વથી
મહોટો—શ્રેષ્ઠ, ઘણોજ પરહેજગાર. Adj. The highest
among the *Athornâns* (Dustooors—Mobeds);
most devout. Comp. Av. *hormazd*
yasht, para. 12.)

દો-સુક, dô-srûk. See *dô-sarîné*.

આસુત, âsrut. See *âsrân*.

અ-સુદાર, a-srudâr. See *a-srâîdâr*.

આસુદાર, âsrudâr. નાં સાંભલનાર, કાન ધરનાર,
ધ્યાન આપનાર. Subs. One who hears—lends an
ear; one who gives heed.

અ-સરુદન, a-sarudan. કિં નહીં પઢવું—ગાવું. V.
Not to recite—sing. * + *âsrû* = Av. Rt. *âs* =
Per. *سرودن*

અ-સરે, a-sarê. વિં ટોચ—મથાલાં વગરનું. Adj.
Having no top summit.

અબીલે, abîlê. નાં આતશનાં છતકલાં—ચીંગારીઓ.
Subs. Sparks of fire.

સે-એ-રગ, sê-ê-rag. સંં વિં ચાર હજાર, ૪,૦૦૦.
Numer. Adj. Four thousand, 4,000.

સે-એ-રઝ, sê-ê-raz. સંં વિં ચાર સો, ૪૦૦.
Numer. Adj. Four hundred, 400.

સ-સ-રઝે, sa-sa-razê. સંં વિં આઠ હજાર એક,
૮૦૦૧. Numer. Adj. Eight thousand and one,
8001.

અ-સર્દ, a-sard. વિં થંડો થયા વગર, બિહીયા વગર; હિમ્મતભરેણું. Adj. Without becoming cold (lit.); not fearing. Comp. Av. *asard*

આબરત, âbarat. See *abîrêd* (a corrupt form of *âbîr*)

આબ-ગર્મ, âb-garm નાં હુંનું પાણી, આંસું. Subs. Warm water ; tears.

અસર-રોશન-ખોદાત, asar-rôshan-khôdât. નાં કુદરતી બેનેહાએત રોશની. Subs. Endless light of nature.

અસર-રોશની, asar-rôshnî. નાં બેહદ રોશની; પોતાની મેલે નીકલેલી રોશની; બેહશતના એક તબક્કાનું નામ છે, કે જે ગરોથમાનનીબી ઉપર છે. Subs. Endless light; self-created light; the name of one of the stages of heaven which is higher than even *Garothmân*.

અસર-રોશનીએ-ખુદાદ, asar-rôshniê-khudâd. See *asar-rôshan-khôdât*.

XV

અ-ઈન, a-în. સર્વેં આએ—એ નહીં. Pron. Not this.

અએન, aên. નાં આંખ, પાણીનો ચશમો. કોઈબી ચીજનું મૂલ. Subs. The eye; a fountain, source; the best part of anything. Comp. Pehl. *ax*, Ar.

અએવ, અયુ, એઉ, aêv, ayu, eû. ^{عين} સંખ્યાં વિં એક;

એકબું; એક તરફ. Numer. Adj. One; alone, single; one side. Comp. Av. ek = Sans. एक = Pâz. ek = Per. یک

૪૪ અખ, akh. નાં દુવા, આશીરવાદ; બાઈ. Subs. A blessing, a benediction; a brother. Per. اخ

૪૪ અ-ગવ, a-gava. વિં દલેર—હિમ્મતવાન નહીં તે, હીચકારૂં, બિહીકણ. Adj. Not brave—courageous, cowardly, timid.

૪૪ અ-ગો, a-gô. કિં ના કહે—ઓલ. વિં ગીરેઆન વગરનું. V. Don't say, don't speak. Adj. Having no collar or breast of a garment.

૪૪ અદુ, adu. નાં દુશ્મન, વેરી, શત્રુ. Subs. An enemy, a foe, an antagonist. Ar. عدو

૪૪ અ-દુ, a-du. વિં અરાબ—બુદ્ધ નહીં, નેક, બહુ, સારૂં. Adj. Not bad—wicked; good, virtuous, honest. (Comp. Prohib. $\text{a} + \text{r} = \text{ar}$ evil: as in ar ar)

૪૪ અયુ, યાવ, અદુવ, ayû, yâv, aduv. ઉભયાં અં યા, અથવા, કિંવા. Conj. Or, either. Per. یا

૪૪ અયો, ayô, નિશેં ઉપં વગર, ઉલટું, વિરુદ્ધ. Negat. pref. Without, except, contrary to, opposite, against (as in ayômok).

૪૪ આઈન, âin. નાં તરેહ, રીતભાત, તરીકો, રવેશ. Subs. Manner, way, custom, law, usage. Per. آئين

૪૪ આયન, âyan. નાં લોટું, લોખંડ. Subs. Iron. Comp. Pehl. âhan , âsîn .

- ૪૪ ખઞેર, khaêr. નાં નેકી, ખુબી ; નેક. Subs. Goodness, virtue, merit ; good. Comp. Per. ^{خیر}
- ૪૪ ખીન, khîn. નાં કીનો, વેર, કપટ, દ્વેશભાવ. Subs. Revenge, enmity, spite.
- ૪૪ ખીવ, khîv. નાં મોહોડાતું પાણી, થુક. Subs. Water ejected from the mouth, spittle. Comp. Per. ^{خدیو}
- ૪૪ ખેર, khêr. નાં બક્ષેશ, નવાજેશ, ભેટ. Subs. Gift, present, favour.
- ૪૪ દાન, dân. કિં આજ્ઞાં તું બણ—સમજ. નાં એક જતનો પ્રત્યય છે કે જેનો અર્થ રાખનાર થાયછે:—જેમકે ૪૪ આવ-દાન. V. Know thou, understand—feel thou ; a sort of suffix meaning holder, keeper : as in ૪૪ i.e. a water-keeper (lit.), a reservoir.
- ૪૪ દીન, દર્થન, dîn, dayan. નાં દીન, ધર્મ. Subs. Religion, faith, any system of faith—worship. Comp. Pehl. ૪૪
- ૪૪ દો-દો, dô-dô. સંખ્યાં વિં બબે, બે અને બે, ચાર, Numer. Adj. Two by two, two and two, four, 4.
- ૪૪ યસ્ન, yasna. નાં આરાધના, ઈજશને. Subs. Adoration, worship, invocation, *yaçna*. Comp. Av. ૪૪, Pehl. ૪૪
- ૪૪ યાન, yân. નાં ખુશી, ખુરરમી ; નેકી. Subs. Pleasure, gladness, pleasantness ; virtue, goodness. Comp. Av. ૪૪
- ૪૪ હીન, hîn. વિં શેતાબ, જલદી. કિં અં એ પ્રમાણે. સર્વં આએ. કેવલં અં બબરદાર રેહ ! Adj. Hasty, quick.

Adv. Thus, in this manner. Pron. This. Inter.

Have a care! Per. هين

૪૪ હીવ, hîv. વિં ખરાબ. Adj. Bad, evil.

૪૪ હીર, hîr. નાં આતશ; બંદગી, એબાદત. Subs. Fire; prayer, worship, adoration.

૪૪ અએના, aênâ. નાં નાખુશ કરાવવું. વિં વગર ઠેરાવવું; થાકવી નાખવું. Subs. Causing to be displeased—uneasy. Adj. Undetermined; fatiguing. Comp. Ar. اينا

૪૪ અગના, a-ganâ. વિં નહીં તુટનાર—ભાગનાર—દેક થનાર. Adj. Not breaking up, not falling to pieces, not being removed—driven away.

૪૪ અગુવા, a-guvâ. વિં સાક્ષી—સાહેદી વગરવું; નીસબત વગરવું. Adj. Having no witness, unconnected. Comp. Per. بيگواه

૪૪ અદના, adnâ. વિં નાધવું, હલકું, ઊતરવું. Adj. Small, insignificant, inferior. Ar. دنا

૪૪ અડખ, adukh. વિં સેહેલું—સાદું નહીં, બેલાયલું, બાહારી. Adj. Not simple, not easy, not unmixed, heavy.

૪૪ આઈને, âînê. નાં આઈનો, આરશી, તખતો. Subs. A mirror, a looking-glass, a pane of glass.

૪૪ હીવહા, hîvhâ. નાં ખરાબી. Subs. Evil, harm.

૪૪ અગોહર, a-gôhar. વિં કમજાત. Adj. Of low birth.

૪૪ અએવ-અહલાશ, aêva-ahlâsh. નાં એક અશેમ. Subs. One *ashêm*.

અગોહરીહા, a-gôharîhâ. ક્રિ० અ० બેલુનીઆ-
દીથી. Adv. Ignobly, basely.

અએ-નાએ, aê-nâe. ના० એક વામ. Subs. One
fathom.

અદવાએ, advâê. ના० ચરવાની જગા. Subs. Pas-
torage, grazing ground.

અદવાજ, advâj. ના० આવાજ, શબ્દ, સાદ, હાંક મા-
રવો. Subs. Voice, sound, calling to, noise,
(other forms are અજ, અજ) Per. آواز

અદોશારમીહા, a-dôshârmîhâ. ક્રિ० અ०
વગર પીઆરથી. Adv. Not affectionately. Contrast
Pâz. દોશમી

અયોખશસ્ત, ayôkhshast. ના० ધાતુ. Subs. A
metal, a mineral. Av. અયોખશસ્ત

અગવાએશ, a-gavâêsh. વિ० ગવાહી—સાબેતી—
દલીલ વગરનું. Adj. Having no witness—proof—
demonstration.

અગવાહી, a-gavâhî. વિ० ખોટી સાબશી—દલીલવાળું.
Adj. Having a false witness—proof.

આઈન-આઈને, âîn—âînê. વિ० પોતપોતાની બેલે ફરતું,
આઈનાની મીસાલ. Adj. Turning—revolving by
itself, like a looking-glass.

અ-દુઈસ્ર, અ-દોઈથ્ર, a-duîsra, a-dôîthra. વિ०
રતાંજણું, જેને નહીં દેખાય તે. Adj. Afflicted with
night-blindness, purblind, not seeing. Contrast
Av. પેહલ, Pehl. જાણ

- ૪૪૪ અએવાન, aêvân. નાં મેહેલ, હવેલી, મ્હોટી ઈમારત.
Subs. A hall, a palace; a mansion, a large building. Per. ايوان
- ૪૪૪૪ અએવાનાન, aêvânân. નાં અએવાનો, મેહેલો, મ્હોટી ઈમારતો. Subs. Halls, palaces, large buildings.
- ૪૪૪૪ અગ-વાનાન, ag-vânân. નાં બદી—ખુરાઈ તોડનારા —નાશ કરનારા. Subs. Those who destroy— sweepaway vice. Comp. Av. -² + Av. Rt. ¹⁴⁷
- ૪૪૪૪ અદનાવાન, adnâvân. વિં અદનાની મીશાલ, ઉતર-તાંની માફક. Adj. Like low—worthless persons, like inferiors.
- ૪૪૪૪ આઈનેવાન, âinêvân. વિં આઈનાની મીશાલ—તરે-હું, ખોલું, અહેર. Adj. Like a looking-glass, manifest, clear.
- ૪૪૪ આઈનાન, âinân. નાં રસ્તાઓ, રીતિઓ. Subs. Ways, manners.
- ૪૪૪૪ અ-ગુસ-વરદ, a-gûs-varđ. વિં અએતરમાં—કાદવ કચરામાં નહીં ચાલનાર. Adj. Not moving about in filthiness—dirt.
- ૪૪૪ અએનાએ, aênâê. નાં નાખુશ—દલગીર કરવું. Subs. Displeasing, making sorry.
- ૪૪૪ અ-ગનાક, a-ganâk. વિં નહીં ડુંટનાર—ભાંગનાર. Adj. Not breaking up, not falling to pieces.
- ૪૪૪ અદવાક, અદવાએ, advâk, advâê. See ૪૪૪ advâj.
- ૪૪૭૭૪૪૪ અએનાએ-ગેહાંન, aênâê-gêhân. નાં દુનિયાના

લોકોને નાપુશ કરનાર. Subs. One who displeases the people of the world.

અગના-કેશાન, a-ganâ-kêshân. નાં તુંટનારા તરીકાને લગતું નહીં તે, ગનામીનોના તરીકાને લગતું નહીં તે. Subs. Not relating to the law of one that falls off or decreases, not pertaining to the way—custom of *Angra-minô*.

અદવાએ-ગેહાંન, advâê-gêhân. નાં જેહાંનનો આવાજ, દુનિયાનો પોકાર. Subs. The voice of the world, the opinion of all men. Per. آواز جهان

અએવાજ, aêvâz. ક્રિં અં એ રવેશે, એ પ્રમાણે, સુકરર. Adv. In this manner—way, settled, certain, certainly, positively. (Comp. ડ + જ = Per. وجہ)

અએ-વાજ, aê-vâz. વિં બાજમાં નહીં બોલતું, બ્યાન વગર, વાચા વગર. Adj. Not speaking with closed lips; without description—narration, without speech. (Comp. ડ + જ = Av. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀 = Sans. वाचा.)

અદવાજ, advâz. વિં અહેર, બોલતું, દેખઈતું, પ્રસિધ્ધ, એખતું, એકજ. ક્રિં અં અશુસન, સુકરર, એખતું, એકજ. નાં આવાજ, પોકાર, બાંગ, કલામ, વખાણ, મશહૂર થતું. Adj. Manifest, open, evident, published, alone, only one. Adv. Particularly, especially. Subs. Sound, voice, bawling, a word, a speech, praise; becoming renowned. (See અદવાએ advâê.)

અવજ, avâz. શબ્દ અં પાછું, પછી. Prep. Back, again, afterwards.

આવજ, âvâz. નાં સાદ, બોલાવવું. Subs. Voice, calling some one.

અએવ-આજ, aêva-âzî. નાં એક લોભી માણસ. Subs. An avaricious—covetous man.

અદવાએહ, advâêh. કિં અં અશુભન. Adv. Particularly, especially.

અદવાજએ, advâzâê. નાં જહેરી, મશહૂરી, આવજ. Subs. Fame, renown; noise, report. (See અવજ advâz.)

અદવાજએ, advâzâê. See અવજ advâzâê.

અદવાજ, advâzî. નાં જહેરાત; પોકાર—આવાજ—હાંક મારવો. Subs. Publicity; vociferating, calling (some one), bawling, shouting.

દો-વાજએ, dô-vâzâ-ê. નાં બે જન એક વલગી બાજ લઈને. Subs. Two persons coming into close contact with a *Bâj*.

અદવાજ, advâzî. નાં આવાજ, પોકાર, આવાજ મારવો. Subs. Sound, a loud cry, noise, bawling. Comp. Pehl. અવ, અવ

અએન-આજ, aên-âzî. નાં લોભી આંખ. Subs. A greedy—covetous eye.

અદવાજ, આવાજ, અએવાજ, advâzî, âvâzî, aêvâzî. નાં આરાસ્તગી, શીંગાર, ફરીઆદ, પોકાર.

Subs. Preparations, decorations, a complaint, a loud cry. Per. *ایواز*

જોડ્યું અદુ-આજ, *adû-âzî*. નાં લોભી દુશ્મન. Subs. An avaricious enemy, a covetous foe.

જોડ્યું આવાજ, *âvâzî*. વિં આવાજથી ભરેલું; મશહુર, વખણાએલું, શીખામણની રીતે. Adj. Full of noise—clamour (lit.); renowned, famous; by way of advice.

જોડ્યું અએવાજગાન, *aêvâzîgân*. વિં વધારે બોલાએલા; વખણાએલા. Adj. Plu. Much talked of; famous.

જોડ્યું અદવાજગાન, આવાજગાન, *advâzîgân, âvâzîgân*. Plu. of *જોડ્યું*, which see.

જોડ્યું આવાજે, આવાજે, *âvâzê, âvâchê*. નાં આવાજ, શરોદ. વિં ફેલાવો પામેલું, મશહુર થયેલું. Subs. Sound, a song, a tune. Adj. Spread, diffused, widely known. Per. *ساز, آ* = Av. *ساز +*

જોડ્યું અદવાજ, *advâzî*. નાં કલામ, આવાજ; નીશાન પીછાન; વખાણ. કિં અં બોલતી રીતે. Subs. A word, sound, voice, acquaintance with, knowledge, fame, renown. Adv. Openly, plainly.

જોડ્યું અદવાજે, *advâzê*. નાં મ્હોટે બોલનાર, ખુમ પાડનાર, શોર કરનાર. Subs. One who speaks loudly, one who bawls out—raises up the voice. (See *જોડ્યું* *âvâz*.)

જોડ્યું અએ-વાવર, *aê-vâvar*. વિં ખાવર—બહસેદાર—કબુલ નહીં, કબુલાત વગરનું. Adj. Not credible—

faithful, not acceptable—believable. (Comp. $\text{વ} + \text{જા} = \text{Per.}$ باور)

જાણ અદવાજ-ર, advâz-ra. નાં મારો આવાજ, માફે બ્યાન.
Subs. My voice—sound, my description.

જાણ આખ-અવર, âkh-avar. નાં બરતર—ઉંચી દોવા.
Subs. A sublime benediction, a blessing exalted in nature.

સજા અએવાજ, aêvâz. વિં શીંગારેણું, આરાસ્તે કીધેણું.
Adj. Adorned, decorated.

જાણ અ-દોખત, a-dôkht. વિં સંબંધ વગરણું, સંબંધ નહીં
ધરાવનારું. Adj. Unconnected, irrelative.

જાણ અ-બોખત, a-bôkht. વિં નાખાલેશ, ગડણું. Adj. Not
pure—unmixed; turbid.

કેશજાણ અયોખતોમંદ, ayôkhtômand. વિં કોશેશવાણું,
એહેનણું, તેજવાણું. Adj. Endeavouring, exerting,
labouring, brisk, sharp. (Comp. જાણ + કેશ =
Av. Rt. કષ્ણ = Sans. युज् = to endeavour. જાણ =
Sans. युक्ति.)

જાણ અયુખતાર, ayukhtâr. નાં દોડનાર, કુદનાર, ઝડ-
પવાણું, તેજ ચાલનાર, દોડાવનાર, સવાર, લડનાર, લડાઈ કર-
નાર, હોમલો કરનાર, મોરાદ રાખનાર, કોશેશ કરનાર. Subs.
One who runs—jumps, quick, one who goes
fast, one who makes run; a rider, a fighter, a
warrior, an attacker, one who entertains hopes,
one who endeavours—exerts. (See કેશજાણ)

કેશજાણ અયોખતારી, ayôkhtârî. નાં કોશેશ, યુક્તિ, ઉદ્યોગ,

ઉજમ. Subs. Effort, endeavour, exertion, activity. (See ૩૬૫૫૫૫)

૫૫૫૫૫૫ અયુખ્તારીહા, ayukhtârîhâ. ક્રિ० અ० ઉદ્યોગ-ની રીતે, અનુભવ પ્રમાણે. Adv. Industriously, experimentally, in a familiar manner.

૫૫૫૫૫ અ-દોખ્તી, a-dôkhtî. નાં એકાયા વગરની હાલત, સંબંધ વગરની હાલત. Subs. The state of being not joined—associated.

૫૫૫૫૫૫ અ-બોખ્તશની, a-bôkhtashni. વિ० છુટકારો આપનારું નહીં. નાં છુટકારા વગરની હાલત. Adj. Not giving release. Subs. State of being not released.

૫૫૫૫૫૫ અ-બોખ્તશને, a-bôkhtashnê. નાં નહીં છુટકો કરવું. Subs. Not releasing.

૫૫૫૫૫૫ અયુખ્તીદન, ayukhtîdan. ક્રિ० સેતાબ આલવું, દોડવું. V. To walk or run fast. (See ૩૬૫૫૫૫ ayôkhtomand.)

૫૫૫૫૫ અ-દોખ્તન, a-dôkhtan. ક્રિ० નહીં સીવવું—સાંધવું—એડવું, સંબંધ ન કરવો, દુધ ન દોહોવું. V. Not to sew, not to stitch, not to join—associate—attach, not to milk. Contrast Per. دو شیدن - دوختن

૫૫૫૫૫ અ-બોખ્તન, a-bôkhtan. ક્રિ० છુટકારો ન કરવો, છોડવવું નહીં. V. Not to release—liberate.

૫૫૫૫૫ અયુખ્તન, ayukhtan. ક્રિ० કોશેશ કરવી, ઉદ્યોગ કરવો, ઉજમ કરવો. V. To endeavour, to strive, to be active, to work, to long for work.

૫૫૫૫૫ અયુજીદન, yujîdan, yudîtan. ક્રિ० લડાઈ

કરવી, લડવું, તંટો—નઘડો કરવો. V. To fight, to wage war, to war against, to quarrel, to fall out, to brawl, to break with. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. युष् = to fight.

૧૧૯૫૪ યુજ્ઞદન, yujīdan. કિં બાંધવું, જોડવું, મજબુત કરવું. V. To tie, to bind, to connect, to strengthen. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. युज् = Per. یوچیدن

૧૧૯૫૪ અ-દોખ્તે, a-dôkhtê. બૂં કું નહીં સીવેલું; નહીં તમામ થાયલું; નહીં સાંધેલું—દોહવેલું; અદા નહીં કરેલું. Past. part. Not sewn, unstitched; not milked; not fulfilled.

૧૧૯૫૪ અયુક્તગી, ayukhtagî. નાં કોશેશ. Subs. Effort, attempt, endeavour.

૧૧૯૫૪ અએવ-હમ, aêva-ham. કિં અં એક સાથે, એક પુરૂં. Adv. All in one.

૧૧૯૫૪ અબુ-અમ, abû-am. નાં માબાપ. Subs. Parents.

૧૧૯૫૪ ખીન-હમ, khin-ham. નાં પુરો કીનો. Subs. Full revenge.

૧૧૯૫૪ અએવાર, aêvâr. નાં ઓઝરન જેહુનો વખત, સાંહાંજ, નમતો યોહોર. Subs. The time of *Ozîran*; evening time; this word may also be pronounced “ûzêîar,” “ûzaîarê,” “azuarê.” Per. ایوار

૧૧૯૫૪ અ-ગોહર, a-gôhar. વિં બદ અસલ, બદખત; વગર કરન્દનું, બેઅક્કલ, બેએલમ; વગર શુભનું, ખરાબ ખવાસનું. Adj. Bad by nature, of a base or mean origin, having no issue; senseless, unwise, unlearned; having no merit—excellence. Per. بی‌گور

॥ ૧૦ ॥ અસવાર, asvâr. નાં લશકરી સવાર. Subs. A cavalier.

॥ ૧૦ ॥ દો-ગોહર, do-gôhar. વિં એ જાત—તોખમનું. Adj. Of two breeds—families.

॥ ૧૦ ॥ યાવાર, યાવર, yâvâr, yâvar. નાં મદદગાર. Subs. A helper, a protector. Comp. Per. یاور

અ-ગોહરી, a-gôharî. બાવં નાં બદજાતી, બદગોહરી, અસીલપણાં વગરનું, કાજી. Subs. abst. Evil—depraved nature, ignoble—mean birth, low—vulgar descent.

અ-ગવારશનીહા, a-gavârashnîhâ. કિં અં નહીં ખાવાથી, ભુખું રહેવાથી; હજમ નહીં થવાથી. Adv. Without being eaten, being in a state of hunger; without being digested.

અ-ગોહરયાન, a-gôharyân. નાં ખવાશ નહીં રાખનારાં, જુનીઆદી નહીં રાખનારાં. Subs. Those who are of a low or mean origin, those that are ignoble or base-born.

અ-ગવારીદન, અ-ગવારસ્તન, a-gavârîdan, a-gavârastan. કિં હજમ નહીં કરવું; નહીં ખાવું. V. Not to digest, not to eat. Contrast Per.

ગોારیدن
અ-ગવારીદન, â-gavârîdan. See ૧૦ ૧૦ a-gavârastan.

અ-ગોહરીદન, a-gôharîdan. કિં એક ચીજને બીજી ચીજમાં બદલ નહીં કરવી. V. Not to exchange one thing with another. Contrast Per. گواریدن

ડેઞ્ચાઞ્ચ અ-ગવારુનોમંદ, a-gavârunômand. વિ० ઘાત-
કીપણાં વગર ; બચકર નહીં તે ; ઘાયલ—જખમી નહીં. Adj.
Not wicked; not horrible—terrible; not wound-
ed—hurt.

ઞ્ચ અએવારે, aêvârê. See ડેઞ્ચ aêvâr.

ઞ્ચ અએવારગી, aêvâragî. નાં સાથે મલીજતું.
Subs. Mixing together.

ઞ્ચ અએવારેહ, aêvârêh. વિ० સાંજને લગતું. Adj.
Relating to evening.

ઞ્ચ અ-ગોહરે, a-gôharê. વિ० બદજાત, ખરાબ જુનીઆદતું.
Adj. Low-born, of ignoble birth. Per. گور

ઞ્ચ અ-ગોહર-ઝાએ, a-gôhar-zâê. વિ० અમ્લીલ નહીં
પેદા થયલું, બદઅમ્લીલ. Adj. Born of a base or
low origin.

ઞ્ચ અએવક, aêvak. વિ० એક. ક્રિ० અં એક મરતમે.
Adj. One. Adv. Once, one time.

ઞ્ચ અ-ગંગ, a-gang. વિ० મુગું નહીં, બોલતું. Adj. Not
dumb, speaking. Prohib. * + * = Per. گنگ

ઞ્ચ અ-ગંદ, a-gand. વિ० ગંદગી વગરતું, ગંદ વગરતું. Adj.
Having no stench—offensive odour, not filthy.
Prohib. * + * = Av. * = Per. گند

ઞ્ચ અ-જુદ, a-jud. વિ० જુદું—હલાએહું નહીં. Adj.
Not different—separate—distinct.

ઞ્ચ અ-દુઈ, a-duî. વિ० બેફરેબ ; ફરેબ નહીં દેનારે, ઠાગો નહીં
કરનારે ; ધાસ્તી વગરતું, બોદાતાલાના શુણો મધેનો એક શુણ.
Adj. Void of deceit—fraud ; undeceiving ;

fearless, without dread—apprehension; one of the attributes of God. (Comp. Prohib. * + ઞ = Av. 𐬨𐬀𐬢𐬀; Av. Rt. 𐬨𐬀 = Sans. दम् = to deceive.)

અચ અ-દુદ, a-dûd. વિ. ગમ—શોક વગરનું; દમ—નકસ—ધુમાડા વગરનું. Adj. Having no grief—sorrow; having no breath—smoke. Per. 𐬨𐬀𐬢𐬀

અચ અ-ચનગ, a-yanag. વિ. વગર શીકલ—રવેસનું; અદ-શીકલ. Adj. Shapeless, grotesque, not customary, ugly.

અચ અચને, આહન, a-yanê, âhan. ના. લોહું. Subs. Iron.

અચ અવે, અએવે, avê, aêvê. શબ્દ. અ. વગર. Prep. Without, except.

અચ અએ-વદા, અએ-વેહ, aê-vadâ, aê-vêh. વિ. બહું—સારું નહીં. Adj. Not good, not respectable—honorable, not excellent. ષ + અ = Av. 𐬨𐬀𐬢𐬀 = Per. 𐬨𐬀

અચ અગેનશ, agênash. હબયા. અ. એ તે, એ તે શખસ. Conj. If he, if that person.

અચ અ-ગુયા, a-gûyâ. વિ. નહીં બોલનારું, વગર જાણનાનું, મુગું. Adj. Not speaking, dumb, tongueless, destitute of the power of speech. Contrast Per. 𐬨𐬀

અચ અ-ગોશ, a-gôsh. વિ. કાન વગરનું, અરાખ કાનનું, વગર શુણનું. Adj. Without an ear, having no ears, without a corner. Prohib. * + ઞ = Av. 𐬨𐬀𐬢𐬀 = Per. 𐬨𐬀

૪૪૪ અ-જુશ, a-jûsh. વિ० ચાહ—મરજી—ધ્યાર—મોહોબત
વગરનું. Adj. Unwished, having no desire,
devoid of love—affection, without friendship.

Prohib. * + જ = Av. Rt. જ = Sans. जुष्.

૪૪૪ અ-જેશ, a-jôsh. વિ० જેશ—બલ—જેસ્તા વગરનું.
Adj. Without agitation, excitement, powerless,
without strength. Prohib. * + જ = Per. جوش

૪૪૪ અદ-ન્યા, અએન્ય, adnyâ, aênnya. વિ० બીજું; શબ્દ ૦ અ ૦
શેવાએ. Adj. Another, further. Prep. Except.
Av. * = Sans. अन्य.

૪૪૪ અદ-ન્યા, adanyâ. ક્રિ० અ ૦ બીજું; ફરીને. ના ૦ કોઈને
સાદે મારવો, પોકાર, ફરશંગના છ હીસ્સાનો એક હીસ્સો.
Adv. Further, again. Subs. Calling out some
one; bawling; one sixth of a *farsang*.

૪૪૪ અ-દુશ, અ-દુઝ, a-dûsh, a-dûzh. વિ० ખરાબ નહીં તે,
સારું. Adj. Not bad, good. Prohib. * + જ =
Av. * = Sans. दुष्, दुस्, दुर्.

૪૪૪ અ-દોબા, a-dôbâ. વિ० બેવડું નહીં, વગર પરનું. Adj.
Not two-fold, not double, without a fold—layer.

૪૪૪ અયોશ, અએવશ, ayôsh, aêvash. સર્વ ૦ તે, તેજ,
ચા તે; કોઈ, બીજે; લોક, શખસ. વિ० અકલ્પમંદ. ના ૦ આ-
વાજ આપવો; હાંક મારવો. ક્રિ० અ ૦ ફરી, વધી. Pron.
He, the same, or he; some one, other, people,
person. Adj. Sagacious, intelligent. Subs.
Calling out; raising the voice. Adv. Again,
another time, once more, also.

- અ-યોશ, a-yôsh. વિં એસ્તેએ—તજવીજ નહીં કીધેલું.
Adj. Not searched after diligently, not in-
quired into. Prohib. * + જ = Per. یوش
- અ-યોશ, અ-યોજ, a-yôsh, a-yôzh. વિં પાક—પવિત્ર
નહીં, નાપાક, અરાખ. Adj. Not pure, not free from
defilement, unholy, unclean, bad. Prohib. * +
જ = Av. અયોજ, અયોજ = Sans. योक्.
- અયોશ, ayôsh. કિં અં નહીંતો. If not, other-
wise, or else.
- દાની, dâni. કિં તું જણ, તું સમજ. V. Know
thou, understand thou (imper.)
- યાવશ, yâvash. હબયાં અં યા તે. Conj. Or he.
- હેરી, hêrî. વિં સુકકા નશાને લગતું. Adj. Relating
to dry impurities.
- અએવ-ગાહ, aêva-gâh. નાં એક વખત, એક જગા,
એક ગેહ. Subs. One time, one place, one Gêh.
જ = Av. અવ + જ = Av. અજ, Sans. गतु,
Per. گ
- અગંદહા, a-gandhâ. નાં અરાખ ગંધો—વાસો, વિં
ગંધ વગરનું. Subs. Offensive odours, stinks,
effluvia. Adj. Free from stinks, having no
offensive smell. Prohib. * + જ = Av. અજગંદહ =
Per. گند = ૭ plural suf.
- અદોશી, a-dôshî. વિં હુરાઈ વગરનું, નેક, બહું.
Adj. Free from evil—badness; virtuous, good,
gentle.

મુજબ આઈને-અહ, âinê-jâh. કિં અં બુઝેરગીની રીતે, બુઝેરગી મુજબ. Adv. By way of greatness—exalted dignity, according to high position.

Per. آئين + جو = Per. جاء

મુજબ આઈનેહા, âinêhâ. નાં આઈનાઓ ; રીતિઓ. Subs. Mirrors, looking-glasses ; manners, customs, usages.

મુજબ ખીનીહા, khînîhâ. કિં અં કીના—કપટથી. Adv. Revengefully, spitefully, vindictively.

મુજબ દાનીહા, dânihâ. કિં અં અણવાથી, બુજવાથી, અણીને, બુજને. Adv. Knowingly, with knowledge, designedly, intentionally.

મુજબ હીનીહા, hînîhâ. કિં અં હીણાપણાથી. Adv. Base-ly, vilely, meanly.

મુજબ અ-દોશ-યાવર, a-dôsh-yâvar. નાં બુરી મદદ નહીં કરનાર ; બુરૂં નહીં પામનાર. Subs. One that does not offer evil assistance, one who does not obtain ill amends.

મુજબ અયોશાન, ayôshân. નાં વીવંઘહાનના બાપનું નામ. Subs. Name of the father of *Vivangahân*.

મુજબ અ-દોઝખાર, a-dôzhkhâr. See મુજબ a-dôzhkhâr.

મુજબ અ-દોઝખાર-તર, a-dôzh-khâr-tar. વિં વધારે અરાબ નહીં આહાનાઈ, વધારે દલગીર નહીં, વધારે આશાનીવાલું. Adj. Not wishing more ill, not more sorrowful—afflicted, having more convenience.

જોડ-અવ અયો-શા-મરૂત, અએવ-ગાહ-મરૂત, ayô-shâ-mrût, aêva-gâh-mrût. એક વખત બોલાવું—પઢાવું. Spoken or recited only once. અ = Av. અવગત + અવ = Av. અવગત = Sans. ગાતુ = Per. અવગત + અવગત = Av. અવગત = Sans. વ્રૂત.

અ-દોઝખાર, a-dôzhkhâr. વિ. મુશકેલ—કઠણ નહીં તે; નાચુશ. Adj. Not difficult—hard ; displeased.

અ-દોશારમ, a-dôshâram. વિ. પીયાર નહીં મેલવવો, પીયાર—મોહોબત વગર, પીયાર નહીં બતલાવનારું, ચુશ નહીં, ચુશી વગર. Adj. Not winning affection, not securing love, not setting one's affections on, displeased, without inclination—will. Contrast Pâz. અ-દોશારમ.

અ-દોશારમીહા, a-dôshâramîhâ. ક્રિ. અ. મોહોબત ભરેલી રીતે નહીં, નાચુશ રીતે, વિચારની રીતે નહીં. Adv. Not in a loving manner, in a displeasing way, not affectionately.

અ-વદાઈ, અ-વેહી, aê-vadâî, aê-vêhî. વિ. બલાઈ—નેકી વગરનું. Adj. Devoid of goodness, not having virtue—probity.

અ-ગોશી, a-gôshî. વિ. ખુલાદાર નહીં, ખુલાવાવું નહીં. Adj. Not cornered, not angular.

અ-ઝુશી, a-zushî. વિ. આહેશ વાવું—મરજી પ્રમાણેનું નહીં, નારાજ, નાચુશ. Adj. Not desirous, not according to one's wish, displeased, indisposed. Prohib. અ + અવ = Av. અવગત

અ-જોશી, a-jôshî. વિં એશવાણું નહીં. Adj. Not excited, not passionate, not heated, not effervescing—boiling.

અદ-આઈ, adanyâi. વિં બીજ દરજ્જાનું. Adj. Of the second order, secondary.

અ-દોશી, a-dôshî. નાં દોષ વગરની હાલત, નામરજી, નાખુશી, નિર્દોષપણું, પવિત્રાઈ; કિં તું ના ચાહ—મરજી ના કર. Subs. Freedom from fault—sin—offence; disinclination, dislike, displeasure; innocence, harmlessness, purity, sinlessness. V. Do not love—like, don't be inclined. Prohib. + અ = Av. અ = Sans. दुष्ट.

યાવશશ, yâvashash. નાં તે પામવું. Subs. Obtaining it.

અ-યોઝ-દખશક, a-yôzh-dakhshak. નાં નાપાક ખસલત, બદખાશીઅત, ખરાબ નિશાન. Subs. Impure nature, evil disposition; a bad symptom.

અ-યોશદાસ, a-yôshdâsra. વિં અપવિત્ર. Adj. Impure, defiled, unclean. Comp. Av. અપવિત્ર

અ-યોશદાસી, a-yôshdâsrî. નાં અપવિત્રાઈ, નાપાકી, નજસાઈ. Subs. Impurity, defilement, filthiness, uncleanliness. Av. અપવિત્ર

અ-યોઝદાસ-ગાહ, ayôzhdâsr-gâh. નાં અપવિત્ર—ગલીચી ભરેલી જગો. Subs. An impure—filthy place.

અ-યોઝદાસીની-દારી, ayôzhdâsrîni-dârî. વિં અપવિત્રાઈ કરનાર. Adj. Causing impurity.

૧૧૭૦-૧૭૫૧ અ-યોશદાસ્રીનેદ-શસ્તન, a-yôshdâsrî-nêd-shastan. ક્રિં ૦ પાક—સાફ—તંદરોસ્ત નહીં થઈ શકે.

V. Cannot be pure—purified, cannot be free from defilement, cannot be cured, cannot be restored to health.

૧૧૭૦-૧૭૫૨ અએવગહશને, aêvagahashnê. નાં કુસ્તી બાંધવી, એવ્યંધન વણવી. Subs. Girding the *kushtî* round the waist, weaving the *kushtî*.

૧૧૭૦-૧૭૫૩ અ-ગોશશને, a-gôshashnê. નાં કાન નહીં રાખવા, નહીં સાંભળવું, અખાડા કરવા. Subs. Not giving or lending an ear, not hearing, turning a deaf ear to. Prohib. * + જર = Av. *જર = Per. گوش

૧૧૭૦-૧૭૫૪ અ-જોશશને, a-jôshashnê. નાં જોશ નહીં આપવો. Subs. Not boiling.

૧૧૭૦-૧૭૫૫ અ-દોશશને, a-dôshashnê. નાં કાહેલી, સુસ્તી, નહીં ગમવું, ખાહેશ—ચાહ—ધ્યાર વગર. Subs. Indolence, languor, sloth, laziness, dislike, disinclination, want of affection—attachment.

૧૧૭૦-૧૭૫૬ આઈન-દેહેશને, âin-dêhêshnê. ક્રિં ૦ વિં ૦ બજોશ પ્રમાણે, બજોશની રીતે, આપવા તરીકે, પેદાયશ પ્રમાણે, એલ-કતની રીતે. Adv. By way of donation—grant, by way of charity; according to the creation. Comp. જ + જર = Av. *જર = Per. دشن

૧૧૭૦-૧૭૫૭ અયોશસ્ત, ayôshast. નાં ધાતુ. Subs. Metal.

૧૧૭૦-૧૭૫૮ અ-દોશ-ગદમન, a-dôsh-gadman. વિં ૦ અરાખ ખોરેહવું નહીં, આખર—કીરતિવાણું. Adj. Not relating to evil lustre—splendour, not of bad character—reputation.

અ-દોશ-જદમન, a-dôsh-jadman. વિ० ખરાબ લાયકાતું નહીં, બદબખ્ત—હીન કયાલતું નહીં, કમ નસીબ નહીં. Adj. Not unfortunate, not unlucky, not ill-starred.

અ-દોશ-યદમન, a-dôsh-yadman. વિ० ખરાબ જેર—કૌવતતું નહીં. Adj. Not of an evil strength, not relating to bad power—vigour.

અ-દોશીનીદન, a-dôshinidan. કિ० નહીં આહવું, ધ્યાર ન રાખવો. V. Not to love, not to have a liking for.

આયને-હીને, âyanê-hîne. ના० પોલાદ. Subs. Steel.

અ-દોશ-બોરદાર, a-dôsh-bôrdâr. ના० ખરાબ રીત નહીં વાપરનાર, નકારી રીત નહીં અલાવનાર. Subs. One who does not use a bad practice, one that does not put in practice an evil custom. Prohib.
 + અ = Av. અ + અ = Av. અ

અ-જોશીદાર, a-jôshîdâr. ના० જોશ—ઉલટ નહીં આપનાર. Subs. That which does not excite—stimulate, one who does not give encouragement—inducement.

અ-દોશીદાર, a-dôshîdâr. ના० સાહે નહીં આહનાર, ધિક્કારનાર; નહીં દોહનાર. Subs. An ill-wisher, a hater, a despiser, one who does not milk.

અ-ઝુશીદન, a-zûshidun. કિ० નહીં આહવું, મરજી નહીં કરવી, ધિક્કારવું. V. Not to love, to hate, not

to be inclined—pleased. Contrast Av. Rt.

જુષ = Sans. जूष.

જોશીદન, a-jôshidan. કિં નહીં ઉકલવું, એશ નહીં કરવો, એશ નહીં આપવો. V. Not to boil, not to cause effervescence, not to ferment, not to agitate. Per. جوشیدن

દોશીદન, a-dôshîdan. કિં નહીં દોહોવું. V. Not to milk. Contrast Per. دوشیدن

અયોઝ-દરમાન, ayôzh-darmân. વિં નાપાક—ગલીય દવા. Subs. An impure medicine.

દો-ઘનશન, dô-ghanashna. વિં બે ઘણું, બે વખત. નાં બે ઘણું મારવું. Adj. Two times, twice as much. Subs. Striking twice.

અ-દોશનામી, a-dôshnâmî. વિં બદનામી વગર—જું, દામીજ નહીં. Adj. Free from ignominy—infamy, not damaged. Contrast Per. دشنام

અ-દોશવાર, a-dôshvâr. વિં મુશ્કેલ—કંટાળા ભરેલું નહીં, સહેલું. Adj. Not difficult—tedious; easy.

અ-દોઝખારી, a-dôzkhâri. નાં બદ નહીં આહનાઈ, નેક આહનાઈ, નેક આશાની. Subs. Not wishing ill, wishing happiness to, good convenience.

અ-દોશવારી, a-dôshvârî. નાં મુશ્કેલી વગરની હાલત, પીડા—દુઃખથી વેગલાર્થ. Subs. Freedom from difficulty, state of being without trouble.

Prohib. + دشاوي = Per.

અગ્રણ્ય અ-ગોબાનદ, a-gôbânad. કિં નહીં બોલાવે—કેહેવડાવે—પઢાવે. V. May not cause to speak—utter—recite.

અગવશની, a-gavashnî. વિં વાચાવાણું નહીં, બોલ-કહું નહીં, મુગું. Adj. Speechless, not speaking—talkative, dumb.

અજેદાની, અએ-રશની, a-jôdânî, aê-rashnî. વિં જવાની વગરનું. Adj. Without the vigour of youth. Contrast Av. *âjâdân*; *âjâdân* (plur. gen.)

અયુજની, ayûjânî. નાં કોશેશ, ધંધો. કિં તું કોશેશ કર. Subs. Exertion, endeavour, trade, business, occupation. V. Exert thou (imper.)

અયોશોસ્ત, ayôshôst. See *ayôkhshôst*.

ખીન-શોસ્ત, khîn-shôst. કિં કીનો ધોઈ નાખીઓ, કીનો કાઢી નાખીઓ. V. Wiped off rancour, washed off vindictive feelings (past tense).

અયોશોસ્તીન, ayôshôstin. વિં ધાતુનું. Adj. Made of metal; consisting of metal.

અગોશો-સ્રુતે, a-goshô-srûtê. વિં કાને નહીં સાંભલેણું, નહીં શીખેણું. Adj. Unheard by the ear, not learned. Prohib. અગોશો-સ્રુતે = Av. âgoshô-srûtê = Per.

$\text{اگرش} + \text{اگرش} = \text{Av. } \text{âgoshô}$

અજનશને, a-janashnê. નાં નહીં મારવું. Subs. Not beating—striking.

અજેદાન, a-jôdân. વિં જવાન નહીં તે. Adj. Not young.

અ-દોઝવરસતે-વરજી, a-dôzhvarashtë-varzî. નાં છુટું કામ નહીં એખતીઆર કરનાર, નેક કામ કરનાર. Subs. One who does not choose evil actions; one who practises virtuous deeds.
Comp. Av. + + + + +

અ-ગોબાક, a-gôbâk. વિં સાક્ષી વગર. Adj. Without any witness.

અ-દોશક, a-dôshk. વિં અરાખ—જનાકાર નહીં. Adj. Not bad, not adulterous.

અ-દોશે, a-dôshê. વિં આદેશ—મંતલખ વગર; અરાખ મંતલખ, ઈચ્છા. Having no desire—inclination, without any purpose—intent; evil design—inclination—desire.

અબુશે, abûshê. વિં પાક, અશો. Adj. Holy, pure.

અયોદાક, ayôdak. See aêvadâdê.

દો-ગોશે, dô-gôshê. વિં બે ખુણાનું. Adj. Having two corners, biangular. Per. دو گوشه

અ-ગોબાગી, a-gôbâgî. વિં ગવાહી—કેહેવત વગરનું; સચુની—આહોશીયું નહીં તે. Adj. Without testimony—popular saying—adage; not obstinate—stubborn.

અ-દોશગી, a-dôshgî. નાં અરાખી—ખદીની હાલતથી વેગલાઈ. Subs. Freedom from evil—vice.

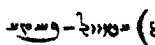
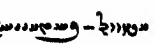

અ-દોશેઈ, a-dôshêi. વિં વગર આદેશનું, અણગમતું. Adj. Without inclination—desire, not pleasing.

જોડવાળું અ-દોશ્ક-મરજ, a-dôshk-marz. વિં નેહુમરજ નહીં કરનાર. Adj. Not committing the crime of adultery—fornication.

જોડવાળું અ-ગોશ-કશીદન, a-gôsh-kashîdan. કિં કાન ન ઝેંચવા, સચુન નહીં શાંભલવો, અણી એઈ અખાડા કરવા. V. Not to prick up one's ears; not to hear; to turn a deaf ear to.

જોડવાળું અ-દોશ-ચેહેર, a-dôsh-chêhêr. વિં અરાબ ચેહેરાનું નહીં તે, કદરૂપું નહીં તે, સારા રૂપનું. Adj. Not having ugly features, not deformed or ill-shaped; beautiful, well-proportioned.

જોડવાળું અ-દવ્યાદ, a-davyâd. નાં દેકે નહીં થનાર. Subs. That which cannot be removed.

જોડવાળું અએવદાદે, aêvadâdê. નાં એક પેદા કીધેલું, એક આપેલું, એક ગાવનું નામ કે જેને પરવરદેગારે દુનિયાની શુર-આતમાં પેદા કીધી હતી, જેને “ ગાવ્યોદાદ ” કરી કેહેછે. એ ગાવથી ૨૮૨) જતનાં ચરદાં પરદાં પેદા થયાં હતાં. Subs. The only-begotten or the only-created (lit.); name of a bull created by Ormazd at the beginning of the world, called Gâvyôdâd, from which 282 kinds of beasts and birds were created. Comp. Av. (- - in Mâh Nyâêsh).

જોડવાળું અ-દોશ-પર્ગ, a-dôsh-parg. વિં શુરા હીસ્તા—ખંદલાવાણું નહીં. Adj. Not of a bad share—portion, not of an evil return—meed.

અ-દોશફરેશ, a-dôshpharêsh. વિ. તંગી વગરનું.
Adj. Without scarcity (of anything); free from difficulties—straits.

અ-દોશમીન, a-dôshmîn. વિ. બદ મનનું નહીં. Adj.
Not of an evil mind.

અ-દુશમની, a-dûshmanî. ના. દુશમની વગરની
હાલત, ખરાબ મનવાળું નહીં તે. Subs. Freedom from
enmity, state of being free from ill-minded-
ness. Comp. Per. بي دشمني

અ-દુશમજે, a-dûshmazê. વિ. ખરાબ સવાદનું
નહીં. Adj. Not of a bad taste, not insipid.
Contrast Per. بي مزه

અએવ-બાર, aêva-bâr. કિ. અ. એક મરતબે, એક
વખત. Adv. One time, once. Per. یک بار

અએવ-બાર, aêva-bâr. ના. એક ફલ. Subs. A
fruit. = Av. + = Per. بر , بار

અએવ-બાર, aêva-bâr. ના. એક બીત—કિલ્લો. Subs.
One wall, one fortress, one castle, one fortified
place. + = Av., Rt. , Per. بار , بار

અયુબાર, અયુબર, ayûbâr, ayûbur. વિ. રીમન.
Adj. Defiled, polluted.

અયુબાર, ayûbâr. ના. ચારી; દોસ્તી. Subs. Help,
-friendship.

એવ-બાર, êva-bâr. ના. એક બોજે; એક ખતનું કષ્ટ.
Subs. One load, a burden; a sort of bodily
exertion—labor. + = Per. بار

અયુબારીદન, ayûbârîdan. ક્રિ० એક મરતબે થવું
—કરવું, રીમન થવું. V. To happen—become only
once, to do once; to be polluted—defiled.

અઈની, ainî. ના० પેશાની; જખાન. Subs. The
forehead, the tongue. Av. અઈની = Sans. અનિક.

અઈનીંગ, અએનંગ, ainîg, aênang. ના० કીનો, વેર,
દેશબાવ. Subs. Revenge, spite, rancour. Comp.
Av. અઈનીંગ = Sans. એનસ.

અઈયજ, aiyaz. ના० આતશનાં છટકલાં, ઓમાદરાન
નામની દવા. Subs. Sparks of fire; name of a
medicine.

અગની, agnî. ક્રિ० અં એક બારગી, એકદમ, એક વખત.
Adv. At once, all at once.

અ-ગંદે, a-gandê. વિ० ગંધાતું નહીં તે, વાસ નહીં મારતું.
બીગડેલું નહીં તે. Adj. Not stinking—stenching,
not corrupted.

અ-દુઈ, a-duî. વિ० ધાસ્તી—દેહેસત વગરતું, બેફરેબ,
ખોદાની એક સેક્ત. Adj. Fearless, guileless; one of
the attributes of God. Comp. Av. અ-દુઈ

અદુપ, adûp. ઊભયાં અં અથવા, યા. (અં નો બગ-
ડેલો આકાર.) Conj. Or, either. Corrupt form of
અ

અદુસ, અદુથ, adûs, adûth. વિ० રતાંજં. Adj.
Afflicted with night-blindness.

અબુન્દે, a-bûndê. વિ० નહીં પુરું, અપૂર્ણ, અધુરું. Adj.
Incomplete, unfinished.

અયોઝહ, a-yôzhad. વિં નાપાક, બદ, ખરાબ. Adj.
Impure, unholy, evil, bad. Comp. Av.

અયોઝહ

અયો-દક, ayô-dak. બિભ્રાં અંચા, અથવા. સર્વં તે-ને.
Conj. Or, either, from that. Pron. Which.

આબુસ, âbûs. વિં પીલું. Adj. Yellow.

ખીની, khîní. વિં કીનાવાણું, કીનો રાખનાર. Adj.
Revengeful, spiteful, harbouring ill-feelings.

દીની, dîní. વિં દીનદાર, દીનને લગતું. Adj. Religi-
ous, belonging to religion.

યાની, yâní. નાં નેકી. Subs. Virtue, chastity.

યોઝહ, yôzhad. વિં પાક, પવિત્ર, નેક, સાફ, સ્વચ્છ.
Adj. Pure, holy, good, clean, unspotted.

અગનેશ, aganêsh. નાં ઈમારતની દીવાલ ઉપર
લાવવી. Subs. Raising up the wall of a building.

અ-ગોબ્યા, a-gôbyâ. વિં જબાન—ભાષા વગરનું;
ખરાબ ભાષા. Adj. Tongueless, speechless; bad
speech—language.

અ-દવીશ, a-davîsh. નાં નહીં ઠગનાર—ઠગાનાર.
Subs. One who does not deceive, one who is not
deceived. Comp. Av. (in Hor. yt.)

અ-દંદી, a-dandî. નાં મીસકીની—ગરીબાઈ વગરની
હાલત, વગર દરવેશીની હાલત. Subs. Freedom from
destitution—poverty, freedom from mendi-
cancy.

અ-બુદી, a-bûdî. નાં નાબુદી. Subs. Non-exist-
ence, annihilation.

અ-બુદેહ, a-bûdêh. નાં ન થાએલું. Subs. Annihilation, extinction.

અ-બંદી, a-bandî. વિં બંદી વગરનું. Adj. Having no restriction. Contrast Per. بندى

સે-વેશ, sê-vêsh, ક્રિં અં ત્રણગણું વધારે. Adv. Three times as much more.

અ-ગોબશા, a-gôbshâ. નાં ખરાબ મધ. Subs. Bad honey.

અ-દુર્ઘાન, a-dûigân. વિં નહીં ઠગનારા. Adj. plu. Not deceiving.

ખીનીગાન, khînígân. વિં ક્રીનાખોરો. Adj. plu. Vindictive, revengeful.

અયુદશને, ayudashnê. નાં લડાઈ, જંગ. Subs. A battle, war, fight. (Comp. Av. Rt. ૬૪૦ = Sans. युद्ध = a battle.)

અએવસાની, aêvasâni. વિં એક નિશાનવાળું, એક ખત—તરેહનું. Adj. Of one badge—mark; of one kind—sort.

અ-ગોબશની, a-gôbashnî. વિં વાચા—સચુનવાળું નહીં, વગર સચુનનું, મુગું. Adj. Speechless, not speaking, mute, dumb.

અયુજશની, ayûjashnî. નાં કોશેશ—હરીક્ષઈ કરનારું. Subs. One who endeavours—competes—strives.

આગન્દશની, âgandashnî. નાં ભરવું, પૂર કરવું. Subs. Act of filling up, replenishment.

એ-ગોબશની, ê-gôbashnî. વિં એક વચની, એક

સચ્ચુનનું. Adj. Having only one sense, unequivocal, not admitting different interpretations.

અગોબશની-ચ, a-gôbashnî-cha. વિ० નહીં બોલવું—પઢવું. Adj. Not speaking, not reciting.

અયોએશોશ્ત, ayôêshôst. See અયોકશોશ્ત.

અએવક-શોસ્તન, aêvak-shôstan. ક્રિ० એક અરતએ પાવ કરવું. V. To purify once.

અગોબશને, a-gôbashnê. વિ० એક શબ્દ વગર, બોલવા વગર, વગર વારતાનું, પ્રકરણ વગરનું, વચન—કોલ વગર. Adj. Without a word, without speaking, without a story, without a chapter—section, without any promise—pledge.

અ-ઝંબશને, a-jûmbashnê. વિ० વગર જુમબેશે—હાલવે. Adj. Without agitation—motion. Contrast Per. جنبش

આદોબશને, âdôbashnê. ના० દોડવું. Subs. Running.

અગોબશનીએ, a-gôbashnîê. વિ० એક શબ્દ નહીં, એક સચ્ચુન વગર, એક સચ્ચુન બોલવા વગર. Adj. Without a word; without speaking a word.

અ-એશકારી, a-khêshkârî. ના० ધંધા વગરની હાલત, બેરોજગારી. Subs. Want of employment, state of being out of service. (See અ-એશકારી.)

અએવ-યશ્ત, aêva-yasht. ના० એક યજ્ઞશને, એક

આરાધના, એક યજ્ઞ. Subs. One *yaçna*, divine honors, adorations, one *yasht*. (Comp. *૪* =

Av. *𐬨𐬀𐬢𐬀𐬢𐬀* + *𐬨𐬀* Av. *𐬨𐬀𐬢𐬀𐬢𐬀*)

૪૨૫૫ અંએવ-દશ્તે, *aêva-dashtê*. નાં એક નંગલ. Subs.

One desert, one plain without water. Per.

یک دشت

૪૨૫૬ અએવ-યશ્તે, *aêva-yashtê*. See *૪૨૫૫* *aêva-yasht*.

૪૨૫૭ અએવે-દાદે, *aêvê-dâdê*. વિં બેદાદ, દરકાર વગરનું, બેપરવા. Adj. Unjust, unconcerned, indifferent.

૪૨૫૮ અએવ-સખ્ત, *aêva-sakht*. વિં સખત—કઠણ નહીં, નરમ. Adj. Not hard—difficult; soft.

૪૨૫૯ હાવેશ્ત, *hâvêsh*. See *૪૨૫૮* *hâvêsh*.

૪૨૬૦ અ-બુનેશ્તે, *a-bûnêsh*. વિં પાયા—થડ—મૂળ વગરનું. Adj. Having no foundation—trunk,—root.

૪૨૬૧ અઈન-દકીઆ, *ain-dakîâ*. નાં પવિત્ર આંખ. Subs. A pure eye.

૪૨૬૨ અઈન્યા, *ainyâ*. નાં વિલાપ, રડવું. Subs. Lamentation, wailing.

૪૨૬૩ અખ્દેશ, *akhdêsh*. નાં નાપાકી, ગલીચી, અપવિત્રાઈ, રીમની. Subs. Impurity, uncleanness, filthiness, defilement.

૪૨૬૪ અ-ગંદગી, *a-gandagî*. નાં વાસ વગરની હાલત, ગંધગી વગરની હાલત. Subs. Freedom from stink—stench. (Comp. Prohib. *અ + ૪૨૬૪ = ૪૨૬૫* *અ-ગંદગી* = Sans. *गन्ध* = Per. *گندگی*).

અન-દકીઆ, an-dakīā. વિં નાપાક. Adj. Impure, unholy.

અ-યુઝદી, a-yuzdī. નાં અપવિત્રાઈ, નાપાકી, ન-જી, રીમન જગા ; ખીમારી, આજર ; ઈલ્લત, ખરાબી, જીઆન ; જરૂરીઆત ; જીલમ. Subs. Impurity, defilement, uncleanness ; impure—defiled place ; sickness, illness ; a bad habit, vice, injury, damage ; exigency, necessity ; tyranny, oppression. Comp. Av.

અયુદકહ, ayūdakah. નાં કીનો. Subs. Revenge, spite.

અયુદગી, ayudagī. નાં બદ આજર—ખીમારી, ઈલ્લત ; બલા. Subs. A bad disease—illness, a bad habit, vice, misfortune, calamity.

આગંદગી, āgandagī. નાં ખરાબ વાસ, ગંધ, બદબો. Subs. Bad smell, stink, stench.

આગંદીએ, āgandīē. વિં પૂર કીધેલું ; ભરેલું. Adj. Filled up to the brim, filled up.

અ-ગંદ-સખત-તર, a-gand-sakht-tar. વિં વધારે સખત વાસ મારતું નહીં. Adj. Not stinking more powerfully.

અ-જોસુનતન, a-jōsgunatan. કિં છીનવી નહીં લેવું, નહીં લેવું, નહીં ખેંચવું—લઈજવું—રાખવું. V. Not to snatch ; not to take, not to pull—carry away, not to keep.

અ-દુઈસ, a-duīśra. વિં આંખ વગરનું, આંખના ડોલા વગરનું. Adj. Having no eyeballs—eyes.

ગાંદીનદ, a-gandīnad. કિં વાસ નહીં મારે. V.

May not stink, may not emit a strong offensive smell. Av. ૧૭ = Per. گندید = to stink.

અએવ-દીન, aêva-dīn. નાં એક રાહ, એક રવેશ, એક મજહબ. Subs. One way, one course—path, one mode, one faith.

અદુદીન, adudīn. નાં રીત, રવેશ. Subs. Custom, mode, usage.

અએવે-ગુમાની, aêvé-gumānī. કિં અં બેશક-પણથી. Adv. Undoubtedly, unquestionably.

અ-દોસ્ત, અ-ઝોસ્ત, a-dōst, a-zōst. નાં દોસ્ત—મિત્ર નહીં, નહીં આહનાર, દુશ્મન, શત્રુ. વિં દોસ્ત વગરનું. Subs. Not a friend; one who does not regard with affection; an enemy, a foe. Adj. Friendless. (Prohib. + ૧૭૨ = Av. ૨૧૫ = Sans. दुष्ट = Per. دوست, Av. Rt. دوست = Sans. Rt. दुष्ट.)

અઈકખતારી, aiukhtârī. વિં નહીં કુદનારે, કોશેશ નહીં કરનારે. Adj. Not leaping—endeavouring.

અએ-વસ્તારી, aê-vastârī. વિં નહીં બીછાવનારે. Adj. Not spreading or laying (a carpet, &c.)

અ-દોસ્તી, a-dōstī. નાં મોહોખત—દોસ્તી વગરની હાલત; દુશ્મની. Subs. Absence of friendship—love, absence of regard—good graces; enmity.

અ-દોશ્ત a-dōst. નાં નહીં દોસ્ત, દુશ્મન. Subs. Not a friend; an enemy. Comp. Per. دوست

અ-ગંગીદન, a-gangīdan. કિં (દેવનું) નહીં ખાવું.

V. Not to eat (applied to *devs.*) Av. ૭૩૦૯ = Sans. घस्.

॥૧૦૪૫૫ અ-યુગીદન, a-yûgîdan. ક્રિ० નહીં બાંધવું—જોડવું; છુટું રેહેવા દેવું; મજબુત નહીં કરવું. V. Not to tie—join—fasten; to let loose; not to strengthen.

॥૧૦૪૫૫ અ-ગંદીદન, a-gandîdan. ક્રિ० ગંધ—વાસ નહીં મારવું; નહીં ગંધાવું. V. Not to stink—stench, not to emit a strong offensive smell. Prohib. + ૧૦૪૫૫ = Av. ૧૦૯ = Per. گندیدن

॥૧૦૪૫૫ અ-જોસ્તન, a-jôstan. ક્રિ० નહીં ધુંડવું—શોધવું. V. Not to seek—to inquire, not to search. Contrast Per. جستن

૧૦૪૫૫ અ-જોસતરશ્ને, a-jostrashné. વિ० મેલવવા વગર, નહીં મેલવવું. Adj. Without obtaining.

૧૦૪૫૫ અ-દુસ્રોબી, a-dusrôbî. ના० અદનામી વગરની હાલત, હીનપસ્તી વગરની હાલત. Subs. Freedom from disgrace—ignominy.

૧૦૪૫૫ (અઈવિસુસ્રેમ, aîvîsrusrêm. ના० દહાડાની

૧૦૪૫૫ (ચોથી ઘેહેનું નામ, એક ફરેસ્તાનું નામ. Subs. *Aivîcruthrem Gêh*, name of the 4th Gêh; name of one of the angels. Av. ૧૦૪૫૫

૧૦૪ અગનીન, agnî. વિ० ખરાખર, એકસરખું; જુમલે, એકંદર, એકકું. Adj. 'Similar, alike; in the aggregate; upon the whole.

૧૦૪ અ-ગોબ, a-gôb. ના० નહીં બોલનારું, ખરાબ વાચા. Subs. One that does not speak, bad speech.

- ૪૪૪ અએદુન, aêdûn. ક્રિ० અં એ રવેશે. Adv. In this manner, thus.
- ૪૪૪ અ-એજન, a-jôjan. વિ० દેરમ—પૈસા વગર, મુકલેસ. Adj. Destitute of *derem*—money, poor.
- ૪૪૪ આઈનીન, âinîn. નાં જેબ, રોનક, શીંગાર; તરેહ, રવેશ, કાયદો. Subs. Grace, ornament, elegance, mode, custom, manner. (Comp. Av. *âinîn* = Sans. अयन = Per. آئین)
- ૪૪૪ આહીન, âhîn. નાં હોદું. Subs. Iron. Comp. Pehl. *âhîn*
- ૪૪૪ દો-એજન, dô-jôjan. નાં બે દેરમ. Subs. Two *derems*.
- ૪૪૪ યસ્ની, yasnî. નાં પુંજનાર, માનનાર. Subs. A worshipper, an adorer, a believer.
- ૪૪૪ સેનીન, sênîn. વિ० તેવડું; ત્રમણું. Adj. Triple; threefold.
- ૪૪૪ સે-વીન, sê-vîn. નાં ત્રણ માણસ. Subs. Three persons.
- ૪૪૪ આઈનીની, âinînî. નાં આલચલણ, રીતભાત, સણુક. Subs. Manners, behaviour, custom, conduct.
- ૪૪૪ આઈનીનીહા, âininihâ. ક્રિ० અં કાયદાસર, હોકમ મુજબ. નાં આઈનાઓ, આરશીઓ; કાયદાઓ. Adv. According to a rule or precept. Subs. Mirrors; usages, customs.
- ૪૪૪ આઈનીની, âinînî. નાં તરીકો, રસતો, કાએદો. Subs. Usages, manners, roads, paths, rules.

૧૧૫૭-૧૧૫૮ આઈનીની-આશકારે, âinîni-âshkârê. નાં
અહેરસ્તો, અરી રીત. Subs. A public road—path;
a true custom—way.

૧૧૫૮ આગોયોઈત, âgôyôit. વિં એતરને લગતું. Adj.
Relating to a field. (Comp. Av. ૧૧૫૮૦૦૦૦૦૦, Sans. गव्यूति.)

૧૧૫૯ અઈનીન, ainin. નાં કીનો, કપટ, અદાવત. Subs.
Malice, spite, rancour, grudge. (Comp. Av. ૧૧૫૯૦૦૦ = Sans. एनस्.)

૧૧૬૦ અએવ-ગુન, âêva-gun. નાં એક ગુણ—અત—તરેહ.
Subs. One kind—sort, one method—manner.

૧૧૬૧ અગ્નીન, agnî. કિં અં તે વખતમાં, ત્યારે. Adv.
Then, at that time. (This word may be read
also “agnyûn.”) Comp. Per. اکنون, کنون

૧૧૬૨ અબવીન, abvîn. નાં હમેલ, અયું. Subs. Preg-
nancy; a child.

૧૧૬૩ આઈનીન, âinî. નાં દગલબાજ, ખીઆંનત, નારાસ્તી.
વિં લોહાનું, પંચકુટ ધાતુનું બનાવેલું. Subs. Knavery,
roguery; untruth; dishonesty. Adj. Made of
iron, made of different metals.

૧૧૬૪ આઈનીન, âinî. નાં એક ગામનું નામ. Subs. Name
of a town—village. See ૧૧૦ âinî.

૧૧૬૫ આઈનીને, âinînê. નાં દગલબાજ, નારાસ્તી. Subs.
Treachery; untruth.

૧૧૬૬ ખીનીન, khînin. નાં કીનો. Subs. Revenge, spite.

૧૧૬૭ સે-વીન, sê-vîn. નાં ત્રીજે મરદ; ત્રીજું. Subs. The
third man; the third.

૧૫૫૫ આઈનીને, âininê. નાં આએનો, આરશી ; જેબ, જન્ન-
ત, રીત, રેવાજ, જત, તરેહ, ઈનસાફ, દાદ ; રસ્તો ; બીલોર ;
એક જતનો ઉંચો અને નરમ પથ્થર, કે જેમાંથી યાકુત—જ-
મરૂદ અને બીજાં ઝહવાહેરો નીકલે છે ; કીમીઉ. Subs. A
mirror, a looking-glass ; ornament, grace ;
manner, custom, kind, sort, species ; justice,
attention to the complaint of an injured party ;
road, path ; crystal-glass ; a kind of soft pre-
cious stone from which rubies, emeralds, and
other jewels are produced ; alchemy.

૧૫૫૫ આઈનીનતર, âinîntar. વિં વધારે કાએદાસર.
Adj. More agreeable to law.

૧૫૫૫ અદુદને, adûdanê. See ૧૫૫૫ âinîné.

૧૫૫૫ અદુદને, adûdanê. See ૧૫૫૫ adûdanê.

૧૫૫૫ આઈનીને, âinîné. See ૧૫૫૫ âinîné. Dînk. નાં
આવડું જડું, આવડું, આવડ ; ચાલચલણ ; રોનક. વિં
ભાતભાતડું, તરેહવાર, જુદું જુદું. Subs. Frequenting ;
coming ; income ; manners, behaviour, elegance,
beauty. Adj. Of various kinds, different ;
as in ૧૫૫૫ ૧૫૫૫ ૧૫૫૫ ૧૫૫૫ ૧૫૫૫

૧૫૫૫૫૫ આઈનીને-આવરી, âininê-khâvarî. નાં પૂર્વ
દિશાનો આએનો ; આકતાબ, સૂર્ય. Subs. The mirror
of the east ; the sun. (Comp. ૧૫૫૫ + ૧૫૫૫ ; ૧૫૫
= Per. خاور = the east.)

૧૫૫૫૫૫ આઈનીનગાન, âiningân. નાં એક રીત પ્રમાણે
ચાલનારા. Subs. Those who follow one course,
those that go after one mode of life.

૧૭૧૫૪ ૧૭૧૫૪ આઈનીને-અલેકઝેન્દરી, *âininê-alêkzêndarî*.

નાં એસકંદરી આઈનો, કે જે અરેસતાતાલીસે પોતાના હુન્ન-રથી બનાવ્યો હતો; આકૃતાબ. Subs. The mirror of Alexander, made by the skill of Aristotle; the sun. Comp. Per. آئينه اسکندري

૧૭૧૫૪ આઈનીનગી, *âinînagî*. નાં રીતિ, તરીકો. Subs. Habit, practice, mode.

૧૭૧૫૪ આઈનીને-દાસુન, *âininê-dâsun*. આઈનો રાખનાર; માથું બોડનાર; હાથ. Subs. One who keeps —holds a mirror; one who shaves the head; a barber.

૧૭૧૫૪ આઈનીને-યમ, *âininê-yam*. નાં જમશેદનો આઈનો; જમશેદી જમ; એ જમ એવી બનાવી હતી કે તેમાંથી તમામ આલમ જણાતી હતી. વહી તેમાં જોયાથી આવતી આકૃત અથવા ખરાબી અથવા કોઈબી બનાવ આગમયથી જણાતો હતો. કોઈ ચીજ ગુમ થઈ ગઈ હોય અને માલુમ નહીં પડતી હોય તો તેમાં જોયાથી તે ક્યાં છે તે માલુમ પડતું હતું. એ જમ પાદશાહ કેખશરના વખત સુધી હતી. Subs. The mirror of Jamsheed; the (divining) bowl of Jamsheed; it was (said to have been) so made that it represented the whole universe. Again, it indicated beforehand coming dangers or calamities. A reference to it also told the whereabouts of anything lost or misplaced. This bowl was in existence till the time of Kaikhosru. Comp. Per. جام جم

૧૭૧૫૪ આઈનીનેગર, *âininêgar*. નાં કીમીઆગર. Subs. An alchemist.

۱۹۲۸ આઈનીને, âinîné. ક્રિં અં એ પ્રમાણે. Adv. In this manner.

۱۹۲۸ આઈનીને-દો-એ, âinîné-dô-ê. ક્રિં અં એક બે રીતે. Adv. In one or two ways.

۱۹۲۸ આઈનીને-ચખારી, âinîné-chakhâri. નાં ચીનનો આઈનો. Subs. The mirror of China.

۱۹۲۸ આઈનીને-ચેહેરી, âinîné-chéhêrî. નાં ચેહેરાનો આઈનો, ચેહેરાની નેબાએશ. Subs. The mirror of the face (lit.); gracefulness of features.

۱۹۲۸ અદુદને-પરસ્તી, adûdanê-parastî. નાં પૂજનો તરીકો, તનને નમાવવા સાથે ખંદગી કરવી. Subs. The mode of worship; praying with a sacred inclination of the head.

۱۹۲۸ અબુ-ગોરગ, abû-gôrg. નાં વરૂનો બાપ, લોંકરી. Subs. The father of the wolf (lit.); a fox. Comp. Per. ابو + گرگ

۱۹۲۸ આઈનીન-પરસ્તી, âinîn-parastî. નાં રેવાન પ્રમાણે ચાલવું, ખીદમત—ચાકરી કરવી. Subs. Closely following the usage, adherence to custom; service, attendance.

۱۹۲۸ અઈની, aînî. નાં જાવાન, જીભ. Subs. The tongue.

۱۹۲۸ અઈનીક, ainîk. નાં કપાલ; ફોજ, લશ્કર. Subs. The forehead; an army, a force. Av. ۱۹۲۸ Sans. अनिक.

۱۹۲۸ અ-જુદે, a-jûdê. વિં નહીં ખાધેલું. Adj. Not eaten.

۱۹۲۸ અ-બુન્દે, a-bûndê. See ۱۹۲۸ a-bûndê.

અવિઝઝા અ-એવીઝ-ચ, a-êvîzha-ch. વિં નેક પણ—બી નહીં.
Adj. Not even virtuous—good.

અવિઝઝા હુફ-ચ, hûf-cha. વિં શારૂં, નેક. Adj. Good,
virtuous, fine. Corrupt form of અવિઝઝા

અવિઝઝા આવીઝ-ચ, âvîzha-ch. વિં નેક—પવિત્ર—પાકબી.
Adj. Even virtuous—pious—good. Comp.
Per. ويتر , ويتر

અવિઝઝા યોગદ, yôgad. નાં હોરનો ચુરો; ઝુંસરી. Subs.
A ploughshare, the part of a plough which
cuts the ground at the bottom of the furrow;
a yoke.

અવિઝઝા અએવીઝુશ, aêvîzush. નાં એક જતના કુતરાનું
નામ છે, કે જેના કાન ઘણા મોટા હોય છે. Subs. A kind
of long-eared dog. Comp. Av. اءءءءءء

અવિઝઝા અ-જવીદ, a-javîd. વિં જુદું—છુદું નહીં, અંતર વગર-
નું; સાથે. Adj. Not different—separate; in
union, in company with, disunited. Contrast
Av. اءءءءءء, Per. اءءءءء

અવિઝઝા અદુવ, adûv. Dînk. હબં અંચા, અથવા. Conjun.
Or, either. Corrupt form of અવિઝઝા aduv.

અવિઝઝા અયુજદ, ayujad. નાં કાશેશ, તજવીજ. કિં ચાલેછે.
Subs. Endeavour, effort, exertion. V. Goes,
walks.

અવિઝઝા અ-જવીદાકી, a-javîdâkî. વિં ફરક—તફાવત
નહીં કરનારું. Adj. Not making any difference—
distinction.

જાવિદાક-કરદન, a-javîdâk-kardan. ક્રિ०
જુદું ન કરવું, ચુંટી ન કાઢવું. V. Not to separate—
cull—select.

જાવિદાર, aê-nîdâr. ના० નહીં ખેંચનાર—તાણ-
નાર. Subs. One who does not pull—draw.

જાવિદાર, a-javîdâr. ના० જુદાઈ નહીં રાખનાર,
સંબંધ રાખનાર. Subs. One who keeps no distinc-
tion—difference, one who keeps connection.

જાવિદાર, a-jud-târ. ના० એકજ તાર, જુદો તાર
—દોરો નહીં. Subs. The same thread, not a
different one.

જાવિદાર, a-davidâr. ના० નહીં દોડનાર. Subs.
One who does not run.

જાવિદારી, a-javîdârî. ના० જુદાઈ વગરની
હાલત, એકમલતાપણું. Subs. State of being not
different, similarity.

જાવિદારી, ayûkhtârî. ના० લડાઈ. Subs.
A fight, battle.

જાવિદારીહા, a-javîdârîhâ. ક્રિ० અ० જુદાઈ
રાખ્યા વગર, એકસંપીથી. Adv. Without keep-
ing any distinction—difference, harmoniously,
peaceably.

ખાવિદારીહા, khînîdârîhâ. ક્રિ० અ० કીનાની
રીતે. Adv. Revengefully.

જાવિદી, a-javidî. વિ० ફરક—તફાવત વગર.
Adj. Having no difference—distinction. Con-
trast Per. جدائي

દો-દવીત-બાઝ, દો-જવીદ-બાઝ, dō-davit-bâzâ, dō-javid-bâzâ. નાં એ હાથ લામબા કરીએ તેટલું માપ, એક વામ. Subs. The space between the extremities of both arms extended; a fathom. Comp.

𐭩 = Av. 𐭩 + 𐭩 = Av. 𐭩 + 𐭩 = Av. 𐭩 = Sans. बाहु = Per. بازو

જાવિદ-જાવિદ, a-javîd-javîd. વિં જુદું જુદું—છુટું છુટું નહીં; સાથે મલેલું. Adj. Not separate, not disconnected—detached; combined, united.

અઈનીદે, ainîdê. બૂં ફૂં કીનો કીધેલું—રખેલું. Past Partic. Harboured revenge, entertained malice—spite.

અ-ગંદ-તન, a-gand-tan. નાં ગંદ વગરનું તન, બો નહીં મારતું તન. Subs. An unstinking—unstenching body.

અ-દોદ-તન, a-dôd-tan. વિં બીજાં તન વગર, બીજાંની સામેલગીરી વગર. Adj. Without any other body, without being associated with any one.

અ-જાવિદ-વન, a-javid-van. વિં જુદી શિકલનું નહીં તે, એકજ શિકલનું. Adj. Not of a different shape—form; having the same features.

અ-જુદ-તન, a-jud-tan. નાં જુદું તન નહીં, એકદીલી. Subs. State of being not of a different body (lit.); oneness of heart or mind.

અ-જોઈદન, a-jôîdan. કિં નહીં હુંડું—શોધવું, જોસ્તે-જો નહીં કરવી. V. Not to seek, not to inquire for—ask for.

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-દવીદન, a-davidan. ક્રિ० નહીં દોડવું, ફુટી નહીં
નીકલવું, શેતાખી નહીં કરવી. V. Not to run—spring
up—hasten. Contrast Per. ۛ ۛ ۛ

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-યનગ-તન, a-yang-tan. ના० બદશેકલ તન, ખરાબ
દેખાવનું તન. Subs. An ugly—deformed body.

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-જવીદ-વજર, a-javíd-vazír. ના० જુદો હોકમ
નહીં, એકસાન—સરખો હોકમ. Subs. Not a separate
order, similar order. Comp. Av. ۛ + ۛ ۛ + ۛ ۛ ۛ

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-જવીદગાન, a-javíd-gân. ના० જુદા નહીં તે.
Subs. Those that are not separate.

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-જવીદ-કર્દ, a-javíd-kard. ભૂ० કૃ० જુદું નહીં
કીધેલું, ઘુટેલું—કાટેલું નહીં; જોડેલું, વલગેલું. Past
Partic. Not made different, not burst—torn,
not broken, joined, united, clung to. ۛ + ۛ ۛ =
Av. ۛ ۛ ۛ + ۛ ۛ = Av. ۛ ۛ ۛ = Per. ۛ ۛ ۛ

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ દો-જવીદ-ગુન, dō-javíd-gûn. ના० બે જુદા રંગ—
ચુણ, બે જુદી ખાસી અત. Subs. Two different colors
—attributes.

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-જુદ-તર, a-jud-tar. વિ० વધારે જુદું નહીં, થોડું
મલતું, પડત—રદ નહીં. Adj. Not more different—
dissimilar, somewhat alike; not fallow—deso-
late; not cast off—rejected.

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-જુદ-તરી, a-jud-tarî. વિ० વધારે જુદાઈવાળું
નહીં, થોડા સંબંધનું. Adj. Of not more difference,
being somewhat connected.

॥ ११ ॥ ११ ॥ ११ ॥ અ-જુદ-તર-મદમયુનતન, a-jûd-tar-madama-

mûnatan. ક્રિ० પડત—પડતું નહીં મેલવું; આહવું. V. Not to leave uncultivated, not to neglect—let alone; to regard with affection.

ગાફીઅ અએવીમંદ, aêvîmand. વિ० તરફવાળું. Adj. Of or belonging to one side (lit.); inclined to favour one party.

અદુદને, adûdanê. See અદુદને adûdanê.

અએવ-બર, aêva-bar. ના० એક ફલ. Subs. One fruit.

અયુબર, ayûbar. વિ० રીમન; પાંગણું; એલાહેદું, અબ-ડાએણું, એખણું. ના० મુવેણું બચું જણનાર ઓરત, ફરજંદ જણતાં ઓરત યુજરી હોએ તેને કેહેછે. Adj. Defiled, polluted; lame, crippled; separate. Subs. Lonely, *menstruapatiens* (*mulier*); a woman that dies in giving birth to a child.

આયન-ગર, âyan-gar. ના० લોદું ઘડનાર, લોહાર. Subs. A blacksmith. Per. آہنگر

અન-ગેરાંની, an-gêrânî. ના० બારી નહીં તે, મોઢું નહીં તે. Subs. State of being not heavy—dear.

અનીરાની, anîrânî. ના० જુદેદીની. Subs. State of being in a different religion.

અયુબર-ઓમંદ, aûbar-ômand. વિ० વાંઝિયું, અફ-લવાન. Adj. Barren, fruitless.

અયુબરી, ayûbarî. ના० મુવેણું બચું જણનાર ઓરત-

ની હાલત. Subs. The state of a woman delivered of a dead child.

૧૧૭૧ અએવેરશત, aêvêrasht. નાં એક યુનાહનું નામ, કે જેનો તોલ ૩૩ દેરમનો થાયછે. Subs. Name of a sin called *Avâverêsh*t, being 33 *dêrems* in weight (traditional). Comp. Paz. ૧૧૭૧

૧૧૭૨ અયુકરદગીહા, ayûkradgîhâ. કિં અં સાથે મલીને, એકઠા. Adv. Conjointly, in union, combined.

૧૧૭૩ અ-ગુન, અ-યુન, a-gun, a-yun. વિં વગર ગુણનું, બેલેહજત, ખરાબ જત, બેડોલ, ખરાબ રંગનું, કદરૂપું. Adj. Devoid of any good quality, insipid, tasteless, low-born, ill-shaped, ugly, of a bad colour. (Prohib. * + ૧ = Av. ૧૧૭૩ = Per. گونہ)

૧૧૭૪ અદવર, advar. વિં બેશક, શક વગરનું. Adj. Undoubted, doubtless.

૧૧૭૫ અદુન, adûn. નાં જેબ, આરાએશ, સણગાર. Subs. Grace, ornament.

૧૧૭૬ અબુન, abûn. વિં દેવાનું, હડપું; થડ વગરનું, શરૂઆત વગરનું. Adj. Mad, rabid; having no stem—beginning.

૧૧૭૭ અયૂ, ayû. વિં એક, સર્વં તે. Adj. One, Pron. That, which. Av. ૧૧૭૭ Sans. एक, Per. یک Comp. Pehl. ૧૧૭૭

૧૧૭૮ અયુન, ayûn. નાં યુનાની પાદશાહ; યુનાની. Subs. A Grecian king; a Grecian.

૧૧૭૯ આઈન, âin. નાં રોનક, આરાએશ, રવેશ, રીત; તરેહ,

દીન, ઈનસાફ, પરકાર. Subs. Elegance, grace, ornament, custom, manner, sort, religion, justice, kind, way.

૧૧૪ આબુન, âbûn. નાં કુવાનું તલીઢં. Subs. The bottom of a well.

૧૧૪ આયન, âyan. See ૧૦ âyan.

૧૧૪ ખીન, khîn. વિં કીનાખોર, કપટી, દેશખાવી. Adj. Harboursing revenge—ill feelings, spiteful.

૧૧૪ યસ્ને, yasnê. નાં યશનેમ યુઈરીમ, નામની ખંદગીના હા. Subs. Chapters of the prayer called *yaçnem çuirîm*.

૧૧૪ યો-ગુન, yô-gûn. વિં એક રંગનું, એક તરાહનું. Adj. Of one colour—sort—kind.

૧૧૪ હયુન, hayûn. નાં લશકર, આડે મારગે લઈ જનાર. Subs. An army ; one who carries in a wrong way.

૧૧૪ હીન, hîn. નાં પોલાદ. Subs. Steel.

૧૧૪ હીન, hîn. નાં કીનો, દુશમની. વિં હીણું ; કીનાખોર. Subs. Revenge, enmity. Adj. Base, mean ; vindictive.

૧૧૪ હી-વ, hînva. નાં દાડમડી. Subs. A pomegranate tree.

૧૧૪ અ-ગુના, a-gunâ. વિં વગર ગુણનું, કદરૂપું, ખરાબ રંગનું, વગર તારીફનું ; બેકાયદે. Adj. Devoid of any good quality, ill-shaped, ugly ; of a bad colour, unworthy of praise—good opinion, improper, irregular.

અગન્ધા, a-gandhâ. વિં ગંદ વગરનું. Adj.
Not stinking.

અગુન્દી, a-gûndî. વિં લશ્કર વગરનું. Adj.
Having no army.

અદનદી, a-dandî. વિં બબડતું નહીં. Adj. Not
grumbling.

અબુ-વ-ખાહ, abû-va-khâh. નાં બાપ ને બાઈ.
Subs. Father and brother. Comp. Ar. ابو واخ

અગુનાહી, a-gûnâhî નાં ગુનાહ—બાપ વગરની
હાલત; નીરપરાધીપણું. Subs. Freedom from guilt
—sin; innocence.

અયુનાક, અઈવાક, ayunâk, aivâk. વિં એકલું,
એકજ, જેનો એડીઓ નહીં તે. Adj. Alone, single,
solitary, unique, having no equal.

હીનવાક, હદનવાક, hînvâk, hadanvâk. નાં દાડ-
મડી; એવીઅંધન; કુસ્તી. Subs. A pomegranate
tree; *Âivianganhan*; *koshtî*.

આઈનાદ, âinâd. કિં રીત—કાયદા મુજબ હોએ. નાં
રીતો, તરેહો. V. May it be according to usage
—custom! Subs. Manners; kinds.

આઈન-એરદ, âin-khêrad. કિં અં અકકલની રીતે.
Adv. Reasonably, in consistency with good
sense.

અગુને, a-gunê. See અગુના a-gunâ.

અગન્દ, a-gand. વિં ગંદ—વાસ વગરનું. Adj. Hav-
ing no stink—stench. Contrast Per. کاند

હીને, hinê. See હીન hîn.

અ-ગુની, a-gunî. નાં ગુણ વગરની હાલત, કદરૂપાપણું.

Subs. Absence of any good quality ; ugliness, shapelessness.

અદુવ-શ, adûva-sh. સર્વં યા તે. Pron. Or that.

આસુનશ, âsûnash. કિં અં ત્યારે. Adv. Then.

આઈને-યહાન, âînê-yahân. ન્નાં યજ્ઞદી તરીકો—
મારગ. Subs. The divine path—way.

ઓશાન, ôshân. સર્વં તેઓ. Pron. They.

આ-ગોશશ્પતી, â-gôshashpatî. વિં કુદનારૂં,
છલાંગ મારનારૂં. Adj. Leaping, jumping.

ખીને-આહન, khînê-âhan. નાં તીખું—અરૂં લોટું,
કોલાદનું લોટું. Subs. Steel ; hard and refined iron.

અ-બુનશુની, a-bûnshûnî. કિં મા આહતો તું.
V. Don't love—regard with affection.

અબનુસ, abnûs. નાં અબનુસનું લાકડું. Subs.
Ebony. Comp. Per. ابنوس

અ-દવંદેહ, a-davandêh. નાં નહીં દોડનારૂં—ઉતાવલ
કરનારૂં. Subs. One that does not run—hasten.

અ-બુનેશ્તે, abûnêshâtê. See અ-બુનેશ્તે.

અ-બુદીએ, a-bûdîê. નાં નાબુદી. Subs. An-
nihilation, extinction.

અ-બુન્દગી, a-bûndagî. કિં અં વગર તાબેદારી
તરીકે, આપએખતીઆરી તરીકે. Adv. Not obsequi-
ously, independently.

અ-બુન્દેઈ, a-bûndêî. નાં અધુરાપણું. Subs.
Imperfection.

જીજી અ-દુનેસ્ત, adûnêst. વિ० નાદરોસ્ત, પુરું—આખું નહીં
સહીસલામત—ખરું નહીં. Adj. Improper ; not per-
fect—whole ; not safe—right.

જીજી અ-દુનેસ્તી, a-dunêstî. ના० દરોસ્તી વગરનું,
નાદરોસ્તી, સુધારા વગરની હાલત. Subs. State of be-
ing not perfect—sound, absence of reform—
improvement. Contrast Per. دروستی

જીજી અ-દુનેસ્ત-પદ, a-dunêst-pad. ના० નહીં દરસ્ત
કરનાર પતી, ખરાબ હાડવર્ધદ, ખરાબ—બેસમજ દાકતર.
Subs. One who does not set things right (lit.);
an unskilful bone-setter, an inexperienced
doctor.

જીજી અગુનસ્ત, અએવિનસ્ત, agunast, aêvinast. વિ०
ખાલેસ, પાક, ગડબું નહીં. Adj. Pure, unsullied,
undefiled, not turbid.

જીજી અ-દુનસ્ત, a-dunast. વિ० દરોસ્ત—ખરાબરું નહીં,
નાદરોસ્ત, સાચું નહીં, સુખી નહીં. Adj. Not entire—
perfect, not right—proper, not good—happy.
Per. نادرست

જીજી અ-દુનસ્તી, a-dûnastî. વિ० વગર સલામતીનું.
Adj. Unsafe, insecure.

જીજી અએન-વીન, aên-vîn. ના० આંખે જોનાર ; આંખ,
નજર, નેઘા કરવી. Subs. One who sees with his
eyes ; the eye, sight, paying attention to.

જીજી અગનીન, agnîn. ના० જુમલો, સરચાલો. વિ० એક
જગોએ એકઠું થવું. Subs. Amount, sum total. Adj.
Gathering in one place.

૧૧૧૪ અ-ગુન્દે, a-gundê. નાં ખરાબ ઘઉં—આટો. વિં મેંદા
વગર. Subs. Bad wheat, bad flour. Adj. Having
no fine wheaten flour. Contrast Av.

૧૧૧૪ ખુનીદે, khunidê. કું વિં કુટેણું. Partic. Adj.
Pounded, thrashed.

૧૧૧૪ આહનગર, âhangar. See ângar.

૧૧૧૪ હીવ-નેરંગ, hiv-nêrang. નાં સુખની કીરીઆ.
Subs. The ceremony of *khûb*.

૧૧૪ અ-બુન, a-bûn. નાં બેખ, જડ. Subs. A root,
source, origin.

૧૧૪ આઈનીન, âînîn. કિં અં રીત પ્રમાણે, માફક. Adv.
According to the usage—custom.

૧૧૪ હયુન, hayûn. નાં લશકર. Subs. An army.

૧૧૪ આસુન-વદ, âsûn-vad. કિં અં જ્યાં તલક—સુધી.
ત્યાં તલક—સુધી. Adv. Till, until, as long as.

૧૧૪ ખીનવંદ, khînvand. વિં કીનાવાણું. Adj. Vin-
dictive, revengeful.

૧૧૪ દાનંદ, dânanand. કિં તેઓ જણે—પીછાને. V. They
* may know—recognise.

૧૧૪ હીન-નંગ, hîn-nang. નાં હલકી આબર. Subs.
Low honour.

૧૧૪ અએવ-વુન, aêva-vûn. નાં એક ઝાડ. Subs. One
tree. Comp. Av.

૧૧૪ આઈન-વુન, âîn-vûn. કિં અં ફલાણી રીતે. Adv.
In such and such a manner.

૧૧૧૫ ખીનિ-વન, khîné-van. નાં કીનાનો નાશ કરનાર, કીનાને
મૂલમાંથી ઉખેડી કાઢનાર. Subs. One who destroys
revenge ; one who uproots spite—rancour.

૧૧૧૬ હેન-વન, hên-van. નાં લશ્કરને વિખેરી નાખનાર.
Subs. One who disperses an army. Comp.
Av. 𐬨𐬀𐬢𐬀 + Av. Rt. 𐬀𐬢

૧૧૧૭ હયુનચ, hayûnacha. See ૧૧૭ hayûn.

૧૧૧૮ અ-ગુને, a-gunê. વિં શિકલ વગરનું, રંગ વગરનું, રીતભાત
વગરનું, બેરોનક. Adj. Shapeless, colorless ; having
no manners and customs, having no elegance
—grace. (Prohib. 𐬀 + ૧૧ = Av. 𐬀𐬢 = Per.

(કોને)

૧૧૧૯ યો-ગુન-કરદે, yô-gûn-kardê. કૃં વિં એક રંગનું
કીધેલું. Partic. Adj. Made of one colour.

૧૧૨૦ આસુન-ચ, âsûna-cha. ઉભયાં અં તોપણ, જેવારે
પણ. Conjun. However, whenever.

૧૧૨૧ હીન-ચ, hîna-ch. *વિં હિછું પણ. Adj. Even
base—low (lit.)

૧૧૨૨ અ-ગુનજર, a-gûnjâr. વિં વિગત વગરનું. Adj.
Without particulars—detail.

૧૧૨૩ અદુવ-ચે-શ, adûv-chê-sh. સર્વં યા જે કંઈ.
Pron. Or whatever—anything.

૧૧૨૪ અયુતુમ, ayûtum. વિં એકલું, એકન. Adj.
One, only one.

૧૧૨૫ ખીન-તુમ, khîn-tum. વિં ઘણોન કીનાખોર. Adj.
Most vindictive.

ફીજીય હયુન-તુમ, hayûn-tum. નાં ઘણું લશકર. Subs. Numerous army.

ફીજીય હીન-તુમ, hîn-tum. વિં ઘણું જ હીણું. Adj. Basest, meanest.

—હામ્ } હીનવાએ, હદનેપાક, hînvâe, hadanêpâk. નાં
૧૪૫૧૪ } દાડમડી. Subs. A pomegranate tree.

ફીય આઈનમ, âinam. સર્વં મારી માફક. Pron. Like me.

ફીય યાવુમ, yâvûm. સર્વં યાહું, અથવા હું. Pron. Either I, or I.

જીય અદવર, advar. વિં બેશક, શકવગરતું. Adj. Undoubted, doubtless.

જીય ખીનવર, khînvar. વિં કીનાખોર. Adj. Vindictive, revengeful.

જીય અએવક, aêvak. સંખ્યાં વિં એક, એક, કોઈ, બીજું ; માત્ર એખણું, અદુણું, એખણું એક, મુખ્ય, પેહેણું ; ખરેખર. Numer. Adj. One, some one, any one, another ; only, lonely, single, only one ; chief ; first ; real. (See ૪ aêva). Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. एक = Pâz. ૬, ૧૬, ૧૪૦ Per. یک

જીય આઈને, âinë. નાં આઈનો, તખ્તો. Subs. A looking-glass, a mirror, a pane of glass.

જીય ખીને, khînê. નાં કીનો, વેર ; ઘર, મકાન. Subs. Revenge, spite, ill feeling ; house, abode, mansion. Per. کینه

જીય યોઘ, yôgh. નાં ઝુંસરી. Subs. A yoke. Per. یوغ

જીયુજીય અએવકા-અએવક, aêvakâ-aêvak. કિં અં એકા-

એક, અચણ, એકેક, ગાફેલીથી. Adv. Suddenly, unexpectedly, all at once; one by one; unwarily, *off one's guard*. Per. یکایک

અગ્રાંશ અગ્રાંશ, a-gôkâêsh. નાં ગવાહી વગરની હાલત. Subs. Want of evidence—testimony.

અગ્રાંશ અગ્રાંશી, a-gôkâsí. નાં ગવાહી—દલીલ વગરની હાલત. Subs. Want of proof—argument, want of evidence—testimony.

અગ્રાંશ અગ્રાંશી, aêvak-âínínê. ક્રિં અં એકનરીતે. Adv. In a uniform manner; with even tenor.

અગ્રાંશ અગ્રાંશ, aêvak-aêvak. ક્રિં અં એકેક, વિસ્તારીને. વિં જુદું જુદું. Adv. One by one, in an expatiating manner. Adj. separate, distinct.

અગ્રાંશ અગ્રાંશ, aêvak-ênman. નાં એક આંખ; ને આંખી કે આંખનું તેજ કમ રાખે તે. Subs. One eye; one individual with less brightness of the eyes.

અગ્રાંશ અગ્રાંશ, aêvagân, ayugân. વિં સુવાકેક; બોલવા ઘટતું; એકને લગતું; એક, એખણું; બજાવવું; એક દેલ. Adj. Conformable, consonant, congruous, worthy to be spoken, belonging to one; one; lonely; fulfilling, in concord—union.

અગ્રાંશ અગ્રાંશી, યોગાંની, aêvagânî, yôgânî. નાં એકદીલી, સાફદીલી; એખલપેટાપણું; બચપણ, એગાંની. Subs. Concord, unanimity, purity of heart; selfishness; childhood; unity, union.

અ-દોગાની, a-dôgânî. વિ. વિગત—ખોલાસા—
દલીલ વગરનું. Adj. Without particulars—details
—arguments.

અ-યોગાનીદન, a-yôgânîdan. ક્રિ. ચુસ્ત ન રહેવું.
V. Not to be devoted—strongly attached.

અ-દોગાનીદન, a-dôgânîdan. ક્રિ. બીજી મરતબે ન
કરવું. V. Not to do a second time.

અએવગાન, અયુગાન, aêvagân, ayugân. See
aêvagân, ayugân.

અએવગાને, યોગાને, aêvagânê, yogânê. વિ. એક-
દીલ, એકમત, એકસંપ, એકજ; જેના જેવું બીજું નહીં.
નાં ખોદા. ક્રિ. અં એક મરતબે. Adj. Unanimous,
of one accord—mind, only one, unmatched;
unsurpassed. Subs. God. Adv. Once, one
time. Per. يگانہ

અ-દોગાને, a-dôgânê. ક્રિ. અં બે જુદી રીતે નહીં,
એકસરખી રીતે. Adv. Not in two different ways;
uniformly.

અએવગાનગી, યોગાનગી, aêvagânagî, yôgân-
nagî. નાં એકદીલી, દીલનો ખ્યાર, એકમત, એકડી, મેલાપ,
સલાહસંપ, સંયોગ. Subs. Concord, harmony,
heart's affection, union, contact, unanimity;
an odd number; meeting together, peace.

અયોગાનગી, ayôgângî. નાં નમનતાઈ. Subs.
Submissiveness, humility.

અગોકારીદે, agôkârîdê. ભૂ. ક. ખાધેલું.
Past. partic. Eaten.

૪૭૫૫ અએવક-અર્મી, aêvak-armî. નાં અમીલ ઘોડો; કેલવાયલો ઘોડો. Subs. A noble horse, a broken or well-trained horse.

૪૭૫૫ } અએવકી, aêvakî. સંં વિં એકજ, માત્ર એક,
 ૪૭૫૫ } એકબી, એક જણ, એકકી. Numer. Adj. Only one, single, alone; even one, one soul; an odd number.

૪૭૫૫ અદુઈ, અદવી, aduî, adavî. વિં બેફરેબ, ફરેબ નહીં દેનાર. Adj. Guileless, not intriguing—deceiving. Av. 𐬀𐬀𐬀𐬀; Rt. 𐬀𐬀𐬀 = Sans. Rt. 𐬀𐬀𐬀 = to deceive.

૪૭૫૫ સુકે, sūkê. નાં તરફ, દિશા, બાજુ. Subs. Side, direction.

૪૭૫૫ અએવકી, aêvakî. નાં એકપણું; એકકી, એકજ, એક ચીજ. Subs. Oneness, unity; an odd number; only one, one thing.

૪૭૫૫-૪૭૫૫ અએવકી-અએવક, aêvakî-aêvak. વિં એકનુંએક, એક પુરું. Adj. Only one.

૪૭૫૫૪૭૫૫-૪૭૫૫ અએવકી-અએવક-અએવકી, aêvakî-aêvak-aêvakî. વિં એકનું એકજ, એક પુરું, એકજ. Adj. Only one; one and no more.

૪૭૫૫૪૭૫૫ અયોકશોસ્ત, ayôkshôst. નાં ધાતુ. Subs. Metal. Av. 𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀

૪૭૫૫૪૭૫૫ અયોકશોસ્તાન, ayôkshôstân. નાં સઘલી ધાતુઓ. Subs. All metals.

૧૪૭૩૫૦૧૪ અયોકશોસ્તીન, ayôkshôstîn. વિ० ધાતુનું.
Adj. Metallic, made of metal.

૧૪૭૩૫૦૧૪ અયોકશોસ્તીન-જામે, ayôkshôstîn-jâmê.
નાં ધાતુનું વાસણ. Subs. A metallic vessel.

૧૪૭૩૫૦ અએવક-દાને, aêvak-dânê. નાં મોતીનો હાર, બેમી-
સાલ ગોહર, અમૂલ્ય જવાહર; ગલેબંદ. Subs. A neck-
lace, a string of pearls, an incomparable jewel,
a priceless gem; neck-cloth, a neck-tie.
Per. یکدانه

૧૪૭૩૫૦ અએવક-દાદ, aêvak-dâd. નાં જે ગાય દુનિયાની
સરઆતમાં પેદા થઈ હતી તેનું નામ, કે જેમાંથી પેહેલો આદમ
“ગયોમરદ” પેદા થયો હતો; માત્ર એકજ ઈનસાફ; એક
મજહૂબ; માત્ર એકજ આપેલું. Subs. The name of
the cow which was created at the beginning
of the world, from which the first man
(Gayomard) was born (traditional); the only
justice; one faith; the only given (lit.). Av.

—૧૪૭૩—૧૪૭૩

૧૪૭૩૫૦ અએવક-બર, aêvak-bar. નાં એક તરફ, હલાએદી
બેઠેલી ઓરત; મુવેલું બચું જણનારી ઓરત, બરસતુમમાં
બેઠેલો શખ્સ; અપવિત્ર થએલો શખ્સ. Subs. One
direction—side; a woman sitting apart on
account of menses or child-birth; the woman
giving birth to a still-born child; the person
undergoing the *Barshnûm* ceremony; a defiled
person.

૧૪૭૩૫૦ અએવક-બાર, aêvak-bâr. ક્રિ० અં એક વખત—

મરતબે ; સાથે. Adv. One time, once ; along with, together. Per. یکبار

૫૭૫૫૫ અએવક-બાર-મીઆ, aêvak-bâr-mîâ. નાં એક વખતનું વરસાદનું પાણી ; એક ઓમાસું. Subs. One fall of rain ; one rainy season.

૫૭૫૫ અએવકી, aêvakî. વિં એકડું, સુન-દું. નાં એખલાપણું, એકપણું. Adj. Singular, the best, most excellent. Subs. Loneliness, oneness.

૫૭૫૫ અએવક-દશ, aêvak-dash. નાં એક ચીજમાં બીજી ચીજ મેલવવી ; એક જતનો ઘોડો, જેની મા અને બાપ જુદી જુદી જતનાં હોય. Subs. Mixing one thing with another ; a horse of mixed parentage or breed.

૫૭૫૫ અએવક-સંગ, aêvak-sang. નાં એક પથ્થર. Subs. One stone.

૫૭૫૫ અએવક-દયન, aêvak-dayan. સંં વિં એકમાં. Numer. Adj. In one.

૫૭૫૫૫ અએવક-સુસીઆ, aêvak-sûsîâ. નાં એક ઘોડો રાખનાર, એખલો સવાર. Subs. He who possesses one horse, one rider, only the rider.

૫૭૫૫ અએવક-યદ્દમન, અએવક-જસ્ત, aêvak-yadman, aêvak-jast. નાં એક હાથ ; એક રાહ, એક તરેહ ; એક મીસાલ ; એક શુરા પેહેલવાનનું નામ છે, કે જેને 'યક દસ્ત' કરી કહે છે. Subs. One hand ; one way—mode, an example, a simile ; name of a gallant hero called *Yakdast*.

૫૭૫૫ અએવક-સર, aêvak-sar. કિં અં સરાસર, એખણું, એક બારમી, એક મરતબે. Adv. On an average,

lonely ; from one point of view, in one sense ; one time.

અવકાર-સરખત, aêvak-sarakht. નાં એક ઘણા કામનો કરનાર, એક ઘણો મહેનતુ માણસ. Subs. One who does much work, a hard-working man.

અવકાર-સરેશુતે, aêvak-sarêshûtê. વિં એક તૃત્યાંશ, એક ચીજનો ત્રીજો ભાગ. Subs. One-third ; the third part of anything. Comp. Av.

અવકાર-સરેશુતે

અવકાર-સરે, aêvak-sarê. વિં એકશાન, બરાબર, સરખું. કિં અં હમેશ. Adj. Similar, uniform, equal. Adv. Always.

અવકાર-કીનશની, aêva-kînashnî. નાં એક કરવું, મેલવવું, આમેજ કરવું. Subs. Mixing up, mingling, uniting or blending in a mass.

અવકાર-ગવશની, aêvak-gavashnî. નાં એક સંજ્ઞન—શબ્દ. Subs. One word—sound—speech.

આહીનશને, âhînashnê. વિં નજીશ, મેલું, નાપાક, અરાબ થાએલું. Adj. Dirty, filthy, impure, defiled, spoiled.

અયોકીનીદે, ayôkînidê. કું વિં એક કીધેલું, મેલવેલું. Partic. Adj. Made into one, mixed up.

અવકાર-યોમ, aêvak-yôm. નાં એક દિવસ, પેહેલો દાહાડો, પડવો. Subs. One day, the first day, the first day of either half of a lunar month.

અવકાર-ગોમન-આગ, aêvak-goman-âg. કિં અં

એક એકે. Adv. The first or the one is this that (lit.)

૧૦૧૪ અએવકીક, અદુકદક, aêvakîk, adukdak. નાં સુમરાયલું પાણી—દુધ. Subs. Lukewarm water—milk.

૧૦૧૫ અએવકદદીગર, aêvak-dadîgar. અ-ચં સર્વં એક બીજનું. Indef. Pron. Of one another. Comp. Per. یک دیگر

૧૦૧૬ અએવકબર, aêvak-bar. See ૧૦૧૪ aêvak-bar.

૧૦૧૭ અયુકબર, ayukbar. નાં હલાએદું થએલું માણસ; અપવિત્ર શરીર; સુવાવડી ઓરત—સ્ત્રી; જેને બરસનુમ લીધેલું તે. Subs. One who is isolated (lit.); an impure—defiled body; a female in confinement; one who undergoes the *Barshnum* ceremony.

૧૦૧૮ અએવકદેરા, aêvak-dêrâ. નાં એક ગજ, Subs. One *gaz* (a measure of about 2 feet).

૧૦૧૯ અએવકબરી, aêvakbarî. નાં એક તરફ; એક હિસ્સો—ભાગ. Subs. One side, one portion—share.

૧૦૨૦ અયુબરી, ayubarî. ભાવં નાં હલાએદાયણું; સુવાવડીની હાલત; રીમની. Abstr. Subs. Isolation (lit.); state of confinement (of a woman); defilement; pollution.

૧૦૨૧ અએવકદેરમ, aêvak-dêram. નાં એક દેરમ. Subs. One *derem* (a coin). Per. یک درم

૧૦૨૨ અએવકે, aêvakê. સંં વિં એક, દરેક. Numer. Adj. One, every one.

૧૪૪ ગન્દે, gandê. નાં નરક, ગંધ—વાસ મારતી ચીજ.
Subs. Human or animal excrement ; a stinking
substance. Comp. Av. ગન્દૌ

૭૧૪૧૪ અયોગાનગી, ayôgânagî. નાં એકદીલી. Subs.
Concord, union. Comp. Per. یگانگی

૧૪૪ અએવ-કોબ, aêva-kôb. નાં એક ઘા—જખમ.
Subs. One wound. Comp. Per. کوب (beat-
ing, striking).

૧૪૪ અએવકે, aêvakê. See ૧૪૪ aêvakê.

૭૧૪૪ અએવકી, aêvakî. નાં એકપણું, એકત્વ. Subs.
Oneness, unity, individuality. Per. یکتائی, یکی

૭૧૪૪ અએવ-ક-ચા, aêva-kanyâ. નાં એક વાંસ—વામ.
Subs. One bamboo ; one fathom.

૭૧૪૪ અએવકો-દેહ, aêvakô-dêh. સંં વિં એકને દશ,
અગિઆર. Numer. Adj. One and ten ; eleven.
Av. ૧૪૪૧૪૪ = Sans. एकादशन् = Per. یازد

૧૪૪૪ અએવક-વીન, aêvak-vîn. નાં એક મરદ. કિં અં
પેહેલી વાર, પેહેલું. Subs. One man. Adv. For
the first time ; firstly.

૧૪૪૪ અએવક-વીમન્દ, aêvak-vîmand. વિં એક તરફ
વાલું. Adj. One-sided, prejudiced, biassed.
Comp. Av. ૧૪૪૪ + ૧૪૪૪

૬૧૪૪ અએવકેચ, aêvakêcha. સંં વિં એકબી, અને
એક. Numer. Adj. Even one, and one.

૬૧૪૪ અગ્નીચ, agnîcha. કિં અં હમણાં. નાં સુસ્તી.

આલસાઈ. Adv. Now, at present. Subs. Sloth, indolence, laziness.

૧૬૧૪ અએવક-વજન, aêvak-vazan. નાં એક માપ—વજન ; 'શેકલ' નામનો એક સિક્કો ; એક રીત ; એક જાતનું ઝાડ જેની કમાન બનાવે છે. Subs. One measure—weight ; one *shekel* (a coin) ; one mode ; a tree of which bows are made. Comp. Per.

یک + وزن

૧૬૧૫ અયુકદ્, ayukard. વિં રીમન. Adj. Polluted, defiled.

૧૬૧૬ અએવકે-દોદ, aêvakê-dôd. સર્વં એક બીજ સાથે. Pron. With one another.

૧૬૧૭ અએવકે-તન, aêvakê-tan. નાં એક જણ—શખ્સ. Subs. One person—individual. Av. ૧૬૧૮

૧૬૧૯ અએવક-પવન-દલીન, aêvak-pavan-dalîn. સર્વં એક બીજ વિષે—માટે. Pron. For or regarding one another.

૧૬૨૦ અએવક-માશને, aêvak-mâshnê. નાં એક તરીકો, એક રીત. Subs. One mode—way.

૧૬૨૧ અએવકુમ, aêvakum. સંં વિં પેહેલું. Ord. Numer. Adj. First. Comp. Per. یکم

૧૬૨૨ અએવક-વર-અએવક, aêvak-var-aêvak. સર્વં એકેકમાં, એક બીજમાં. Pron. One within one ; one within another.

૧૬૨૩ અએવક-વર-વરમન-દોદ, aêvak-var-varman-dôd. કિં અં એક બીજમાં, એકેકમાં, એક બીજ સાથે,

માહોમાંહે. Adv. Among one another, with each other, mutually.

ડાહ્યા અએવક-વર-દોદ, aêvak-var-dôd. ક્રિં અં એક બીજામાં, માહોમાંહેમાં, એક બીજાને. Adv. Among one another, mutually, internally.

ડાહ્યા અએવક-કાર, aêvak-kâr. નાં એક કામ; એકસરખું કામ. Subs. One business; an uniform—similar business. Comp. Av. , Per. یک کار

ડાહ્યા અએવક-કતરુનતન, aêvak-katrunatan. ક્રિં એકલું રહેવું. V. To remain alone—solitary.

ડાહ્યા અએવક-ચ, aêvaka-cha. વિં એકજ, એકદીલ, એક-સરખું, એકનેજ. Adj. Only one, unanimous, with one accord, uniform, alike; to one only.

ડાહ્યા અદુક-ચ, aduka-cha. સંખ્યાં વિં એક, એકબી, કાંઈ-બી. Numer. Adj. One, even one; even some—a little.

ડાહ્યા અએવક-ચ-અએવક, aêvaka-cha-aêvak. ક્રિં અં એક પછી એક; દર વખત; એકલા એકનેજ. Adv. One after another, every time; to one (person) only.

ડાહ્યા અએવકચે, aêvakachê. સર્વં એક ને, એકજ. Pron. One who—that; only one.

ડાહ્યા અએવક-ચમ, aêvak-cham. નાં એક સખખ—કારણ; એક અર્થ. Subs. One cause—reason; one signification. Comp. Per. یک چم

ડાહ્યા અએવક-તાક, aêvak-tâk. વિં એકલું, એકવડું,

સાદું, સાચું ; અસતર વગરનો જભો ; ખોદા. Adj. Single, simple, sincere ; a garment without lining ; God. Per. ૮૬

૧૪૫૪ અયુકતાર, ayûktâr. નાં આવજવ કરનાર, આમદરકત કરનાર. Subs. One who frequents, one who visits often.

૧૪૫૫ અયુકતારીહા, ayuktârîhâ. કિં અં આમદરકત કરવાની રીતે. Adv. In a familiar manner, familiarly, by way of ingress and egress.

૧૪૫૬ અએવક-દોદ, aêvak-dôd. સર્વં એક બીજું. Pron. One another.

૧૪૫૭ અએવક-તનુ, aêvak-tanû. નાં એક તન, એક શબ્દ, કોઈ એક જણ ; એકદીલી. વિં એકલો. Subs. One body, one person, an individual ; concord, union. Adj. Alone. (Comp. ૧૪ = A.v. ૧૪૫૭ + ૧૪ = A.v. ૧૪૫૭ = Per. ૮૬)

૧૪૫૮ અએવક-તને, aêvak-tanê. નાં એક જગો. Subs. One place—spot.

૧૪૫૯ અએવક-તુમ, aêvak-tum. વિં ઘણુંએક ; એકલું. Adj. Much, considerable, in a great degree ; lonely, solitary.

૧૪૬૦ અએવક-પોમમન, aêvak-pômaman. નાં એક મોહ, બે મોહાંતું નહીં, જેમાંથી બે બોલી—અર્થ નહીં નીકલે તેવું ; અહેર, રોશન, ખોલું. Subs. One mouth (lit.) ; unequivocal, not ambiguous ; clear, evident. (Comp. ૧૪ + ૧૪૬૦ = Ar. ૧૪૬૦ = mouth.)

૬૬૧૪ અએવક-મોદ, aêvak-môd. વિં એક રંગનું. Adj.
Of one colour.

૧૬૧૪ અએવક-મન, aêvak-man. નાં એક મન—વિચાર,
Subs. Oneness of mind (lit.); unanimity.

૧૪૬૬૧૪ અએવક-મદમ-અએવક, aêvak-madam-aêvak.
કિં અં એક ઉપર એક. નાં ચઢાચઢી. Adv. One
over the other. Subs. Emulous contest or
strife ; outvieing.

૧૬૧૪ અએવક-મોગ, aêvak-môg. નાં એક જોડો—જોડું.
Subs. One shoe ; one stocking or sock.

૧૪૬૬૧૪૧૬૧૪ અએવક-મોગ-દોબારશની, aêvak-môg-dô-
bârashnî. નાં એક જોડે દોડતું—ચાલતું ; એક ચુનાહતું
નામ છે, જે એક પગે ઉઘાડું ચાલવાથી થાય છે ; એવીજ રીતે
ઓથી વખત ચાલવાથી તે શખસને “તનવલગાંન” ચુનાહ
લાગુ થાય છે. Subs. Running—walking with one
shoe ; the name of a transgression or guilt,—
viz., that caused by walking with one foot
bare. He who thus walks four times becomes
liable to the guilt of *Tanvalgân*. Comp. Pâz.
૧૪૬૬૧૪૧૬૧૪ (in Patet Ader).

૧૬૧૪ અએવક-મેન-દોદ, aêvak-mên-dôd. કિં અં
બીજા મધેથી એક ; એક બીજાથી. Adv. One from the
other ; from one another.

૧૬૧૪ અએવક-મદન, aêvak-madan. કિં સાથે આવવું ;
એક થવું, એકતું મલવું, મલીનવું. V. To come to-
gether, to be mingled up, to be united in one,

to be associated, to meet together. Comp.
Per. یک + آمدن

ઐવક-મદમ-દોદ, aêvak-madam-dôd. ક્રિં અં
એક બીજને, અરસપરસ. Adv. To one another,
mutually.

અવેવક-રાહ, aêvak-râhi. નાં એક રસ્તો—રીત;
એક રીતે ચાલનાર. ક્રિં અં એકવાર. Subs. One
way, one mode—usage—fashion, one that fol-
lows one rule—principle. Adv. Once, one
time. Per. یکراه

અવેવક-રાસ્તી, aêvak-râstî. નાં એક સચ્ચાઈ.
Subs. One truth, one fact. Pâz. =
Per. یکراستی

અવેવક-રીશ, aêvak-rîsh. નાં જેણે એક જખમ
ખાધો હોય તે ; સામે નરીમાનની લકબ. Subs. One who
has received one wound; surname of *Sâm*
Narîmân. (૧૪ + રાશ = Av. Rt. રાશ = Sans. Rt.
રિષ = Per. ریشیدن)

અવેવક-રબમેમને, aêvak-rabmêmanê. વિં
એકદીલી, બંધ એસતું, માકક, સુનાસેબ, નજદીક, દુર કરવા
વગરનું. Adj. Being one of mind, appropriate,
consistent, agreeable, allied; near, without be-
ing removed, attached, not alien.

અવેવક-રોબાગી, aêvak-rôbâgî. નાં એક
ચલણ, એક રેવાજ. વિં એક ચલણી, એક રેવાજ. Subs.

Currency, one usage, one custom. Adj. Having one custom, following one usage—principle.

૧૯૧૪ અએવક-રવેશ્મન, aêvak-ravêshman. કિં અં સરાસર, એક છેડેથી તે બીજા છેડા સુધી; એકાએક, એકલું. Adv. From one end to the other, from beginning to end, alone, suddenly, unexpectedly, lonely.

૧૯૧૪ અએવક-રવેશ્મને, aêvak-ravêshmanê. કિં અં એક મરતબે, એક બારગી. Adv. One time, once, in one sense, from one point of view.

૧૯૧૪ અએવક-રોત્મન-દોદ, aêvak-rôtman-dôd. કિં અં એક બીજા સાથે, એકબેક સાથે. Adv. With one another, mutually.

૧૯૧૪ યોકરદી, yôkradî. વિં બરાબર, એકમલતું. નાં બરાબરી, સરખાપણું. Adj. Alike, similar, uniform. Subs. Similarity, equality.

૧૯૧૪ અએવકરદીહા, યોકરદેહા, aêvakradîhâ, yôkar-dêhâ. કિં અં એક બારગી, તમામ, બીલકુલ, એકદમ, એક વેલામાં, એક હોમલામાં. નાં એકદમ હોમલો, તીરસ્કાર કરવો, ઝંઝેડી નાખવું. Adv. One time, in one sense, wholly, entirely, at once, at one time; in an attack. Subs. Sudden attack, showing contempt—disrespect, scolding, hooting, flouting. Pâz. ૧૯૧૪

૧૯૧૪ } અએવક-રદે, aêvak-radê. કિં અં સરાસર રીતે;
૧૯૧૪ } સાથે મલેલું. Adv. On an average; mixed up together.

૧૯૧૪ અયુકરદે, ayûkradê. નાં દુકડો, કટકો ; ખરાબરી ; નાપાકી. Subs. A piece, a part, a portion ; equality ; impurity.

૧૯૧૪ યોકરદે, yôkradê. કિં અં એકદમ, એકમલતું, એક લગતું, એક રીતતું, એક પેવંદતું, ખરાબર, એક રાહતું ; હમેશાં, તમામ, સામેલ, સાથે લાગેલું. નાં સંગ્રહ, જથ્થો ; નાપાકી, રીમની. Adv. At once, alike, in an uniform manner, of one link—chain, similar, of one tenor—course ; always, entirely, associated with. Subs. A collection, a mass, impurity, defilement (Comp. ૧૦ + ૧૯ = Per. یک + د،)

૧૯૧૪ યોકરદગી, yôkradgî. નાં એક લગતાપણું, પેવંદ, સંબંધ, ખરાબરી, મલતાપણું, એકઠા મલતું, એકમત થતું, લપેટવું. Subs. Affinity, union, connection, resemblance, similarity, assembling, meeting together ; agreeing, concurring, concord ; rolling up, wrapping around.

૧૯૧૪ યોકરદગીહા, yôkradgîhâ. કિં અં એક બારગી, એકદમ, એક રીતે, તમામ, સઘળું. Adv. In one sense, from one point of view, according to same rule, wholly, entirely.

૬૪

૬૪ અએવ-ચ, aêva-cha. વિં એકબી, એખલુંબી. Adj. Even one, even single—lonely.

૬૪ અ-ગંજ, a-ganj. વિં ખજાના—દોલત વગર. Adj. Without treasure—wealth. Per. بی گنج

૬૪ અયુજ, ayuj. નાં યુવંદ—ઉંચે જવું; યુવંદી. ક્રિ०
આજ્ઞાં યુવંદીથી ચાલ. Subs. Going up, going on
high; elevation. V. Imper. Walk with a lofty
gait and erect head.

૬૪ અયુજ, ayuj. નાં લડાઈ; કોશેશ; પોહોંચવું. Subs.
Battle, war; endeavour; reaching.

૬૪ અયો-ચ, ayô-cha. વિ० ઉલટું—વિરૂધ્ધી. Adj. Even
opposite, even against.

૬૪ આગન્ન, âganj. નાં જુનેજું ગોશત—માંસ. વિ० સખ્ત,
મુશ્કેલ. Subs. Roasted meat. Adj. Hard, dif-
ficult.

૬૪ આયન-ચ, âyan-cha. નાં લોટુંબી. Subs. Even
iron. Comp. Pehl. ۱۷۲۰

૬૪ એવજ, évaj. વિ० આરાસ્તે, શીંગારેજું. નાં કાંઈબી
ચીજ લટકેલી તે; આંકડી; કીનારી. Adj. Adorned,
decorated. Subs. Anything suspended; a
hook; a border, margin. Comp. Per. آویز

૬૪ યાવ-ચ, yâva-cha. ઉલ્યાં અં અથવા, યાતો, કે.
Conj. Or, either, that, as.

૬૪ યુજ, yûj. નાં જોડવું, બાંધવું, અડકવું, સંબંધમાં આવવું.
Subs. Joining together, binding; touching,
coming in contact. Comp. Av. Rt. ۶۴

૬૪ યુજ, yûj. નાં કોશેશ, મેહેનત; રેવાજ; જરી, ચાલુ.
Subs. Endeavour, exertion; usage; continu-
ing; keeping on. Av. Rt. ۶۴ = Sans. युज्.

૧૫ યુદ, yûd. નાં લડાઈ કરવી, જઈ પોહોંચવું, મલવું, આલુદે થવું. Subs. Fighting, waging war, arriving, meeting, to be polluted—calumniated. Av. Rt. ૧૫ = Sans. Rt. યુધ = To fight.

૧૬ અયુજનદ, અયુજંદ, ayûjânad, ayûjand. કિં પેહરે, અડકે, મલી જાએ. V. May put on—wear, may touch, may be mixed up.

૧૭ અયુજંદ, ayujand. કિં તેઓ જોડે—બાંધે—સાથે અડકે, તેઓ ઢેકો આપે. V. They may join—bind—be mixed up together—touch; they may support.

૧૮ આગંજ-આનીદન, âganj-ânîdan. કિં ભુજેણું ગોશત મંગાવવું. V. To send for roasted meat, to order to be brought roasted meat.

૧૯ અયુજનીદન, ayujânîdan. કિં કોશેશ—મેહેનત કરાવવી. V. To cause to exert—endeavour.

૨૦ અયુજદ, ayûjâd. કિં આશીં ભુલંદ થાએ. V. May it be exalted—elevated (bened. 3 sing.).

૨૧ અયુચે, ayûchê. સંખ્યાં વિં એક. Numer. Adj. One.

૨૨ અયુજી, ayûjî. નાં કોશેશ, મેલવણી; મીલનસારી; શીંગાર, શોભા. Subs. Endeavour, exertion; mixture, sociality; affability; ornament, grace.

૨૩ યાવ-ચ-શ, yâv-cha-sh. ઉત્થાં અં અથવા તે પણ, યા તેની. Conj. Or even that.

પદ્મ યોજ, yôjî. નાં શીંગાર, આરાએશ, શોભા. Subs.
Ornament, embellishment, elegance, beauty.

પદ્મ અએવ-એશ, aêva-chêsh. નાં એક ચીજ—વસ્તુ.
Subs. One thing.

પદ્મ અયુજશને, ayûjashnê. નાં મેલવવું, આમેજ કરવું.
Subs. Mixing up, intermingling, blending.

પદ્મ અ-યુજશની, a-bûjashnî. નાં છુટકારા વગરની
હાલત. Subs. State of being not emancipated
—released. Contrast Paz. પદ્મ

પદ્મ અયુજશની, ayûjashnî. વિં લડાઈને લગતું, લડા-
ઈનું. Adj. Pertaining to war—fight; martial.

પદ્મ યુડશની, yûdashnî. નાં લડાઈ, જંગ, યુધ્ધ, અથ-
ડાઅથડી. Subs. Fight, war, battle, struggle;
combat, coming into collision.

પદ્મ અ-યુજશનીગી, a-bûjashnîgî. વિં છુટકારા
વગરનું. Adj. Not released—set at liberty.

પદ્મ અ-બોજશને, a-bôjashnê. વિં નહીં જાણનાર;
નાવાકેડ, બેખબરો. Adj. Not knowing; unac-
quainted, inexperienced, ignorant.

પદ્મ અયુજશને, ayûjashnê. નાં કોશેશ, મેહેનત. વિં
જલદી દોડનાર, તેજ આલવું; જયુક; અંતી રહીને. Subs.
Endeavour, exertion. Adj. Fast running, swift
going; continual; persevering.

પદ્મ યુજશને, yûjashnê. નાં રથ, ગાડી. Subs. A
car, a chariot.

૧૪૬૪ યુદશને, yûdashnê. નાં એડવું, બાંધવું, મજબુત કરવું.

Subs. Joining, binding, fastening.

૧૪૭૬ યોજશને, yôjashnê. નાં અનાજ. Subs. Corn.

૧૪૭૬ યોદશને, yôdashnê. નાં લડાઈ, જઘડો, વઢવાડ.

Subs. Battle, fight, quarrel.

૧૪૭૬ યુજનદ, yûjînad. ક્રિં ટેવ પાડે; એડાવે. V. May accustom (one's self); may cause to join—bind.

૧૪૭૬ અયુજનશને, અયુદીનશને, ayûjînashnê, ayûdî-nashnê. નાં ગાલેબ આવવું, ગલબો; જીતેલો, ઉંચે ચઢવું. Subs. Overcoming, overpowering; superiority, climbing up, ascending.

૧૪૭૬ અયુજનીદન, ayûjînîdan. ક્રિં કોશેશ—મેહેનત કરવી, ધંધો કરવો, એડવું, સાથે મેલવવું. V. To exert, to endeavour, to carry on a business—trade; to join; to unite; to bring into close connection. (Av. Rt. જ્ઞ = Sans. Rt. युज् = to join.)

૧૪૭૬ યુદીનીદન, yûdînîdan. ક્રિં લડાઈ કરવી; ફરી-વલવું; જઈ પોહોંચવું, મલવું; આણુદે થવું; કોશેશ કરવી; એડવું. V. To fight, to wage war, to take up arms; to go all through, to go round, to arrive; to be mixed up, to be polluted—contaminated; to exert, to endeavour; to join, to unite. (Av. Rt. જ્ઞ, Sans. Rt. युष्).

૧૪૭૬ અ-દોઝન, અ-દોઝદી, a-dôzîn, a-dôzdî. વિં ચોરીનું નહીં, પ્રમાણીક. Adj. Not stolen; honest.

૧૧૭૭ અ-દોઝદન, a-dôzîdan. કિં ચોરી નહીં કરવી, નહીં ચોરવું. V. Not to steal—rob. Contrast Per. دزدیدن

૧૧૭૮ અયુજદન, ayûjîdan. કિં ઉઠવું; ઉપર ચઢવું; મ-લવું; કોશેશ કરવી; ખરાબ કરવું; છોડવું, અલાહેદું રેહેવું; અડકવું, સામેલ થવું; છુટકારો કરવો. V. To rise, to get up; to ascend, to be, to meet; to exert, to endeavour; to make bad, to defile; to release, to quit; to touch, to be associated with.

૧૧૭૯ યુજદન, yûjîdan. કિં સાથે એકઠા થવું. V. To assemble, to muster, to throng.

૧૧૮૦ યોદીદન, yôdîdan. કિં લડાઈ કરવી; ફરીવલવું, જઈ પોહોંચવું, મલવું, આબુદે થવું. V. To fight, to wage war; to go all through, to go round; to be mixed up; to be polluted.

૧૧૮૧ અયુજ, ayûj. નાં શોધનાર. Subs. One who seeks. Av. Rt. 𐬀𐬕𐬀𐬭𐬀 = Sans. Rt. याच = Per. جست = to beg.

૧૧૮૨ અએવ-ચન્દ, aêva-chand. વિં કેટલુંએક, કેટલાક, કેટલાક પ્રકાર, કેટલીએક તરેહ. Adj. Somewhat, some, some people; several ways—modes; several sorts—species. Pâz. 𐬀𐬕𐬀𐬭𐬀

૧૧૮૩ આઈન-ચન્દ, âin-chand. કિં અં કેટલીએક રીતે—પ્રકારે; કેટલીક વાર. Adv. In several ways—modes, several times.

અડખ અ-દોજની, a-dôjanî. વિ० નહીં ચોરી કરનારું. Adj.
Not stealing.

અડખ અ-બુજે, a-bûjê. વિ० છુટકારો નહીં કરનારું. Adj.
Not releasing—setting at liberty.

ડખ

ડખ અ-દુઝાનીદન, a-dûzânîdan. ક્રિ० નહીં સ્ત્રીવરા-
વતું—સંધાવતું. V. Not to get sewn or stitched,
not to cause to be united—joined, not to cause
to be allied—closely related.

ડખ હુ-જવારી, hû-zavârî. વિ० સારાં કૌવત—જેરને
લગતું. Adj. Pertaining to a good power—
strength.

ડખ અ-દોઝદ, a-dôzad. વિ० દાઝીઆ—અલીઆ વગરનું.
Adj. Without being scalded or burnt. Contrast
Av. Rt. ૫૫૫; Comp. Pehl. ૫૫૫

ડખ અ-જુઝદન, a-jûzîdan. ક્રિ० ગોસ્સો નહીં આવો,
ક્રોધાયમાન નહીં થવું, રીશે નહીં ભરાવું. V. Not to be
angry—exasperated, not to be enraged.

ડખ અયુઝદન, ayûzîdan. See ૫૫૫ or ૫૫૫
ayûjîdan, ayûjîmîdan.

ડખ અએવ-જવારી, aêva-zavârî. નાં એક કૌવત;
જેર એકતું કરવું; એક મતિ; સંપ, મસલહત. વિ० એક જેર—
કૌવત—અલવાલું. Subs. One power, collecting
all strength, unanimity, concord, confederacy,
advice, counsel. Adj. Of one power, of

united strength. Comp. $\text{av} + \text{av} = \text{Av.}$ $\text{av} =$
Pâz. $\text{av} = \text{Per.}$ av

૧૫

૧૫ અઈનત, ainat. કેવલં અં શાખાસ ! આફરીન ! મુબારક !
Interj. Well done ! bravo !

૧૫ અ-દુદ, a-dûd. વિં ધુંવા વગરનું. Adj. Smokeless.
Prohib. $\text{av} + \text{av} = \text{Per.}$ av

૧૫ અયુતામરૂતી, ayûtâmarûtî. નાં એકવાર
પઢવું. Subs. Reciting once.

૧૫ અયુતા, ayûtâ. કિં અં એક મરતબે—વાર—વખત.
Adv. Once, one time.

૧૫ અએવતાક, aêvatâk. વિં એકલું, એકજ, એકસરખું.
Adj. Lonely, only one ; uniform, alike.

૧૫ અ-જુદાઈ, a-jûdâi. નાં જુદાઈ વગરની હાલત, મીલ-
નસારપણું. Subs. State of being not different ;
affability ; sociality. Contrast Per. av

૧૫ અએવતાક, aêvatâk. વિં એકલો, એકદમ, સાદું, માત્ર ;
આલુદે થાયલું ; એકજ, કેવલ ; એકાંત. કિં અં તદન, કકત.
Adj. Single, alone, simple, only, at once ; con-
taminated, polluted ; only one, retired. Adv.
Wholly, altogether, merely, simply. Per. av

૧૫ અયુતાક, ayûtâk. નાં કોશિશ, મેહેનત. Subs.
Endeavour, exertion.

૧૫ અયુતાકાન, ayûtâkân. નાં જુદાઈ—તનાહી રાખ-
નારા, એકલપેટાઓ, અદેખાઓ, ફેશભાવીઓ. Subs.

Those that remain separate—alone ; selfish—jealous—vindictive persons.

અવગત અવગત, aêvtâkî. નાં ભાવં એકાંતપણું, એકપણું, એકલપેટાપણું. Subs. Abst. Loneliness, selfishness, unity. Per. یکتائی

અયુતાકી, ayutâkî. વિં કોશેશ—મેહેનત કરનારે, ઉદ્યમવાળું. Adj. Endeavouring, exerting ; industrious.

અયુદાકીહા, ayûdâkîhâ. કિં અં એકલપેટાપણાંથી. Adv. In a selfish manner.

અયુતાર, ayûtâr. નાં દોડનાર, દેવાનું માણસ ; ચોર. Subs. A runner, a mad person, a robber, a thief.

અયુતારીહા, ayutârîhâ. કિં અં મેહેનતથી, કોશેશથી, ઉદ્યોગીપણાંથી. Adv. With labour, exertion ; industriously.

અએન-તગ, aên-tag. નાં ઉંડી આંખ. Subs. A deep eye, penetrating sight.

અખ-તગ, akh-tag. નાં મજબુત—કૌવતમેદ આશીરવાદ—દુવા. Subs. Efficacious blessings, vigorous prayers.

અયોતગ, ayôtag. નાં આડું—ઉલટું દોડનાર, વિરૂધ્ધ જનાર. Subs. One who runs astray, one who swerves, one who runs away from any prescribed course.

અયો-દોદ, ayô-dôd. વિં એક બે. Adj. One or two.

અયુદગી, અખ્તેશ, ayûdagî, akhtêsh. નાં આ-

ક્રાંત, દુઃકાલ, દુઃખ, દરદ; અરાબી, નાપાકી. Subs. Calamity, affliction, dearth, famine, pain, disease; evil, impurity.

૧૧૪૪ અયુદન, ayûdan. ક્રિં આણુ—શરૂ થવું. V. To be in process, to continue on, to begin.

૧૧૪૫ આવતન, âvtan. ક્રિં સરદ થવું. V. To be cold.

૧૧૪૬ અએવ-તુક, aêva-tûk. વિં એક તરફથી કાઢેલું. નાં એક ટુકડો. Adj. Torn—split from one side. Subs. A small piece.

૧૧૪૭ અએન-તુમ, aên-tûm. નાં આંખનું અંધારું—કાલાશ. Subs. Dimness or gloominess of the eye. Comp. Per. تم + عين

૧૧૪૮ અએવતુમ, aêvatûm. વિં એકલું. ક્રિં અં એકતર, એક તરફ, એક બાજુએ. Adj. Lonely, alone. Adv. Aside, sideways, on one side, towards one direction.

૧૧૪૯ અયો-તુમ, ayô-tûm. વિં ઘણું જ ઉલટું—વિરુદ્ધ. Adj. Quite opposite, greatly reverse, most antagonistic, *tout au contraire* (Fr.).

૧૧૫૦ અ-દુદે, a-dudê. વિં અરાબ આનદાનને લગતું, હલકી નસલતું. Adj. Of a base-born family, pertaining to low parentage, of mean pedigree—descent.

૧૧૫૧ આઈન્તે, âintê. નાં કમાન. Subs. A bow.

૧૧૫૨ આગંદેહ, âgandêh. વિં પૂરું કીધેલું, ભરેલું, ભરપૂર. Adj. Full, filled, replete, fraught, well-stocked. Per. آگنده

૧૯૪ આયન્દેહ, âyandêh. નાં આવનાર. Subs. One who comes, a comer. Per. آند

૭૧૯ અ-ગંદગી, a-gandagî. નાં ગંદગી વગરની હાલત, બદબો વગરની હાલત. Subs. Unstinkingness, unrottenness, freedom from strong offensive smell.

૭૧૯ અ-દુદગી, a-dûdgi. નાં અરાબ ખાનદાન, બદ જુનીઆદ, અરાબ નસલ. Subs. A base-born family, a low parentage, a mean pedigree—descent.

૭૧૯ અયુદગી, ayudagî. નાં યુદરતી હાલત; અખંતર, નાપાકી, અરકીન, અપવિત્રાર્થ; ઝરપવું; કાદવ કચરો. Subs. Natural call; uncleanliness, foulness, impurity, defilement; oozing out; rubbish, dirt.

૧૯૪ અ-ગંદેહ, a-gandêh. વિં બદબોઈ વગરનું, તાજું. Adj. Unstinking, not emitting a strong offensive smell, fresh. Comp. Prohib. + ૧૧ = Sans. गन्ध = Per. آند

૧૯૪ અદુદને, adûdanê. નાં રીત, માર્ગ, પ્રકાર, નિયમ, પદ્ધતી, દરજ્જો, જાત, રીતબાત, આકાર, ઘાટ, નમુનો. Subs. A mode, a way, a rule; dignity, rank, kind; usage; shape, form; a sample.

૧૯૪ અ-દુદેઈ, a-dûdêi. વિં વગર ખાનદાની. Adj. Not of noble parentage, lineage.

૧૯૪ આગંદેહ, âgandêh. See ૧૯૪ âgandêh.

૧૯૪ અએવ-તગે-રોબાન, aêva-tagê-rôbân. નાં એક કૌવતવાહું રવાન, રવાનનું એક કૌવત. Subs. A powerful soul; a strength of soul.

અવ્યય

અવ્યય અદવજ, advaz. નાં આવાજ, સાદ, પોકાર. Subs.

Sound, noise, uproar. Comp. Pehl. ૭૭, ૭૪

અવ્યય અદુપ, યદુવ, અયોપ, adûp, yaduv, ayôp. ઉભયાં

અં યા, અથવા, પણ, કદી, તદન, કેવું, અગર, વધી, કેવલં
અં ઓ ! અરે ! Conj. Or, either, but, even ; ever ;
altogether ; how, if, also. Interj. Oh ! Ah !

Av. ૨૬. ૬૫૦, Pâz. ૬૫૦ = Per. ૫

અવ્યય હુફ, hûf. વિં નેક, સાફ, બહુ. Adj. Virtuous, good,

excellent, worthy, gentle. Comp. Av. ૨૭. ૧૦૦ =

Per. خوب ; Comp. Pehl. ૭૪

અવ્યય અદુપા, હદન્યા, adûpâ, hadanpâ. નાં લોખાન ;

ચુશબો. Subs. Benzoin ; fragrance, perfume.

અવ્યય હીનવા, હદનપાએ, Hînvâ, hadanapâê. નાં

દાડમડી, દાડમડીના ઝાડની ઓરવરામ. Subs.

A pomegranate tree, a twig of a pomegranate

tree. Comp. Av. ૨૭. ૧૦૫ = Sans. सदानप्त.

અવ્યય દો-ગોપાન, dô-gôpân. નાં બે વાવટા. Subs. Two

flags. Comp. Per. ૭૫

અવ્યય દો-દોફન, dô-dôfan. નાં બે સ્ત્રીકાં, કકીરની બે ઝોલી.

Subs. Two slings ; two baskets suspended by
means of a rope ; two wallets (of beggars).

અવ્યય અદુપાક, adupâk. See અવ્યય adûpâ.

અવ્યય અયોવ-શ, ayôva-sh. ઉભયાં અં અથવા તે, અથવા

તેને. Conjun. Or he ; or to him.

જુલુજુ હીનવા, hīnvā. See જુલુજુ hīnvā.

જુલુજુજુ અદુવ-શ-હાન, adūva-sh-hān. ક્રિ० અં બલકે
એટલુંજ નહીં પણ કાંઈ બીજું વધારે. Adv. Not only
this but something more besides.

જુલુજુજુ જીવવસખ, khīvvasakh. નાં ધુક, લખ, હોજ.

જુલુજુ } Subs. Spittle; saliva.

જુલુજુ અદુપ, adūp. ક્રિ० અં તેથી તે. Adv. Consequent-
ly he, she, or it (lit.)

જુલુજુજુ અદુપ-વ-ચસુન, adūp-va-chasun. ક્રિ० અં અને
વધી તેમજ. Adv. And also in the same manner.

જુલુજુજુ અયોવ-ચસુન, ayōv-chasun. ક્રિ० અં કેવી કીસ-
મતું, કેવી રીતે—તરેહ. Adv. Of what sort; how.

જુલુજુ અઈનફત, આએમ, aīnafī, āēpta. નાં હાજેત આહવી,
હાંસેલ, મતલબને વાસ્તે કરવું—પદવું—દરખાસ્ત કરવી. Subs.
Wishing for, praying for some wish—desire,
profit, produce, doing something for one's own
object; reciting or reading (prayers) for one's
own object, proposing (something) for one's
own end in view. (Allied to જુલુજુ or જુલુજુ); Av.
જુલુજુજુ, Per. یافت

જુલુજુ અએવ-પત, aēva-pat. નાં એક પતિ—ધણી. Subs.
One master, one owner. (જુ + જુ = Av. જુજુ =
Sans. पति.)

જુલુજુ અ-ગોફત, a-gōft. ક્રિ० નહીં બોલ્યું—કર્યું. V. Did
not utter—say. Contrast Per. گفت

જુલુજુ અયુવત, ayūvata. ઉભયાં અં યા તું, અથવા તુને.

Conj. Or thou, or to thee. (જીવ + જ = Av. જીજ = Saus. જ્વમ્ = Per. ت)

જીવ અયોક્ત, ayôft. નાં હાંસેલ, આવક, હાંસેલ કરવું. Subs. Gain, income, gaining, acquiring. Comp. Peh. જીવ

જીવ અ-ગોક્તે, a-gôftê. કિં નથી કહેવું, નહીં બોલેવું. V. Not said ; not spoken—uttered.

જીવ અ-ગોક્તાર, a-gôftâr. વિં નહીં બોલનાર, મુંગું ; દેવાનું. Adj. Not speaking, dumb ; mad, insane.

જીવ અયોક્તાર, a-yôftâr. વિં દેવાનું, ઘેવું. Adj. Mad, insane.

જીવ અગોપતશાહ, agôpatshâh. નાં ગોપતશાહ નામનો એક દસતુર. Subs. *Gôpatshâh* (name of a Dustoor) ; a surname of *Agraêratha* (West).

જીવ અ-ગોક્તન, a-gôftan. કિં નહીં બોલવું—કહેવું—પઢવું. V. Not to speak—utter ; not to recite—read.

Contrast Peh. જીવ, Per. گفتن

જીવ અદુવમ, adûvam. See જીવ adûvam.

જીવ અદુવ-મદમ, adûv-madam. ઉભયાં અં અથવા ઉપર ; અથવા સાથે. Conjunc. Or above ; or together with.

જીવ અગોક્તરાક, agôfrak. વિં બેહોશ. Adj. Insensible ; bereft of consciousness.

જીવ

જીવ અયુમ, ayûm. નાં આડો દહાડો. વિં કદહાડે, કવ-અતે. Subs. An inauspicious day. Adj. Ill-timed ; untimely.

જીઝ અજુમ, ajûm. નાં સજ, શિક્ષા. Subs. Punishment.

જીઝ આઈનમ, âinam. નાં મારી મીસાલ—તરેહ—ખે.
Subs. Like myself, like me.

જીઝ ખીનમ, khînam. કિં હું ડીનો—વેર રાખું. V. I may
harbour revenge—ill-feeling.

જીઝ દાનમ, dânam. કિં હું અણુંછું; હું જાણું. V. I know,
I may know. Per. دانم

જીઝ દો-યોમ, dô-yôm. નાં બીજે દહાડો, બે દહાડા. Subs.
Another day; two days.

જીઝ યાનમ, yânam. કિં હું ખુશી થાઉં. V. I may be
pleased—glad. Comp. ન = Av. 𐬨𐬀𐬢𐬀 + 𐬭

જીઝ યાવમ, yâvam. કિં હું ચાહું, હું પામુંછું. V. I may
desire; I get—acquire.

જીઝ સેઝિમ, sêûm. ક્રમ સંખ્યાં વિં ત્રીજું. Ord. Numer.
Adj. Third; 3rd.

જીઝ અ-ગોમાએ, a-gômâê. વિં નહીં મલેલું; મેલવવા
વગરનું; દુઃખી નહીં થએલું. Adj. Unmixed, not
mingled; not afflicted.

જીઝ અ-ગોમાએ, a-gômâê. કિં આજ્ઞાં તું મલ—મેલા.
V. imper. Be (thou) mixed, mingle thou.

જીઝ અ-ગોમાન, a-gômân. વિં બેશક, બેશુમાન; મગ-
ફરી વગરનું; વિશ્વાસુ; પ્રમાણીક; વેહેમ વગરનું, અચીત.
Adj. Undoubted, not proud, confident, faithful,
honest; not suspicious; certain, sure. (Prohib.
+ 𐬨 = Av. 𐬭𐬀𐬢𐬀 = Sans. विमनस् = Per. گمان)

જીઝ અ-ગોમેઝ, a-gômêz. વિં મેલાપ થયા વગર.
Adj. Without being mingled—associated.

अयोमाजे, ayômaê. वि० पुं० वगरतुं, गरीब, लाचार. Adj. Moneyless, poor, helpless.

अयोभाग, ayômag. वि० परमाणु वगर. Adj. Disproportionate.

अ-योमाजे, a-yômaê. वि० वेगलुं नथी. Adj. Not distant—remote.

अ-गुमान, a-gûmân. See अ-gômâê.

अ-गुमान-अयावशने, a-gûmân-ayâvashnê. ना० गुमान—शक वगर पावतुं—भेदवतुं; असीत भेदवतुं. Subs. Obtaining without doubt, gaining or acquiring assuredly.

अ-गुमानोमंद, a-gûmânômand, वि० शक भेदवतुं नही. Adj. Not doubtful, not dubious.

अ-गुमानी, a-gûmânî. ना० भेदकपण, आतरी. Subs. Undoubtedness, conviction, assurance. Per. گمانی

अ-गुमानी, a-gûmânî. ना० भेदगुमानी. Subs. Doubtlessness.

अ-गुमानीगी, a-gûmânîgî. ना० असीतार्थ, भेदकपण, भेदगुमानी, प्रमाणिकपण. Subs. Undoubtedness, unquestionableness, honesty.

अ-गुमानीदन, a-gûmânîdan. वि० शकभेद नही थवतुं—करतुं; भेदक थवतुं, कोर्छनी उपर सुगावतुं नही. V. Not to be doubtful, not to render doubtful, to be certain—sure; not to be prejudiced against some one.

۱۱۵۶۱۵۷ અબુ-માન, abû-mân. નાં બાપનું ઘર. Subs.

Paternal house. Comp. Ar. ابو + Av. ۱۱۵۶۱

۱۱۵۶۱۵۸ અ-ગુમાનગી, a-gûmânagî. See ۱۱۵۶۱۵ a-gû-
mânî, ۱۱۵۶۱۵ a-gûmânigî.

۱۱۵۶۱۵۹ અ-ગુમાન-ચાર, a-gûmân-châr. નાં શક વિનાનો
ઈલાજ, ચોકસ ઊપાય. Subs. A doubtless remedy;
an unfailing or certain remedy.

۱۱۵۶۱۶૦ અ-ગોમારદન, a-gômârdan. કિં નહીં છોડવું,
છુટું નહીં મુકવું, જવા નહીં દેવું, મુકરર નહીં કરવું. V.
Not to dismiss, not to set at liberty, not to
leave alone; not to determine—make certain.

۱۱۵۶૧૬ અયોમાએ, ayômâê. નાં છુટકારો, નિવારણ. Subs.
Release; warding off, cure.

۱۱૫૭૧૬૧ અ-જુમ્બાનીદન, a-jûmbânîdan, કિં હીંચ નહીં
ખાવી, નહીં હીલવવું, પારણામાં હીંચ નહીં ગાલવું, મથન નહીં
કરવું. V. Not to swing, not to shake—move;
not to rock in a cradle, not to churn milk.
Contrast Per. جنبانيد

۱۱૫૭૧૬૨ અ-જુમ્બાક, a-jûmbâk. વિં હિલચાલ નહીં કરનારે,
ગતી વગરનું, સ્થીર. Adj. Not moving, motion-
less; still. Contrast Per. جنبان

۱۱૫૭૧૬૩ અ-જુમ્બાકીહા, a-jûmbâkîhâ. કિં અં વગર
હિલચાલે. Adv. Without any motion.

۱૧૫૭૧૬૪ અ-ગોમેખ્તન, a-gômêkhtan. કિં રીમન નહીં
કરવું, નહીં લાગવું—મલવું. V. Not to defile—pol-
lute, not to come in contact with, not to meet.

અગ્રિમ અગ્રિમ અગ્રિમ, a-gômékhtagî. નાં મેલવણી વગરની હાલત. Subs. State of being not mixed up—mingled.

અગ્રિમ અગ્રિમ, અગ્રિમ, a-gômî, a-gômêz. વિં નહીં મેલેલું, સાફ, છુટું, વેગલું, બાતેલ. Adj. Unmixed; pure, free, far from, excluded (Comp. અગ્રિમ = Av. અગ્રિમ + અગ્રિમ = Sans. વિ + મિહ; contrast Per. آمیختن)

અગ્રિમ અગ્રિમ, a-gômêz. વિં આમેજ નહીં થાયલું, મેલેલું નહીં, એલાહેલું, છુટું. Adj. Not mixed, unmingled, separate, distinct.

અગ્રિમ અગ્રિમ, a-yûmî. વિં રોજને લગતું નહીં, દહાડાતું નહીં. Adj. Not relating to a day, not belonging to every day. Contrast Ar. يومی, يومی

અગ્રિમ આગ્રિમ, âgômêz. વિં આમેજ, મેલેલું. નાં નીરંગ. Adj. Mixed, mingled. Subs. Bull's urine.

અગ્રિમ અગ્રિમ, a-jûmbîhêd. કિં હીલચાલ નહીં થાય—કરે. V. May not move, may not shake.

અગ્રિમ અગ્રિમ, a-jûmbashnê. નાં નહીં હીલવું—ધુન્ધું, હીલચાલ વગરની હાલત. Subs. Not shaking—shivering; state of being motionless.

અગ્રિમ અગ્રિમ, a-gômîgî. નાં મીશ્રીત નહીં તે, મેલવણી વગરની હાલત, સ્પષ્ટ, શુદ્ધ. Subs. Freedom from mixture, clearness, separation.

અગ્રિમ અગ્રિમ-શ, a-gômêza-sh. વિં તેની સાથે મલી જયા વગર, તેના મેલાય વગર. Adj. Without being mixed with it, without meeting him.

પ્રગ્ધાકીય દો-યોમ-દકીઆ, do-yôm-dakîâ. વિં બે દહાડે
પાક. Adj. Pure after two days. (lit.)

જમ્બીનાક અ-જુમ્બીનાક, a-jûmbînâk. વિં હીલચાલ નહીં
કરાવનારું. Adj. Not causing to move.

અજમ્બીનાકીહા અ-જુમ્બીનાકીહા, a-jûmbînâkîhâ. કિં અં
ગતીમાં આવ્યા વગર, હીલચાલ વગર. Adv. Without
being moved; motionlessly.

જમ્બીનીદન અ-જુમ્બીનીદન, a-jûmbînîdan. કિં આચકો નહીં
મારવો, નહીં હીલવવું, હીલચાલ નહીં કરાવવી, સ્થીર રાખવું.
V. Not to shake, not to cause to move, to keep
motionless, not to give a jerk—push.

જમ્બીદન અ-જુમ્બીદન, a-jûmbîdan. કિં નહીં હીલવવું—
ધ્રુઅવવું. V. Not to shake, not to cause trem-
bling in, not to agitate. Contrast Per. جنبید

ગોમેઝ-તુમ અ-ગોમેઝ-તુમ, a-gômêz-tûm. વિં ઘણું નહીં
મલેલું, ઘણું આમીજ નહીં થાયલું. Adj. Most unmix-
ed; not mixed—mingled at all.

અયુમીતુમ અયુમીતુમ, ayûmîtûm. વિં ઘણા વધારે દહાડાં
નહીં. Adj. Not of many days.

ગોમેઝ અ-ગોમેઝ, a-gômêz. See ગોમેઝ a-gômêz.

આગોમેઝ આગોમેઝ, âgômêz. See ગોમેઝ âgômêz.

અગોમેઝશની અ-ગોમેઝશની, a-gômêzashnî. વિં આમેજ નહીં
થનારું, મીલનસાર નહીં તે. Adj. Not associating—
mixing, unsocial.

અગોમેઝીદન અ-ગોમેઝીદન, a-gômêzîdan. કિં નહીં મલવું;
પીશાબ નહીં કરવી. V. Not to be mixed up—

mingled ; not to discharge urine, not to make water.

૧૭૬૪ } અ-ગોમેઝે, a-gômêzê. વિં સરખું નહીં, સંબંધ
૧૭૬૪ } વગરનું, નહીં મલી ગએલું. નાં કએડું. Adj. Un-
like ; having no connection ; not mixed up.
Subs. An unequal match.

૧૭૬૪ દો-ગોમેઝે, dô-gômêzê. નાં બે બેડાં. Subs.
Two pairs.

૧૭૬૪ અ-ગોમેઝગી, a-gômêzagî. નાં આમેજ થવા
વગરની હાલત, અસલ હાલત. Subs. State of being
unmixed ; unmixedness ; original—primitive
state.

૧૭૬૪ અઈ-મન, aînman. નાં આંખ, ચશ્મ, આંખનો ડોલો,
આંખની કીકી. Subs. The eye, eye-ball, pupil
of the eye.

૧૭૬૪ અ-ગોમન, a-gôman. સર્વં આએ—એ નહીં. Pron.
Not this.

૧૭૬૪ અ-બે-મન, a-bênman. વિં છોકરાં વગર, છોકરું નહીં
જણનારી ; હુમેલદાર, બચ્ચાં સાથે. Adj. Childless ;
not bearing any child ; pregnant, being with
young. Contrast Ar. ابن, ابن

૧૭૬૪ એ-મન, ênman. નાં તલબ. Subs. Desire after,
want of.

૧૭૬૪ અઈ-મન-આવદાન, aînman-âvdân. નાં પાણી-
વાલી આંખ. Subs. Watery eye.

૧૭૬૪ અએ-મને, aênmanê. નાં એક આંખ. Subs.
One eye.

૧૪૪ અએવ-મોગ, aêva-môg. નાં એક જોડો—મોજીં.

Subs. A single shoe of a pair, a boot.

૧૪૫ અએવ-મોગ-દોબારશને, aêva-môg-dôbârash-nê. નાં એક પગે ઉધાડું ચાલવાનો ગુનાહ, એક જોડો પેહરી ચાલવાનો ગુનાહ. Subs. The crime of walking with one bare foot—with one shoe.

૧૪૬ અ-ગોમન-ચ, a-gôman-cha. કિં અં એમની—આએની નહીં, અગત કરીને આએ નહીં, ઘણુંકરીને એમ નહીં. Adv. Not even this, not even in this manner, especially not this, for the most part not in this way.

૧૪૭ અએવ-મોક, aêva-môk. See ૧૪૪ aêva-môk.

૧૪૮ દો-યોમે, dô-yômé. નાં બે દહાડા. Subs. Two days.

૧૪૯

૧૪૯ અઈવર, aîvar. કિં અં એટલા સુધી, ત્યાંસુધીની હદ. Adv. So far, up to that limit.

૧૫૦ અએ-નર, aê-nar. વિં મરદ નહીંતે, હીચકાઈં. Adj. Unmanly, not brave, cowardly. (૭ + ૧ = Av. ૧ = Sans. નર = Per. نر)

૧૫૧ અએ-વર, aê-var. વિં નામુરાદ, દીલતંગ, આહેશ-ઈચ્છા વગર. Adj. Disappointed, disconsolate, having no desire. Contrast Av. ૧૫૨

૧૫૨ અએ-વર, aê-var. વિં બેશક. Adj. Undoubted, doubtless.

૧૫૩ અએ-વર, aê-var. વિં ગોક્ષ વગરનું. Adj. Without a cave—den. ૭ + ૧ = Av. ૧૫૪

- ૧૪ અએ-વર, aê-var. વિં સીના—છાતી વગરનું, હીચકાફં.
Adj. Having no bosom—breast (lit.) ; having
no courage—fortitude ; cowardly, timid. ૭ +
જા = Per. ۛر = بر
- ૧૪ અ-ગુલ, a-gûl. વિં મક્કર—ફરેલ વગરનું, ફલ વગર.
નાં ખરાબ ફલ. Adj. Free from deceit—fraud ;
fruitless. Subs. A bad fruit.
- ૧૪ અ-જવર, a-javar. વિં જુલમ—સેતમ વગરનું. Adj.
Free from tyranny, not despotic. જ = Per. ۛر = جو
- ૧૪ અ-જવર, a-javar. વિં ઊંચું—ચુલંદ નહીં તે. Adj.
Not lofty—high ; not elevated—exalted.
- ૧૪ અદવર, advar. નાં શીખેલું પાછું વાંચી જવું ; અજબર
કરવું ; નેઘાહ રાખવી, વગર હદનો વખત. શબ્દં અં ઉપર.
Subs. Revising what has been learnt ; learning
by heart ; keeping an eye upon ; duration or
time without end. Prep. Upon, on.
- ૧૪ અદુર, adur. વિં આધું, મહાલ, સુરેકલ, બદ, એખલો,
જુનું, હદ સુધી ; દૂર નહીં. શબ્દં અં વગર ; નજદીક ;
ઉપર ; ઉભયાં અં યા, અથવા. Adj. Remote,
impossible, difficult, bad ; lonely, old ; up to a
certain limit ; not distant. Prep. Without ;
except ; near ; above, upon. Conjunс. Or,
either. (Comp. જ = Av. ۛر = Sans. દૂર = Per.
دور)
- ૧૪ અ-બોર, a-bôr. વિં પાવી-કશ વગરનું ; સુંકું નહીં તે.
Adj. Having no furrows—narrow channels ;
not dry.

- ૧૪ અબોર, abôr. નાં વાદલ. Subs. A cloud.
- ૧૪ અયુવર, ayûvar. See ૧૪ or ૧૪, ayûbar, or ayukbar.
- ૧૪ અસ્વર, asvar. નાં સવાર. Subs. A rider, a trooper, (abbreviation of ૧૪ into ૧૪ asvavar) and finally into ૧૪ = Per. اسوار
- ૧૪ આ-દુર, â-dûr. વિં દુર. Adj. Distant.
- ૧૪ ઈવર, îvar. વિં એકલું. નાં અજુરીની શાખા. Adj. Lonely. Subs. A branch of a date-tree.
- ૧૪ એવર, êvar. નાં અજુરીની દાંખલી; દક્ષતર; લશ્કરની દુકડી; બેદ. વિં એકલો. Subs. A branch of a date tree; a book, a register; a small division of an army; a secret, a mystery. Adj. Lonely —solitary.
- ૧૪ ખાવર, khâvar. નાં ઉગમણ, પૂર્વ, અરદાશત કરનાર, સો-સનાર. Subs. East; one who is forbearing or long suffering; one who endures.
- ૧૪ ખીનર, khînar. નાં કીનો રાખનાર—પકડનાર. Subs. One that harbours revenge, one who entertains ill-feelings.
- ૧૪ યાવર, yâvar. નાં મદદગાર, આશરો આપનાર. Subs. One who offers assistance, a helper, one who gives protection—support. Per. ياور
- ૧૪ અ-ગોરગ, a-gôrg. વિં વરૂથી વેગલું, વરૂ વગરનું. Adj. Free from a wolf (lit.); having no wolf.
- ૧૪ અ-દવરે, a-davrê. વિં દાએરા વગરનું. Adj. Without a circle.

- ૭૭૪ અએવરી, aêvarî. નાં એશકી. Subs. Doubtlessness, unquestionableness.
- ૭૭૪ અદુરી, adûrî. નાં લંબાઈ, દુરી. Subs. Distance, separation, length.
- ૭૭૪ ખીનવરી, khinvarî. નાં દ્વેષભાવપણું. Subs. Vindictiveness.
- ૭૭૪ યાવરી, yâvarî. નાં મેલવવું; પામવું, આશરો આપવો, મદદગાર થવું. Subs. Gaining, obtaining, giving support; becoming a helper.
- ૪૭૭૪ અદુરીહા, adûrîhâ. કિં અં દુરથી નહીં, નજદીકીથી. Adv. Not remotely, not at a distance, at hand, within reach.
- ૪૭૭૪ યાવરીહા, yâvarîhâ. નાં મદદો. કિં અં મદદગારની રીતે—માફક. Subs. Succours. Adv. Like one who offers assistance—help.
- ૭૭૪૪૭૪ અએવરશનાએદી, aêvarashna-khêdî. નાં પોતાની એકતાઈ, પોતે એખણો—એકજ, ખોદા. Subs. Unity, the only One; God.
- ૧૭૭૪ અખ-રશનું, akh-rashnû. નાં ખરી દુવા—આશીરવાદ. Subs. Sincere blessing—benediction.
- ૧૭૭૪ અગવ-રશનું, a-gav-rashnû. વિં ખરો બહાદુર નહીં, ખરો શૂરવીર—પહેલવાન—લડવૈયો નહીં. Adj. Not really brave, not truly valiant—warlike.
(r = Per. ્ર + ૧૭ = Av. ૧૭૭)
- ૧૭૭૪ અગોરગાન, a-gôrgân. વિં વરૂઓ વગરનું. Adj. Having no wolves.
- ૧૭૭૪ અગો-રશનું, a-gô-rashnû. કિં આજ્ઞાં સાથું.

ના બોલ, અરે ના કેહે. V. (imper.) Don't speak the truth.

૧૪૭૧ અ-ગોરશ્ને, a-gôrashnê. વિં ભુખું નહીં. Adj. Not hungry.

૧૪૭૨ અદુ-રશ્નું, adû-rashnû. નાં ખરો—સાચો દુશ્મન, શત્રુ. Subs. A true—real enemy, an honest enemy.

૧૪૭૩ આઈન-રશ્નું, âîn-rashnû. નાં સાચી મીસાલ, ખરી તરેહ. Subs. A true simile, proper custom, right usage.

૧૪૭૪ આવરશ્ને, âvarashnê. નાં લાવવું. Subs. Bringing.

૧૪૭૫ આયન-રશ્નું, âyan-rashnû. નાં ખરું લોહું, પોલાદ. Subs. Pure iron, steel.

૧૪૭૬ યાન રશ્નું, yân-rashnû. નાં ખરી ખુશી—નેકી. Subs. Real pleasure, true—pure virtue.

૭૧ અએવ-રથ, aêva-rath. નાં એક ધાતુ, એક ગાડી. Subs. One metal; one car, one chariot.

૭૨ અએ-વરસ, aê-varas. નાં એક બાલ—વરસ. Subs. One hair. ૭૧ = Av. અદ૧૨

૭૩ અએવરી, aêvarî. See ૭૪ aêvarî.

૭૪ અ-ગોરસ, a-gôras. વિં ભુખ વગરનું. Adj. Not hungry, feeling no appetite.

૭૫ અદવરી, advarî. નાં લડાઈ, યુધ્ધ. Subs. Battle, war, fight.

૭૬ અદુરી, adûrî. See ૭૭ adûrî.

જાવરી, yâvarî. નાં મદદ, ક્ષતેહ; સંગત, સોહોબત.
Subs. Assistance, victory, society, company.

Per. یاورى

અએવરી, aêvarî. નાં બેશકી, ખચીતપણું. Subs.
Undoubtedness; certainty; full assurance.

અયોરેશ્તે, ayôrêshâtê. See અએવરી-રશ્તે aêvâ-
rashtê.

અદવરીગીહા, advarîgîhâ. કિં અં લડાઈની
રીતે, મેહેનત લઈને. Adv. By way of battle—
fight; laboriously.

યાવરીગીહા, yâvarîgîhâ. નાં મદદ આપનારાઓ.
કિં અં મદદની રીતે. Subs. Helpers. Adv. By
way of assistance.

અએ-વરી-ગોઈ, aê-varî-goî. નાં કાંઈબી શક
વગર બોલવું. Subs. Speaking without any doubt.

અએવ-રસ્ત, aêva-rast. કિં એક જણ છુટો થયો.
V. One (person) was liberated—set free.
Comp. Per. يکى رست

અદુર-દીદ, adûr-did. કિં દુર બેસું, દુરથી નજર
કીધી. V. Saw at a distance; observed from afar.

અ-દુરસ્ત, a-dûrast. વિં બરાબર—વાનબી—અરે
નહીં તે, અધુરું, માફક નહીં તે. Adj. Not proper—
right—true; imperfect, incongruous. Per.

نادرست

અદુરસ્ત, adûrast. કિં દુર—આધું છે. V. Is
at a distance—far.

અ-દુરી-તર, a-dûrî-tar. વિં વધારે દુર નહીં તે.
Adj. Not more distant.

અએનરીન, aênarîn. વિં શુભ, સારું; નર નહીં, મરદી
વગરનું, નપુંસક. Adj. Good, excellent; not male,
not manly, neuter.

અ-દુર-ગવશની, a-dûr-gavashnî. વિં દુરથી
બોલનારું નહીં, નજદીક બોલનારું. Adj. Not speaking
from a distance, speaking at hand.

અ-દુરીનશની, a-dûrînashnî. વિં દુરી નહીં રા-
ખનારું—કરનારું. Adj. Not keeping distance, not
remaining at a distance.

અએવ-રન્જે, aêva-ranjê. વિં દુઃખ વગરનું. નાં
એક દુઃખ—જેહેમત. Adj. Free from pain. Subs.
One affliction—trouble.

અએવ-રોજે, aêva-rojê. કિં અં એક દહાડે—
રોજે. Adv. One day. Comp. Per. یک روز

અએવ-રનજે, aêva-ranjê. વિં વગર રંજ—મેહે-
નતનું. Adj. Free from trouble—pain.

અ-દોરે, a-dôrê. વિં ઉપલપાયલ વગર, ચક્કર વગર.
Adj. Without any revolution or great change,
without a circle. Contrast Per. دور

અયુરે, ayûrê. વિં સજીગારેણું. Adj. Adorned,
decorated.

અ-દવરે, a-davrê. વિં ગેરદેશ વગરનું, નહીં ફરતું.
Adj. Not revolving, not turning round.

અ-દોરે, a-dôrê. વિં બેઅંદાજે, હદ વિનાનું. Adj.
Disproportionate; unlimited.

૧૩૫૯મું અએ-વરઝ, aê-varz. વિ० નહીં હાંસેલ કરનારું—મેલ-વનારું—શીખનારું. Adj. Not gaining—acquiring—learning.

૧૩૫૯મું અદવરઝ, advarz. ના० સવાર, સરદાર, આવાજ. વિ० સંગારેણું, યુએરગ, યુનન્દુ; મોટા દરજ્જાનું; લાયક. Subs. A rider, an equestrian, a chief, a leader; sound. Adj. Adorned, exalted, venerable; the best, most excellent; of high dignity, worthy.

૧૩૫૯મું અદવરઝ, advarz. વિ० બેશક, શુભાન. Adj. Undoubted, doubtless.

૧૩૫૯મું અ-બોર્ઝેશની, a-bôrzêshnî. વિ० નાલાયક. Adj. Unworthy.

૧૩૫૯મું અ-બોર્ઝેશનીગી, abôrzashnîgî. ના० હલકાર્થ, નીચાર્થ, નાલાયકી, નકામાપણું. Subs. Meanness, baseness; impropriety; inutility.

૧૩૫૯મું અએ-વર્ઝી, aê-varzî. વિ० એખ્તીઆરી—શુખ્તીઆરી વગરનું, એખ્તીઆરવાણું નહીં તે. Adj. Free from control—restraint, devoid of independence.

૧૩૫૯મું અદવર્ઝી, advarzî. ના० બેશકી—શુભાની; ઉદીઓગ, ધંધો, વેપાર. Subs. Doubtlessness, unquestionableness; industry, business, trade.

૧૩૫૯મું અએવર્ઝીઆન, aêvarzîân. ના० યુનન્દાઓ, મહેનત —કોશેશ કરનારા. Subs. The most excellent; those that work—exert.

૧૩૫૯મું અદવરઝીગાન, advarzîgan. ના० લડાએકો. Subs. Warriors.

અદવરઝનદ, advarzīnad. ક્રિં કોશેશ કરે. V.
May endeavour—try.

અદુર્ઝનદ, adūrzīnad. ક્રિં કીધેણું નથી ; તૈયાર
નથી. V. Is not done—performed; is not
ready.

આવર્ઝનદ, āvarzīnad. ક્રિં એખ્તીઆર કરે ; કબજા-
માં લે ; કામ કરતો નથી ; તૈયાર નથી. V. May choose,
may hold in possession; does not work; is not
ready.

અ-બોર્ઝન, a-bōrzīn. વિં ખ્યારે નહીં તે, અકારે.
Adj. Not beloved—dear; disagreeable.

અએવર્ઝન, aēvarzīdan. ક્રિં એખ્તીઆર કરવું,
ચુખ્તીઆર થવું ; કોશેશ કરવી ; બેશક થવું. V. To choose,
to take one's choice, to be absolute—without
control; to try, to endeavour; to be doubtless.

અએ-વર્ઝન, aē-varzīdan. ક્રિં એખ્તીઆર નહીં
કરવું. V. Not to take one's choice. Contrast
Av. 𐬀𐬭𐬀, Per. ورزیدن

અદવર્ઝન, advarzīdan. ક્રીં સવાર થવું ; શીંગારવું,
ચઢતે દરબજેણું થવું, લાયક—સજવાર થવું, ચુનદું થવું. V.
To ride, to mount (on horseback), to adorn,
to be worthy—deserving, to be exalted—most
excellent.

અદવર્ઝે, advarzē. નાં બુબેરગ સવાર. Subs. A
great—skilful cavalier.

અ-બોર્દ, a-bōrd. ક્રિં નહીં લઈગણું, નહીં કીધું. ક્રિં

અં ના, નહીં. V. Did not carry ; did not perform. Adv. No, not. Contrast Per. برد

જાળા અ-ગોદી, a-gôrdî. નાં અરાખ ઉનનું કપડું, ઉનનું કપડું નહીં તે. Subs. A bad woollen cloth ; no woollen cloth.

જાળા અ-જોદી, a-jôrdî. નાં જુદાઈ નહીં, તફાવત વગરનું. Subs. State of being not different, want of distinction.

જાળા અ-બોરદે, a-bôrdê. બૂં કું નહીં લઈ ગએલું. Past Partic. Not carried. Comp. Av. -જોદ + -

જાળા અ-બોર્દન, a-bôrdan. કિં નહીં લઈજવું, કબુલ નહીં કરવું. V. Not to carry ; not to accept. Per.

ના برد

જાળા અ-બોર્દ-ફરમાન, a-bôrd-farmân. કિં ફરમાન કબુલ નહીં કીધું. વિં નાફરમાન. V. Did not obey commands. Adj. Disobedient. Comp. Per.

ફરમાન નબર

જાળા અ-એવર-પેદાકીહા, aêvar-pêdâkîhâ. નાં બેદ બરેલી વાતોને જણનાર. Subs. One who knows secret mysteries or mysterious things.

જાળા અ-દુર-મીનીદાર, a-dûr-mînidâr. નાં દુર અદેશો નહીં કરનાર, ખુબ વિચાર નહીં કરનાર. Subs. One who does not foresee ; one who does not contemplate seriously.

જાળા અદુર-મેમન, adûr-mêman. કિં અં એટલું દુર કે ? એટલી હદ સુધી કે ? Adv. So much distant ? to such a limit ?

૭૭

૭૭ } અઈક, ર-ર-ર-દ, aik, ra-ra-ra-da. સં. વિ. સ્તીતેર,
 ૭૭ } ૭૦. Numer. Adj. Seventy, 70.
 ૭૭ }

૭૭ અઈક, aik. નાં સંતાડવું, છુપું કરવું. Subs. Hiding, concealing.

૭૭ અદેહ, adêh. નાં દુનિયાં તલક—લગણ. Subs. Up to the world.

૭૭ આ-દક, â-dak. કિં અં ન્યાંસુધી. Adv. Till, as long as.

૭૭ આબક, âbak. નાં ડીમીઆગર. Subs. An alchemist.

૭૭ આબકાહ, âbkâh. નાં તલાવ; પાંસલી. Subs. A tank, a pond; a rib.

૭૭ સે-ગાને, sê-gânê. કિં અં ત્રણ રીતે—તરેહ—મર-તમે. Adv. In three ways, by three modes, three times. Comp. Per. سه گونہ

૭૭ અબકાર, abkâr. નાં ખેતી. Subs. Agriculture.

૭૭ આબકાર, âbkâr. નાં દાઢ વેચનાર, દાઢવાલો; પાણી સીપનાર, પાણી લઈજનાર, દાઢ પીનાર. Subs. A liquor-seller; one who sprinkles water; a water-carrier; a drinker of wine. Comp. Per. آبکار

૭૭ અએ-કારીનીદન, aê-kârînidan. કિં આએ—તે કામમાં લેવું. V. To use this or that in business.

૭૭ અ-દકીઆ, a-dakîâ. વિં સાફ—પાક નહીં તે, નાપાક; સુક્યા વગરવું, સુકું નહીં તે, બીજું. Adj. Not pure—holy; not dried; not dry, wet.

૧૧૨ આબ-ગુન, āb-gūn. નાં એક મોટી નદીનું નામ છે કે જેનું પાણી “આરઝમ” થી આવેછે અને “દરીઆએ કીલાન” માં પાછું જાયછે. વિં પાણીના રંગનું; આસમાની રંગનું. Subs. Name of a large river which flows from *Khârasm* and falls in the sea of *Kilân*. Adj.

Water-coloured; azure. Per. آب گون

૧૧૩ આબે-કબુદ, ābê-kabûd. નાં ઈરાની દરિઓ. Subs. The Persian Sea. Comp. Per. آب کبود

૧૧૪ અએ-કોતે, aê-kôtê. વિં થોડુંએક. Adj. Somewhat, a little, in a small quantity.

૧૧૫ યો-કરદે, yô-kardê. કિં વિં અં એકઠું, એક કીધેણું; એકસરખી રીતે. Adv. Together, united in one, mixed up together; equally.

૧૧૬ આકર, âkar. નાં વાંજણી સ્ત્રી—ઓરત. Subs. A barren woman, a barren wife.

૧૧૭ હીકલ, hîkal. નાં પુતણું, શીકલ; દેહેરું; દેવલ; તલેસ-માત; મેહેલ; રાખસ. Subs. An image, a figure, a form; a temple of idolators; Christian church; talisman; a place; a giant. Comp. Per. هیکل

૧૧૮ આઘ-અએઘ, âgh-aêgh. કિં અં ઈત્યાદિ, જ્યાં, ક્યાં, એટલે કે, યાને, કરતાં, જ્યાંખી, ક્યું, સુતલક, એ; કહી જગો; કોણ? શું? કે તે, આએ. Adv. Et cetera; where; that is; than; wherever; which; altogether; if; which place; who? which? that he, this.

૧૧૯ આઘ-અએઘ-અમત, âgh-aêgh-amat. કિં અં એટલે કે જ્યારે. Adv. That is when.

૧૨૦ આઘ-અએઘ-શ, âgh-aêgha-sh. નાં તે લોકો, યાને તે, કે તે. Subs. Those people; that is he.

ડોઝ અઝેઘ-વદ, aêgh-vad. કિં અં કે જ્યારે. Adv.
That when.

મુઝ ડોઝ અઝેઘ-વદ-મદમ, aêgh-vad-madam. કિં અં કે
જેથી કરીને, જેને લીધે, જે ઉપરથી. Adv. Consequently,
on account of which, whereupon.

ઈઝ આઘ-ઉમ, âgh-ûm. ઉલ્યાં અને સર્વં યાને હું.
Conj. and Pron. That is I.

ઈઝ આધુમ, âghûm. વિં તરી—બીનાશવાણું. Adj.
Wet, moist.

જોઝ અઝેઘ-વરમન, aêgh-varman. સર્વં કે ને. Pron.
That he.

ઝઝ આઘ-અઝેઘ-ઝક-ઝે, âgh-aêgh-zak-ê. સર્વં પેણું
જે કે. Pron. That which.

જૂઝ અઝેઘ-ત, aêgh-ta. સર્વં યાને તું. Pron. That is
thou.

ઈઝ અઝેઘ-અમ, aêgh-am. સર્વં યાને હું, કે હું. Pron.
That is I.

મુઝ અઝેઘ-માન, aêgh-mân. સર્વં યાને હુમો. Pron.
That is we.

મુઝ અઝેઘ-મદમ, aêgh-madam. ઉભયાં અં કરતાં.
Conjunc. Than.

મુઝ મુઝ અઝેઘ-મદમ-સરીતરાંન, aêgh-madam-sarî-
tarân. વિં બહુ વં પુરાઓ કરતાં. Adj. plu. Than
evil persons (lit.)

ઝૂઝ અઘર, aghar. નાં સર્વથી ઉંચી ટોચ—મથાણું. Subs.
The highest top—summit.

આઘ-લા, âgh-lâ. કિં અં સુતલક કેયેબી ; બીલકુલ નહીં.
Adv. Altogether somewhere ; not altogether.

આઘરી, âgharî. નાં કિમત, ભાવ, અવેજ. Subs.
Price, rate, exchange.

અઘરે, agharê. નાં ટોચ, મંડાણ, શરૂઆત. Subs.
Top, beginning, commencement. Comp. Av.
સાં, Sans. અગ્ર.

અઘરી, agharî. નાં મોટાઈ, શ્રેષ્ઠપણું. Subs.
Superiority, pre-eminence.

અઘરીક, agharîk. વિં અતિ શ્રેષ્ઠ, સર્વથી ચઢતું
Adj. Most excellent, highest in rank.

અઘેઘ-રીકતુમ, aêgh-rîktûm. વિં યાને ઘણું
દુર, ઘણું દુર કયું ? Adj. That is most distant ;
which is at the greatest distance ?

અઈવ, aîva. વિં સાફ, સ્વચ્છ, સોજ. Adj. Pure,
clear, unsullied.

અએચ, aêcha. See અં aêch.

અએ-ચ, aê-ch. સર્વં કોઈ, લોક ; આએબી. Pron.
Any one ; people ; even this.

અએ-ચ, aê-cha. See અં aê-ch.

અએજ, aêz. વિં કાંઈ, કોઈ, નેસ્ત કીધેણું, કના કીધેણું,
કમ. Adj. A little, some ; some one ; annihi-
lated, destroyed ; less.

અબચ, abch. નાં આંચર, ધાવણ ; ઓરત—સ્ત્રીની
સરમગાહ, ઓશીઓ. Subs. The breast of a woman ;
a pap ; *pudendum viri et mulieris*.

૬૫ આઝ, áiz. નાં લોભ, લાલચ ; એક દેવનું નામ છે કે જે માણસોને દુન્યાર્થ લોભમાં ફસાવવાને ઉત્સુકરેછે. Subs. Avarice, covetousness ; name of a demon who excites mankind in this world to temptation. Av. اژ, Per. آز

૭૫ દેઝ, dêzh. નાં કોટ, કીલ્લો. Subs. A fort, a fortress, a fortified place. Per. دژ, دژ

૮૫ હીચ, hich. સર્વં હરેક, લોકો, કાંઈ નહીં, કદી નહીં, બીજું કોઈ, કાંઈ, કદી, થોડું, કમ ; નકામું, હલકું ; નેસ્ત—ફના કીધેલું જે કાંઈ. Pron. Every one; people ; nothing ; never ; another, some one, something ; a tittle ; less ; useless, low ; annihilated, whatever. Per. هیچ

૯૫ હીવ, hîv. નાં નેકી કરનાર. Subs. One who practises virtue.

૧૦૫ હેચ, héch, નાં સુકાશ, સુકાઈ જતું, સુકું થઈ જતું. Subs. Dryness ; becoming dry. Av. Rt. 𐬥𐬀𐬭𐬀 = Sans. सिंच् = to sprinkle.

૧૧૫ અએવાન, aévân. નાં તાક, મેહેરાબ બુલંદ ઘર—જમ્યા, બુલંદી, ગોખલો, ખેઠક. Subs. A cupola, an arch ; a vault ; a high building place ; altitude ; a niche ; a seat. Per. ايوان

૧૨૫ અ-ગઝાકી, a-gazâkî. વિં નહીં કડનારું—દંખ મારનારું. Adj. Not biting—stinging. Contrast Per. گران

૧૩૫ અ-યઝાકી, a-yazâkî. વિં નહીં ઈજનારું—પુખ

કરનારું. Adj. Not offering divine honors ; not adoring.

અવગી, avâgî. નાં મદદ, સહાય, આશ્રો. Subs. Help, assistance, support. Comp. Av. *avâgî*

ગીઝાંદ, êzâzand. નાં બગદાદ શહેર, એક નદીનું નામ છે. Subs. Bagdad ; name of a river.

અવેવાં, aêvâz. વિં ખાલેસ, નિર્મલ, આરાસતે. Adj. Pure, clear ; void of impurity—dirt ; adorned.

અવેચે, yschê, aêchê, yaschê. સર્વં તે, યેણું. Pron. That.

અવેવે, aêvê. શબ્દં અં ઉપર. Prep. On, above. Comp. Av. *avê* = Sans. અમિ.

હીચશ, hîchash. સર્વં કાંઈની ચીજ તેને. Pron. Anything to him—it. Comp. Per. *hîchash*

હીચી, hîchî. નાં કાંઈ, કાંઈ વસ્તુ. Subs. Something, anything.

અવેવ્યાઘહન, aêvyâghahan. નાં કુસ્તી. Subs. *kushti* (a sacred girdle tied round the waist by the Zoroastrians).

અવેવ્યાંઘહન, êvyanghahan. See *aêvyâghahan*.

અવેવ્યાસ્ત, aêvyâst. કું વિં ઉપર મુકેણું, બાંધેણું ; નાં પેહરણ, વસ્ત્ર, કપડું. Part. Adj. Placed upon, tied above (lit.). Subs. Clothes, dress ; cloth. Comp. Av. *avê*

૧૯૫-૧૯૫ અએઝશ-અંએત, aêzash-aêt. ક્રિ० યજ્ઞરને છે.

V. The yaçna is (lit.)

૧૯૫૫૫ અએ-ચ-શાન, aê-cha-shân. સર્વં તેઓથીભી, તે-
ઓભી, તેઓથી. Pron. Even by them; even they;
by them.

૧૯૫૫૫ અએ-ચ-શાન, aê-cha-shân. See ૧૯૫૫૫ aê-
cha-shan.

૧૯૫-૧૯૫ અએવ્યાઘહન, aêvyâghahan. See ૧૯૫૫૫
aêviyagihan.

૧૯૫-૧૯૫ એવ્યાંઘન, evyanghan. See ૧૯૫૫૫ aêviyâ-
gahan.

૧૯૫-૧૯૫ અએવ્યાગશને, aêvyâgashnê. નાં કુસ્તી બાંધવી.
Subs. Girding up the *kushti* round the waist.

૧૯૫-૧૯૫ અએવ્યગીહન, aêvyagîhan. નાં યજ્ઞરનેની
ક્રિયા કરતાં ખજૂરીની પાત્રીના શાકાની વણેલી એક ચીજનું
નામ; કુસ્તી, કેજે ઘેટાંના સંકેદ ઉપરની બનાવ્યામાં આવેછે તે.
Subs. The name of an article woven of the
fibres of the leaf of a date tree used in the
Izashnê ceremony, *kushti* made of the white
wool of sheep.

૧૯૫ અએપશન, âêpashna. નાં પાશનું. Subs. Ob-
taining.

૧૯૫૫૫ અ-ઈઝશની, a-izashnî. વિ० ઈજ્ઞરનેની ક્રિયા કર્યા
વગરનું. નાં કરજીઆતની ગદ્યત — ભુલ; ધર્મની ક્રિયાઓનો
ત્યાગ કરવો તે. Adj. Without offering the *yaçna*
ceremony. Subs. Neglect of religious duty—

worship; casting aside the ceremonies of the religion. Comp. Av. *yaŋashnâ*

યજશની, yêzashnî. નાં યજશને, આરાધના, પુન. Subs. Yaçna; divine adoration—worship.

અબજશની, અ-બજશની, abchashnî, a-bajashnî. વિં છુટકારો નહીં કરનારું. Adj. Not releasing—liberating.

યાવશનીગી, yâvashnîgî. નાં પામવું. Subs. Obtaining, acquiring.

એવગહનીન, êvaganîn. વિં એવ્યધન—કુસ્તીને લગતું. Adj. Relating to *Aivyânghan*—*kushti*.

અ-યજશને, a-yazashnê. See અ-ઝશની a-izashnî.

આએપશન, આએપશને, âêpashna, âêpashnê. See *âêpashna*.

આજ-દાન, âz-dân. નાં લોભ રાખનાર, લોભીઓ. Subs. A covetous—avaricious person.

આઝીઆન, âzîân. નાં લોભી લોકો. Subs. Covetous persons.

યજશને, yazashnê. નાં યોતેર હાતું એક ધર્મપુસ્તકનું નામ, આરાધના. Subs. A religious book consisting of 72 *hâs* or sections; divine offerings. Comp. Pelil. *yaŋashnâ*

યાવશને, yâvashnê. નાં પામવું, મેળવવું, હાંસેલ કરવું, નફો. Subs. Obtaining, acquiring; profit.

યાવશને-ચ, yâvashnê-cha. નાં પામવાનુંબી. Subs. Even acquiring (lit.).

૧૪૭૧૧૪૭૫-જુલુ અએવ્યાગસ્તશ્ને, aēvyāgastashnē. નાં
બાંધવું, કુસ્તી બાંધવી. Subs. Binding, girding the
kushti round the waist.

જુલુ એજેશ, khêzêsh. નાં ઉલટ, ઉત્તેજન. Subs.
Eagerness, enthusiasm, inducement, incentive.

જુલુ હૈવેશ, haivêsh. કિં અં રૂબરૂ. Adv. Face to
face.

૧૪૭૫ હીચગેલ, hîch-gêl. નાં ઓદાતાલાનાં નામો મધેનું
એક નામ છે. Subs. One of the names of God.

જુલુ હીચ-સલીઆ, hîch-saliâ. નાં કાંઈબી જુરાઈ—
બદી નહીં. Subs. No evil—vice at all.

જુલુ એજેદ, êzend. કિં તેઓ ઈજે. V. They may
offer divine honors.

૧૪૭૫ અ-ગચીન, a-gachîn. વિં છોયનું બનાવેલું નહીં તે,
છોયનું નહીં તે. Adj. Not made of mortar, not
of mortar. Contrast Pehl. ૦ gach = Av. ગચ, Per.
گچ

૧૪૭૫ આચીન, âchîn. વિં ચીનાઈ, ચીનને લગતું, ચીનાઈ
બનાવટનું. Adj. Pertaining to China; Chinese;
of China make.

૧૪૭૫ આબ્ચીન, âbchîn. નાં તુવાલ; એક કપડું છે કે
જે શુન્દરેલાંને નહવાડ્યા પછી તેને સાફ કરેછે. Subs. A
towel; a cloth with which they wipe the bodies
of the dead. Per. آبچين

જુલુ અ-યજેદ, a-yazêd. કિં નહીં ઈજે—આરાધે. V.
May not offer divine honors; may not worship
with profound reverence (sing.)

૧૭ અએવે, aêvê. See ૭ aêva.

૧૭ એઝન, êzan. નાં તેડું, નોતરું, આમંત્રણ, ઈજન. Subs.
An invitation ; a summons ; calling. Comp.
Per. ૭

૧૭ હીચે, hîchê. વિં પરત, હલકું, નીચ. જેમ કે ૭
નીચ મરતયા વાણું. સર્વં કોઈબી, જેનુંબી. Adj. Low,
base, mean ; as ૭ = of low dignity. Pron.
Any one, whosoever. See ૭, hîch.

૧૭ ઈંદર, Indra. નાં એક દેવનું નામ છે. Subs.
Name of a *Dev* (devil).

૧૭ હીચ-નાદાન, hîch-nâdân. વિં કંઈ નહીં જાણનાર,
સુતલક નહીં સમજનાર, નાદાન. Adj. Not knowing
anything ; not understanding a word ; foolish.
Comp. Per. ૭ + ૭

૧૭ અએચંદ, aêchand. સર્વં કેટલાએક, થોડું, એવું
૧૭ | તો ; ઘણાંએક. Pron. Many a one, some,
૧૭ | somewhat. Comp. ૭ = Av. ૭ + ૭
૧૭ | = Av. ૭ = Per. ૭

૧૭ અગઝંદ, a-gazand. વિં નુકશાન નહીં પામેણું, અગાજ
નહીં થયણું, અગાજ વગરનું. Adj. Uninjured, unhurt,
undamaged. Contrast Per. ૭, ૭

૧૭ અ-યઝંદ, a-yazand. કિં તેઓ નહીં ઈજે—આરાધે.
V. They may not pay divine honors or worship
with profound reverence. Comp. Per. ૭

૧૭ હીવ-નેરંગ, hîv-nêrang. નાં દરેક નેક ઈલાજ
કરનાર, મોખેદનાં હોનરોમધેનાં એક હોનરનું નામ છે. Subs.

One who adopts every just—proper remedy ;
one of the excellences required in a Mobed.

૧૧૯ અઈવોકાએ, aivôkaê. વિં એક પુરૂં, એકજ. Adj.
Only one.

૧૨૦ હીચે-પતી, hîchê-patî. વિં નીચ—હલકા દરજ્જા
વાળું. Adj. Of low—mean dignity.

૧૨૧ અઈકે, aîfê. નાં સંપૂર્ણ—સમાપ્ત કરવું. Subs. Com-
pleting, finishing.

૧૨૨ અ-ગઝે, a-gazhê. વિં નહીં દંખ મારેલું—કરડેલું. Adj.
Not stung—bitten.

૧૨૩ અ-દઝે, a-dazhê. વિં નહીં દાઝેલું—બલેલું. Adj.
Not scalded—burnt.

૧૨૪ હીચે, hîchê. સર્વં કોઈની, કેઈની. Pron. Any
one, something.

૧૨૫ અબચગાન, abchagân. નાં ઓસડ, દવા. Subs.
Medicine, physic.

૧૨૬ હીચ-ચાર, hîch-châr. કિં અં કોઈની રીતે. Adv.
Anyhow.

૧૨૭ આએકત, âêft. નાં મોરાદ, આહુશ, હાજત, ઓદાથી
મોરાદ ચાહવી. Subs. Desire, wish, want ; wishing
God for the gratification of a desire.

૧૨૮ એઝદ, êzad. નાં ઓદા. વિં આરાધનાને લાએક.
Subs. God. Adj. Worthy profound reverence
—divine honors. Comp. Pehl. ૩૬૬, Av. ૨૨૨, ૨૨૩,
Per. ૨૨૩

૧૨૯ હીઝમ, hîzam. નાં ઈંધણ, બાલવાનું લાકડું. Subs.
Firewood, fuel. Comp. Pehl. ૩૭૭, Av. ૨૨૪
Per. ૨૨૪

અબેઝમેઝા, abêzmêzîâ. નાં સ્ત્રી—ઓ-
રતની શરમગાહ. Subs. *Pudendum mulieris*.

અઈવર, એવર, aivar, êvar. વિં બેશક, શંકા—વગર.
Adj. Undoubted, doubtless. (This word can
be read 'aivar' as well as 'adavar'; 'aivar' cor-
responds to the Persian آور 'adavar' to the
Sanskrit अदभ्य 'not insignificant'.) Av. Rt.
𐬰𐬀 = S. Rt. दम् to deceive.

આબચરા, âbcharâ. નાં આદમીનો ખોરાક, થોડો
ખોરાક. Subs. The food of man; little food.

સુ, સુડ

દો-રઝ, dô-raz. સંખ્યાં વિં બસો, ૨૦૦. Numer.
Adj. Two hundred, 200.

અબઝાન, abzân. વિં સજવાર, વાજબી, હકદાર.
Adj. Worthy, proper, rightful, legitimate.

એઝાઝંદ, êzâzand. નાં એક નદીનું નામ છે;
બગદાદ શહેર. Subs. Name of a river; Bagdad.

એઝદ, êzad. See ૧૦૦

અએ-ઝક-અન્દ, aê-zak-and. કિં અં યાને તે
એટલું. Adv. i. e. that (is) so much.

એઝદાન, êzdân. નાં ખોદાનું નામ છે. Subs.
One of the names of God. Comp. Av. 𐬰𐬀𐬭𐬀
= Per. 𐬰𐬀𐬭𐬀; Av. Rt. 𐬰𐬀𐬭𐬀 = Sans. Rt. यज् = to
worship.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀 એજ્ઞદાન-મનીદાર, êzdân-manidâr. નાં ઓ-
દાને દીલમાં યાદ રાખનાર; મોબેદીના હોનરો મધેનો એક
હોનર (ગુણ) નું નામ છે. Subs. Inward remem-
brancer of God; one of the attributes of the
priestly caste. Comp. 𐬰𐬀𐬭𐬀 = Av. 𐬰𐬀𐬭𐬀 + 𐬰𐬀𐬭𐬀
Av. Rt. 𐬰𐬀 = S. Rt. मन = Per. مینید to think.

𐬰𐬀𐬭𐬀 અએ-ઝન, aê-zîn. નાં આ હથિઆર—અસ્ત્ર. Subs.
This weapon—tool.

𐬰𐬀𐬭𐬀 } એઝેન, êzên. કિં અં મુકાબેલ, સાંમણે, રૂબરૂ, બરા-
બર, 𐬰𐬀𐬭𐬀 } બર, ફરીને. Adv. In comparison, opposite,
in front of; face to face; along with or together;
again.

𐬰𐬀𐬭𐬀 આબ્ઝરગાસ, âbzîrgâs. નાં જે શખસ બાહરથી
સારો દેખાવ દેખાડે અને અંદર ખાનેથી ક્રીતને અંગીજી કરે તે.
Subs. He who displays a pleasant exterior and
incites rebellion within.

𐬰𐬀𐬭𐬀 આબ્ઝન, âbzan. નાં એક ચોકસ જતનું નાહાવાનું
વાસણ જેમાં દવા સાથનું ગરમ પાણી ભરીને આજરી માણસને
બેસાડે છે તે; કપડાં ધોવાનું વાસણ. Subs. A particular
kind of bathing vessel filled with water, medi-
cinally prepared, in which the patient sits or lies
down; a vessel in which clothes are washed.
Comp. Per. آبرن

𐬰𐬀𐬭𐬀 એજન, êzan. See 𐬰𐬀𐬭𐬀 êzan.

𐬰𐬀𐬭𐬀 હેઝવાન, hêzvân. નાં જખાન, જીભ. Subs. The
tongue. Comp. Pehl. 𐬰𐬀𐬭𐬀, Av. 𐬰𐬀𐬭𐬀, Sans.
जिह्वा.

હીઝવારદન, hízvârdan. ક્રિં ઠોકવું, કુટવું. V.
To knock, to beat, to pound, to thrash.

આ-ઝનશને, â-zanashnê. નાં મારવું. Subs.
Striking. Comp. Av. Rt. ૧૩૫+ =

એઝેન, êzên. વિં ખરાબ, માઠું, નહાઈં. Adj. Bad,
evil, naughty.

આઝમાએશની, âzmâêshnî. નાં અજમાવવું;
દવા આપવી. Subs. Making an experiment;
administering medicine. Comp. Per. آزمایش

સે-ઝરમી, sê-zarmî. વિં ત્રણ વસંતને લગતું.
Adj. Pertaining to three springs. Av. ૧૩૫-૧૩૬

સે-ઝરમી-રતુ, sê-zarmî-ratû. નાં ત્રણ વસંત-
નો વખત—રતુ. Subs. Three springs or three
spring-time. Av. ૧૩૫-૧૩૬

સ

અએત, હેદ, aêt, hêd. ક્રિં છે. નાં અય; હસ્તી, મો-
જુદ. V. Is. Subs. Astronomical tables; exist-
ence, existing.

અએત, હએત, aêt, haêt. ક્રિં છે. સર્વં તે, તેઓ;
જેમકે અએત—બરેદ, aêt—barêd, તેઓ લઈ જ-
યછે. V. Is. Pron. He, she or it, they :—as
અએત = they carry.

અબદ, abad. નાં એક દેવનું નામ છે, કે જેને સામ
નરીમાને માર્યો હતો. Subs. Name of a demon
killed by Sâm Narimân. *

જાસ્ત, ast. નાં હાડકું. Subs. A bone.

જાએદ, aêd. કિં આવે. V. May come.

જાદ, અએદ, âd. aêd. કિં અં એ રવેશે—મુજબ, એ પ્રમાણે. Adv. In this manner, thus.

જાદ, âd. See જાં âd.

જાસ્ત, âsta. કિં બેસે, રહે. V. May sit, remain.

Av. Rt. ૐ = Sans. आस् to sit.

જાએદ, khêd. નાં પોકાર, શોર; કિં બીહીવડાવે, પછવાડે દોડે. Subs. Noise, uproar; commotion, agitation. V. May terrify; may follow after. Comp.

Per. خیدن

જાગઝદ, gazîd. કિં કરડયું. V. Bit.

જાદખ, hîdakh. નાં ગુંદ—તીખો ઘોડો. Subs. A fiery horse.

જાએ-તાએ, aê-tâê. નાં એક તાએ—ટુકડો; “તાએ” તે “ઓરવીસ ગાહ”ની ક્રિયામાં આલાત તરીકે આવેછે કે જે રૂપાનો અથવા પીતલનો, પાતલા સલીઆ જેવો આવેછે. વિં એખબું. Subs. One *tâe* or the *Barsam* twig used in the *Orvis Gâh*. The number of these twigs varies according to different ceremonies. Now-a-days slender rods of silver or brass are used instead of the Barsam twigs. Adj. Single, solitary.

જાએ-સે-તાએ, sê-tâê. નાં ત્રણ તાએ—ટુકડા. Subs.

Three *tâes* (or Barsam twigs), three pieces.

જાઅંજાન, âitânê. વિં નહીં જણાયલાઓ. Adj. Unknown (plu.)

જુલ અએતાન, હેતાન, aêtân, hêtân. નાં હસ્તી વાલાઓ, જીવતાઓ, આદમીઓ, બીજાઓ, લોકો, તેઓ. Subs. Those that exist—live ; men ; others ; people ; they. Comp. Pâz. ૧૯૦૭

ઠીજીજુલ અ-જતીબુનસ્ત-હોમનદ, a-jatibûnast-hôm-nad. કિં બેસાડયો—તખ્તનશીન કીધો નથી. V. Did not seat or cause to sit ; did not enthrone.

જીજુલ અ-જતીબુનતન, a-jatibunatan. કિં નહીં બેસવું. નહીં મજબુત રહેવું. V. Not to sit ; not to remain stable.

ઠીજીજુલ હેતોમંદ, hêtomand. નાં શેહેરનું નામ, એક નદીનું નામ. વિં હાડમંદ. Subs. Name of a city (Hilmend) ; name of a river. Adj. Corporeal. Av. ૧૯૦૭

જીજીજુલ અએત—અસ્તોમંદાન, aêt—astômandan. વિં હાડમંદ. Adj. plu. Corporeal, material. Comp. Av. ૧૯૦૭

જુલ સે-તાક, sê-tâk. નાં ત્રણ તાએ. Subs. Three *tâes* (or Barsam twigs).

જુલ એસ્તાદ, êstâd. કિં રાખ્યું. V. Kept.

જીજુલ એસ્તાદેદ, êstâdêd. કિં ઉભો રહે. V. May stand.

જીજુલ એસ્તાદન, êstâdan. કિં See ૧૯૦૭ êstâdan.

જીજીજુલ આસ્તારીહેદ, âstârihêd. કિં ગુનેહગાર છે—યાય છે. V. Is a criminal, becomes a sinner—offender.

જુલ અએતે, હેત, aêtê, hêt. નાં હસ્તી, માણસ, હાડકું ; ખોદા, અંદગી. વિં હસ્તીવાહું ; જીવતું, મોજુદ ; ખાલેસ. Subs.

Existence; man; a bone; life; God. Adj.

Existing, living; pure; unmixed.

૫૭૮ અએતશ, aêtash. કિં તેબી છે. V. He or she is also.

૫૭૮ અએતી, âetî. નાં હસ્તી, હયાતી, કાએમીઅત, હમેશગી; આત્મા, સ્થીતિ; હથિઆર; વાસ્તવિકપણું; પેદાયશ. વિં આપમતલબી, બોહોસીણું, ખુદ પસંદ. Subs. Existence, life, stability; eternity; soul; state; a weapon, an instrument; honesty; creation. Adj. Selfish; obstinate; self-complacent.

Pâz. ૧૫૭૮ = Per. هستي; Av. Rt. ૭ to be.

૫૭૮ અએદી, એદી, aêdî, êdî. હબયાં અંબી, વળી, અને, વળી તે, હમણા, આએ જગોએ. Conjun. Even, also, and; even he—she—it; now, in this place.

૫૭૮-૫૭૮ અએત-દેહેશની, aêt-dêhêshnî. નાં હસ્તી આપવી, હસ્તીમાં લાવવું, પેદા કરવું. Subs. Giving life, bringing into existence; creating.

૫૭૮ આઈતીહીનદ, âitîhinad. કિં કાયમ—પાયદાર રહે છે. V. Remains stable—permanent.

૫૭૮ આઈતશને, હેતશને, âitashnê, hêtashnê. નાં હોવું, થવું, કાયમી, સલામતી. Subs. Being, becoming; permanence; safety.

૫૭૮ અએતી, aêtî. વિં હસ્તીવાણું, હસ્તી ભોગવનારં. Adj. Existent; enjoying existence.

૫૭૮ આઈતીગાન, âitîgân. Plural of ૫૭૮ which see.

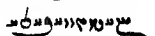
૫૭૮ અએતીગી, aêtîgî. See ૫૭૮ aêtî.

૫૭૮ અએત-સવાક, aêt-savâk. નાં એક ગુનાહ—પાપ

—વાંક ; એક જગા. Subs. One crime—sin—
offence ; one place.

૧૧૧૧૧૧૧ અઈતેગુનતન, aítêgúnatan. ક્રિં ઓકસ વખતે
કરવું, અજયબ ચીજ કરવી. V. To do (a thing) at
a certain time ; to perform a wonderful thing.

૧૧૧ આખ્તીન, ábtín. નાં પાદશાહ ફરેદુનનાં બાપનું નામ
જેને જોહાકે માર્યો હતો. Subs. Name of the father
of Feridoon, whom Zohâk killed. Av.
= Sans. आप्त्य, Per. آبتین

૧૧૧૧૧૧૧ ખેતીઓદદ, khêtiôdad. નાં જોડું, સગાઈ. Subs.
A wedded pair ; relationship. Comp. Av.

૧૧૧૧૧૧૧ અએતીનંદ, aêtínand. ક્રિં તેઓ છે. V. They
are.

૧૧૧૧૧૧૧ અએતીવંદ, aêtivand. વિં હસ્તીવાણું. Adj. Hav-
ing an existence.

૧૧૧૧૧૧૧ એસ્તીનંદ, êstínand. ક્રિં ઉભો રહેછે, કાયમ રહેછે.
V. They stand—remain permanent.

૧૧૧૧૧૧૧૧ અઈત્યુનતન, aítgúnatan. ક્રિં ખબરદાર—અણીતું
—વાંકેક—આધાહ કરવું ; લાવવું ; ઉત્પન્ન કરવું ; પરવરેશ
કરવું ; મંગાવવું ; લઈજવું ; પેદા કરવું ; ઉભું કરવું ; આવવું.
V. To make vigilant—intelligent—acquainted
with ; to bring, to produce ; to nourish ; to send
for ; to carry ; to create, to raise, to make erect ;
to come.

૧૧૧૧૧૧૧ અએતીવંદ, aêtivand. See ૧૧૧૧૧ aêtivand.

૧૧૧૧૧૧ આઈતુનતન, આઈદુનતન, âitgunatan, âidgunatan. See ૧૧૧૧૧ âitgunatan.

૬૧૧૧ આઈતુનમ, âitgunam. કિં હું લાવું. V. I may bring.

૬૧૧૧ એસ્તીનમ, êstīnam. કિં કાયમ—ઉભો રહું. V. I may be firm—constant; I may stand.

૭૧૧૧ અએતદક, aêtadak. નાં બદલો, ઈનામ. Subs. Requital, reward.

૧૧૧૧ અએત-દોદ, aêt-dôd. કિં અં બીજું એકે. Adv. Furthermore.

૧૧૧૧ અએતેદ, એસ્તેદ, aêtêd, êstêd. કિં રહે; યાએ. V. May remain—be. Comp. Pâz. ૭૧૧૧

૧૧૧૧ અએતે, aêtê. See ૧૧૧૧ aêtê.

૧૧૧૧ એઝદ, êzad. નાં યજદ, ક્રેશ્તો, ખોદા. Subs. Yazata; an angel; God. Comp. Pehl. ૩૬, Av. ૧૧૧૧, Sans. यज्ञत.

૧૧૧૧ હીતુ, hitu. નાં પુલ. Subs. A bridge. Av. ૧૧૧૧ = Sans. सेतु.

૧૧૧૧૧૧ અસ્તોહાદ, astôhâd. નાં એક દેવનું નામ છે જેનું કામ આ દુન્યામાં સઘલી વસ્તુઓનું મરણ લાવવાનું છે. Subs. The name of a demon whose work is to bring destruction of everything in this world. Comp. Av. ૧૧૧૧૧-૧૧૧૧

૧૧૧૧૧૧ અએતે-હીચે, aêtê-hîchê. કિં છે નહીં; બરશો—વિશ્વાસ નથી. V. Is not; there is no confidence.

૧૧૧૧૧ અએત્વાન, aêtvân. See ૧૧૧૧ aêtân.

હૈતુ-ઓમન્દ, hêtû-ômand. See હૈતુ, hêto-
mand.

અએતે, aêtê. See અએતે, aêtê.

હસ્તન્દ, hastand. કિં તેઓ છે. V. They are.
Comp. Per. هاستند

અએતી, aêtî. See અએતી, aêtî.

અએતે-શ, aêtê-sh. કિં તેનું છે. V. (It) is his
(lit.)

આસ્તુનીહેદ, âstûnîhêd. કિં દેખાયછે. V.
Appears.

અએતની-કેશ, aêtanî-kêsh. નાં તેની દીન—
રેવાજ છે. Subs. It is his religion—usage.

અએતની, aêtanî. વિં હસ્તીને લગતું Adj. Per-
taining to existence.

અએદુન, અએતવન, aêdûn, aêtvan. કિં અં એજ
રવેશે, એ રીતે, એમ, એટલું, ઘણી રવેશે, એવોજ, તુરત, હમણા,
એક તરેહ—રીતે, જેમ, એટલા વાસ્તે, હયાં, આએ વખતે,
એથી કરીને, કેમ, શામોટ. Adv. In this manner,
thus ; so, so much ; in many ways ; of this very
sort ; soon, now ; in one way ; as, for this
reason ; here ; at this time, so that, how ; why.

Comp. Pehl. ૧૧૯૦, Av. ૧૧૯૦

ગઝદન, gazîdan. કિં કરડવું, દંખ મારવું. V. To
bite, to sting. Comp. Per. گزیدن

સે-તન, sê-tan. નાં ત્રણ બદન. Subs. Three
bodies. Comp. Per. سه تن

હીતન, hîtan. કિં આવવું, એંચવું, નાખવું. V. To

grind with the teeth, to masticate ; to pull, to throw.

૭૧૧૧ અએદુન-શ, aêdûn-sha. સર્વં એ રવેશે તેને. Pron. In this manner to him.

૭૧૧૧ આઈતુનેદ, âitûnêd. કિં મંગાવે. V. May send for.

૧૭૧૧ આસ્તુનીદે, âstûnîdê. બૂં ફૂં જોયણું. Past. part. Seen, perceived.

૧૧૧૧ અએદીન, aêdîn. કિં અં એ જગે, એ રવેશે, આએ —એ વખત—ઘડી. Adv. At this place, in this manner, at this time.

૧૧૧૧ અએદુન, aêdûn. See ૧૧૧૧ aêdûn.

૭૧૧૧ અએદુન-ચ, aêdûna-cha. કિં અં વસી તેજ પ્રમાણે, અરેખર એજ મુજબ. Adv. Even in this manner ; certainly in this way.

૭૧૧૧૧૧ અએદુન-મેન-અમચ, aêdûn-mên-amach. કિં અં એમ બનવાનું કારણ એકે. Adv. The reasoning of so happening is.

૧૧૧૧૧ આઈતુનતન, âitûnatan. કિં લાવણું, મંગાવણું. V. To bring ; to send for.

૧૧૧૧૧ એતુનતન, êtûnatan. કિં છુટું થવું, છુટકારો થવો. V. To be free from, to be released.

૭૧૧૧૧૧ અએતુન-પાદ, aêtûn-pâd. નાં આદરબાદ નામનાં એક પરહેજગાર દસ્તુરનું નામ છે, કે જે પાદશાહ હોરમજદનાં વખતમાં પેદા થયો હતો, જેણે તાવેલી કલ્લાઈ પોતાની છાતી ઉપર ઓતીને મોજાએ દેખડાવ્યો હતો તે. એ બોલ ૭૧૧૧૧ નો બગડેલો આકાર છે. Subs. A devout and godly Dustoor, named *Aderbâd*, who flourished in

the reign of king Hormazd. He showed miracles by pouring melted tin on his bare breast. A corrupt form of *સગાલ*; Av. *સગાલ-દાસ*

૧૧૮ અયોક, ayók. વિં સંખ્યાં એક, ૧. Numer. Adj. One; 1. Comp. Pehl. ૧૪

૧૧૮ એતુક, êtúk. નાં બશારત, ખુશ ખબરી; ખુશહાલી. Subs. Joyful tidings, happy news; rejoicing.

૭૧૧૮ અએતગી, aêtagî. નાં હસતી, સુદત; જેમકે સગેલ સગાલ કેટલીએક સુદત સુધી. Subs. Existence; period; as સગેલ સગાલ = for some period.

૭૧૧૮ આબ્ત-તુમે, âbtantûmê. નાં મેવાનો રસ; 'તુમ તુમે' નામની વનસ્પતીનો રસ. Subs. The juice of fruits; the juice of the herb *sumac* or *summach*. Comp. Per. آب تمام

૧૧૮ અએતુમ, aêtûm. કિં હું છું. કિં અં એ રવેશે, એવું, એમ. V. I am. Adv. In this manner, thus, such.

૧૧૮ અગ-તુમ, ag-tûm. વિં સર્વથી ખરાબ—ખુરં. Adj. Worst, most evil. Comp. Av. *અગત્ત*

૧૧૮ આ-તુમ, આએ-તુમ, â-tûm, âê-tûm. નાં આએ—તે અંધારં. Subs. This—that darkness. ૬૯ = Av. *અંધાર* Sans. तमस्.

૧૧૮ આબ્તુમ, âbtûm. નાં ઓદાના નામોમાંનું એક નામ. Subs. One of the names of God.

૧૧૮ હાતુમ, hâtûm. નાં એક નુસ્કનું નામ છે. Subs. Name of a *Nosk*.

હૈતુમંદ, હૈત્મંદ, hêtûmand, hêtmand. See ૩૬૪૦
 હૈતોમંદ. hêtômand.

હૈતોમંદ, hêtômand. See ૩૬૪૦ hêtômand.

ઝસ્તે, astê. નાં હાડકું, મેવાનો દાણો—ઠળાઓ. વિં
 મોજુદ, તૈયાર. Subs. A bone ; a seed or stone of
 a fruit. Adj. Existing, ready. Per. استر

ઝઝેતગી, aétagî. See ૭૧૧૦ aétagî.

ઝઝેતકીન-ગીન, aétakîn-gîn. નાં ધરધણી, મકાનનો
 માલિક. Subs. A landlord, the owner of a house.

ગઝીદે, gazîdê. Dîn. ફં વિં કરડેલું, દંખ મારેલું ;
 જેમકે ૧૫૬ ૬ ૧૧૦૦-ગઝીદે-મીન-માર = અઝડાથી દંખ મારેલું.
 Part. Adj. Bitten, stung ; as ૧૫૬ ૬ ૧૧૦૦ = (gazîdê-
 min-mâr) bitten by a snake.

ઝઝેત-ચ, હઝેત-ચ, aêta-cha, haêta-cha. ફિં વલી
 તે છે, અને તે છે, વલી એમબી છે. V. Even it is,
 and it is, even it is so.

ઝઝેતુમ, aêtûm. See ૬૧૦૦ aêtûm.

ઝઝેદર, aêdar. નાં નજવી ચીજ ; આ દુન્યા, આએ
 જગા. ફિં અં હયાં, હમણા, એ. Subs. A trifle ; this
 world ; this place. Adv. Here, now if. Comp.
 Av. ૫૭૦, ૫૭૫, Sans. અન્ન = Per. ايد

છડમ

અએવારે, aêvârê. નાં ઉજરનનો વખત, સમીસાં-
 હાંજનો વખત. Subs. The time of *Uziran* ;
 the evening time.

૧૭૭૭૭૭૭ } અએવ્યાસ્ત, aēvyāst. કિં આસપાસ વીટાધું,
૧૭૭૭૭૭૭ } પેહેરયું. V. Girded round, put on
(clothes).

૭૭૭૭૭૭૭ અએવગહાની, aēvagahānī. વિં કુસ્તીને લગતું.
Adj. Pertaining to *kushti*.

૧૭૭૭૭૭૭ } અએવ્યાન્ધાન, aēvyānghān. નાં કુસ્તી, કમ-
૧૭૭૭૭૭૭ } રબંધ. Subs. *Kushti*; waistband.

૧૭૭૭૭૭૭૭ અએવ્યાસ્તશને, aēvyāstashnē. નાં આસપાસ
વીટાગતું, બાંધતું. Subs. Girding round; binding.

૧૭૭૭૭૭૭૭ અએવગહાનીનાન, aēvagahānān. નાં કુસ્તીઓ,
એવંધનો. Subs. *Kushtis* (sacred girdles worn
by the Parsis round the waist); *aivyānghans*;
(the aivyānghān is the girdle or tie with which
the Barsam is to be tied together).

૧૭૭૭૭૭૭૭ અએવગહાનીનેદ, aēvagahānéd. કિં તે આસપાસ
બાંધેછે. V. He girds up round.

૧૭૭૭૭૭૭૭૭ અએવ્યાગાનીદન, aēvyāgānīdan. કિં બાં-
ધતું, કુસ્તી બાંધવી. V. To bind, to gird up the
kushti round the waist. Comp. Av. ૭૭૭૭૭૭૭; ૭૭૭૭
= Sans. અમિ + Av. Rt. ૭૭ = Sans. આસ્ to put
on, to sit.

૧૭૭૭૭૭૭૭૭ અએવ્યાકસ્ત, aēvyākast. કિં બાંધી, કુસ્તી
બાંધી. V. Bound, tied; girded up the *kushti*
round the waist.

૧૭૭૭૭૭૭૭૭૭ અએવ્યાગસ્તશને, aēvyāgastashnē. નાં
બાંધતું. Subs. Binding.

૧૭૩૭-૧૭૪૦ અએવ્યાગસ્તન, aēvyāgastan. See ૧૭૩૧-૧૭૪૦ aēvyāgānīdan.

૧૭૪૦ અદપીગાન, adpīgān. See ૧૭૩૧ ābtīn.

૧૭૪૧-૧૭૪૨ અએવસ્રુસ્રેમ, aēvasrūsrm. નાં દહાડાની ચો-
થી ગેહેનું નામ, એક દ્વેશતાનું નામ. Subs. *Aivicruthrem*
Geh (the fourth subdivision of the day); name
of an angel. Av. ૧૭૪૧-૧૭૪૨

૧૭૪૩ આબફસદ, ābfasard. નાં બીલોર, સીસો. Subs.
Crystal-glass; a large glass bottle.

૧૭૪૪ અએપોક્ટે, aēpōkhtē. બૂં કૂં પકાવેલું, તૈયાર થ-
યલું. Past partic. Cooked, prepared.

૧૭૪૫ } અએફત, aēft. નાં હાજત, મોરાદ, આએપત, પામવું,
૧૭૪૬ } આહેશ. Subs. Want, desire, income, ac-
quiring.

૧૭૪૭ અઝવર, azvar. વિં બુલંદ, ચઢવું; શિખેલો; કહ્યા
પ્રમાણે ચાલનાર. Adj. Exalted, high; learned;
tractable. Comp. Per. ૧૭૪૮

૧૭૪૯ અસ્પરાસ, asparās. See ૧૭૪૯ asparās.

૧૭૫૦ એફ્રે, éfrē. નાં અંદાજ પ્રમાણે બોલનાર. Subs.
One who speaks moderately.

૫૮

૫૮ અઈમ, aīm. વિં બરાબર, સરખું. Adj. Proper,
equal, alike.

૫૮ આએમ, āēm. નાં દહાડો; આકતાબ, જમાનો, ધંધો; કુર-
સદ. કિં હું આવું, હું લાવું—મંગાઉં. Subs. A day,

the sun ; time, profession, leisure. V. I may come—bring—send for.

આદમ, âdam. નાં પેહલું ઈનશાન, આદમ. Subs. The first created human being ; Adam. Per. آدم

આમ, âm. વિં સર્વ, સઘણું, તમામ, બધું. Adj. All, whole, entire.

એમ, êm. સર્વં જે, તે. Pron. Who, which, he.

ખીમ, khím, hím. નાં ચાલચલણ, અવાશ, આસીઅત, ખસલત, સ્વભાવ, ટેવ. Subs. Conduct, nature, disposition, temper ; quality, habit. Av. 𐬰𐬀𐬭𐬀 = Per. خیم

દામ, dâm. નાં પેદાયશ, સૃષ્ટી, પૃથ્વી. Subs. The creation, the universal system ; the world. Comp. Pehl. 𐬔𐬀, Av. 𐬔𐬀𐬭𐬀, Per. دام

હજમ, hajma. નાં રોશની, ઉજશ. Subs. Light, radiancy.

હીમ, hím. નાં દીકરી ; જમીન. Subs. A daughter ; land or ground.

હેમ, hêm. કિં હું હોઉં—રેહું. V. I may be—remain.

ફેમ, hêm. વિં લાયક, ઘટવું. Adj. Fit, proper, deserving.

અદમીદીગાન, admîdîgân. નાં ઉમેદવારો, આશાવંતો. Subs. Candidate ; hopeful.

અગ્માન, agmân. નાં ઓદાતાલાનાં નામોમાંનું એક નામ છે. Subs. One of the names of God.

અગમન, a-gamân. વિં બેગુમાન, શક વગરનું. નાં
ઉત્તવારી. Adj. Doubtless, undoubted. Subs.
Firmness.

અજમાન, a-jamân. વિં અજમાવ્યા વગરનું, કસ્યા
વગરનું. Adj. Not experienced, not tried—tested.

અદમાન, admân. નાં ઉમેદ, આશા; ઈલાજ, ઉપાય.
Subs. Hope, expectation, remedy, means.

અદમાન, a-damân. નાં કવખત—મોસમનું. Adj.
Untimely, unseasonable. Comp. Per. ادى زمان

આદમાનીગાન, âdmânîgân. નાં એકીનદારો,
દીનદારો, દયાનતદારો, વિશ્વાશુઓ. Subs.
The faithful; religious men; trustworthy—con-
fidential persons.

અદમાન, a-damân. See અદમાન a-damân.

અદમાન, admân. નાં ઉપર લાવનું. Subs. Bring-
ing up.

હીમાન, himân. નાં ખસલતો, ખવાસ, ટેવો. Subs.
(plural) Habits, practices, qualities.

અદમાર, એમાર, admâr, êmâr. નાં સુમાર, ગણતરી,
અટકલો, હીસાબ, એશારો; શોધ. Subs. Computation,
reckoning; guess; account, hint; inquiry.

અદમાર-વજારદાર, admâr-vajârdâr. નાં
ધુમાર કરનાર. Subs. One who reckons—com-
putes.

અર્થમે, aîmê. ક્રિં અં હમણા, એક ખારગી. Adv.

Now ; in one sense ; from one point of view.

એમદ, êmad. નાં જમીનને એડવાનું હથીઆર. Subs.

An instrument for tillage.

અ-દમીઆ, a-damîâ. વિં લોહી વગરનું. Adj.

Bloodless. Contrast Ar. دم, لا دم

એમી, êmî. નાં એક ફરેશ્તાઈ ખસલતના આદમીનું નામ છે. Subs. Name of an angelic man.

હીમી, hîmî. નાં ખાશીઅતો, ખવાસો. Subs. Qualities, habits.

હીમીહા, hîmîhâ. ક્રિં અં ખવાસ—ખાશીઅતથી.
Adv. By habit, nature.

અદમીદ, admîd. નાં ઉમેદ, આશા. Subs. Hope, expectation. Comp. Pehl. امید

અ-જમીકીન, a-jamîkîn. નાં મટોડીનું બનાવેલું નહી તે. Subs. Not made of earth. Contrast Av.

હીમ-સરીતર, hîm-sarîtar. નાં વધારે ખુરી આદત. Subs. A worse habit.

અદમીનીદન, admînîdan. ક્રિં ઈમાન—એકીન લાવવું. V. To put faith in.

અએ-મીનશની, aê-mînashnî. વિં મનશની વિચારને લગતું નહીં તે. Adj. Not relating to the thought.

અદમીનેશની, admînêshnî. વિં ઈમાનને લગતું. નાં આહેશ કરવી, ઈમાન લાવવું, આહેશ, ઉમેદ. Adj.

Pertaining to faith. Subs. Desiring, putting faith (in something); wish, hope.

અદમીદ, admîd. નાં ઉમેદ. Subs. Hope. Comp. Pehl. *અદમીદ*

અદમીદાને, admîdânê. નાં ઉમેદો, આહેશો, ઉમેદવારો; એક દસ્તુરનું નામ છે. Subs. Hopes, desires; hopeful men; name of a Dustoor.

અદમીદાન, admîdân. See *અદમીદાને*.

અદમીદાર, admîdâr. વિં આશાવંત, ઉમેદવાર. Adj. Hopeful, expectant. Comp. Per. *امیدوار*

અદમીદી, admîdî. નાં ઉમેદપણું, ઉમેદ, આશા, આગુરતાઈ. Subs. Abst. Hopefulness; expectation.

અદમીદી, admîdî. વિં આગુરતાઈવાળું. Adj. Eager, earnest.

અદમીદે, admîdê. See *અદમીદાર*.

અદમીદવાર, admîdvâr. વિં ઉમેદવાર, એકીનદાર. Adj. Hopeful, faithful, conscientious. Per. *امیدوار*

અદમીદવારી, admîdvârî. નાં આવવાં ઉમેદવારી, એકીનદારી. Subs. Abst. Hopefulness, conscientiousness, trustworthiness.

અદમીદવારતર, admîdvârtar. વિં વધારે એકીનદાર—ઉમેદવાર. Adj. More trustworthy, faithful; more hopeful. Per. *امیدوارتر*

અદમીદીનાક, admîdînâk. વિં ઉમેદવાર કરવું. Adj. Making hopeful.

જાન અએ-મેતુક, aê-mêtûk. વિં મોત વગરનું. Adj. Deathless, immortal.

જાન હમીમાલ, hamîmâl. નાં કોઈ ઉપર જુદું તોહમત — મુકરું, એક ગુનાહનું નામ, દુશ્મન, મુદર્ઘ. Subs. Accusing some one falsely; name of a crime; an enemy, an antagonist.

જાન અએમન, aêman. નાં દરાખ. Subs. A grape.

જાન અદમન, adman. નાં દીલ, શરીર. કિં અજકે, કારણ કે, ક્યારે; બલકે; એકાએક. Subs. The heart, the body. Adv. That, as, because, when; rather; suddenly, all at once.

જાન અ-દમુન, a-damûn. વિં બેદેલ, નાહમેદ. Adj. Disaffected, dissatisfied, hopeless.

જાન અદે-મન, અ-દેમન, adê-man, a-dêman. હું નહીં— નથી. Not I; I am not.

જાન આદમુન, âdmûn. નાં તેજ, ઝલકાટ, પ્રતાપ. Subs. Lustre, brightness, glory, grandeur.

જાન એમન, êman. નાં પરગણાનું નામ છે. વિં નિર્ભય, ધાસ્તી વગર, નયીત, બેફીકર. Subs. Name of a province; Arabia Felix. Adj. Fearless, undaunted, free from anxiety, at ease. Comp. Per. ایمن and ایمن

જાન યસ્મન, yasman. નાં રૂપું; ચંપેલી. Subs. Silver; jessamine; jasmine. Per. ياسمين, ياسمين

જાન હમુ, hamû. કિં અં એન મુજબ—રીતે; સરખી રીતે, હમેશાં. Adv. In the same manner, thus; equally; always.

હીમે, hîmê. નાં અવાસ, સ્વભાવ, ગુણ. Subs. Quality, nature, disposition, characteristic.

હમ-વાઈનેદ, ham-vâinêd. કિં સાથે ઉડે. V. May fly together.

હમુ-ખીનીદે, hamû-khînidê. ભૂં ફૂં એજ મુજબ કીનો—દ્વેષભાવ રાખેલું. Past. part. Harboured revenge—spite in the same manner.

આદમુન-ગાહ, âdmûn-gâh. કિં અં તરતજ, જલદી, તેજ વખતે. Adv. Immediately, soon, at the same time.

અદમુનશની, admûnashnî. નાં ઈમાન, એકીન. Subs. Faith, belief.

અએમુનશને, અએમુનશની, aêmûnashnê, aêmunashnî. See અમુનશની admûnashnî.

અદમુનેશન, admûnêshna. નાં ઈમાન—એકીન લાવવું. Subs. Putting faith—belief.

અદમુદીન, આમુદીન, હમુદીન, admûdîn, âmûdîn, hamûdîn. કિં અં એ રવેશે, એજ તરેહ, દરેક રીતે, બીલકુલ, પુરેપુરું. વિં એકજ ધરમ માનનાર. Adv. Thus, in this manner; in every way; altogether, wholly. Adj. Believing

in the same religion. Pâz. ૧૬૬૭

અદમુન, દીદમુન, admûn, dîdmun. કિં આજ્ઞાં તું એ, નેઘાહ કર. V. Imper. Behold, observe minutely.

સે-મન, sê-man. નાં ત્રણ મન—વિચાર. Subs. Three minds—ideas.

અ-દમુની, a-damûnî. વિં એક દીલ નહીં, બ્યાર
રાખનારૂં નહીં તે, એક સંપ નહીં તે. Adj. Not
unanimous, not bearing love to ; not at peace.

આદમુની, âdmûnî. વિં દીલ—બ્યાર રાખનારૂં. Adj.
Setting one's heart on, bearing love to.

હીમુની, hîmûnî. નાં આદેશ, મરજી. Subs.
Wish, desire, liking.

અઈમુનેશની, હીમુનેશની, aîmûnêshnî, hîmû-
nêshnî. નાં વિશ્વાસ—ભરોસો રાખવો, ઈમાન
રાખવું. Subs. Placing confidence, faith, believ-
ing.

અદમુનશને, admûnashnê. નાં ઈમાન ; ભરોસો રા-
ખવો. વિં રોશન, ખોલ્યું. Subs. Faith, trusting.
Adj. Clear, apparent, obvious.

અઈમુનસ્તન, aîmûnastan. કિં ઈમાન—એકીન
લાવવું, વિશ્વાસ રાખવો. V. To put faith in ; to trust.

અદમુનસ્તન, આદમુનસ્તન, દીદમુનસ્તન, admû-
nastan, âdmûnastan, dîdmûnastan.

કિં આરજી રાખવી, ચાહવું, પાંખવું, એવું, ઈમાન રાખવું,
ઉગવું, કબુલ કરવું, રજી કરવું, હાજર થવું. V. To
desire ; to long for ; to obtain ; to behold ; to
put faith in ; to grow ; to assent to ; to bring
before ; to refer to ; to be present.

અદમુનીન, admûnîn. નાં ખબર, ચેતવણી. Subs.
Notice, warning.

॥ ૧૦૧ ॥ અદમુનીનશ્ને, admûnînashnê. નાં આઘાહી—
અબર—એતવણી આપવી, વાકેક કરવું. Subs. Giving
notice—warning—caution ; acquainting.

૧૦૨ ॥ અદમુનીનીદાર, admûnînîdâr. નાં એપ્તીઆર
કરનાર, મેલવનાર. Subs. One who chooses—
acquires.

૧૦૩ ॥ અદમુનીનતન, admûnînatân. See ૧૦૪ ॥ ad-
mûnastân.

૧૦૪ ॥ અદમુનેદ admûnêd. કિં આશા—ઉમેદ રાખે. V.
May expect—entertain hopes.

૧૦૫ ॥ અદમુનીદે, admûnîdê. જૂં ફૂં એકીન રાખેવું,
ઈમાન લાવીને. Past. part. Having placed confi-
dence—faith.

૧૦૬ ॥ અદમુનીદન, admûnîdan. કિં ખાહેશ કરવી, લાડથી
ચાલવું, લટકતી ચાલે ચાલવું, અબર આપવી બજ લાવવું.
V. To desire, to walk struttingly, to give warn-
ing, to fulfil.

૧૦૭ ॥ આદમુનીદન, âdmûnîdan. કિં ગીરવી મુકવું. V.
To mortgage.

૧૦૮ ॥ દીદમુનીદન, dîdmûnîdan. કિં જોવું. V. To be-
hold.

૧૦૯ ॥ અદમુનતન, આદમુનતન, દીદમુનતન. âdmûnatân,
âdmûnatân, dîdmûnatân. કિં ખાહેશ કરવી, એતેકાદ
રાખવો, સહમજવું, પાંમવું, નાજથી ચાલવું, જણવું, વાકેક થવું,
કબુલ કરવું, જોવું, ગીરવી મુકવું. V. To covet, to long
for ; to put faith in ; to understand ; to acquire ;

to walk gracefully ; to know ; to be informed ;
to assent to ; to behold ; to mortgage.

૧૧૫ } અએમોક, અએ-મોક, aêmôk, aê-môk. વિં એક પગે
૧૧૬ } બેડા સાથનું અને એક પગે બેડા વગરનું ; Adj.

With a shoe on one foot and without one on
the other. Comp. ૫ + ૧૬ ; Av. ૫૭૬ ; Av. Rt.
Sans. मुच् = to leave off.

૧૧૭ } અએમોક-દોબારશને, aêmôk-dôbârashnê. નાં
એક બેડે ચાલવું, એક હંધાડે પગે ચાલવું ; એક ગુનાહનું નામ
છે. Subs. Going about with a shoe on one foot
and without one on the other ; name of a crime.
Compare Pâz. ૫૭૬-૧૧૭ (Patet Ader.)

૧૧૮ હાવનચ, hâvanacha. હાવનીમ ; એ ૧૧૯ હાવનચનો
બગડેલો આકાર છે. Corrupt form of ૧૨૦ havana-
cha, which see.

૧૧૯ અએ-મોજે, aê-môjê. નાં એક મોજું ; નજર, આંખ.
Subs. A stocking or sock ; sight ; the eye.

૧૨૦ અદમોજે, admôjê. નાં બદન, શરીર. Subs. The
body.

૧૨૧ યસ્મન-એ, yasmana-chê. વિં વહી રૂપાંનું—ચંપે-
લીને લગતું. Adj. Even silvery or pertaining to
jessamine.

૧૨૨ અદમોત, admôt. કિં અં કયારે, શામાટે કયાં, કોણ.
Adv. When, why ; where ; who.

૧૨૩ આબ-મોર્વારીદ, âb-môrvârîd. નાં પાણીદાર-

રોશનીદાર મોતી. Subs. A brilliant pearl. Comp. Per. **مروارید + آب**

૧૬૫ અઈમે, aîmê. નાં ઝાડ, ફલ Subs. A tree ; a fruit.

૧૬૬ હીમે, યસ્મે, hîmê, yasmê. નાં લાકડું, કાથી. Subs. Wood, firewood. -Comp. Pehl. **کرم**

૧૬૭ અઈમત, aîmat. નાં હલનો દાંતો. Subs. A tooth or cog of a plough.

૧૬૮ અદમત, અદેમત, admat, adêmat. કિં અં કેમ ? શું ? ક્યારે ? ક્યાં, કોણ ? દર વખતે, હરગીજ નહીં. નાં પાદશાહોના પાદશાહ, ચાર ઓનાસરો—તત્વો. વિં પાકીને, ચોખ્ખું, અક્ષીલ, અતવંતું. Adv. How, what, when, where, who ; every time ; never. Subs. The supreme monarch of an empire ; the four elements. Adj. Pure, holy, noble, of good parentage.

૧૬૯ અદમેદ, ઉમેદ, admêd, ûmêd. See ૧૭૦ admîd.

૧૭૦ યદમત, yadmat. કિં અં ક્યાંસુધી. Adv. How long.

૧૭૧ હેમીન, hêmîn. નાં હુનાલો, ગરમીની રતુ. Subs. The hot season ; summer. Comp. Pehl. **گرم**, Av. **گرم**

૧૭૨ અદમીવાર-તર, admîvâr-tar. વિં વધારે ઉમેદ-વાર. Adj. More hopeful.

૧૭૩ અઈમર, શુમર, aîmar, shûmar. નાં ગણતરી, શુમાર, હીસાબ ; કોડાલી. Subs. Computation, reckoning, account ; an axe, a hatchet. Av. Rt. **شم** = Sans. **स्मृ** = Per. **شمار**

૧૬૫ } અએમર, aêmar. નાં એક અતનું હથીઆર. Subs.
 ૧૬૬ } A kind of instrument—tool.

૧૬૭ અદમર, admar. See ૧૬૮ admâr, êmâr.

૧૬૮ અદમર્ગ, admarg. નાં આવાજ, હીસાબ, ખાકી; હીસાબ કરવો, હીસાબ રાખનાર. Subs. Sound, voice, account, remaining; casting accounts; an accountant.

૧૬૯ અએ-મરૂતી, aê-marûtî. નાં એકવાર પઢવાની બંદગી. Subs. Prayer to be recited once. Comp.
 ૧૭૦ + ૧૭૧ = Av. ૧૭૨ = Sans. Av. Rt. ૧૭૩ = Sans.
 Rt. ૧૭૪ = to speak.

૧૭૫

૧૭૬ અઈર, aîr. વિં ઈમાનદાર, પરહેજગાર, કરમાખરદાર, અશો, બલો, ખાલેસ. નાં નેકરસ્તાઓ; તાબેદારી; દીન, ધર્મ; નેકી, વિદ્યા, કેલવણી, જ્ઞાન. Adj. Faithful, devout, obedient, holy, noble, pure, guileless. Subs. Virtuous ways, obedience, religion; virtue; knowledge, learning. Av. ૧૭૭ = Sans. આર્ય; Av. Rt. ૧૭૮ = Sans. Rt. ૧૭૯ = to be noble—peaceful.

૧૭૯ અગર, agar. નાં એક દવાનું નામ છે કે જે સફેદ પુશબોદાર અને ગાંઠવાણી છે, કે જે ખાધાથી તે જીભ ઉપરનો થર શાક થાયછે; પુખ્તાન; ખેસવાની જગા; કુણું; સરદાર. Subs. The name of a medicinal drug, white, fragrant and knotty, which being eaten removes all the impurities on the tongue; frank-

incense ; seat, place for sitting ; a white speck in the eye ; a chief.

سٹ અજર, ajar. નાં જડ, બેખ, મૂળ. Subs. A root, origin, source.

સ્ટ અદર, adar. નાં પગની એરી. Subs. The sole of the foot.

સ્ટ અદેર, અજેર, adêr, ajêr. શબ્દં અં હેઠે, નીચે. વિં ઉતરતું, હલકું, નીચું. Prep. Under, beneath. Adj. Inferior, low. Av. 𐭠𐭣𐭥𐭥 = Per. زیر

સ્ટ અબર, abar. નાં વાદળું. Subs. A cloud. Av. 𐭠𐭣𐭥𐭥 = Sans. अभ्र = Per. ابر

સ્ટ અ-બર, a-bar. વિં વગર ફલતું, ફાયદા વગરતું. Adj. Fruitless, void of profit. Comp. Per. بی بر

સ્ટ આર, âr. વિં ધરાયતું, ભરપુર, ભરેલું. Adj. Satiated, brimful, filled to excess, full of.

સ્ટ આહર, âhar. See 𐭠𐭣𐭥𐭥 âhar.

સ્ટ એર, êr. નાં હોકમ, આજ્ઞા, દીનતું કરમાંન. Subs. A command, an order ; injunction, religious command.

સ્ટ અજલ, khajal. વિં શરમી-હુ, શરમાઉ. Adj. Abashed ; shy. Per. خجل

સ્ટ ખીર, khîr. નાં સોતું, એર ; આબાદી. Subs. gold ; good ; goodness ; prosperity. Per. خير

સ્ટ ખીલ, khil. નાં સફ, હરોલ, હાર. Subs. A line, row, rank ; file.

સ્ટ હબર, habar. નાં ધુમસ ; મરદની ઈંદ્રી ; ઈસારો ; માલ,

સામાન. Subs. Mist ; *pudendum mulieris* ; hint ; property, furniture.

હીર, hîr. નાં એબાદત ; વખાણ ; આતશ ; ખોરશીદ ; દાનાઈ, ખુબી ; મતા, દોલત. Subs. Prayer, praise, fire, the sun ; wisdom, goodness, estate, riches.

હેર, hêr. નાં કેલવણી, વિદ્યા ; સુકકો નસો Subs. Instruction, learning ; dry impurities.

અઈરા, aîrâ. નાં ખાક, મીટી, ધુલ. Subs. Dust, earth.

અઈલા, aîlâ. નાં તુરાની લશ્કરી સરદારનું નામ. Subs. Name of a Turanian general.

અએ-રા, આરા, aê-râ, ârâ. સર્વેં એને, તેને. Pron. To him.

અજેરે, ajêrê. શબ્દેં અં નીચે, હેઠે. Prepos. Under, below.

અબરા, abrâ. નાં સરવનું ઝાડ ; ગાયણ, સરોદ, રાગ. Subs. The cypress-tree ; singing a song ; a mode of song ; tune.

આ-અએ-લા, â-aê-lâ. કિં અં આએ—તે નહીં, યા નહીં. Adv. Not this—that ; or not.

આલા, âlâ. નાં કોમ, ટોલો, ઓલાદ, વંશ. Subs. Nation, tribe ; descendants, lineage.

એરા, êrâ. કિં અં શા વાસ્તે ; કેમ ! એટલા માટે Adv. How, why ; for this reason.

અ-બરાહ, a-barâh. વિં તેજ—ઝલકાટ—આખ—

વગરનું. Adj. Void of lustre—splendour—brilliance.

અદેર-હખે, adêr-hakhê. નાં પાતલીની નીચેની જગા. Subs. The space under the sole of the foot ; Comp. Av. અદેર-હખે

અબ્રાહામ, અબ્રાહીમ, abrahâm, abrahîm. નાં એબ્રાહીમ, યાહુદીઓનાં એક ધર્મ ગુરુનું નામ છે. Subs. The Patriarch Abraham ; name of a well-known Rabbi. Ar. ابراهيم

અ-બરીહને, a-barîhanê. વિં નાંનું નહીં. ધકિલું, કપડાં પેહેરેલું. Adj. Not naked, covered, clothed. Contrast Per. برهنه

અએરખત, aêrakht. નાં ખુશી ભોગવવી. વિં નાખાલેશ, જુઠું. Subs. Enjoying pleasure: Adj. Not unsullied—pure ; false.

અએ-રખત, અ-દરખત, aê-rakht, a-darakht. વિં નાખાલેશ, ગડલું ; નારાસ્ત, જુઠું ; ખરાબ. Adj. Not unsullied, turbid ; untrue, false, evil.

અએરખતે, aêrakhtê. ભૂં કું ઠેરવેલા કાએ દાથી આડું ગએલું—કરેલું. Past part. Deviated from the established rule—law.

અઈરખતન, aîrakhtan. કિં ખુશી ભોગવવી, ખુશ કરવું, નાકરમાન થવું. V. To enjoy pleasure, to please ; to be disobedient.

૧૧૯૫ } અઈરખ્તે, aîrakhtê. બૂં કું બેલસેલ કીધેલું, ખોટું
 ૧૧૯૬ } કીધેલું, તરકટ કીધેલું. Past part. Mixed
 up, done wrong, forsaken.

૧૧૯૭ } અ-બર્હમ, a-barham. વિં લેખાસ—પોશાક વગરનું,
 ૧૧૯૮ } Adj. Having no clothes on.

૧૧૯૯ આદરખ્શ, âdarakhsh. નાં સરદી, ગગરાટ, વીજલી.
 Subs. Coldness, thunder, lightning.

૧૨૦૦ અઈરાશ, aîrâsh. કિં અં તેને વાસ્તે, તેને લીધે.
 Adv. For that reason, in consequence of that.

૧૨૦૧ અ-ગેરાએશ, a-gêrâêsh. નાં ખરાબ—કવખત.
 Subs. Unseasonable time.

૧૨૦૨ અ-દરાએશની, a-darâêshnî. નાં આસ્તેથી નહી
 ખોલતાં. Subs. Not whispering.

૧૨૦૩ } એરાસુન, êrâsûn. નાં ભુરા રંગનું કપડું. Subs.
 ૧૨૦૪ } Brown-coloured cloth.

૧૨૦૫ અઈરાસ્તાન, aîrâstân. નાં ખોરાશાન શેહરનું
 નામ. Subs. Khorâsân.

૧૨૦૬ આરાસ્તે, ârâstê. બૂં કું પાક કીધેલું, શીંગારેલું.
 Past part. Purified, adorned. Per. آراسته;
 Av. آ + آ + آ

૧૨૦૭ અ-ગેરાઈદાર, a-gêrâîdâr. વિં નાખુશ, ગમગીની
 બરેલું, ઉદાસ. Adj. Displeased, sorrowful, sad.

૧૨૦૮ અબ્રહીમ, અ-બરહીમ, abrahîm, a-barhîm. વિં
 કદરેપું, બેડોલ, સુરત વગરનું, ખુબ સુરત નહીં તે, રોશન નહી.

Adj. Ugly, uncouth, shapeless ; not beautiful, not clear—bright.

عزاس અબ્રામ, abrâm. See عزاس abrâhâm.

عزاس એર-એર, khêr-khêr. વિ० આશ્ચર્ય પામેલો, વગર સબબનું, નીરપરાધી. Adj. Astonished, causeless ; innocent.

عزاس } અઈરાન, aîrân. નાં ખોદાતાલા ; બલી બેઠક ; એક
عزاس } સુલકનું નામ છે કે જે તરફ ઉપર “અમુન” નદી આવેલીછે, કે જે પાદશાહ ફરેહુને પોતાના બેટા એરઅને બખ-શીઓ હતો ; હોશંગ બીન સ્ત્રીઆમકને કહેછે ; ઈરાન દેશ. Subs. God ; a good seat ; name of a country through which the river *Amoon* flows, and which *Feridoon* gave in inheritance to his son *Eraj* ; *Hoshang* the son of *Syâmak* ; Persia.

عزاس અ-દરાના, a-darânâ. વિ० હદ—લંબાઈ વગરનું. Adj. Having no limits—length. Contrast Av.

عزاس, عزاس

عزاس એરાની, êrânî. વિ० ગોસ્સાના આતશને મારનાર, ગુસ્સાને દુર કરનાર, નરમ મીઠજનું, નરમાશવાળું. Adj. Destroying the flames of anger ; removing the wrath ; having a mild temper ; of a gentle disposition.

عزاس } અઈરાનીઆન, અઈરાનીઆન, aîrânîân, aîrânî-
عزاس } gân. નાં ઈરાની લોકો, બલી દીનવાલાઓ,
عزاس } Subs. The Persians ; followers of the good religion. Comp. Per. ايرانيان

عزاس એરાનીઆન, êrânîgân, plural of عزاس êrânî, which see.

૧૫૫૫૫૫ } અર્ધરાન-વેઝ, aîrân-vêzh. નાં બલાઓનું બીજ,
 ૧૫૫૫૫૫ } એરીઅનલોકોની અસલ જગા, ઈરાનને લગતું મૂલ ;
 વેહેદાતી નદી ઉપર આવેલું ઈરાનવેઝ. Subs. The seed
 of the noble ; the original seat of the Arians ;
 the Iranian source ; *Irân Vej*, situated on the
 river *Veh Dâti*. Comp. Av. ૧૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫ =
 Sans. आर्य = good, noble ; + ૧૫૫૫૫૫ = Sans. बीज =
 seed.

૧૫૫૫૫૫ અ-ગેરાનીદાર, a-gêrânîdâr. નહીં બુઝેરગ કર-
 નાર, મોહોટાઈ નહીં આપનાર, ભારી નહીં કરનાર. Adj.
 Not exalting—giving greatness ; not making
 heavy.

૧૫૫૫૫૫ અ-દરાનીદાર, a-darânîdâr. બિં નહીં પોકારતાં—
 બોલતાં. Adj. Not bawling out, not speaking.

૧૫૫૫૫ અ-ઈરાંન, a-îrân. નાં નાચુશ થએલાઓ, અસંતોષી
 લોકો. Subs. Those that are displeased ; dis-
 contented people.

૧૫૫૫૫ } અબલાન, આબ્રાન, ablân, âbrân, નાં બાગ, વાડી.
 ૧૫૫૫૫ } Subs. A garden, an orchard.

૧૫૫૫૫૫ અર્ધરાન-ગદમન, aîrân-gadman. નાં ઈરાંની
 ખોરેહ, બલી દીનનો આબ—ઝલકાટ. Subs. The Iranian
 lustre ; the brilliancy—splendour of the good
 religion. Comp. Av. ૧૫૫૫૫૫ ૧૫૫૫૫૫

૧૫૫૫૫૫૫૫ અર્ધરાન-મન્દુમાંન, aîrân-mandûmân. નાં
 ઈરાંનને લગતી ચીજો—વસ્તુઓ. Subs. Things per-
 taining to Persia.

૧૫૫૫૫૫૫૫ અર્ધરાન-મરદુમાન, aîrân-mardûmân. નાં

બલા લોકો. ઈરાન શેહરનાં લોકો. Subs. The inhabitants of Persia. Comp. Per. مردمان ایران

مردمان ايران અઈરાનગાન, aîrângân. નાં ઈરાનીઓ. Subs. The Persians.

سراسیمه અબર-ઓમન્દ, abar-ômand. વિં વાદલાં વાણું, વાદલથી ભરેણું. Adj. Full of clouds, overcast with clouds.

ايلالвал અઈલાવલ, aîlâval. નાં એક પાહાડનું નામ છે. Subs. Name of a mountain.

ايراف અઈરાફ, aîrâf. નાં હુમેશતગાન બેહુશત. “એરાફ” એક પુરુષનું નામ છે, કે જે અરદા વીરાફનો બાપ થાય છે. Subs. Purgatory; name of the father of Ardâi Virâf. Comp. Per. اعراف

ا-بارازيآگي અ-બરાઝિઆગી, a-barâzîâgî. વિં ફરેબ—મકકર—ઠગાઈ વગરનું; શીંગાર વિનાનું. Adj. Guileless; free from deceit; unadorned.

ايراي-چه, êrâ-chê. કિં અં કેએકે. કાંયકે. Adv. Because.

ايراکت અઈરક્ત, aîrakht. વિં ખુશ, મોજણું. Adj. Pleased, jolly.

ايراد અઈરદ, aîrad. નાં બીલસ, વેંત; અગીઆર આંગળનું માપ જે એક બીલસ ને બે આંગળનું ગણાય છે. Subs. A span; a measure of eleven inches.

ايداراکت, અ-ઈરક્ત, âdarakht, a-îrakht. વિં જુકું, નાખાલેશ, ગડણું, કપટી, દ્વેશ બાવી. Adj. False, insincere, not unsullied, turbid; spiteful, malicious.

જાલિય આદરદીદે, âdardîdê. વિં ઈઅ—નુંકશાન પોહચા-
ડનારું. Adj. Doing harm—injury, pernicious.

જાલિય } આરાદ, એરખત, ârâd, êrakht. નાં અક્ષેશ, સખા-
જાલિય } વત; લશ્કર, ખુશી. વિં ખાલેસ, સ્વચ્છ. Subs.
A gift, generosity; an army; joy, pleasure.
Adj. Pure, unsullied, clear.

જાલિય એરાદ, êrâd. See જાલિય, જાલિય, ârâd, êrakht.

જાલિય હેરાત, hêrât. સંં વિં હેસી, ૮૦). નાં હેરાત નામનું
શેહર. Numer. Adj. Eighty, 80. Subs. Herat.

જાલિય અઈરાદ-બેહેરામ, âîrâd-bêhêrâm. નાં બેહે-
રામનો છોકરો એરાદ, એક માણસનું નામ છે. Subs.
Erâd, (son of Beherâm); name of a man.

જાલિય એરખતીદન, êrakhtidan. કિં બેલી નાખવું, ચ-
રકીનવાણું કરવું. V. To mix up; to make filthy.

જાલિય અ-દરખતે, a-darakhtê. વિં નહીં કેલવાયણું—શીખેણું.
Adj. Not educated—learned.

જાલિય એરખતન, êrakhtan. કિં મેલવવું, ચરકીનવાણું
કરવું, નાપાક કરવું, થવું; જુઠું કરવું. V. To mix up,
to make filthy—impure; to become impure; to
falsify.

જાલિય અ-બરાત્રુત, a-barâtrut. વિં અનીતી વગરનું, બે
ચુનાહ. Adj. Not immoral; innocent.

જાલિય અ-ગરમ, a-garam. વિં નહીં ગરમ—હુંનું, ઠંડું. Adj.
Not warm—hot; cold. Contrast Av. ગરમ, Pehl. گرم, Per. گرم

سدرهٔ ادرامون, aîrâmûn. નાં 'અઈર્યેમા-ઈશ્યો' નામની બંદગી. Subs. The prayer called *Airyémâ-ishyo*.

سدرهٔ ادرامه, aîrâmê. વિં નકામું, રીમન, નાપાક. Adj. Useless, polluted, impure.

سدرهٔ ادراراش, agrârash. નાં એક જતની પ્રવાહી ચીજ. Subs. A kind of liquid.

سدرهٔ ادرارارى, a-garârî, a-garârêh. નાં અખંડ કપડું, તાકો. Subs. A whole piece of cloth.

سدرهٔ ادرهٔ ادر, âdar-khôrdâd. નાં આતશો મધેનાં એક મોટા કેબલાનાં આતશનું નામ છે ; એ આતશનું કામ એ છે કે, જ્યારે મનુષ્ય ઉપર કાંઈ કબ, આક્રમક તથા દુઃખ આવી પડે છે ત્યારે તેને સંતોષ તથા ધીરજ રહે છે તે, એ આતશની મેહેરબાનીથી છે ; એ આતશ આક્રમક તથા દુઃખને ટાલનાર છે અને બીજા નેક ધંધાદારીઓનો મદદગાર છે. માણસોની સારી હીલચાલ તથા સારી રીતબાતનો જે ઝરો વેહતો છે તે એ "હુર્વતાત" આતશની ખુબીથી છે. એ "આદરખુરદાદ" આતશને પાહદશાહ ગુસ્તાસ્પે પાહાદશાહી ઉપર આવ્યા પછી કેબલા તરીકે તખ્ત નશીન કર્યો હતો. એ આતશને "કાનગાહ" અથવા "કાંગડા" અથવા "ખર્જમ" નામનો પાહાડ, જે કાબલુસ્તાનની હદમાં આવેલો છે તે ઉપર તખ્ત નશીન કર્યો હતો ; એ આતશ દસ્તુરોની દાનેશ ઉપર મવકકલ થયેલો છે. એ આતશમાં ખુબી એ છે કે, જે એના ઉપર પાણી પડે તો તે ખુબ તો નથી પણ જેમ સાધારણ આતશમાં ધી અથવા તેલ પડવાથી બડકું ઉઠે છે, તેમ એ આતશ ઉપર પાણી પડવાથી તે વધારે રોશની પકડે છે. Subs. *Ader-khordâd*—the name of one of the sacred fires held in high reverence,

owing to its reputed efficacy to bring consolation to and inspire patience in a man involved in difficulty or overwhelmed with heavenly calamity. When sincerely adored, it is supposed to avert afflictions and troubles on men, and render great help to honest tradesmen. It is through the benevolent efficacy of this (*haurvatât*) fire that the deeds of men are directed towards goodness. It was cōsecrated and enthroned on a high altar by King Gushtasp on the *Kāngáh* mountain, otherwise called *Kāngdâ* or *Khvâruz*m, situated on the confines of Cabul. This fire presides over the intelligence of Dustoors. Its peculiar characteristic is said to be its inextinguishable property by water, which, if poured, only serves to make it burn brighter, as is the case with ordinary fire when clarified butter or oil is poured over it. Comp. Pâz. سوزان; Av.

સુલસ્ટાન + સુલદ

સુલસ્ટાન એલાર્મર્દ, elârmard. નાં એક માણસનું નામ છે.

Subs. Name of a man.

સુલદ અઈરગ, âirag. નાં આદમી, માણસ, શખસ. Subs.

Man; an individual, a person.

સુલદ અઈરજ, âiraj. નાં એરજ નામનો પ્રાચીન ઈરાનનો

પાદશાહ જે ફરેહુનનો સહથી નાહનો છોકરો થાય છે. Subs.

Eraj (one of the kings of ancient Persia), the

youngest son of King Feridoon. Comp. Av.

ایرج, Per. ایرج

مطد અ-દદ, a-dard. વિ. દુઃખ વગરનું, તંદરોસ્ત. Adj.

Free from illness—sickness; healthy. Per.

بی درد

મટદ અ-દેરગ, a-dêrag. વિ. લાંબું નહીં તે, ટુંકું. Adj. Not long; short.

મટદ એરી, êrî. See મટદ aîrag.

મટદ અઈરગ, એરોગ, aîrag, êrôg. વિ. ગંધાતું, વાસ મારતું.

Adj. Stinking; emitting an offensive smell.

See મટદ aîrakht. Comp. Av. દુષ્પ્રદ

મટલ } અઈરી, અઈરીઅ, aîrî, aîrîa. ના. આદમી જાત,

મટલ } આદમી; તાબેદારી, નમન્તાઈ, ઈમાનદારી, વિશ્વાસુપણું, બલાઈ, દીનદારી. વિ. ઈરાની, અંતઃકરણથી બંદગી કરતો; બલી દીનનું. Subs. The human race; man; obedience; submissiveness; fidelity; trustworthiness; goodness; gentleness; devoutness; piety. Adj. Iranian, of good religion; praying (to God) heartily.

મટલ અદરી, adarî. શબ્દ. અ. નીચે, હેઠે; ના. નીચાણ.

Prep. Under, beneath. Subs. Lowness, declivity. Av. મટલ

મટલ અબ્રશ, abrash. ના. પંચરંગી ઘોડો. વિ. પંચરંગી,

રંગીન તીપકીવાળું. Subs. A piebald horse. Adj.

Dapple, marked with coloured spots. Per.

ابرش

- ۛۛۛ } એરી, érí. નાં સંધાઓ, અવયવો; આદમીઅત, બલ-
 ۛۛۛ } મનસાઈ. Subs. Limbs, members of the
 body ; humanity ; gentleness.
 ۛۛۛ એરીઆ, éríâ. નાં મરદની શરમગાહ. Subs.
Pudendum viri.
 ۛۛۛ ખીરી, khírî. નાં અંજુરો રંગ ; ઘેરની હદ ; અંદરના
 ઓરડા. Subs. Purple colour ; the boundaries
 of a house ; the inner apartments. Per. خيرى
 ۛۛۛۛۛ અઈરીગાન, aírîgân. નાં ફરમાન બરદારો, નોકરો,
 આકરો, દીનદારો, આદમીઓ, તાબેદારો. Subs. Those
 that obey commands (lit.); servants ; menials.
 ۛۛۛۛۛ એબ્રીહામ, ébrihâm. ઈબ્રામ પેગમબર. Subs.
 The prophet Abraham. Per. ابراهيم
 ۛۛۛۛۛۛۛ એબ્રીહામે-તસાયાન, ébrihâmê-tarsâ-
 yân. નાં ખ્રીસ્તીઓનો પેગમબર. Subs. The prophet
 of the Christians.
 ۛۛۛۛۛۛۛ ખીરી-સોરખ, khírî-sôrahk. નાં અંજુર તથા
 રાતા રંગની મેલવણી. Subs. A mixture of purple
 and red.
 ۛۛۛۛۛۛۛ અઈર-દાસ્તન, aír-dâstan. કિં આદેશ—ઈચ્છા
 રાખવી, હોકમને તાબે થવું, ઈમાનદાર રહેવું. V. To wish,
 to desire ; to comply with the commands—
 orders ; to be faithful.
 ۛۛۛۛۛۛۛ અઈરીસ્તન, aírîstan. કિં ખુશી—ખુશ થવું, તાબે-
 દાર થવું, દીનદાર થવું. V. To be pleased—satis-
 fied ; to be obedient ; to become religious.

عراجی, érajî. વિં એરયને લગતું. Adj. Pertaining to Eraj (the youngest son of King Feridoon).

અઈર્ગાની, aîrgânî. નાં તાબેદારી, સેવા, આધીનતા. Subs. Obedience, service, humbleness.

એરશની, érashnî. નાં આરાસ્તગી, શીંગાર, તાબેદારી. Subs. Decoration, ornament, obedience.

એરીઆની, ériânî. વિં બદનવાલું, હાદમંદ. Adj. Bodily, corporeal.

અ-બરશને, a-barashnê. પૃથકં નાં નહીં લઈ જવું. Abst. Subs. Not carrying.

એરીઆન, ériân. નાં બદનનાં સાંધાઓ—ભાગો. Subs. Limbs—members of the body.

એરશને, હેર્ગાન, érashnê, hêrgân. નાં અગાર, ચરકીન, છેડ. Subs. That which is discharged from the animal body after digestion; filthy matter excreted and ejected by a bird.

હેલશને, hêlashnê. નાં છોડવું, મુકીદેવું, ફેકીદેવું. Subs. Leaving off, forsaking; throwing away.

Comp. Pâz. هلش, Per. هلش

એરીઅન-વેઝ, ériân-vêzh. See arîm-vêzh.

ખીરી-ઝર્દ, khîrî-zard. નાં પીલો—અંબુરો રંગ. Subs. Yellow, purple.

આદરબાદ, âdarbâd. નાં એક નામીયા દસ્તુરનું નામ છે કે જે હોરમઝદ બીન શાપુરનાં વખતમાં થઈ ગયોછે, જેણે કેટલીએક કેતાબો બનાવીછે, તેમાં “મીનો એરદ”

તથા નસીહતનામુંખી ખનાવેલું છે. Subs. The name of a well-known Dustoor who flourished during the reign of Hormazd bin Shapoor. He wrote several religious works, among which were the *Mino-Khered* and the *Pand-Náme*h. Comp.

Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀, Per. آداب

𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 એરેખ્ત, êrêkht. વિં નાપાક, નજસ, ગદલું, ખરાબ.

Adj. Impure, filthy, turbid, dirty.

𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 આદર્બાદગર, adarbâdgar. નાં ખોદાતાલાનું એક નામ છે કે જે સાહેબ વીજળીના આતશને પેદા કરનારો છે.

Subs. One of the names of God—the Creator of the fire *Vâzishta* (i. e. the fire of lightning).

Comp. Pâz. 𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀

𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 એરેખ્તન, êrêkhtan. 𐬀𐬭𐬀 ૫કડલું, નાપાક—નજસ થવું. V. To lay hold of; to be impure—filthy.

𐬀𐬭𐬀 અઈરી, aîrî. નાં ઈરાન. વિં ઈરાની, ફરમાન બરદાર, ધરમ ઉપર ચુસત. Subs. Persia. Adj. Persian; yielding compliance with commands—orders; devoted to the practice of religion. Comp.

Av. 𐬀𐬭𐬀, Sans. आर्य.

𐬀𐬭𐬀 } અ-ગરેસ, a-garês. વિં ગાંઠ વગરનું. Adj. Free
𐬀𐬭𐬀 } from knots. Contrast Per. 𐬀𐬭𐬀

𐬀𐬭𐬀 દો-ગરેહ, dô-garêh. નાં બે ગાંઠ. Subs. Two knots. Per. 𐬀𐬭𐬀

𐬀𐬭𐬀 એરેશ, êrêsh. નાં ઝટકો, જખમ, ઘાહ. Subs. A stroke, a wound or hurt; a cut.

۱۳۰۰ } અઈરીગાન, aírígân. નાં ખુશાલીઓ ; નોકરો, આ-
 ۱۳۰۱ } કરો, દીનદારો, કરમાખરદારો. Subs. Delights,
 ۱۳۰۲ } pleasures ; servants, menials ; religious
 men, those that obey commands—orders.

۱۳۰૩ } અઈરેખ્ત, aírékht. વિં ખાલેશ, સ્વચ્છ, પાકીજેહ ;
 મોજેજે. Adj. Guileless, pure, holy.

۱૩૦૪ } અ-ઈરીશ્તે, a-íríshtê. વિં નહીં ઝરકેલું, દુઃખ નહીં
 પમિલું, સુખી, સામેત, ભાગે નહીં તેલું, તોહોમત નહીં મુકાએલું,
 નાખી દીધેલું. Adj. Not oozed out ; not suffered
 pain ; happy, infrangible, unaccused ; thrown
 away—off.

૧૩૦૫ } અ-ગરીસ્તે-કરીનશન, a-garístê-karínashna.
 વિં હોજરીને નુકસાન નહીં કરનાર, પાચન ઈંદ્રીને ખરાબ
 નહીં કરનાર. Adj. Not doing harm to the
 stomach ; uninjurious to the organs of digestion.

૧૩૦૬ } અઈર-સજશને, aír-sazashnê. નાં તામેદારીથી
 ચાલવું. Subs. Behaving one's-self with due
 submission.

૧૩૦૭ } અઈરસ્તાન, aírastân. વિં જેબ—શીંગાર આપ-
 નાર—કરનાર. Adj. Giving grace—elegance ;
 beautifying.

૧૩૦૮ } આદર્ગેર, âdargêr. નાં ખોદાતાલાના નામો મધેનું એક
 નામ છે. Subs. One of the names of God. Comp.
 Pâz. ۱۳۰۹

۱૩૧૦ } અ-બરીન, a-barîn. વિં બદખખત, બેનશીબ, ઉઘાડું
 ૧૩૧૧ } નહીં, છુલ્લું, ઢાકિલું, સુલંદ નહીં તે ; નાવાકેક, બેખબર ;

કવખતનું. Adj. Unlucky, unfortunate ; not open—visible ; concealed, covered ; not exalted ; unacquainted, ignorant, untimely.

અબરીનીહા, a-barīnihâ. કિં અં બુલંદીથી નહીં.
Adv. Not loftily—in a high place.

અબ્રીન, abrīn. વિં કમ, ઓછું. નાં ઓદાતાલાના નામો
મધેનું એક નામ છે. Adj. Less. Subs. One of the
names of God.

અબલીન, a-balīn. વિં સઉથી બુલંદ નહીં તે. Adj.
Not highest—loftiest.

અઈરી-અવર, aīrī-avar. નાં દરજ્જે, મરતબો.
ઓધો. Subs. Dignity, rank, station.

હેર્બુદ, hêrbûd. નાં આતશ કહેહને સંબાલનાર ;
આતશનો પુંજરો. Subs. A guardian of a
fire-temple ; a fire-worshipper.

અઈરીક, aīrīk. વિં બલો, નેક, કરમાનખરદાર. Adj.
Noble, good, virtuous, obedient, submissive
to authority. Comp. Av. અઈરી

એરેજ, êrêj. See અ. êraj.

અઈર-યઝ્ઞન, aīr-yazân. નાં દીનના કરમાન પર-
માણે આરાધના ઈજરને કરનાર. Subs. Reciter of
Yaçna or adorer in obedience to the ordinance
of the religion.

અદેર-એવાન, adêr-êvân. નાં નીચલો—નીચો મેહલ.
Subs. The lower palace.

એરજવાન, êrajvân. નાં તાબેદારી રાખનારા—ક-

રનારા. Subs. Those that are obedient—submissive to (authority).

۱۳۵۰ } આબ્રીઝન, આબ્રીઝગાન, ábrízân, ábrízgân.
 ۱۳۵۱ } નાં તીર મહીનાના તીરરોજના જશનને કહેછે ;

એમ કેહવાનું કારણ એકે, એક જુએરગ પાહાદશાહનાં વખતમાં ઘણાએક વરસસુધી વરસાદ તનાઈ ગયો, તેથી એ દહાડાઓમાં હોકમાં તથા જુએરગો અને ખાસ વ આમ એક જગામાં એકઠા થઈ બંદગી તથા દોવા કીધી, તેજ વખતે વરસાદ વરસીઓ ; એજ સખબથી આદમીઓએ જુશી ભોગવી તેથી તે દહાડેથી એ નામ મુકરર થયું છે. Subs. *Abrijân* is the name of the festival celebrated on the 13th day of *Tir Mâh* (the 4th Zoroastrian month). It owes its origin to a great famine, which, for want of rain, occurred during the sovereignty of a certain king for several years ; when at last, on the above-mentioned day, while the people, from the highest to the lowest, offered their prayers to Ahuramazda, rain suddenly fell and gladdened their hearts. In commemoration of this auspicious event a great feast was celebrated, which has since been known by the name of *Abrijân*. Comp. Per. ابریزگان

۱۳۵۱ } અઈરેચે, aîrêché. નાં એરચ. વિં કરમાખરદાર, તાબેદાર. Subs. Erach (the youngest son of King Feridoon). Adj. Obedient, submissive.

۱۳۵۲ } અગેરેફ્તે, a-gêréftê. જૂં-ફૂં નહીં પકડેલું. નાં એક ગુનાહનું નામ. Past partic. Not grasped—

caught hold of. Subs. Name of a crime.
Comp. Av. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 અ-બુરીદે, a-bûrîdê. વિં નહીં કાપેલું. Adj. Not cut. Comp. Per. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 આબેરેતે, âbêrêtê. નાં મોબેદના એક પંથનું નામ.
Subs. Name of one of the orders of the sacerdotal tribe. Comp. Av. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥, Pehl. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 હેલીદન, hêlîdan. કિં નીચે મુકવું, છોડી દેવું, મુકી દેવું, નાંખી દેવું. V. To leave off, to forsake, to cast away. Comp. Per. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥, 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 અ-બરીદગીહા, a-barîdgîhâ. કિં અં થોક બંદ વેચાન નહીં; છુતક. Adv. Not wholesale, in retail.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 અ-ગરેમ, a-garêm. વિં પેચદાર નહીં, ગુચવણ વગરનું. Adj. Not twisted, not intricate.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 અ-દરેમ, a-darêm. વિં તીપકી—દાઘ વગરનું. Adj. Free from specks—blots.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 અએરેમા, aêrêmâ. See 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 aîrâmûn.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 અઈરીમ-અસીમ, aîrîm-asîm. See 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 aîrâmûn.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 અગ્રેરસ, âgrêras. નાં એક પરહેજગારનું નામ છે, કે જે પાહાદશાહ અકરાસીઆબનો ભાઈ થાયછે. Subs. The name of a virtuous person who was a brother to Afrásiáb. Av. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 સે-રગલ્મન, sê-ragalman. વિં ત્રણ પગું—પગવાળું. Adj. Having three legs.

પડ

પડ અઈરી, aîrî. નાં ફરમાન, આજ્ઞા, હોકમનામું. Subs.

Order, command, decree.

પડ અદરે, adaré. See પડ, adêr, ajêr.

પડ આદ્રો, âdrô. નાં ખોદાતાલાનું એક નામ છે, કે જે વગર કોઈ બીજે ચારી—મદદ કરનારો નથી, અને જેથી જુદો માર્ગ જાહેર નથી. Subs. One of the attributes of God; God, save whom there is no other saviour, and to whom the path of falsehood is unknown.

Comp. Pâz. પડ

પડ ખીરૂ, khîrû. નાં જખમ કરનાર, જખમ, ઘાહ. Subs. One that inflicts a wound; a wound or hurt.

પડ અદરે-હખે, adarê-hakhê. See પડ, adêr-hakhê.

પડ અ-દરૂગી, a-darûgî. નાં ભાવ, સચ્ચાઈ. Subs. Abst. Truth. Contrast Pehl. પડ

પડ અ-દર્વાએ, andarvâê. નાં હવા. Subs. Air; the region of the air. Comp. Pâz. પડ-પડ

પડ અઈવૈઈ, âîrvêî. See પડ aîrvêî.

પડ અઈવૈગી, âîrvêgî. See aîrvêî.

પડ અઈનીક, âîrnâk. વિં જુવાન. Adj. Young.

પડ એરનાક, êrnâk. નાં શાલ, ઉનનું કપડું. Subs. A shawl; a woollen cloth.

પડ અઈવૈર, âîrvâr. નાં બામદાદ, પરોઢયું. Subs. Dawn, daybreak.

અર્થશાસ્ત્ર } અર્થશાસ્ત્ર, અર્થશાસ્ત્ર, aêrvârê, aîrvâr. નાં બે
 કાન, ડાબું ચાવણી—જડબું. Subs. Both the
 ears ; the left jaw.

અર્થશાસ્ત્ર, aîrang. નાં અટકો મારનાર, દંખ દેનાર, દુઃખ
 દેનાર. Subs. One that stings—bites—gives pain.

અર્થશાસ્ત્ર, aêrôg. વિં ગંધાતું, વાસ મારતું, રોગીષ્ટ,
 દુઃખ ભરેલું. નાં નાચુસી, દલગીરી. Adj. Stinking ;
 emitting an offensive smell ; sickly ; painful.
 Subs. Displeasure, sorrow.

અર્થશાસ્ત્ર, aêrang. વિં ઉંડું, નીચું. Adj. Deep, low.

અર્થશાસ્ત્ર, a-garôb. વિં આજેજ નહીં. Adj.
 Not weak—helpless.

અર્થશાસ્ત્ર, adrang. નાં રંજ, દુઃખ. Subs. Pain ;
 trouble, affliction.

અર્થશાસ્ત્ર, êrôg. નાં ગાર, ઓહ, ઉંડાણ. Subs. A
 deep hole—pit, a cavern, depth, bottom.

અર્થશાસ્ત્ર, hêlvî. નાં અતમ—પૂરું કરવું ; અંદ પડવું.
 Subs. Finishing, completing ; ceasing.

અર્થશાસ્ત્ર, a-garôshtan. કિં ગુનાહથી નહીં
 છુટવું. V. Not to be free from sin.

અર્થશાસ્ત્ર, a-garôshtê. જૂં કું ગુનાહથી નહીં
 છુટેલું, ગુનાહની માફી નહીં મળેલું. Past part. Not
 freed from sin ; not absolved from crime.

અર્થશાસ્ત્ર, a-garôêsh. વિં ના પસંદ, પસંદ નહીં
 કરવા બેગ. નાં ભાવં ના પસંદગી, નાચુસી. Adj. Dis-
 agreeable ; not such as may be received with

pleasure. Abs. Subs. Disagreeableness ; displeasure.

અ-ગરોગી, a-garôgi. See ગાંધીયો a-garôesh.

અ-દરોગી, a-darôgi. વિં જીહાઈ—ઠગાઈ વગરનું ; સાચું, ખરું, વાજબી. બાવં નાં સચાઈ. Adj. Free from deceit—fraud ; true, just ; genuine. Abs. Subs. Truth.

આદરૂગી, âdarugî. નાં જીહાઈ, ઠગાઈ. Subs. Falsehood, deceit. Comp. Av. -દરૂગી + -

એરોગી, êrôgi. નાં ખુશી, ખોરખી ; તંદરોસ્તી. Subs. Pleasure, cheerfulness, pleasantness ; health. Comp. Sans. આરોગ્ય.

અએરોગીહા, aêrôgîhâ. ક્રિં અં બદબોઈથી. Adv. With an offensive smell.

અ-દર્વંદીહાદ, a-darvandîhâd. ક્રિં આશીં દર્વંદી—જીહાઈ—ઠગાઈ—દગા વગરનું હોજે. V. bened. May it be free from deceit—treachery or the influence of the devil.

અ-દરૂદીહાદ, a-darûdîhâd. ક્રિં આશીં દુવા વગરનું હોજે, બદદુવાવાણું—લીઆનત બરેણું થજે. V. benedic. May (it) be unblest ; may (it) be cursed—execrated. Contrast Per. ગાંધીયો

અએરોગીહાદ, aêrôgîhâd. નાં ઈજા—દુઃખ—કષ્ટ ભોગવનારા. Subs. Those that suffer torment—trouble—bodily exertion.

અએર્વંઈ, aêrvêî. નાં તાબેદારી, દીનદારી, કરમાબર-

દારી. Subs. Obedience, religiousness; submissiveness to authority.

અરોગી, aêrôgî. See erôgî.

અરોગી, erôgî. નાં ઈશ—પીડા ભોગવણી. Subs. Suffering pain.

આદ્રોગી, âdrôgî. વિં જુદું. Adj. False, untrue.

Comp. Av. 𐬀𐬭𐬀 + 𐬀, Per. 𐬀𐬭𐬀 𐬀𐬭𐬀

અઈરોગી, aîrogî. See aêrôg.

અઈરોઈગી, aîrôîgî. નાં ભાવં ગંધીલાપણું, અદ-
બોઈ. Subs. Abst. Filthiness; stink; bad smell.

Comp. Per. 𐬀𐬭𐬀

અ-ગરોએશને, a-garôêshnê. વિં કાળજી વગરનું,
અનમનું. Adj. Feeling no solicitude, disregarded.

અઈવદસ્તાન, aîrvadastân. નાં શીખવાની
જગા, નિશાલ, મદરેસા. Subs. A place of education,
a school; an academy or college. Comp. Pehl.

𐬀𐬭𐬀 𐬀𐬭𐬀

અઈરોગીતર, અએરોગીતર, aîrôgîtar, aêrôgî-
tar. વિં વધારે જુદું—હલાયદું; વધારે કરમા-
એલું, વધારે વાસી—નાચુશ. Adj. More unconnected
—separate; more decayed—stale; more dis-
pleased.

અઈરોગીનદ, અએરોગીનદ, aîrôgînad, aêrôgînad.
કિં નાચુશ કરે; જુદું કરે; વાસી કરે. V. May dis-
please, may separate; may make stale.

અ-ગરોબીનીદન, a-garôbînîdan. ક્રિ० ધરી—
પકડી નહીં રેહવું; છુટું થવું. V. Not to seize—lay
hold of, to be separate.

અઈરોગી, aîrôgî. વિ० વાસ મારવું, ગંધીલું. Adj.
Stinking, filthy. Comp. Pehl. ૧૧૭૫

અઈરોગીદન, aîrôgîdan. ક્રિ० નાચુશ કરવું, જુદું
કરવું; વાસી કરવું. V. To displease, to separate,
to make stale.

અએ-રોગ, aê-rôg. વિ० રોગ—દરદવિનાનું, પાક,
તંદરોસ્ત. Adj. Free from disease—ailment;
pure, healthy. Comp. Sans. આરોગ્ય.

અગરોબ, agarôb. વિ० તાબેદાર. Adj. Obedient;
being under the authority of.

સરોબ, sarôb. નાં સુખન, શબ્દ, ઉચ્ચાર, વાચા.
Subs. A word, sound; articulate utterance.
Comp. Pehl. ૧૧૭૬

અ-ગરોબી, a-garôbî. ભાવં નાં છુટાપણું. Abst.
Subs. Liberty.

અ-ગરોઈદન, a-garôîdan. ક્રિ० ઈમાન નહીં રાખવું;
નહીં જણવું, પાછું નહીં ફેરવવું. V. Not to keep faith
in; not to know; not to turn back. Contrast
Per. گرا ئیدن

એરોદરોશ, khêrôdarôsh. નાં ભયંકર હથિયાર.
Subs. A dreadful weapon. Comp. Av. ૧૧૭૭-૧૧૭૮

અઈરૂન, aîrûn. ક્રિ० અં એરવેશે—રીતે; યાને. નાં

ઈરાનદેશ. Adv. In this manner; that is. Subs. Persia.

۱۱۱۱۱۱۱۱ અદ્રૂન, આદ્રૂન, adrûn, âdrûn. શબ્દો અં અંદર, વચમાં. Prep. In, among, between. Comp. Pehl. ۱۱, Av. ۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱۱ અ-ગર્વન્દ, a-garvand. વિં આહેશ—ઈચ્છાવાલું નહીં. Adj. Not desirous—wishing for.

۱۱۱۱۱۱۱ અબર્વન્દ, abarvand. નાં બોદાતાલાનું એક નામ છે ; કોઈબી ચીજ જેમાં મેલેલી નહીં તેવી આવેશ, સ્વચ્છ. Subs. One of the names of God; something not mixed or compounded. Adj. Pure, guileless, unmixed. Comp. Paz. ۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱۱ અ-દરૂની, a-darûnî. વિં મધ્યમ નહીં તે; અંદરનું નહીં. Adj. Not in the middle; not internal. Contrast Per. اندروني , دروني

۱۱۱۱۱۱۱ અ-ગર્વન્દી, a-garvandî. નાં આહેશ વગરનું. Subs. Want of desire.

۱۱۱۱۱۱۱ અ-દર્વન્દી, a-darvandî. વિં ઠગાઈ—ધુઆઈ—વગરનું, દીનદારી. Adj. Freedom from deceit—fraud; religiousness, faithfulness. Contrast Pâz. ۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱ અગરૂન, અગ્રૂન, agarûn, agrûn. નાં કોઈ કોઈ વખતે કરવું તે. Subs. Doing a thing occasionally.

۱۱۱۱۱۱ અ-દરૂનતન, a-darûnatan. કિં નહીં ખાવું. V. Not to eat.

۱۱۱۱۱۱ અઈરૂનતન, અય્રૂનતન, âîrûnatan, abrûnatan. કિં

મરણ પામવું, આએ દુનીયાંથી ગુજરી જવું. V. To die, to depart this life.

૧૫૦ અ-ઈરોગ, અએરોગ, a-îrôg, aêrôg. નાં નાપુરી, જુદાઈ. Subs. Displeasure, separation.

૧૫૧ અઈરોગ, અએરોગ, aîrôg, aêrôg. વિં નજસ, ગંધાવું રોગીજ, બદબોવાવું. Adj. Filthy, stinking, sickly, emitting an offensive smell. Comp. Pehl. ૧૫૨, Av. ૧૫૩, Per. ૧૫૪.

૧૫૨ અ-દરૂજ, a-darûj. વિં નુકસાન—ઠગાઈ નહીં કરનાર, જીતું નહીં બોલનાર. Adj. Not doing any harm, not practising deceit, not telling a lie. Contrast Av. ૧૫૩, Sans. ૧૫૪, Per. ૧૫૫.

૧૫૩ અબ્રુચ, abrûch. નાં સફેદ કંદ. Subs. White yam.

૧૫૪ અબ્લુચ, ablûch. નાં સફેદ ખાણ; ખિસરી. Subs. White sugar; sugar-candy. Comp. Per. ૧૫૫.

૧૫૫ અ-દરૂજી, a-darûjî. નાં જીઠાઈ—લબારી વિનાવું તે; સચ્ચાઈ. Subs. Purity from falsehood—untruth; truthfulness.

૧૫૬ અ-દરૂજશન, a-darûjashna. નાં ભાવં સાચું બોલાણ—વાણી. Subs. Abst. A true speech—speaking.

૧૫૭ આદરૂજશન, âdarûjashna. નાં ખોટું બોલવું. Subs. Telling a lie.

૧૫૮ અ-દરૂજશની, a-darûjashnî. નાં સચ્ચાઈ; ખો-

ટારાં—અઠાઈ વગરનું. Subs. Truthfulness, purity from falsehood.

૧૫૭૧ અ-દરૂજશને, a-darūjashnê. નાં પ્રમાણીકપણું, સચાઈ. Subs. Honesty, truth.

૧૫૭૨ અ-દરંજોઈશ, a-daranjôish. કિં તુંને પઢવું નહીં જોઈએ. V. Thou shouldst not recite. Contrast Av. અરંજોઈશ

૧૧૭૩ અ-દરૂજદન, a-darūjîdan. કિં તુકેશાન નહીં કરવું, જીવું નહીં બોલવું, સાચું બોલવું, ઠગાઈ નહીં કરવી. V. Not to do any harm, not to tell a lie, to speak the truth, not to practise deceit. Av. Rt. અરૂજદન

૧૧૭૪ અ-દરંજદન, a-daranjîdan. કિં નહીં બોલવું—બણવું. Not to speak—recite.

૧૧૭૫ અ-દરૂજની, a-darūjanî. વિં જીવું નહીં, સાચું. Adj. Free from falsehood, truth.

૧૧૭૬ અઈરોઝદન, aîrôzadan. કિં હોકમનાનું કાઢાડવું. V. To issue a decree.

૧૧૭૭ અબ્રૂઝદન, abrû-zadan. કિં બવાં ચઢાવવાં; માથાં અથવા આંખની હીલચાલથી પસંદગી બતાવવી; આંખ મારવી, રજ આપવી, ઈશારો કરવો. V. To knit the brow; to approve by motion of the head or eye; to wink; to give permission, to suggest.

Comp. Per. ابروزدن

૧૧૭૮ આબ્રુદ, âbrûd. નાં સુમબોલનું ફુલ. Subs. A hyacinth. Per. ابرود

૧૧૭૯ એર્વદ, êrvad. નાં ઉચતાદ, શિક્ષક, ધરમચુર. Suba.

A teacher ; a professor ; a religious preceptor.

Comp. Pehl. $\text{r}^{\text{e}}\text{g}^{\text{t}}$, Av. $\text{r}^{\text{e}}\text{g}^{\text{t}} - \text{d}^{\text{e}}\text{g}^{\text{t}}$

ऐर्वदस्तान, ĕrvadastan. See **ऐर्वद** air-
vadastan. Comp. Av. **ऐर्वद** **ऐर्वदस्त**

॥ १०॥ અ-દરૂદન, a-darūdān. ક્રિ० ઉંચકી નહીં લેવું, કાપણી નહીં કરવી. V. Not to pick up, not to reap.

Contrast Per. درودن

આદર્શનગર, Adarnamgar. નાં બોદાતાલાના ના-
મોમાંનું એક નામ છે. Subs. One of the names of
God. Comp. Páz. ૧૭૫૫

مددو

૧૨ અઈ-રગ, aī-ragg. સંખ્યાં વિં એકહજાર, ૧૦૦૦. Nu-
mer. Adj. One thousand ; 1000.

જાલો અર્થે, airé. વિ० અદેખું, કપટી. Adj. Jealous, spiteful.

અદરે, adarê. શબ્દ અં નીચે, હેથે, તલીએ. Prep.
'Below, under, at the bottom.

જાડા, અદરેહ, અદરેહ. વિ. દુર, આધે. Adj. Distant,
remote.

ଅବ୍ଲାକ, ablak. वि० तरेहवार रंगनुं; झुटाझुटा रंगनुं.
Adj. Piebald; of various colors. Per. ابلق

ଅବସ୍ଥା, ablagh. ନାଂ କୋହୋ, Subs. Leprosy.

اسٹوپ, ablê. वि० नादान, अपट, सुर्ष. Adj. Foolish, stupid, silly. Per. ابلہ

سُرُوءِ ablék. નાં આતશનો શોલો. Subs. Flames of fire.

سُرُوءِ ablê. નાં કુલ્લો, સહીઅડ. Subs. A boil, small-pox. Per. آبلر

سَدَاوِ érak. નાં ઈનસાન, માણસ. Subs. Man, an individual.

سَدَاوِ khîrê. વિં બેહુંદું, અંધારું; ગભરાએલું. Adj. Absurd, dark; confused; confounded. Per. خيره

سَدَاوِસِ aîrkân. નાં સાથે યુંદનારા. Subs. Those that knead together.

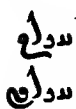

سَدَاوِસِ aîrgân. નાં આદમીઓ. Subs. Men.

سَدَاوِસِ abarkâr. વિં આશ્ચર્ય પામેલો, સરગરદાન. Adj. Astonished, confounded, stupified.

سَدَاوِસِ Abarkôf. નાં ચાલદીઆમાં આવેલાં એક શહેરનું નામ, એ શહેર પાહાડને મથાલે આવેલું છે. Subs. A town in Chaldea, situated on the summit of a mountain (as the name implies). Comp. Per. ابركوه

سَدَاوِસِ abarkôvâd. નાં 'ફારસ' તથા 'અહોવાજ' નામના પરગનાની વચ્ચે આવેલા શહેરનું નામ; એ શહેર જિંચાઈએ આવેલું છે. Subs. The name of a city lying between the districts of Fars and Ahovâz; it is situated on a height. Comp. Per. ابركوباد

سَدَاوِ ablagh. See سَدَاوِ ablagh.

 } અઈ-રઘ, એ-રઘ, aî-ragh, ê-ragh. See aîrag.

 } સે-રઘ, sê-ragh. સંં વિં ત્રણ હજાર, ૩૦૦૦. Nu-
 mer. Adj. Three thousand ; 3000.

 } અઈરચ, aîrach. નાં ઈજત ; દરકાર ; બારબોજ
 Subs. Deference ; regard ; weight ; gravity.

 અગર્જ, agarj. કિં અં અલખતે, ખરેખર રીતે ; કારણ
 કે ; કબી. Adv. Of course ; truly ; because ; ever.

 અબર્જ, abarz. નાં ઈશારો, ચેતવણી. Subs. Sug-
 gession, hint.

 } એરચ, êrach. નાં ઈરાનના પાહદશાહ ફરેદુનનાં સ-
 ઉથી નાહનાં છોકરાનું નામ. Subs. The name
 of the youngest son of Feridoon, king of Persia.
 Comp. Per.

 } અબર્જ, abarjâ. નાં ખોદાતાલાનું એક નામ છે ; યુનાહ
 માફ કરનાર. Subs. One of the names of
 God, the Forgiver of crimes. Pâz.

 } અઈર્ચશ, aîrchash. નાં તેની ઈજત—દરકાર ;
 તેનો બારબોજ. Subs. His or her honor—
 regard—weight.

 આર્વાહ, ârvâh. નાં કોપરીહં. Subs. The elbow.

 આર્ફશ, ârfash. નાં કોપરીહં ; ફાયદો, નફો. Subs.
 The elbow ; profit, advantage.

૧૧૯૭ અ-ગર્ઝીદન, a-garzîdan. ક્રિં નહીં પોકારવું, પશ-
તાવો નહીં કરવો, રડવું નહીં, ક્ષર્ધાદ નહીં કરવી. V. Not
to bawl out, not to repent—weep—complain.
Av. Rt. ૧૧૯૭ = Per. گريستن

૧૧૯૮ અબર્ઝનદ, abarzanad. ક્રિં ઈશારો કરે, ચેતવણી આપે.
V. May suggest—give a hint.

૧૧૯૯ અબર્વન્દ, abarvand. નાં ખોદાતાલાનું એક નામ છે ;
કોઈને ખુરે ખોલવામાં ભાગીઓ નહીં તે. Subs. One of
the names of God ; not being an accomplice in
speaking ill of others. Pâz. ૧૧૯૯

૧૨૦૦ અ-ગેરફતાર, a-gêraftâr. વિં નહીં સપડાએલો—
પકડાએલો. Adj. Not entrapped—caught in.
Contrast Per. گرفتار

૧૨૦૧ અ-ઈરજ-વદ, a-îraj-vad. નાં નાવર—હેરબદ નહીં
થયલો, ઓસ્તો ; સાહેબ ; ગૃહસ્થ. Subs. One who
has not undergone the *Nâver* ceremony ;
Ostâ ; a lord, a gentleman. Paz. ૧૨૦૧

સોડા

૧૨૦૨ અબ્રઝ, abraz. See ૧૨૦૩ abarz.

૧૨૦૩ સે-રઝ, sê-raz. ક્રેવળં સંખ્યાં વિં ત્રણસો, ૩૦૦. Card. Numer.
Adj. Three hundred ; 300.

૧૨૦૪ અબર્ઝનદ, abarzanad. See ૧૧૯૮ abarzanad.

૧૨૦૫ સે-રઝ-ઉમ, sê-raz-ûm. ક્રમ સંખ્યાં વિં ત્રણસોમું.
Ord. Numer. Adj. Three hundredth ; 300th.

જાકી અએર્ઝુર, aêrzûr. નાં દોજખના રસ્તા ઊપર આવેલા એક પાહડનું નામ કેજહાં દેવો તથા ખરાબ માણસો રહે છે. Subs. The name of a mountain on the way to hell where Devs and other evil persons live. Corrupt form of જાકી = Av. *ઝાકી*

જાકી સે-રઝ-ઝમ, sê-raz-zam. નાં ત્રણસે શીઆલા—વરશ. Subs. 300 winters. Av. *સે-રઝ-ઝમ*

જાલ

જાલ અએરદ, એરદ, aêrad, êrad. નાં એક હાથ. Subs. One hand.

જાલ અએ-રદ, aê-rad. નાં ઓ સરદાર—સાહેબ! અએ ધર્મના વડા થુર! Subs. Oh leader—lord! Oh religious preceptor! Comp. Av. *સરદાર*, Per. *ای سر*

જાલ આ-બરદ, â-barad. નાં મોખેદના એક પંથનું નામ જેનું કામ ઓખું પાણી લઈ આપવાનું હોય છે. Subs. One of the orders of the priestly caste, whose business is to bring pure water. Av. *બરદ*

જાલ એરદ, êrad. નાં બીલસ, વેહૈત, એક હાથ, અગીઆર આંગલનું માપ; અંદાએ, પરમાણ. Subs. A span, a cubit; a measure of eleven inches, measure, proportion.

જાલ અએરંગ, aêrang. See *જાલ* aêrôg.

જાલ આબેરેતાન, âbêrêtân. Plu. of *જાલ* âbarad, which see.

જાલ આબેરેતાર, âbêrêtâr. Another form of *જાલ* âbard, which see.

આબરતી, ābaratī. નાં આબેરેતનો ધંધો—કામ.

Subs. The business—profession of *Aberet*; see
 ābarad.

અ-ગર્દીનાક, a-gardīnâk. વિં નહીં કરનારું, સ્થીર,
 થંમ, ગેરદેશ નહીં કરનારું. Adj. Not turning round;
 still, steady, fixed; not revolving.

અ-ગર્દીદન, a-gardīdan. ક્રિં નહીં કરવું. V.
 Not to turn (round)—revolve. Contrast Per.

گردیدن

અ-દર્દ, a-dard. વિં દરદથી વેગળું, તંદરોસ્ત; કુર—
 ઘાતકી દીલનું; દયા વગરનું; બે આબર, રૂસવા, બેશરમ.
 Adj. Free from disease; healthy; hard-hearted;
 merciless; disgraced, dishonored; shameless.

Comp. Per. بی‌درد

આબરતે, ābaratē. See ābartân.

એરથન, êrathana. નાં બે વેહિત જોટણું માપ. Subs.

A measure of two spans. Comp. Av. ۱۰۰

અઈર્-તોખ્મે, air-tôklmê. નાં ઈરાની તોખમ—
 બી. Subs. Iranian descent—origin—extraction.

અઈર્-તોખમ-ગુન, air-tôklma-gûm. વિં ઈરાની
 તોખમનું—જાતનું. Adj. Of Iranian descent—
 extraction. Comp. Av. ۱۰۰

અઈર્તની, airtanī. નાં બરદારત, સલિસાઈ, મી-
 લનસારી, કરમાબરદારી, તાબેદારી. Subs.

Endurance; urbanity, courteousness, affability;
 submissiveness to authority, obedience.

૧૧૭૧ અઈર્તાન, airtan. નાં આધીનપણું, નેકઅસલત, પાક નઈઅત, ધ્યાર, આલેશ વિચાર, પરહેજગાર કેને રેઆજતથી દુખલા તનનો થયો હોય. Subs. Submissiveness; a good quality; purity of intention; affection; sincere opinion; a devotee who has become physically lean by his austerities. Pâz. ૧૧૭૧

૭૧૧૧૭ અ-ગર્દુની, a-gardûnî. વિં વગરસિંગારેણું, આસ-માની નહીં તે. Adj. Unadorned; not heavenly. Contrast Per. کردون

૬૧૧૧૭ અઈર્-તુમ, aîr-tûm. વિં સર્વેથી ઈમાનદારી બરેણું—દીનદાર; ધણુજ બહુ. Adj. Most faithful—religious; most noble.

૬૧૧૧૭ અઝેર્-તુમ, azêr-tûm. વિં અતીશય નીચું, ધણુજ હેંડું. Adj. Lowest; deepest. Comp. Per. زیرترین

૭૧૧૧૭ અ-ગર્દગી, અ-ગર્દગી, a-gardagî, a-gêrdagî. વિં ગેરદેશ વગરનું, નહીં ફરવાવાણું. Adj. Not revolving—turning round.

૧૧૭૧૭ અઈર્-તર, aîr-tar. વિં વધારે દીનદાર—ઈમાનદાર; વધારે બલો. Adj. More religious—faithful; more noble.

૭૧૧૧૭

૭૧૧૧૭ અ-ગેરપ, a-gêrap. વિં બાગેણું; કુમારું, પર્થીવગરનું. Adj. Broken; unmarried; single. Contrast Per. کرد

૧૧૭૧૭૭૭ આદર્પાદીઆવંદાન, âdarpadîâvandân. નાં એક દસ્તુરનું નામ છે કે જે “પાદ્ બીન પાદીઆવંદાન” ને નામે

ઓલખાયછે. Subs. The name of a *Dustoor* otherwise called *Pâd bin Pâdyâvandân*.

૧૭૭૫ } અઈર્પદ, હૈર્વદ, aîrpad, hêrvad. નાં એરવદ; “એ-
૧૭૭૬ } રવદ” તેને કેહેછે કે જે તમામ “ખુરદેહ અવસ્તા,”
૧૭૭૭ } “યજ્ઞશને,” “નિસ્પરદ,” “સીરોઝ,” તથા “બાજ

ધરણું,” અરથ સાથે સમજીને શીખીઆ પછી ૩૦) દાહાડાની

કીરીઆ જેને નાવરની કીરીઆ કેહેછે તે પસાર કરેછે.

Subs. *Herbed*; a *Herbed* is one who has learnt by heart and understood the meaning of the whole of the *Khordeh Avestâ*, *Yaçna*, *Vispered*, *Sirozâh*, and the *Bâj* ceremony, and has undergone the *Naver* ceremony for 30 days.

See ૧૭૭૫ êrvad. Comp. Av. ૧૧૧૭૭૫, Per. ૫૪

૧૭૭૮ અ-ગેરફત, a-gêraft. ૬૦ નિં નહીં પકડેલું; કોઠી નહીં
કીધેલી; કુમારી. Part. Adj. Not taken hold of; not
clasped to the bosom; unmarried. Av. ૧૧૭૮૭૮

૧૭૭૯ આગેરફત, âgêraft. નાં કોઈને મારવાને માટે હાથમાં
હથિયાર પકડવાનો ગુનાહ; એ ગુનાહનો વજન બાર આસ્તેર
અને તેત્રીશ દેરમનો થાયછે. Subs. The crime of
holding a weapon in the hand with intent
to strike some one; the weight of this crime
is 12 *asters*, which is equal to 30 *dêrems*. Av.

૧૧૭૯૭૯

૧૭૮૦ હીર-પદ, hîr-pad. નાં હેરબદ, ખેદમતગાર, આતશ
ખેદમત કરનાર, મુક્તી, સાહેબ. Subs. *Herbed*; a
servant; a guardian of the sacred fire; a judge
or arbiter; a lord or master.

જીવનશાસ્ત્ર એવદાન, érvadan. નાં એવદો, સરદારો, ઉસ્તાદો.

Subs. Herbeds, leaders; professors; plu. of જીવનશાસ્ત્ર *airpad*, which see. Comp. Per. پریدان

જીવનશાસ્ત્ર આગેરકતાન, âgêraftân. Plu. of જીવનશાસ્ત્ર *âgêrap-ta*, which see.

જીવનશાસ્ત્ર અ-ગેરકતાર, a-gêraftâr. See જીવનશાસ્ત્ર *a-gêraptâr*.

જીવનશાસ્ત્ર અ-ગેરકતારી, a-gêraftâri. નાં સપડાયા વગરની—પકડાયા વગરની હાલત. Subs. State of being not entrapped—caught in. Contrast Per.

જીવનશાસ્ત્ર એવદી, érvadî. બાં નાં ઉસ્તાદપણું, શિક્ષકપણું.
જીવનશાસ્ત્ર } Abst. Subs. Professorship, teachership.
Comp. Per. پریدی

જીવનશાસ્ત્ર એવદે-ઓદા, érvadê-khôdâ. નાં માણસનું નામ છે. Subs. Name of a man.

જીવનશાસ્ત્ર એવદસ્તાની, érvadastâni. બાવં નાં ઉસ્તાદપણું, ઉસ્તાદનો મરતબો. Subs. Abst. Professorship; professorial dignity.

જીવનશાસ્ત્ર એવદસ્તાન, érvadastân. નાં મકતબ, નિશાળ, મદરેસા, એલમનું મથક. Subs. A seminary, a school, an academy or college; seat of learning.

જીવનશાસ્ત્ર અ-ગેરકત-ગદમન, a-gêraft-gadman. નાં નહીં પકડાય એવો ઝલકાટ, અથોરનાંનનો સવાબ, અથોરનાની પેશો—ધંધો. Subs. Lustre which cannot be seized; merit arising from the virtuous actions of a priest; the profession of a priest.

૧૫૭૭૭૭૭૭ એર્વદ-ગદમન, êrvad-gadman. નાં એરવદી
ઝલકાટ—દબદબો; અથોરનાની કીરતી—પરતાપ. Subs.
Priestly lustre—splendour—fame—glory.

૧૫૭૭૭૭૭૭ એર્વદે-અએ, êrvadê-aê. નાં એક હેરબદ.
Subs. A *Herbed*.

૧૫૭૭૭૭૭૭ આબ-રફતન, âb-raftan. કિં પાણી થઈજવું, બેહોરમત
—એઆબફં થવું, અપમાન પામવું. V. To become liquid—
water; to be disgraced—dishonoured; to be
insulted.

૧૫૭૭૭૭૭૭ એર્વદ-વજર, êrvad-vajar. નાં બાણસનું નામ છે.
Subs. Name of a person.

૧૫૭૭૭૭૭૭ અઈર-પદ-જાદ, âir-pad-jâd. નાં અથોરનાન
બરઓ, એરવદનો જણેલો, હેરબદનાં કુટુંબનું. Subs. The
son of a priest; born of a priest; descended
from a priestly family. Comp. Per. ૪૦૭; ૪૦૮

૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ એર્વદ-પેશ-ગાહ, êrvad-pêsh-gâh. નાં
એરવદની ઉંચી બેઠક. Subs. The exalted seat of a
Herbed.

૫૫૫૫૫૫૫૫ આદર્ફરોબઘ, âdarfarobagh. નાં એક દસ્તુ-
રનું નામ છે કે જે “ફરોબઘ”નો છોકરો થાયછે, એણે
“દીન કર્દ”કેતાબને સુધારી હતી. Subs. The name of
a *Dustoor* (the son of *Farrokhzâd*) who had
revised *Din-kard*.

જેડા

જેડા અ-દરમ, a-daram. See ૫૫૫ a-darêm.

જેડમ અદ્રમ, adram. નાં એક અતનું ઉનનું કાપડ. Subs.

A kind of woollen stuff.

જેડમ એલ્માસ, elmās. નાં તીણું લોહોડું, પોલાદ; હીરો.

Subs. Steel; hardened and refined iron; a diamond. Per. الماس

જેડમ } અઈર્માન, airmān. નાં કરમાન, એતેકાદ; બલાઈ,

જેડમ } સાલેસાઈ, તાબેદારી; અરદીબેહેશત કરેશતાનું નામ;

અકસોસ; સલાહ, સુખ, આરામ; દોસ્તી, એકદીલી—મનને નચીંતાઈ આપનાર કરેશતો. મેહમાન, એક શેહરનું નામ છે, પસેમાની, આરજી, તવાનાઈ, મરદની અત—છુપી ઈંદ્રી.

Subs. Order, command; faith; goodness; courteousness, urbanity; obedience; *Ardibehesht* (an angel); grief; peace, happiness; rest; the angel that brings contentment and tranquillity to the mind; the angel that is instrumental in bringing about amity; a guest; the name of a city; repentance; desire; power, strength; *puendum viri*. Av. ۱۳۴۵, Sans. अर्यमन्.

જેડમ } અ-દર્માન, a-darmān. વિં ઉપાય—ઈલાજ—ચારા

જેડમ } વગરનું તે; આજેજ. Adj. Remediless; destitute of any means—resources; helpless. Per.

بی درمان

જેડમ એર્માન, ermān. વિં દીનદાર, તાબેદાર, બલો. નાં

હોકમ, કરમાન, અંતેકાદ, બરશો, બલાઈ, ધંદરો, સાલેસાઈ, તાબેદારી, આસમાન યજ્ઞ કરેશતો. Adj. Religious, obedient, noble, good. Subs. A command, an order, faith, confidence; goodness, gentle-

ness ; a proclamation ; an order, a command ; courteousness ; obedience ; *Asmân yazad* (an angel).

અર્ધમાન અર્ધમાન, *airmânân*. Plu. of *ર્ધમાન* *êrmân*, which see.

અર્ધમાની અર્ધમાની, *airmânî*. ભાવ૦ ના૦ દીનદારી, તાબેદારી, કરમાબરદારી, અક્ષોસપણું. Abst. Subs. Religiousness, obedience ; submissiveness to authority ; grief, sorrow.

અર્ધમાની અર્ધમાની, *a-darmanî*. ભાવ૦ ના૦ ઉપાય—ઈલાજ વગરનું, લાચારી. Abst. Subs. Remedilessness ; helplessness.

અર્ધમાની અર્ધમાની, *âdarmânî*. વિ૦ જેનો ઇલાજ થઈ શકે તેવું. Adj. Remediable.

અર્ધમાનશને અર્ધમાનશને, *airmânashnê*. ના૦ મુસાફરખાનું, ધર્મશાળા, મનલક્ષની જગા, આહુશ, મરજી, ઈચ્છા, સારાં આચરણ. Subs. An inn ; a house for the lodging and entertainment of travellers ; a place for a public assembly ; desire, wish ; good manners.

અર્ધમાની અર્ધમાની, *airmânî*. ના૦ મુખાસ્તો, કારકુન, કરમાબરદાર ; નોકર. Subs. An agent, a deputy ; a manager ; one who obeys the orders of his superior ; a servant.

અર્ધમાનીઆન અર્ધમાનીઆન, *airmânîân*, plu. of *ર્ધમાન* *airmânî*, which see.

અર્ધમાનસરાએ અર્ધમાનસરાએ, *airmânsarâê* ના૦ આએ દુનિયાં

—જગત—પૃથ્વી. Subs. This world—universe
—earth.

૧૧૭૫ જેડા અર્ધર્મીનીદન, airmânîdan. ક્રિ० કરમાબરદાર
—તાબેદાર—આધીન કરવું; કરમાબરદારી કરવી; ગોલામ
કરવું. V. To make obedient—submissive; to
comply with the commands of a superior; to
enslave.

૧૧૭૬ જેડા અર્ધર્મીનીદે, airmânîdê. ભૂં કૃં કરમાબરદાર—
તાબેદાર કીધેલું, ગોલામગીરીમાં કીધેલું. Past partic.
Brought to subjection, made obedient; reduc-
ed to slavery.

૧૧૭૭ જેડા અ-ઈર-મીનશની, a-îr-mînashnî. વિ० ખરાબ મ-
નશનીનું, નાકરમાંનીવાલું Adj. Evil-minded; dis-
obedient.

૧૧૭૮ જેડા અઈર-મીનશની, aîr-mînashnî. વિ० કરમાન રાખ-
નારે—માનનારે, તાબેદારીવાલું. Adj. Yielding compli-
ance with commands—orders; submissive.

૧૧૭૯ જેડા અઈર-મીનશની, aîr-mînashnî. નાં નેક-ભણી
મનશની, પુરોવિચાર. Subs. Good-mindedness;
complete thought. Comp. Av. ૧૧૮૦ જેડા

૧૧૮૦ જેડા અજેર-મીનશની, ajêr-mînashnî. નાં ઉતરતો
વિચાર, તાબેદારી, ગોલામગીરી. Subs. An inferior
thought; obedience; state of slavery; servility.

૧૧૮૧ જેડા અ-ઈર-મીનશને, a-îr-mînashnê. See ૧૧૮૨ જેડા a-îr-
mînashnî.

૧૧૮૨ જેડા આઈર-મીનશને, âîr-mînashnê. See ૧૧૮૩ જેડા aîr-
mînashnî.

૧૩૯૫૫જોડણી અઈર-મીનશન-તર, aîr-mînashna-tar. વિં વ-ધારે બલાં વિચારનું. Adj. Pertaining to a nobler thought.

૧૩૯૫૬જોડણી અઈર્મન, aîrman. નાં બલો વિચાર. વિં રાજ, કરમા બરદાર. Subs. A good thought. Adj. Willing-minded ; obedient to one's order.

૧૩૯૫૭જોડણી એર્મન, êrman. નાં મરદી, મરદાંનગીની શક્તી. Subs. Virility ; virile power.

૧૩૯૫૮જોડણી હીર્મન-દ, hîrmand. નાં પાહાદશાહ ગુસ્તાસ્પની એક લકબ છે; જોદા પરસ્ત, એબાદત કરનાર. Subs. A surname of king Gushtasp ; God-worshipper ; one who offers prayers to God.

૧૩૯૫૯જોડણી હેર્મન-દ, hermand. નાં એક નદીનું નામ, તેમજ એક શેહેરનું નામ છે. Subs. Name of a river—town. Comp. Pehl. 𐭌𐭕𐭕𐭕, Av. 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌, Per. ھلمند

૧૩૯૬૦જોડણી અઈર-મનશને, એર્મનશને, aîr-manashnê, êrmanashnê. નાં નેક નઈઅત, પાકીનેહ વિચાર, પ્રમાણિક માણસ, રાસ્ત જોલનાર, લાયક આદમી, નેક બખત આદમી, લાયકપણું, આદમીઅત, ગમગીની. Subs. A good intention ; a holy—virtuous thought ; an upright man ; one who speaks the truth ; a worthy man ; a fortunate person ; worth ; manliness ; grief.

૧૩૯૬૧જોડણી અઈર-મનશની, aîr-manashnî. વિં બલા વિચારનું. Adj. Pertaining to a noble idea.

૧૩૯૬૨જોડણી અઈર્મન, aîrman. See ૧૩૯૫૬, aîrmân.

૧૮૦૫ એર્મેન, éрман. નાં એક બંદગીનું નામ છે. Subs.

The name of a prayer. Comp. Av. ૧૮૦૫.

૧૮૦૬ અ-ગર્મોક, a-garmók. વિં મંજુર—કબુલ નહીં તે.

Adj. Not accepted—complied with.

૧૮૦૭ દો-દર્મોક, dō-darmók. નાં એશીઆવ ; શીઆવ તે સફેદ સુતરના વણેલા કપડાં કે જે યુજરેલાનાં રવાનની નઈ-અતે ઈજવામાં આવેછે. Subs. Two *shyávs* ; *shyav*, that is clothes made of white cotton which are consecrated in honour of the dead.

૧૮૦૮ અ-ગર્મોકી, a-garmókî. નાં મંજુરીઆત—કબુલાત વગરની હાલત. Subs. State of being unaccepted.

૧૮૦૯ } અઈર્મત-રોદ, aîrmat-rôd. નાં અઈર્મત નામની
૧૮૧૦ } નદી. Subs. The name of a river.

૧૮૧૧ એરર, érar. નાં શરમ, આબરૂ. Subs. Shame, honour.

૧૮૧૨ એરરા, érara. નાં નાહસભાગ, ધર્મશાળા, દેવાનશાળા, ઘેલા આદમીઓને રહેવાનું મથક. Subs. Flight ; an inn ; a mad-house ; an asylum for the insane.

૧૮૧૩ એલ્લુનેદ, éllméd. ક્રિં ગોસલ કરેછે, નાહુછે, સ્નાન કરેછે. V. Cleanses with water, bathes, makes ablutions (pres. tense).

૧૮૧૪ અ-દરરૂનતન, a-dararunatan. ક્રિં નહીં ફાડવું, નહીં ચીરવું. V. Not to tear—split.

652

PAHLAVI, GUJARÂTI AND ENGLISH DICTIONARY.

BY

JAMASPJI DASTUR MINOCHEHERJI JAMASP ASANA,
M.A., PH.D.,

FELLOW OF THE UNIVERSITY OF BOMBAY, AND MEMBER OF THE GERMAN
ORIENTAL SOCIETY, AND OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY.

VOLUME IV.

A. Y. 1255.

A. C. 1886.

BOMBAY—JEHANGIR BEJÂNJI KARANI, 18, PARSİ BAZAR.

LONDON—MESSRS. TRÜBNER & Co., 57 & 59, LUDGATE HILL.

(All rights reserved.)

B O M B A Y :

PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESSES, BYCULLA.

પેહેલવી-ચુજરાતી અને ઇંગ્રેજી શબ્દકોષ.

રચનાર,

જાનારૂપજી દસ્તુર મીનોચેહેરજી જાનારૂપ આસાના,
એમ.એ., પીએચ.ડી.,

મુંબઈની યુનીવર્સીટીનાં ફેલો, જરમન ઓરીએન્ટલ સોસાયટીનાં
તથા મુંબઈની રાયલ એસીઆટીક સોસાયટીનાં મેમ્બર.

દશતર ૪ થું.

સને ૧૨૫૫ યજ્ઞેજરદી.   સને ૧૮૮૬ ઈસવી.

મુંબઈ—જેહાંગીર બેજનજી કરાંની

નાં ૧૮, પારસી બજાર.

લંદન—મીસીઅરસ ટુબનરની કુંપની,

૫૭ અને ૫૯, લદગેત હીલ.

(તરજુમો કરવાનો તથા બીજા સર્વે હક્કો અંચડતાં પોતાને સ્વાધીન રાખેલા છે.)

મુંબઈ મધ્યે :

એન્યુકેશન સોસાયટીનાં છાપખાનામાં છપાવી પ્રગટ કર્યું છે.

૨

૨ અન, આન, ana, ân. નિષેધાર્થક ઉપં ના, નહીં, વગર, સીવાય વતરોગે, ખોટું, ઉલટું; નાં માબાપ, માએ, મોટાં માએ, વદવો; તે; પેલું. Negat. Part. Not, without, except, exclusive of. Subs. Parents; a mother; a grand-mother; a grand-father; an ancestor; that; he, she, it.

૨ } અનુ, anû. અવ્યય. પ્રમાણમાં, પ્રમાણે, માફકસર; જેમકે
 ૧૨ } અનુમી. Indeclin. Proportionate; proportional; as અનુમી, anûmî.

૨ અવ, av. કિં અં નીચે, હેઠે; નજદીક, તરફ. સર્વં આએ. Adv. Below; beneath; near; towards. Pron. This. Av. અવ = Sans. अव.

૨ } આન, ân. નાં સુરખી, માબાપ; એ એક ઉપસર્ગ છે જે
 ૧૨ } વિશેષનામોને લગાડવાથી પાન્દાન જણાવનાર વિશેષણ બને છે. જેમકે:—પાન્દાન, પાન્દાન, પાન્દાન Subs. Patron; parents; suf. affixed to proper names to form patronymic adjectives; as પાન્દાન, પાન્દાન, પાન્દાન

૨ } આન, ân. એ એક પ્રત્યય છે. જે જીવવાલા અથવા
 ૧૨ } નીર્જીવવાલા નામની ઉપર સુકવાથી અનેક વચનનું રૂપ બને છે. The plural suffix used with both animate and inanimate objects.

૨ આન, ân. દર્શી સર્વં પેલું, આએ, જે. નાં વખત, હીંગામ. Demon. Pron. That; this; which. Subs. Time; occasion; season.

૧૭} ઓ, ઠ. સર્વં તે, જે. શબ્દં અવ્યય. અંદર, ઉપર. વિં
 ૧૮} હુલંદ. Pron. That; which. Prep. Below;
 under; above. Adj. High; exalted.

૧૭ ખ, ખો, kha, khô. સર્વં પોતે, પોતાનું. વિં કુદરતી; એ
 ખોદ ૧૧ નો સંક્ષેપ આકાર છે. Pron. Personally; own.
 Adj. Natural; an abridged form of ૧૧ khod.
 Av. -x, -x = Sans. स्व.

૧૭ ખલ, khal. વિં પાક; પરહેજગાર; પવિત્ર. Adj. Pure;
 holy; pious; abstinent.

૧૭} ખવ, ખુવ, khav, khûv. નાં ખાખ, હુંગ. વિં અરાખ.
 ૧૮} Subs. Sleep; slumber. Adj. Bad.

૧૭ ખો, khô. નાં બેહેન. Subs. A sister.

૧૭} ખોએ, khôê. નાં ખાશીઅત, સ્વભાવ, અસલત, શક્તિ.
 ૧૮} Subs. Nature; temper; habit; power.

૧૭ સે, sê. સંખ્યાં વિં ત્રણ, ૩. Numer. Adj. Three, ૩.

૧૭ હન, han. નાં ચેઆલીશ વરસ યુધીનું, હુદો માણસ, હલાલ,
 જનાકાર, તે. Subs. Of forty years; an old man.
 Lawful, Debauchee, Fornicator.

૧૭ હન, han. વિં બીજું. નાં બદન; અંદામ. Adj. An-
 other; more; further. Subs. The body, form
 of the body.

૧૭ હવ, hav. કેવળં અં અકસોસ! આહા! Interj. Alas!
 Ah! Oh!

૧૭} હુ, hû. ઉપસર્ગ. સાહે, નેક, સારી રીતે—ખેઠે, ખુબ રીતે,
 ૧૮} અરાખર રીતે; પુરતી રીતે, હલાલ. નાં તેજ; રેહેમ;
 દાનાઈ. Prefix. Good; well; thoroughly well;

beautifully; sufficiently. Subs. Lustre; mercy; wisdom; sense. Av. 𐬨𐬀 = Sans. सु. Per. 𐬨

𐬨 } હુર, hûr. નાં હુરશેદ, આક્રતાબ. Subs. The Sun.
 𐬨 } Av. 𐬨𐬀 = Sans. सूर्य = Per. خور

𐬨 અન્-એ, an-ê. કિં અં એ—એમ નહીં. Adv.
 Not this; not in this manner.

𐬨 અના, anâ. કિં અં એમ, એટલામટે, યાને એટલેસુધી,
 આએવખત, એ મીસાલે—રવેશે. સર્વં તે; આએ; કેવલ
 પ્રયોગી અવ્યય. ઓ! નાં એક માણસનો તથા એક ચીજનો
 ઈશારો; અલખ; બદી; રેજ, વખત. Adv. Thus, so;
 consequently; that is; so far; at this time; in
 this manner. Pron. This; that. Interjec. Oh!
 Ah! Subs. An allusion made of a person or
 thing; tyranny; evil; trouble; time.

𐬨 અવે, avê. શબ્દં અં વગર, સ્ત્રીવાએ. Prep. Ex-
 cept; without.

𐬨 આવખ, âvakh. કેવલં અં હાએ, અકસોસ. Interj.
 Ah! Alas!

𐬨 ખના, ખને, ખ્વાહ, khavna, khavnê, khvâh.
 નાં હંધાઈજનું, હંધ, ખાખ, સ્વપનો. Subs. Sleeping;
 sleep; slumber; dream. Av. 𐬨𐬀 = Sans.
 स्वप्न = Per. خواب

𐬨 ખવી, khavî. નાં યુક. Subs. Spittle.

𐬨 ખા, khâ. નાં ખાતું, સ્વાદ લેવો, બોજન લેવું. Subs.
 Eating; tasting; taking a meal.

𐬨 ખોહ, khôh. નાં આશીઅત; શક્તિ. Subs. Cha-
 racteristic; power.

હાંગે, hangê. નાં હીંગામ, વખત. Subs. Season ; time.

હાંદે, handê. કિં અં એટલું, એટલા પ્રમાણમાં. Adv. So much ; in such a proportion.

અનીબા, anîbâ. નાં એક જાતનું ઝાડ કે જેનાં પાંદડાં દવાઈમાં આવે છે. Subs. Name of a particular tree the leaves of which are used for medicinal purposes.

ઓએશ, ôêsh. સર્વં તેને. Pron. To him—her—it.

ખાહ, khâh. નાં બેહેન. Subs. A sister.

ખેશ, હુઈએ, khêsh, hûîê. સર્વં પોતાનું. Pron. One's own.

ખોઈહા, khôihâ. નાં ખાશીઅતો. Subs. Characteristics ; qualities.

સે-ઉખ, sé-ûkh. નાં ત્રણ બાઈ. Subs. Three brothers.

અન-અઈબારી, an-aîbârî. વિં મદદ નહીં કરનારે, સહાય વગરનું. Adj. Not assisting ; destitute of support or assistance.

ખાહી, ખાઈ. khâhî, khâî. વિં આહતું, માયા દેખાડતું. Adj. Loving ; expressing kindness.

અન-અઈબીઆગહાની, an-aîbîâgahânî. નાં નહીં પેહેરવું. Subs. Not putting on (clothes).

અવાખશીદન, avâkhshîdan. કિં પાછું ફરવું—હટવું—જવું. V. To turn back, to refrain from ; to abstain.

અવગત આહેશ, khâhêsh. નાં આહેશ, પાંમતું. Subs.
Wish, inclination ; to acquire, obtain.

અવગત આહેશના, khâhêshna. નાં મોરાદ, આશા. Subs.
Wish ; hope ; desire.

અવગત અ-નીઆએશની, a-nîâêshnî. વિં આયશ—
આરાધના—અંદગી—વખાણ વગર. Adj. Without of-
fering divine honors—prayers ; not glorifying.

અવગત અ-વખશસની, a-vakhshasnî. વિં નહી વધતું,
ઘટતું. Adj. Not increasing ; decreasing.

અવગત આહેશની, khâhêshnî. વિં ઈચ્છા—આહેશ-
અવગત વાતું ; આશાવાન. કિં આહતું, પદતું, આહેશ.
Adj. Full of desire ; wishing for ; hopeful. V.
To desire, recite, wish.

અવગત અ-વખશસને, a-vakhshasnê. See અવગત a-
vakhshasnî.

અવગત આહેશને, khâhêshnê. નાં ઈચ્છા—આશા—આ-
હેશ કરવી. Subs. Wishing ; desiring ; hoping.

અવગત આહેશને-મારી, khâhêshnê-mârî. નાં કો-
ઈને ખરાબ કરવા—પાયામાલી કરવાની ઈચ્છા—નઈઅત.
Subs. The intention or desire of doing harm
to (or ruining) a person.

અવગત અના-હસ્ત, anâ-hast. કિં તે છે. V. He is.

અવગત અન-હેસ્તન, an-hêston. કિં નહી હીલતું—છુટતું.
V. Not to move—become free—loose.

અવગત આહીનદ, khâhînad. કિં આહે, ખ્યાર રાખે. V.
May love ; may regard with affection.

ખાહે-દ, khâhênd. ક્રિં તેઓ આહેછે ; તેઓ આહેશ
કરે—ઈચ્છે. V. They love ; they may desire—
wish.

હુ-યાફ્તન, hû-yâftan. ક્રિં બરાબર સહનવું,
સારીરીતે જ્ઞાન મેલવવું—અંણવું. V. To understand—
know properly ; to acquire a thorough know-
ledge (of something).

અન-હાએત, an-haêt. વિં વગર હશતી—હયાતીએ.
Adj. Without existence—being—life.

અન-હાઈત, an-hâît. વિં પાક, સ્વચ્છ, નિર્મલ,
પવીત્ર. Adj. Pure ; limpid ; holy ; void of impu-
rity ; Av. અન-હાઈત.

અનાહીદ, anâhîd. નાં યુકર સેતારો. ક્રિં ધટવું,
કમ કરવું. Subs. The planet Venus. V.
To abate, decrease, reduce, diminish.

ખાહેદ, khâhêd. See ખાહીનદ.

અન-અએબગદી, an-aêbagadi. વિં ખરાબી
નહીં કરનારું, શેતાનીઅત વગરનું, નુકશાન વગરનું,
સદ્ગર્હદાર. Adj. Not doing any harm ;
free from satanism, uninjurious, clear.

હુ-અખ્વી, hû-akhvî. નાં રોશન કએઆશ, નેક-
વિચાર ; પાક દીલ ; દાનાઈ ; બેહુશત, સ્વર્ગ, દુરંદેશી, ખુશી
ખોરરખી. વિં સારા કએઆશ—વિચારવાણું, દુરંદેશીવાણું.
Subs. Clear judgment ; good thought, a pure
guileless heart ; prudence ; heaven ; paradise ;
foresightedness ; gladness ; pleasantness. Adj.
Having a good judgment—thought ; far-
sighted.

હુ-અહુનીનેદ, hû-ahûnînéd. ક્રિ० નેક સાહેબી
આપે. V. May grant good sway.

અ-વહાને, a-vahânê. ક્રિ० અં વગર બાહાને—સખબે.
Adv. Without any pretext—cause.

અન-હાવંદ, an-hâvand. વિ० બરાબર—સરખું નહીં
તે, ખુટું, ખોટું. Adj. Not alike—equal—similar ;
false, wrong.

અન-ખાવીએ, an-khâviê. નાં ભાવં બેખાખી,
જગૃતપણું, સાવધપણું. Subs. Abst. Wakefulness ;
sleeplessness ; vigilance.

અન-આહૂ, an-âhû. વિ० એખીઅલ નહીં, ખોડખાંપણ
વગરનું, ખાખી વગરનું ; સ્વચ્છ, સાફ, નીતરૂ. Adj. Not
ugly—deformed ; free from blemish ; pure ;
limpid ; clear.

અન-આહૂઈ, અન-આહૂગી, an-âhûî, an-âhûgî.
નાં ભાવં બેએખીઅલપણું, સફાઈ, નીરમલતા. Subs.
State of being free from deformity ; purity ;
limpidity.

અન-આહૂઈનીદન, an-âhûînidan. ક્રિ० ખરાબ
—એખીઅલ—બદશીકલ—બેડોલ નહીં કરવું. V. Not to
make dirty—deformed—ugly—uncouth.

અન-આહૂક-તર, an-âhûk-tar. વિ० વધારે ખાલેશ
—ચોખ્ખું—સ્વચ્છ—નિર્મલ. Adj. More genuine—
pure—unalloyed—clear.

અન-આગહ, an-âgah. ક્રિ० અં બેખબર, નાવાકેક.
Adv. Unawares ; not knowing.

અનેઆજ, a-nêâz. વિ० મોહોતાજદાર નહીં તે,
હાજત વગરનું, ખંદગી—કાલાવાલા વગરનું. Adj.

In want of nothing; not requiring anything; without prayers—entreaty.

જાગૃત અ-નેઆજ, a-nêâzî. નાં હાજત વગરની હાજત—સ્થીતી. Subs. State of being not needy—in want of anything.

જાગૃત અનાખત, anâkht. ક્રિં નાંખ્યું. V. Threw (past tense).

જાગૃત આખત, khâkht. નાં કમાન, નેજે, ચીલ્લો. Subs. A bow; a spear; a bow-string.

જાગૃત આથ, હસાદ, khâth, hasâd. નાં અદંગી તીર, એવો તીર કે જે માણસને લાગતાંજ તેને વીંધીને બેઝન કરી નાખે; જીવ લેનાર તીર. Subs. An arrow made of the twig of the white poplar; such an arrow that the moment it strikes a man, it pierces him and lays him down lifeless; a mortal arrow.

જાગૃત ખેશત, khêshht. નાં નાહાનો નેજે. Subs. A small spear.

જાગૃત અ-વાખતે, a-vâklitê. વિં નહીં કુટેલું—વાટેલું. Adj. Not pounded—levigated.

જાગૃત } અન-હમ, an-ham. વિં સંબંધ વગરનું. Adj. Hav-
જાગૃત } ing no connection.

જાગૃત } જાગૃત અન-આમોર્ઝશને, an-âmôrzashnê. નાં નહીં
અક્ષતું—માફ કરતું—અક્ષવા વગર. Subs. Not pardon-
ing—forgiving; without bestowing.

જાગૃત અન-આર, an-khâr. વિં આહેશ—ઈચ્છા—મોશદ વગરનું. Adj. Having no desire—wish.

ખાપ્પા ખાર, khâr. નાં ખાહેશ, મોરાદ, ઈચ્છા. Subs.
Wish, desire ; will.

ખાપ્પા ખાહર, ખંગહર, khâhar, khanghar. See * khô.

Comp. Av. 𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 = Sans. स्वसृ = Per. خواهر, خوهر

ખાપ્પા } ખાહરાન, khâharân. નાં બેહેનો. Subs. plur.
ખાપ્પા } Sisters.

ખાપ્પા અન-આરામ, an-âram. વિં દુઃખ્યાઈ, બેચેન, શાંતી
વગરનું—સુખ્યાઈ નહીં તે. Adj. Miserable ; unfortu-
nate ; not happy—at ease.

ખાપ્પા અ-વેહરામ, a-vêhrâm. વિં ક્ષતેહ—જીત વગરનું.
Adj. Not victorious—successful.

ખાપ્પા આન-આખર-બુંદે, ân-âkhar-bûndê. નાં કો-
ઈબી પ્રકારની તાબેદારી—કરમાખરદારી. Subs. Sub-
mission of any kind.

ખાપ્પા અન-અએરોગી, an-aêrôgî. વિં ઈજા—દુઃખને
લગતું નહીં. Adj. Not relating to any harm—
injury.

ખાપ્પા } અન-અહેલુબ, અન-અશો, an-ahêlûb, an-ashô.
ખાપ્પા } વિં અપવીત્ર, નાપાક, અશો—પરહેજગાર નહીં
તે. Adj. Unholy ; impure ; not pious—absti-
nent. Av. 𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀

ખાપ્પા અનાઈ, anâî. નાં દરદ, રંજ, સખ્તી, નુકસાન. Subs.
Disease ; illness ; hardness ; loss ; detriment.

ખાપ્પા } અનાએ, anâê. કિં અં એ સખખથી, એને લીધે, એ-
ખાપ્પા } પ્રમાણે, એરવેશે. Adv. For this reason ; on
this account ; thus ; so.

ખાએ, khâê. સર્વં ખુદ, પોતે. નાં ખુશી. Pron. Self; in person; *in propria personâ*. Subs. Gladness.

ખોએ-દો-એ, khôê-dô-ê. નાં બે અથવા એક શક્તી —કૌવત. Subs. One or two powers.

અના-શ, અએશા, anâ-sha, aêshâ. સર્વં આએ તેજ, એતે, તેએ. Pron. This very same; this it (is.)

અનાઈ, anâî. નાં છાન, નુકસાન, અઝબ, બેદાદી, સખતી, ખુલમ, રીઝની, અન્યાય, વાંક. Subs. Loss; detriment; damage; affliction; injustice; hardship; tyranny; pollutedness, fault, offence. Paz. અઝબ

ખહશ, khashash. નાં આહ, ખ્યાર, ખાહેશ, મરજી. Subs. Affection; love; desire; wish.

ખાશ, khâsh. સર્વં પોતે. Pron. Self.

અન-અએબાદગી, an-aêbâdgî. વિં યાદદાશત-વગરનું. Adj. Having no remembrance.

અન-અઈબાદ, an-aibâd. વિં દોસ્ત—યાર—મદદ-ગાર વગરનું, યાદ નહીં રાખતું, ભુલીજતું. Adj. Friendless; having no helper—companion; not remembering; forgetting.

હુ-અએબાદ, hû-aêbâd. નાં સારી યાદદાશત—સ્મરણશક્તિ. Subs. A powerful memory—remembrance.

અન-અએબાદી, an-aêbâdî. See અન-અએબાદગી.

અન-અએબાદેશને, an-aêbâdêshnê. વિં વગર યાદ કરવે. Adj. Without remembering.

અન-અઈબારી, an-aíbārī. વિં મદદ—સહાય
વિનાનું, આશરા વગરનું, મદદ નહીં કરવી. Adj. Desti-
tute of help—support—assistance, not to help.

Paz. અન-અઈબારી

અન-અએબારીએ, an-aêbarîê. કિં અં વ-
ગર મદદ કરવે. Adv. Without assisting.

અન-અએબગાએશની, an-aêbagâêshnî
વિં પેહરણ પેહેરયા વગરનું. Adj. Without putting
on (clothes).

અના-દખ્શતે, anâ-dakhshatê. કિં આએ ખોલ્યું
—દેખઈતું—અહેર છે. V. This is clear—evident
—apparent.

ખાશ-શેદ, khâsh-shêd, khâsh-
shâed. કિં ખોતાને થટે. V. May behove one's
self.

ખેશાવંદ, khêshâvand. નાં સગાં, ખેશકુટુંબ,
ખેશાવંદ. Subs. Relations; kinsmen; kith and
kin.

અ-વખ્શશની, a-vakhshashnî. વિં વધતું નહીં.
Adj. Not increasing.

ખાહેશ્તન, khâhêshstan. કિં આહતું, આહેશ
—મરજી કરવી. V. To wish, to desire; to show
inclination to.

અ-વખ્શ-ગીર, a-vakhsh-gîr. વિં રોશની—ચલ-
કાટ વગરનું, રોશનીને નહીં લેનાર. Adj. Destitute
of light—brightness; not taking light.

અવાખ્શીનીદન, avâkhshînîdan. કિં મેહેર-

બાની કરવી, બખશવું, પરવરશ કરવી. V. To do a favour, to grant, to bestow, to maintain, to support.

ઢાહ્યાર્ય અવખશીદાર, avakhshîdâr. નાં માફી બખશ-
નાર. Subs. Pardoner; forgiver.

અહ્યાર્ય અન-આશેતી, an-âshêti. વિં સુલેહ—સંપન્ન-
વિનાનું, દુશ્મની વાળું. Adj. Void of amity—peace;
inimical.

અશ્યાર્ય અન-અશો, an-ashô. વિં રાસ્ત—સાચું નહીં બોલનાર,
નાપાક, અપવીત્ર. Adj. Not speaking the truth;
unholy; impure. Av. અહ્યાર્ય

અશ્યાર્ય } અન-અશો-ઓમંદ, an-ashô-ômand. કિં
અશ્યાર્ય } નાપાક—અપવિત્ર છે. V. Are unholy—
impure (plu.).

અશ્ન્યાર્ય અન-આરનાક, an-âshnâk. વિં અહેર નહીં કરનાર,
છુપાવનાર, શોહોર વગરનું. Adj. Not revealing;
keeping secret—concealed, without noise.

અશ્ન્યાગ્ય અન-આરનાગી, an-âshnâgi. બાં નાં સંબંધ
નહીં રાખવો તે. Subs. Abst. Not keeping con-
nection with.

અનાશ્યુ, anâ-shânî. કિં આજ્ઞાં આએ—એમ
જણ, એરવેશે વાકેક થા. V. imper. Know this; be
informed in this manner.

અનાશ્યુન, anâshûn. કિં અં એરવેશે, એવી રીતે.
Adv. In this manner; thus.

અન-એ-અનુનેદ, an-ê-jânûned. કિં એ એમ નથી.
V. He, she or it is not; it is not thus.

અન-અધિકારી, khêshkârân. નાં અધીકારીઓ, ધંધાદારીઓ. Subs. Officers in authority ; tradesmen ; professional men.

અન-અધિકારી, khêshkârî. નાં પોતાનું કામ—કારો-બાર—ઓધો ; ઉદ્યોગ. Subs. One's own business—trade—dignity ; industry.

અન-અયાવ, an-ayâv. વિં નહીં મલી શકે એવું, નાદર, કીમતી, નામીયું, અમુલ્ય. Adj. Unobtainable ; rare ; precious ; first-rate ; superfine.

અન-અયાવશની, an-ayâvashnî. નાં ભાવં નહીં મેલવવું—હાંસલ કરવું. Subs. Abst. Not obtaining—acquiring.

હુ-અયાવગી, હુ-અશવગી, hû-ayâvgî, hû-ashva-gî. વિં સુખસુરત, સારા દીદારવાળું. Adj. Beautiful ; of good features.

અન-અયાકતગીહા, an-ayâktgîhâ. કિં અં
અન-અયાકતગીહા } નહીં પાંમવા—હાંસલ કરવાને લીધે. Adv.
For not acquiring ; on account of not gaining.

અન-આશ્તી, અનાશ્તગી, an-âshtî, anâshtagî.
નાં દોસ્તી—સલાહ વગરની હાલત ; ખખેડો ;
કજ્જો, મારામારી, જુદાઈ, જુદાગીરી. Subs.
Want of friendship—peace ; conten-
tion ; quarrel ; broil ; separation.

અન-હશ્તી, અન-હસ્તી, an-hashtî, an-hastî.
વિં હસતી—હૈયાતી વગરનું, નાબુદ. Adj.
Non-existent ; extinct.

અવહીખતગી, a-vahíkhtagi. નાં પહીડી, નજ-
શાત. Subs. Filthiness ; uncleanness ; impurity.

અન-આશત-તુમ, an-âshta-tum. વિં અતિશય
દુશ્મની વાહું, ઘણો તંટો—ફીસાદ કરનારં. Adj. Most
inimical ; exciting sedition—quarrel in the
highest degree.

હુખશત્રો-તેમાએ, hûkhshatrô-têmâê. નાં
એક બંદગીનું નામ છે. Subs. Name of a prayer.
Av. હુખશત્રો-તેમાએ

અન-અહીર, an-ahîr. વિં નશા—ચરકીન વગરનું.
Adj. Free from pollution—filthiness.

અના-બાર, anâ-bâr. કિં અં એક વખતે—મરતબે.
Adv. Once ; one time.

અનાગારી, અંગારી, anâgârî, angârî. નાં ચી-
તારો, ચીતાર. Subs. A painter ; painting.

અ-નેગારેશ, a-nêgârêsh. વિં ચીતાર—ચીત્રવગ-
રનું. Adj. Free from painting.

હુ-આસ, hû-âs. નાં સારો શરાબ—દાર. Subs.
Good wine—liquor.

હુખીગ, hû-khîg. નાં સારી છાગલ. Subs. A
fine leathern bottle or bag for holding water.

અન-આસા, an-âsâ. વિં જનત—રોનક—જેબાઈ-
વગરનું, કદરૂપું. Adj. Void of grace—beauty—
elegance ; ugly.

ખવાસા, khavâsâ. નાં દાણો ખેંચનારી કીડી.
Subs. A corn-carrying ant.

૧૪૭૩૪ } અન-આસાન, an-âsân. વિ० નાચુશ, દલગીર, નિ-
૧૪૭૩૪ } રાશ, ઉદાશી, શુઅવિનાંતું; અસ્તી—સખતાઈ બરેહું,
કઠણ. Adj. Displeased; sorry; despairing; sad;
unhappy; tyrannical; hard.

૧૪૭૩૪ } આએશન, આહેશન, khâêshna, khâhêshna. નાં
૧૪૭૩૪ } ઈચ્છા, મરજી, ચાહ, ધ્યાર, ચાહતું, અદંગોઈ, શેક્કા-
રશ. Subs. Wish; desire; love; inclination;
persuading a person for doing a virtuous
action; recommendation. Per. خواہش

૧૪૭૩૪ આએશન-ઓમન્દ, khâêshna-ômand. વિ०
ઈચ્છા—આહેશ—મરજી વાહું. Adj. Full of wish—
desire; inclined.

૧૪૭૩૪ અન-આસાની, an-âsânî. નાં ભાવં બેચેની, નિ-
રાશા. વિ० સુખી—સુખવાહું નહીં તે, દુઃખી, રોગીષ્ટ.
Subs. Abst. Disquietness, uneasiness, discom-
fort. Adj. Not happy; miserable; distressed;
of a sickly constitution.

૧૪૭૩૪ આએશની, khâêshnî. નાં ઈચ્છા. Subs.
Desire, wish.

૧૪૭૩૪ આહેશનીહા, khâhêshnîhâ. ક્રિ० અં ઈચ્છા—
આહેશ સુજા; ખુશીથી. Adv. According to one's
desire—wish; willingly.

૧૪૭૩૪ } આએશની, આએશે, khâêshnî, khâêshnê. See
૧૪૭૩૪ } ૧૪૭૩૪ khâêshna.

૧૪૭૩૪ સનાએશને, sanâêshnê. નાં સહમજવાની શક્તી.
Subs. Power of understanding—comprehend-
ing.

ઠીજીમ્મમ્મ અન-આસાન-તુમ, an-âsân-tîm. વિ० ઘણુજ
મુશ્કેલ. Adj. Most difficult—uneasy.

ઠીજીમ્મમ્મ આએશન-મન્દ, khâêshma-mand. વિ० આદેશમંદ,
આદેશ ભરેલું. Adj. Full of desire.

જાણનાંમ્મ અન-આસાદે, an-âsâdê. વિ० મસનદ—ગાલીચા
વગરનું. Adj. Having no cushion—carpet.

જાણનાંમ્મ અના-સખત, anâ-sakht. વિ० કઠણ—સખત—કઠોર
નહીં, નરમ. Adj. Not hard—harsh—rigid; soft.

જાણનાંમ્મ અવે-ચશત, avê-yasht. કૃ० વિ० નહીં ઈઅએલું,
આરાધના વગરનું. Partic. Adj. Not consecrated
—offered divine honours.

જાણનાંમ્મ અન-અદશ-ર, an-adsh-ra. સર્વં હું સીવાય બીજે
કોઈ નહીં. Pron. None (or no one else) but I.

જાણનાંમ્મ અન-આસાર, an-âsâr. વિ० અગણીત, જેની ગણતરી
નહીં તે. Adj. Innumerable; that cannot be
numbered—counted.

જાણનાંમ્મ અન-આસાલ, an-âsâl. વિ० બદગોહર—બુનીઆદ,
બદખત, જે અનીતીવાન માઆપને પેટે અવતરેલો તે. Adj.
Of low origin—parentage; ignoble; one born
of immoral parents.

જાણનાંમ્મ અન-એહર, an-êhar. વિ० નજીશાત—ચરકીવગરનું.
Adj. Free from filthiness—uncleanness—pollu-
tion.

જાણનાંમ્મ અવાસાર, avâsâr. ના० ફરસંગ. Subs. A
Farsang; a league.

જાણનાંમ્મ હુ-આસાલ, hû-âsal. વિ० સારાં ગોહર—બુનીઆ-
દનું; નીતીવાનને ત્યાં અવતરેલું તે. Adj. Of noble

birth—parentage ; high in excellence or worth ;
one born of noble parents.

અન-આસીઆ, an-âsíâ. વિં હવાવગરનું, અરાબ
ચક્કી—ધંડી. Adj. Having no air—breeze ; a
bad mill.

અનાઈએ, anâîê. See અનાઈ.

ખહેશ્તન, khahêstan. કિં આહું. V. To
wish, desire.

અના-દયન, anâ-dayan. કિં અં એમાં, એની
અંદર ; એટલામાટે, એ સમયને લીધે. Adv. In
it ; under it ; therefore ; on this account.

અના-જીના, અનાજીનાક, anâ-jînâ, anâjînâk.
નાં આએ—એક જગો. Subs. This place ;
this only place—spot.

અન-આઈન-અસ્ત, an-âîn-ast. કિં કાયદાસર
—રીતીમુજબ નથી, વગર તરીકાનું છે. V. Is not
according to law—rule ; is far from the right
path.

અના-ગીવાસ્ત, anâ-givâst. નાં એક “ગીવાસ્ત”
નામનું માપ છે. Subs. Name of a measure, called
givâst.

હુ-આઈન-અસ્ત, hû-âîn-ast. કિં નેક—સારો.
તરીકો—રસ્તો છે. V. Is a good—straight path.

ખાસીનેદ, khâsînêd. કિં સુકાએ, સુકવે. V.
May become dry ; may dry.

અન-આસીનતન, an-âsînatân. કિં પશોમાન—
ગમગીન નહીં થવું. V. Not to repent—regret.

અન-અએવીએગાંની, an-aēviēgāñi. વિં કુસ્તી વગર. Adj. Sans. *Kushti*; without girdling the *Kushti*.

અન-અએવ્યાસ્ત, અન-અએવસ્ત, an-aēvyāst, an-aēvast. ભૂં કું વિં નહીં બાંધેલું—પેહરેલું; અભ્યાસ નહીં કરેલું, નહીં શીખેલું. Past part. Adj. Not girded up; not put on (clothes); not studied—learned. Av. અન-અએવ્યાસ્ત

અન-અએવ્યાસ્તી, an-aēvyāstī. નાં ભાવં અભ્યાસ નહીં કરવો તે, નાદાની, અપટપણું, નાચુશી, નહીં બાંધેલું. Abst. Subs. Not studying; ignorance; stupidity; displeasure; not binding—girding up.

અન-અએવ્યાસ્તન, an-aēvyāstan. કિં અ-અન-અએવ્યાસ્તનું, અન-અએવ્યાસ્તનું, પરહેજ નહીં રાખવી; અભ્યાસ નહીં કરવો, નહીં શીખવું, જ્ઞાન સંપાદન નહીં કરવું. V. Not to be informed; not to know; not to abstain from; not to study—learn, not to acquire knowledge.

અવે-સજન, અના-સજન, avē-sajñ, anā-sajñ. વિં અધટીત, નાલાયક, નાચુનાસેખ. Adj. Improper; unworthy; unbecoming.

અન-આસ્ત, an-āst. વિં સુલેહ વગરનું, બખેડા—ઠંડા—મારામારીવાળું. Adj. Not peaceful; seditious; quarrelling; given to brawls and contention.

અન-હસ્ત, an-hast. વિં હયાત નહીં, મોજુદ નહીં; નાજુદ. Adj. Not existing; non-existent; extinct.

જાનના અનાસ્ત, અ-રાસ્ત, anâst, a-râst. વિ० નકામું, ના-
રાસ્ત, ઉલટું, જુઠું. Adj. Useless; untrue; con-
trary; false.

જાનના ખાસ્ત, khâst. ક્રિ० ચાહયું, ઈચ્છયું, આદેશકીધી.
V. Wished; desired; showed an inclination.

જાનના ખાસ્ત, ખાસ્તે, khâst, khâstê. નાં પૈસા, માલ,
જાનના મલ, દોલત. Subs. Money; property;
estate; wealth.

જાનના અના-ગેતીહા, anâ-gêtiâhâ. નાં આખે દુ-આમાં.
Subs. In this world.

જાનના ખાસ્ત ઓમન્દ, khâst-ômand. વિ० જરદાર,
પૈસાદાર, દોલતવાન. Adj. Monied; rich; wealthy.

જાનના ખાસ્તાદ, khâstâd. વિ० સુકું, બીણાસ વીનાનું
Adj. Dry, free from wetness—damp.

જાનના અનાસ્તાર, anâstâr. વિ० ગુનાહગાર—પાપી નહીં
તે, નિરપરાધી. Adj. Not sinful—guilty; innocent.

જાનના અ-વાસ્તાર, અ-વાસ્તર, a-vâstâr, avâstar. See
જાનના avê-sajîn, anâ-sajîn. વિ० ઘાંશ—ચારાવગરનું;
ખેતી—ચારાને નાશ કરતું. Adj. Without grass,
forage; destroying agriculture—forage—crop.

Av. જાનના

જાનના ખાસ્તાર, અવાસ્તાર, khâstâr, avâstâr. નાં
ચાહનાર, ઉઠનાર, ખેલવનાર, અરજદાર, અરજ કરનાર.
Subs. One who regards with affection; one
who gets up—gains—requests; an entreater.

જાનના ખાસ્તારી, khâstârî. નાં આદેશ, હરખ, આહ,
જાનના ધ્યાર. Subs. Desire; rapture; love;
affection.

ખાસ્તારીહા, khâstârîhâ. ક્રિ० અ० ખ્યારથી ;
પ્રીતીથી. Adv. Lovingly ; affectionately.

અન-આસ્તારેદ, અનાસ્તારેદ, an-âstâred, anâ-
stâred. ક્રિ० એ ગુનાહ થાય છે, નીર્મલ—સ્વચ્છ—સાફ
થાય છે ; ગુનેહગાર નહીં થાએ. V. Becomes inno-
cent ; becomes pure—limpid ; may not become
guilty—sinful.

અનાસ્તાર્દ, અનાસ્તર્દ, anâstârd, anâstard.
ભૂં કૂં વિં નહીં પંથરાયણું—રીમન થાયણું.
Past part. Adj. Not spread—diffused (lit.) ;
not defiled—polluted.

અનાસ્તી, અન-હસ્તી, anâstî, an-hastî. નાં
નાબુદી, નીસ્તી. વિં હસ્તી—હૈયાતી વગરનું,
નામોજુદ. Subs. Nonentity ; non-existence.
Adj. Having no existence ; non-existent.

અન-એસ્તી, an-estî. વિં નાલાયક, અધટીત, ના
ગુનાસેખ. Adj. Improper ; unworthy ; unbecom-
ing.

ખેસ્તીહા, khêstîhâ. ક્રિ० અ० જખમી હાલતમાં,
દીલમાં કચવાઈને, આનાકાનીસાથે ; જખમ કરવાને માટે.
Adv. In a state of being wounded ; after some
feeling of mental uneasiness ; with hesitation ;
for wounding ; for inflicting a wound.

ખાશતી, khâstî. નાં એરાદો. Subs. Aim,
intention, purpose.

અનાસ્ત-ગોબશન, anâst-gobashna. નાં ગુનાહ
બરેણું બોલણું, પાપી વાણી મુખમાથી વડવી. Subs. Talk-
ing irreverently, speaking profanely.

૧૪૫૧૯૦૫ અન-આસ્ત-ગોબશ્નન, an-âst-gôbashnân.

નાં બખેડા બરેલી વાચાઓ, હુલડ કરાવે એવાં બાષણો.

Subs. Seditious words—utterances; sedition exciting speeches.

૧૪૫૧૯૦૫ અનાસ્તીનેદ, anâstîned. ક્રિં નકાસુ—અકારત

થાય છે. V. Becomes useless—worthless.

૧૪૫૧૯૦૫ } ખાસ્તી, ખાસ્તે, khâstî, khâstê. નાં માલમત,

૧૪૫૧૯૦૫ } સરસામાન, પુંજ, દોલત, મીલકત. Subs. Pro-

૧૪૫૧૯૦૫ } perty; estate; furniture; means.

૧૪૫૧૯૦૫ અન-હસ્તે, an-hastê. વિં નામોશુદ્ધ, છુચું, અંદીઠ,

અહેર નહીં. Adj. Non-existent; concealed; not visible.

૧૪૫૧૯૦૫ અન-અસ્તોબાન, an-astôbân. વિં શક—શંકા

વાહું, બરેસેદાર નહીં, મજબુત નહીં તે, બે સહમજ, બે દીન.

Adj. Doubtful; not trustworthy—powerful; senseless; irreligious.

૧૪૫૧૯૦૫ ખાસ્તન, khâstan. ક્રિં ઉઠવું, બોલાવવું, આહવું,

ઈછવું, અરજ કરવી, આજેજ—વીનંતી કરવી. V. To

wish, to will, to desire, to want, to require, to demand, to summon, to solicit, to beg, to peti-

tion, to entreat, to implore. Per. خواستن

૪૫૧૧૯૦૫ અન-અસ્તુની, an-astûnî. વિં સ્થીર—ચુકરર

નહીં તે, ના પાયદાર, હુંહું—ક્ષણભંચર. Adj. Not stable-

settled; unsteady; rickety; uncertain; frail; transient.

૪૫૧૧૯૦૫ અન-હસ્તની, an-hastanî. See ૪૫૧૧૯૦૫ anhastî.

૧૪૫૧૯૦૫ અન-અસ્તે, an-astê. See ૪૫૧૧૯૦૫ an-hastanî.

વિ० સુલેહ—સંપન્ન વગરનું. Adj. Without peace—amity.

૧૧૭૫૫ અનાસ્તે, anâstê. વિ० ખુરં, બદ, દુષ્ટ, ખરાબ. નાં આએપત, નફો, હાંસેલ ; જંગ, લડાઈ, કલેશ, કજીઓ. Adj. Bad ; evil ; vile. Subs. Income ; profit ; gain ; battle ; quarrel ; contention.

૧૧૭૫૫ આસ્તે, khâstê. નાં ખોરાક, ખજનો, સવાખનાં કાંમનો ખજાણો ; પૈસા, માલ, મતા, સામાન, મીરાસ. Subs. Food ; riches ; treasures—store of virtuous deeds ; property ; estate ; furniture ; inheritance. Pâz. ૧૧૭૫૫ = Per. خواستہ

૧૧૭૫૫ આસ્તે-અદશાન, khâstê-adashân. નાં પારકો માલ, પારકાનું ધન—દ્રવ્ય. Subs. Alien goods ; alien fortune—wealth.

૧૧૭૫૫ અન-અસ્તગી, an-astagî. નાં નાતવાંની, અશક્ત-પણું. Subs. Feebleness ; weakness ; inability.

૧૧૭૫૫ અન-એસ્તગી, an-êstagî. વિ० ઉસ્તવાર—મજબુત—સ્થીર—ટકાઉ નહીં તે ; લુણું, આંધુંધું. Adj. Not steady—fixed—firm ; unstable ; uncertain.

૧૧૭૫૫ આસ્તે-દાર, khâstê-dâr. નાં ખજનો રાખનાર, ખજાનચી, વારેસ. Subs. One who has charge of money ; a treasurer ; an inheritor.

૧૧૭૫૫ આસ્તે-ઓમન્દ, khâstê-ômand. વિ० દોલતવાન, પૈસાદાર, પુંજ—માલ—મીલકત ધરાવનાર. Adj. Wealthy ; rich ; possessing estate—property.

૧૧૭૫૫ આસ્તે-કામગી, khâstê-kâmagî. નાં દોલતને માટેની આદેશ—ઈચ્છા. Subs. A desire for wealth.

અનાસ્ત-ગર, anâst-gar. નાં ખરાબ—નકારું કરનાર. વિં કીનાખોર, વેરી, દ્વેષભાવી. Subs. An evil-doer, one who does useless things. Adj. Vindictive; revengeful; malicious.

અન-એસ્ત-ગરી, an-êsta-gari. વિં રહેવા લાયક નહીં. Adj. Not habitable.

અનાસ્ત-તુમ, anâst-tum. વિં અતીશય નાખુશ—દીલગીર. Adj. Most displeased—sorry.

અન-અસ્તવાની, an-astavânî. નાં શકમંદી. Subs. Doubtfulness.

અનાસ્તરેદ, anâstarêd. ક્રિં ગુનાહ—વાંક કરેછે, ગુનેહગાર—પાપી થાયછે. V. Commits a crime—fault; becomes sinful—guilty.

અનાસ્તરેત, anâstarêt. વિં ગુચવાડા વગરનું, નુકશાન પામ્યા વગરનું. Adj. Free from intricacy; uninjured; without suffering any loss—harm.

અનાસ્તર્દ, anâstard. વિં બેગુનાહ, નીરપરાધી. Adj. Innocent; harmless.

અનાસ્તર્દે, anâstardê. વિં ખાલેશ, સ્વચ્છ, નીતરૂં, દાઘ વગરનું, ગદ્યું નહીં તે. Adj. Pure; clear; limpid.

અન-અઈવગહાની, an-aîvagahânî. નાં નહીં પેહેરવું—ખાંધવું, શુદ્ધરેહ કુસ્તી નહીં રાખવો. Subs. Not putting on (clothes); not putting on

Sudreh and *Kushti*.

અના-સરીશોદે, અના-સરેશુતે, anâ-sarîshôdê,

anā-sarēshûté. વિં એક તૃત્યાંશ. ૩. Adj. One-third; $\frac{1}{3}$.

અનાદુક્ત, અ-દુક્ત, anādûkht, andûkht. ક્રિં એકઠું કીધું, સાથે મેળવ્યું. V. Collected; mixed up.

હુ-અયુક્તાર, hû-ayûkhtar. વિં સાફ દોડનાફ —કુદનાફ. Adj. Running—jumping well.

હુ-અયુક્તગી, hû-ayûkhtagî. નાં સારી કોશેશ —યુક્તી—તજવીજ. Subs. A good effort—skill—contrivance.

આન-આઈની, આન-આઈને, ân-âînî, ân-âîné. વિં એખણું, સાથી—સોબતી વગરનું; એક મારગી; મુવાકેફ. નાં ઓદાતાલાનાં નામો મધેનું એક નામ છે. Adj. Lonely; friendless; quiet; unobtrusive; conformable; agreeing. Subs. One of the names of God.

અન-આઈની, an-âînî. નાં બેકાયદાપણું, ગેરસણુકાઈ. Subs. Illegality; impropriety; want of etiquette.

અન-અએવ્યાસ્ત, an-aêvîâst. ક્રિં નહીં ઈજનું લઈ અએ, ફરેબ દેવો. V. To carry something not consecrated—sanctified. To mislead, to beguile.

અન-આઈનીનીહા, an-âînîníhâ. ક્રિં અં અ-નીતીથી, બેકાયદા ભરેલી રીતે, ખુરી રીતથી. Adv. Immorally; unpolitely; illegally; in an evil way.

અન-આઈનીન, an-âînîn. See અન-આઈનીનીહા.

હુ-આઈનીનીહા, hû-âînîníhâ. ક્રિં વિવેકી પણાથી,

નિતીની રહે, સારી રીતથી, નેક—સારા કાયદા—ધારાની રીતે.
Adv. Politely ; morally ; in a good way ; in a
manner permitted by a good law-rule.

હુ-અયુતાર, hū-ayûtâr. See હુ-અયા-
khtâr.

અ-વાહીજેહ, a-valhîzêh. વિ० કબીસા વગરનું. Adj.
Free from intercation.

અનાઈજેહ, અ-વાહીજે, anâhîzêh, a-vâhîze. વિ०
કદીમ—અશલી—જૂનું—પુરાણું નહીં તે. Adj.
Not ancient—original—old.

અન-અએવ્યાસ્ત, an-aêvyâst. See અન-અવ્યાસ્ત
an-aîvyâst.

અન-અઈવશનીગી, અન-યાવશનીગી, an-aîvash-
nîgî, an-yâvashnîgî. નાં નહીં મેલવવું—પામવું.
Subs. Not obtaining—acquiring.

અન-અએત, an-aêt. કિં નથી, છે નહીં. વિ० જુઠું.
V. Is not. Adj. False, untrue.

હેખીદ, hêkhîd. કિં ખેંચ્યું, તાંણ્યું. V. Pulled ;
drew.

અન-અએત-અશ, an-aêt-ash. કિં તે—જે નથી.
V. It—which is not.

અન-અએત-આદા, an-aêt-âdâ. વિ० જીવવાનું
નહીં તે, નીર્જીવ, હીલચાલ કરવા વગરનું. Adj. Having
no life ; destitute of life ; motionless.

હુ-અઈત-આદા, hū-aît-âdâ. વિ० અનદાર, જીવનું ;
સજીવણ ; કૌવતમંદ. Adj. possessing life ; living ;
animate ; powerful.

અન-અએતી, an-aêti. વિં હસ્તી—હયાતી વગરનું ;
 નાં નેસ્તી, નાજુદી. Adj. Having no exist-
 ence. Subs. Nonentity ; extinction.

અનાઈતી, anâiti. નાં નારાસ્તી, જુઠાઈ. Subs.
 Untruth ; falsehood.

અનાહીતી, anâhiti. વિં ખલેસ,—સ્વચ્છ ; દાઘેલ
 —ગદખાપણા વગરનું. Adj. Pure ; guileless ; clear ;
 unspotted ; not turbid.

હુખીદન, hûkhidan. કિં બાહર—ઉપર બેઝનું, પેદા
 થવું. V. To pull out—up ; to originate ; to be
 born.

અન-અએદુન-શ, an-aêdûn-sha. કિં અં એવી
 રીતે—એ પ્રમાણે નહીં. Adv. Not in this manner ;
 not thus.

અન-અએત-ગરી, an-aêt-garî. વિં હસ્તી નહીં
 આપનારું—નાજુદ કરનારું, બીઆબાન—વેરાન
 કરનારું ; Adj. Not life-giving ; making extinct ;
 desolating.

અનાએતગરી, anâêt-garî. નાં ખુરું, બેડોલ
 કરવું. Subs. Doing evil ; making ugly.

ખહીમ, khahîm. કિં હું આહું છું. V. I wish—
 desire.

હુ-હીમ, hû-hîm. નાં નેક ખસલત-ખવાસ, સારો સ્વભાવ,
 Subs. Good nature—temper ; fine disposition.

હુહીમે, hûhîmê. વિં સારા ગુણવાળું. Adj. Pos-
 sessing a good characteristic.

હુ-હીમી, hū-hīmī. નાં સારી ખસલત—ટેવ. Subs.
A good characteristic—habit.

અન-અદમીદ, અન-ઉમેદ, an-admid, an-ūmīd.
વિં નીરાશ, નિષ્ફલ, નાઉમેદ. Adj. Despair-
ing; disappointed; hopeless.

અન-અદમી, an-admī. નાં નાઉમેદી, નિષ્ફલતા. Subs.
Hopelessness; disappointment.

હુ-અદમીદ, hū-admīd. વિં સારી આશા વાણું, મોરાદ
વંતું. Adj. Giving good hopes; hopeful.

અન-અદમીદી, an-admīdī. કિં નાઉમેદ થવું.
V. To be disappointed.

અન-એમીદી, an-ēmīdī. નાં બેઈમાની. Subs.
Faithlessness.

અનાઈમઝદા, anāīmazdā. નાં ગુન્હેગાર; બે-
ઈમાન શખ્સ; મક્કાર, ફરેખ આપનાર. Subs. A crimi-
nal; a faithless person; a hypocrite; beguiler.

અનાઈમઝદાર, anāīmazdār. See અનાઈમઝદા.
anāīmazdā.

અન-અઈર, અનીર, an-aīr, anīr. વિં સરકશ,
નાકરમાન, બેદીન, પાપી, બેઈમાન. Adj. Refrac-
tory; disobedient; irreligious; sinful; faithless.

અન-અએરખત, an-aērakht. કિં ધર્મના ફર-
માનથી નહીં ફરે, દીનના હોકમથી ઉલટા નહીં
આવે. V. May not disobey or swerve from the
commands of religion.

અનઅઈરાન, an-aîrân. વિ० ઈરાની નહીં તે; બ્રહ્મા—સુધૈરજા નહીં. Adj. Un-Arian; non-Iranian; not noble-civilized.

અનઅઈરખત, an-aîrakht. See અનઅઈરખત an-aîrakht. વિ० નાખાલેશ—સ્વચ્છ; ગંડયું. Adj. Not pure—limpid; turbid.

અનઅઈરી, an-aîrî. See અનઅઈરી an-aîrî.

અનઅઈરી, an-aîrî. નાં બદી, બેઈમાની, નાકર-
માની, જુદદીની. Subs. Evil; faithlessness; disobedience; irreligiousness.

અનઅઈરીહદ, an-aîrîhêd. ક્રિ० દીનદારી વગરનું—નાકરમાન થાયછે. V. Becomes irreligious—disobedient.

અનઅઈરશને, an-aîrashnê. નાં જુદદીન—નાકરમાન થવું. Subs. Becoming a convert to another creed.

અનઅઈરી, અનઅઈરીગી, અનઅઈરિઈ, અનઅઈરીએ, an-aîrî, an-aîrigî, an-aîrîî, an-aîrîê. નાં જુદદીની, સરકશી, મગરૂરી, નાકરમાની. Subs. Irreligiousness; refractoriness; pride; disobedience.

અનઅએરોગ, an-aêrôg. વિ० નાખુશ, ગમગીન, ગંઢવગરનું; સાફ, જેવું ને તેવું. Adj. Displeased; sorry; not stinking; good; just as it was; in the same state.

અનાએરંગશ, a-naêrangash. વિ० કોઈને દુખ:

નહી દેનારું, બેયુનાહ, યાક. Adj. Not doing harm to any one; innocent; holy; pious.

અન-અઈરીચ, an-aîrîch. વિં દુરવંદી અશલેત રા-
અનાર. નાં અરાખીનો ફેલાવો, ખુદદીનનો ફેલાવો. Adj.
Possessed of the nature of an infidel, *i.e.* of
the nature of an unbeliever in the true faith.
Subs. Diffusion—pervasion of evil; prevalence
of a foreign creed.

અન-અઈરેદ, an-aîrêd. કિં નાકરમાન થાયછે,
ખુદદીન થાયછે. V. Becomes disobe-
dient; becomes a pervert.

અના-ગરદદ, anâ-gardad. કિં પુરું—તમામ—સં-
પૂર્ણ કરે. V. May finish—complete.

અન-અઈરીતન an-aîrîtan. કિં નાકરમાન—ખુ-
દદીન થવું, વટલીજવું. V. To be disobedient; to
become a pervert—apostate.

અન-આન, an-ân. સર્વં તે નહીં. Pron. Not that.

અવીન, avîn. વિં છુપું, અંદીઠ, નહીં દેખઈતું. Adj.

Secret; invisible; not apparent.

અવીન, avîn. કિં અં એ રવેશે, એ પ્રમાણે, એ રીતે.
Adv. In this manner.

ઓહુર, ôhûr. નાં “અહુર” સાહેબ, ધણી, ખોદા.
Subs. *Ahura*; a lord; master; God.

ખાનાન, khanân. નાં એક શહેરનું નામ છે. Subs.
Name of a city.

ખાન, khân. કિં આજ્ઞાં તું પઢ. V. imper. Read;
recite; learn.

અનહુ-હીમી, an-hû-hîmî. વિં સારી ચાલ ચલ-
ણનું નહીં તે. Adj. Not possessing a good nature.

ઓ-હુ-ખોદાએ, ô-hû-khòdâe. See ઓહીર.

ખાનાદ, khânâd. કિં આજ્ઞાં તે પેદે (તો સાર) !

V. bened. May he—she read—recite !

અવીચને, avîchanê. કિં અં એટલું બી. નાં એક
માપનું નામ છે. Adv. Even so much. Subs.

Name of a measure. Av. અવિચન

ખાનાદ, khânâd. કિં પેદે, બણે, શીખે. V. May
read—recite—learn.

હંદ, hand. કિં તેઓ છે. V. They are.

અનહોબા, anhôbâ. નાં બ્રેસ્પતી સેતારો. Subs.
The planet Jupiter.

અન-હોશી, an-hôshî. નાં અમરગી, મોત વગરની
હાલત. વિં બેહોશી. Subs. Immortality; exemp-
tion from death. Adj. Residing in paradise.

અનોશંદીહા, anôshandîhâ. કિં અં નારાજ
—નાચુશીથી, દલગીરી બરેલી રીતે; આનાકા-
નીથી. Adv. Displeasingly; unwillingly; sor-
rowfully, hesitatingly.

અનહુ-દાદ, an-hû-dâd. વિં સારી નીતીનું નહીં તે,
અનીતી બરેણું, સાઈં નહીં પેદા કીધેણું. Adj. Not pos-
sessing good morals; immoral.

અવે-વશત, avê-vasht. વિં નહીં ફરતું, સ્થીર, હીલ-
ચાલ કર્યા વગરનું. Adj. Not turning; stable;
motionless.

અન-ઓશતાવી, an-ôshtâvî. વિં ઝડપવાણું

—સેતાવ નહીં તે; ધીમું. Adj. Not swift—fast; slow.

અન-હોશમાર, an-hôshmâr. વિ० શુમાર—ગણતરી નહીં કરનાર, અવીચારી, મુર્ખ, બેહદ, બેશુમાર. Adj. Uncalculating; inconsiderate; foolish; unlimited; numberless.

હુ-હોશમારી, hû-hôshmâri. ના० સારીરીતે સુમાર કરવો—સ્મરણ કરવું, સારી પેઠે વીચારવું. Subs. Calculating properly; remembering—considering well.

અન-અન્મામી, an-anbâmî. વિ० કવખતનું, વગર-હીંગમનું, અન અવસરનું. Adj. Untimely; unseasonable in time, inopportune.

અનાની, anânî. ના० એક શખ્સકે જે દુનીયાનાં લોભને ખાતર પોતાના ધર્મ અને ફરજને કશી ગણતરીમાં નહીં ગણે; દુન્યાઈ લોભ લાલચમાં ફસેલો માણસ, અજ્ઞાન, અપત. Subs. One who for worldly interests (or ambition) takes no cognisance (on account) of his religious faith and duty; a person who is ensnared in worldly temptations; an ignorant—stupid person.

અન-ખેશ, an-khêsh. વિ० યોતા વગરનું, પરાયું, પારકું, સગવણ વગરનું. Adj. Not one's own; pertaining to another; foreign; having no relationship.

અના-વેશ, anâ-vêsh. કિં० અં એથી વધારે—ઘણું. Adv. More than this.

અન-અવશીનશના, an-avshînashna. ના० નહીં

ઘટવું—ઓછું થવું. Subs. Not decreasing—lessening.

અન-અંબશાન, an-ambashân. વિં શક—સુબેહ
વગરનું, ખાતરીપૂર્વક, અચીતાઈ ભરેલું. Adj.

Free from doubt—suspicion ; certain, positive.

હુ-અંબજશને, hû-ambajashnê. નાં બરાબર રીતે
વેહેંચી લેવું ; પુરો ઈતબાર. Subs. Participating
properly ; perfect reliance.

અન-અંદેશીહા, an-andêshîhâ. કિં અં
વગર વિચાર કરવે, વગર ધ્યાન આપવે. Adv. Incon-
siderately ; without paying due attention.

અન-ઓસ્પોરી, an-ôspôrí. વિં ના ઉમેદ, નિરાશ,
નિષ્ફલ. નાં સારા વીચાર વગરનું થવું તે. Adj. Dis-
appointed ; hopeless ; despondent.

અન-અંબસ્તે, an-ambastê. વિં ખાલી, નહીં ભરેલું,
અધુરું. Adj. Not filled up—full ; empty ; un-
finished.

અન-હુ-બસ્તે, an-hû-bastê. બૂં કૂં વિં સારું
—ઠીક નહીં બાંધેલું. Past part. Adj. Not well
bound.

અન-અવસીદન, an-avsidan. કિં નહીં ઘટવું,
ઓછું નહીં થવું, જેમનું તેમ રહેવું, અસલી હાલતમાં રહેવું.
V. Not to decrease—lessen ; to remain in the
same—original state.

અન-ખ-સન્દીહા, an-khansandîhâ. કિં અં
વગર હોકમે, આજ્ઞા વગરે ; ના ખુશીથી, આનાકાનીથી. Adv.
Without permission—order ; unwillingly ;
hesitatingly.

અન-ખ-સન્દી, an-khansandī. નાં નાચુશી, દલ-
ગીરી. Subs. Displeasure; sorrow.

અન-ખુ-સન્દીહા, an-khunsandihā. કિં અં
નારઅમંદથી, નાચુશીથી, આનાકાનીથી. Adv. Displeas-
ingly; unwillingly; hesitatingly.

અન-હોશકાર્દન, an-hoskârdan. કિં તકરાર
નહીં કરવી. V. Not to argue—discuss.

અન-ઓસ્પુરી, an-ôspurī. નાં બોલીને ફરી જવું,
ગુનાહથી પસ્તાવો કરવો નહીં તે; બેકોલ થવું. Subs.
Disowning; repudiating; not repenting of
one's sins; breaking one's promise.

અન-હોસ્પોરી, an-hôspôri. વિં મહલાજ—
અદબ વગર, વગર પ્રમાણે. Adj. Indecor-
ous; violating good manners; disproportionate.

અન-ઓસ્ત, અન-ઓસ્તર, an-ôst, an-ôstâr. વિં
ધણો નેક—કાજલ—દાના નહીં, ઓસ્તવાર નહીં તે.
Adj. Not very virtuous—erudite—learned;
not firm—stable.

અન-ઓસ્તામ, an-ôstâm. વિં એકીન—ઈમાન
—દયાનતદારી વગરનું. Adj. Void of faith—belief
—honesty.

અસ્તારીહા, khêstârîhâ. વિં ઈજ દેવાને
લગવું. Adj. Pertaining to harm—injury.

અન-ઓસ્તી, an-ôstî. વિં સાવધપણાં—હુશીઆરી
વગર. Adj. Not circumspect—intelligent.

અન-ઓસ્તે an-ôstê. વિં વગર એતેકાદ—વિશ્વાસ;
નાપાએદાર. Adj. Void of faith—confidence;
groundless, void of foundation.

અન-ઓસ્તોબાન, an-ôstôbân. વિં ઓસ્તવાર નહીં તે, દીનબાબે દાંખાંદોલ. Adj. Not firm, irresolute in religious belief.

અન-ઓસ્તોબાની, an-ôstôbânî. નાં ઉસ્તવાર નહીં રહેવું, દીનબાબે દાખાંદોલપણે રહેવું તે. Subs. Not remaining firm ; being shaky in religious belief.

અન-ઓસ્તોબારી, an-ôstôbârî. નાં સરદાર અથવા ભરથાર વગર રહેવાની હાલત ; નાઓસ્તવારી. Subs. The state of being without a husband—lord ; instability.

અન-ઓસ્તન, an-ôstan. કિં નાપાયદાર થવું, લુણ—આધાર વગરનું થવું. V. To be unstable—shaky—supportless.

ઓહુસ્પુરી, ôhûspûrî. નાં એક બંદગીના કરદાનું નામ છે. Subs. Name of the chapter of a (certain) prayer.

અન-ઓસ્પુરી, an-ôspôrî. વિં નાઉમેદ થાઈ—ગુનાહથી નહીં પોકારે. Adj. Not repenting of disappointment—sin.

અન-અંગુશીદગીહા, an-angûshîdagîhâ. કિં અં વગર નમુના—ઉપમાથી. Adv. Without a model—simile.

હુ-અંગોશીદગીહા, hû-angôshîdagîhâ. કિં સારા નમુના પ્રમાણે, સારી મીસાલ તરીકે. Adv. In conformity with a good model ; by way of an applicable simile.

અન-અંબુદી, an-anbûdî. વિ. ભાગીઆ—
 સાથી—શરીક વગરનું. Adj. Having no
 partner associate—colleague.

અવંદચ, avandacha. નાં એક ભરતનું નામ. દેરમ.
 Subs. Name of a measurement; *derem*.

હન-હેન્દ, હન-હંદચ, han-hênd, han-handacha.
 કિં અં એટલું, જેટલું. Adv. This much; so
 much; as much.

અ-વાનીદાર, a-vanîdâr. નાં નહીં મારનાર, દોસ્ત.
 Subs. One who does not smite; a friend.

અ-વાનીદન, a-vânîdan. કિં ફરીથી નહીં મારવું,
 નહીં રડવું, નહીં પોકારવું. V. Not to smite again;
 not to weep—bawl out.

અવીચને—મસા, avîchanê-masâ. વિ. “અવ-
 ચીન” નાં જેટલું મોટોટું. Adj. As large—long as
Avachîn. Av. અવિચન—મસા

હું-અંગર્દીનીદે, hû-angardînidê. ભૂં કું વિ.
 સારી પેઠે થુમાર કીધેલો—વિચારેલું નહીં. Past part.
 Adj. Not well-estimated—thought—computed.

અન-અનુ, an-anû. કિં અં જે—તે વગર. Adv.
 Without which—that.

અન-હુ, an-hû. વિ. સાફ નહીં તે, ખુરં, ખરાબ. Adj.
 Not good; bad; evil.

ખાનાન, khanân. See ખાનân. નાં એક જગ્યાનું
 નામ છે, કંદાહાર. Subs. Name of a place, *Kandâhâr*.

અનાવનારગાન, anâvnârgân. નાં જેની ગુના-
રેશ—માફી નહીં થઈ શકે એવો ગુનાહ. Subs.

An inexpiable—unpardonable sin.

અન-ખુ-સન્દ, an-khunsand. વિં નાખુશ, દલગીર,
ઉદાસ. Adj. Displeased ; sorry ; sad.

અન-ખુ-સન્દી, an-khunsandî. નાં ભાવં ના
ખુશી, દલગીરી, ગમગીની. Abst. Subs. Displeasure ;
sorrow ; grief.

ખાન્દન, khândan. કિં વાચતું, પઢતું. V. To
read, to recite, to learn.

અન-અંજામી, an-anjâmî. વિં વગર સેવટતું,
સંપૂર્ણ હાલતતું નહીં તે ; અધુરું ; વગર પરીણામતું. Adj.
Having no end ; imperfect ; defective ; not
bearing fruit—result.

અન-અનેજાર, an-anêjâr. વિં નાતવાન નહીં તે,
કૌવતમંદ, શક્તીવાન. Adj. Not feeble ; powerful ;
able.

અન-ઓઝીન્દાર, an-ôzî-dâr. વિં ખુલંદ—અદતું
નહીં. Adj. Not exalted—higher in rank.

ઓહુર-ઝી-યાર. ôhûr-zî-yâr. નાં જીંદગીને
મદદ કરનાર ધણી—માલિક. Subs. The lord that
supports life.

હુ-ઉઝ-યાર, hû-ûz-yâr. નાં બલો દોસ્ત ; ઉચે
દરજાનો મિત્ર. Subs. A good friend ; a friend
of high-exalted dignity.

અન-ઓઝીઆરાને, an-ôzîârâne. વિં ઓ-

જરનના વખતનું નહીં, ઓજરનનો વખત વીતી ગયેલા પછીનું, ઓજરન ગેહેથવા આગમનનું. Adj. Not relating to the *Oziran Geh*; after or before the *Oziran Geh*.

જાન્યવારી-હાંગે-ઉઝીઆરને, hangê-ûzîârânê. નાં ઓજરન ધેહેનો વખત. Subs. The time of *Oziran*; the *Oziran Geh*.

અન-ઓઝેશ્તાની, an-ôzôsh tânî. વિં નહીં ઈજનાઈ, આરાધના કરવા વગરનું. Adj. Not consecrating; without being consecrated or dedicated to the service of God—angels.

અન-હુઝુશ્તાની, an-hûzûsh tânî. નાં નહીં
અન-હુઝુશ્તાની } જન્મનું; જનમ નહીં આપવો. Subs.
Not begetting—giving birth to.

અન-હુ-ઝંદી, an-hû-zandî. વિં સારી હંદગી વાળું નહીં. Adj. Not appertaining to a good life.

અન-ઓઝમુક, an-ôzmûk. વિં અજમાવ્યા વગરનું. Adj. Without being put to the proof—tried.

અન-ઓઝમુદ, અન-ઓઝમુદે, an-ôzmûd, an-ôzmûdê. See ૧૬૨૨ an-ôzmûk.

હુ-ખોદા, hû-khôdâ. નાં નેક સાહેબ—ધણી, સારો હાકેમ, નેકીનો ધણી. Subs. A virtuous master; a good governor; a man of virtue.

હુ-ખોદાયાન, hû-khôdâyân. નાં નેકીનાં સાહેબો, ફરેસ્તાઓ, ઈજદો. Subs. Men of virtue; angels; *Yazads*.

અનહોમાયાન, *anhômâyân*. નાં મુરબી ; શુ-
 શરો પરવીજનાં બાપનું નામ, હોરમજદની ઓ-
 લાદ ; વિં હોરમજદને લગતું. Subs. A
 patron ; name of the father of Khosru Parvîz ;
 the son or descendant of Ahûrmazd. Adj.
 Belonging to Ahuramazd.

અનહોમા-ખોદા, *anhôma-khôdâ*. See
anhômâ, *ahôrmazda*.

અનહોમાઈ, ઓહોરમજદી, *anhômâi*, *ôhôrmazdî*.
 વિં હોરમજદી, હોરમજદ તરફનું. નાં સાહેબી, સરદારી,
 ખોદાઈ. Adj. Ahuramazdî ; pertaining to Ahu-
 ramazd. Subs. Rule ; command ; God-head.

અનહોમા-દેહ, *anhômâ-dêh*. નાં હસ્તી—હૈયા-
 તીનો બક્ષનાર ; જે ખોદા કે મોજુદ હતો, છે, અને હંમેશે હંમેશ
 સુધી પાથદાર રહેશે તે. Subs. Life-giver ; God who
 existed, exists and will exist for ever.

અનહોમાયાન, *anhômâyân*. નાં અહોરમજદ—
 ખોદા—પરવરદેગારને માનનારા—આરાધના કરનારા—પુ-
 જનારા ; હોરમજદી તોલો. Subs. Believers in
Ahuramazda—God ; God-adorers—worship-
 pers ; the Ahuramazdî sect—tribe.

અ-હોમા-દાદ, *anhômâ-dâd*. નાં અહુરમજ-
 દનું પેદા કીધેલું તે, અહુરમજદી તરીકો—કરમાન—ઈનસાફ.
 Subs. What is created by *Ahuramazda* ; the
Ahuramazdî way—rule ; the command—justice
 of Ahuramazda.

અ-હોમાઉમ, *anhômâûm*. કિં હું અહુરમજદ છું,

હું જે અહુરમઝદ. V. I am *Ahuramazda* (i.e., the Almighty Creator); I who am *Ahuramazda*.

અહોમ્મ અ-હોમ્મ-ઝ, *anhômâ-z*. See અહોમ્મ *anhômâ-dêh*.

અહોમ્મ અન-હોમ્મુદી, *an-hômbûdî*. વિં બાધ્યા—સાથી—શરીક વગરનું. Adj. Having no partner—associate.

અહોમ્મ અન-ઉમેદ, *an-ômêd*. વિં નિરાશ, નિષ્કળ, નાઉમેદ, Adj. Despondent; disappointed; hopeless.

અહોમ્મ અનોમેદ, *anômêd*. નાં નમાજ, નમસ્કાર, સલામ. Subs. Worship; reverential address or salutation; respects.

અહોમ્મ અન-ઉમીદ-તર, *an-ômîd-tar*. વિં વધારે ના મુરાદ—નાઉમેદ. Adj. More despondent—disappointed.

અહોમ્મ અનોમી-તર, *anômî-tar*. વિં વધારે બોહલું—ફરાખીવાળું. Adj. More spacious—capacious—roomy.

અહોમ્મ અ-હોમેન્દ, *anhômênd*. વિં નાં એક જંગલનું નામ. Subs. Name of a forest—desert place.

અહોમ્મ } અવીન-રન્ઝી, *avîn-ranzî*. નાં છુપ્યું—બેમાલુમ
અહોમ્મ } દુઃખ, બીતરનું દુઃખ, ચોર દુઃખ—દરદ. Subs.
Imperceptible—internal pain; latent (or insidious malady).

અહોમ્મ } અવીન-રોઝી, *avîn-rôzî*. નાં છુપીરોજી. Subs.
અહોમ્મ } Daily allowance obtained invisibly.

૧૪૦૧ અન-ખોરાશને, an-khōrashnê. વિ० ખોરાક વગરનું, આધા વગર. Adj. Being without food ; without eating.

૧૪૦૨ અનાક, anāk. વિ० દુઃખકારક, નુકસાનકારક, ખરાબી કરનારું. નાં પીડા, દુઃખ, જાન, શખતી. Adj. Painful ; hurtful ; doing harm. Subs. Affliction ; pain ; loss ; detriment ; hardship.

૧૪૦૩ અનાક, khanāk. નાં ટંટો, ફીસાદ, હુલદ, મારામારી. Subs. Quarrel ; commotion ; insurrection ; contention.

૧૪૦૪ ખાક, khāk. નાં ધુળ, રાખ, ખીટી. Subs. Dust ; ashes ; earth.

૧૪૦૫ ખાગ, khâg. નાં મોરગનું તોખમ—ઈંડું. Subs. What is laid by birds ; an egg.

૧૪૦૬ } અન-આગાસ, અન-આગાહ, an-âgâs, an-âgâh.
૧૪૦૭ } વિ० બેવકુફ, નાવાકેફ, અણસહમજ, અજાણ્યું.
Adj. Foolish ; inexperienced ; senseless ; unacquainted.

૧૪૦૮ અનાક-આદા, anāk-âdâ. નાં દુઃખ ભોગવનારી જિંદગી. Subs. Pain-suffering life.

૧૪૦૯ } અન-આકાસાન, an-âkâsân. Plu. of ૧૪૧૦
૧૪૧૦ } anâgâs, see above.

૧૪૧૧ } અન-આકાસી, an-âkâsî. નાં બેખબરી, નાવા-
૧૪૧૨ } કેફી, ખોટી ખબર આપવી, ખોટું સહમજવવું.
Subs. Abst. Want of information ; ignorance ; giving false information—interpretation.

અન-અકારી, an-akārī. વિ० નકામું નહીં તે, નિર-
પયોગી નહીં તે, ઉપયોગી. Adj. Not useless—
unavailing ; useful.

અના-કારી, anā-kārī. વિ० આએ કામનું—ઉપયોગી
Adj. This useful—important (thing or person).

અન-અકારશને, an-akârashnê. ના० નકામું નહીં
કરવું, ઉપીઓગમાં લેવું. Subs. Not making (a thing)
useless ; bringing in use.

અવે-કારશને, avê-kârashnê. વિ० કંઈ કર્યા-
વગર, નીરપયોગી, ફોકટવું. Adj. Without doing
anything ; useless ; to no purpose.

અ-દનાગી, a-danâgī. વિ० બેખબરી, અપટાઈ, નાવા-
ફેફી, યુમરાહી. Subs. Ignorance ; stupidity ; want
of information ; deviation from the right path.

અનાકી, anâkî. ના० સખતી, બલા, આફત, તુકસાન,
દરદ, દુઃખ. Subs. Hardship ; affliction ;
calamity ; detriment ; pain ; ailment.

અનાગી, anâgī. ના० અન્યાય. Subs. A fault ;
crime.

અવાગી, avâgī. ના० મદદ, સહાય, આશરો. Subs.
Help ; assistance ; support.

અનાકી-ઓમનન્દ, anâkî-ômanand. વિ० હલા-
કીવાલું, તુકસાન ભરેલું ; દુઃખી, દુઃખદાયક. Adj. Full of
hardship ; detrimental ; afflicted ; painful.

અનાકીન, anâkîn. વિ० See અનાકીઓમનન્દ anâkîôma-
nand.

૧૨૭૭ અનાકી-તર, anâkî-tar. વિં વધારે બદકાર, હલાક-કાર, જુલમગાર. Adj. More wicked—dissolute—oppressive ; tyrannical.

૧૨૭૮ અનાકીન, anâkîn. નાં હલાક કરનાર, દુઃખ દેનાર. Subs. One who annoys—persecutes ; one who inflicts pain.

૧૨૭૯ અનાક-કેદાર, anâk-kêrdâr. નાં ખુફ કામ કરનાર, બદકેરદાર. Subs. An evil-doer ; a mischief-maker.

૧૨૮૦ અના-કર્દે, anâ-kardê. વિં બરાબર, એકસરખું. Adj. Equal ; similar.

૧૨૮૧ અનાક-કામે-તર, anâk-kâmê-tar. વિં વધારે —નુકસાન—દુઃખની ઈચ્છા વાળું. Adj. More desirous of doing harm—injury.

૧૨૮૨ અનાક-કેદાર, anâk-kêrdâr. નાં નુકસાન કરનાર, હલાક કરનાર. Subs. One who does harm—inflicts pain.

૧૨૮૩ } ખુનાગર, ખુનાકગર, khûnâgar, khûnâkgar. નાં
૧૨૮૪ } ગાયલકરનાર, ગવઈઓ, શરોદ કરનાર. Subs. A singer ; a minstrel ; a musician.

૧૨૮૫ અનાક-રોબશની, anâk-rôbashnî. નાં હલાકી, સખ્તી ભોગવવી તે ; દુઃખ ખમવું. Subs. Abst. Suffering affliction—hardship ; undergoing trouble.

૧૨૮૬ } અનાઘ, anâgh. નાં અલેમ, સ્ત્રીતમગાર. Subs.
૧૨૮૭ } A tyrant ; a despot.

૧૨૮૮ અનાઘી, anâghi. નાં જુલમ, સ્ત્રીતમ, નુકસાન ; ખ-

રાબી. Subs. Tyranny ; despotism ; harm ; evil.
See અનંક anāki.

અના-ચ, anā-cha. કિં અં એને લીધે, એ સખખથી, ખસુસન ; એમજ, એભી ; એ રીતે, સખખ એકે. Adv. For this reason ; consequently ; especially ; just so ; even this ; in this manner ; the reason being.

અનાચાનચ, anāchānaacha. વિં લાયક, ઘટતું, બંધ બેસતું, માફકસરતું. Adj. Worthy ; proper ; exactly fit ; proportionate.

અના-ચે, anā-chê. See અનાંચા anācha.

હાન્દે-ચન્દ, અના-ચન્દ, handê-chand, anā-chand. કિં અં એટલું, ગમે તેટલું, એટલા પ્રમાણમાં. Adv. So much ; however much ; at this ratio.

અના-ચ-રા, anā-cha-râ. કિં અં એટલા વાસતે, એ કારણસર. Adv. Consequently ; for this reason.

અન-આજ, an-âz. વિં લોભ—લાલચ વગરનું, સંતોષી, સચુરીવાણું. Adj. Free from avarice—greed ; contented ; patient.

અનાવ, અન-આપ, anâv, an-âp. વિં પાણી વગરનું, વેરાંન, તેજ—ઝલકાટ—પ્રકાશ વગરનું, આબરૂ—માન વગરનું, બેહોરમત, નબળું, અશક્ત ; નેક—સારું નહીં, બદ ; બીનાયા વગરનું, કોરડું, સુકું ; કાઠ ખાધેલું, કીરતી વગરનું. Adj. Waterless ; desolate ; having no splendour—lustre—respect—honour ; disgraced ; feeble ; weak ; not good ; evil ; free from wetness—moisture ; dry ; rusty ; inglorious.

અવાજ, અવાજે, avâz, avâzê. ક્રિ० અ० ફરીથી,
પાછું, પછી ; પછવાડે. Adv. Again ; once more ;
afterwards ; behind.

અવાજ, âvâz. ના० પોકાર, સાહાય, અવાજ, મોટેથી બો-
લવું. Subs. Noise ; a loud cry ; sound ; speak-
ing loudly.

અવાજ, khavâz. ના० રૂખસદ, છુટી. Subs. Per-
mission ; leave granted.

આવ, khâv. ના० હુંગ, નીન્દા. Subs. Sleep ;
slumber. Av. خواب, Sans. स्वप्न, Per. خواب

હુ-આવ, hû-âv. વિ० સાફ—તેજ—આખર—ઈજતવું ;
આખરદાર—મોભાવાવું. ના० સારી રોશની—કીરતી સારો
મોભો. Adj. Having a good lustre—respect ;
honourable ; influential. Subs. Good light ;
fair fame.

અન-આવ-દારાન, an-âv-dârân. ના० બેહોરમતી
લોકો, હીન પુરૂષો. Subs. Dishonourable people ;
low—base men.

આજેહ, khâjêh. ના० આશીરવાદ ; દોઆ, આદેશ,
ઈચ્છા. Subs. A benediction ; blessing ; desire ;
wish.

આવી, khâvî. વિ० ઉંઘરેતું, ઉંઘવાવું, આળસું. Adj.
Sleepy ; drowsy ; idle.

અન-અવાએશની, an-âvâeshnî. વિ० નાલાયક,
નહીં છાજતું, નામુનાસેખ, ગેરવાજબી. Adj.
Unfit ; unbecoming ; improper ; unjust.

હુ-આવાએશની, hû-âvâeshnî. વિ० સારી શક્તી-

વાણું ; વાજેબ, ઘટણું, બંધ બેસણું. Adj. Possessing good strength ; expedient ; proper ; exactly fitting.

અન-આવાજેશનીગી, an-âvâêshnîgî. નાં નાલાયકી, ગેરવાજબીપણું, અઘડીતપણું. Subs. Abst. Impropriety ; unfairness ; unfitness.

અન-આવાજેસ્તાન, an-âvâêstân. નાં નાલાયકી, ગેરવાજબીપણું, અઘડીતપણું. Subs. Unworthy—bad persons ; immoral people.

અન-આવાજેદ, an-âvâêd. See અન-આવાજેશની. Sub.

હુ-આવાજ, hû-âvân. નાં સારી આબરવાલા—કીરતીવાન પુરુષો ; દમામ—મોટાઈવાલાં માણસો. Subs. Respectable—famous persons ; men of authority—greatness. Av. અવાજ

અન-આવાક, an-âvâk. વિં બેઆબર—માન વગરનું કરનાર, અપમાન—બેજલત પોહોઆડનાર. Adj. Dishonouring ; disgracing ; insulting ; causing—putting to shame.

અન-આવાજ, an-âvâz. કિં અં પાછું—દુર નહીં, નજીક, આગલ. Adv. Not again ; distant ; near ; beside.

હુ-આવાજ, hû-âvâz. વિં નેક—સારું નહીં ; બદ, ખરાબ. Adj. Not noble—good ; evil ; bad.

અન-આવાદાની, an-âvâdânî. નાં વેરાંન, ઉજડપણું, દુકાળ, મોઘવારી. Subs. Waste ; desolation ; famine.

જાન્યુઆરી હુ-આઝરદે, hû-âzârdê. વિં ઘણા દુઃખી—રોગીષ્ટ—લાચાર—આનેજ થયલા. Adj. Much afflicted; very sickly—helpless—forlorn.

જાન્યુઆરી અન-અવદ, an-avad. વિં તેજ—ચલકાત—રોશની વગરનું. Adj. Wanting of brightness—lustre—light.

જાન્યુઆરી અન-આવી, an-âvî. વિં વગર તાબેશવાણું. Adj. Wanting splendour—brilliancy.

જાન્યુઆરી અ-વાઝહા, a-vâzihâ. કિં અં બાજ બહીઆ વગર. Adv. Without reciting the *Vâj*; (a *Vâj* is a short prayer or formula usually muttered, especially that used before and after meals; a grace).

જાન્યુઆરી અવાઝહા, avâzihâ. કિં અં પોકાર—સાદ—આવાજ ઉઠાવ્યાથી. Adv. By bawling out—crying loudly.

જાન્યુઆરી અન-અવશેદ, an-avshêd. કિં ખરાબ નહીં થાએ, નહીં ઘટે—કમ થાએ. V. May not be spoiled; may not be lessened.

જાન્યુઆરી અન-અવીહેદ, an-âvîhêd. કિં વગર આબરનું—બેહોરમત થાયછે, હીન થાયછે. V. Becomes dishonoured—disgraced—lowered.

જાન્યુઆરી અન-આવીએત, an-âvîêt. કિં વગર તાબેશવાણું થાયછે; પીગલાવી નાંખેછે. V. Becomes wanting in splendour—brilliancy; melts away.

જાન્યુઆરી અનાવશેદ, anâvashêd. કિં કાટ ખાઈ ગયણું થશે, લુથું થશે. V. Will become rusty—blunt.

જા-વજ્ઞાન અનાવીહેદ, anāvîhêd. ક્રિ० તજે, તરક કરે, દુર-કરે; નહીં પામે—દેકે કરે છે, જુરી ચીજને પાછી રાખે છે.

V. May forsake—leave off—avoid; may not get; drives away; makes *non est*; keeps back an evil thing.

જા-વજ્ઞાન અ-વાઝિહેદ a-vâzîhêd. ક્રિ० અપવિત્ર નહીં કરે.

V. May not desecrate—make unholy.

જા-વજ્ઞાન અન-અવશન, an-avashna. વિ० અરાબ—ખુર નહીં; સારું. Adj. Not bad—evil; good.

જા-વજ્ઞાન અન-આવશન, an-âvashna. ના० જહુડપ—અપલતા વગરનું. Subs. Want of swiftness—agility.

જા-વજ્ઞાન અન આવશની, an-âvashnî. વિ० અપકીરતી વાણું; ના० અરાબ બનાવ. Adj. Inglorious. Subs. An unhappy event—occurrence.

જા-વજ્ઞાન અન-આવશની, an-âvashnî. વિ० રોશની—તેજ
જા-વજ્ઞાન } વગરનું; અંધું; વગર બેઈજતી—અપકીરતીવાણું,
બરખાસ્ત કીધેણું. Adj. Not bright—brilliant; dim; inglorious; infamous; dismissed; broken up.

જા-વજ્ઞાન અવાજશની, અવાજશને, ઓખજશની, avâzashnî,
જા-વજ્ઞાન } avâzashnê, ôkhzashnî. ના० ઉઠાવણું; સલગાવણું. Subs. Raising; illuminating.

જા-વજ્ઞાન હુ-આવશની, hû-âvashnî. વિ० સારી કીરતી, આ-બર વાણું. Adj. Worthy of fair fame—honour.

જા-વજ્ઞાન અન-આવશનીહા, an-âvashnîhâ. ક્રિ० અં બે-આબરૂપણાથી, હીનપણાથી, ધીકકારથી. Adv. Dishonourably; degradingly; with contempt.

જા-વજ્ઞાન અનાવશનીગીઆ, anâvashnîgîâ. ના० ઉપર

રાખવું, ઉઠાવવું, ટેકવી રાખવું. Subs. Keeping up; raising; supporting.

૧૪૦૦૪ અન-અવશુન, an-avshûn. વિં અનાજ ખાંડવાના હથિયાર જેવું નહીં; મંત્ર—નીરંગ વગરનું. Adj. Not like a corn-thrashing instrument; void of any incantation—enchantment.

૧૪૦૦૪ અન-અવશને, an-avashnê. વિં નખલું થયલું, અંખ મારેલું. Adj. Enfeebled; dimmed.

૧૪૦૦૪ } અન-અફશુન, an-afshûn. કિં આજ્ઞાં નાં છાંત—
૧૪૦૦૪ } છટકાવ. V. imper. Don't sprinkle—disperse.

૧૪૦૦૪ અન્-અવ્દાન, an-âvdân. વિં આખાદી વગરનું. ઉજડ, વેરાંન, ગુકસાનકારક. Adj. Uninhabited; depopulated; barren; desolate; injurious.

૧૪૦૦૪ અન-આવશને, an-âvashnê. નાં બેઆમર—બેઈજત કરવું; ગુર—દખાયા—કીર્તિનો ઘટાડો, બેહોરમત. Subs. Disgracing; dishonouring; decrease of light—splendour—glory.

૧૪૦૦૪ અ-ન્યાજશને, a-nyâzashnê. નાં ઓશીઆલું નહીં રેહવું; આપખતીઆર થવું; હાજત વગરનું રેહવું. Subs. Abst. Not depending—under the obligation of others; being independent—in want of nothing.

૧૪૦૦૪ અવાજશને, avâzashnê. નાં ઉઠાવવું. Subs. Raising.

૧૪૦૦૪ હુ-અવશુન, hû-avshûn. નાં સાફ મંત્ર—નીરંગ. Subs. A good mystical verse—spell—incantation.

અન-આવદારાન, an-âvdârân. નાં વગર આબરૂ
—કીરતીવાલા, આબાદી વગરના. Subs. Disrespectful
—inglorious persons ; not populous—prosperous (plu.)

અન-આવી, an-âvî. See અન-આવશનૈ.

અન-અવસેશનૈ, an-avsêshnê. વિં નહીં ઓછું
થતું. Adj. Not decreasing.

અન-અવેશહાશનૈ, an-avêshahashnî. See
અન-અવસાહશનૈ.

અન-અવસશનૈ, an-avsashnê. વિં અરાબ, વંસા-
એલું. Adj. Bad ; rancid.

અન-આવસશનૈ, an-âvsashne. વિં અરાબ થવાને
લાયક. Adj. Liable to evil—corruption—sin.

અન-અવસીદન, an-avsîdan. ક્રિં નેસ્ત—ના-
બુદ—દેકે—છુપીકું નહીં કરવું. V. Not to make
extinct—*non est* ; not to conceal.

અન-અવસીનશનૈ, an-avsînashna. વિં નહીં વંસા-
એલું, બગડેલું—લાયક નહીં ; નાં નહીં થતું, નેસ્તી, નાબુદી.
Adj. Not stinking—rancid ; not worthy. Subs.
Nonentity ; extinction.

અન-અવસીનશનૈ, અન-અવસીનશનૈ, an-avsîn-
ashnî, an-avsînashnê. વિં અરાબ થવા
વગરનું ; તાજું ; નહીં થટનારું ; જેમનું તેમ રહેનારું, વધતું.
Adj. Not spoiled ; fresh ; not decreasing ;
remaining in the same state ; *status quo* ;
increasing.

અનાવદસ્ત, અન-અવદ-સ્ત, anâvadast, an-avad-

sta. ક્રિં તેજ—પ્રકાશ—ચળકાટ વિનાનું છે. V. Is without brightness—lustre—splendour.

અન-આવસ્તશ્ન, an-âvstashna. વિં ગર્ભવીનાનું, હમેલદાર નહીં તે. Adj. Not conceived—pregnant.

અવીનદ, khâvinad. ક્રિં સુવે, નીદ્રા કહાડે. V. May sleep—slumber.

અન-આવીદાની, an-âvîdânî. નાં ભાવં વેરાંન, ઉન્ડપણું. Subs. Abst. Desolation; barrenness.

અન-આવીદાન, an-âvîdân. નાં પાણી નહીં રાખનારા, હુશીઆરી નહીં રાખનારા, આખરવાળા નહીં. Subs. Those that have no mettle—pluck—spirit—intelligence; disrespectable persons.

અન-આવેદાન, અન-આવીદાન, અનાવેદાન, an-âvêdân, an-âvîdân, anâvêdân. વિં આખાદી વગરનું, વેરાન, ઉન્ડ, નાદરોસ્ત; વગર પીછાણનું, નાદાન, જુરાર્થ કરનારું, નાજુદ. Adj. Not prosperous—populous; desolate; barren; improper; unacquainted; ignorant; doing evil; extinct.

અન-આવીદાન-ગર, an-âvîdân-gar. નાં આખાદી વગરનું કરનાર—ખનાવનાર. Subs. One who makes desolate.

અન-આવેદાન-તુમ, અન-આવીદાન તુમ, અનાવીદાન-તુમ, અન-આવીદાન-તુમ, an-âvêdântum, an-âvîdântum, anâvîdân-tum, an-âvîdân-tûm. વિં ઘણોજ નાદાન—ખેવકુદ, ઘણુંજ ખરાબ, ઘણુંજ છુપીઈ—અંદીઠ; ઘણુંજ સુકું; અતીશય જુરાર્થ કરનાર, અતીશય ઉન્ડ; વગર પીછાણનું. Adj. Most ignorant—foolish; worst;

most concealed—hidden; driest; doing the greatest harm; most barren; unacquainted.

અનાવીદાક, anâvîdâk. વિં દુર; નાપેદા, છુપ્યું, અંદીઠ. Adj. Remote; *non est*; hidden; invisible.

અન્-આવ્-દદે, an-âv-dadê. કું વિં આખર—માન—ઈજત નહીં આપેલું; અપમાન કરેલું, ધીક્કારેલું. Part. Adj. Not honoured—respected; insulted; hated.

અન્-આઝ્દન, an-âzîdan. કિં લોભ—લાલચ નહીં કરવી, સંતોષી રેહવું, સખુરી પકડવી. V. Not to be avaricious; to be contented—patient.

અન્-આવીદન, an-âvîdan. કિં બેઆખર—અપ-કીરતીવાન થવું; નબળું થવું, કમજોર થવું, કુમલાવવું. V. To be disgraced—dishonoured; to be feeble—powerless; to decay.

ખાવફેર, khavâfêr. નાં ખોદાનું એક નામ. Subs. One of the names of God.

અન-આઝે, અન આઝ, an-âzê, an-âzî. વિં લોભ—લાલચ વગરનું. Adj. Not avaricious—greedy.

અનાવનારગાન, anâvnârgân. વિં જેની પ્રાય-શ્ચીત નહીં તેવું; માફ નહીં થઈ શકે તેવું, પશ્ચાત્તાપ, પતેત—તોખાહ વગરનું, દોષખી. Adj. Inexpiable; unpardonable; that cannot be atoned for; residing in hell.

અનાવનારીગાન, anâvnâriḡân. નાં મરગર-જન, મોહોતની સજને લાયકનાઓ. Subs.

Those that suffer capital or highest punishment; death-deserving or worthy of death. (Lit.)

અનાવનારગાની, anāvnārgānī. નાં બાવં નહીં માફ થઈ શકે તેવી હાલત. Subs. Abst. Inexpiableness.

અનાવનારગાન-વનાહ, anāvanārgān-vanāh. નાં ગુન્હા રેશ વગરનો ગુનાહ; એવો એક ગુનાહ કે જેની કદી માફી હોઈ શકે નહીં. Subs. An inexecutable sin; a crime that cannot be atoned for—pardoned.

ગાંદે-ચંદ, andê-chand. કિં અં એટલું, જેટલું. Adv. So much, as much.

અનેઆજે, a-nêâzê. વિં બેહાજત, ગરબહ નહીં, ઓશીઆયું નહીં તે. Adj. Not needy—in want of anything; not dependent on others.

અવસ્પુરી, avaspurī. નાં કરજ, ધર્મ. Subs. Duty; a sacred obligation.

અન-અવજાર, an-avzâr. વિં હથીઆર—શક્તી વગરનું, અવયવો વગરનું; અરાબ હથીઆરવાળું. Adj. Having no weapons—limbs; powerless; having bad tools.

હુ-અવજાર, hû-avzâr. નાં સાઈં હથીઆર—શક્તી, દાનાઈનું હથીઆર; સારા અવયવો. Subs. A good or powerful weapon—strength; a weapon of wisdom; healthy limbs.

અન-અવજારી, an-avzârî. વિં વગર અજમતનું,

વગર ચમતકારનું. Adj. Not miraculous—wonderful.

અન-અવઝુનીગી, an-avzûnîgî. નાં ઘટાડો, ઓછાપણું. Subs. Decrease; diminution.

અન-આવતારી, an-âvtârî. નાં વગર તેજ — ઝલકાતની હાલત, નાપાએદારી, અંધન હાલત. Subs. State of being without splendour—lustre; instability; state of suspense.

અનાફતે, anâftê. વિં શરીક—બાપ્પા વગરનું. Adj. Having no partner—sharer.

અન-અવદન, an-avadan. કિં વગર ધણીઆનું
થવું. V. To be without an owner.

અનાવતે, anâvtê. વિં બેઆબરૂ થયવું. Adj. Disgraced; dishonoured.

અન-આજદન, an-âjadan. કિં રંગ નહીં દેવો, અસતરો નહીં મારવો—ફેરવવો. V. Not to colour; not to apply the razor; not to shave.

અન-આવ-તન, an-âv-tan. નાં અપકીરતીવાંન માણસ, બે આબરૂવાલો પુરૂષ. Subs. An inglorious person; a disrespectable individual.

અનાફતન, anâftan. કિં તરક કરવું, છોડી દેવું, હાથ ઉઠાવવો, નહીં પામવું—હાંસેલ કરવું; દુર—દેકે થવું, ખરાબ કરવું, ડાઘ લગાડવો. V. To forsake; to abandon; to withhold one's hand; not to get—obtain; to become *non est*; to spoil; to stain.

અનાવતન, anâvtan. કિં બેઆબરૂ થવું—કરવું; ખંખ લગાડવું, અપકીરતીવાન કરવું. V. To be dis-

graced ; to dishonour ; to obscure ; to cast in the shade ; to make inglorious.

જીવન ખાફતન, khâftan. ક્રિં સુવું, ઉંધવું. V. To sleep to slumber.

જીવન હુ-આવતન, hû-âvtan. ક્રિં આખરદાર—મોલાદાર થવું, પાણી રાખનાર થવું. V. To be honourable ; to have influence ; to be spirited ; to have pluck.

જીવન અનાફતુનદ, anâftûnad. ક્રિં દુર થાએ. V. May be removed ; may go at a distance.

જીવન } અવાઝતને, અવાઝે, avâztanê, avâzê. ક્રિં દુર
જીવન } થાએ. V. May be removed.

જીવન અન-અવદે, અન-અવદેહ, an-avadê, an-avdêh. વિં સરદાર—ધણી વગરનું, ખરાખરીકે નહીં, આડું, એતાડું. Adj. Having no leader—owner ; not matching—equal ; crooked ; irregular.

જીવન અન-અવદગી, અન-અવદગી, an-avadagî, an-avdagî. વિં મોહટાઈ—સાહેબી—વડાઈ વગરનું. Adj. Void of greatness—authority ; not boasting.

જીવન } અન-અવર, અન-મદમ, an-avar, an-madam. વિં
જીવન } ઉપર નહીં, બાદલ વગરનું. Adj. Not above ; cloudless.

જીવન ખાવર, khâvar. વિં ખરદાસ્ત કરનાર, મેહરબાની કરનાર ; યુનાહ માફ કરનાર ; પરવરેશ કરનાર, અખશૈશ કરનાર ; ખોદાતાલાનું એક નામ છે. નાં ઉગમન દીશા. Adj. Forbearing (God) ; kind ; forgiving ; nourisher ; beneficent ; one of the attributes of God. Subs. The east.

અન-અચરા, anâ-cha-râ. ક્રિ० અં એટલા માટે,
એ ઉપરથી, એને લીધે. Adv. Therefore; on this
account.

અન-અફરાઝ, an-afraz. ક્રિ० આજ્ઞાં ઉચું—પ્રલંઘ
ના કર. V. imper. Don't raise—exalt.

અન-અવરાહ, an-avrâh. વિ० બેરાહ, ઉલટું; ઉલટો
માર્ગ. નાં ખરાબ ખબર. Adj. Astray; opposite;
quite a different way. Subs. Bad news.

હુ-અવરાહ, hû-avrâh. નાં સારી—ખુશ ખબર—
પેગામ. Subs. Good tidings; a good message.

અન-અવર-ખુરશને, an-avar-khurashnê. નાં
નહીં ખાવું, વધારે નહીં પીવું. વિ० નહીં ખાવા લાયક. Subs.
Not eating—drinking much. Adj. Uneatable.

ખાવરી, khâvarî. નાં ભારી બોજે—ભાર. Subs.
A heavy burden.

અન-અવરી, an-avarî. વિ० વાદલાં વગરનું, અરતરી
—મોટાઈ વગરનું. Adj. Cloudless; void of supe-
riority—greatness.

ખાવરી, khâvarî. નાં ભાં અરદાસ્ત કરવાની શક્તી,
દયા. Subs. Abst. Power of endurance; for-
bearance; mercy.

હુ-અવરી, hû-avarî. નાં સારી મોહટાઈ—અરતરી.
Subs. Excellent superiority—exalted state.

અવાવરશત, avâvarasht. નાં કોઈને મારવાનો—
જામ કરવાનો ગુનાહ. Subs. The sin of striking
—wounding a person. Av. અવાવરશત

અવર-અવર ખાવરી-યાવ, khâvarî-yâv. નાં ખરદાસ્ત કર-
નાર. Subs. One who forbears—puts up with.

અવર ખાવરી, khâvarî. નાં મેહરબાંની, દયા. Subs.
Kindness; mercy.

અવર-અવર હુ-આફરીગાન, hû-âfrîgân. નાં સારી દુવા—
વખાણ. Subs. A good blessing—praise.

અવર-અવર અન-આફરીગાન, an-âfrîgân. નાં બદ દુઆ કર-
નાર, શ્રાપ દેનાર. Subs. One who imprecates—
curses.

અવર-અવર હુ-આફરીદ, hû-âfrîd. નાં હુ-આફરીદ નામનો શખસ
જે એરચની ઓલાદનો હતો. Subs. *Hu-âfrîd* (one
of the descendants of Erach).

અવર-અવર હુ-આફરીદાન, hû-âfrîdân. નાં હુ-આફરીદ ના-
મના સખસની ઓલાદ—વંસાવલી—ખેહડી. Subs. The
descendants of—genealogy of *Hu-âfrîd*.

અવર-અવર અન-અવર-વારાન, an-avar-vârân. કિં વરસાદ
નહીં વરસતો. V. Is not raining.

અવર-અવર અન-અવર-વસ્તર્ગ, અન-મદમ-વસ્તોર્ગ, an-avar-
vastarg, an-madam-vastorg. વિં આંગ
ઉપર વસ્ત્ર મેલીઆ વગરનું; નાગું. Adj. Without
putting clothes on the body; naked. Av.

અવર-અવર

અવર-અવર હુ-અફરક, hû-afrak. વિં સારી રીતે સીંગારેલું.
Adj. Well-ornamented, much-adorned.

અવર-અવર હુ-અવરંગે, hû-avrangê. નાં સાઈં તખત. Subs.
A good throne.

૧૧૯૫૧ અન-અવર-ઝાદે, an-avar-zâde. વિ० ઉપર નહીં
મારેલું, સગદીદ નહીં કીધેલું, કોતરી નહીં ખાધેલું. Part.
Adj. Not beaten—pecked; not seen by the
dog; not gnawed.

અઝારમ્મ અન-આઝર્મી, an-âzarmî. વિ० બેશરમ, બેહયા,
નકત. Adj. Shameless; impudent; barefaced.

અઝારબાશની અન-અવર-રોબશની, an-avar-rôbashnî. વિ०
સોહબત—સંગત કર્યા વગર. Adj. Without asso-
ciating—coming in contact.

અઝા અન-આઝ, an-âz. વિ० લોભ વિનાનું, તૃપ્ત, સંતોષી.
Adj. Free from avarice; satisfied; contented.

અઝા અઝ, khâz. નાં અરકીન, પફ્. Subs. Filth;
pus; purulent matter.

અઝોમન્દ અન-અઝોમન્દ, an-azômand. વિ० વગર અજ-
માએશ—અનુભવવાળું. Adj. Having no experi-
ence; unpractised.

અઝોમન્દ અન આઝ—ઓમન્દ, an-âz-ômand. See અઝ
an-âz.

અઝા અન-હાઝુન, ઓહાઝુન, an-hazûn, ôhzûn. નાં વાં-
હાંજણી, બર્યાને જનમ નહીં આપનારી સ્ત્રી. Subs. A
barren woman; not bearing (a woman).

અઝમુદે અન-આઝમુદે, an-âzmûdê. હું વિ० નહીં અજ-
માવેલું, નકામું થયેલું. Part. Adj. Not experienced
—tried; rendered useless. Av. અઝમુદે

અઝારમ્મ અન-આઝરમ, અનાઝરમ, અનાઝરમ, an-âzaram,
anâ-zaram, anâzaram. વિ० નામેહરબાંન, બેશરમ,

શોખ, જુલમી, જુલમગાર. Adj. Unkind ; shameless ; impudent ; tyrannical ; despotic.

અન-આતમી } અન-આતમી, અનાતમી, an-âzarmî, anâzar-
મી. નાં બાં બેશરમી, નામેહરબાની, નક્તપણું,
બેઈનસાફી, નીર્દયપણું, જુલમ. Abst. Subs. Shame-
lessness ; unkindness ; impudence ; injustice ;
cruelty ; tyranny.

અન-અત, an-at. કિં અં નહીં તો, રબેને. Adv.
If not ; lest ; in case.

આવાદ, âvâd. વિં આબાદ, સુખી, ફલદ્રુપ. Adj.
Prosperous ; happy ; fruitful.

ઓખત, ôkht. નાં બોલ, વાચા, બાષા, બોલવું. Subs.
A word ; speech ; language ; speaking. Av.
-اڻو = Sans. उक्त.

હુખત, hûkht. નાં સારો સચુન ; એક તબક્કાનું નામ છે
કે જેને “હુખતપાએ” બહેશત કહે છે. Subs. A good
word ; one of the stages of heaven called
Hukhta-pâe. Av. -اڻو = Sans. सूक्त.

અન-અતાની, an-atânî. નાં નાતવાની, અશક્તપણું,
Subs. Weakness ; inability.

અન-અતાન, an-atân. વિં દુર્બલ, નાતવાન, અશક્ત.
Adj. Weak ; feeble ; incapable.

અનાતશ, anâtash. કિં બખશે, માંકકરે, દરગુજર
કરે. V. May forgive—pardon—pass over.

અનાદોખત, anâdôkht. કિં એકઠું કર્યું, સંગ્રહ
કીધો. V. Collected ; gathered together. Per.

اندوخت

હુકત, હુ-ઉકત, hûkht, hû-ûkht. See હુકત hûkht.

અવે-તોખ, avê-tôkh. વિં મેહનત—દુઃખ વગરનું.

Adj. Free from trouble—affliction.

અનખતુન, anakhatûn. કિં આજ્ઞાં દુર થા, પાછું હઠ, નેસ્ત થા, દેકે થા. V. imper. Be removed; hold at a distance; recede; become *non est*.

ખાતુન, khâtûn. નાં ઘરની ધણીઆની, મોટીબાઈ. Subs. The lady of the house; a matron.

અનાતુનાનીહા, anâtûnânîhâ. કિં અં પાછું રાખવાથી, કબજે કરવાથી. Adv. By holding back; by seizing.

અનાતુનાદ, anâtûnâd. કિં ગણો. V. May count—compute.

અનાતુન્ત, anâtûnt. Past tense of અનાતુનાદ see above.

અનાતુન્તન, anâtûntan. કિં રાખવું, પસંદ કરવું, સ્વીકારવું, જોવું, છોડવું, સુકવું, મોકુફ રાખવું, નીચે નાંખવું, સુકરર કરવું. V. To keep; to choose; to acknowledge; to see; to let loose or free; to put; to postpone; to throw down; to settle.

અનાતુન્તે, anâtûntê. Past part. of અનાતુન્ત see above.

અના-પનાર્ગાન, anâ-panârgân. વિં ચીનવત પુલ પસાર કરી નહીં શકાય તેવું. Adj. Not admitting of crossing the *Chinvat* Bridge. Av. અનપનાર્ગાન

અના-પોહલગાન-વનાહ, અના-પનાર્ગાન-વનાસ, anâ-pôhalgân-vanâh, anâ-panârgân-vanâs. નાં

ચીનવત પુલ પસાર નહીં કરી શકાય એવો મોટો ગુનાહ, મોટામાં મોટો ગુનાહ—પાપ, તે ગુનાહ કે જેની પ્રાયશ્ચીત નહીં હોય તે.
Subs. A sin of such magnitude that the *Chinvat* Bridge cannot be crossed ; the greatest crime—sin ; an inexpressible crime.

અન-હમ, an-ham. વિ० સાથે નહીં, જુદું, અલાહેદું, સંબંધ વગરનું, અલગ. Adj. Not in company with ; not along with ; separate ; disconnected ; apart.

અનામ, હનામ, anâm, hanâm. ના० લોક, ખલકત ; બદન, અવયવ, શરીરનો ભાગ ; હિંગામ, મોસમ, મીનીટ, અંજુમન. Subs. People ; the whole world ; the body ; a limb or member of the body ; time ; a season ; a minute ; an assembly.

અનામ, અવામ, anâm, avâm. ના० કરજ, દેવું. Subs. Debt ; due.

હવામ, havâm. ના० ખરકસતરો, મુજ—કાડી ખાનાર જનવરો. Subs. Noxious-creeping animals ; rapacious—hurtful—fierce animals.

હુનામ, hûnâm. વિ० સખત, નક્કર, મજબુત. Adj. Hard ; solid ; strong.

અન-હુમા, anhûmâ. See અન-હોમા, anhômâ.

અન-દેમાન, an-dêmân. વિ० કમોસમનું, કવખતનું. Adj. Untimely ; unseasonable.

અનામાન, anâmân. ના० નેસો, શાંધાઓ. Subs. Veins ; joints.

અન-અમાવંદ, an-amâvand. વિ० નાહીમત, હીચ-

કારે ; ક્ષતેહમંદ નહીં, હારેલું. Adj. Not courageous ; timid ; unsuccessful ; defeated ; failed.

અન-દેમાને, an-démânê. વિં કવખતનું ; કમોસમનું.
Adj. Untimely ; unseasonable.

અનામી, anâmî. નાં અંજુમન, ટોલો. Subs. An assembly ; a multitude of men ; a tribe.

અન-હમી, an-hamî. નાં ભાં જુદાઈ, અલગપણું.
Subs. Abst. Separation ; state of being apart.

અન-હમી, an-hamî. કિં અં એ પછી, ત્યારબાદ, બીજું. Adv. After this ; afterwards ; further.
Pâz. અનહમી

અનામીનદ, anâmînâd. કિં આજેજ થાયે ; ઉદાસ
—નાઉમેદ થાયે ; શેકસ્ત પામે ; રૂસવા થાયે. V.
May become weak—dejected—hopeless ; may be defeated—disgraced.

અનુમીનદ, anûmînâd. વિં નાઉમેદ, નિરાશ, નિષ્ફલ,
Adj. Disappointed ; hopeless ; unsuccessful.

અનામીનેદ, anâmînêd. કિં નાઉમેદ—નિરાશ—
નિષ્ફલ થાય છે. V. Becomes disappointed—
despaired.

અન-હમ્બુદી, અન-હમ્બતી, an-hambûdî, an-
hambatî. નાં લાશરીક, સોબતીવાલો નહીં તે ;
તમામ પેદાએશનો પેદા કરનાર, તમામ કુદરતવાલો સાહેબ.
Subs. Having no partner—associate ; the
Creator of all creation, the Omnipotent Lord.

અન-હમીદી, an-hamídî. નાં એખલો માલેક, બોદા, પરમેશ્વર. Subs. The sole master, God; the Supreme Being.

અનામીદે, anâmîdê. See અનામીનદ.

અનામીદન, anâmîdan. ક્રિં આનેજ થવું, નાહિમેદ કરવું, નાહિસવું, V. To be weak—exhausted; to be disappointed.

અન-આમુખ્તે, an-âmûkhtê. ભૂં કું નહીં શીખિયું, અભણેલ. Past. part. Not learned; illiterate.

અના-મોએ, anâ-môê. નાં એક બાલ. Subs. One single hair.

અના-મોગ, anâ-mog. નાં એક ખજૂરનું ઝાડ. Subs. One date-tree.

અના-મવન, anâ-mavan. ક્રિં અં તેજ પ્રમાણે—રીતે, તેજ સુવાકેક. Adv. In the same manner—way.

અન-હમુક, an-hamûk. વિં બરાબર નહીં, ઉલટું. Adj. Not alike—equal; reverse.

અન-આમુકી, an-âmûkî. વિં શીખીઆ વગરનું, કેલવણી લીધા વગરનું, અપટ, બોથડ, થોથ. Adj. Not instructed—educated; stupid; dull in intellect; doltish.

અન-આમોર્ઝ, an-âmôrz. વિં નહીં બક્ષાયવું—માફ થયવું. Adj. Not forgiven—pardoned.

Per. انامورز

અન-આમોર્ઝી, an-âmôrzîgê. વિ० માફ નહીં કરનારું. Adj. Not forgiving.

અન-આમોર્ઝીદે, an-âmôrzîdê. વિ० નિર્દય, વગર રેહમનું, નહીં માફ કરવા યોગ ; તકસીરવાર, ગુનાહગાર, નહીં માફ કીધેલું. Adj. Cruel; merciless; unpardonable; guilty; culpable; not pardoned.

અન-આમુર્ઝીદ-વાર an-âmûrzîd-vâr. ના० નહીં માફ કરનાર ; માફી નહીં બખશનાર. Subs. One who does not pardon—forgive.

અન-આમોર્ઝીદન, an-âmôrzîdan. ક્રિ० માફ નહીં કરવું, દયા—મેહરબાની નહીં બતાવવી. V. Not to pardon; not to show mercy—kindness.

અન-આમોર્ઝે, an-âmôrzê. કૃ० વિ० છોડી નહીં, જવા નહીં દીધેલું, માફ નહીં કીધેલું. Part. Adj. Not passed over—pardoned.

અન-આમોર્ઝવારી, an-âmôrzvârî. ના० ભાવ૦ નિર્દયપણું, માફી નહીં કરનારું. Subs. Abst. Cruelty; not forgiving.

અન-આમુર્દારી, an-âmûrdârî. ના० ભા० નિર્દયપણું, જુલમાત, ઘાતકીયણું, નામાફી. Subs. Abst. Cruelty; tyranny; unpardonableness.

અન-નામ્ચેશ્તી, a-nâmcheshtî. વિ० વખણાયલું —જણાયલું નહીં, નામાંકીત નહીં ; નામ બનામનું નહીં, વીગતવારે નહીં. Adj. Unrenowned; unknown; not famous; not in detail—named individually.

અનમચેશ્તી, anāmcheshtî. નાં કારણજે,
 નેહેર. Subs. A playing fountain;
 a canal; a stream.

અનામમ, anāmam. કિં હું વખાણ—અંદગી—પરસ-
 તેશ કરું છું. V. I praise; I put up prayers; I
 adore.

અના-મેમન, anā-mēman. કિં અં એટલામાટે, એને
 લીધે, એવી રીતે, જે કોઈ કે, ઈત્યાદી; વતી આએ પ્રમાણે
 શાને માટે? Adv. Consequently; for this reason;
 in such a manner; whatsoever; *et cetera*; also
 in this manner; why; for what cause.

અનાર, anâr. નાં ખોરો, ખુજલી; દાડમ. Subs.
 A sort of thick matter which collects on the
 head near the root of the hair; itches; pome-
 granate.

અવાર, avâr. નાં હીસાબ, ચોપડો; હીસાબનું દફતર.
 Subs. An account; a folio volume; an account-
 book.

ખનાર, khanâr. નાં શેકાર, શેકારી. Subs. Chase;
 hunting; a sportsman.

ખવાર, khavâr. વિં બેઆબરૂ, બેઈન્ત, નીચ, ખોહાર.
 Adj. Disgraced; dishonoured; mean; utterly
 reduced to helplessness; ruined. Per. خوار

ખાર, khâr. વિં ખાનાઈ; આધરૂ; આશાન, સગવડ
 બરેણું; આસુદે; હલકું, નીચું. Adj. Eating (lit.);
 gluttonous; easy; convenient; comfortable;
 low; mean.

ખાર, ખવાર, khâr, khavâr. વિ० નકામું, નાલાયક, અઘટીત ; ના० શાકર, ખોરાક ; ચલકાત, નુર, આશાની ; સેતાબી કરવી ; ધંધો, રોજગાર ; ખુશી. Adj. Useless ; improper ; unworthy. Subs. Sugar ; food ; brightness ; light ; ease ; hastening ; trade ; business ; pleasure.

અના-લા, anâ-lâ. ક્રિ० અ० આએ—એ પ્રમાણે નહીં, એવી રીતે નહીં. Adv. Not in this manner ; not thus.

ખારા, khârâ. ના० સખત પથ્થર. Subs. A hard stone.

અના-રા, anâ-râ. ક્રિ० અ० એને લીધે, એટલામાટે. Adv. For this reason ; on this account.

અન-આલાએશ, an-âlâêsh. વિ० અલાયશ વગરનું. Adj. Free from pollution—contamination.

અન-આરાએશને, an-ârâêshnê. વિ० સ્ત્રીંગાર કીધા વગરનું, આરાસ્તે નહીં કીધેલું. Adj. Unadorned ; not decorated.

અન-આરાસ્ત, an-ârâst. See અન-આરાએશને.

અના-રાસ્ત, anâ-râst. ક્રિ० આએ ખરું—ખરાબર (છે). V. This (is) true—correct.

ખારાસ્ત, khârâst. વિ० ઘણુંજ ખાવા લાયક. Adj. Most eatable—edible. Av. سليم

ખાલાસ્ત, khâlâst. વિ० ખાલેશ, સ્વચ્છ. Adj. Pure ; limpid.

હુ-આરાસ્ત, hû-âràst. કૃં વિં સારી પેઠે સીંગા-
રેણું. Part. Adj. Well adorned.

આરાસ્તે, khârâstê. નાં ખોરાક. Subs. Food.

આવેરાની, âvêrânî. નાં વેરાન—ઉન્નયણું. Subs.
Desolation ; wilderness.

ખારાન, khârân. નાં ખાનારા. Subs. Eaters.

આવારી, âvârî. વિં બાકી. Adj. Remaining.

ખારી, khârî. નાં સેહલાઈ, આસાની, લાયકી.
Subs. Easiness ; facility ; propriety.

ખોહરે, khôhrê. નાં નુર, ઝલકાટ, પ્રકાશ. Subs.
Light ; brightness ; lustre.

ખારશ, khârash. નાં ખુન્સી. Subs. Itches.

ખારી, ખારેહ, khârî, khârêh. નાં સુખાકારી ;
સુખ, આરામ, ખુશી, સેહલાઈ, ખુબી, નેકી. Subs. Healthy
state ; happiness ; rest ; pleasure ; easiness ;
virtue ; goodness.

ખોહરી, khôhrî. વિં રોશનીવાણું, પ્રકાશીત, નુરખંદ.
Adj. Full of brightness—lustre—light.

ખાર-ગાહ, khâr-gâh. નાં વેરાન—ખરાબ જગા.
Subs. A desolate—wretched place.

ખારીહા, khârîhâ. કિં અં આસાની—ખુ-
શીથી ; શાંતીથી, સુખ ભરેલી રીતે. Adv.
Easily, comfortably, with pleasure ; happily.

ખારી-ઓમંદ, khârî-ômand. વિં આસાની—

સેહલાઈ—શાંતી ભરેલું. Adj. Full of ease ; easy ; calm ; quiet.

જાજાજીવન અવાર્શીદ, avârshîd. ક્રિં દોડે, ચાલે. V. May run—walk.

જાજાજીવન આરશન, khârashna. નાં ભાવં આસાન—સેહલું કરવું. Subs. Abst. Facilitating ; making easy.

જાજાજીવન આરશની, khârashnî. વિં ખોરાકને લગતું. Adj. Pertaining to food ; dietetic.

જાજાજીવન વીનારશની, vînârashnî. નાં સુધારો. Subs. Improvement.

જાજાજીવન આરશને, khârashnê. નાં ખોરાક ; પીવું, પાણી. Subs. Food ; drinking ; water.

જાજાજીવન આર-આર, khâr-bâr. નાં ખરાબ પાક ; બાહારી ખોજે ; ઘેડાં અથવા ઉંઠ ઉપર લાદવાનો ખોજે ; મોસમનો પાક. Subs. A bad harvest ; a heavy load ; a load of an ass or a camel ; season crop.

જાજાજીવન અન-અરેશકી, an-arêshkî. વિં અદેખાઈ—વેર—કીના વગરનું. Adj. Free from jealousy—spite—revenge.

જાજાજીવન અના-રેશકી, anâ-rêshkî. વિં વગર ઘાહ—જખમનું ; એક જખમવાળું. Adj. Unwounded ; suffering from a wound.

જાજાજીવન અના-રીસ્તાન, anâ-rîstân. નાં આજે ગુજરેલાં ખો—મરણ પામેલાંખો. Subs. These dead—deceased persons.

જાજાજીવન આરીસ્તાન, khârîstan. નાં એક જગાનું નામ છે. Subs. Name of a place.

અનાર-ગીરા, anâr-gîrâ. નાં અસખશ. Subs.
Poppy-seed.

ખારીનશને, khârînashnê. See ખારશને khârashnê.

ખોહરે-વન્દ, khôhrê-vand. વિં રોશની—ઝલકાટ
મારનારે, નુર—દખદખાનો ઘટાડો કરનારે. Adj. Smit-
ing light—lustre (lit.); decreasing light—splen-
dour.

ખવાલીગર, khavâlîgar. નાં આવરચીખાણું, રાં-
ધણી. Subs. A cook-room; a kitchen.

અનરીચ, અનારીચ, anarîch, anârîch. See ખારી khârî.

ખારદન, ખારીદન, ગવારીદન, khârdan, khârî-
dan, gavârîdan. કિં પીવું; ખાવું, ખોરાક
લેવો. V. To drink; to eat; to take food.

ખલ-ખલીદે, khal-khalîdê. કું વિં પાકી—સફાઈ
થી પેહરેલું. Part. Adj. Clothed in purity—
neatness.

ખારશને, khârashnê. નાં કુદરતી રોશની, પોતાની
મેળે ઉત્પન્ન થતી રોશની. Subs. Natural light; self-
producing light. Av. અવરોશત

અવરોશત, અવારોશત, avarôsh, avârôsh. નાં
ચુંઠડી. Subs. A chin.

અવારૂની, avârûnî. નાં પુરાઈ, ભુંડાઈ; પુરું

માણસ. Subs. Evil; disagreement; an evil person.

ખાઈની, khârûnî. નાં જખમ, ઘાહ, ફટકો. Subs.
A wound or hurt; a blow.

અવારન, avârûn. નાં ખુરે કામ, ખરાબ કરતુક.
Subs. An evil action; a bad deed.

અન-આલુદ, an-âlûd. વિં નજસાત વગર, ગુનાહ
વગર, બેલાણ—મીશ્રીત વગરનું. Adj. Free from fil-
thiness—guilt; not mixed—mingled.

ખાઈમ, khârûm. નાં સુખ, આસાની; લેહજત, સ-
વાદ. Subs. Happiness; ease; taste; relish.

ખાઈમી, khârûmî. વિં સુખી, આશાનીવાળું; લેહ-
જતદાર, સ્વાદીષ્ટ. Adj. Happy; at ease; taste-
able; delicious.

અનારે, અનારેહ, anârê, anârêh. વિં જરી, જથુક,
હંમેશનું. Adj. Continual; proceeding without
interruption; constant.

આવારે, âvârê. See અવારî.

ખારે, khârê. નાં આશાની, સુખી. Subs. Ease,
virtue.

અનાર્ગાન, anârgân. See વીનાર્શની.

અનાર્ગાની, anârgânî. વિં સુધારાને લગતું. Adj.
Pertaining to improvement.

અનાર્ગીર, anârgîr. નાં નાલીએર. Subs. Cocoa-
nut.

અર્ઝાન અન—અર્ઝની, an-arzânî. વિં અઘટીત, નાલાયક, નકામું. Adj. Improper; unworthy, useless.

અર્ઝાનીઅન અન-અર્ઝનીઆન, an-arzâniân. નાં નાલાયક —અવિવેકી—દુરાચરણી પુરૂષો. Subs. Unworthy—indiscriminating—immoral persons.

અર્ઝાનેદ અન-અર્ઝનેદ, an-arzânêd. ક્રિં નાલાયક થાએછે, ફોકટ—નકામું થાએછે. V. Becomes unworthy of; becomes useless—of no purpose.

અર્ઝાનીગીહા અન-અર્ઝનીગીહા, an-arzânîgîhâ. ક્રિં અં નાલાયકીથી, અવિવેકીપણાથી, અમર્યાદાની રીતે. Adv. Improperly; indiscriminatingly; indecorously.

અરઝા અના-રઝમ, anâ-razam. વિં લડાઈ—મારામારી—વઢવાઢ—ઠંઠા—ફેસાદ વગર. નાં આએ લડાઈ—કચ્છો —મારામારી. Adj. Free from fight—contest—scuffle. Subs. This fight, dispute, brawl, quarrel.

ખારઝા ખારઝમ, khârzam. નાં એક શેહેરનું નામ છે. Subs. Name of a city, *Khorasmia*, the ancient *Khorasmu* (lying along the banks of the river *Oxus*).

અના-રઝ અના-રઝ, anâ-raz. વિં એકસો. Adj. One hundred.

અન-આલુદ અન-આલુદ, an-âlûd. See અન-આલુદ.

અનારત અનારત, anârat. નાં ગલી, ફરીઓ, શેરી. Subs. A lane; a street or quarter; a narrow street.

જાતકોશ હુઝેરદ, hû-khêrad. નાં સારી અકકલ—બુદ્ધિ.
Subs. Good sense—intellect.

જાતકોશ અનાર્તાસ્ત, આરતાસ્ત, anârtâst, khârtâst. નાં
દાંસ, મચ્છર, દંખેદેનારી ચટકો મારનારી માંખ ; ખુજલી, કીડ.
Subs. A gnat or musquito ; a stinging fly ;
itches ; inclination to scratch the skin.

જાતકોશ આરતારી, khârtârî. વિં ખાવા લાયક. Adj.
Eatable ; edible.

જાતકોશ અનાર્દી, anârdî. See જાતકોશ anârtâst.

જાતકોશ હુઝેરદી, hû-khêradî. વિં સારી અકકલ—બુદ્ધિ-
વાળું. Adj. Possessing a good sense—intellect.

જાતકોશ અનઝેરદીગી, an-khêradîgî. વિં શુદ્ધિવગરનું
મૂર્ખ, બેઅકલી. Adj. Unlearned ; foolish ; sense-
less.

જાતકોશ અવાદન, avârdan. ક્રિં દુર—દેકે કરવું, પાછું રાખવું.
V. To remove ; to make *non est* ; to withhold.

જાતકોશ ખાર્તર, khâr-tar. વિં વધારે ખાનાર ; વધારે હેધી,
વધારે ખોહાર ; વધારે મુશકેલ ; વધારે ખરાબ—નકાંમું, વધારે
હલકું—ધીકારવા યોગ્ય ; વધારે મહેલું. Adj. Eating
more ; more gluttonous ; more wretched ; more
difficult ; worse ; more useless ; more despi-
cable—mean ; more easy.

જાતકોશ અન-આર્મીદીતર, an-ârmîdîtar. વિં વધારે
સુખ—આરામ નહીં આપનારું ; વધારે બેચેન—ચીંતાવુર.
Adj. Not giving more happiness—comfort ;
more uneasy—oppressed with care.

અ

અ અન્દ, અવદ, and, avad. વિં એટલું, કેટલુંક, કેટલેક દર જજેનું, એટલે દરજજે, જેમ બને તેમ, ખેસુમાર, છેડા વગરનું, ગણતરી માત્ર નહીં હોય તેવું; કદાચ. કિં અરે એવીરીતે —એમ છે; નાં અટકલ; પાંચસો “કરણ” (૩૦ વરસ) ઈઆને પંદર હજાર વરસનો જમાનો; સુમાર, દશથી તે ત્રીસ સુધીની ગણતરીને કહેછે. Adj. So much, so many, as much, as many, of a certain or so much extent; amount; somehow or other; beyond all calculation; incalculable, countless, boundless, perhaps. V. Oh! it is so. Subs. Guess, conjecture; a generation of five hundred *Karans*, i.e., 15,000 years; a rough calculation, an estimate; the calculation numbering from ten to thirty.

અ અવે, ave. વિં વગર, બેહુદું. કિં અં નહીં. Adj. Without, except, absurd. Adv. No, not.

અ એન્દ, ênd. નાં એક વજનનું નામ છે; શોકર, શોકર ગુજરી; સુમાર, ઉમેદ, ઉમેદવારી. કિં અં સુધી; તલક. Subs. Name of a certain weight; thanksgiving; a rough calculation; estimate; hope, desire, hopefulness. Adv. Till, until. Av.
 عند, دکھائی = Per. ان

અ ઓએ, ôê. સર્વં તે. Pron. He, she, it, that.

અ ખુએ, khuê. નાં સાગર, સમુદ્ર, દર્યો. Subs. The sea.

અ ખુગ, khug. નાં ભુંડ, ડુકર. Subs. A hog, pig.

- ખુદ, khud. સર્વં પોતે, પંડે, જાતે, આપ. Pron.
 Himself, herself, itself; personally. Av.
 -xw, -x, -x, -x = Sans. स्वतः, स्व. Per. خود
- ખુબ, khub. વિં સારું, નેક, ખુબ, શ્રેષ્ઠ. નાં એક
 ચોકસ ક્રિયાનું નામ છે, જેમકે—પાંચ તાએની ખુબ, મોટી ખુબ.
 Adj. Good, virtuous, handsome. Subs. A
 term used to represent a ceremony as the *Khûb*
 of the five *Tâes*, the higher *Khûb*.
- ખોએ, khôe. નાં આદત, ટેવ, અસલત, ખવાસ, તબે, ખા-
 શીઅત. Subs. Habit, wont, custom, disposition,
 natural temperament, humour, innate quality.
- ખંગ, khang. નાં ખુશહાલી, રામસણી. Subs. Com-
 placency, happiness, delight, merriment, joy,
 rejoicing. Per. خوشا
- હવી, havî. નાં ધાસ્તી, ફીકર, બીહીક, ચીન્તા, ભય.
 Subs. Fear, awe, dread, anxiety, terror.
- હિન્દ, Hind. નાં હિંદુસ્થાન, હિંદ. Subs. India,
 Hindustan. Av. -xw = Sans. सिंधु. Per. هيند
- હોદ, હોએ, હવી, hôd, lôê, havî. નાં ડાબીબાજુ,
 ડાહું; ડાબા હાથ તરફનું. Subs. Left side, opposed
 to right.
- હંદ, hand. કિં તેઓ છે—હોય. વિં સઘળું—તમામ—
 સર્વ પક્ષ. V. They are—may be. Adj. All,
 whole, entire.
- અહશ, aush. નાં પરોઢ્યુ, ખામદાદ, સહવારનું ઝઝકણું,
 સૂર્યના ઉગવાની આગમનનો વખત. Subs. Dawn, day-
 break. Av. -xw

અઓશ, aôsh. નાં મોહોત, હલાકી, દુઃખ, દલીદતા, નાશ, નુકસાન. Subs. Destruction, ruin, perdition, death, misery, harm, persecution. Av. અઓશ = Pâz. ૪૨૦ = Per. ૪૨૦

અ-દક, andak. વિં થોડું, જરાક, સેહેજ. Adj. Little, small (quantity), slight. Per. અન્ક

અ-દા, andâ. નાં લોભના દેવો; ગીબત, બદગોઈ, નિંદા; હીસાબ; મીસાલ, ઉપમા. કિં અં કેટલું, જેટલું; હરગીજ, કલુ; હંમેશાં; જુદું. Subs. Avaricious, covetous, ambitious men (Devs); scandal, evil-speaking, libel, slander, defamation; account; analogy, example, a simile. Adv. How much, as much as ever, at any rate, always, separate, apart. Pâz. અન્ક

અ-દા, andâ. નાં સ્વપ્નો જેવો; જુદાઈ. વિં હંમેશ સુધીનું, ટકાઉ. Subs. The act of dreaming, separation. Adj. Eternal, durable.

અ-ન્યા, અન્ય, anyâ, anya. હવ્યાં અં યા, અથવા. કિં અં કરીને, બીજું. ઉપં વિના, શિવાય. વિં જુદું; નાં જુદાઈ. કેવળ પ્રં અં અએ! ઓ! એઓ!; Conj. Or, either. Adv. Again, a second time, second. Prep. Besides, except. Adj. Apart, separate. Subs. Distinction. Interj. Oh! O!

અ-શ, ઓશ, ansh, osh. નાં સર્પ, સાંપ, નાગ, અજ-દહા; દકતર, કેતાબ, ચોપડી; હીસાબ કરનાર; જોલાબ; બીમાર. Subs. A snake, serpent, cobra; a book, volume, work; an accountant; a purgative; a sick (person).

અવશ, હવશ, avash, havash. નાં ઈલાજ, ઉપાય, આરો. સર્વં તેજે; તેને. વિં બીજું; શાફ. Subs. Means, remedy, scheme, help. Pron. Whoever, him, her, it. Adj. Second; good.

અવેશ, ઓબશ, હોબશ, avêsh, ôbash, hôbash.

શબ્દં અં મુકાબેલ, સાંમણે, લીધે, થી, થકી. Prep. Before; from the opposite direction; on account of, owing to, by, for.

આન-શ, âna-sh. સર્વં તે, જે. Pron. That, which.

આની, આનો, ânî, ânô. નાં તે જગો, તેજેહાન, પેલી

હુ-આ, મીનોઈ હુ-આ, પરલોક, કૈલાશ, સ્વર્ગ. Subs.

That place, the other world, the invisible world, heaven, inhabitants of the other world, heavenly beings, paradise.

ઓગા, ôgâ. નાં યાદદાસ્ત, સ્મરણ શક્તી, કામ—Subs. Memory, remembrance, recollection, retentiveness of memory.

ઓશ, ôsh. કિં ગરમી આપવી, બલવું, પ્રકાશવું; આજરી —બીમાર પડવું, માંદગી ભોગવવી. નાં સહવારના ઝઝકલાંનો વખત, બામદાદ. V. To give warmth—heat, to burn, to shine; to fall sick—ill, to endure or to suffer illness. Subs. Dawn, day-break.

Av. ંજ, જ = Sans. उष्.

ઓશ, ઓશનર, ઓશવર, ôsh, ôshnar, ôshvar. નાં

“ઓશ” નામના પુરુષનું નામ છે કે જે ઘણોજ જ્ઞાની અને દહાપણવાલો હતો. Subs. Name of a person “Osh,” remarkable for his intelligence and wisdom. Av. ંજજ.

- ખન્દેહ, khandeh. નાં હશી, મશકરી ; હશી કરનાર.
Subs. Laughter, joke, ridicule, one who laughs at—ridicules.
- ખુશ, khush. નાં ખુશક ; અંગ, સુંબી, ખોડી ; ખુશહાલી, ખુશી. વિં મનેહતું, સારું, સ્વચ્છ. સર્વં પોતે, ખુદ.
Subs. Dryness ; thigh ; kiss ; pleasure, delight.
Adj. Pleasant, agreeable, delightful, sweet, good, well. Pron. Him—her—itself, own, personal. Per. خوش
- દુશ, dush. વિં અરાખ, ખુરું ; નેમકે ખુરો પાદશાહ. એ “ખ” નો બગડેલો આકાર છે. Adj. Bad, wicked, as a wicked king. This word is a corruption of “ખ”
- હવશ, havash. નાં ઈલાજ, ઉપાય, યોજના ; પ્રમાણ, સુકાબેલ. Subs. Means, remedy, plan, arrangement ; inference, analogy or comparison, contrast, simile.
- હુન્યા, hunyâ. નાં કાન. Subs. Ear.
- હુદા, hudâ. નાં અન્દહા, સર્પ. વિં દરદી, બીમાર, આજરી. Subs. A large snake, serpent. Adj. sick, ill, afflicted.
- હોશ, hosh. નાં ગુન્જરી વેલા—વખત—ખાખત,
બીના, ગઈ ગુન્જરી ; ધ્યાન, ચીત, મન, વિચાર, સમજણ, ચાલાકી, આગાહી ; શરૂ, શરૂની ; રૂઢ, સાવધપણ ; અકલ, દાનાઈ ; હાહીન વેહે ; સાંભલતું ; કાતેલ જહેર, યુમાર, ગણત્રી.
Subs. Past time, an old or past subject ; mind, thought, understanding, activity, intellect, sense, consciousness, ingenuity, the dawn of

the day; hearing, poison, estimate, calculation.

Av. 'છ' = Per. ش

અવશાખ, avshakh. નાં બહાદુરી, દલેરી, મરદાનગી, શુરાતન. Subs. Bravery, gallantry, boldness, valour, intrepidity.

અનોશે-આદા, anôshe-âdâ. નાં દુઃખ—નુકસાન વગરનો આત્મા, બેઆખર જીવ—જંદગી. Subs. Unafflicted—harmless soul—life—existence.

હોશહીન, હોશહાન, હુશાન, હુશીન, hôshahîn, hôsh-hân, hûshân, hûshîn. નાં હોશહીન ઘેઘેનો વખત; રાતના ૧૨ વાગેથી તે આમદાદ શુધીનાં વખતને કેહે છે. Subs. The time or duration of the *Hoshan Gheh*—from 12 P.M. to day-break.

હોશ—યાવર, hôsh-yâvar. નાં મોહોત—નુકસાન—આખર—તંગી મેલવનાર—પામનાર; મોહોતમંદ. Subs. One who suffers death—harm—pain—scarcity—straitness of circumstances; mortal.

અન્દાખ્તાર, andâkhtar. નાં નાંખનાર, ફેકનાર, બક્ષનાર, આપનાર. વિં કાયમ. Subs. One who throws—pelts—grants—gives. Adj. Confirmed.

અન્દાખ્તન, andâkhtan. કિં નાંખવું, રેડવું; મુકરર કરવું; દાખલ કરવું; પાંખવું, વીચારવું, ગણવું, ઉતરવું, સાબેત કરવું, કાયમ—મજબુત—ઠસ્તવાર—મુસ્તકીમ કરવું, નજર—મેગાહ કરવી. V. To throw,

pelt, pour, confirm, admit, obtain, think, count, descend, prove, to make firm—strong—substantial ; to look at, keep an eye on.

જાપ્પા } હુશ-યાર, hush-yâr. નાં ચાલાક, ચંચલ, અબ-
જાપ્પા } રદાર, અકકલ—હોશ રાખનાર—આપનાર ; હુ-
જાપ્પા } શ્યાર. Subs. One who is active, in-
telligent, mindful, sensitive, one who imparts
knowledge, sense.

જાપ્પા } હુશ્યારાન, hushyârân. જાપ્પા = હુશ-યાર નો
જાપ્પા } અનેક વચન. જાપ્પા = Plur. of Hush-yâr.

જાપ્પા અન—શાસ્તે, an-shâstê. વિં વગર બેલાબે.
Adj. Without a purgative.

જાપ્પા } યોઝદાસર, yôzhdâsar. વિં પાક, પવિત્ર, આલેશ,
જાપ્પા } સ્વચ્છ, નિર્મલ. Adj. Sacred, holy, pure,
free from defilement, clean.

જાપ્પા અન્દેશીદાર, andêshidâr. નાં વિચાર કરનાર,
ધારનાર. Subs. One who considers, thinks,
reflects.

જાપ્પા ઓશ-ખાસ્તાર, ôsh-khâstâr. નાં મોહોત—
મરણ—મૃત્યુક ચાહનાર. Subs. One who desires—
implores death (from troubles and afflictions).

જાપ્પા } હોશંગ, hoshang. નાં પાદશાહ હોશંગ ; પેહલો
જાપ્પા } હુકમ, અકકલ, આગાહી ; એનાં વખતથી આતશનો
જાપ્પા } કેબલો કરવામાં આવ્યો હતો ; તથા લોહું બહાર થયું
હતું ; ખેતી કરવાનાં અને ઘર બાંધવાનાં હથ્યારો એનાં વખતમાં

બન્યાં હતાં, નદીઓ અને નેહરો ચાલુ થઈ હતી ; શેહેરો અને ઈમારતો વસ્યાં. માણસોને શેતાનનાં ફરેબથી દુર કીધાં હતાં, એણે ૪૦ વરસ રાજ્ય કર્યું હતું. એ એક પેગામ્બર તરીકે પણ ઓલખાઈ ગયો છે. “ જાવેદાને ખેરદ ” નામની કેતાબ એણે બનાવી હતી ; એને લોકો “ પેશદાદ ” કરી કેહેતાં હતાં.

Subs. The King Hoshang; the first command—sense—wisdom—foresight. In his time fire was first made the altar; iron was discovered, and agricultural implements, instruments of house-building, and works of irrigation were invented; cities and houses were built and populated; people were kept back and relieved from the misleading and beguiling of the *Satân*. His reign lasted forty years. He was also distinguished a prophet. He edited the popular work “*Jâvedân-i-Kherad*.” He was also called “*Peshdâd*,” by the people.

હોશ-હન્દ, hôsh-hand. વિ० સાવધ, સાહુચેત, હુશ્યારી વાલું ; ક્રિ० સાવધ રેહે છે. Adj. Sensible, conscious, cautious, vigilant, advertent. V. Is cautious.

ઉશહન, ushhan. નાં એક ફરેસ્તો છે કે જે શરોશ ઈઝદની નજદીકમાં ચાલે છે. ઘેરનાં ધણીની નેગહેબાંની કરે છે. Subs. Name of an Angel who is closely connected with the Angel Sarosh Yazad—and keeps regard to the head of a family.

ઓશાન, ôshân. એ ૧૫૦૦ “ અવશાન ” નો બીજો આકાર છે ; સર્વં તેઓ. This is another form of ૧૫૦૦ = Avshân. Pron. They.

૧૪૫૫ ખનશાન, khanshân. વિં મુબારક, બાગ્યશાલી, નસીબવંત. Adj. Blessed, propitious, fortunate, lucky.

૭-૭૧૪૫ હોશહેન-ગાસ, hôshhen-gâs. See ૧૪૫૫ } hôsh-
૧૪૫૫ } hen.

૧૪૫૫ } દુશ-ખોદા, dush-khôdâ. નાં જુરો પાદશાહ—
૧૪૫૫ } રાજ. Subs. A wicked king.

૭૧૪૫ ઓશ-ઓમંદ, ôsh-ômand. વિં મોતમંદ, મરવા લાયક. Adj. Mortal.

૭-૭૧૪૫ ઓશ-ઓમંદી, ôsh-ômandî. See ૭૧૪૫
ôsh-ômand.

૧૪૫૫ હોશનર, hôshnar. નાં કયાની તોલાનાં એક શખ્સનું નામ છે. Subs. The name of a person of the *Kayânian* dynasty. Av. 𐬔𐬀𐬎𐬎𐬀

૧૪૫૫ અન્દેહાક, andêhâk. નાં ખરાબ કરનારી વસ્તુ, નુકસાન પોહવાડનારી—ગેરફાયદો કરનારી ચીજ. Subs. A ruinous—destructive—harmful—disadvantageous thing.

૧૪૫૫ } હુ-દાહક, hû-dâhak. નાં નેકી—જુબી—બલાઈ
૧-૫૫ } આપનાર. Subs. A bestower of virtue—goodness—kindness.

૧૪૧૪૫ હુ-દાહકાન, hû-dâhkân. જુવો ૧૪૫૫ = હુ-દાહક. See ૧૪૫૫ = hû-dâhak.

૭-૭૧૪૫ } હુ-દહાકી, hû-dahâkî. વિં નેક પેદાકરનારું,
૭-૫૫ } નેકી આપનારું. Adj. Productive—creative of—bestowing good or virtue.

૧૧૭-૨૭૭ } અન્દાખ્તન, andâkhtan. ક્રિ० સાખીત—મુકરર
 ૧૧૭-૨૭૭ } —ચોકસ—પુરવાર કરવું; ટોલ—પ્રમાણ—વજન
 —અંદાજે કરવો; ઘોડી દેવું, તરક કરવું; સહમજવું; વિચાર
 —ધારણા—મનસુખો કરવો; હુમલો કરવો, કાવવું. V. To
 prove, confirm; to weigh, measure, estimate,
 to quit, avoid; to understand, consider, intend;
 to attack, to succeed.

૧૧૭-૨૭૭ અન્દાશ્તન, an-dâshtan. ક્રિ० નહીં રાખવું, તજ-
 દેવું, તમામ કરવું. V. Not to keep—to abandon
 —forsake.

૧૧૭-૨૭૭ } અન્દાશ્તન, andâshtan. ક્રિ० ગણવું, મોજની
 ૧૧૭-૨૭૭ } કરવી, ગણત્રી કરવી. V. To count, cal-
 culate, reckon.

૧૧૭-૨૭૭ અન્દેશીદન, andêshîdan. See ૧૧૭-૨૭૭ } andâ-
 ૧૧૭-૨૭૭ } khtan.

૧૧૭-૨૭૭ અન્દાશ્તન, a-vashâdan. ક્રિ० ખોલવું—અહેર નહીં
 રાખવું, છુપવું કરવું, છુપાવવું, આનગી રાખવું, ધાંડી રાખવું,
 ઉઘાડવું નહીં. V. Not to disclose—publish—to
 keep secret—concealed—covered.

૧૧૭-૨૭૭ હુન્દાદન, hu-dâdan. ક્રિ० સારું—નેક આપવું—
 કરવું. V. To give or do good.

૧૧૭-૨૭૭ અન્દાખ્તન-સજક, andâkhtan-sazâk. વિ०
 આપવા લાયક, બક્ષવા યોગ્ય. Adj. Fit for giving—
 bestowing.

૧૧૭-૨૭૭ હુન્દાદન-સજક, hû-dâdan-sazâk. વિ० સારી
 ભેટ—સોગાત લાયક, સારી રીતે આપવા યોગ્ય. Adj. Fit
 —or qualified for a good present—grant.

૧૯૫૦ } અન્દાખતે, andâkhte. ૧૯૫૦ = અન્દાખતનનો
 ૧૯૫૦ } ભૂં કું Past part. Of ૧૯૫૦ andâkht-
 tan.

૧૯૫૦ } ૧૯૫૦ અન્દાખત-લા-શાયદ, andâkht-lâ-shâyad.
 (Phrase). નાખવું લાયક નહીં, વિચારવા યોગ્ય નથી, ધ્યાન
 આપવું નહીં એઈએ, નખાશે—ફેંકાશે નહીં—Not fit to be
 thrown; not worth consideration; must not be
 considered; will not be thrown.

૧૯૫૦ ઓશાલ, ôshâl. નાં તલાવ, સરોવર, મોટો કુવો.
 Subs. A tank, lake, pond.

૧૯૫૦ અન-બેહરે, an-beharê. વિં ભાગ—હીસ્સા—નક્સીબ
 વગરનું. Adj. Having no share—luck—fortune.

૧૯૫૦ હુ-બેહર, hu-behar. વિં નેક કાયદો—હીસ્સો—
 બદલો મેલવનાર, ભાગ્યશાલી, નક્સીબવંત. Adj. Acquir-
 ing good benefit—share—return; fortunate—
 lucky.

૧૯૫૦ } અન્ગારીનેશન, અંગારીનશન, angârînêshna,
 ૧૯૫૦ } angârinashna. See ૧૯૫૦ angâ-
 ૧૯૫૦ } rashna.

૧૯૫૦ અન્ગારશન, angârashna. નાં ભાવં વિચાર ક-
 રવો તે, ગાલવું, નીગારવું. Subs. Abst. Act of think-
 ing; to sift.

૧૯૫૦ } ઓશારીનશન, ઓશારશન, ôshârînashna,
 ૧૯૫૦ } ôshârashna. See ૧૯૫૦ angârash-
 ૧૯૫૦ } na.
 ૧૯૫૦ }

૭-૭-૭ ઓશે, ôshê. નાં અક્કલ, હોશ; યાદદારત, સ્મરણ-શક્તિ, કુદરત. Subs. Sense, wisdom, understanding, retentiveness of memory, nature.

૭-૭-૭ અંદાઝ, andâz. કિં આજ્ઞાં તું નાંખ—વિચાર કર. V. imper. Throw away, consider.

૭-૭-૭ } ખુશ્ક, khushk. વિં સુકકું, બીનાસ—લીલોતરી વગ-
૭-૭-૭ } રતું. Adj. Dry, without moisture—ver-
dure. Comp. ૭-૭-૭ = Av. ૭-૭-૭ = Sans. शुष्क.
Per. خشک

૭-૭-૭ ખોજાં, khojâê. નાં નકશ, ચીતાર, ચીત્ર. Subs. A picture, drawing, plan.

૭-૭-૭ અ-વદાઈ, અ-વેહી, a-vadâî, a-vêhî. નાં ભુંડાઈ, બીગાડો, અંતસ. Subs. Wickedness, corruption, disagreement, misunderstanding.

૭-૭-૭ ખુજાઈ, khujâî. જુવો ૭-૭-૭ = ખોજાં. See ૭-૭-૭ khôjâe.

૭-૭-૭ ખુશી, khûshi. નાં મોજ, મજહા, ગમત, ખુશહાલી. Subs. Pleasure, mirth, merriment, amusement, happiness.

૭-૭-૭ હોશી, hôshî. વિં મોતમંદ, નાશકારક, કના થનાઈ; નાં હુશ્યારી, ખબર મેળવવી, અક્કલ, બુદ્ધી. Adj. Mortal, destructive, ruinous. Subs. Activity, intelligence, inquisitiveness, sense, intellect.

૧૭-૭-૭-૭ હુ-અક્ષશ, hu-bakhshashna. નાં સારી ભેટ, સોગાત, બક્ષેસ, ધર્મદાન. Subs. A good present, grant, gift, charity.

૧૭-૭-૭-૭ હોશ-દાશ્તાર, hôsh-dâshtâr. નાં એક પાહ-

હનું નામ છે ; અકલ—ચાલાકી—શક્તિ—હુશ્યારી—જુદી રાખનાર. વિ० મોહોતમંદ. Subs. Name of a mountain ; one who possesses sense—activity—power—cleverness—intellect. Adj. Mortal.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ હોશ-દાશ્તાર-તર, hōsh-dâsh-târ-tar. વિ० ઘણાંજ ચાલાક—હુશ્યાર. Adj. Most active, intelligent.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ અન્દીહેદ, andîhêd. ક્રિ० નાશ—નુકસાન—બગાડ—ખરાબી કરેછે. V. Does destroy—spoil—damage—detriment.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ અન્દીશીદન, andîshîdan. ક્રિ० ફીકર—ચીન્તા ધાસ્તી રાખવી ; વિચાર કરવો. V. To entertain fear—anxiety—dread—awe ; to think—consider.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ } અન-દેહશન, andêhashna. નાં નાજુદી, નેસ્તી ;
જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ } જુરાથી સંબાલવું, લેઆનત ; ગીબત, નીન્દા, બદગોઈ, પીઠ પછવાડે જુડું બોલવું ; જોરથી પકડવું—લેવું. Subs. State of annihilation ; utter destruction ; to be careful or refrain from wicked ; imprecation ; disgrace ; evil-speaking ; backbiting ; detraction ; scandal ; to hold fast ; to take forcibly.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ ખુશશન, khushashna. વિ० ડરામણું, કદ રૂપું, બચકાર, બીહાંમણું, ધાસ્તી ઉપજવનારું. નાં ધા, જખમ. Adj. Frightful, dreadful, fearful, terrible. Subs. A wound, cut.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ } ખોદાયાન, khôdâyân. નાં સરદારો, ધણીઓ,
જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ } પાદશાહાઓ, રાજાઓ. Subs. Plur. Chiefs, masters, rulers, lords, kings.

જુલિયન-સંવત્ ૧૯૦૩ હુ-દક્ષશે, hû-dakhshê. વિ० સારી ઉત્તમ નીશાણી-

વાહું; ટેવ—ગુણ—આદત વાહું. Adj. Possessing good nature—quality—habit.

૧૪૭૩ હુ-દહીઆ, hû-dahîhân. નાં સ્વદેશીઓ. Subs. Plur. Natives; residents of their own country.

૧૪૭૩ હુ-દેહશના, hu-dêhêshna. નાં નેક—સારી પેદાયશ, મીનોને લગતી પેદાયશ. Subs. Good—virtuous—creation.

૧૪૭૩ હુ-જહશના-ઓમન્દ, hu-jahashna-omand. વિં સારી આદત—ટેવ—ગુણ—અવાસ રાખનાર. Adj. Possessing good—virtuous habit—nature.

૧૪૭૩ અન-દેહશની, an-dehashni. કિં નહીં આપવું. V. Not to give, to withhold.

૧૪૭૩ ખુશ્કાની, khushkânî. નાં દુકાલ, તરશ્યાપણું. Subs. Scarcity, famine.

૧૪૭૩ હુ-જેહશના, hû-jehashna. નાં સારો અવાસ; ગુણ; આદત; ટેવ; ખુશી. Subs. A good nature—habit—virtue.

૧૪૭૩ હોશબાન, hôshbân. નાં બામદાદ, પરોઢયું, પોહોર ફાટવાનો વખત. સહવારનાં ઝઝકલાંનો વખત. Subs. Dawn, day-break.

૧૪૭૩ હોશશના, hoshashna. કિં જાણવું, સહમજવું, જ્ઞાન-મેળવવું. V. To know, understand, acquire knowledge.

૧૪૭૩ અન્દેશે, andêshê. નાં શક, વિચાર, અંદેશો. Subs. Doubt, thought, notion, apprehension.

૧૪૭૩ હુ-દાક્ષશે, hu-dakhshê. નાં સારી નીશાની—ચીન્હ. Subs. A good sign—symptom.

૧૭૭-૭૭ હુ-દાક, hu-dâk. નાં જવામ; નેકી—ખુબી આપ-
નાર—કરનાર. Subs. *The Jivâm.* One who
does good—virtuous deeds.

૧૭૭-૭૭ હોશે-અવઝાર, hôshê-avzâr. નાં અકલનું
હથાર, એજમતી હોશ—અકલ. Subs. Intuition or
skilful means—expedient; powerful (virtuous-
ly) intellect—sense.

૧૭૭-૭૭ અન્ગાશ્તન, angâshtan. કિં ચિતરવું; અણવું,
માણમ કરવું, જુજવું, શુમાર કરવો, ધારવું. V. To draw;
to know, understand, to declare, to feel, to
conjecture, think, presume.

૧૭૭-૭૭ અન્દાશ્તન, અન-દાશ્તન, andâshtan, an-dâshtan.
કિં ગણવું; નહીં રાખવું. V. To count, calculate;
not to keep, to exclude.

૧૭૭-૭૭ અમ્બાશ્તન, ambashtan. કિં ભરવું, પુરકરવું.
V. To fill, to render complete.

૧૭૭-૭૭ હોશ-આમ, hôsh-bâm. See ૧૭૭-૭૭ hôshbân.

૧૭૭-૭૭ હોશદાર, hôshdâr. વિં મોહોતમેદ; હોશ રાખનાર.
Adj. Mortal; sensible, intelligent.

૧૭૭-૭૭ હુશ્યાર, hushyâr. નાં ખોદાતાલાના નામોમાંનું એક
નામ; એક માનસનું નામ. વિં હુશ્યાર, ચાલાક, ચંચલ.
Subs. One of the names of God; the name of
a man. Adj. Clever, smart, active.

૧૭૭-૭૭ હોશ-દારીહા, હુશ્યારીહા, hôsh-dârihâ, hûshyâ-
rihâ. કિં અં ચંચલાઈ—હુશીઆરીથી—ચાલાકીથી.
Adv. Cleverly, sensibly, actively, intelligently.

૧૭૭-૭૭ ઓશસ, ôshas. નાં પૂર્વ—ઉગમન દીશા, સુરજ ઉગ-

વાની જગા. Subs. The east, the region where the sun rises. Av. *જાન્યારી*

અ-જાન્યારી, hoshî. વિ. મોહોત—નાશવાણું, ક્ષણભંગુર ; દોષજની. Adj. Fatal—destructive—infernal.

અ-જાન્યારી અન્દાએશ, andâêsh. ના. છોએ, યુનો. Subs. Lime, mortar.

અન્દાએશને, andêhashnê. વિ. નહીં આપવું ; પેદા-યશ વિનાવું. Adj. Not yielding ; unproductive ; unfruitful.

અજોશેશના, khosheshna. વિ. ડરામણું, ભયંકાર. અવસતાના *જાન્યારી* ને લગતો. Adj. Frightful, dreadful. = Av. *જાન્યારી*

અન્બાસાન, અન્બાજશના, anbâsân, anbâjashna. ના. લડાઈ, ઝંગ, યુદ્ધ, મારામારી. Subs. Battle, warfare, conflict, quarrel.

અન્દેહીગાન, andehigân. ના. સંબંધ ધરાવનારા. Subs. Plr. (Persons) connected with—related to.

અશશને, khashashne. ક્રિ. જાન્યારી કરવું, બિહવાડાવવું. V. To wound ; to frighten.

અન્દાએશગર, andâeshgar. ના. કરીઓ, દેવાલ ઘુંટનાર. Subs. A brick-layer.

જાન્યારી } અન્બાજેશના, anbâjêshna. ના. બાપ્પા—સાથી
જાન્યારી } પણું, શરકત ; ક્રિ. ભરવું. Subs. Partnership, companionship. V. To fill up.

અન્બાસશના, anbâsashna. ના. અધીતપણું,

નાચારી. Subs. Unbecomingness ; indigence ; inexpediency.

અન્યાસીનદ, અન્યાસન્દ, anbâsînad, anbâsand. ક્રિ० પેહેરણ પેહેરે, પોશાક કરે, કપડું—વસ્ત્ર આંગપર મુકે—ઢાંકે. V. May put on shirt, may dress, may cover body with clothes.

અન્યાસીદે, anbâsîdê. અન્યાસીદનનો ભૂં કૃ०
નાં અનાજનો જથો—ઢગલો. Past Part.
Of *anbâsîdan*. Subs. A heap or mass of corn.

હોશ-જસ્તે, hôsh-jastê. ભૂં કૃ० મોહોત પમિલું, યુજરેલું, મરણ પમિલું. Past Part. Dead, departed (from this world), deceased.

અન્દાક્ષીદન, andakhshîdan. ક્રિ० હીમાયત—તરફેણ કરવી ; કોઈની તરફથી તકરાર કરવી ; પોસ્તી—પનાહ—મદદ કરવી, પક્ષ ખેંચવી. V. To advocate one's cause, to speak or argue on one's behalf ; to be on one's part, to help ; to take one's part.

અન્યાસીદન, anbâsîdan. ક્રિ० ભરવું, પાંખવું. V. To complete ; to obtain ; to acquire.

હુબાસીમ, hubâsîm. નાં દાંત. Subs. Teeth.

ખુશીનેદ, khushîned. ક્રિ० સુકકું થાય. V. May become dry—parched.

અન્દેશચ, andêshach. નાં શક, વિચાર, અંદેશો. Subs. Doubt, thought, apprehension.

અવ્યાસપ, avyâsp. વિ० ઘણું, બહુ, અતીશય, બીશયાર. Adj. Much, many, abundant, immense, enough.

ઝઝઝ ઓઝ-દેઝ, ôzh-dêzh. નાં ઓઝદેઝર નામના એક કીલ્લાનું નામ છે. Subs. Name of a fort called the *Ojdejár*.

ઝઝઝ ઓઝ-દેવ, ôzh-dêv. નાં પુતળું, સુરતી. Subs. Idol, image, statue.

ઝઝઝ ગોશસ્પ. gôshasp. નાં કુદનાર, છલંગ મારનાર. Subs. One who leaps—jumps.

ઝઝઝ અન્બાસ્ત, anbâst. નાં હથિયાર. ભૂં કું ધોએણું, સ્વરછ કીધેણું. Subs. A weapon; instrument. Past Part. Washed, cleaned.

ઝઝઝ ઠોશસ્તરૂન, hôshastarun. Av. ઠોશસ્તરૂ; see
ઝઝઝ ઠોશસ, ôshas.

ઝઝઝ આને-આઈન, ânê-âin. કિં અં એકવખતે, એકવાર, એક વખત ઉપર. Adv. Once, at one time, on one occasion.

ઝઝઝ અન્દેશીનદ, andeshinad. કિં વિચાર—અંદેશો
ઝઝઝ —કયાસ કરે; ધારણા—મતલબ રાખે. V. May think—apprehend; may intend—think of.

ઝઝઝ હોશીનદ, hôshinad. કિં સુકાય, કરમાય, સુકું થાય; અકકલમંદ—બુદ્ધિવાન થાય. V. May become dry; may become intelligent; sagacious.

ઝઝઝ હોશેંગ, હોશંગ, hosheng, hoshang. નાં હોશંગ પાદશાહનું નામ. Subs. The King *Hoshang*.

See ઝઝઝ
ઝઝઝ } hôshang.
ઝઝઝ

અવશીનશન, avshinashna. નાં ભાવં ઘટવું,
 ઓછું—કમી થવું; નાશ પામવું, ખરાબ થવું.
 Abst. Subs. To decrease; to be reduced; to
 be destroyed—ruined.

ખોશીનીદાર, khôshínîdâr. નાં સુકું કરનાર,
 સુકવનાર. Subs. One who dries.

હુશીનીદન, હુશીનીદન, hushínîdan; khushî-
 nîdan. કિં સુકું થવું, સુકાર્થનવું, કરમાવું. V. To
 become dry—parched. Comp. Av. Rt. છુજ =
 Sans. शुष् = Per. خشیدن

અન્દાઈનન્દ, અન્દાખ્તન, andâinand, andâkhtan.
 કિં નાખે, નાખવું. V. May throw, to
 throw.

હોએ-અંગોશ્ત, hôê-angôsht. નાં ડાબી આંગળી.
 Subs. Left finger.

હુ-દેહી, hu-dêhî. કિં ભાવં માન—આખર આપવી.
 V. To respect, to give honour.

અન્દાઈચે, અન્દરચે, andâichê, andarachê. નાં
 અંદેશો, ફીકર, ચીન્તા, ધાસ્તી, બીહીક. Subs.
 Anxiety, fear, fright.

હુશેદ, હોશેદ, hushêd, hôshed. નાં હુશ્યારી, ચા-
 લાકી, ચંચલાઈ, સાવધપણું. કિં હુશ્યારી—ચાલાકી રાખે,
 અક્કલમંદ થાય. Subs. Cleverness, intelligence,
 activity, advertence, consciousness. V. May
 be mindful—may keep sense—activity.

૧૧૯૭-૭૫૫ } અન્દેશીદન, andêshîdan. કિં ક્રીકર—ધાસ્તી—
૧૧૯૭-૭૫૫ } ચીંતા કરવી. V. To fear, to apprehend.

૧૧૯૭-૭૫૫ અંગાઈદન, angâidan. કિં યાદ રાખવું, મનમાં
ધરવું, સ્મરણ કરવું, સાંભરવું. V. To remember, to
keep in mind, to recall to memory.

૧૧૯૭-૭૫૫ ખુશીદન, khushîdan. કિં સુકવવું. V. To dry,
parch.

૧૧૯૭-૭૫૫ અન્ગાઈદે, angâidê. ૧૧૯૭ નો ભૂં કૃં Past
Part. of ૧૧૯૭

૧૧૯૭-૭૫૫ } અન-દેહીદે, an-dêhîdê. ભૂં કૃં નહીં આપેલું—
૧૧૯૭-૭૫૫ } બક્ષેશ કીધેલું—માફ કીધેલું. Past Part. Not
given—granted—pardoned.

૧૧૯૭-૭૫૫ } હુ-દાએતે, હુ-દેહીદે, hu-dâêtê, hu-dêhidê. ભૂં
૧૧૯૭-૭૫૫ } કૃં નેક—સાફ આપેલું, બક્ષેશ કીધેલું, માફ કીધેલું.
Past Part. Well given, granted, pardoned.

૧૧૯૭-૭૫૫ હુશેદર, hushêdar. નાં એક શબ્દનું નામ છે, કે જે
હવે પછી પેદા થનાર છે; એ “હોશેદર-ખામી” ને નામેખી
ઓલખાય છે. જેમ પેગમ્બર સાહેબ અશો જરથુસ્તે ખોદાતા-
લાની દરગાહથી દીન લાવી આ દુન્યામાં મોજેજ દેખાડીને અને
વીધ્વાંનો સાથે તકરાર કરીને પોતાની દીન કબુલ કરાવી હતી,
તેજ મુઆફક એ પણ દીન લાવી શાહ વરખવંદનાં વખતમાં
મોજેજ દેખાડાવીને લોકોને દીન કબુલ કરાવશે અને લોકોને
ખોદાઈ માર્ગ ઉપર બેગુમાન કરશે. જરથોસ્તીઓ એને
“હોશેદર જરથોસ્તાન” ને નામે ઓલખે છે, કારણ કે એનું
પેદાથવું જરથોસ્ત સાહેબનાં પુનથી છે. જરથોસ્તી ધરમ
પુસ્તકોમાં લખે છે કે, એના બીજા બે ભાઈ હોશેદર-માહા અને
શોશીઓશ બી કેઆમતની વખતે પેદા થઈ પેગમ્બરી

કરશે. Subs. Name of a person, who, it is said, will be born hereafter; he is also known by the name of “*Hoshedar-Bâmi*.” It is said that in the reign of Shah Varjâvand he will by the exhibition of miracles make people believe in the good faith and make them undoubtful on the path of Heaven, as Zoraster did by miraculous proofs and discussions with philosophers of his times. Zorastrians know him by the name of *Hoshedar Zarthostân*, for his birth will be after Zoraster’s origin. It is mentioned in the books of the Zoroastrian Faith that he (*Hoshedar-Bâmi*) with his two brothers, *Hoshedar-Mâhâ* and *Soshios*, will be born in, the day of judgment, and become prophets.

જોશીદાર-અન, hôshêdarân. See જોશીદાર હુશેદર hushedar.

જોશીદાર-માહ, જોશીદાર-માહાન, hôshîdar-mâh,
જોશીદાર-માહાન, hôshîdar-mâhân. નાં બિચ્ચમાં થનાર
એક પેગમ્બરનું નામ. See જોશીદાર hushêdar.

જાન

જાન-દાન, an-dân. વિં અનધડ, બેસહમજ, બેવકુફ,
જાન-દાન, કમ અકકલ, પશ્ચમ બુદ્ધીઓ, નાવાકેફ, ગમાર.
Adj. Ignorant, unintelligent, foolish, childish, idiotic, afterwise, insensate.

જાન-બાન, an-bân. વિં નેગાહ—ધ્યાન નહીં રાખનાર;

સંબાલ—મહાકેજત નહીં કરનારું. Adj. Inadvertent, careless, inattentive, unmindful.

૧૦૪ ઓશુન, oshun. સર્વેં તેઓ. Pron. They. એ ૧૦૦૭ નો ટુંકો આકાર છે. This is contracted form of ૧૦૦૭

૧૦૪ હુ-દાન, hu-dân. વિં સારું જણનારા, દહાપણવાલા, જ્ઞાની, ખબરદાર, ચાલાક, હુશ્યાર, ચંચલ. Adj. Wise, intelligent, mindful, active, clever, sharp.

૧૦૪ હુ-બાન, hû-bân. નાં નેક—બલો—સારો ધણી—સાહેબ—સેઠ. Subs. A virtuous—good master—lord.

૧૦૪ હોશને hoshnê. નાં અકકલ, યુદ્ધી. Subs. Sense, wisdom.

૧૦૪ અન-શનાસ, an-shanâs. વિં અજણ્યું, નાવાકેદ, બેખબર. Adj. Unfamiliar with, unacquainted, inexperienced, unlearned.

૧૦૪ હુ-શનાએશન, hu-shanâêshna. નાં બાવં નેક—સારી વખાણ—તારીફ—સ્તુતી. Abst. Subs. Good praise—commendation.

૧૦૪ } અન-શનાએશનગી, અન-શનાશી. an-shanâ-
 ૧૦૪ } êshnagî, an-shanâshi. જુઓ ૧૦૪ =
 અન-શનાસ. See ૧૦૪ = an-shanâs.

૧૦૪ હુ-શનાસગીહા, hu-shanâsgrîhâ. કિં અં સારી રીતે જણવાએ—ખીછાણવાએ; દહાપણ બરેલી રીતે; જ્ઞાનપણથી. Adv. By good acquaintance, familiarity; in a wise manner; intelligently.

૧૦૪ અન-શનાસકતુમ, an-shanâshaktum. વિં

તદન પીછાણ—ઓલખ વગરનું, અતીશય નાવાકેક—મૂઠ
—મૂર્ખ—નાદાન—અપઠ. Adj. Most unfamiliar—
utterly ignorant—foolish—dull.

ગામ્ ૧૫૦૫ અન-દાનાક, an-dânâk. જુઓ ૧૫૦૫ = અન-દાન. See
૧૫૦૫ = an-dan.

ગામ્ ૧૫૦૫ હુ-દાનાક, hu-dânâk. જુઓ—૧૫૦૫ = હુ-દાન. See
૧૫૦૫ = hu-dân.

ગામ્ ૧૫૦૫ હોશ્વારદન, hôshvârdan. ક્રિ० બોલવું, કેહવું. V.
To speak—say.

ગામ્ ૧૫૦૫ હુ-બંદ, hu-band. વિ० સારા દેખાવનું, ખુબસુરત,
શોહાંમનું, નેક નમુનાદાર. Adj. Sightly, beautiful,
handsome, graceful.

ગામ્ ૧૫૦૫ અંબાની, anbânî. ક્રિ० શકવું, શકત. V. To be
able.

ગામ્ ૧૫૦૫ અન-બીન, an-bîn. વિ० આંધળું, અંજણું, અંદીઠ.
Adj. Blind, unaware, invisible.

ગામ્ ૧૫૦૫ હુ-બાન, hu-bân. ના० સારાં માણસો. Subs. Good
men.

ગામ્ ૧૫૦૫ હુબાને-હુબાન, hubâne-hubân. ના० લોકો.
Subs. People—individuals.

ગામ્ ૧૫૦૫ હોશ્નુવાર, hôshnuvâr. વિ० ખુશનુમા ચેહેરો રાખ-
નાર, ખુબ સુરતીના ચેહેરાવાલો, રાજ રેહનાર, ખુશહાલીવાલો.
Adj. Of beautiful—pleasant face or appear-
ance; cheerful, rejoicing.

ગામ્ ૧૫૦૫ } ખુશનુદ, khushnud. ના० સંતોશ, રાજ, ખુશી, મરજ,
ગામ્ ૧૫૦૫ } ઈચ્છા, ખાહેશ. ભુ० ક્રિ० ખુશી—ખુશહાલ થયવું.

Subs. Content, pleasure, desire, inclination.

Past Part. Pleased—satisfied. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 —

Per. خوشنود

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 હુશનુક, હોશનુક, hushnuk, hoshnuk. નાં ચુંઠણ.

Subs. The knee.

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 ખુશનુદી, khushnûdî. જુવો 𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 = ખુશનુદ; See 𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 = khushnûd.

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 હોશોમંદ, hōshōmand. વિં મોતમંદ, મરણને થોમ્ય.

Adj. Mortal.

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 } ઓશ-નર, હોશનવર, ōsh-nar, hōshnavar. નાં

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 } એક માણસનું નામ છે કે જે ઘણો જ્ઞાની, દાનાવ, અને અકકલમંદ હતો, એને “હોશવર” કરી કહે છે. Comp. Subs.

Name of a man who was remarkable for his high intellect and wisdom. He was also known by the name of “*Hoshvar*.” Av. 𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 ખુશનવર, khushnavar. વિં ખુશહાલ, રાજ, સંતોશ.

Adj. Merry, happy, content.

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 અવે-હંગી, avê-hangî. વિં સરચાર્થથી વેગલું, અસત્ય, જુઠું. Adj. Far from being true, uncourtly, false.

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 } અનશોતા, anshôtâ. નાં આદમી, પુરુષ, મરદ, નર,

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 } માનવી. વિં હુઅદાયક, ભયંકાર. Subs. Man, male, human being. Adj. Harmful, frightful, fearful.

𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 અ-શોતાઆંન, anshôtâân. જુવો. 𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 = અન-શોતા See 𐬵𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 = anshôta. (Plural).

અનશોતાઆની, અનસુતાચ, anshôtâânî, an-
shutâcha. વિં માણસોને લગતું Adj.
Pertaining to man ; human.

અનશોતાગીહા, anshôtâgîhâ. નાં એક ઘાંસનું
નામ છે કે જે આદમીના રૂપ—શીકલ—શખીનાં જેવું થાયછે,
અને તે ચીન દેશમાં ઉગેછે. Subs. A kind of grass
having the form of a human being, and which
grows in China.

અનશોતાક, anshôtâk. નાં આંખની કીકી—પુતલી
Subs. The pupil of the eye.

અનશોતાક-અયુમન, anshôtâk-ayuman. જીવો
અનશોતાક. See અનશોતાક = anshôtâk.

અનબેબુદી, an-bêbûdi. નાં એક ખુરી આદત—
ટેવ. Subs. A bad habit.

અવશોવશની, a-vashôvashnî. નાં ભાવં અ-
રાખ નહીં કરવું, હાંની—નુકસાન—ઈજા નહીં પોહોચાડવી.
Abst. Subs. Not to spoil or do harm—injury.

હોશોમંદ, hôshômand. જીવો હોશોમંદ.
See હોશોમંદ = hôshômand

હુ-શોમરશન, hu-shômarashna. નાં ભાવં
સારી રીતે ગણતરી—સુમાર—હીસાબ કરવો તે.
Abst. Subs. To calculate well ; to estimate pro-
perly.

અન્દાક, andâk. નાં સેવટ, છેડો, પરીણામ. કિં અં
ન્યાંસુધી. Subs. End, result. Adv. Until, un-
less.

૧-૭૫ અનીઆક, aniâk. કિં અં બીજું કાંઈ, સીવાય, બીજું.

Adv. Second, next, besides. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Paz.

𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. अन्य.

૧-૭૫ અનોશે, anoshê. વિં અમર્ગ, અમર્ત્ય, નહીં નાશ પામનારૂં, વગર મોહોત—દુઃખવાલું, બેહૃશતી. Adj. Immortal, deathless, heavenly.

૧-૭૫ અવબાક, avbâk. નાં સીકારસ, બલામન, કોઈને વાસ્તે સારી આતરદારી આપવી. Subs. Commendation, praise, recommendation; to certify in one's behalf.

૧-૭૫ ઓશે, oshê. નાં મોત, દુઃખ, ઈજા, પીડા. Subs. Death, harm, injury.

૧-૭૫ ખુશક, હુશક, khushk, hushk. વિં સુકકું, હલકું, કંગાલ, કોરકું, બીનાશ—તરો તાજગી વગરનું. નાં યુકાશ, હુકાલ. Adj. Dry, light, mean, parched, free from moisture—verdure. Subs. Dryness, scarcity. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. = शुष्क. Per. خشک

૧-૭૫ ખુશે, ખુશેહ, khushê, khushêh. નાં ક-યા રાસી. Subs. The sign *Virgo*.

૧-૭૫ હુ-દાક, hu-dâk. નાં પેદાયશ; નેહી—સુખી—બલાઈ આપનાર, સુખ આપનારૂં. Subs. Creation; one who bestows virtue, goodness, kindness, happiness. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀

૧-૭૫ હુ-બાક, hu-bâk. નાં નેક રેવાજ આપનાર—કરનાર—બોલનાર—ચલાવનાર. One who establishes—observes or gives (makes current) a good usage or a virtuous practice.

૫૭-૫૫ ખુશકાવ, khushkâv. વિં તુંડ, મગરૂર. Adj.
Proud ; arrogant.

૧૪૭૫-૫૫ ખુશકાવશન, હોશકાવશન, khushkâvashna, hosh-
kâvashna. નાં ભાવં ઘુકાશ, દુકાલ. Subs. Dry-
ness, scarcity, famine.

૧૧૭૫-૫૫ ખુશકાવીદન, khushkâvîdan. કિં તાપડા કો-
ડવા, ચીડવું. V. To clap the hands ; to tease,
annoy.

૧૧૭૫-૫૫ અન-શકાફતન, an-shakâftan. કિં નહીં વજડું,
જનો આવાજ કાઢવો. V. Not to ring—beat—
sound ; to give out a sharp, shrill voice.

૧૧૭૫-૫૫ ખુશકાવતન, khushkâvtan. કિં તુંડીકરવી,
મગરૂરી, હેકાર કરવો. V. To be proud—arrogant.

૧૫૭-૫૫ હોશકાર, hôshkâr. નાં કોશેશ કરનાર ; તકરાર.
Subs. An endeavourer ; a discussion.

૧૫૭-૫૫ } હોશકારશન, hôshkârashna. કિં અબર આ-
૧૫૭-૫૫ } પવી ; જોવું. V. To give information ;
૧૫૭-૫૫ } to observe, to see.

૧૫૭-૫૫ ખુશકારશન, khushkârashna. કિં પોકારવું,
શોરકરવો ; રીમંન નહીં નાહવું. V. To bawl out, to
make noise ; not to take—omit the *Riman*
bath.

૧૫૭-૫૫ ખુશકાર્દ, khushkârd. વિં અબરદાર, વાકેફગાર,
જાણીવું. Adj. Conscious, mindful, aware.

૧૫૭-૫૫ હુશકાર્દ, hushkârd. નાં ધીક્કાર ; પોકાર, શોર.
Subs. Hate, despise ; noise, uproar, a loud cry.

૫૭-૫૫ અનોશકી, anôshkî. વિં ઈજ—મોત—દુઃખ વગરવું.

Adj. Uninjurious, harmless ; immortal ; without pain.

૧૭-૭૨ } ખુશકી, હુશકી, khushkî, hushkî. See ૧૭ =
૨૭-૭૨ } હુશક, hushk.

૧૭-૭૨ } હુદાકી, hu-dâkî. વિં નેક પેદાયશને લગતું ; નેક
૨૭-૭૨ } પેદા કીધેલું. Adj. Pertaining to good creation ; good-created.

૧૭-૭૨ હોશગી, hôshgî. નાં ખુબી ; દોસ્તી ; બલાર્થ, મિત્રાર્થ.
Subs. Virtue ; friendship ; goodness.

૧૭-૭૨-૭૨ ખુશકશાની, khushkashânî. નાં મગરૂરી,
અહંકાર. Subs. Pride, haughtiness, arrogance.

૧૭-૭૨-૭૨ હુદાક-સજી, hu-dâk-sajî. વિં નેક પેદાયશને
લાયકતું, સારી બનાવટને યોગ્ય. Adj. Fit or appropriate for the good creation.

૧૭-૭૨-૭૨ ખુશકીનેમ, હુશકીનેમ, khushkînem, hushkînem.
કિં ગર્ભવંતી—હમેલદાર—બચાવાલી થાઉં. V. I become pregnant—conceived—gravid.

૧૭-૭૨ હોશગીન, hôshgîn. વિં મોતમેદ, મરવા યોગ્ય. Adj.
Mortal.

૨૬-૭૨-૭૨ ખુશક-જમી, khushk-jamî. નાં કાંકડા, સુકકી
માતીની ચકકી—ધંડી. Subs. Pebbles ; a mill of dry clay.

૨૬-૭૨-૭૨-૭૨ ખુશક-જમીક-તુમ, khushk-jamîk-tûm. વિં
અતીશય સુકકી જમીનવાલું ; ઘણાજ સુકકા કાંકરા. Adj.
Superl. Belonging to an exceedingly dry place
—land ; very dry pebbles.

૨૭-૭૨-૭૨-૭૨ ખુશક-ગલુગીહા, khushka-galugîhâ. કિં અં

ગણું સુકાવાએ, તરસીહ—ધ્યાસું થવાએ. Adv. From thirst—draught.

૧૭-૭૫ અન-શક, an-shak. વિં જાંતી—શક—સુબેહ વગર. Adj. Without any doubt, suspicion.

૧૭-૭૫ અંદેશે, andêshê. નાં વિચાર, સોચના, ખ્યાલ. Subs. Thought, idea, consideration.

૧૭-૭૫ હુ-દેહ, hu-dêh. વિં ખુબીવંતું, બલાર્થ બર્થું. Adj. Good, virtuous.

૭૫૧૭-૭૫ અન-શકનાઈ, an-shaknâi. વિં કમકૌવત, નબળું, દુર્બલ, નાચાર; અધીરું, સંતોષી નહીં તે. Adj. Weak, feeble, helpless; impatient, insatiate.

૭૫૧૭-૭૫ હુ-શકનાઈ, hu-shaknâi. નાં સારી શક્તી—ટકાઉપણ—મજબુતી; સારી તકરાર; સારી સમજૂતી. Subs. Good strength, durability, firmness; a good discussion—understanding.

૧૭૫૧૭-૭૫ ખુશક-વા-તર, khushik-vâ-tar. જુવો. ૭૫૧૭૫ = ખુશકવાએ; see ૭૫૧૭૫ = khushik-vâe.

૧૭૫૧૭-૭૫ ખુશકીએ-તર, khushkîê-tar. વિં ઘણું સુકું—હલકું. Adj. Very dry—light.

૧૭૫૧૭-૭૫ હુ-શકનાતર, hû-shaknâtar. વિં વધારે પુષ્ટ, કૌવતમંદ. Adj. Stronger, more powerful, sound.

૧૭૫૧૭-૭૫ ખુશકવાર, khushkavâr. નાં સુકું—ઉઝડ—હલકું કરનાર. Subs. One who dries—makes barren—light.

૧૭૫૧૭-૭૫ હુશેવાર, hushevâr. નાં અકલ—ખુદીની મદદ કરનાર. વિં સાવધ, ચંચલ, ચાલાક. Subs. One who helps wisdom. Adj. Sensible, conscious, intelligent, active.

૫૩૧૧૫૩ ખુશ્ક-વેશ, khushk-vesh. નાં મોટો—ભયંકાર
દુકાલ. Subs. A great dreadful famine—scarcity.

૫૩૭૧૧૫૩ હુ-દાક-વસ્તા, hu-dāk-vastā. નાં પવીત્ર અ-
વસ્તા. Subs. The Holy—sacred Avesta.

૫૩૭૧૧૫૩ } ખુશ્કે-ગેતી, khushkê-gêti. નાં આએ દુ-ન્યાને.

૫૩૭૧૧૫૩ } લગતી જમીન. Subs. The earth.

૧૧૭-૫૩ અન-શેકન, an-shêkan. નાં નહીં ભાંજનાર—તોડ-
નાર. Sub. One who does not break—rend—
dissever.

૧૧૭-૫૩ અનોશ-ગુન, anôsh-grûn. વિં અમરગીનાં રંગવાણું ;
સુરખરૂહી રેહનારૂં. Adj. Of everlasting or immor-
tal bloom, of blooming complexion.

૧૧૭-૫૩ અનોશેહ, anoshêh. વિં ખુશ, ખુશહાલ. નાં દરા-
ખનો દારૂ, પાદશાહ શાહપુરનો કાકાનું નામ, નોજવાન પાદશાહ ;
દોઆ. Adj. Pleasant, cheerful. Subs. Wine ;
name of the uncle of King *Shahpur* ; a young
king—emperor ; a blessing.

૧૧૭-૫૩ ખુશ્ક-વન, khushk-van. નાં દુકાલને ટાલનાર, સુકાળ
કરનાર. Subs. One who averts famine—scar-
city ; one who makes plenty and cheapness.

૫૩૭૧૧૫૩ હોશકુનીહા, hôsh-kunîhâ. ક્કિં અં સહમજ
—વકુક—મેલવવાની રીતે. Adv. By way of acquir-
ing knowledge—understanding.

૫૩૭૧૧૫૩ ખુશ-કુનશની, khûsh-kunashnî. વિં ખુશી—
ખુશહાલી કરનાર ; રાજી રાખનારૂં. Adj. One who
makes cheerful—pleasant ; one who keeps
others willing and satisfied.

હુશકુનશની, hushkunashnī. ક્રિ० સુકાવતું. V.

To dry, to parch.

હુશકુફ, હુશકુફ, hushkufach, hushkuf. ના०

અગાશી, માર, છત્રહ. Subs. Terrace, balcony ; storey, the cave.

ખોશકોર, khôshkôr. ના० ક્યારો. Subs. A bed of garden planted with flowers ; a rice field surrounded by ridges.

હોશકોર, hoshkôr. ના० જંગલ, મેદાન, ખીઆખાન, વેરાન જગા. Subs. A forest or wood ; a plain meadow ; a wild or desolate land.

ખુશકર, khushkar. વિ० લાચાર, ગરીબ, ઈલાજ—ઉપાય—ચુકતી વગરનું. Adj. Helpless, poor, having no means—remedy.

હોશકર, hôshkar. જુવો હોશકોર = હોશકોર. See હોશકોર.

અન્બાઘ, anbâgh. ના० સોખ, કોઈની ખાયડી ઉપર બીજી ખાયડી આવે તે. Subs. A second wife ; this term is sometimes applied to a woman unlawfully kept during the life-time of one's married or legitimate wife.

અન્દાજ, andaj. ના० ઈરાદો, ધારણા, ક્યાસ, વિચાર, અંદેશો ; ટોલ, પરમાણ, અંદાજે ; આહેશ, મરજ, ઈચ્છા ; હુમલો—ગલબો કરનાર. Subs. Intention, object, intent, thought, apprehension ; weight, estimate ; desire, wish ; one who attacks, an aggressor.

છુજ અન્યાજ, anyâz. વિં હાજત વગરનો, મોહતાજ વગરનો, કાંઈબી ચીજની અવશ્યતાવાલો નહીં. Adj. Needless, not in want of anything.

જુજ અંદાચ, andâch. નાં ક્રીકર, અંદેશો, ધાસ્તી, દેહસત, બચ. Subs. Fear, apprehension, fright.

છુજ અન્બાજ, anbâz. નાં શરીક, બાચ્ચો ; સાચી ; રોશન કરનાર, સલગાવનાર. Subs. Companion, partner ; one who lights, kindles.

છુજ હુચાવ, hu-yâv. નાં સાફ પામનાર—મેલવનાર—હાંસલ કરનાર ; નફો કરનાર. Subs. One who benefits ; one who acquires good.

જુજ અંદાઝન, andâzân. કિં આઝાં દાખેલ કરજો, નાખજો ; નાં સેતારાઓ, ગ્રહો. V. Imper. Admit, throw. Subs. The stars, planets.

જુજ હોશતાવ, hōsh-tâv. કિં અં જલદી, તુરત, અબઘડી, સેતાબ. Adv. Quickly, at once.

જુજ અંગાચીહ, angâchîh. કિં અં જ્યાં જ્યાં, કે-હેબી ; હરેક કેકાંણે. Adv. Wherever, in whatever place ; in every place.

જુજ અંદાચેહ, અંદાજેહ, andâchêh, andâjeh. જુવો જુજ = અંદાચ. Sec જુજ = andâch.

જુજ હોશચશ, હોશ-ચ-શ, hōshchash, hōsh-cha-sh. નાં અકકલ. Subs. Sense.

જુજ અંદાજીહેદ, andâjihed. કિં ગણેજે, યુમાર—હીસાબ—ગણતરી કરેજે. V. He counts, estimates, calculates.

અન્દાઝશ્મી, andâzashmî. નાં વિચાર. ક્રિં
 સુકવું, રાખવું. વિં નચુનેદાર, મીસાલ, ઉપમા.
 Sub. Thought. V. To put—place
 —keep. Adj. Most handsome; worthy of
 imitation, exemplary.

હુ-યાવશ્મી, hu-yâvashmî. ક્રિં કીમત મેલવવી—
 પામવી. V. To obtain or acquire value.

અન્દાઝશ્મે, andâzashmê. નાં વિચાર, ધારણા,
 મરતબો. ક્રિં સરખાવવું, ધારણા પોંહ્યાડવી, પ્રમાણ કરવું;
 ફેકવું. Sub. A conjecture, an estimate, an opi-
 nion; dignity. V. To compare; to con-
 jecture; to measure, estimate; to throw.

હુ-યાવશ્મે, hû-yâvashmê. નાં સાઈં ધ્યાન આપ-
 નાર. Sub. One who gives good attention.

અન્દાઝનદ, andâzânad. ક્રિં તે નાખે. V. He
 may throw—pelt.

અન્દાઝેદ, andâzêd. શ્રુવો અન્દાજહેદ.
 See અન્દાજહેદ.

અન-યાવેદ, an-yâvêd. ક્રિં નહીં પામે—મેલવે. V.
 May not acquire—obtain.

અન્દાઝીદે, andâzîdê. ભૂં કું સંબંધ રાખેલું—રાખ-
 નાઈ. Past. Part. Connected—related to; one
 who keeps connection with.

અન્દાઝીદન, andâzîdan. શ્રુવો અન્દાજ-
 હેદ. See અન્દાજહેદ.

અન્દાઝંદ, andâzând. શ્રુવો અન્દાઝનદ.
 See અન્દાઝનદ.

કીંછુ } ખોદાવંદ, khôdâvand. નાં સાહેબ, ધણી, ખોદા-
કીંછુ } તાલાનાં નામોમાંનું એક નામ. Subs. Lord,
master ; one of the names of god.

૧૯૪૪ }
૧૯૪૪ } અંદાઝે, andâzê. જુવો ૧૯૪૪ = અંદાજદન. See
૧૯૪૪ } ૧૯૪૪ = andâzidan.
૧૯૪૪ }

૫૧૯૪૪ } હુ-ચાવગી, hu-yâvagi. નાં સારી આએપત—
૫૧૯૪૪ } બદલો—આવક—પેદાએશ—નફો. Subs. A
good income, reward, return, produce, profit.

૫૫૧૯૪૪ અન્દાઝગીહા, andâzagîhâ. કિં અં અંદાઝ
—મરતબા—દરજા પરમાંણે. નાં બાબતો, બાબો, વિષયો.
Adv. According to dignity—position. Subs.
Plur. Subjects, matter, objects.

૧૯૪૪ અન્દખત, andakht. કિં ભૂં નાંખ્યું, ફેક્યું. V.
Past. Threw.

૧૯૪૪ અન-દાદ, an-dâd. વિં કાયદા—પ્રમાણ—હદ—અંદાઝ
વગર ; બેદાદ, તરીક—કાયદાથી ઉલટું ; અનિતીવાણું. Adj.
Without any regulation—system, unlimited ;
careless ; contrary to rule ; immoral. Comp.
Av. ۱۹ + ۱۹ = Per. ۱۹

૧૯૪૪ આવીખત, âvîkht. કિં ભૂં લટક્યું, ટાંચ્યું. V. Past.
Hung, suspended.

૧૯૪૪ ઓશત, osht. નાં દીલની ગરમી ; તંદરોસ્તી, સુખા-
કારી ; જન, આત્મા, ગ્રાણ, જીવ, ચઢતીકલા, આબાદી.
Subs. The heat of the body, health, happiness ;
life, soul ; high intellect ; prosperity.

અંબાદ, anbâd. વિં પુર, બરેલું, પુખ્ત, સંપૂર્ણ. Adj.
Full, complete.

ખુન્દાદ, khundâd. નાં અમશાસ્પંદેમાંના પુરદાદ
અમશાસ્પંદનું નામ, જે પાણી ઉપર મવકકલ છે, જે દુન્યાની
આબાદી અને સુખ આપનાર છે. Subs. Name of one
of the Ameshâspenta (Arch-angels), the
Khordad. He is appointed to reign over water,
and to spread prosperity and happiness in this
corporeal world. Another form of ૧૦૪ = Khun-
dad. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. सर्वतापि. Per. خرداد

હુન્દાદ, hu-dâd. નાં નેકી—બલાઈ—સુખી આપનાર;
નેક પેદાયશ—મૃષ્ટી; શ્રેષ્ઠ—સ્વચ્છ ધર્મ—કાયદો. Subs.
One who does good ; good creation ; the good
religion—law.

હુન્બખ્ત, hu-bakht. વિં દૈવયોગી, ભાગ્યશાલી, નમ્ની-
બવંત, ભાગ્યવંત, બખ્તાવર, સારા સેતારા—દીવસનો; મ-
હાભાગ્ય. Adj. Fortunate, lucky, prosperous,
well-to-do.

હોશત, hosht. નાં એક પુરુષનું નામ છે. Subs.
The name of a man.

અન્બાતા, anbâtâ. નાં જથ્થો, સંગ્રહ, સમુદાય, પૂ-
ર્ણતા, પુષ્કળતા. Subs. Abst. Heap, collection,
completeness, immensity.

અન્બાતા, anbâtâ. નાં પથ્થરનું વાસણ. Subs.
An utensil made of stone.

ઓશ્તાન, oshtan. ભૂં કું ઉઠાવેલું, ઉભું કીધેલું.
Past Part. Raised.

સામંત્રીય } ઓશતાવ, oshtāv. ક્રિ० અ० ગુરત, જલદી, ઝડ-
જાલજાલ } પથી, સહય પ્રવૃત્ત, સજ્જ, સહસા, એકદમ. Adv.

Immediately, quickly, at once.

સામંત્રીય હુ-દાદ-આન, hu dād-ân. નાં દિર્ઘીવાન, નીતીવાન,
દયાનતદારો, પ્રતીષ્ઠા મેળવેલા પુરૂષો, માન—આખરવાલા, વિ-
વેકી મનુષ્યો, સજ્જનો, સદગ્રહસ્થો, સુઝ પુરૂષો. Subs.
Renowned—famous—moral—faithful—trust-
worthy—respectable persons.

સામંત્રીય } હુશ્તાન, હુશ્તાની, hushtân, hushtâni. નાં
સામંત્રીય } ઉલત, ઉજમ, આગુરતા, આદેશ. Subs.
અસામંત્રીય } Eagerness, ecstasy, anxiety, desire.

અસામંત્રીય અન-શતાની, an-shatâni. વિ० હાથમાં પકડી—
રાખી નહીં શકાય એવું. Adj. That cannot be held
or kept in hand—unretainable.

અસામંત્રીય ઓશ્તાની, oshtâni. નાં ઉઠાવનારે, માથેલેનારે,
અંગીકાર, પોતાના એખમે લેનારે. Subs. One who
undertakes on his own responsibility.

અસામંત્રીય અન-દાદાનીનીદે, an-dâdânînidê. વિ० અનીતી
વાળું, અમર્યાદ. Adj. Immoral, pert, violating due
deference.

અસામંત્રીય અન-શતાનીનીદે, an-shatânnînidê. ક્રિ० વિ०
નહીં પકડાયલું—છીનવી લેવાયલું. Part. Adj. Unde-
tected, unsnatched.

અસામંત્રીય હુ-દાદ-અન-દવીદે, hu-dâd-an-davidê. ક્રિ०
વિ० સારી નીતી ફેલાયા—પ્રસરયા વગરનું. Part. Adj.
Not diffused with morality.

હોસ્તાવીનીદે, hoshtâvînidê. ક્રિ० વિ० હલ્લત-
મંદ, આદેશમંદ, આતુર, અંતી, જ્ઞાસાવાલું. Part. Adj.
Eager, anxious, desirous.

હુદાદ-ઓમન્દ, hu-dâd-ômand. વિ० સારી
નીતી—તરીકા—રીતભાતવાલું ; સારા—વાજબી ઈનસાફ
—ન્યાય—ચુકાદાવાલું, સારા ધર્મ—મજબૂબ—કાયદાવાલું.
Adj. Of good ethics—rules—manners ; with
fair justice—judgment ; of good faith.

હુશતાન-મંદ, hushtân-mand. જુવો હોસ્તાવીનીદે. See હોસ્તાવીનીદે. =
hosh-tâvînidê.

અવસ્તાવ, avashtâv. વિ० ફીકરમંદ, ધાસ્તી—
ચીન્તાવાલું, ખેડાર, ખેજર, અનીશચીન્ત, ધીરજ વિનાનું ;
નાં અવસ્તા—જંદ ભાષા. Adj. Anxious, solicit-
ous, oppressed with fear or care ; impatient.
Subs. The Avesta—Zend language.

ઓશ્તાવ, ôshtâv. નાં બદી-ખુરાઈનો બદલો ; સજા ;
ક્રિ० અં સેતાબ, જલદી, તુરત, ઉતાવળે ; અણીએઈને.
Subs. A return or requital for wickedness—
evil ; punishment. Adv. Quickly, immediate-
ly ; intentionally.

ઓશ્તાવ, ઓશ્તવે, ôshtâv, ôshtavé. નાં કક-
ગતી ભૂક, લુધા ; કેદખાનું, તુરંગ. Subs. Keen
appetite ; jail, prison, place of incarceration.

હોશ્તાવ, hosh-tâv. નાં સજા, શાસન, સ્ત્રીક્ષા, દંડ ;
હાનિ, દરદ, ઈજા, અજાબ, પીડા, રંજ, કષ્ટ, સંકટ, વેદના.
Subs. Punishment, fine ; harm, oppression,
danger, difficulty, injury.

જોશીયો } હોશતાવ, hóshtâv. નાં શોખ, આહેશ, ઉલત, આવુ-
જોશીયો } રતા, ઉન્નમ, ઉશ્કેરણી, સાવધપણ, સાહુચેતી,
આલાકી, ચતુરાર્થ, ચંચલાર્થ, હુશ્યારી. Subs. Desire,
eagerness, enthusiasm, ecstasy ; incitement, en-
couragement ; wakefulness, sharpness, activity.

જોશીયો ઓશતાવાક, ôshtâvâk. નાં વલાણ આપનાર,
રસ્તે પાડનાર, રીત દેખાડનાર. Subs. A guide.

જોશીયો હુશતાવાક, hushtâvâk. વિં ઉશ્કેરણી કરનાર,
બેશ આપનાર, શોખ—ભાવ ઉત્પન્ન કરનાર ; આલાક, ચંચલ,
સાવધ, હુશ્યાર. Adj. Instigator, encourager ;
active, sharp, awake, clever, intelligent.

જોશીયો ઓશતાવશન, ôshtâvashna. જુવો જોશીયો = હો-
શતાવ, see જોશીયો = hóshtâv.

જોશીયો હુશતાવીનાક, hushtâvínâk. જુવો જોશીયો હુ-
શતાવાક ; see જોશીયો = hushtâvâk.

જોશીયો અ-વશતાવેદ, a-vashtâvêd. કિં નહીં બોલે, ના-
કેહે, નાપાડે. V. May not speak, may refuse—
decline.

જોશીયો ઓશતાવેદ, ôshtâvêd. કિં કહેછે, કહેવામાં
આવેછે ; ઉતાવલ—જલદી—ચેતાબી કરેછે ; ઈશ—કષ્ટ—
હુશ—પીડા—વેદના ભોગવેછે. V. (They) say, it is
said ; makes haste ; suffers injury—hardship
—harm.

જોશીયો ઓશતાવીદન, ôshtâvîdan. જુવો જોશીયો =
ઓશતાવેદ ; see જોશીયો = ôshtâvêd.

જોશીયો ઓશતાવ-ગર, ôshtâv-gar. વિં આસ્તે—ધીમે

ચાલતું—જતું, ધીમી ચાલતું, થંડું, સુસ્ત. Adj. Moving slowly ; sluggard, lazy, indolent, dull.

૧૭૭૭૭ હોશતાવગર, hōsh-tāv-gar. નાં ઘણો મોટો ઉંડો ખાડો—ખોહ—ગાર. Subs. A very deep hole.

૧૭૭૭૭ ઓશતાફે, ōsh-tāfē. કિં અં સેતાખ, ગુરત, જલદી, એકદમ. Adv. At once, immediately.

૧૭૭૭૭ ઓશતાવગર, ōsh-tāv-gar. વિં દુઃખ દેનારું, નુકસાન કરનારું, ઈજા દેનારું. Adj. Injurious, painful ; that does harm.

૧૭૭૭૭ } હોશતાફત, હોશતાફતે, hōsh-tāft, hōsh-tāftē. કિં
૧૭૭૭૭ } વિં ધ્યાન પોહચાડેલું, આગમ જુદી વાપરનારું,
દુરંદેશો કરનારું, આગમચેતીવાલું, જગૃત, હુશ્યાર, ચોકેલું.
Part. Adj. Premeditated, forewarned, precau-
tious.

૧૭૭૭૭ અન-શેતાફતન, an-shetāftan. કિં નહીં ચીરવું—કાડવું. V. Not to split.

૧૭૭૭૭ હોશતાફતન, hōsh-tāftan. કિં ધ્યાન પુગાડવું, વિચારવું, અકકલ—જુદી ખીલવતી, હુશ્યાર—જગૃત રહેવું, સાવધ રહેવું. V. To consider, think, apprehend ; to be watchful, awake.

૧૭૭૭૭ ઓશતાવતે, ōsh-tāvtē. See ૧૭૭૭૭ ōsh-tāfē.

૧૭૭૭૭ હેશતાદ, hēshtād. કિં ઉઠયો, ઉભો થયો. V. Stood. Av. હેશતાદ = Sans. तिष्ठत्.

૧૭૭૭૭ હેશતશની, hēshtashnī. નાં ભાવં ઉસ્તવારી, પાએદારી. Subs. Abst. Stability.

૧૭૭૭૭ હોશતીઆની, hoshtiānī. વિં હયાતી—જિંદગી—આત્માને લગતું. Adj. Pertaining to existence—life—soul.

ઓશત-બખ્ત, ôsht-bakht. નાં એક પુરુષનું નામ છે. Subs. The name of a man.

અન્દખ્તે, andakhtê. કિં વિં એખતું કીધેલું, સંગ્રહ — સમુદાય કીધેલો. Part. Adj. Collected, gathered.

અન્બાદ, anbâd. કિં અં આસ્તે, ધીરે, હલવે, શાંતી-પણે, ધૈર્યપણે. Adv. Slowly, gently, quietly.

હુ-દાદે, hû-dâdê. વિં બલા તરીકા—કાયદા—રીતી વાળું; વાનખી ઈનસાફ કરનારું. Adj. Well-regulated; one who does fair justice.

ઓશતવહેદ, ઓશતવદ, ôshtavahêd, ôshtavad.

નાં બીજા ગાથા ઉશતવતનું નામ. Subs. The second of the five *Gâthâs*, called the *Ushtavat*. Av.

અન્દખ્તન, અન્દાખ્તન, andakhtan, andâkhtan. કિં નાંખવું, ફેંકવું, ઈજા દેવી. V. To throw, to cast; to injure.

ઓશતન, ôshtan. કિં ધણું ઉચું જવું, વધારે ઊંચું ચાલવું—જવું. V. To go high above; to be exalted.

અન-જાતુનશને, an-jâtunashne. વિં આવક—આએપત—હાંસલ—નફા વગરનું. Adj. Fruitless, worthless; of no use or profit.

અન-દાદ-વન્દી, an-dâd-vandî. વિં બેદાદ, છ-લભાતવાળું, ઈનસાફ વગરનું, અંધેર, બેકાયદે. Adj. Careless, ill-managed, unjust, complicated, irregular.

હુ-શતુની, hu-shatunî. નાં સારો રહેવાસી—જે-હરી, સ્વદેશી. Subs. A good inhabitant—citizen.

હોશ-તંગી, hōsh-tangī. નાં સખ્તી—તંગીનું
મોત—મરણ. Subs. A miserable—painful death.

ઓશ્તોવેદ, ઓશ્તવદ. oshtôvêd, oshtavad.
See ઓશ્તવહેદ, oshtavahed, oshtavad.

ઓશ્તોવદ-ગાસ, oshtôvad-gâs. નાં
બીજા ગાથા ગાહમબારનો વખત; એક
બંદગીનું નામ છે. Subs. The time of the second
Gáthá; the name of a prayer.

અન્બાદે, anbâdê. નાં ખાનદાન, પેહેડી, વંશ,
ઓલાદ, ગાદી. Subs. Family, parentage,
generation; a throne. Paz. ૭૨૨૫

હુબખ્તે, hubakhte. વિં ભાગ્યશાલી, નસીબવાન,
ખખ્તાવર, ખુલંદ તાલેનો, મહા ભાગ્યવાન. Adj. Fortu-
nate, lucky, prosperous.

અન-બખ્તગાન, an-bakhtagân. નાં બદબખ્ત,
કમનસીબ, હીણ ભાગ્યો, પડતી દિશામાં આવેલાઓ, દૈવહીણ
પુરૂષો. Subs. Plur. Unfortunate persons, men
in state of adversity.

હુ-બખ્તગાન; hu-bakhtagân. નાં ભાગ્યશાલી,
નસીબવાલા, ચઢતી દિશામાં આવેલાઓ. Subs. Fortu-
nate persons, prosperous men.

ખોશ્તગી, khōshtagī. નાં ભય, ધાસ્તી, બીહીક,
દેહેશત, ફીકર. Subs. Fear, dread, awe, terror.

હુ-બોખ્તે, hu-bokhtê. વિં મોક્લાસ વાહું, ચાહું.
Adj. Spacious, expansive, capacious; current.

અન-દાદ-પન્દી, an-dād-pandī. નાં અનીતિવાહી શીખામણ—નશીહત. Subs. Immoral lesson—advice.

ઓશતમત, oshtamat. નાં See હુબકહ્ટે hubakhte and also see ઓશતવાહેદ } oshtavahéd, oshtavad.

ઓશતર, ôshtar. નાં ઉંટ. Subs. Camel. Av. 𐬀𐬎𐬌𐬎 = Sans. उष्ट्र = Per. شتر.

ઓશતરાબે, ôshtarâbê. નાં એક જાતનું ઉનનું કપડું. Subs. A kind of woollen cloth.

ઓશતર-દીનોદે, oshtar-dînôdê. નાં ઉંટની માંદા, સાંઢણી, સાહાંનશી. Subs. A female camel, a dromedary.

ઓશતરસ્તાન, oshtarastân. નાં ઉંટવાડો, ઉંટનો ગોઠો. Subs. A camel-stall.

અંદા-ફર્સાગર્દ, andâ-farsagard. કિં અં કયામત—રસ્તાખેજનાં દાહાડા—વખત મૂધી, દુન્યા—પૃથ્વી. —જગતના અન્ત છેડા સુધી. Adv. Till the day of judgment or general resurrection.

અંગામ, ઓગામ, angâm, ôgâm. નાં બરાબર; સરખું; નજદીક. Subs. In time; proper; equal; near, close upon.

અન્જામ, anjâm. નાં સેવટ, આખેર, છેડો, અન્ત, હરેક કાંમનું સેવટ; ઓદાતાલાનું એક નામ; છેડો—પરીણામ લાવનાર. Subs. End, conclusion, eternity; one of the names of God; one who brings an end to.

જુઝ અનદામ, andām. નાં શુંગાર, આરાયશ, આરાસ્તગી ; બદન, કાયા, શરીર, માણસના અવયવો—સાંધાવો, એક કામને બી કહેછે કે જે મૂળથીજ સુલેહ સપજમાં આરાસ્તે થયણું હોય ; પ્રકાશ, રોશની, મહલાએ, કાયદો ; રીત, તરીકે, રવેશ, કૌવેત. Subs. Adornment, decoration ; body, person ; the members or joints of the body ; a work or an undertaking begun well and peaceably. Light, brilliancy ; restraint, regulation ; manner ; strength.

જુઝ અંબામ, ઓબામ, anbām, ōbām. નાં વખત, તક, લાગ, ચુકતી, જુગતી ; અંદગી, દેહ ; દુન્યાના લોકો, પૃથ્વીપર વસનારાઓ, કરજ ; ઉધીકું લેવું ; મોહસમ, રૂતુ, જમાંનો, આદમીનું તોણું ; બાજગર ; આસ—સ્વચ્છ—સ્પષ્ટ બોલનારા. Subs. Time, opportunity, contrivance, effort ; life ; inhabitants on the earth ; debt, indebtedness ; season ; period, age ; a gathering of people ; a conjuror ; a sharp or distinct speaker.

જુઝ અવગામ, avgām. વિં જુદું જુદું, છુદું. Adj. Apart, separate.

જુઝ હંગામ, અવેગામ, અવગામ ; hangām, avê-gām, av-gām. See. જુઝ anbām, aōbām.

જુઝ હંદામ, handām. નાં બદન, કાયા, શરીર ; અવયવ, સાંધા. Subs. Body, person ; members of the body. Per. اندام

જુઝ હુદામ, hu-dām. નાં નેક—બધી પેદાયશ—સૃષ્ટી—જગત—પૃથ્વી. Subs. The good creation ; the world, universe.

અંદામાન, andāmân. નાં બદન—શરીરના અવ-
યવો—ભાગો ; ખેલાડી ; બાજીગર ; મનુશ્યનું તોણું ;
સ્પષ્ટ બોલનાર ; જન, આત્મા ; કાયા, શરીર. Subs. The
limbs or members of the body ; an actor, a
player ; a juggler, a conjurer ; a gathering,
an assembly of persons ; a clear or distinct
speaker ; life, soul ; body.

હુ-દામાની, hû-dâmâni. વિં સારી સૃષ્ટી—જગત
—દુ-યા—પૃથ્વીવાણું. Adj. Pertaining to the good
creation—the universe.

હંગામ-હોશ, hangâm-hôsh. નાં સૂર્ય—રવી તણ
થવાનો વખત. Subs. The time of sunrise.

હંગામ હંગામ, hangâm hangâm. કિં અં
વખતે વખત, ઘડીએ ઘડી ; મોસમે મોસમ, હંમેશ, અથુક,
સદા. Adv. Often, from time to time ; always,
constantly, perpetually.

અમ્બામાન, ambamân. See અંબા, aô-
bâm.

હંગામાન, hangâmân. નાં ફસલો, રૂતુઓ, મોહ-
સમો. Subs. Plur. The seasons.

હુ-દામાન, hûdâmân. Subs. Plur. See હુ-
દામ.

હુ-દેમાન, hû-dêmân. નાં નેક—સારો મીજલસી—
સભાસદ. Subs. A good—virtuous member of
an assembly.

હુ-દેમાન-ગાસ, hû-dêmân-gâs. નાં સારી

મીજલસ—સભા—ઐથક—મંડલીની જગા. Subs. The place of a good meeting—assembly.

હોશમાર, hōshmār. નાં ગણત્રી, સંખ્યા, આંક, અંકગણીત; સુમાર—ગણત્રી—અડસટો—હીસાબ કરનાર. Subs. Calculation, number; a figure; arithmetic; limit; one who counts—makes a rough estimate.

હોશમારાક, hōshmārāk. Subs. See હોશમાર = hōshmār.

હોશમાર્દન, hōshmārdan. V. See હોશમાર = hōshmār.

અન્બામે, anbāmê. નાં મીજલસ, સભા, ટોલું; અનુ-મન. વિં મુશ્કેલ, બારી, બીકટ, કઠણ, સંગીન. Subs. A meeting, assembly, party, a gathering of persons; a community. Adj. Difficult, heavy, solid, hard.

હંગામી, hangāmî. See હંગામન = hangaman.

અન-બામીહા, an-bâmîhâ. વિં ગદલું, મેલું; સ્વ-ચ્છતા—નિર્મલતા વિનાનું; Adj. Foul, dirty, unclean.

અંગામીહા, angâmîhâ. કિં અં દર વખતે, સદા, અથુક, હમેશાં. Adv. At every time, always, constantly.

અંદામીહા, andâmîhâ. કિં અં મૂલ—શરૂઆતથી, પેહેલેથીજ, અસલથી. Adv. From the beginning, originally.

અંબામીહા, anbâmîha, See અંગામીહા = angâmîhâ.

હુ-બામીહા hû-bâmîhâ. વિં નીચેલ, સ્વચ્છ, સાદ્, સુધડ, આલેશ, ચેલ—ડાઘ વિનાનું. Adj. Void of dirt—impurity, clear, pure, clean.

અનઅમશન, anjâmashna. નાં સેવટ, છેડો, પરીણામ, આખિર, અંત, સમાપ્તી. Subs. The end, result, conclusion.

અંબામી-કર્દ, anbâmî-kard. ભૂં કિં વખત—તક પ્રમાણે કરીધું. વિં સ્તંભ—ખાંભા—ટેકાવ—પાયા વિનાનું. V. Done timely—opportunately. Adj. Without any support.

અન-દહમી, an-dahmî. વિં બલાઈ—નેકી—ખુબી વિનાનું, ભુડું, અરાબ, અનીતિવાળું. Adj. Vicious, wicked, immoral, virtueless, unrighteous.

અંદામ-સફીદ, andâm-safid. નાં કોહોર, રક્ત—પીત, લોહી વિકાર. Subs. Leprosy.

અંગામ-ઓગામ-સજીદ, angâm-ogâm-sajid. કિં અં વખતને અનુસરતું—બધબેસતું—માફક આવતું. Adj. According or suited to time.

અન્બામીનીદન, anbâmînidan. કિં વખત ગુજરવો—કાઢવો—ગુમાવવો. V. To pass—waste time.

અંગામ-બુદી, angâm-bûdî. નાં પોતાની અરાબરી કરનાર, હરીફ, અરાબરીઓ, સાથી, બાચ્ચો, હમશરીફ, સરખું—નજદીક રહેનાર. Subs. A rival, an associate, companion, partner.

અંગામબતી, angâmbatî. નાં કુદરત. Subs.
Nature, Providence.

ઓબામે-ઝબીન, ôbâmê-zâbîn. નાં સર્વથી
સરસ લાગ—તક—કીમતી વખત. Subs. The best
opportunity—time ; valuable time.

હોશ-મનશની, hôsh-manashnî. નાં દાનાઈ,
અગમ ખુદી. Subs. Wisdom, foresight.

અન-દેમુન, an-demun. વિં દીલ—હૃદય વગરનું ;
નીરાશ, ઉજમ—હિલટવગર, નીરક્ષ. Adj. Spiritless,
faint-hearted ; disappointed.

ખુશ-મન, khush-man. નાં સારો વિચાર—મત.
Subs A good consideration—opinion.

હુ-દેમુન, hu-demun. નાં સારું દીલ, હિલટ, ઉજમ,
આશાભેર. Subs. Eagerness, enthusiasm, ecsta-
cy ; hopefulness.

હોશમોરશનાન, હોશમારશનાન, hôshmôrashnân,
hôshmâra- { ૧૪૭૫૦૩ } Hôshmôrashna,
shnân. See { ૧૪૭૫૦૩ } hôshmârashna.

હોશમરશન, હોશમોરશન, hoshmarashna, hosh-
morashna. નાં સ્મરણ કરવું ; જ્ઞાન મેલવવું ;

સહમજણ આપનાર ; વિચાર, ગણતરી, સહમજ મેલવનાર.
Subs. Remembrance, mental recitation of a
deity ; to obtain knowledge ; one who im-
parts knowledge or understanding. Av.

જોડણી હોશમોર્દ, hoshmôrd. ક્રિં ગણ્યું, વિચાર્યું, ગણ્યું, સહમજ્યું. V. Counted, understood, thought.
See જોડણી hoshmôrdan.

જોડણી } હોશમોર્દાર, હોશમોર્દાર, hôshmôrdâr; hosh-
જોડણી } inardâr. નાં વેઠ કરનાર; ગણત્રી કરનાર;
શુમાર કરનાર. Subs. One given to drudgery;
one who counts or makes a rough estimate.

જોડણી હોશમોર્દી, hoshmordî. નાં ગણત્રી, હીસાબ,
શુમાર. Subs. Calculation, account, estimate.

જોડણી હોશમોર્દી-ચ, hoshmôrdî-cha. ક્રિં અં ચોક્કસ
ગણત્રી પ્રમાણે. Adv. According to certain cal-
culation.

જોડણી હોશમોર્દે, hôshmôrdê. કૃં નાં વિચારનાર, ધ્યાન
આપનાર, દુરંદેશ. Subs. Part. Thoughtful, seri-
ous-minded, forecasting, thoughtful of the
future.

જોડણી હોશમોર્દન, hôshmôrdan. ક્રિં શીખવવું, સહમજ
આપવી, જ્ઞાન આપવું, શુમાર કરવો, ગણવું, વિચારવું. V.
To teach; to impart knowledge; to count; to
make a rough estimate.

જોડણી હોશમરશની, hôshmarashnî. See જોડણી
hôshmôrdî.

જોડણી હોશમર્દ, hoshmard. એક પુરુષનું નામ છે. Subs.
The name of a man.

અન્-યાર, an-yâr. વિ. દોસ્ત વગરનું; ટેકા વગરનું; એખજું પડેજું. Adj. Friendless; wanting support; forlorn. Comp. Per. بی یار

અવ્બાર, avbâr. ના. પાંદડું. Subs. A leaf.

ઓગાર, ogâr. ના. સહમજ, જ્ઞાન, બુદ્ધિ, ગણતરી. Subs. Sense; knowledge; intelligence; counting.

અંગાર, angâr. ના. એશી, સેતારેશનાસ, ચિતાર, નકશ, ઓટ, પાણીનું ઓસરવું—ઘટવું તે; હીસાબની ચોપડી; અભિગ્રાહ; તવારીખ; કથા; જરૂરત. Subs. An astrologer; an astronomer; a drawing; a sketch; ebb; the reflux of the tide; an account-book; an opinion; history; fiction; emergency. Comp. Per. انگار

અંબાર, ambâr. ના. અનાજનો ઢગલો—જથ્થો, વખાર; ભંડાર, ટોણું, સંગ્રહ, પૂર્ણતા; ઘણી એક સારી ચીજો. કિં. આજ્ઞા. તું ગણ—સુમાર કર. Subs. A heap of corn; a warehouse, a store-room; a congregation; a collection; fulness; many good things; V. Imper. Count—reckon (thou). Comp. Per. انبار

અંબાર, ambâr. See انباردہ anbârdêh.

હુગાર, hugâr. ના. ઓટ થવી, પાણી ઓસરી જવાં તે. Subs. Ebbing; flowing back.

હોગાર, hôgâr. ના. ચિતારનાર, સખી પાડનાર; નકશી કાઢનાર. કિં. આજ્ઞા. તું ચિતાર. Subs. A drawer of figures; a painter; a portrait-drawer. V. Imper. Sketch (thou).

અંગારશ અંગારશ, અંગારશ, angârshinad, angârshinad.

ક્રિ. સુમાર—ગણતરી કરે, વિચારે. V. May reckon—count; may think.

અંગારશ અંગારશ. ના. ગણનારા, સુમાર કરનારા, વિચારનારા, અંદેશો—ધ્યાન પુગાડનારા. Subs. Those that reckon—compute—think—meditate.

અંગારશ અંદારશ, andârash. વિ. જુવું, અસલ, ધસાએણું,

ખાતરીવાણું. Adj. Old; ancient; worn out; assured.

અંબારશ અંબારશ, ambârash. ના. તેની અનાજની વખાર; ભરવું. Subs. His granary; filling up. Comp. Per. انبارش

અંબારી અંબારી, ambârî. ના. ભાવ. પુશ્કલતા, સંગ્રહતા, ભરવું. Subs. Abundance; a large quantity; filling up.

અંબારશને અંબારશને, ambârashnê. See અંબાર.

અંગારશની અંગારશની. See અંગાર.

અંગારશને અંગારશને, angârashnê. ના. ભાવ. નાશખતી ઉપેડી નાખવું, કાઢાડી નાખવું. Abst. Subs. Eradicating; taking out.

અંબારશને અંબારશને, ambârashnê. ના. ભાવ. છુપું કરવું, દાટવું, ઢગલો કરવો; બરી રાખવું. Abst. Subs. Concealing; burying; piling up; storing up.

યોંબારશને યોંબારશને, yôbârashnê. ના. ભાવ. મદદ કરવી, સહાય થવું, સહાયતા, આશરો; ધણો નથો. Abst.

Subs. Assisting; aiding; help; support; a large quantity.

અંબારી, ambârî. વિ. ઢગલાને લગતું; જથ્થો કી-
ધેલો. Adj. Pertaining to heaps; hoarded up.

અંબારદેહ, ambârdeh. વિ. ભરપૂર, ભરેલું;
નીઆમતવાલું. Adj. Filled to the full;
replete; full of; affluent.

અંબાલેસ્તુમ, ambâlêstum. વિ. મથાલે સુધી
ભરેલું, ઘણુંજ પુરકળ. Adj. Filled to the top;
over-abundant. Comp. Per. انباشته

અંગારીનદ, angârînad. ક્રિ. વિચારે, ધ્યાન આપે.
V. May think; may give heed to.

અંબારેદ, ambârêd. ક્રિ. ભરે, ઢગલો કરે; વખારમાં
ભરે; વખારમાં પડેછે—એકલું થાયછે. V. May fill—
heap up; may store up goods.

અવબારીદન, avbârîdan. ક્રિ. નીચે લેઈ જવું,
પદવી ઉપરથી ઓછું કરવું, તુરછ કરવું, ધીકકારવું; ગણી
જવું; અકસોસ ભરેલો આવાજ કાઢવો; કાપવું. V. To
carry down; to lower; to degrade; to treat
with contempt and scorn; to swallow; to
groan; to cut. Comp. Per. اوباریدن

અંગારીદન, angârîdan. ક્રિ. વિચાર—દુરંદેશો
કરવો, ગણવું, શક લઈ જવો, જણવું, સહમજવું. V. To
think; to foresee; to reckon; to doubt; to
know; to understand. Comp. Per. انگاریدن
انگاشتن

અંગારીદન, ambârîdan. ક્રિ० ભરી રાખવું; ભર-
પુર કરવું, ભરવું, કોઈ ચીજનો ઢગ કરવો. V. To hoard
up; to fill to the full; to heap up. Comp.
Per. انباریدن

હોશ-રોશનીનદ, hôsh-rôshnînéd. ક્રિ० ખાંમ-
દાદ—પરોઢયાંનો વખત શરૂ થાએછે, ઝઝકલાંનો વખત થાએ
છે. V. It begins to dawn; the twilight begins
to appear.

અંગારીનમ, angârînam. ક્રિ० હું ગણતરી—સુમાર
કરું; હું વીચાર કરું. V. I may reckon—calculate
—think.

અવબારે, avbârê. નાં જન, આત્મા, હયાતી. Subs.
Life; soul; existence.

અંગારે, angârê. નાં ગણતરી, પંચાંગ, સહમજ્જલ.
Subs. Reckoning; an almanac; understand-
ing; sense.

અંગાર્દ, angârd. વિ० ઓછું, અધુરું, કમતર, નોકસ.
ક્રિ० ગણ્યું, વિચાર્યું. નાં વિચારનાર. Adj.
Deficient; less; defective. V. Reckoned;
thought. Subs. One who thinks.

અંબાર્દ, ambârd. વિ० સંતોષી, ધરાયણું, સતુરીવાણું.
Adj. Content; satisfied; patient.

અંબાર્દ, ambârd. See અંબાર.

અંગાર્દન, હોગાર્દન, angârdan, hôgârdan. ક્રિ०
શુંગાર કરવો, ભયકાભરેણું કરવું, રોનક આપવી; ધસારો
લાવવો, હુલ્લડ કરવું; ચિતારવું, સખી પાડવી, વિચારવું,
જણવું, ગણવું, શક લેઈ જવો; પીછાણવું. V. To enu-

merate; to recount; to repeat; to relate; to adorn; to make pompous; to give elegance; to make a sudden attack; to excite sedition; to paint; to draw one's portrait; to think; to know; to reckon; to doubt; to recognise.

અંબાર્દન, ambârdan. See અંબાર્દન.

હંગાર્દન, hangârdan. કિં વિચારવું; ગણવું, કોતરવું, પસ્તાવો—પશ્ચાત્તાપ કરવો; પાપની પ્રાયશ્ચિત્ત કરવી. V. To think; to compute; to engrave; to repent; to atone for sins.

અંબાર્દે, ambârdê. ભૂં ફૂં ભરપુર કીધેલું, ઢગ
મારેલો, જથ્થો કીધેલો. Past Part. Filled up; heaped up; stored up.

અંબાર્દગી, ambârdagî. See અંબાર્દગી } ambâr-
દેહ.

અંબારમ, ambâram. કિં હું નીચે જઈ; હું ભરું. V. I may look down; I may fill up. Comp. Per.

અવબારમ, avbâram. કિં હું નીચે લેઈ જઈ, પદવી પરથી ઉતારી પાડું. V. I may carry down; I may degrade.

અન્ક—અન્ક

અન્ક, andak. વિં થોડું, ઓછું. Adj. Little, small, few. Per. اندک

અનીક, આની, ખીની, anîk, ânî, khînî. વિં કપટી, અદેખું, કીનાખોર. નાં લશ્કર, કોજ; પેશાની, ચેહેરો,

શિકલ. Adj. Spiteful; jealous; vindictive. Subs.
An army; a force; forehead; face; feature.

અનિએ, અવે, aniê, avê. વિં બીજું. શબ્દં અં
સીવાય, વિના, વતરોગે. Adj. Another, more.
Prep. Except, without; exclusive of.

Comp. Av. *અન્ય*, Sans. अन्य.

ઉસ, ઓજ, ઓજ, us, ôz, ôj. ઉપં ઉચું, યુલંદ,
ઉપર. Prefix. On high, above, high up.
Comp. Av. *ઉસ*, Sans. उत्स.

અવીદ, khavîd. વિં તાજું, લીલું, બીજું, લીલોત્રીવાણું.
નાં લીલો અનાજ; લીલું ધાંસ. Adj. Fresh; green;
moist verdant. Subs. Green corn; fresh
grass. Comp. Per. *خوید*

ખોએ, khôê. નાં આદત, સ્વભાવ, ટેવ. Subs.
Nature; disposition; habit. Per. *خوی*

અનીશ, anîsh. નાં દરવેશ, વેરાગી; તપેસરી. Subs.
A dervish; an ascetic; a hermit.

અવીશ, avîsh. નાં ગુચ્છાના જેવું એક જતનું ધાંસ.
Subs. A kind of tufted grass.

અ-વીશ, a-vîsh. વિં વધારે—જુઆદે નહીં. Adj.
Not more—greater. Contrast Per. *بیش*

અ-વીસ, a-vîs. વિં કુટુંબ—મોહોલ્લા વગરનો; કોમ-
વગરનો. Adj. Having no family—street;
tribeless. Contrast અગ, અગ, Av. *અવિશ*, Sans. विश.

અવીશ, અવેશ, avîsh, avêsh. નાં પુઠે ચાલનાર—
જવનાર, પારકાની ઉપર આધાર રાખનાર, ચાકર. વિં

લાયક, યોગ્ય, અગત્યનું; થોડું. Subs. One who follows—survives; dependent on foreigners—others; a servant. Adj. Worthy; fit; important; little.

અવીશ, avish. સર્વં તે જે, પેણું. Pron. That which; that.

અવીશ, avish. વિં ફલવંત; ફલ ઉત્પન્ન કરનાર; હમેલદાર; છોકરાં સાથનું. Adj. Fruitful; producing fruit; pregnant; being with young.

આનેશ, ânêsh. સર્વં તેઓ. Pron. They.

એનદી, ênadî. વિં કેટલું એક. Adj. Somewhat.

એવજશ, એજ, evjash, ôjî. વિં બહાદુર, જોરાવર, કૌવતમંદ. Adj. Brave; powerful; strong. Comp.

Av. *avash*, Sans. *ओजस्*.

ઓએશ, ôêsh. સર્વં બીજું; પોતે, જાતે. Pron. Another; second; self; personally.

ઓજ, ôjî. વિં કૌવતદાર; ચઢતે દરજ્જેનું. નાં
કૌવત. Adj. Strong; of a higher order.

Subs. Strength.

ઓબશ, ઓબેશ, ઓએશ, ôbash, ôbêsh, ôêsh.

નાં મેહોતો, લખનાર, દફતરી, સંબંધ, સંયોગ, મુકા-

બલો, હરીફ, દુશ્મન, બરાબરીઓ, પરતીવાદી. વિં

લાયક, સાફ, ખુશ. સર્વં તેને, તે વિષે, તેને માટે, તેને

લગતું. Subs. A clerk; a writer; a registrar; connection; union; comparison; a rival; an enemy; an equal; a defendant; a new era.

Adj. Fit ; good ; pleased. Pron. To him ; about him—it ; for him—it ; relating to him—it.

અંકડી, andakī. See અંકડી } andak.

અંદી, andī. કિં અં એટલાસુધી, તે સુધી, સુધી. Adv. So far ; as far as this ; till.

અંદેશ, andêsh. નાં વિચાર, ધારણા, મતલબ ; ચીંતા, ધાસ્તી, દેહશત. Subs. Idea ; intention ; object ; anxiety ; fear ; dread. Comp. Per. અંદેશ

અંબીઅ, અંબીઆ, ambia, ambîâ. નાં એક જતનું ઝાડ કે જેનાં પાંદડાં ઔષધનાં કાંમમાં આવેછે. Subs. A kind of tree, the leaves of which are used medicinally.

અંબી, હુબી, khûbî, hûbî. વિં સુંદર, સારું, નામાં-કીર્તિ, સ્તુતિયાત્ર. નાં નેહી, ખુબી, નામદારી. કિં અં સારી પેઠે, બરાબર રીતે. Adj. Beautiful ; good ; illustrious ; praiseworthy. Subs. Virtue ; goodness ; fame. Adv. Well ; properly. Comp. Av. અંબી, Per. અંબી

અંશ, khêsh. નાં સગું ; પોતે, પોતાનું ; હસ્તી ; સ્વાધીન, કબજે. Subs. A relative ; self ; one's own ; existence ; custody ; control. Av. અંશ = Per. અંશ = Pâz. અંશ

હુએશ, huêsh. નાં ઈરાદો, ધારણા, કસદ. Subs. Intention ; aim ; object.

હુબશ, હુએશ, hûbash, hûesh. See હુબશ. અંબશ

૫૦૫-૧૦૩ હુબશીહા, hubashîhâ. ક્રિ० અ० ખુબી—બહાઈ—નેકીથી ; સારી રવેશે. Adv. With excellence—goodness—virtue ; in a good manner.

૫૦૫-૧૦૩ ખેશ-ગાસ, khêshî-gâs. ના० પોતાની મીલકત ; ધણીઆતી જગા. Subs. One's own estate ; proprietary land. Comp. Av. ૫૦૫-૧૦૩ + ૫૦૫-૧૦૩ = Per. خویش گاه

૫૦૫-૧૦૩ } અન્દેશશન, અન્દેશશની, andêshashna, andê-
૫૦૫-૧૦૩ } shashnî. ના० અંદેશો, ખીઆલ, ધારણા. Subs. Thought ; idea ; intention. Per. اندیش

૫૦૫-૧૦૩ ખેશશના, khêshashna. વિ० બચકાર, ધાસ્તી—બીહીક ઉત્પન્ન કરનારું. Adj. Dreadful ; impressing terror ; exciting alarm.

૫૦૫-૧૦૩ } હુ-જેહેશને, hu-jêhêshnê. ના० સારી આદત—
૫૦૫-૧૦૩ } તેવ—ખાસી અત—સ્વભાવ—આલચલણ—રીત-
બિદ. Subs. A good habit—nature—characteristic—temper—behaviour. Pâz. ૫૦૫-૧૦૩

૫૦૫-૧૦૩ } હુ-દેહેશના, hudêhêshna. ના० સારી પેદાયશ, સારી
૫૦૫-૧૦૩ } કુદરત. Subs. Good creation—providence.

૫૦૫-૧૦૩ } ખેશી, khêshî. વિ० સગાઈ—પોતાવત ધરાવનારું,
૫૦૫-૧૦૩ } કુટુંબી, સંબંધ ધરાવનારું, પોતાનું. Adj. Bear-
૫૦૫-૧૦૩ } ing relationship—consanguinity—family connection.

૫૦૫-૧૦૩ અન્-દેહેશને, an-dêhêshnê. વિ० પેદાયશ—હાંમેલ—ફાયદા વગરનું. Adj. Void of any creation ; having no profit—advantage.

૧૭૩-૫૭૩ અંદેશીગાન, andêshîgân. See ૧૭૩ andêshân.

૧૭૩-૫૭૩ }
 ૧૭૩-૫૭૩ } ખેશીગાન, khêshîgân. See ૭૩ khêsh.
 ૧૭૩-૫૭૩ }

૧૭૩-૫૭૩ ખેશ-દીન, khêsh-dîn. નાં પોતાની દીન; પોતાનું અંતઃકરણ—દીલ. Subs. One's own religion—conscience. Comp. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀

૧૧૭૫-૫૭૩ ખેશીનીદન, khêshînidan. ક્રિં સગાઈ—સંબંધ કરવો; ઓલખાણ કરવી, પોતાને સાં કાંઈ મેલવવું, પોતાનું કરવું. V. To connect; to form an acquaintance; to gain something for one's self; to make one's own.

૧૧૭૫-૫૭૩ અંદેશીદન, andêshîdan. ક્રિં વિચાર કરવો; ક્ષીકર—ચીન્તા કરવી; વખાસવું. V. To think; to be concerned—anxious; to meditate upon. Per. 𐬀𐬨𐬀𐬭𐬀𐬎𐬭𐬀

૧૧૭૫ ખુબ-દાન, khûb-dân. વિં સારી રીતે જણનાર— વકેદગાર, સાં જ્ઞાન ધરાવનાર. Adj. Well-knowing, fully understanding, well learned. Comp.

Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀, 𐬨𐬀𐬭𐬀

૧૭૩ ખેસાંન, ખેશુ, khêsan, khêshu. See ૧૭૩ hu-jashna.

૧૭૩ હુજશન, hm-jashna. નાં સારી મરજી, ખુશહાલી, ખુશી. Subs. A good wish; comfort; happiness; pleasure.

૧૭૩ હુસખુન, hu-sakhun. નાં સારો સખુન; સાં બાપણ

—વાર્તા. Subs. A good word—discourse—
narration. Comp. Av. 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, Per. سخن

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, khubdânân. See 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 khubdân.

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, avê-shunihêd. ક્રિ० સુધરતું નથી,
અરે રસ્તે આવતું નથી. V. Does not improve;
does not come to the right path.

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 } 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, avshânashna. નાં ભાવં ઓછું
𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 } થવું, ઘટવું, નાંશ થવો. Subs. Abst. Lessen-
ing, decreasing, decaying.

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, andashnashnîhâ. ક્રિ० અં આ-
ખેર સુધી, સેવટ સુધી. Adv. Up to the end—last
extremity.

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, avê-dânashnîhâ. ક્રિ० અં
મૂર્ખાઈથી, નાદાનીથી, અજ્ઞાનપણાથી. Adv. Foolishly;
inconsiderately; ignorantly.

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, khêshnashnî, khêshî-
nashnî. See 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 }
𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 } khêshî.
𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 }

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, avî-yânî. વિ० પુરાહણી—મોજમજ
વગરનું, દલગીરી ભરેલું, ઉદાસ, નિરાશ. Adj. Void of
pleasure—jollity; sorrowful; sad; despondent.
Comp. 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 = Av. 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 + 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 = Av. 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 = Pâz. 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 =
Per. یان

𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺, ôjashnî. વિ० કઠિનમંદ, બેરાવર, ધૂરો.
Adj. Powerful, strong, brave. Comp. Pehl. 𑀧𑀸𑀓𑀾𑀢𑀺

૨૪૭૩ ખવેશની, khavêshnî. વિં ઈચ્છા—ખાહેશને લગતું.

Adj. Pertaining to one's desire—wish.

૨૪૭૩ હુ-સખુની, hu-sakhunî. વિં મધુર વાચા—વાણી—

વાર્તાને લગતું, સારા સખુન બોલનાર. Adj. Pertaining to good speech—narration; speaking good words.

Comp. Per. نیک سخن

૨૪૭૩ હુ-સખુનીગાન, hu-sakhunîgân. વિં નેકનામી-

વાલા, વિવેકી, નીતિવાન; સારા સખુન બોલનારા. Adj.

Plur. Renowned; prudent; virtuous; those that speak good words.

૨૪૭૩ } અવસાનેત, avsanêt. ક્રિં છેડો—સેવટ આવે

૨૪૭૩ } છે. V. Comes to a conclusion—ends.

૨૪૭૩ અવી-યાનેત, avî-yânêt. ક્રિં ઉદાસ—ગમગીન—

નીરાશ થાયછે. V. Becomes sad—grieved—despondent.

૧૪૭૩ અન્દશને, andashnê. નાં ભાવં બદીથી સંભાલમાં

રેહેતું. Subs. Abst. Abstaining one's self from evil—vice.

૧૪૭૩ અન-દશને, an-dashnê. વિં શરીર—હાડપંજર વગ-

રતું; અંદગી વિનાનું. Adj. Having no skeleton—body; incorporeal; lifeless.

૧૪૭૩ અવસહીન, avsaîn. નાં નુકશાન, જાન, ગેર

કાયદો. Subs. Harm; injury; disadvantage.

૧૪૭૩ ઓસાન, ôsân. નાં હથિયાર ઘસવાનો પથ્થર. Subs.

A whetstone.

૧૪૭૩ ખુદશને, khûdashnê. નાં ભાવં આરાધતું, યાદ

કરતું, પુંજ કરવી, વખાણતું. Subs. Abst. Invoking; paying divine homage; worshipping; praising.

ખેશુન, khêshun. See ખેશાન khêshân.

હોશ્વરાન, hôshvarân. વિ० મોતમંદો; મર્ત્યુકને લાયકનાં; દુઃખી, દરદી. Adj. Plur. Mortals; subject to death; the distressed; the sick and the afflicted.

અવેશ્કાન, avêshkân. વિ० સુસ્ત, આલથ, મેહનતું નહીં તે. Adj. Lazy; idle; not industrious.

ખેશ્કાર, khêshkâr. વિ० ઉદ્યોગી, મેહનતુ, સવાખકાર. ના० પોતાનું કામ—ધંધો. Adj. Industrious, hard-working, laborious, virtuous. Subs. One's own business—profession. Per. خویشکار

ખેશ્કારી, khêshkârî. ના० પોતાનો ધંધો, સારો પેશો, ઉદ્યોગ, કારભાર, વેપાર, હદ; સમાઈ. વિ० લાયક, યોગ્ય, ધટીટ. Subs. One's own business; a good profession; industry; management; trade; limit; relationship. Adj. Worthy, fit; proper.

ખેશ્કારશની, khêshkârashnî. વિ० સહમન—વિચાર—હાપણવાળું, જ્ઞાની, દુરંદેશ. Adj. Full of sense—thought; wise; learned; foresighted. Pâz. اندیشه‌دار

અંદાઝગી, andâzagî. ના० નાખતું. Subs. Throwing.

અંદાઝેઈ, andâzêî. વિ० પ્રમાણ—હદવાળું, મધ્યમ સરનું. Adj. Proportional; moderate; kept within due limits. Comp. Per. اندازانه

અંદેશગી, andêshazgî. See અંદેશî.

૪૭૭૭૭ અન-સાઝગી, an-sâzagî. વિ० કારીગરી વગરનું ; નહીં બનાવનારું. Adj. Void of workmanship ; not performing.

૧૭૭૭૭ અંદાઝે, andâzê. See ૧૦૦૪ andâzê.

૬૭૭૭ હોશાઝ, hôshâz. ના० તરસ, પાણી પીવાની રૂચી. Subs. Thirst ; a vehement desire of drink.

૧૭૭૭ અનગેશ્ત, angesht. ના० કોલસો. Subs. Coal. Comp. Per. انگشت

૧૭૭૭ અન-સખ્ત, an-sakht. વિ० કઠણ નહીં, નરમ, પોકલ, સંગીન—ખત નહીં. Adj. Not hard ; soft ; hollow ; not solid. Contrast Per. سخت

૧૭૭૭ અવી-દાદ, avî-dâd. વિ० ઈનસાફ વિનાનું ; જુલમી, ઘાટકી. Adj. Not equitable ; tyrannical ; cruel. Contrast ૧૦, Av. اوس, Per. داد

૧૭૭૭ અવેશ્ત, avêsh̄t. ના० તીર, ન્હાનો નેજો. Subs. An arrow ; a small lance.

૧૭૭૭ ખેશ્ત, khêsh̄t. ના० ઈંટ, ઈંટરદી. Subs. A brick. Comp. Av. 𐬕𐬀𐬯𐬭𐬀, 𐬕𐬀𐬯𐬭𐬀 = इष्टिका = Per. خشت

૧૭૭૭ ખોસખ્ત, khôsakhta. ના० નેજો. જૂ० કૂ० વિ० ચીલ્લો ચહુડાવેલો—તાંણેલો. Subs. A lance. Past Part. Strung (a bow) ; tightened.

૧૭૭૭ હવેશ્ત, havesh̄t. See ૧૦૦૪ hâvêsh̄t.

૧૭૭૭ હુ-દશ્ત, hu-dashta. ના० સાફ જંગલ—વન. Subs. A good forest—wood. Per. دشت

૧૧૭૭ અ-ગશ્તો, angashtô. ના० એક અતનો પીસેલો અ-નાજ ; એક અતનો ખોરાક. Subs. A kind of ground corn ; a kind of food.

જીવન શાસ્ત્ર ઓબેખત, હુ-બેખત, ôbêkht, hu-bêkht. નાં યુબી, બલાઈ ; સાહેં નસીબ. વિં બાઅશાલી, નસીબવંત. Subs. Excellence ; goodness ; good luck. Adj. Fortunate ; lucky. Av. *avâkht* = Sans. सुभक्त = Per. نیک بخت

જીવન શાસ્ત્ર } યુબ-દાદે, યુપ-દાદે, હુફ-દાદે, khub-dâdê, khup-
જીવન શાસ્ત્ર } dâdê, huf-dâdê. વિં સારા મનહુબ—દીન-
વાણું. Adj. Of good religion—faith.

જીવન શાસ્ત્ર હુ-યશત, hu-yasht. નાં સારી આરાધના ; ઘટલી સ્તુતી—વખાણ. Subs. Good invocation ; worthy praise—adoration. Comp. *Av. hu-yasht*

જીવન શાસ્ત્ર અંગીખતન, angîkhtan. ક્રિ' પોતાનાં, ઉચકી લેવું, ટેકો—આશ્રો આપવો, ઉસકેરવું ; ખેંચ. વિં ઉત્થાન કરવું. V. To raise ; to excite ; to take 'up' ; to support ; to stir up ; to pull out ; to create. Comp. Per. انگیختن

જીવન શાસ્ત્ર અંબેશતન, anbêshstan. ક્રિં કાગળ લપેટવું, કાગળને અક્ષરથી ભરી કાઢવું, રેડવું, ઘડી વાળવું ; ભરવું, ઢગલો કરવો. V. To fold up the letter-paper ; to write down a letter ; to pour ; to fold up ; to fill ; to heap up.

જીવન શાસ્ત્ર ખેશ-તન, khêsh-tan સર્વં પોતાનું તન, પોતે, જાતે, પેડે. Pron. One's own body, one's self, himself, herself, itself. Per. خویشتن

જીવન શાસ્ત્ર હોસાર, hôsâr નાં ફરસંગ, ૩ મૈલ. Subs. A *Farsang* ; a league (distance of 3 miles).

અવદાસ } અ-દી, andī. કિં અં શા વાસ્તે—કારણથી ; તેટલા
અવદાસ } માટે—વાસ્તે, તે સખબને લીધે. Adv. Why? by
what reason? for that reason ; therefore.

અવદાસ અવદસ, avdas. નાં એક બીલસ—વેહેત. Subs.
One span. Av. અવદાસ

અવદાસ અ-વીસ, a-vis. વિં કુટુંબ—કબીલા—સુકામ વગરનું.
Adj. Having no family—household—dwelling
place. Av. અવદાસ

અવદાસ ઓએસ, ōēs. નાં ને રાહદારી આડે માર્ગે જવાની
ઈચ્છા રાખે તે. Subs. A wayfarer who wishes
to go in a wrong path.

અવદાસ અંદકી, andakī. See અં } andak.
અં

અવદાસ } અંદીક, andīk. કિં અં કદાચ ; એવું બનેકે. Adv.
અવદાસ } Perhaps ; it may so happen.

અવદાસ અંબસ, anbas. નાં સાફ કીધેલો અનાજનો ઢગલો.
Subs. A heap of cleaned corn.

અવદાસ } અન્-દકીઆ, an-dakīa. વિં નાપાક, ગદલું, મેલું,
અવદાસ } તકસીરવાર ઠરેલો ; રદ થયેલો. Adj. Impure ;
dirty ; unclean ; found guilty ; condemned.

અવદાસ અન્દીશ, અંદેશ, andīsh, andêsh. કિં આજ્ઞાં વિચાર
કર, દરીઆકત કર. V. Imper. Think, ponder.
Comp. Per. અન્દીશ ; See અન્દેશ andêsh.

અવદાસ અન્-બેશ, an-bêsh. વિં દુઃખ—દરદ—પીડા વિનાનું,
તંદરોસ્ત, સુખી. Adj. Free from pain—disease—

—ખોડખાંપણ વિનાનું કરવું. V. To make free from blemish—defect—deformity.

અન્દેશીદી, andêshîdî. See અન્દેશી andêshî.

અન્દેશીદન, andêshîdan. ક્રિં વિચારવું, દરીઆ-કત કરવો, વમાસવું, ક્રીકર કરવી. V. To think, to ponder, to meditate, to reflect, to be concerned.

Per. અન્દેશીદન

અન્બસાન, anbasân. નાં તકરાર, મુકસાન, ગેર-કાયદો, ખોટ, આકત; જુઠાઈ, ઠગારો, હુજત, મુકાબલો. Subs. Argument; injury; disadvantage; loss; calamity; falsehood; a cheat; obstinacy; comparison.

અવબસાન, avbasân. નાં લડાઈ, મારામારી. Subs. Battle; quarrel.

અન્બસાની, anbasânî. See અન્બસાન anbasân.

અન્બાઝશને, anbazashnê. વિં શક બરેલું, વાંધા બરેલું, ભાગમાં; બેલાયલું, ભાગ—હીસ્સો રાખનારું, કમનસીબ, અસત્ય. Adj. Doubtful; objectionable; in partnership; joined; having a part with another; unlucky; untrue.

ખોસશને, khosashnê. નાં ભય, બીહીક, ધાસતી, દેહશત. Subs. Fear; dread; terror; awe.

ઓન્દશતી, ôjdashtî. વિં જુતપરસ્તીને લગતું, પુંટલાં પુંજનારાઓનું. Adj. Pertaining to idolatry; belonging to idol-worshippers. Comp. Pâz.

અન્દેશી

અન્દેશતી, andêshî. See અન્દેશી andêshî.

અન્ધશ્તન, anbêsh-tan. See અન્ધશ્તન, anbêsh-tan.

ખોશ્કારશ્ને, khôshkârashnê. See ખોશ્કારશ્ને, khôshkârashnê.

હોશ્કારશ્ને, hôshkârashnê. નાં સવાલ, પ્રશ્ન. Subs. Question ; query.

અંદેશ-રદ, andêsh-rad. નાં સહમજવાળો— વિચારવાળો માનસ ; ડહાપણનો ધણી, દાનાવ, વિદ્વાન. Subs. A man of sense—thought ; a man of wisdom—knowledge ; a *savant*

ખોસ્કાર્દ, khôskârd. નાં ગુનાહ અથવા તકમીરની માફી. Subs. The pardon or remission of an offence or crime.

ઓબસીઆ, ôbasîâ. નાં ભુજેરગી ; મોટાઈ ; પથ્થર ભાંજવાનું લોહડાનું હથ્થાર ; હથોડો ; બંદીખાનું. Subs. Eminence, greatness ; an iron instrument for breaking stones, a hammer ; a prison.

અંગેજશ્ને, angêjashnê. નાં કયામત, રસ્તાખેજનો દહાડો. Subs. The day of resurrection—judgment.

ખેસશ્ને, khêshashnê. નાં બીહીક દેખાડવી, ભય ઉત્પન્ન કરવો. Subs. Showing dread ; producing fear.

અન્ધકી, andakî. See અન્ધકી, andakî. } andak.

હુબેસીઆ, hubêsiâ. See હુબેસીઆ, hubêsiâ.

અંબેદીગાન, anbêdîgân. નાં દુશ્મનો, શત્રુઓ,

કજીઓ કરનારા, બાઝાઓ, સાથીઓ. Subs. Plur. Enemies, foes ; those that quarrel ; partners ; associates.

અન-સેઆશી, an-sêâsî. વિં અસંતોશી, અકારે, નાશબર, નાશેપાશી. Adj. Of a contented disposition ; disagreeable ; wanting patience ; unthankful. Comp. Pehl. ૭૭૭

ખુસીનાદ, ખુસીનેદ, khûsînâd, khûsînéd. કિં
સુકવે, સુકકું કરે. V. May dry—parch.

ખુસીનેદ, khusinéd. See ૧૭૭૭ khôsnâd.

ઓસહીન, ôsahîn. નાં ઉષહીન ગેહ. Subs. The *Ushahina Geh* (the time of dawn). Av. ૧૭૭૭

અન-દેહી, an-dêhî. વિં નાબુદી—નાશ કરનારું ;
ગેબ—છુપું કરનારું. Adj. Producing annihilation—destruction ; rendering invisible—hidden.

ખેસીદ, khêsid. નાં જખમ, ઘાહ, ફટકો ; બીહીક,
ધાસ્તી. Subs. A wound, cut, stroke ; fear, dread.

અંબુસીદન, anbusîdan. કિં અહેરમાં આવવું,
પ્રખ્યાત થવું ; લોકોની જણમાં આવવું ; કોહી જવું ; કરમઈ જવું ;
સાંધાંમાં સુતુ મારીજવું. V. To become public, to become famous ; to come to the notice of the public ; to rot ; to decay ; to become benumbed in the limbs. Comp. Per. ૧૭૭૭

અન-દેહીદે. an-dêhîdê. See ૧૭૭૭ an-dêhîdê.

હુ-દાએતે, hu-dâêtê. See ૧૭૭૭ hûdâêtê.

૪૭૭૭૭૭ } ખેસીદગી, ખેસ્તગી, khêśīdagī, khêstagi. નાં
 ૪૭૭૭૭૭ } ભાવં જખમી કરવું, ચીરવું. Abst. Subs.

Inflicting a wound ; tearing.

૪૭૭૭૭૭ અન્દીનશન, andīnashna. See ૪૭૭૭ andīshī.

૪૭૭૭૭૭ અન્શીનશને, a-nashīnashnê. વિં નાશ વિનાનું, નાશ
 નહીં કરનારું. Adj. Not decaying, not destroying.

૪૭૭૭૭૭ અંદસુસ, andsus. નાં ‘અરૂપીન’ નામના દેશનાં
 એક સુબા અથવા હોકેમનું નામ. Subs. Name of a
 man who is said to have been the ruler of a
 country called “*Aspin*.”

૪૭૭૭૭૭ હોસીદુમ, hōśīdum. કિં હું સંભાલ—રક્ષણ કરે;
 હું કબુલ કરે; હા કેહું અને ટેકો આપું. V. I may take
 care of—protect ; I may assent and support.

૪૭૭૭૭૭ ખુશીનેદ, ખુસીનાદ, હેચીનેદ, khusīnéd, khusīnád,
 ૪૭૭૭૭૭ } hêchīnéd. કિં સુકવે; સુકકું થાય. V.

May dry ; may become dry. Av. ૪૭૭૭૭૭ =
 Sans. સિંચતિ = Per. خشک کردن

૪૭૭૭૭૭ અવ્સીનીદન, avsīnīdan. કિં ખરાબ કરવું; નાશ
 કરવો; ઘટવું, ઓછું કરવું. V. To spoil, to destroy,
 to diminish—lessen.

૪૭૭૭૭૭ ઓસીનીદન, ôsīnīdan. See ૪૭૭૭૭૭ avsīnīdan.

૪૭૭૭૭૭ અવી-દીનાન, avī-dīnân. નાં ધર્મ—મજહૂબ—
 કાયદા વિનાના; અનીતિવાલા, બેઈમાંની, અવીશ્વાસુ. Subs.
 Persons having no faith—religion—laws; im-
 moral—faithless persons. Comp. ૪૭૭૭ = Av. ૪૭૭૭ =
 not (as in ૪૭૭૭૭૭) + ૪૭૭ = Av. ૪૭૭૭; Per.

بی دینان

૧૫૫૫૫૫ કુદ્-દીનાન, khud-dínán. વિ० એકજ ધર્મ—મજ્જ-
હબવાલા; પોતાની દીનવાલા. Adj. Plur. Of one's
own religion; co-religionists. Comp. Av.

૧૫૫૫૫૫ અન્-સગીનાન, an-sagínán. વિ० પથ્થરના જેવું
કઠણ નહીં; નરમ, હલકું, સંગીન—પૂર્ણ નહીં. Adj. Not
so hard as a stone, soft, light; not solid—
complete. Contrast Per. سنگين

૧૫૫૫ } અનીસહ, આનીસે, anísah, ânísê. ના० કોઈબી બં-
૧૫૫૫ } ધાયલી અથવા ઠરી ગયલી પ્રવાહી પદાર્થ. Subs.
Any liquid substance in a congealed state.

૧૫૫૫૫૫ અન્-સેજક-તર, an-séjak-tar. વિ० વધારે ના-
લાયક—અધટીટ—અયોગ્ય. Adj. More unfit—im-
proper—unworthy.

૧૫૫૫૫૫ } અંગેઝશને, angézashné. ના० બાવં કોઈબી
૧૫૫૫૫૫ } વસ્તુનો સખબ, કાંઈબી ચીજનું મૂલ કારણ. કિં
૧૫૫૫૫૫ } ઉપર ઉઠાવવું, ઉંચે—પુલંદ કરવું. Abst.
Subs. The cause or origin of a thing. V. To
raise up, to lift up, to exalt.

૧૫૫૫૫ અન્જસ્પુક, anjaspuk. વિ० સુખારક, પનોતુ, બાચ્ચ-
શાલી, નસીબવંત. Adj. Blessed, propitious, for-
tunate, lucky.

૧૫૫૫ અવીસ્ત, avíst. ના० કીલ્લો, કોટ, મજબુત બંચાવની
દેવાલ. Subs. A fort, a fortress; the wall of a
fort.

૧૫૫૫ કુસીદ, khusíd. ના० રડન, કલાપીટ, વિલાપ, શોક.
Subs. Weeping, lamentation, wail, grief.

જાજીયારી ખુસેદ, *klusêd*. See જાજીયારી } *klusînêd*.
જાજીયારી } *klusînâd*.

જાજીયારી ખીસ્તારી, *khîstârî*. નાં જખમી થવું. Subs.
Becoming wounded.

જાજીયારી અન્-એસ્તેશની, *an-êstêshnî*. વિં કાયમ—
ટકાઈ નહીં, થોડા વખતનું, અનીશ્ચીત. Adj. Not per-
manent, lasting of short duration, uncertain.

જાજીયારી ખીસ્તે, *khîstê*. See જાજીયારી *khêst*.

જાજીયારી ખેસ્તે, *khêstê*. નાં જંગલ, વેરાંન જગા, મેદાન.
Subs. A forest or wood, a desert place, a plain
or meadow.

જાજીયારી ખેસીદ, *khêsid*. See જાજીયારી *khîsêd*.

જાજીયારી હુ-દસ્તે, *hu-dastê*. વિં મજબુત—સારા હાથવાળું;
મદદ કરનારું, સહાય થનારું, ટેકો—આશ્રો આપનારું. Adj.
Of strong—good hands ; helping, supporting,
patronizing.

જાજીયારી હુ-દીદે, *hu-dîdê*. નાં સારી નજર—ચક્ષુ ; સારી
આંખ. Subs. A good sight—vision ; good eyes.

જાજીયારી હુ-બસ્તે, *hu-bastê*. વિં સાઈ બાંધેલું, સારી નીતિવાળું,
સારા બંદોબસ્તવાળું. Adj. Well bound, well regu-
lated ; of good morals ; well organized.

જાજીયારી અન્-જસ્તન, *an-jastan*. કિં નહીં કુદવું—છલાંગ
મારવી—ભુસકો મારવો. V. Not to jump—leap—
bound. Contrast Per. جستن

જાજીયારી } અવસીદન, *avsîdan*. See જાજીયારી *avsînîdan*.
જાજીયારી }

૧૧૭૫૫ } અવી-સતુન, avi-satun. વિં થામલા વગરનું; ટેકા
 ૧૧૭૫૫ } —આધાર વગરનું; નીરાધાર; અલગ. Adj.

Having no pillar—support. Prop. Unsupported ; aloof. Contrast ૧૧૭૫૫, Av. ૧૧૭૫૫, Per.

ستون, Sans. स्थूणा.

૧૧૭૫૫ આવેસ્તન, âvéstan. કિં હુમેનદાર—ગર્ભવંતી થવું.
 V. To be pregnant—with young. Comp.
 Per. آبستن

૧૧૭૫૫ અંબસ્તન, anbastan. કિં ભરવું; પુરું કરવું. V.
 To fill up ; to complete.

૧૧૭૫૫ ખુસીદન, khusîdan. કિં સુકવવું, સુકકું થવું; કર
 ચલી વલી જવી; ચીમરઈ જવું. V. To dry ; to
 become parched ; to be wrinkled ; to shrivel
 up. Comp. Per. خوسیدن

૧૧૭૫૫ ખઈસ્તહ, khaîstah. ભૂં કું કોટખંડી કીધેલી; મજ-
 હુત કીધેલું. Past Part. Fortified ; strengthened.

૧૧૭૫૫ ખીસ્તેહ, ખેસ્તે, khîstêh, khêstêh. વિં ધાસ્તી
 ભરેલું, ભયાંનક; ઉઠાવેલું, બાંધેલું. નાં કીલ્લો, કોટ. Adj.
 Dreadful, frightful ; erected, built. Subs. A
 fort, castle, fortress.

૧૧૭૫૫ ખુજસ્તે, khujastê. વિં સુખારક; ભાગ્યશાલી. નાં
 વતન; શેહર. Adj. Blessed, propitious ; fortune-
 nate. Subs. One's native country ; a city.
 Comp. Per. خاجسته

૧૧૭૫૫ ખેસ્તે, khêstê. નાં જખમ, ઘાહ; કટકો; ધાસ્તી.
 Subs. A wound, cut ; stroke ; fear.

૧૧૭૫૫ ખેસીદે, khêsidê. નાં એક ગુનાહ—પાપવું નામ.
 Subs. Name of a crime—sin.

૧૯૭૫ હુ-અસ્તે, hu-bastê. બૂં કૂં સારી રીતે બાંધેલું.

Past Part. Well—strongly built.

૧૯૭૫ હોદ્-દીદે, હવી-દીદે, hôd-dîdê, havî-dîdê. નાં

ડાબી આંખ. Subs. The left eye—sight. Comp.

૨૨ = Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 + 𐬀𐬭 = Per. 𐬨𐬀𐬭𐬀

૨૭૭૫ એસ્તગી, khêstagî. વિં જખમી, લોહીપ્રહાન,

ધાસ્તી ભરેલું, બયાંનક. Adj. Wounded, bleeding ;
stained with blood, dreadful, fearful, frightful.

૧૯૭-૭૫ } ગોસીદે, gôsidê. નાં નમુનો ; હાલત, સ્થીતિ.

૧૯૭-૭૫ } Subs. A sample, specimen ; state,
condition.

૧૯૭૫ હવી-યદમન, હોદ્-યદમન, havî-yadman, hôd-yad-

man. નાં ડાબો હાથ. Subs. The left hand.

૧૯૭ } અન્-બીન, અન્-બીન, અન્-બીન, anbîn, an-bîn, a-vin.

૧૯૭ } વિં નહીં જોતું ; આંધળું. Adj. Not seeing ;

૧૯૭ } blind. Comp. Per. 𐬨𐬀𐬭𐬀

૧૯૭ } ઓબેન, ôbên. નાં તેડું, ઈજન. વિં શુભ, સારું,

૧૯૭ } બહું, નેક ; અરોબરીઈ, સરશું. ઉભયાં બી, વહી,

૧૯૭ } એટલું છતાં પણ. Subs. An invitation, a

call. Adj. Fine, good, virtuous ; similar,
equal, matching. Conj. Also, too ; notwith-
standing.

૧૯૭ અવી, khavî. નાં નીંદા, ઉંઘ, સ્વપનો. Subs. Sleep,

slumber ; a dream. Comp. Pehl. 𐬨𐬀, Av.

𐬨𐬀 Sans. स्वप्न.

૨૭૭ અન્-બીના, an-bînâ. See ૨૭૭ an-bîn.

૧૭૫૨ } હુ-દીનાન, hu-dînân. નાં નેક દીનદાર માણસો.
 ૧૭૫૨ } Subs. Good religious men.

૧૭૫૨ } હુ-જનાક, hu-jînâk. નાં સારી જગો, Subs.
 ૧૭૫૨ } A good place.

૧૭૫૨ હુ-દીનાક, hu-dînâk. નાં અરો ઈનસાક, વાજબી
 ચુકાદો. Subs. Even-handed justice, a fair deci-
 sion.

૧૭૫૨ ખુ-સ-દ, khunsand. વિં રાજ, ખુશ. Adj. Pleased,
 satisfied, contented. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬎𐬌𐬎𐬌 Per. خرسند

૧૭૫૨ અન્-બીની, an-bînî. નાં ભાવં અંધાપો; અજ્ઞાન-
 પણું; હુશિયારીની કોટાઈ. Subs. Blindness; ignor-
 ance; want of intelligence. Comp. Per. نابینائی

૧૭૫૨ અન્-બીનીહેદ, anbinihêd. કિં અંદીઠ—છુપું—
 ગેબ થાયછે, નજર આગલથી ગુમ થાયછે, વગર દેખાવવાનું
 થાયછે. V. Becomes invisible—hidden; va-
 nishes; goes away from view or sight.

૧૭૫૨ ખુ-સ-દી, khunsandî. નાં ખુશી; સંતોષ. Subs.
 Pleasure; contentment. Per. خرسندی

૧૭૫૨ ખ-સ-દીહા, khansandihâ. કિં અં રાજ
 ખુશીથી, ખુશીથી, મરજથી. Adv. Of one's own
 accord; voluntarily, willingly.

૧૭૫૨ અન્-બીનીનાક, anbinînâk. વિં ઠગાઈ ભરેલું; ખોટું
 સહમજબનાઈ, ભમાવણું. Adj. Deceitful, treacherous;
 misinterpreting; misguiding.

૧૭૫૨ અન્-બીનીનીદે, anbinînîdê. ભૂં કું આંધણું

૧૭૫૨ } કીધેલું, ઠગેલું, નાખુદ—અંદીઠ—નેસ્ત—ગેબ થયલું,
 Past Part. Made blind, deceived, duped,
 annihilated, become invisible, vanished.

હુ-દીનીનીદન, hu-dínínídan. ક્રિ० બલી દીનમાં સામેલ થવું. V. To join or embrace the good religion.

અન્બીનીદારી, anbínídârî. ના० ભાવ० અંધારું —આંધળું કરવું; ગુમરાહ કરવું, બમાવવું; નાબુદ થવું— કરવું. Subs. Abst. Making dark—blind; misleading; misguiding; becoming—make extinct.

અન્બીનીદન, anbínídan. ક્રિ० આંધળું કરવું; ઠગવું. V. To make blind; to deceive.

અન્બીન્ગર, anbíngar. ના० ઠગનાર, આંધળું કરનાર; આંધલો શખ્સ. Subs. A deceiver; a cheat; he who blinds; a blind person.

અન્બીન્ગરી, an-bíngarî. See અન્બીની.

હુ-બીન્ગરી, hu-bíngarî. વિ० સારી રીતે પીછાણનારું, દુરંદેશ, દીર્ઘ દૃષ્ટિવાળું. Adj. Well knowing; recognising properly foresighted; thoughtful with respect to future.

અન્બીન્ગર-દારી, an-bíngar-dârî. ના० ભાવ० અદેખાઈ—ઠગાઈ કરવી. Subs. Abst. Becoming jealous; deceiving.

ઓબેન, óbên. ઉભ० બી, વલી. વિ० બીજું, તમામ, પુર્ણ, સ્નેહી. ના० કુટુંબી. ક્રિ० અં એક જગામાં, એકજ વખતે, સાથે, સરખી રીતે. Conj. Also, too. Adj. Another, whole, complete; friendly. Subs. A kinsman. Adv. In one place; at one time; together; along with; equally.

૧૪૬૩ હુ-દીન, hu-dîn. વિં સારો ધર્મ પાલનાર, દીનદાર,
ઓતાની કર્મ બરાબર અમલમાં લાવનાર. નાં બલી દીન
—રેવાન—કરન. Adj. Believing in good reli-
gion ; religious ; performing one's duties well.
Subs. A good religion—usage—duty. Av.

સરખા

૧૪૬૪ હોબેન, hóbên. વિં બરાબરીઉ, સરખું. કિં અં
એ રવેશે—રીતે. Adj. Equal ; similar. Adv. In
this manner.

૧૪૬૫ અન્બીન-કર્દન, anbîn-kardan. કિં આંધણું કરવું.
V. To make blind ; Comp. Per. نابینا کردن

૧૪૬૬ અન્બીન-કર્દારી, anbîn-kardârî. નાં બાવન
૧૪૬૭ See અન્બીનદારી, anbînîdarî.

૧૪૬૮ હુ-દીન-વર, hu-dîn-var. નાં નેક દીનનો સરદાર,
વડો ધર્મ ગુરૂ, પેગામ્બર. Subs. A minister of good
religion, a high priest, a prophet.

૧૪૬૯ અન્બીન્ગી, an-bîngî. See અન્બી. anbîmî.

૧૪૭૦ અન્બીન્ગર, anbîngar. See અન્બી. anbîngar.

૧૪૭૧ ઓસોફરીદ, ôsôfarîd. નાં કરન, બંદગી, તાબેદારી,
ધર્મ. Subs. Duty, prayer, obedience, faith, a
religious duty. Pâz. સંતોષ

૧૪૭૨ અવે-ગુમાન, અવી-ગુમાન. avê-gumân, avi-gumân.
વિં બેશક, ગુમાન વિનાનું, સાક દીલનું, બોણું, કપટ વિનાનું,
પાક એતેકાદનું. Adj. Undoubted, free from sus-
picion ; pure-hearted, frank, free from malice,
of pure faith. Av. અવે-ગુમાન Per. અવિ-ગુમાન

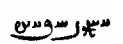

અન્ધાંકુર, andî. See અન્ધાંકુર andî.

અન્ધાંકુર, andîk. નાં એહાકનું એક નામ; અન્ધાંકુર,
એરી મોટો સર્પ—નાગ. Subs. One of the names
of *Zohak*—a large venomous serpent—snake.

અન્ધાંકુર, andîk. See અન્ધાંકુર andîk.

અન્ધાંકુર } અવસે, ઓસે, avsé, ôsé. નાં એવાએશ, શુંગાર,
અન્ધાંકુર } બપકો, દમામ; લઈજવું. Subs. Gracefulness,
beauty, ornament, pomp, splendour; carrying.

અન્ધાંકુર અંબદે, અંબાદે, anbadê, anbâdê. નાં આનદાન, વંશ,
પેદી, ઓલાદ, વસીલો, ગાદી. Subs. Family, parent-
age, lineage, progeny; a throne; the seat of
some eminent personage. Pâz.

અન્ધાંકુર ઓસ્કા, ôskâ. કિં ખબર થવી; એવું, ખાતરી કરવી.

V. Being informed; seeing; ascertaining.

અન્ધાંકુર ઓસ્કાર, ôskâr. નાં ઉત્તેજન, ઉત્તેજરણી, શરૂઆત;
તકરાર, વાદવિવાદ. Subs. Encouragement; in-
citement; beginning; argument; discussion.

અન્ધાંકુર ઓસ્કાર, khôskâr. નાં કોશેશ, ચત્ત, મેહનત, ઉદ્યોગ.
Subs. Endeavour; effort; exertion; industry.

અન્ધાંકુર હુ-સીકાલ, hu-síkâl. નાં સારો વિચાર—ધારણા—
મત; રોશની. Subs. A good thought—intention
—opinion; light.

અન્ધાંકુર ઓસ્કારશન, khôskârashna. See અન્ધાંકુર = khôskâr.

અન્ધાંકુર ઓસ્કારશની, khôskârashnî. વિં ફરીઆદ—
પોકાર કરવું. Adj. Complaining, bawling.

જોડકારશનીહા, khôskârashnihâ. ક્રિ० અ०
ઉલટથી, દીલશોજથી ; તકરારની રીતે, વાદવીવાદપણે.
Adv. Eagerly, heartily, earnestly ; by way of
discussion, argumentative.

ખોસ્કારશની, khôskârashnî. ના० સહમજ,
વિચાર ; ડહાપણ, જ્ઞાન, તર્કશક્તિ. Subs. Understand-
ing ; consideration ; thought ; wisdom ; know-
ledge ; power of reasoning. Pâz. જોડકારશની

જોડકારશને, ôskârashnê. ના० બાવં ઉત્તેજન,
ઉત્કેરણી, ઉશ્તવારી, મજબુતી. Abst. Subs. Encour-
agement ; incitement ; firmness ; compactness.

ખોસ્કારશને, khôskârashnê. ના० બાવં પતેત
—તોબા—પશ્ચાત્તાપ—પ્રાયશ્ચીત કરવી ; પોકારવું, ગરજવું.
Subs. Abst. Repenting ; feeling sorrow or re-
gret for something done or spoken ; expiating.

જોડકારશને, hôskârashnê. ના० બાવં આગાહ
જોડકારશને } કરવું, ખબર આપવી. Abst. Subs. Giv-
ing warning—information.

જોડકારીદન, khôskârîdan. ક્રિ० મસલહત—
મશવરત—વિચાર કરવો. V. To consult, to seek
the opinion or advice of another ; to deliberate
in common.

જોડકારીદન, hôskârîdan. ક્રિ० અણીતું—વાકેફ-
ગાર—ખબરદાર—ચંચલ—ચતુર થવું—કરવું ; તકરાર—
વાદવિવાદ કરવો. V. To become—make aware—
acquainted with ; to be—make skilful—adept
—smart ; to discuss, to argue.

ઠોસ્કાર્ગર, ôskârgar. નાં ઉલટ આપનાર.

Subs. One who gives encouragement.

ઠોસ્કાર્દ, ôskârd. See ઠોસ્કાર, ôskâr.

ઠોસ્કાર્દ, khôskârd. See ઠોસ્કાર, khôskâr.

ઠોસ્કાર્દ, hôskârd. See ઠોસ્કાર, hôskâr.

હુ-સીકાલદ, hu-sîkâlad. જૂં કું સારી રીતે
વિચાર કીધેલો. Past Part. Well considered.

ઠોસ્કાર્દન, ôskârdan. See ઠોસ્કાર, hôskârî-
dan.

ખુસ્કાર્દન, khuskârdan. See ઠોસ્કાર, khôskârî-
kâridan.

ઠોસ્કાર્દન, hoskârdan. See ઠોસ્કાર, hôskârî-
rîdan.

અંગીઝ, angiz. કિં આજ્ઞાં ઉઠાવ, ઉચક. V.
Imper. Lift up, raise (thou). Per. انگیز

અન્-સાજહી, an-sajâhî. કિં નાલાયક—અયોગ્ય
—નકારુ—ફોટ હોય. V. May be unfit—improper—useless—unavailing.

અન્-સેપાશી, an-sêpâshî. વિં નીરૂપકારી, અ-
સંતોષી, બેસબર, નીમક હરાંમ, બેવફા, નાસેપાસ, નીબલ. નાં
અસંતોષીપણું, બેસબુરી, નીમકહરાંમી, બેવફાઈ. Adj.
Ungrateful; discontented; impatient; un-
faithful; perfidious; unthankful; unsuccessful.
Subs. Discontent, impatience, infidelity, in-
gratitude.

હુ-સેપાહી, hu-sépâhî. નાં મજબુત ઓકી—
અરદાસ્ત; સંભાળ, અહાદુરી, પેહલવાનગીરી. Subs. A
strong watch or guard; care, bravery, bold-
ness, valour.

હુ-સેપાસ, hu-sépâs. વિં આભારી; સંતોષી;
સજુરીવાણું; નીમક હલાલ, વક્ષાદાર. નાં આભાર, ઉપકાર,
સજુરી, નીમક હલાલી, વક્ષાદારી, સંતોષ. Adj. Thank-
ful; contented, patient; faithful, grateful.
Subs. Gratitude, obligation; patience; grati-
tude, fidelity, contentment.

અન્-સેપાસી, an-sépâsî. See અન્-સેપાશી, an-sépâshî. Comp. Per. ناسپاسی

હુ-સેપાસીહા-તર-બુદન, hu-sépâsîhâ-tar-
budan. કિં ધણીજ સારી રીતે આભાર—ઉપકાર માનવો;
અરાબર—ઘટતી રીતે ગુણ ગાવો. V. To be exceed-
ingly grateful—thankful; to speak in appro-
priate—adequate terms of one's merits.

હુ-સજાક, hu-sazâk. વિં લાયક, યોગ્ય, ઘટીટ,
અનુસરતું. Adj. Proper, fit, appropriate, agree-
able.

અન્-સજાક-તર, an-sajâk-tar. વિં વધારે ના-
લાયક—અયોગ્ય—અઘટીટ. Adj. Compar. More
improper—unfit—unworthy. Per. ناسزا تر

હોસ્પારૂમ, hôspârûm. નાં એકવીસ નુસ્ક મધેનાં
એક નુસ્કતું નામ છે; યજ્ઞશને કરવાની જગો.
Subs. One of the twenty-one Nusks; *Izesh-
né-gâh*.

॥ સંપાદન ॥ } અવસ્પાર્દન, avaspārdan. ક્રિં સંપાદનું, કબજામાં
 ॥ સંપાદન ॥ } આપવું, હવાલે કરવું, સવાધીન કરવું. V. To
 ॥ સંપાદન ॥ } make over or deliver to ; to commit
 to the charge or care of.

॥ અન-અવિચાર ॥ } અન્-અવિચાર, an-aīvyāst. ભૂં કૃં વાકેક-
 ॥ અન-અવિચાર ॥ } ગારી નહીં મેળવેલી ; અભ્યાસ નહીં કીધેલો, કુશળી
 નહીં બાંધેલી. Past Part. Inexperienced ; not
 studied ; not girded up the *kushti* (i.e., sacred
 thread—girdle) round the waist. Comp. Av.

અવિચાર

॥ અન-અવિચાર ॥ અન્-અવિચાર, an-aēvyāstan. See

॥ અવિચાર ॥ } an-aīvyāst.
 ॥ અવિચાર ॥ }

॥ અન-સજ્જશને ॥ અન્-સજ્જશને, an-sēz-dāstan. ક્રિં દુઃખ
 —દરદ—પીડા—રોગ વગરનું કરવું—રાખવું ; નાશ—મોત
 વિનાનું કરવું—રાખવું. V. To make or keep free
 from pain—affliction—disease ; to make or
 keep free from destruction—death.

॥ અન-સજ્જશને ॥ અન્-સજ્જશને, an-sazashnê. નાં ભાવં અધર્મ-
 પણું, અયોગ્યતા, નાલાયકપણું. Subs. Abst. Impro-
 propriety, unbecomingness, unworthiness.

॥ અંગેજશને ॥ અંગેજશને, angējashnê. નાં સખખ, બાંધેશ ;
 ॥ અંગેજશને ॥ } ઉઠાવવું, બોલંદ કરવું ; કોશેશ, મેહેનત. Subs.
 ॥ અંગેજશને ॥ } Cause, reason ; raising—lifting up ;
 elevating ; endeavour ; exertion, labour.

॥ અન-સજ્જનાદ ॥ અન્-સજ્જનાદ, an-sazīnād. ક્રિં નાલાયક—અધ-

દી૮—અયોગ્ય—નકારું થાય. V. May become unfit—improper—useless.

જાણનાં ઓસ્ફીનાદ, ôsfinâd. ક્રિં લાએક થાએ. V. May become worthy.

જાણનાં હુ-સજીનાદ, hu-sazînad. ક્રિં પુરતી રીતે ઉપ-યોગી થાએ ; ઘણો લાયક—યોગ્ય થાય. V. May become thoroughly useful ; may be very suitable—worthy.

જાણનાં અન્-દીવીનાદ, an-dîvinâd. ક્રિં ઠગાવું—છેતરાવું નથી, ઉલથાપ અપાવું નથી. V. Is not deceived—imposed upon. Comp. Av. અન્ગિઝીનાદ.

જાણનાં અંગેઝેદ, angêzêd. See જાણનાં અંગિઝીનાદ.

જાણનાં અંગિઝીદન, angîzîdan. ક્રિં ઉઠાવવું, ઉચકવું, જાણનાં ઉંચું કરવું. V. To lift up, raise ; to elevate. Per. અન્ગિઝીદન

જાણનાં અંગેઝ્વા, અંકેઝ્વા, angêzvá, ankêzvá. નાં
જાણનાં } ગોસ્પંદોને રાખવાની જગા, તબેલો, વાડો. Subs.
જાણનાં } A pen or enclosure for sheep ; a
જાણનાં } stable ; a fold.

જાણનાં હુસફનીન, husafnîn. વિં જસદ—કલ્લઈને લગતું.
જાણનાં } Adj. Pertaining pewter—tin. Comp
Av. અન્ગિઝીનાદ

જાણનાં આસ્પુર, âspur. નાં ભાવં પૂર્ણતા, તમામીઅત, શેવટ, છેડો. Subs. Abst. Completion, fulness, end, conclusion.

જાણનાં હોસ્પુર, hōspur. ક્રિ० અં પુરતી રીતે. Adv. Sufficiently, adequately.

જાણનાં અન્-સપુરી, an-sapûrî. See જાણનાં an-sêpurî.

જાણનાં } અન્-સપુરી, anaspûrî. નાં ગુનાહનું પ્રમાણ—
જાણનાં } અંદાજે. Subs. Magnitude—proportion
જાણનાં } of crime.

જાણનાં ઓસ્પુરી, ôspurî. નાં અંદાજે ; હદ ; કોલ ; ગુના-
હનો પશ્ચાત્તાપ ; ઉમેદવારી. Subs. Magnitude, pro-
portion, limit, promise ; penitence for sin ;
hopefulness.

જાણનાં } અન્-વેષ્ટાર, a-vêstâr. વિ० વગર ક્ષેત્ર દેવે, વગર
જાણનાં } ઠગવે, વગર છેતરવે. Adj. Without beguil-
ing—deceiving—imposing upon.

જાણનાં હોસ્પર્દન, hōspardan. ક્રિ० રગડવું, આગળ ઢકેલવું.
V. To press and rub roughly ; to push along.

જાણનાં અન્-દીદ, an-dîd. વિ० જોયા વગરનું, આંધળું. Adj.
Unseen, blind. Per. یدید

જાણનાં અનસ્ત, anast. વિ० ખરાબ, ખુરું, નાશ પામવા જોગ.
Adj. Bad, evil ; perishable.

જાણનાં એસ્ત, êst. નાં ઉઠવું, નિકળવું. Subs. Rising,
proceeding from.

જાણનાં ઓસ્ત, ôst. નાં કૌવત, શક્તી, જોર. વિ० ઉસ્તવાર,
મક્કમ, મજબુત, નક્કી થએલું ; ઘણું સારું. Subs. Strength,
ability, power. Adj. Strong, firm, determinate ;
settled ; very good.

જીખ અન્દીદ, khandid. કિં હસ્યું. V. Laughed.

Per. خندید

જીખ ખુસ્ત, khust. કિં માર્યું, ઠોક્યું, હીન્ધું. નાં ઉન્ડ
—વેરાન જગા, ધોરી રસતો, વપરાએલો રસ્તો. V. Beat,
struck, considered as low—base. Subs. A
barren—desolate place; a public road; a
highway; a trodden path.

જીખ } ખોસ્ત, ખસ્ત, khôst, khast. કું વિં ખાવા લાયક
૧જીખ } —સ્વાદીષ્ટ કીધેલું. Part. Adj. Rendered
eatable—tasteful.

જીખ હિસ્ત, hist. See જીખ êst.

જીખ હિસ્ત, hist. કિં આજ્ઞાં તું ઉઠ—ઉભો થા. V.
Imper. Rise, get up (thou). Comp. Av.

જીખ

જીખ હુન્દીદ, hu-did. નાં સારી આંખ—નજર, નેકનજર.
Subs. A good eye-sight; a virtuous—chaste
glance.

જીખ હોસ્ત, hôst. નાં આનેજી, કાલાવાલા. Subs.
Earnest entreaty; solicitations.

અજીખ અવસ્તા, ઓસ્તા, avastâ, ôstâ. નાં સેતાયશ,
બંદગી, આરાધના. Subs. Praise, prayer, invoca-
tion.

અજીખ } ઓસ્તાખ, ગોસ્તાખ, ôstâkh, gôstâkh. વિં
જીખ } મગર, અભિમાની, હિમ્મતવાન, અવિચારી, બે-
૧જીખ } અદખ, ઘાતકી. Adj. Arrogant, presump-
જીખ } tuous; bold, rash, uncivil, cruel.

Comp. Per. گستاخ

-ઔસ્તાખી, ôstâkhî. નાં બાવં અવિવેક,
 -ઔસ્તાખી, અપ્રમાણીકપણું. See ઔસ્તાખ, ઔસ્તાખ,
 ઔસ્તાખ, ઔસ્તાખ ôstâkh, gôstakh. Abst. Subs.
 Thoughtlessness; rudeness; disrespect; dis-
 honesty. Per. گستاخی

ઔસ્તાખાન્મન્દાન, ôstakhânmandân. વિં
 બહુવં હાડકાંવાલાં, હાડમંદ, શરીરને લગતાં; આએ
 દુનિયાના લોકો. નાં ખોદાતાલાનાં નામો મધેનું એક નામ છે
 કે જે સાહેબ સરવેનાં તનનો રાખનાર છે. Adj. Plur.
 Pertaining to or consisting of bones (*lit.*);
 corporeal; bodily; people of this world.
 Subs. One of the names of the Almighty
 God, who is the protector of the bodies of
 all animate beings.

ઔસ્તાની, ôstânî. વિં ઉસ્તવાર, મજબુત, થરી-
 થામ થયણું; આજે—કાલાવાલા કરતું. નાં બેશરમી.
 Adj. Strong, powerful, settled; entreating;
 importuning. Subs. Shamelessness.

ઔસ્તાની, ôstânî. See ઔસ્તાખ
 ઔસ્તાખ }
 ઔસ્તાખ } ôstâkh,
 ઔસ્તાખ } gôstâkh.
 ઔસ્તાખ }

ઔસ્તાની, અવસ્તાની, ôstânî, avastânî. નાં
 મદદ, સહાયતા, આશ્રો. Subs. Assistance, help,
 support.

ઔસ્તાન-યદ્મન, ôstân-yadman. વિં ઉંચે
 કીધેલા હાથ સાથે; આજે કરતું, માફ માગતું. Adj.

With hands uplifted ; entreating ; asking pardon.

૧૨૩૮૦૩ } ઓસ્તાનીગાન, ઓસ્તીગાન, ōstānīgān, ōstī-
૧૨૩૮૦૩ } gān. નાં રૈયત, પૃથ્વી ઉપર વસનારા લોકો.

Subs. Subjects ; denizens of the earth.

૧૨૩૮૦૩ ઓસ્તાનીગી, ōstānīgī. નાં ઓસ્તવારી, મજ-
બુતી, મજબુત ઠેરાંવ. Subs. Stability ; firmness ;
a strong resolution.

૧૨૩૮૦૩ ઓસ્તાન, ōstān. નાં બરસા બરેલા આદમીઓ,
ઈમાનદાર પુરૂષો ; નેક નઈઅતવાલાઓ, દીઆનતદારો, નીતિ-
વાંનો, એલમવાળા માણસો. Subs. Trustworthy
persons ; faithful men ; men of good inten-
tions ; conscientious ; virtuous men ; learned
persons.

૧૨૩૮૦૩ ઓસ્તાન, અવસ્તાન, ōstān, avastān. See ૧૦૮૩
ōstān.

૧૨૩૮૦૩ હોસ્તાન, hōstān. નાં ઉબર ; બરસો, વિશ્વાસ, નેક
નઈઅત, ઈમાનદારી, નીતિ. Subs. The threshold ;
confidence ; trust ; a good intention ; faithful-
ness ; morals.

૧૨૩૮૦૩ } અવસ્તાક, avastāk. નાં અવસ્તા બાષા, જરથોસ્તી-
૧૨૩૮૦૩ } ઓનાં ધર્મપુસ્તકોની પવીત્ર બાષા. Subs. The
Avesta ; the sacred language of the religious
books of the Zoroastrians.

૧૨૩૮૦૩ ખીસ્તાક, khīstāk. વિં દુઃખી દીલવાણું, કંટાળેણું,
જખમી થયણું. Adj. Of an afflicted heart, dis-
gusted, wounded.

જુલમ હોસ્તાવ, hōstāv. નાં રંજ, તુકસાન, ઈજ. Subs. Pain, affliction, injury, molestation.

જુલમ હોસ્તાવગર, hōstāvgar. નાં રંજ—તુકસાન—ઈજ યોહોંઆડનાર. Subs. One who inflicts pain ; one that does harm ; one that molests.

જુલમ ઉસ્તાદ, ustād. નાં શીક્ષક, ગુરૂ, શીખવનાર, તાલીમ —કેલવણી આપનાર, દાનાવ શખ્સ. Subs. A teacher, an instructor, a tutor, a preceptor, a sensible man. Per. اُستاد, استاد

જુલમ એસ્તાદ, હેસ્તાદ, êstād, hêstād. ક્રિં ઉઠયો, ઉભો રહ્યો, ખડો થયો. V. Got up ; rose up ; stood up. Comp. Av. અસ્ત, હસ્ત, Per. ایستاد

જુલમ એસ્તાદન, êstādan. ક્રિં ઉભું રેહેવું, ખડું થવું, જુલમ સ્થીર રેહેવું, ઉઠવું. V. To stand, to get up, to remain motionless. Comp. Av. Rt. અસ્થ = Sans. સ્થા = Per. ایستادن

જુલમ અન્-સેત્હમ, an-sêtham. વિં જુલમ—અસ્તી—સેતમ વિનાવું. Adj. Free from tyranny—oppression—violence.

જુલમ અવસ્તામ, avastâm. See જુલમ ઓસ્તાની, અવેસ્તાની, ôstânî, avastânî ; and also see જુલમ hōstân.

જુલમ અવસ્તામ, avastâm. નાં લાચારી, મુક્લેસી, ગરીબાઈ ; અંદોબસ્ત, ઠેડાવ. Subs. Helplessness, poverty, indigence, management, arrangement, determination.

જુલમ ઓસ્તામ, ôstâm. નાં વિશ્વાસ, ભરૂશો, એકીન, મદદ, શાહેતા. Subs. Confidence, trust, faith, assistance, help. Comp. Per. اوستام

જોડવા એસ્તાર, khêstâr. See જોડવા hôstavgar.

જોડવા હુ-દીદાર, hu-dîdâr. વિ. ખુબ સુરત, નેક ચેહરાનું.
Adj. Beautiful, of elegant features. Comp.
Per. خوب دیدار

જોડવા હોસ્તાર, hôstâr. નાં નુકસાંન, જાન, ગેરકાયદો,
ટોટો, પીડા. Subs. Harm, injury, disadvantage,
loss, trouble, distress.

જોડવા અન્-સતે, an-satê. વિ. ટોણુ—પ્રજા—જાત વિનાનું.
Adj. Having no subjects—tribe—caste.

જોડવા હુ-સતે, hu-satê. નાં બહો ટોણો—કોમ—પ્રજા—જાત.
Subs. A good nation—tribe—people—caste.

જોડવા } એસ્તી, ઓસ્તી, êstî, ôstî. નાં બાવં સ્થીરતા,
જોડવા } મક્કમપણું, મજબુતાઈ, એકીન, દયાનતદારી, ઢગલો,
બાંહે. Abst. Subs. Stillness, firmness, stabi-
lity, faith, conscientiousness, a heap, the sleeve
of a garment. Comp. Per. استی

જોડવા અંગીદી, angîdî. નાં બાવં દોલતમંદી, તવંગરી,
દૃઢતા, તવાનાઈ. Abst. Subs. Richness, wealthy
state, opulence, easy circumstances.

જોડવા } ઓસ્તીઆન, ઓસ્તીગાન, હોસ્તીઆન, ôstîân,
જોડવા } ôstîgân, hôstîân. નાં બંધે દુન્યા ; ગેતી
જોડવા } અને બીનોઈ દુન્યા ; હસ્તીનો—બંધે દુન્યાને પેદા
કરનાર ; તમામ શક્તી રાખનાર, તારીફ, વખાણ, બક્ષનાર,
કારીગર, પંડીત, પેદા કરનાર, પેશો કરનાર. Subs.
Both worlds (this material world and the
spiritual world); the Giver of existence ; the
Creator of both worlds ; All-powerful ; praise

eulogy ; a good workman ; a scholar ; a learned man ; the Creator ; a professional man.

ઔસ્તશની, ઔસ્તશની, êstashnî, ôstashnî. નાં
ભાવં ઉઠવું, ઉભું રહેવું, ખડું થવું, સ્થીરતા. Abst. Subs.
Getting up ; standing up ; standing upright ;
steadiness.

ઔસ્તબાર, ઔસ્તીગાન, હોસ્તબાર, હોસ્તીગાન, ôsta-
bâr, ôstîgân, hôstabâr, hôstîgân. વિં
સાચ્યા, સત્યતાવાલા, વિશ્વાસુ, હુશ્યાર, ચંચલ,
કાબેલ, ઉસ્તવાર. Adj. Honest, true,
faithful, confidential, intelligent, clever, firm.
Comp. Per. استوار

ઔસ્તી, ôstî. વિં મક્કમ, સ્થીર, મજબુત. Adj.
Firm, steady, settled, strong. Abst. Subs.
Vigilance.

ખસ્તી, khastî. નાં સખતી, મુશ્કેલાઈ. Subs.
Hardship, difficulty. Pâz. ڪھڻو

ઔસ્તીગાન, ôstîgân. નાં રાહ, રસ્તો, ખુશી,
હુશિયારી, પ્રવીણતા, ફેસલો કરનારા, ટીકા, અખ-
રદારી, કાબેલીઅત, વિદ્વાન, કારીગર, તાકાત,
શક્તિ, ખલકના લોકો, ખોદા, વિશ્વાસ, ખોલાસો,
પૃથ્વી, મોબેદો, પરહેઝ ગારો, રૈયત, આભાર, ઉપકાર.
વિં પૂર્ણ, મજબુત, ઉસ્તવાર. Subs. A way ; road ;
pleasure ; proficiency ; cleverness ; one who
decides ; settles ; a commentary or comment ;
intelligence ; cleverness ; a learned man ; a
good workman ; power ; strength ; people of

the world ; God ; confidence ; explanation ; the world ; *Mobeds* ; devout persons ; subjects ; obligation ; favour. Adj. Perfect ; strong ; firm. Pâz. પાઝ

ઔસ્તીગાની } ઔસ્તીગાની, *ôstîgânî*. નાં વિશ્વાસ ; ભરૂંશો
રાખવો } રાખવો ; પુરપણું ; લોકો ; પાયદારી ; હસ્તી
 ધરાવનારૂં, દુન્યા. Subs. Confiding in ; trusting ;
 perfection ; people ; stability ; having an exist-
 ence ; the world.

હેસ્તશની, *hêstashnî*. વિં હસ્તી—હયાતીને
 લગતું. Adj. Pertaining to existence—being.

ઔસ્તીગાનીહેદ, *ôstîgânîhêd*. કિં વિશ્વાસ
 —ભરૂંશો રેહેછે. V. Has confidence in.

અન્સ્તીગાન, *anstîgân*. વિં રોશની વિનાનાં,
 અંધારાવાલાં, દોઝખી. Adj. Destitute of light ;
 dark ; residing in hell.

ઔસ્તીગાન-દાશ્તન, *ôstîgân-dâshtan*.
 કિં આભાર—ઉપકાર માનવો. V. To thank ; to
 express gratitude for favour or kindness.

ઔસ્તીગાન-કારી, *ôstîgân-kârî*. નાં બંદ-
 ગીનું કામ. Subs. Act or office of prayer.

ઔસ્તીઆન-તર, *ôstîân-tar*,
ઔસ્તીગાન-તર, *ôstîgân-tar*. વિં વધારે પ્રવીણ—કાબેલ
 —પીછાન કરનાર ; વધારે લાએક—વિશ્વાસુ—
 ઈમાનદાર. Adj. More proficient—excellent—
 discriminating ; more worthy—faithful—trust-
 worthy.

જોડવાના ઓસ્તીક-ગાહ, ôstík-gāh. નાં ખલકત, પેદાયશ, વસ્તી. Subs. The whole world ; creation ; existence.

જોડવાના ઓસ્તીગીહા, ôstígíhā. નાં ખલકતના લોકો. Subs. People of the world.

જોડવાના } ઓસ્તીક-તર, ઓસ્તી-તર, ôstík-tar, ôstí-tar.
જોડવાના } વિં વધારે મજબુત—મક્કમ—ઊસ્તવાર—ટકાઉ
Adj. More strong—firm—stable—durable.

જોડવાના એસ્તીન, ઓસ્તીન, êstín, ôstín. વિં સ્થીર, પાયદાર, મક્કમ, ટકાઉ. Adj. Fixed, permanent, steady, lasting.

જોડવાના ઓસ્તીનંદ, ôstínand. ક્રિં તેઓ ઉઠાડેછે—ઉઠું રાખેછે—મજબુત કરેછે. V. They raise—lift up—set up—strengthen.

જોડવાના ઓસ્તેદ, એસ્તેદ, ôstéd, êstéd. ક્રિં ઉઠે, ઠરે, સ્થીર રહે. V. May rise—become fixed—steady.

જોડવાના ઓસ્તેમ, ôstém. See જોડવાના } ôstíân.
જોડવાના } ôstígân.

જોડવાના અગુસ્તે, agústê. નાં ધુનરી. Subs. Trembling ; tremor. Comp. Av. ગુસ્તર

જોડવાના } અ-વસ્તે, a-vastê. કૃં વિં નહીં બાંધેલું, છુટું, આપ-
જોડવાના } ખત્યાર, ચુઠાએલું, પીખાએલું. Part. Adj. Not bound—tightened ; loosened from ; independent, ransacked, dishevelled, spoiled. Comp. Per. ناپسته

જોડવાના એસ્તે, ઓસ્ત êstê, ôst. See જોડવાના êstín, ôstín.

૧૨૭૩ ઓસ્તે, ôstê. See ૧૨૭૩ hôstân.

૧૨૭૩ ઓસ્તર, ôstar. વિં ઘણું નેક, ઘણો વીદ્યાન—પ્રવીણ, ડહાપણવાલો. Adj. Very virtuous—learned—proficient—sensible—sagacious.

૧૨૭૩ ખેસ્તે, khîstê. બૂં કું વિં જખમી થયણું, લોહી લુહાંન થયણું, ઘાહ પડેલો. Past Part. Adj. Wounded ; bleeding ; hurt. Comp. Per. خست

૧૨૭૩ સુસ્તે, sustê. વિં આલથુ, અયામ્મી, નીરઘોગી. Adj. Lazy, pleasure-seeking ; indisposed to labour ; destitute of employment or business.

૧૨૭૩ ઓસ્તવા, ôstavâ. વિં બેશક, સંશય વિનાનું. Adj. Undoubted, free from suspicion.

૧૨૭૩૧૨૭૩૧૨૭૩ સુસ્ત-એસ્તશની, susta-êstashnî. વિં સુસ્ત હાલતવાણું, આલસુ, નકકરું. Adj. Being in an indolent state ; lazy ; feeling no anxiety or care respecting anything.

૧૨૭૩૧૨૭૩ ખુસ્તુહીદન, khustuhîdan કિં નકકી—તેહેકીક કરવું, વાજખી ચુકાદો લાવવો. V. To settle ; to authenticate ; to come to a just decision.

૧૨૭૩૧૨૭૩ ઓસ્તવાનીદન, ôstavânîdan. કિં બેશક થવું, બરસાદાર—ઈમાનદાર થવું. V. To be doubtless ; to be confident—faithful.

૧૨૭૩૧૨૭૩ ઓસ્તવાન, ôstavân. વિં બરસાદાર, ઈમાનદાર, મજબુત, સોફનારું, કાબેલ, પુરવીણ, ઓશતવાર, રાશત. Adj. Trustworthy ; faithful ; strong ; committing to the charge of ; competent ; proficient ; accomplished ; firm ; true. Per. استوان

استواران } ओस्तवारान, ओस्तोवारान, ōstavārān, ōstō-
 वारान. ना० अनेकवचन. Subs. Plur.

See استواران ōstavārān.

استودان ओस्तोदान, ōstōdān. ना० सुवेलांना हाडकां मुक-
 वानी जगा. Subs. A repository for the bones of
 the dead. Per. استودان, استودان

अवस्तनश्नी अवस्तनश्नी, avastanashnī. वि० आदती,
 वधारो, पुश्कलपञ्च. Subs. Increase; surplus;
 abundance.

ओस्तोबानी ओस्तोबानी, ōstōbānī. ना० बाव० अक्षीनदारी,
 विश्वास, अक्षीनदारीची रेहेतु. Abst. Subs. Fidelity;
 confidence; living conscientiously.

ओस्तोबार ओस्तोबार, ओस्तवार, होस्तवार, ōstōbār, ōsta-
 वार, hōstavār. See استواران ōstavārān.

ओस्तोबारी ओस्तोबारी, ōstōbārī. ना० र्ततबार, अक्षी,
 र्तमानदारी; मज्जुती; अरथारवाली आर्धडी.
 Subs. Confidence, trust, faithfulness; stability;
 a married woman. Per. استواری

ओस्तोबारीदन ओस्तोबारीदन, ōstōbārīdan. कि० मज्जुत
 —अेशक थवुं. V. To be firm—strong; to be sure
 —doubtless.

ओस्तोबार्दे ओस्तोबार्दे, ōstōbārdē. लू० कृ० मज्जुत—
 उस्तवार—स्थीर डीधेजुं. Past Part. Made strong
 —firm—steady.

ओस्तोबार-तर ओस्तोबार-तर, khōstōbār-tar. वि० वधारो

સાચું—વાનખી—રાસ્ત. Adj. More true—just—equitable.

૧૨૧૭૭ } ખોસ્તોગીક, khôstôgîk. નાં એકરાર કરવો,
૧૨૧૭૭ } કબુલ કરવું. Subs. Acknowledging,
assenting to, admitting.

૧૨૧૭૭ } ઓસ્તોબર, ôstôbar. See ૧૨૧૭૭ ôstavân.

૧૧૭૭ અન્દીદન, andîdan. કિં તાજુબ—અચરત થવું,
મંગાવવું, મોહીત થવું, પરીશાન થવું; આલસુ થવું; નીચું થવું.
V. To be astonished—amazed; to send for; to
be enamoured; to be disturbed in mind; to be
sluggish; mean. Per. اندیدن

૧૧૭૭ અન્દીદન, an-dîdan. કિં નહીં જોવું—નજર કરવી,
અખાડા કરવા. V. Not to see—look at; to con-
nive; to evade. Comp. Per. اندادن

૧૧૭૭ અન્એદન, anêdan. કિં તેજ વખતે કરવું, તાજુબ
કરવું; અચરત કરવું. V. To do (a thing) at the
same time; to amaze; to astound.

૧૧૭૭ } આનીદન, ânîdan. See ૧૧૭૭ andîdan. કિં
૧૧૭૭ } મંગાવવું. V. To send for.

૧૧૭૭ ઓસ્તન, એસ્તન, ôstan, êstan. કિં ઉભું રહેવું,
ઠકવું, ટકવું, પાયદાર—મજબુત રહેવું, સંગીન થવું. V. To
stand; to get up; to last; to be steady—firm
—solid.

૧૧૭૭ ખન્દીદન, khandîdan. કિં હસવું; હસી કાઢાડવું.
V. To laugh; to ridicule. Per. خندیدن

૧૧૭૭ ખુસ્તન, khustan. કિં પઢવું, બલાવું, બંદગી કરવી,

ચાહવું. V. To read, to learn, to study, to pray, to recite, to love, to like.

૧૧૭૫ ખોસ્તન, khôstan. ક્રિ० ઉઠાવવું, ચાહવું, ઈચ્છવું, પસંદ કરવું; પુછવું, માગવું. V. To raise, to lift up, to love, to desire, to wish, to choose, to ask, to demand. Comp. Per. خواستن , خوستن

૧૧૭૬ હવસ્તન, havastan. ક્રિ० બંધ કરવું, કેદ કરવું, કબજામાં રાખવું, સ્વાધીન કરવું. V. To shut up; to close up; to imprison; to take possession of; to intrust.

૧૧૭૭ હુ-દીદન, hu-dîdân. ક્રિ० સારી રીતે જોવું, તપાસવું, ધ્યાન આપવું, દુરંદેશી કરવો. V. To see well; to examine; to pay attention to; to foresee. Comp. Av. ૪ + ૨૭

૧૧૭૮ હેચીદન, hêchîdan. ક્રિ० સુકાર્થ નવું, સુકકું થવું. V. To become dry; to dry up. Av. Rt. ૧૦ = Sans. सिच्.

૧૧૭૯ ઓસ્તુક, ôstuk. વિ० કૌવતમંદ, શક્તીવાન, જોરાવર, સારી હાલતમાં. Adj. Powerful, strong, able; well-to-do; well off.

૧૧૮૦ ઓસ્તોગી, ôstôgî. ના० સંપત્તિ, શક્તી, કૌવત. Subs. Opulence; power; strength.

૧૧૮૧ ઓસ્તગી, ઓસ્તોગી, ôstagi, ôstôgî. ના०
૧૧૮૨ ભાવ० ઉઠાવવું, માથે લેવું, જોખમ ખેડવો, ઉસ્તવારી, મજબુતી. Abst. Subs. Raising up; lifting up; undertaking; running a risk; stability; firmness.

७१ ॥ ७१ ॥ } ખેસ્તેગી, khêstêgî. નાં બાવં ઈજ પોહોચાડવી,
 ૭૧ ॥ ૭૧ ॥ } દીલ દુઃખવવું, દુઃખી કરવું, દુઃખ દેવું, ગુકસાન
 કરવું, બીહીવડાવવું. Abst. Subs. Tormenting;
 wounding one's feeling; afflicting; doing in-
 jury; frightening.

૭૧ ॥ ૭૧ ॥ } ખુસ્તોકીક, khustôkîk. નાં સાહાદ—આવાજ
 કાઢવો, મોટેથી બોલવું. Subs. Calling out; lifting
 up the voice; speaking loudly.

૭૧ ॥ ૭૧ ॥ } ઓસ્તોફરીદ, હોસ્તોફરીદ, ôstôfarîd, hôstôfarîd.
 નાં આનંદાનથી ઉતરેલી કરજ, કાયમ સવાખ, કરજ અદા
 કરવી, સવાખ ચાલુ રાખવો, મુકરર કરેલો સવાખ, પોતાના
 આનંદાનના સવાખના કામ કરવામાં ઉસ્તવાર રહેવું; દીનના
 કરમાનો બજાવવા તથા નેક કાંમો ઉપર કોશેશ કરવી. Subs.
 Hereditary obligation; continual deeds of
 religious merit; fulfilling one's duty; continu-
 ing deeds of religious merit; deeds of religious
 merit enjoined by the house or family; being
 foremost and staunch in acts of religious merit;
 fulfilling the commandments prescribed by the
 religion and endeavouring to promote deeds of
 virtue.

૭૧ ॥ ૭૧ ॥ } ઓસ્તોફરીદન, હોસ્તોફરીદન, ôstôfarîdan,
 hôstôfarîdan. ક્રિં પોતાની કરજ કરવી, માનતા કરવી,
 કરજ અદા કરવી, સવાખ ચાલુ રાખવો. V. To do
 one's duty; to vow; to discharge one's duty;
 to continue deeds of religious merit.

૭૧ ॥ ૭૧ ॥ } ઓસ્તોર્દન, ઓસ્તર્દન, ôstôrdan, ôstardan. ક્રિં
 ૭૧ ॥ ૭૧ ॥ } બોડવું, ઈસી કાહાડવું; કાપવું; રદ કરવું, પવિત્ર

કરવું. V. To shave; to scrape; to cut off; to cancel; to purify. Per. سترَدَن

૧૨૭૧ } ઓસ્તોદે, ઓસ્તેદે, ôstôrdê, ôstardê. બૂં ૬૦
૧૨૭૧ } ઓડેલું, ઓલી કાહાડેલું; કાપેલું; છેડી કાહાડેલું;
રદ કીધેલું. Past Part. Shaven; scraped; cut
off; erased; cancelled. Per. سترَدَد, استَرَدَد

૧૨૭૧ અ-વસ્તે, a-vastê. વિં ગદલું નહીં થયલું, નીર્મલ,
સોઝું, ખરાબ થયા વિનાનું. Adj. Not muddled;
void of dirt or impurity; clear, pure; not
spoiled.

૧૨૭૧ એસ્તે, êstê. બૂં ૬૦ સ્થીર થયલું, થંબ રહેલું, ઉભું
થયલું, ખોલું કીધેલું. Past Part. Composed,
settled, erected, made open. Comp. A. Rt.
— = Sans. स्था. Per. ایستادن

૧૨૭૧ ખુસ્તે, khustê. બૂં ૬૦ બરડેલું. Past Part.
Ground coarsely or roughly.

૧૨૭૧ હોસ્તે, hôstê. નાં હુશિયારી, ચાલાકી. Subs. In-
telligence; cleverness.

૧૨૭૧ હુ-દીદે, hu-dîdê. વિં સારા દેખાવનું, સુખસુરત.
Adj. Of elegant features; beautiful.

૧૨૭૧ હુ-દીદ-તુમ, hu-dîd-tum. વિં ઘણા સારા દેખાવનું;
ધણુંજ સુખસુરત. Adj. Of most elegant features;
most beautiful.

૧૨૭૧ } ઓસ્તફરીદ, ôstafarîd. See ૧૨૭૧ ôsto-
૧૨૭૧ } farîd.

૧૨૭૧ ઓસ્તફરીદન, ôstafarîdan. See ૧૨૭૧
ôstôfarîdan, hôstôfarîdan.

૧૨૭૧ ઓસ્તર, ôstar. નાં મૂર્યની રોશની શરૂ થવાની દીક્ષા;

ઉગમણ—પૂર્વ દીશા. Subs. The part of the horizon where the sun rises ; the east. Comp. Pehl. 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎, ôstarastân. નાં અચ્ચરનો તબીલો. Subs. A stable for mules. Comp. Per. 𐬵𐬀𐬎𐬎 and Sans. स्थान.

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎, ôstarêd. કિં ભુલ કરે, વીશરી અય, અતા ખાય. V. May err ; may forget ; may be in error.

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎, ôstarîdan. કિં યાદ નહીં રાખવું, ભુલી જવું, યાદદાસ્તમાંથી જવું રહેવું. V. Not to remember ; to forget ; to lose memory of.

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎, ôstarê. નાં અસ્તરો, કાપવાનું હથિયાર, 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵ુરી. Subs. A razor ; a cutting instrument. Per. 𐬵𐬀𐬎𐬎 ; Comp. Pehl. 𐬵𐬀𐬎𐬎, Av. 𐬵𐬀𐬎𐬎

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎, 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎, ôstarê-têgh, 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎. નાં ધારદાર અસ્તરો ; તીક્ષ્ણ 𐬵ુરી. Subs. A sharp razor, a knife having a very thin edge.

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎, ôstarkatyâ. નાં આતશનું પાતણં, આકરંગાનીર્ડ, (આએ બોલ ઓએમયકની કરહુગ મધે આવેલો છે, અને એનો અવશતા બોલ 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 કુરી મુકેલો છે). Subs. A censer ; a vase or pan in which incense is burned. (This word occurs in an old Zend-Pehlvi Glossary, called *Oêm-yak*, and its Avesta equivalent is 𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎)

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 𐬵ુસ્પોર્ગીની, huspôrgîni. વિં સારી રીતે પૂર્ણતા-

વાહું, કાંઈખી ચીજની અવશ્ય વિનાહું. (અપ્રત્યક્ષ નો અગતેલો આકાર). Adj. Having sufficient competency; very well-off; wanting nothing. (Corrupt form of અપ્રત્યક્ષ)

જાન્યારી અન્-સતર્દ, an-satard. વિ. સુસ્તી વિનાહું, ઉદ્યોગી, મેહનતું, કસાયહું. Adj. Free from idleness; industrious; hardworking; experienced; skilled.

જાન્યારી ઓસ્તર્દે, ôstardê. See જાન્યારી } ôstôrdê,
જાન્યારી } ôstardê.

જાન્યારી ઓસ્તર્દન, ôstardan. See જાન્યારી ôstôrdan.

જાન્યારી ઓસ્તર્દે, ôstardê. See જાન્યારી } ôstârê.
જાન્યારી }

અન્-સેપાસ, an-sêpâs. વિ. નીમકહરામ, અવગ્રહીર્ષ, અસંતોષ, નાસબર; ઉતાવળીર્ષ, હવેઈ આવઈ. Adj. Ungrateful; thankless; discontented; impatient; hasty; bewildered. Comp. Per. ناسپاس

હુ-સેપાસ, hu-sêpâs. વિ. સારી રીતે આભાર માનનાર—શોકર ગુજરી કરનાર—સચુરીવાલા. ના. ઓદાતાલાનાં નામોમાંનું એક નામ. Adj. Sufficiently thankful—grateful—patient. Subs. One of the names of God.

અન્-સેપાસાન, an-sêpâsân. Plur. of અન્-સેપાસ, which see.

હુ-સેપાસાન, hu-sepâsân. Plur. of હુ-સેપાસ, which see.

૧૦-૩૦-૩૦ હુ-સેપાસ-તર, hu-sépâs-tar. Compar. Adj. of ૦-૩૦-૩૦ hu-sépâs, which see.

૦-૩૦-૩૦ અંદ-અંદ, and-chand. વિં કેટલાએક ; થોડુંએક. કિં અં થોડાંક પ્રમાણમાં. Adj. Some ; in a small quantity or number. Adv. In some proportion. Comp. Av. ૦-૩૦-૩૦, ૦-૩૦-૩૦ = Per. ૦-૩૦-૩૦

૦-૩૦-૩૦ અંદાજે, andâjê. નાં પ્રમાણ, હદ, નીયમ, રીત તરીકે. Subs. Proportion ; limit ; a rule ; law ; way ; mode ; custom. Comp. Per. ૦-૩૦-૩૦

૦-૩૦-૩૦ } ઓસુરીક, હુસુરી, ôspurîk, huspurî. વિં
૦-૩૦-૩૦ } કમિલ, તમામ, ઉમેદ રાખવી. નાં એકવીસ
૦-૩૦-૩૦ } નુસ્ક ; સારી મનશની—દિલ ; સાદું કરવું ; ઉમેદ રાખવી, સચુન પાલવો. Adj. Accomplished ; entire ; full of. Subs. 21 Nusks ; a good intention—heart ; making a bargain ; entertaining hope ; to observe a promise.

૧-૩૦-૩૦ ઓસ્પર, હુસ્પર, ôspar, huspar. કિં આજ્ઞાં પાંથરી નામ, બીછાવ. V. Imper. Spread—stretch out. Av. ૦-૩૦-૩૦

૦-૩૦-૩૦ હુરુસુરી, huruspurî. નાં બિતર, અંદરમાંથી, ગર્ભસ્થાન. Subs. The heart ; the innermost part ; the inside ; the womb. See ૦-૩૦-૩૦, ૦-૩૦-૩૦, hurusparâ, huraspara.

૧૧-૩૦-૩૦ હોસ્પર્દન, hôspardan. કિં રગડવું, ફેલાવવું. V. To press and rub roughly ; to spread, to diffuse.

૧૨-૩૦-૩૦ અન્-બીમ, an-bîm. વિં બય—ધાસ્તી—ફીકર—

ચીંતા વિનાનું, હીમતવાન, બહાદુર. Adj. Fearless; dauntless; free from anxiety—dread; courageous; bold. Comp. Av. *𐬨𐬀𐬭𐬀𐬎𐬎𐬭𐬀*, Per. *بی بیم*

જૂઝૂ હંગામ, hangâm. નાં વખત, રૂતુ, મોહસમ. Subs. Time; season; a recurrent period. Per. *هنگام*

જૂઝૂ હુ-દહ્માન, hu-dahmân. વિં નેક દહમને લગતું, દહમ નામના ક્ષેસ્તાને લગતું. Adj. Pertaining to the good *Dahm* (name of an angel). Av. *𐬨𐬀𐬭𐬀 + 𐬨𐬀*

જૂઝૂ અન્દેમાની, andêmânî. નાં મજલેસ, સભા,
જૂઝૂ મંડલી, અંજુમન. ક્કિં અં આખેરશને વખતે.
વિં વગર મકાનનું. Subs. An assembly, meeting, a congregation, a community. Adv. At the end of time, at the time of futurity. Adj. Homeless, without any residence.

જૂઝૂ અંદામાન, andâmân. નાં શરીરના ભાગો, બદનનાં સાંધાઓ. Subs. Limbs—members of the body. Comp. Av. *𐬨𐬀𐬭𐬀𐬎𐬎𐬭𐬀*, Per. *اندام*

જૂઝૂ અન્-દમાન્-તુમ, an-damân-tûm. વિં અતીશય કવેલાનું, ઘણું જ કવખતનું. Adj. Superl. Most inopportune; most unseasonable.

જૂઝૂ હુ-દમાન્-તુમ, હુ-જમાન્-તુમ, hûdamân-tûm, hû-jamân-tûm. વિં ઘણું જ વખત સરનું—ટાંકણા સરનું—બર વખતનું. Adj. Superl. Most opportune—seasonable—well-timed.

જૂઝૂ અવીમામ, avîmâm. નાં અવિમામ ઈઆને આર તેર વરશની છોકરી એક મરતબે આતરીનો તાર કાંતી શકે તેટલી

લંબાઈ. Subs. *Arimām*, i.e., a length equal to that of thread or twist which a girl of 12 or 13 years can spin at a stretch. Comp. Av. 𐬀𐬎𐬎𐬌𐬎𐬎𐬎

અન્બીમીહા, anbmîhâ. ક્રિં અં વગર ધાસતીએ, ડરવા વિના, સોખાઈથી ; બેપરવાહીથી. Adv. Fearlessly ; undauntedly ; impudently ; regardlessly.

અન્બીન, anbîn. વિં આંધળું, નહીં જોવું, જેની જોવાની ઈંદ્રી નહીં હોય તે. Adj. Blind ; not seeing ; destitute of sight.

હુયદ્મની, hu-yadmanî. વિં સારા હાથવાળું, હાથની ચાલાકીવાળું ; સારા ટેકાવાળું, સારા દબામ—રોબવાળું. Adj. Of good hands (*lit.*) ; skilled to use the hands with ease ; of good support ; displaying —pomp—grandeur.

અંગીર, angîr. નાં દરાખ, દ્રાક્ષ. Subs. A grape, raisin. Comp. Pehl. 𐬀𐬎𐬎𐬌

અન્-સર, an-sar. વિં છેડો—આખેરી વિનાનું ; અધુરું ; સરદાર—વડા—મુખ્ય વિનાનું. Adj. Endless ; interminable ; imperfect ; having no leader—chief—head. Comp. Av. 𐬀𐬎𐬎𐬌, Per. 𐬀𐬎𐬎𐬌

હુસરાઆન, husarâân. નાં સસરો. Subs. A father-in-law.

અવે-બરહમ, avê-barham. વિં લેખાશ—પોશાક—વસ્ત્ર વિનાનું. Adj. Having no clothes on ; unclothed ; bare.

હુ-સરી, hu-sarî. નાં નેક સાહેબી—સરદારી—

હકુમત—પાદશાહી. Subs. Good authority—sway
—command—rule.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 𐬰ુસ્રો, khusrô. નાં પાદશાહ, હકુમત બોગવનાર, હાકેમ,
સત્તા ચલાવનાર; એક પાદશાહનું નામ. Subs. A king;
a ruler; a governor; one who exercises power
over others. Comp. Av. 𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀, Per. خسرو

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 હુસુ, husrû. નાં નક્ષત્ર, સેતારાનો જુમખો. Subs.
A constellation; a cluster of stars.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 𐬰ુસ્રોબ, khusrôb. નાં See 𐬰𐬀𐬭𐬀 khusrô.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 હુસ્રવંગ, husravang. નાં કેયુસરો પાદશાહ જેણે
પોતાના બાપ સીઆવક્ષનાં કીનામાં અકરાસીઆબને માર્યો
હતો; એક પહાડનું નામ છે. Subs. *Kuikhosru*, an
Iránian king, who killed *Afrâsyâb* to avenge
the murder of his father (*Syârahsh*); name
of a mountain. Av. 𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 હુસ્રોબ, husrôb. નાં સારો—વિવેક ભરેલો—સચુન,
મધુરવાણી, નેકનામી, વખણાયલો પુરુષ, નોશીરવાંન આદેલ
પાદશાહનું અસલ નામ. વિં નેકનાંમી ભરેલું, ખુબસુરત, સુંદર,
માન પામેલું. Subs. A good—sensible word;
sweet speech; a good name; fair fame; a
famous person; original name of Naushirvân
the Just. Adj. Famous; beautiful; elegant;
respected.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 }
𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 } 𐬰ુસ્રોબી, હુસ્રોબી, khusrôbî, husrôbî. See
𐬰𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀 } 𐬰𐬀𐬭𐬀 husrôb.

ખુસરોબીનીનદ, હુસરોબીનીનદ, khusrôbînînad, husarobînînad. કિં સારો સચુન—મધુરવાણી બોલે, નામદાર થાય, કીર્તિ મેલવે. V. May speak a good word; may deliver a sweet speech; may become famous; may acquire glory.

હુસરોબી-તર, hu-sarôbî-tar. વિં વધારે નેકનામી—કીર્તિવાણું. Adj. More famous—glorious—illustrious

હુસરોબે, hu-sarôbê. નાં સારો ચેહરો, ખુબ-સુરત દેખાવ. Subs. A good face; an elegant feature.

હુસરોબી, hu-sarôbî. નાં સારી કીર્તિ, નેકનામી, વખાણ, સ્તુતી. Subs. Fair fame; celebrity; praise; eulogy. Comp. Av. *સરોબી*

ખુસરુબતર, khusrubtar. See હુસરોબી-તર.

હુસરોબે, hu-sarôbê. વિં સારા—વિવેકી શબ્દ વાપરનાઈ; મધુરવાચાવાણું. Adj. Speaking good-sensible words; sweet-tongued.

હુસરોબતુમ, husrôbtum. Superl. Adj. of હુસરોબ, which see.

હુસરોબ-તર, hu-sarôb-tar. See હુસરોબી-તર.

હુસરોબ, hu-sarôb, another form of હુસરોબ, which see.

અવસર્દન, avsardan. ક્રિ० લેઈ જવું, ઉઠાવવું. V.
To carry; to lift up.

અન્દુ

અન્દુ, andû. વિ० થોડુંક; કાંઈક. Adj. Some-
what a little, some. Comp. Pehl. اندک, Per.

اندک

અન્દો, અન્દોહ, andô, andôh. નાં બલાપો, ગમ-
ગીની, નાચુશી, સોગ; અદેખાઈ. Subs. Grief;
sorrow; displeasure; mourning; jea-
lousy. Per. اند, اندو

અવા, avâ. શબ્દો અં સાથે, જોડાયલું. Prep.
With; along with; joined; united.

અ-વીન, અ-બીન, avîn, anbîn. વિ० અપંગ, નહી
જેનારું, અનદેખઈતું, છુપું, બેમાલુમ, અંધકાર, અંધાપો.
Adj. Blind; not seeing; unseen; con-
cealed; imperceptible; unknown. Subs. Blind-
ness; darkness; ignorance. Av. +

અવીન, avîn. વિ० તે માફક, નાલાયક. ક્રિ० અં એટ-
લુંતો, એવી રીતેનું. Adj. Similar to that; un-
worthy. Adv. So much; in such a way.

હન્દુ, handû. નાં હિંદુસ્થાન. Subs. India.
Comp. Av. هندو = Sans. सिन्धु = Per. هند

હુ-બો, hû-bô. નાં પુશબો, સારી સુગંધ. Subs.
Fragrance; grateful odour or perfume. Comp.
Av. هوبو = Per. هوبو

અપ્પા } અન્-ગવા, અન્-ગવાહ, an-gavâ, an-gavâh. વિં
અપ્પા } ગવાહી—શાખશી વગરનું. Adj. Having no
witness—evidence—testimony.

અપ્પા અન્દોહ, andôh. See ૪૪, ૫૪૫ andô, andôh.

અપ્પા અન્-બના, an-banâ. ક્રિં અં બસુસન નહીં. Adv.
Not especially—particularly.

અપ્પા અંબુઈ, anbûi. વિં વાશ મારનું. Adj. Stinking.

અપ્પા } અંબોહ, anbôh. નાં જથ્થો ; પુશ્કલપણું ; તોણું ;
અપ્પા } સુંગવાની ઈંદ્રી. Subs. A mass ; quantity ;
abundance ; a multitude ; the sense of smell-
ing. Comp. Per. انبود

અપ્પા અન્-ગવાહ, an-gavâh. See ૫૪૫ an-gavâ.

અપ્પા અન્દોહ, અન્દોહા, andôh, andôhâ. Plur. of
૪૪, ૫૪૫, ૫૪૫, ૫૪૫, ૫૪૫ andô, andôh, which see.

અપ્પા અન્દુહીદન, anduhîdan. ક્રિં ગમ—બલાયો—
સોગ—અકસોસ કરવો. V. To grieve ; to mourn ;
to feel sorrow—regret. Comp. Per. اندوهيدن

અપ્પા } અન્દુહ-ખુર્દન, andûh-khûrdan.

અપ્પા } See ૫૪૫ anduhîdan.

અપ્પા અન્બોહીઆં, anbôhîân. નાં સોગ—ગમ કરનારા
—રાખનારા. Subs. Those that mourn—feel
sorrow.

અપ્પા હુ-બોખશના, hû-bôkhshna. નાં સારી—ઘટતી
બખશેશ. Subs. Well-directed charity—gift.

અપ્પા અન્-ગુનાહ, an-gûnâh. વિં બેગુનાહ, વગર તકશીરનું.
Adj. Innocent ; free from guilt. Comp. Per.

بي گناه

૭૫૫૫ અ-વીનાક, a-vînâk. વિં અંધારું, નહીં જોઈ શકનાર —જેનાર, આંધળું. Adj. Dark; destitute of sight; not seeing; blind.

૧૫૭૫૫૫ } અ-વીનાકીન્, a-vînâkîn. વિં નહીં જોનારું, આં-
 ૧૫૭-૭૫૫૫ } ધળું, છુપ્યું. Adj. Blind; not seeing;
 ૧૧૭૫૫૫ } concealed.

૧૧૭૫૫૫ અન્-ગનાકે, an-ganâkê. વિં નહીં તુટનારું. Adj. Not breaking—falling to pieces.

૧૧૭૫૫૫ અન્દુહ-કુન્, andûh-kun. કિં આજ્ઞાં ગમ કર—
 પકડ. નાં ગમ કરનાર. V. Imper. Grieve;
 bemoan. Subs. One who bemoans.

૧૧૭૫૫૫ અ-વીનાકી, a-vînâkî. નાં ભાવં અંધાપો. Abst. Subs. Blindness. Comp. Per. نا بينائي

૧૧૭૫૫૫ અ-વીનાકીન્, a-vînâkîn. See ૧૧૭૫૫૫ a-vînâkîn.

૭૫૭૫૫૫ અ-વીનાવ્દાક, a-vînâvdâk. See ૧૧૭૫૫૫ } a-vî-
 ૧૧૭-૭૫૫૫ } nâ-
 ૧૧૭૫૫૫ } kîn.

૭૫૭૫૫૫ અ-વીનાવ્દાકી, a-vînâvdâkî. See above.

૧૧૭૫૫૫ અન્દુખ્ત, andûkht. કિં ભૂં મેલવ્યું. V. Past. Acquired; obtained; collected. Per. اندوخت

૧૧૭૫૫૫ } અન્દુખ્તને, andûkhtanê. નાં જમાત, કોમ, અન-
 ૧૧૭૫૫૫ } જુમન; તીજેરી; નફો. Subs. A com-
 munity; a body of co-religionists; a nation;
 an assembly; a treasury; profit. Comp. Per.

اندوخته

૧૧૭૫૫૫ અન્દુખ્તન્, andûkhtan. કિં સંગેરવું, એકઠું કરવું,

॥२५॥ } अननुर्धदन, anānūdan. डि० सुंगडुं, वाश करवो,
॥२६॥ } गंध—ओ करवी. V. To smell; to emit
an offensive smell; to stink. Contrast Per.

1) અનુષ્ઠિતર, anubhī-tar. વિ० વધારે બો કરનાર—
વાશ મારતું. Compar. Adj. More stinking—
noisome.

1. **હુબોઈ-તર**, húbôî-tar. વિં વધારે સુગંધવાળું, વધારે સારી ખુશબોવાળું. Compar. Adj. More fragrant —odoriferous. Av. **હુબોઈ-તર**

ગ્રામ અન્-બોદ, an-bôd. વિ० છુદ્ધી વગરનું. ના० ખરાબ
ગંધ. Adj. Void of sense—intelligence. Subs.
A bad smell.

अंबुब, ambûb. ना० इरश, भीष्माशुं; वनस्पतीनुं

સુલીઈ; અરનાં ગાંઠ; નલી. Subs. A carpet; a bed; bedding; the root of an herb; the knots or joints of a reed; a pipe. Comp. Per. انب

હુ-ગોબ, hû-gôb. નાં સારી બાષા—જબાન. Subs. A sweet tongue; a good speech.

હુ-બોએ, hû-bôê. નાં ખુશબો, ફુલ, અમોલી, નરગેશ. Subs. Fragrance; grateful odour; a flower; the jessamine flower; narcissus.

હુ-બોદ, hû-bôd. નાં સારી ખુફી, સુગંધ, ખુશબોઈ, લોબાન. Subs. Good sense; grateful odour; fragrance; benzoin. Av. ٩٠٢٠٢

અન્-દુશ, an-dûsh. વિં બદ નહીં; સારું; ખાંધ વગરનું. Adj. Not bad; evil; good; having no shoulder.

અ-વીની, a-vînî. વિં નહીં જોતું, ખરાબ નજર—દરસતી. Adj. Not seeing; having a bad sight—eye.

હુ-ગોશ, hû-gôsh. નાં સારા—તીક્ષ્ણ કાન. Subs. Sharp—good ears. Av. ٩٠٢٠٢-٩٠

અન્ગોશેદ, angôshêd. નાં નમુનો, મીશાલ. કિં નમુના પ્રમાણે કીધું. Subs. A specimen; sample; a simile. V. Formed according to a model.

અન્ગોશીદ, angôshîdê. See ॥ ૧૮૭ ॥ angôshîdê.

અન્ગોશીદન, angôshîdan. કિં ચીતરવું, ચીત્ર પાડવું, બણવું, ખુન્નવું, ફેકર કરવી, અંદેશો કરવો, વિચાર કરવો, બીહીવું, નમુનો બનાવવો, નકલ કરવી, સખી પાડવી, કોશેશ કરવી. V. To draw; to delineate; to

know; to understand; to be concerned—
solicitous; to think; to fear; to prepare a
model; to copy; to portray; to endeavour.

Per. انگشیدن

૧૧૯૫-૧૦૪૪ અન્દેશીદન, an- { ૧૧૯૫૪૫૦૪૪ } andêshîndan.
dêshîdan. See { ૧૧૯૫-૧૦૪૪ } andêshidan.

૧૧૯૫-૧૦૪૪ અંગોશીદે, angôshîdê. નાં નમુનો, મીશાલ, મેલાપ,
ખયાલ, દેહેશત, વીચાર, અંદેશો, જ્ઞાન; પેવસ્તગી, ગાલેખી.
ક્રિં અં એ રવેશે, એક સરખી રીતે, એકસાન. Subs.
A specimen; a simile; meeting; idea; fear;
thought; anxiety; knowledge; union; over-
powering. Adv. In this manner; equally;
similarly.

૧૧૯૫-૧૦૪૪ અન્દેશીદે, andêshîdê. Past Part. of ૧૧૯૫-૧૦૪૪
andêshîdan.

૧૧૯૫-૧૦૪૪ હુ-દોશીદે, hû-dôshîdê. ભૂં કું સારી રીતે
ચાહેલું, સારો ધ્યાર રાખેલું. Past Part. Well liked
—wished; well regarded with tenderness of
affection.

૪૦૪૪૧૯-૧૦૪૪ અન્ગોશીદગીહા, angôshîdgiâhâ. ક્રિં અં
નમુના તરીકે. Adv. By way of a specimen—model.
૪૦૪૪ અન્-એદાન્, an-jôdân. વિં જવાન નહીં તે. Adj.
Not young.

૪૦૪૪ અ-વીનશ્ન, a-vînashna. નાં ભાવં નહીં એવું.
Subs. Abst. Not seeing.

૪૦૪૪ } હુ-ગવશને, hû-gavashnê. નાં ભાવં સારી વાચા
૧૪૦૪૪ } —વાંણી, સારા સચુન. Subs. Abst. A good
speech.

અંગૂઠા અન્ગોશની, angôshnî. નાં ભાવં પડવું, પડી-
જવું. Subs. Abst. Falling; falling down.

અંગૂઠા } અ-વીનશની, a-vînashnî. વિં નહીં જોવું; આંધળું,
અંગૂઠા } અરાખ વીચારવાળું. Abst. Subs. Not see-
ing; blind; evil-minded.

અંગૂઠા હુ-ગવશની, hû-gavashnî. વિં સારી વાચાને લગવું;
સારી ગવશનીવાળું. Adj. Pertaining to good words;
speaking good words.

અંગૂઠા અ-વીનશની-ચ, a-vînashnî-cha. વિં નથી બત-
લાવવું; નહીં બાલમ પડવું. Adj. Not showing—
exhibiting; not coming to one's knowledge.

અંગૂઠા હુ-ગવશની-તર, hû-gavashnî-tar. Comp.
Adj. of અંગૂઠા hugavashnî, which see.

અંગૂઠા અ-વીનશને, avînashnê. See અંગૂઠા avînashnî.

અંગૂઠા } અંબુદાન, અંબુદન, અંબુજન, anbûdân, anbûdan,
અંગૂઠા } anbûzan. વિં પેદાએશમાં મોજુદ. Adj.
અંગૂઠા } Existing in the creation.

અંગૂઠા હુ-ગોબાન, hû-gôbân. વિં સારો એતાબ—નામ.
રાખનારું. નાં જમાસ્ય હુકીમનાં બાપવું નામ, હુજુબ. Adj.
Possessing a good title—name. Subs. Name
of the father of Jâmâsp the philosopher;
Haboob. Comp. Av. «««»» = Per. هبوب

અંગૂઠા } હુ-જોદાન, hû-jôdân. નાં સારો—ચપલ જવાન.
અંગૂઠા } Subs. A good—active youth. Comp.
Av. «««»» = Per. خوب جوان

૧૩૭૩ }
 ૧૩૭૩ } હંદુગાન, હંદુસ્તાન, હંદુકાન, handûgân, handûs-
 ૧૩૭૩ } tân, handûkân. See ૧૧ handu.
 ૧૩૭૩ }

૧૩૭૩ હુ-દોશે, hû-dôshê. વિં સારું આહનારું ; પસંદ પડતું.
 Adj. Well-wishing ; agreeable ; pleasing.

૧૩૭૩ હુ-દોશે-તર, hû-dôshê-tar. Comp. Adj. of
 ૧૩૭૩ which see.

૧૩૭૩ } અંગોશ્ત, એરેઝદ, અંગોસ્ત, angôshlt, érézad,
 ૧૩૭૩ } angôst. નાં આંગણું, આંગલ, પગનું આંગણું.
 Subs. A finger ; an inch ; a finger's breadth ;
 a toe. Av. ૧૩૭૩ = Sans. અङ्गुष्ठ = Per. انگشت

૧૩૭૩ અંગુશ્ત્રી, angûshtrî. નાં અંગુઠી, વીઠી. Subs.
 A thimble, a ring. Per. انگشتری

૧૩૭૩ અંબોબ, ambôb. નાં ફરશ, બીછાંબુ. Subs. A
 carpet ; bedding ; a bed.

૧૩૭૩ અન્દોહ, andôh. નાં હીંદુ ; અકસોસ, ગમ, સોગ.
 Subs. A Hindoo ; sorrow ; grief ; mourning.
 Per. اندوه , اند

૧૩૭૩ અન્બુસ, anbûs. વિં જહેર, પ્રગટ, ખોલ્યું. નાં
 એક જાતનો ખેવો. Adj. Manifest, public, clear.
 Subs. A kind of fruit. Comp. Per. انبوس

૧૩૭૩ હુ-જંદી, hû-jandî. નાં બાવં સારી જંદગી.
 Abst. Subs. Good existence—life.

૧૩૭૩ હુ-બોદી, hû-bôdî. નાં સારી બોએ, યુશબોઈ. વિં
 યુશબોઈ વાણું. Subs. Grateful odour ; fragrance.

Adj. Odoriferous, fragrant. Av. ^{જાગૃત્વ} = Per.

^{જાગૃત્વ} હુ-ગોબ્-દાન, hû-gôb-dân. વિ० સારી રીતે બાષા
જાણનાર. Adj. Knowing the language well.

^{જાગૃત્વ} } હુ-ગોબશ્ને, hû-gôbashnê. ના० સારી—શુભ વાચા.
^{જાગૃત્વ} } Subs. A good—elegant speech.

^{જાગૃત્વ} અંબોએશ્ને, anbôêshnê. ના० બાવ० શુશબોઈ
કરવી, ભાગ કરવા, તરબીઅત આપવી, આહેશ કરવી, મોહો-
બત રાખવી, સુંગવું, સુંગવાની ઈંદ્રી, આવું. Abst. Subs.
Perfuming; filling with odour; dividing;
educating; wishing; desiring; regarding with
affection; smelling; sense of smelling; eating.
Pâz. ^{જાગૃત્વ}

^{જાગૃત્વ} } હુબોએશ્ને, hûbôêshnê. See ^{જાગૃત્વ} ambô-
^{જાગૃત્વ} } êshnê.

^{જાગૃત્વ} અન્બુસીદન, anbûsîdan. ~~ફિ० નહિર થવું.~~ V.
To be known; to become public.

^{જાગૃત્વ} } અંગુબીન, angûbîn. ના० મધ. Subs. Honey.
^{જાગૃત્વ} } Comp. Per. انگبین

^{જાગૃત્વ} અ-વીનાકીન, a-vînâkîn. See ^{જાગૃત્વ} a-vînâkîn.

^{જાગૃત્વ} અંગોસ્ત, angôst. ના० ઘુંટી, Subs. The ankle-
joint. See ^{જાગૃત્વ} angôslit.

^{જાગૃત્વ} અવીનજેદ, avînjêd. ફિ० પાછા રાખે. V. May
keep back.

^{જાગૃત્વ} હુ-દોસ્ત, hû-dôst. ના० સારો દોસ્ત, ખરો દોસ્ત,
સારો પેઆર રાખનાર. Subs. A good—sincere

friend; one who sets his affections well (on a person or a thing). Comp. Per. خوب دوست

॥१८२२२ હું-દુસ્તાન, handústân. See ॥२૦૨૨ handûgân.

॥૧૮૨૨૨} હુ-દોસ્ત-દાર, hû-dôst-dâr. વિં સારી મીતરા-
૥૧૮૨૨૨} ચારી—મોહોબત રાખનાર. Adj. Enter-
taining true friendship—intimacy.

૧૮૨૨૨ અ-વીન્-દીદે, a-vîn-dîdê. નાં આંધલી આંખ;
નહીં જોતી આંખ. Subs. A blind eye; eyes de-
stitute of sight.

૥૧૮૨૨૨ અન્બુઈદન, anbûîdan. કિં બોએ નહીં કરવી.

V. Not to perfume. Comp. Per. ناپوئیدن

૥૧૮૨૨૨ હુ-બોઈદન, hû-bôîdan. See ૥૨૦૨૨૨ hû-bôêslina.

૨૧૮૨૨૨ અંગોસ્તવાને, angôstavânê. નાં અંગોઠી,
મોહોર. Subs. A thimble; a seal or stamp.

Comp. Per. انگشتانہ , انگشتانہ

૥૧૮૨૨૨ અંબુદન, anbûdan. See ૥૨૦૨૨૨ anbûdân.

૧૮૨૨૨ આનીનેદ, ânînéd. કિં મંગાવે. V. May send
for.

૧૮૨૨૨ અન્-જવીદ, an-javîd. વિં જુદું નહીં, એકતું. Adj.
Not separate; apart—joint; together.

૨૧૮૨૨૨ અ-વીનીતા, a-vînîât. વિં સાચું. Adj. True.

૥૧૮૨૨૨ અન્-દવીદન, an-davîdan. કિં નહીં દોડવું. V.
Not to run.

૥૧૮૨૨૨ અ-વીનીદન, a-vînîdan. કિં અનદીઠ થવું, ગેબ થવું.
V. To become invisible; to disappear. Contrast

Av. ૨૦૨૨૨૨૨૨

ઘટતું, લાયક. Subs. That place—world—place.

Adj. Worthy, fit, proper.

૧૪૪ } અવીન્, avín. કિં અં એ મીસાલ, અસલ, જલદી, નાજુદ,
૧૪૪ } ઘણું, જેમકે. વિં આંધણું, અંદીઠ, નજીવું, હસ્તી વગ-
૧૪૪ } રતું. નાં સહમજ, વખત. Adv. In this manner;

originally; soon; extinct; much; for instance.

Adj. Blind; invisible; non-existent; worth-
less. Subs. Sense; understanding; time.

૧૪૪ ઓગુન, ôgûn. નાં લોખાન. Subs. Frankincense.

૧૪૪ અંગુન, angûn. કિં અં એ રવેશે, એ પરમાણે, કારણ
એ કે, તેવું, હમણાં, જુદી જુદી રીતે, આએ વખત. નાં
હંગામ, મોસમ, રંગ, રવેશ. Adv. In this manner—
way; the reason being; such; now; in various
ways; at this time. Subs. Occasion; time;
season; colour; way. Pâz. *૪૬

૧૪૪ ખીન્, khín. વિં તીખું, ઘણુંજ જલદ; અરે. નાં
ખોલાદ; લોહું; કોટ, કીલ્લો. Adj. Pungent; hot;
rapid of operation; true. Subs. Iron; steel;
a fort; fortress.

૧૪૪ ખીનો, khínô. નાં લોહાંતું વાસન. Subs. An iron
vessel—pot.

૧૪૪ હુ-ગુન, hû-gûn. કિં અં બલાઈથી, નરમાશથી. નાં
શોભેતો રંગ; સારી રીત. Adv. Mildly; gently.
Subs. An elegant colour; a good mode—
manner. Comp. Pehl. ૧૪૪, Av. ૧૪૪-૧૪૪

૧૪૪૧૪૪ ખીન્-આહીન્, khîn-âhín. નાં તીખું—અરે લોહું.
Subs. Hardened and refined iron; steel.

અંગુન-આઈનીનીહા, angûn-âinînîhâ. ક્રિ०
અં જુદી જુદી રીતે, તરેહવાર રીતે. Adv. In different
—various ways.

અવીન-હુમાનાક, avîn-hûmânâk. ક્રિ० અં
એ માકક—રીતે. Adv. In this manner ; thus.

અવીન-અવ્દીહા, avîn-avdîhâ. ક્રિ० અં સેવ-
ટને વખતે. Adv. Finally, ultimately.

હુ-બોદ, hû-bôd. See હુ-બોદ, hû-bôd.

અન્બુસીદન, anbûçîdan. ક્રિ० જહેર આવવું;
સુતુ થવું; સાંધામાં સુનમારી જવું; કોહી જવું. V. To
be known ; to become public ; to become
torpid ; to become benumbed in the limbs ; to
rot ; to become putrid. Comp. Per. انبوسیدن

હુ-દુનસ્ત-દાર, hû-dûnâçt-dâr. વિ० સારી તન-
દરોસ્તી ધરાવનાર. Adj. Enjoying good health.

અન્ગુનાચ્તન, angûnaçtan. ક્રિ० પાકીને—સાફ
કરવું, જેબ—જનત આપવી, સંગારવું. V. To purify ;
to free from pollution ; to grace ; to embellish ;
to adorn.

અંગોવીન, angôvîn. See અંગુબીન, angûbîn.

ઔગુન-બોદ, ôgûn-bôd. See હુ-બોદ, hû-bôd.

અવીન-ગેરાન, avîn-gêrân. વિ० ઘણી સખતી ઉપ-
જવનારું, ઘણું ભારી—જલદી. Adj. Producing great
hardship ; very heavy—quick.

અવીન-ગેરાન-તુમ, avîn-gêrân-tum. Adj.
Superl. of અગેરાન which see.

૯૧૪૪ } અંગુન-ચ, angûna-cha. ક્રિં અં તેજ પરમાંણે,
 ૧૯૧૪૪ } એજ કારણને વાસ્તે, તેમજ. Adv. In the
 same manner; for the same reason; just so.

૧૭૯૧૪૪ અવીન્-ચીગુન્, avîn-chîgûn. ક્રિં અં એવા
 ઉપાય—તરીકાથી. Adv. By such means—mode.

૪૭૭૧૪૪ અવીન્-ઝક-શ, avîn-zaka-sh. ક્રિં અં જેટલું
 તેણે. Adv. As much as he (*lit.*)

૧૭૧૪૪ અંગુત, અંગુન્તન્, angût, angûntan. નાં પહાડી
 ગાય. Subs. A mountain cow.

૬૧૪૪ અન્-ગુન-મ્, angûna-m. ક્રિં અં એ રવેશે મને.
 Adv. In this manner or similarly to me (*lit.*)

૭૪૪ અન્દુક, andûk. નાં ચાતરી; ચાતરી ઉપર કાંતેલો
 દોરો. Subs. A spindle; thread spun on a
 spindle.

૭૪૪ અન્દોહ, andôh. See ૪૪૪ andôh.

૭૧૪૪ અન્બોહ, anbôh. વિં બીસીઆર, પુરકળ. નાં
 ટોલું; જમીઅત; હલકા લોકોની બીડ. Adj. Much;
 abundant. Subs. A crowd; a multitude;
 mob. Per. انبوه

૭૪૪ હન્ગુને, hangûné. See ૧૪૪૪૪૪ avîn-hûmânâk.

૭૪૪ હુ-ગુને, hû-gûné. નાં સારી રીત—બાંત—તરાંહ.
 Subs. A good practice—way—mode.

૭૪૪ હેંદુ, hêndû. See ૪૪૪ handû.

૪૭૪૭૪૪ હીન્દુગાંની, hîndûgânî. વિં હીન્દુસ્થાની, હીન્દુ-
 સ્થાનજું. Adj. Indian; pertaining to India.

૪૭૪૭૪૪ હીન્દુગાંનીહા, hîndûganîhâ. નાં હીન્દુસ્થાનનાં
 લોકો. Subs. People of India.

૧૫૭૫૫ હંદુકાન, handûkân. See ૧૩ handû.

૭૭૫૫ } અન્દુકે, andûkê. નાં એક ચાતરી. Subs. A
 ૭૭૫૫ } spindle.
 ૭૭૫૫ }

૭૭૫૫ અન્દુકી, andûkî. નાં બદી, ખરાબી, જુઠું. Subs. Vice; evil; a lie.

૧૫૭૫-૭૭૫૫ અ-નયોક્ષીદાર, a-nayôkshîdâr. વિં નહીં સાંભળનાર, સાંભળ્યા વગર. Adj. Not hearing; without hearing.

૧૧૭૫-૭૭૫૫ અ-નયોક્ષીદન, a-nayôkshîdan. કિં નહીં સાંભળવું. V. Not to hear. Comp. Per. نانیوشیدن
 ૭૭૫૫ હન્દુકીક, handûkîk. નાં સંસ્કૃત ભાષા, હિંદુસ્થાનને લગતી ભાષા. Subs. The Sanskrit language; the Indian language.

૧૧૭૫ અંગુહન, angûhûn. See ૧૩ angûn.

૭૫૫ અન્જેઘ, anjôgh. નાં સખત ઝેરથી ખેંચવું; કુટવું. Subs. Pulling very forcibly; pounding.

૭૫૫ અન્-ગંજ, an-ganj. વિં અખંજાં વગરનું. Adj. Having no treasure. Comp. Per. بی گنج

૭૫૫ અન્ગુન-ચ, angûna-cha. See ૧૦૫૬૧૧૫ avîn-ômânâk.

૭૫૫ અન્દુજ, andûj. કિં આજ્ઞાં તું એકતું કર. નાં એકતું કરનાર. V. Imper. Collect thou. Subs. One who collects. Per. اندوز

૭૭૫૫ અન્ગુન-ચ-શ, angûna-cha-sh. કિં અં એવી રીતે તેબી. Adv. Even that in such a manner (lit.)

અન્દો-ચેશ્, an-dô-chêsh. વિં એ ચીજ નહીં તે.
Adj. Not two things.

અન્દુજ, andûjî. નાં ભાવં એકઠું કરવું. Subs.
Abst. Collecting. Per. اندوزش

અન્દુજશ્ની, andûjashnî. See અન્દુજ andûjî.

અન્દુજ, andûjî. વિં વધારો કરનારું. Adj.
Doing more—greater.

અન્દુજ, andûj. See અન્દુજ andûj.

અન્દુજ, andûz. See અન્દુજ andûj.

અન્દુજી, andûzî. See અન્દુજ andûjî.

અન્બુઝાન, anbûzan. See અન્બુઝાન anbûdân.

અન્બુઝ, કાવેદ, angût, kâvêd. See અન્બુઝ angût,
અન્બુઝાન angûntan.

અન્બુદ, andûd. નાં લપેટવું, ઘડી વાલવું, મલમપતો ;
મલમ ; છોંએ ; નો ભૂતકાલ. Subs. Rolling up ;
folding up ; a plaster ; ointment ; mortar. Past
Tense of અન્બુઝ which see. Per. اندود

અવીનદ, avínad. નાં સરવેથી યરતર દુ-યાં. Subs.
The highest world.

અન્બુતા, angûtâ. See અન્બુઝ angût, angûntan.

અન્બુદી, an-bûdî, નાં ભાવં નાશુદી, નાશુદ
યવું. Subs. Abst. Extinction ; annihilation.
Comp. Per. نابودی

હન્બુદી, hanbûdî. નાં શરીક, ભાગ્યો. Subs.
A partner ; a sharer.

॥९૫૫૫ અન્ગુતીન, angûtin. See ૧૯૫૫ angû, angûntan.

૧૯૫૫ અન્ગુતે, angûtê. See ૯૫૫ angû.

૧૯૫૫ અન્ગુત, અન્ગુતે, anbût, anbûtê. નાં બીછાંબું, સેતરંજ. Subs. A bed; bedding; a carpet.

૧૯૫૫ અન્ગુતન, angûtan. See ૯૫૫ angû.

૧૯૫૫ અન્ગુદન, angûdan. ક્રિં મઢવું; ઢાંકવું; સુસત કરવું. V. To overlay or line; to cover up; to render lazy.

૧૯૫૫ અન્દુદન, andûdan. ક્રિં એકટું મેલવવું, એકટું કરવું; ઢાંકવું; કલકાત કરવી; ચુંઠવું; ચુનો ધોરવો; લોભ કરવો; પડ ચઢાવવું; ચુચવણ ભરેલું કરવું. V. To mix up, to collect; to cover up; to calk; to stop or stuff the seams with oakum; to knit; to braid; to white-wash; to be covetous; to incrust; to complicate. Per. اندودن

૧૯૫૫ અન્બુદન, anbûdan. ક્રિં ચુંટવું, તારી કાઢાડવું, વીછવું, ઉકણવું; સાંધામાં સુનપણું આવવું; નિશ્કળ થવું; નીચે નાખવું; નાખી દેવું. V. To cull; to pick out; to select from many; to winnow; to be seized with a torpor or numbness in the limbs; to become unsuccessful; to throw down; to cast away. Comp. Per. انبودن

૧૯૫૫ અવીન-તન, avîn-tan. નાં અંદીઠ રૂપ—કાયા. Subs. The invisible form—body.

૧૯૫૫ હ-હ-તન, handû-tan. નાં હી-હુ લોકો. Subs. The Hindoos.

અંગ્રુપા, angûpâ. નાં એક જાતની વનસ્પતિ, જેને અરબીમાં हندب (હન્દબ) કહેછે. Subs. A kind of herb; *Cichorium endiva*, called in Arabic. هندب

અંગ્રુપીન, angûpîn. See અંગ્રુવિન.

અન્-ગોફ્તારી, an-gôftârî. નાં બાવં અન-ધટતા સચુન બોલવા. Subs. Abst. Speaking improper—indecent words.

હુ-ગોફ્તારી, hû-gôftârî. નાં બાવં સારા સચુન બોલવા; સારી વાચા. Subs. Abst. Speaking good words; a good speech. Comp. Per. نیک گفتاری

અન્ગ્રુમીન, angûmîn. See અંગ્રુવિન.

અન્ગ્રુર, angûr. નાં દરાખ. Subs. Grapes; raisin. Per. انگور

હન્દુરુન, handûrûn. નાં નજદીકી, સાથે મળી જવું, મળલેસ. Subs. Nearness; proximity; uniting together; an assembly.

અન્દોર્જ, અન્દર્જ, andôrj, andarj. નાં વસીહત, નસીહત, વીલ. Subs. The last will and testament, admonition; counsel. Comp. Av.

અન્દર્જ, Per. اندرز

અન્દુર્જ-ફર્માન, andûrj-farmân. નાં એક ચુનાહવું નાંમ છે; કોઈ શખસે મરતી વખતે અથવા સફર જતી વખતે પોતાનાં વારસ યા કોઈ મુકરર કીધેલા શખસને વસીઅત કરી હોએ, તે વસીઅત તે વારસ યા કોઈ મુકરર

કીધેલો શખ્સ બળ નહીં લાવે બલકે તેથી ઉલટી રીતે કરે તેથી જે ગુનાહ લાગે તે. Subs. The offence committed by the heir or nominee, in violation of, or in opposition to, the injunctions or instructions enjoined or directed by a person at the time of his death or proceeding on a journey abroad, is called the sin of "*Andaraz Firmân.*"

૧૧૭૫ } ઓદોરદન, ઉદોરદન, ôdôrdan, ûdôrdan. ક્રિ०
 ૧૧૭૫ } મરવું; આએ નીચલી દુનિયાંમાંથી સઉથી ચઢતી દુનિયાંમાં જવું. V. To die; to depart from this the lowest to the highest world.

૧૧૭૫

૧૧૭૫ } અદીઉક, અદીવક, adîûk, adîvak. વિ० એકજ, એક
 ૧૧૭૫ } છે, એક. Adj. Only one, there is one; single. Av. 𐬀𐬀𐬭𐬀 = Per. یک

૧૧૭૫ } અન્દક, અન્દીક, andak, andîk. વિ० થોડું, કમ.
 ૧૧૭૫ } See ૧૧૭૫ andak. Adj. Little, short of.
 ૧૧૭૫ } Per. اندک

૧૧૭૫ અનીક, anîk. ના० પેશાંની, કપાલ. Subs. The forehead; the skull. Av. 𐬀𐬀𐬨𐬀, Sans. अनिक.

૧૧૭૫ ખુદક, khûdak. ના० ખરકશતર, નાશકારક જનવર; દેડકો. Subs. *Khrafastra*, (i.e., a noxious animal); a frog.

૧૧૭૫ ખુબે, khûbê. વિ० સારું, શુભ. Adj. Good; excellent. Comp. Av. 𐬀𐬀𐬨𐬀𐬀𐬭𐬀 = Per. خوب

૭૩૨ } ખુબે, ખુન્બે, ખુમ્બે, khûbê, khûnbê, khûmbê.
 ૭૩૩ } નાં એક બદરૂહી શક્તીનું નામ કે જેની સુરત સ્ત્રી
 ૭૩૪ } રૂપી છે ; દેવોની માથુક ; કુંભાર ; મટોડીનાં વાસન
 ૭૩૫ } બનાવનાર. Subs. Name of an evil spirit
 ૭૩૬ } in the form of female ; a female para-
 mour of the *Devas* ; a potter ; a maker of
 earthen pots and ware. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. कुम्भः
 = Per. خم

૭૩૭ } હુબે, hûbê. નાં હીમાએત, પોશતી, મદદ, આંધ.
 Subs. Protection ; advocacy ; support ; assist-
 ance.

૭૩૮ } અન્દકી, andakî. નાં બાવં થોડાપણું, ન્હાનાપણું.
 ૭૩૯ } વિં થોડુંકજ. Abst. Subs. Littleness ;
 ૭૪૦ } smallness in size or bulk. Adj. Only
 small. Per. اندكى

૭૪૧ } અન્દકીઆ, an-dakîâ. વિં બાહેણું, અપવીત્ર,
 ૭૪૨ } નાપાક, ગલીચ. Adj. Desecrated ; impure ;
 unholy ; filthy.

૭૪૩ } અન્દકી-પીરી, andakî-pîrî. નાં થોડો ખુ-
 દાવો. Subs. Comparative old age. Comp. Per.
 پيري + اندكى

૭૪૪ } અન્-યક્નીમુનતન, an-yaknîmûnatan. કિં
 કાએમ—અરૂં—ઉભું નહીં રેહેવું. V. Not to be erect
 —standing—firm.

૭૪૫ } અન્દક-ચ, andak-cha. વિં થોડુબી. Adj. Even
 ૭૪૬ } little.

અન્દક-તર, andak-tar. વિં વધારે થોડું. Adj.
Less; fewer.

ખોદઘ, khôdagh. નાં વીચ્છુ. Subs. A scorpion.

અન્દ-ચ, anda-cha. વિં એટલુંબી. Adj. Even
so much.

અવીઝ, avîz. વિં ખાલેશ, નિર્મલ. Adj. Pure;
void of dirt or impurity.

ખીવ, khîv. નાં થુક, મોહોડાંની લખ. Subs.
Spittle; saliva. Per. خيو

અન્દઝહ, andzâh. નાં વિચાર, ધારણા. Subs.
Judgment; opinion; intention.

અવીઝેહા, avîzêhâ. કિં અં ખાલેશીથી, પવીત્ર-
ઈથી, સફાઈથી. Adv. Guilelessly; with purity
—neatness. Comp. Pâz. اويزه

હુ-બઝશક, hû-bazashk. નાં સારો તબીબ. Subs. A good physician—doctor. Comp. Av.
= Sans. सुमेधन.

અ-વેજેદ, a-vêjêd. કું વિં લપેટાએણું—મલેણું
નહીં તે, વીટલાએઆ વગરનું, છુટું. Partic.
Adj. Not enwrapped—mixed up; not entwined;
separate.

અન્દ-ચંદ, and-chand. વિં એટલું વધારે; નેટલું
જેઈએ—ઘટે તેટલું. કિં અં કેટલેક દરજ્જે;
આએ વખત, તે વખત. Adj. So much more;
adequate; sufficient. Adv. In some
measure; at this—that time. Comp. Av.
Pâz. اچند

ગણ અવીચની, avīchanī. નાં એક જતનું માપ. Subs.

A kind of measurement. Av. અવિચની

ગણ } અવે-પંદ, avê-pand. વિં નશીહત—આનાક વગ-
ગણ } રનું. Adj. Void of admonition—salu-
ગણ } tary advice. Contrast Per. પંદ

ગણ અન્દ-ચંદી, and-chandī. કિં અં સાથેબી, જે
આં તલકકે. Adv. Even together—in company
of, until.

ગણ અ-વીઝ-વેશ, a-vizh-vêsh. વિં ઘણું ગડણું—
નાંખાલેશ. Adj. Very impure—dirty.

ગણ આવીઝ-વેશ, âvîzh-vêsh. નાં ભાવં ઘણી ખા-
લેશી—પવીત્રાઈ. Abst. Subs. Much guileless-
ness—purity.

ગણ હુફરોબી, ખુસરોબી, hûfarôbî, khûsrôbî. નાં
ભાવં નેકનાંબી, યાદગારી. Abst. Subs. Fair fame,
memento—memorial to awaken memory. Av.
હુફરોબી

ગણ અવેઝમ, avêzîm. વિં અજમ, ખુઝેરગ, મહોદું.
Adj. Exalted; eminent; high in quality or
dignity.

ગણ હોએ-ઝંગ, hôêzang. નાં ડાબાપગનો નજો. Subs.
The bone of the left leg. Comp. Av. હોએઝંગ

ગણ અવે-ઝુદ, avê-zûd. વિં શેતાબી વગરનું, ધીમું.
Adj. Without haste, slow.

ગણ આનીદ, ânîd. કિં મંગાવ્યું. V. Sent for.

જેદ, khéd. નાં પોકાર, શોર. Subs. Uproar ;
clamour, noise.

હુઈત, huít. ભૂં ફૂં કુટેણું, છુટેણું. Past Part.

Pounded, beaten. Comp. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀 = Sans. सुत.

અનીતા, anítâ. નાં મટલીતું ઝાડ, ચુલમોહોર, ન-
ગીનો. Subs. Myrtle ; a flower tree ; a gem or
precious stone.

હવીદા, havídâ. વિં અહેર, રોશન, દેખઈતું. Adj.

Public ; open ; clear ; evident.

અવે-દાદ, અબે-દાદ, avê-dâd, abê-dâd. વિં

અધદીત, બેદાદ, બેઈનસાક, અ-ચાથી. Adj.

Improper ; unjust ; inequitable ; cri-

minal. Per. 𐬨𐬀𐬭𐬀

અવીદી, khavídî. નાં બાવં તાજગી ; બીનાશ ;

લીલાશ ; લીલોતરી ; ઓપડું. Subs. Abst.

Freshness ; moisture ; greenness ; verdure ;
greasiness.

ખેત-દાદી, khêt-dâdî. નાં પોતામાં—ખેશીમાં

લગન કરવાં. Subs. Giving (a son or a daughter)

in marriage among relations. Av. 𐬨𐬀𐬭𐬀

અવીદી, khavídî. See 𐬨𐬀𐬭𐬀 } khavídî.

𐬨𐬀𐬭𐬀 }

ખીદી, khîdî. નાં લગાડવું ; ઓપડવું. Subs.

Applying ; besmearing ; rubbing over (oil, &c.)

Pâz. 𐬨𐬀𐬭𐬀

અનીતીનશ્ને, anítînashné. નાં બાવં આણુમ

કરવું. Abst. Subs. Making known.

- ૭૭૧૧૧ } ખેતીઓ-દસ, ખેતુક-દેસ, khêtiôdas, khêtûk-dês.
 ૭૭૧૧૨ } નાં સગાં સગાંમાં લગન. Subs. Marriages
 ૭૭૧૧૩ } between kinsfolk. Av. خوبی = Per. خوبی
 ૧૧૧૧૧૧ અનીતીનતન, anîtinatan. ક્રિં જાણવું, યુજવું,
 વાકેક થવું. V. To know; to understand; to be
 acquainted with.
 ૧૧૧૧૧૨ ખેત્વ, khêtva. નાં ભાવં સગપણ, સગાઈ, ખેશ.
 Abst. Subs. Connection; relationship; a
 relation. Av. خوبی = Per. خوبی
 ૧૧૧૧૧૩ } ખેતુ-દાદ, ખેતુ-દદ, khêtû-૭૭૧૧૪ } khêtû-das.
 ૧૧૧૧૧૪ } dâd, khêtû-dad. See ૭૭૧૧૫ } khêtû-dês.
 ૧૧૧૧૧૫ આન-ઈદન, ân-îdan. ક્રિં ચોકસ વખતે કરવું, અજ-
 એબ કરવું. V. To do (a thing) at a particular
 time; to do wonders.
 ૧૧૧૧૧૬ આનીદન, ânîdan. ક્રિં મંગાવવું, લાવવું, આગાહ કરવું.
 V. To send for; to bring; to inform.
 ૧૧૧૧૧૭ ખાનીદન, khanîdan. ક્રિં બોલેદ આવાજ કરવો, મશ-
 હુરી પાંમવી, પસંદ કરવું. V. To vociferate; to
 become famous; to choose; to approve of.
 ૫૭૧૧૧૧ } અનીતુનીએ, anîtinîcê. ક્રિં આજ્ઞાં તું જણ, તું
 ૫૭૧૧૧૨ } સમજ. નાં વાકેકગારી; અનુભવ. V. Im-
 ૭૭૧૧૧૩ } per. Know (thou); understand (thou).
 Subs. Acquaintance; experience.
 ૧૧૭૧૧૧૧ અનીતુનશ્ને, anîtinashnê. નાં ભાવં જાણવું,
 યુજવું; જાણ. Abst. Subs. Knowing; under-
 standing; knowledge.

૧૧૯૫૧૯૫ } અનીતુનસ્તન, અનીતુનતન, anítûnastan, anítû-
 ૧૧૯૫૧૯૫ } natan. કિં અંણતું, હુજતું, વિચારતું; શુમાન
 —શક લાવવો. V. To know; to understand; to
 think; to doubt; to suspect.

૧૧૯૫૧૯૫ અનીતુનસ્તે-ચ, anítunaçtê-cha. ભૂં કું
 અણેતું; અણીને; હુજેતું; વાકેફગાર થયતું. કિં અં
 અણી જોઈ. Past Part. Known; having known;
 understood; acquainted with. Adv. Know-
 ingly; designedly.

૧૧૯૫૧૯૫ અનીતુનસ્તે, anítunaçtê. See the preceding
 word.

૧૧૯૫૧૯૫ અનીતુનતન, anítuna- { ૧૧૯૫૧૯૫ } anítunaçtan.
 tan. See { ૧૧૯૫૧૯૫ } anítunatau.

૧૧૯૫ ખેત, khêt. See ૧૧૯૫ khêtva.

૧૧૯૫૧૯૫ અઈતુક-દસાન, khaítuk-daçân. નાં પરણેલાં
 જોડાં. Subs. Plur. Wedded pairs.

૧૧૯૫૧૯૫ ખેતૂ-દસી, khêtû-daçî. નાં ભાવં સગાઈ;
 છોકરો—છોકરી સગપણમાં આપતું. Subs. Relation-
 ship; giving a son or a daughter in marriage
 among relations. Av. ૧૧૯૫૧૯૫

૧૧૯૫૧૯૫ ખેતુમસ, ખેતુમથ, ખેતુમેહ, khêtumaç, khêtumath,
 khêtumêh. See ૧૧૯૫ khaêt.

૧૧૯૫ અવેતેહ, avêtêh. નાં તે જગો. Subs. That
 place—spot.

૧૧૯૫ ખનીદે, khanîdê. વિં મશહુર, પ્રખ્યાત, જાહેર, પસંદ
 કીધેલું, જ્ઞાની, દાનાવ. નાં આવાજ, પ્રતિજ્ઞ. Adj.
 Famous; celebrated; wise; renowned; public;

ફડામ અ-વીમ, a-vîm. વિ० ભય—ધાસ્તી—બીહીક વીનાનું.
Adj. Free from fear—dread. Comp. Av.

• + ۛۛۛ = Per. ۛۛۛ

ફડામ ખીમ, khîm. See ફૃ khîm.

મુફડામ અન્દમાન, andmân. ના० સગું, અતલગનું, ફરેબ,
દગો. Subs. A kinsman; a person connected
by birth or marriage; deceit; fraud.

મુફડામ અન્દમાન, an-damân. વિ० કવખતનું. Adj.
Untimely.

અમુફડામ } અન્દમાની, andamânî. વિ० મકાન વગરનું, કવ-
અમુફુડામ } ખતનું, ઉજડ, વેરાંન. ના० ભાવં સગાઈ, ભાઈ-
બંધી, નજદીકી. Adj. Having no residence; un-
timely; barren; waste. Abst. Subs. Rela-
tionship; brotherly intercourse; feeling; pro-
ximity.

અમુફડામ હુન્દમાની, hû-damânî. વિ० સારાં મકાનવાળું,
સારાં અંતઃકરણવાળું. Adj. Having a good resi-
dence—conscience.

ફુફડામ } અવીમામ્, avîmânî. ના० એક જતનું માપ—પરમાન.
ફુફડાલ } Subs. A kind of measurement. Av.

૬૫૬-૭૭૭

અમુફડામ } અ-વીમાર, a-vîmâr. વિ० દુઃખ — દરદ — રોગ
અમુફડાલ } વિનાનું; તંદરોસ્ત, સુખી. Adj. Free from
pain — ailment — disease; healthy; happy.

Contrast Per. ۛۛۛ

૧૫૬૩ અન્ગમીન, angamîn. See ૧૫૭૩ angapîn.

અન્અમન, anbaman. See અંગપીર angapîr.

અવે-મોસ્ત, avê-môçt. વિં આજેજી—કાલાવાલા વગરનું; તંગી—તુકસાન વિનાનું. Adj. Free from earnest entreaty—solicitations.

અન્-દમુની, an-damûnî. વિં બેદીલ. Adj. Dissatisfied, disaffected, disheartened.

હુ-દમુની, hû-damûnî. વિં સારાં દેલવાણું, માએ-આણું દેલવાણું, મ્હોટાં દીલનું. Adj. Having a good heart; kind-hearted; high-minded.

અવે-મોગ, avê-môg. વિં વગર જોડે. Adj. Having no shoes.

અન્-ઈર, an-îr. નાં ઈરાનનો રહેવાશી નહીં તે, દીનદાર—તાબેદાર નહીં તે, બલો નહીં તે, જુદદીન, બદખાશીઅતનો શકસ, અધરમી, પરદેશી. Subs. *Un-Arian*; not a resident of *Iran*; not religious—obedient—noble; one belonging to a different creed—faith; ill-natured; haughty; irreligious; alien. Comp. Av. અન્-ઈર.

અન્ગર, અન્ધર, angar, anghar. વિં બેહદ, છેડા

વગરનું. Adj. Illimitable; endless. Av. અન્ગર.

અન્દર, andar. નાં એક દેવનું નામ છે કે જે અરદીબેશત અમશાસ્પંદની સામેનો હરીફ છે, ઈંદ્ર. Subs. Name of a demon (an opponent of *Ardibehesht*), *Indra*. Av. અન્દર = Sans. ઈંદ્ર.

અન્દર, andar. શબ્દ અં અંદર, મધ્યમ, માં. Prep. Within; holding the mean; into. Av. અન્દર = Sans. અન્તર = Per. اندر

અન્-બર, an-bar. વિં વાદલ વગરનું. Adj.

Cloudless. Av. અનબ્ર = Sans. અનન્ન = Per. بیابر

અવ્દેર, avdêr. નાં કાકો, આપનો બાઈ. Subs. A paternal uncle; the brother of one's father.

અ-વીર, a-vîr. વિં શુરો—બહાદુર નહીં તે; હીચકારો. Adj. Not brave—valiant; cowardly. Comp.

હીચકાર + અવિર

અવીર, હવેર, avîr, havêr. નાં ખાંધ. Subs. The shoulder.

ખવીર, khavîr. નાં જ્ઞાનાઈ; સમજ. Subs. Wisdom; understanding.

ખીર, khîr. વિં જખમ કરતો. Adj. Wounding.

હવેર, havêr. નાં સરપ, સાંપ. Subs. A serpent. Pâz. ૧૨૭

હુકર, hùkar. નાં એક પહાડનું નામ છે. Subs.

Name of a mountain. Av. હુકર = Sans.

સુગ્રીવ.

અન્દરાબ, andarâb. નાં ગીલાનમાં આવેલાં એક શહેરનું નામ; ટાપુનું નામ. Subs. Name of a city in Ghilân; name of an island. Comp. Per.

અન્દરાબ

ઓદ્રા, ôdrâ. નાં સીસોલીઈ. Subs. A porcupine.

હૈરીયા, hêirya. See હવેર.

ઓદ્રાઈહેદ, ôdrâihêd. કિં કહેછે. V. Speaks; says.

અવેરાશ્તીહા, avêráshtíhâ. ક્રિ० અં રા-
સ્તીથી ઉલટી રીતે. Adj. In a manner contrary to
truthfulness.

અન્-ગેરાઈએ, an-gêráîê. વિ० હુલડાઈથી નહીં
કીધેલું, થંડે પેટે કરેલું. Adj. Not committed rashly ;
performed calmly—deliberately.

હંગેરાઈદે, hangêráîdê. ભૂં કૂં કમજોર થયલું.
Past Part. Weakened.

અન્-દરાએન્દ, an-daráênd. ક્રિ० નહીં બોલે, પો-
કાર નહીં મારે. V. May not speak—bawl out.

અન્-વીરાએન્દ, a-vîráênd. ક્રિ० વગર શીંગારનું
થાય ; તે નહીં શીંગારે, નહીં કેહે—બોલે. V. May be-
come unadorned—undecorated ; may not de-
corate ; may not speak—utter.

અન્-વીરાસ્તે, a-vîrástê. ભૂં કૂં શીંગારેલું—સમા-
રેલું નહીં તે. Past Part. Undecorated, unadorned.

અવે-રાસ્તે, avê-râstê. વિ० રાસ્ત નહીં તે, જુઠું.
Adj. Untrue ; false.

અન્-ગેરાઈદાર, અન્-ગેરાઈદાર, an-gêráîdâr, a-
gêráîdâr. See અન્-ગેરાઈદાર.

અન્-દરાઈદાન, an-durâîdan. ક્રિ० પોકાર નહીં
મારવો, શોર નહીં કરવો, નહીં બોલવું. V. Not to bawl
out—vociferate—speak.

અવેરાન, avêrán. વિ० વેરાન, બીઆબાન, આબાદી
વગરનું. Adj. Desolate ; waste ; destitute
of inhabitants.

અનેરાન, અનધરાન, anêrân, anagharân. નાં
ત્રીશમાં રોજનું નામ, કોલ અને નેકાહ ઉપર મવકલ
કરેશ્તો, ખેશુમાર; જુદદીનો, દીનદુશમનો, નાંકરમાંનો.
વિં ખેહુદ. Subs. Name of the 30th day of every
month; the angel presiding over marriage and
promise or word of honour; men of a different
creed—faith; *Un-Arians*; disobedient persons.
Adj. Illimitable. Comp. Av. *anîrân* and *anîrânî*

અન્-ઈરાન, an-irân. See *an-îr*.

અન્-ગેરાંની, an-gêrâni. વિં મુશ્કેલ—ભારી
નહીં તે, સેહેલ, સુતરું. Adj. Not difficult—hard;
easy.

અનીરાની, anîrânî. નાં ભાવં દરવંદી, જુદદીની,
પુશ્કલતા. Abst. Subs. Non-Zoroastrianism;
Un-Arianism; state of being in a different
creed; abundance.

અ-વેરાની, a-vêrânî. નાં ભાવં વેરાંણી વગરનું,
વસ્તી; આબાદીવાળું મકાન. Abst. Subs. State of
being not desolate; population; a cultivated
populous place. Contrast Per. *avêrânî*

અવેરાની, avêrânî. નાં ભાવં વેરાંની કરવી,
ઉજડ કરવું. Abst. Subs. Desolating; laying
waste.

અવેરાની, avêrânî. નાં ભાવં વેરાણ હાલત;
ઉજડપણું. Abst. Subs. Desolation; barrenness.

અનીરાંનીદન, anîrânîdan. કિં જુદદીન—દીનથી

હલદું થવું. V. To become Un-Arian ; to change one's religion.

||સર્વસાધુ|| અ-વેરાનીદન, a-vêrânîdan. ક્રિ० વગર વેરાણું થવું, આબાદ રહેવું. V. Not to be desolate ; to remain prosperous. Contrast Per. ویران شدن

||સર્વસાધુ|| અ-વેરાન્ગરીહા, a-vêrângarîhâ. ક્રિ० અં ||સર્વસાધુ|| વગર વેરાંણીઅતથી, આબાદીથી. Adv. Not desolately ; with prosperity.

||સર્વસાધુ|| અન્દરખુર, andarkhûr. વિ० લાયક, સખવાર. Adj. Worthy ; suitable ; fit. Per. اندر خور

||સર્વસાધુ|| અન્દર-આવાએદ, andar-âvâêd. ક્રિ० અં ઘટતી રીતે, મોહોતાજ સુવાકેક, ગરબહપણે. Adv. Becomingly, according to one's need ; in a needy manner.

||સર્વસાધુ|| અન્-દરાઝેદ, an-darâzêd. ક્રિ० લમબાણ નહીં થાય. V. May not be lengthened.

||સર્વસાધુ|| અન્-દરાઝીદન, an-darâzîdan. ક્રિ० લામયું નહીં કરવું, પીજણ નહીં કરવું, ટુંકું કરવું. V. Not to lengthen ; not to expatiate ; not to dilate ; to be concise.

||સર્વસાધુ|| હન્દરખત, handarakht. નાં એક ગુનાહનું નામ કે જે કોઈને ગેરઈનસાકથી નુકસાન કરવું તથા કોઈનાં સારાં કામમાં ખલલ કરવી તે. Subs. Name of a crime, that of doing harm to a man unjustly and hindering him from doing good deeds. Comp. Pâz. ||સર્વસાધુ||

||સર્વસાધુ|| અન્ગરદ, angard. વિ० તમામ, પુરું, સુખતેસર. નાં ||સર્વસાધુ|| શુમાર, મીસાલ, ખણવું, દરાખ, એક ગુનાહનું નામ છે

કે જે કોઈને ધંધાથી ધંધા વગરનું કરવું. Adj. Entire; perfect; abridged. Subs. Estimate; an example; knowing; a grape; name of a crime, that of dismissing a person from his service.

અનધરે, angharê. See અંગર { angar. } અંગર { anghar. } Av. અંગર.

અનદરગ, andarg. શબ્દો અં અંદર, મધ્યમ.
નાં વચગાળો, તકાવત, મતલબ, મુલ, લગતું. Prep.
Within; holding the mean. Subs. An interval; difference; purpose; design; source.

Av. અંદર, Per. અંદર.

અ-વદરગ, a-vadarg. નાં કમારગ, ખરાબ રસ્તો,
આડો રસ્તો. Subs. A wrong way; a crooked path.

ઓગરગ, ôgarg. નાં ઈંગાર. Subs. Cinders; hot ashes.

ઓદરે, ôdarê. નાં એક દરીઆઈ કુતરાનું નામ છે.
જેને કારસી મધે સગે-આબી કરી કેહે છે.
Subs. A water-dog. Av. અંદર.

હુકરે, hûkarê. See અં, અં hûkar.

હંગરે, hangarê. નાં વખત. Subs. Time.

અનદરગ, અનદરગા, andarg, andargâ. See અં andarg.

અનીરી, anîrî. See અં anîrânî.

અવીરશ, avîrash. See અં avâvarashî.

અંદર-ગાસ, andar-gâs. ક્રિ. અ. વખતસર.
Adv. In time.

હુ-બરેહેનશનીહા, hû-barêhênashnîhâ. ક્રિ.
અ. નેક પેદા થાયલું, સારાં બખતનું પેદા થયલું ; ભાગ્યશાલી-
પણે ; સારાં નક્કીએ. Adv. Well-created ; created
at a favourable juncture ; fortunately ; luckily.

અવે-રશન, avê-rashna. વિ. રશનેથી ઉલટું, સાચું
નહીં તે, જુઠું. Adj. Opposed to *Rashné* ; untrue ;
false ; fictitious.

અવેરશન, avêrashna. ના. એક યુનાહનાં વજણનું
નામ છે. Subs. Name of the weight of a crime.

હુ-બરશની, hû-barashnî. ના. સારી ભેટ, સારી
અર્પણ કીધેલી ચીજ ; ખલવણી—માહાકેજત કરવી. Subs.
A good offering ; a good dedicated thing ;
protecting ; preserving. Comp. Av. અવેરશન

હંગરશની, હંકરશની, hangarashnî, hankarash-
ni. ના. ભાવ. વિચાર ; ધારણાં ; ગણવું.
Abst. Subs. Thought ; intention ; counting ;
calculating. Comp. Per. અંગારશ

અ-નગીરશની, a-nagîrashnî. વિ. નેગાહ નહીં
કરવી, વગર જોવે. Adj. Not seeing—looking at ;
without beholding.

અવેરોશત, avêrôsh. See અવેરોશત
rasht.

૧૫૦૦ ઓઐરશત, ôêrasht. નાં પંદર અસ્તેરનું વજન.

Subs. The weight of 15 *asters*.

૧૫૦૦ અન્દર્ગ-અરેમાન, andarg-arêman. ક્રિં અં

ઘેરનાં મધ્ય ભાગમાં. Adv. In the middle of the

house. Comp. Av. અન્દર્ગ-અરેમાન.

૧૫૦૦ અન્ ગરેહ, an-garêh. વિં ગાંઠ વગરનું. Adj.

Free from knots ; knotless. Per. બિગરે.

૧૫૦૦ અનીરી, anîrî. નાં ભાવં ખુરાઈ, નાકરમાંની.

Abst. Subs. Evil ; disobedience.

૧૫૦૦ અંબરી, anbarî. નાં અંમબર. Subs. Ambergris.

૧૫૦૦ અન્ગરદી, angardî. નાં ભાવં ધારણાં, ઈરાદો.

Abst. Subs. Intention ; aim ; purpose.

૧૫૦૦ અન્દર્ગ-શ, andarga-sh. શબ્દં અં તે મધે—

માં, તેને અંદરથી. Prep. Into it ; from within it.

૧૫૦૦ અન્દર્ગી, andargî. નાં મધ્યપણું. Subs. The part equally distant from the extremities ; middle.

૧૫૦૦ અન્દર્ગ-દાશ્તાન, andarg-dâshtan. ક્રિં દર-

મેઆન—મધ્યમ—હદમાં રાખવું. V. To keep in the middle ; to keep within due bounds.

૧૫૦૦ ઓઐરશત, ôêrasht. નાં ગુનાહનું નાંમ છે કે જે

૧૫૦૦ પંદર અશ્તેરનો ગણાએ છે. Subs. Name of a crime equal in weight to 15 *astirs*.

૧૫૦૦ હંદરેખત, હંદરોયખત, handarêkht, handarô-

૧૫૦૦ yakht. See ૧૫૦૦ handarakht.

સુહરુ-બોલંદ } હુકરે-બોલંદ, hûkarê-bôland. નાં ઉનચો હુકર
 સુહરુ-બોલંદ } નાંમનો પહાડ. Subs. The lofty mountain
 called *Hûker*.

અવે-રસ્તગાન, avê-rastagân. નાં છુટકારો
 નહીં પામેલાઓ. Subs. Plur. Those that are not
 liberated—released. Contrast Per. رستگان,

અવે-રસ્તગાન, avêrastagân. નાં આજર દેનારા.
 Subs. Plur. Tormentors.

અન્દરીન, andarín. વિં સહી અંદરનું. Adj.
 Innermost.

ઓબરીન, ôbarín. વિં છુપું, દોડેલું. Adj. Con-
 cealed, hidden.

અ-વદર્ગ-બારાન, a-vadarg-barân. વિં કમારો
 લઈ જનારું. Adj. Carrying in a wrong path.

અન્દરૂની, andarûnî. નાં ભાવં મધ્યપણું, વચે
 આવનાર, વચમાં પડનાર, એલચી. Abst. Subs. Mid-
 dle; coming between; a go-between; an
 ambassador.

અ-બરી, anbarî. See અબરી anbarî.

અન્દર્ગ-ચ, andarga-cha. કિં અં વચી—અને
 વચોવચમાં. Adv. Even in the middle; and in
 the midst.

અન્ગર-દદ, angar-dad. કિં તમામ—પુરું કરે. V.
 May finish off—complete.

અનીરેદ, anîrêd. કિં નાકરમાન થાય. V. May
 become disobedient.

અન્દર્શન આંદરેદ, ândarêd. કિં તે મીસાજે હું પણ કરું. V.

I may do likewise.

અન્દર્શન અ-નગીરેદ, a-nagîrêd. કિં નહીં જાય. V.

May not see. Comp. Per. નન્ગરિદ

અન્દર્શન અન્-બુરીદે, an-bûrîdê. જૂં કું નહીં કાપેલું.

Past Part. Not cut.

અન્દર્શન અ-નગ્રીદે, a-nagrîdê. કું વિં નહીં જાયલું.

Part. Adj. Not seen. Comp. Per. નન્ગરિદે

અન્દર્શન અ-નગીરીદન, a-nagîrîdan. કિં નહીં જોવું. V.

Not to see. Contrast Per. નન્ગરિદન , નન્ગરિસ્ટન

અન્દર્શન અન્-દરીદન, an-darîdan. કિં નહીં કાઢવું—ચીરવું.

Not to tear—rend—split. Comp. Per. નન્દરિદન

અન્દર્શન અન્દર્વા, અન્દર્વાએ, andarvâ, andarvâê.

નાં વાતાવરણ, પૃથ્વીની આસપાસ વીંટલાયલો

હવાનો જંકો. Subs. Atmosphere; the

whole mass of air surrounding the

earth. Comp. Av. અન્દર્વા + અન્દર્વા = Per.

અન્દર્વાંદરવાય

અન્દર્શન અન્દર્વાસ, andarvâs. નાં હેરાંનગતી, હાજત-

મંદી, ઉમેદ, આરજી, સર નીચું કરવું, શરમીંદગી,

ઉંધો અયાલ. Subs. Privation; distress; needful-

ness; hope; desire; stooping down one's head;

bashfulness; a foolish thought; a vain idea.

અન્દર્શન અન્દર્વાએ, andarvâê. { અન્દર્વા } andarvâ.

See { અન્દર્વા } andarvâê.

અન્દર-વ-યાત, andar-va-yât. નાં હુંદરખત તથા
યાત યુનાહ. Subs. *Handerakht* and *yât* (names
of sins). See Patet Aderbad, Chap. 3.

અન્દરૂન્દાદ, andarûn-dâd. વિં મધ્યમ નીતી-
વાલું. Adj. Moderately virtuous.

અન્દરોસ્ત, an-darôst. વિં નાંદરોસ્ત, અરે નહીં,
સાબેત નહીં. Adj. Not proper—right—correct;
not proved. Per. ناد, رست

અવેરોશ્ત, avêrôsh. See અવઘા-
રાશ્ત. rasht.

હુંદરોયખત, handarôyakht. See હાન્દર-
રાખત. handa-
rakht.

હુ-ગરોયશ્નન, hû-garôyashnân. વિં સારા
—પકાં ઈમાનવાલા. Adj. Plur. Having a good—
unshaken faith.

અન્દર-નીમે, અન્દરીન્-નીમે, અન્દરૂન્-નીમે, andar-
nîmê, andarîn-nîmê, andarûn-nîmê.
નાં અન્દરનો ભાગ, અન્દરની તરફ, વચલો
ભાગ. Subs. Interior; the inside; the middle
part. Av. અન્દર-નીમે, અન્દરૂન્-નીમે

અન્દરૂન્, andarûn. નાં અન્દરની ખાત્રી, મધ્ય ભાગ;
વચે આવનાર, એલચી; રેહુકાંણ, દાખેલ થવું તે.
શબ્દ અં. અન્દર, વચમાં. Subs. The inside; the
middle part; a go-between; an ambassador;
residence; entrance. Prep. Into; in the midst
of. Per. અન્દર, અન્દરૂન્

૧૭૨ ઓદરાન, ôdarân. નાં મરવું, ઊનથી આલમમાં જવું.

Subs. Dying; going to a higher world.

૧૭૩ અવેરાશ્તે, avêrâshtë. See ૧૭૪ avâvarasht.

૧૭૪ અન્દરૂની, andarûnî. See ૧૭૫ andarûnî.

૧૭૫ અન્દરૂનીદન, andarûnîdan. ક્રિં દાખેલ કરવું.

V. To suffer or give leave to enter.

૧૭૬ અન્દરૂન, ઓ-દરૂન, andarûn, khô-darûn. નાં દેલ, તન, પોતાનું દેલ. Subs. The heart; the body; one's own heart.

૧૭૭ અન્દરૂની, andarûnî. વિં ભીતરને લગવું. Adj. Pertaining to the heart—the inner part of any thing.

૧૭૮ અન્દરૂન-તન, andarûn-tan. નાં સઉથી અંદરનું દેલ. Subs. The inmost heart.

૧૭૯ અન્દરૂન-તુમ, andrûn-tûm. વિં ઘણુંજ અંદર, છેક અંદરનાં ભાગ. Adj. Superlat. Innermost; most within.

૧૮૦ અન્દરૂન-તુમ-રબમેમન, andarûn-tum-rab-mêman. નાં છેક અંદરનું દેલ. Subs. The innermost heart.

૧૮૧ અન્દરૂન-તર, andrûn-tar. વિં વધારે અંદરનું. Adj. Compar. More within; inner.

૧૮૨ અન્દરૂજ, an-darûj. વિં શુદ્ધ નહીં, સાચું, દરૂજ વગરનું, આખર વગરનું, બદરૂહી શક્તી વગરનું. Adj. Not false; not doing any harm; true; free from *Druj* or the evil spirit. Comp. Av. ૧૮૩, Sans. અદુહ.

દ્રુજ ઓ-દરૂજ, ô-darûj. નાં પેલો દરૂજ. Subs. That *Druj*.

૧૫૫ દ્રુજ અન્-દરૂજાન, an-darûjân. વિં વગર આજરનાં. Adj. Plur. Not doing any harm.

૧૫૫ દ્રુજ અનીર-વજાન, anîr-vajân. નાં જુદદીની—કાફેરી પાંથરનારા. Subs. Those that spread irreligiousness—infidelity.

૧૫૫ દ્રુજ અનીરોજાન, anîrôjân. નાં રાહજન, જુની રસ-મને ખોહાર કરનારા; મોરદનાં ઝાડને કેહે છે કે જેનાં પાતરાં દવામાં કાંમ આવે છે. Subs. A high-way robber, those that demolish old customs—usages; name of a tree, the leaves of which are used medicinally.

૧૫૫ દ્રુજ હુ-દરૂદાન, hû-darûdân. નાં નેક—સારી દોઆ લેનારાં, નેક-આનદાન. Subs. Those that receive pious—good blessings; a virtuous family.

૧૫૫ દ્રુજ અન્બરૂત, અમરૂત, anbarût, amrût. નાં એક જાતનું ફલ; પેર. Subs. A kind of fruit; a guava. Comp. Per. انبرد

૧૫૫ દ્રુજ અન્-દરંદે, an-darandê. કું વિં કાડી—ચીરી નહીં નાખનારું. Part. Adj. Not tearing—splitting.

૧૫૫ દ્રુજ હુ-દરૂદે, hû-darûdê. બૂં કું દોઆ કીધેલું—દીધેલું. Past Part. Blessed; pronounced happy.

૧૫૫ દ્રુજ અન્ગરક, angarak. વિં વેરાંણ થયલું. Adj. Desolated.

૧૫૫ દ્રુજ અન્દરૂગ, andarg. નાં મતલબ. Subs. Object; purpose.

અંદરે, ôdarê. See અંદર ôdarê.

હુબ્રહ, hubrah. વિં હેરાન; પરેશાન. Adj. Dis-
tracted; perplexed.

અંદર-ગાહ, andar-gâh. નાં દરગાહ. Subs.
A court; a threshold.

અંદરે-આવી, ôdare-âvî. નાં દરીઆઈ કુતરે.
Subs. A water-dog. Comp. Av. અંદર = Per.
سگ آبی

અંદર-કશીદન, andar-kashîdan. નામ સાધિત.
કિં લશકરનું પાછું જવું, લશકરનું નાહસવું, અંદર ખેંચવું,
પાછું હટવું. Denom. V. The retreat—flight of
the army; drawing within; receding.

અંદોરજ, andôrj. નાં કોઈને દાખમાં—લગામમાં
રાખવું; શીખામણ; નસીહત, વશીઅત. Subs. Res-
training; curbing a person; admonition;
counsel; a precept; a last will or testament.
Av. અંદરજ = Per. اندرز

અંદર-ચ, andara-cha. શબ્દ અં અંદરબી.
અંદર Pre. Even within—inside.

અંદોરજીહા, andôrjîhâ. કિં અં નસીહત—
શીખામણ પરમાંણે. Adv. According to one's
advice—admonition.

અંદોરજી, andôrjî. વિં નસીહત—વશીઅતને લગતું.
Adj. Pertaining to advice—admonition; per-
taining to the last will or testament.

અન્દોર્જનાક, andôrjînâk. વિ. નશીહત—આનાક બરેહું. ના. નશીહત કરનાર. Adj. Full of admonition—salutary advice. Subs. One who gives advice—admonition.

અન્દોર્જનીદન, અન્દોર્જદન, andôrjînîdan,
અન્દોર્જીદન. કિ. નશીહત કરવી, શીખામણ દેવી, કારજ કરવું, વશીઅત કરવી. V. To give advice; to counsel; to affiancement; to contract to any one in order to marriage, to grant by will; to demise.

અન્દર્જનીદન, andarjînîdan. કિ. વેહેવું; કારજ કરવું, નામ પાડવું. V. To flow; to contract to any one in order to marriage; to affiancement.

અન્દર્જે, andarjê. ના. નશીહત—વશીહત કરનાર. Subs. One who gives precepts; one who bequeaths.

અન્દર્જે, અન્દર્જે, andarchê, andâichê. ના. ફેફર, અંદેશો. Subs. Anxiety; concern; solicitude.

અન્દર્જ-પદ, andarj-pad. ના. શેઠ—ધણી—માલેકની નશીહત—વશીઅત. Subs. The precepts of a master—owner, the last will or testament of one's master.

અન્દોર્જ-ફર્માન, andôrj-farmân. See અન્દોર્જ-ફર્માન. ના. શાત અશતેર વજનના યુનાહતું

નામ. Subs. Name of a crime equal in weight to 7 *astirs*.

અન્દર્ઝ, andarz. વિ. જાહેર, આશકાર, પ્રગટ.
Adj. Published; public; known far and wide; apparent.

અન્ગર્દ, angard. નાં મીસલ, વિચાર, ઠેડાવ, શુમાર, ગણતરી, દરાખ, એક ગુનાહનું નામ છે કે જે કોઈને ધંધાથી વગર ધંધાનું કરે. કિં ગણ્યું, વિચાર્યું. Subs. Simile; an example; thought; determination; counting; calculation; a grape; the offence of throwing out of employment an employed person. V. Counted; estimated; thought. Comp. Pâz.

અન્ગર્દેહ

અન્ગર્દેહ, angardêh. નાં દરાખનાં ઠલીઆ.
Subs. Seeds or stones of grapes.

અંગર્દી, angardî. નાં વિચારશક્તી, મીસલ,
વિચાર. કિં અં લાયક રીતે, એકમત—વિચારથી. Subs. The power of judgment; simile; an example; thought. Adv. Worthily; unanimously; with one mind—opinion.

અંગર્દી, angardî. નાં અંદાજે, પ્રમાણ, મુખતે-
સર, સમપૂર્ણ, પુરાપણું, જમાવ, ઈનસાફ કરનાર, દાનાવ માનસ, ગણતરી, શુમાર, અટકલ, ઈનસાફનાં કામમાં પુરો, ખોલાસો, પારખવાની શક્તી. Subs. A measure; proportion; abridgement; perfection; fulness; a collection or an accumulation (of things, men, &c.); one who administers justice; a sensible person; computation; explanation;

discrimination ; rough estimate ; conjecture ;
an adept in administering justice.

અંગરદી, angardî. ક્રિ० અ० વિચારથી, વિચાર
પરમાંણે. ના० પરમાંણ, વિચાર, ઈનસાફના કામમાં પુરો.
Adv. Thoughtfully ; according to one's idea.
Subs. Proportion ; thought ; an adept in administering justice.

હંગરદી, hangardî. વિ० દુરંદેશ, ધ્યાન આપનાર,
દીર્ઘ દૃષ્ટીવાળું. Adj. Foresighted ; attentive ; long-
sighted, far-seeing.

અંગરદીગી, angardîgî. ના० ભાવ० તમાંમીઅત,
સંપૂર્ણતા. ભૂં કૃં ઢરાએણું, તમ થાએણું ; વિ०
વિચારવંત. Abst. Subs. Fulness, completion,
perfection. Past Part. Satisfied ; satiated.
Adj. Thinking ; thoughtful ; considerate.

અંગરદીગીહા, angardîgîhâ. ક્રિ० અ० ગણતરી
—સહુમજની રીતે. Adv. By way of computation
—judgment.

અંગરદીગીનીદન, angardîgînîdan. ક્રિ०
ખીશીઆર કરવું ; પુરું—તમામ કરવું ; સરનઅમ પોહોચાડવું.
V. To do much ; to finish ; to bring to an
end ; to accomplish.

અંગરદીનીદે, angardînîdê. ભૂં કૃં તમામ
—પુરું કીધેણું. Past Part. Finished ; completed.

અંગરદીગીનીદે, angardîgînîdê. ભૂં કૃં
વિચારથી કીધેણું—બનાવેણું. Past Part. Prepared—
performed, thoughtfully.

॥ १०८ ॥ અંગર્દી-તર, angardī-tar. વિં વધારે બોહોલા વિચારવાણું. Adj. Compar. Having a more liberal idea.

॥ ૧૦૮ ॥ અંગર્દીન angardīn. વિં ધરાયણું. કિં અં આખેર. Adj. Satisfied; satiated. Adv. At last; in the end.

॥ ૧૦૮ ॥ અંગર્દીનતન, angardīnatan. કિં તમામ કરવું, ઉઠાવવું, વિચાર કરવો. V. To finish; to raise; to lift up; to think.

॥ ૧૦૮ ॥ અંગર્દીગી, angardîgî. નાં વિચાર; ઈનસાફ. Subs. Thought; justice.

॥ ૧૦૮ ॥ અંગર્દીદન, angardīdan. કિં સંપુર્ણ—પુરું કરવું, ઢરાયણું કરવું, તૂમ થયણું કરવું, ભરવું; ઉઠાવવું, ઉભું કરવું. V. To complete; to finish; to make (a person) satisfied—satiated; to fill; to lift up; to raise; to elevate.

॥ ૧૦૮ ॥ અનીર્-તોખ્મે, anîr-tôkhmê. નાં હલકી બુની-આદ. Subs. Un-Arian seed (*lit.*); low extraction.

॥ ૧૦૮ ॥ અનીર્-તોખ્મ-વન, anîr-tôkhma-van. નાં ખરાબ તોખ્મનો નાશ કરનાર. Subs. One who destroys a bad seed—breed. Comp. Av. *anîr-tôkhma*, *anîr-tôkhma* and *anîr-tôkhma*

॥ ૧૦૮ ॥ અંગર્દનીદન, angardanīdan. કિં સરંજમ કરવું, ઢરાયણું કરવું. V. To bring to an end; to make (a person) satiated.

॥ ૧૦૮ ॥ અંગર્દન, angardan. કિં ભરવું, સંપુર્ણ—પુરું

કરવું, ઢરાયવું કરવું. V. To fill ; to complete ; to finish ; to satiate.

૧૧૭૧ } ઓદરદન, ôdardan. ક્રિ० મરવું. V. To die.

૧૧૭૨ } અન્દર-તુમ, andar-tûm. વિ० ઘણુંજ અંદર, સહથી
છેડેવું—નીચેવું. Adj. Superl. Innermost ; to the
farthest end ; lowermost. Av. અન્દર = Sans.

અન્તિમ.

૧૧૭૩ } અન્-દર્દ-તર, an-dard-tar. વિ० વધારે દુઃખ વગ-
રવું, મુશ્કેલીથી વધારે દૂર. Adj. Compar. More
free from pain—disease ; more remote from
difficulty. Comp. Per. بي درد تر

૧૧૭૪ } અનીર-તર, anîr-tar. વિ० વધારે બેઈમાન, વધારે
બેગાનો, વધારે અધર્મી. Adj. Compar. More faith-
less—alien—irreligious ; more un-Arian (*lit.*).
Comp. Av. અનાયર = Sans. અનાયર.

૧૧૭૫ } અવીર-તર, avîr-tar. વિ० વધારે હીચકારો—બાએલો,
૧૧૭૬ } વધારે માનસને નહીં છાને તેવું. Adj. Compar.
More cowardly—effeminate ; more unsuitable
to a man. Contrast Av. અવિર

૧૧૭૭ } અન્દર્વા, andarvâ. See ૧૧૭૮, ૧૧૭૯ andarvâ.

૧૧૭૮ } હુ-કરફે, hû-karafê. વિ० સારાં શરીરવાળું, ફરેશતાઈ
૧૧૭૯ } દેખાવવું, વધારે સવાબકાર. Adj. Having a
good body ; possessing angelic features ; more
righteous. Av. અહીર

૧૧૮૦ } અનીર-પદ, anîr-pad. ના० અધર્મીઓનો વડો ;
અધર્મીઓનો સરદાર. Subs. The chief of irreligious

persons; the leader of non-Zoroastrians. Comp.

Av. anairya-pati = Sans. **अनार्यपतिः** = Per. **انيريد**

જાળા હુ-ગેરફત, hû-gêraft. બૂં કૂં સારી રીતે—મજ-
બુત પકડેલું. Past Part. Well grasped; firmly
caught. Pâz. xwêrêft = Comp. Per. **خوب گرفته**,
Sans. **सुगृहीत**.

જાળવા અએરવદાન, aêrvadân. See aêrvadân , aêrvadân
aêrvadân and aîrvad .

જામ અન્-ગરમ, an-garam. વિં ગરમ નહીં, થંડું, ધીમું,
જહડપવાળું નહીં તે. Adj. Not warm—hot; cold;
slow; not fast. Contrast Av. garm

જામ } અન્-દરેમ, an-darêm. વિં આઠાં—ડાઘ વગરનું.
જામ } Adj. Free from scars—spots.

જામ અન્-દેરમ, an-dêram. વિં પૈસાવગરનું, ગરીબ, ના-
ચાર. Adj. Moneyless; poor; helpless. Comp.
Per. bê-dêram

અજામ અન્-દર્-માહ, andar-mâh. નાં સૂર્ય અને જમીન
વચેનો ચંદ્ર, ચાંદરાતનો પેહલો દીવસ, કેટલાક પડવાથી તે
પુનમસુધીનાં ચાંદને કેહેછે, કેટલાએક પડવાથી તે પાંચમ
સુધીના ચંદ્રને કેહેછે. Subs. The moon between
the earth and the sun; the first night of the
moon after conjunction; according to some
the first fortnight after the new moon; accord-
ing to others the first five days after the new
moon. Comp. Av. andar-mâh = Sans. **अन्तरमास**
Per. **اندر ماه**

૫૫૫૭૫ અંદર-માહી, andar-mâhî વિ. એકમથી તે પાંચમ સુધીનાં ચંદ્રને લગતું. Adj. Pertaining to the first five days after the new moon.

૧૧૭૭૫ હુ-દર્માન, hû-darmân. નાં અસરકારક દવા, સારો ઉપાય. Subs. An efficacious medicine; a good remedy.

૧૬૭૭૫ અંદરમ્-નીમે, andaram-nîmê. See ૧૬૧૧૭૫ an-darûn-nîmê.

૧૭૭૫ અનીર્-મન, anîr-man. નાં નાકરમાની, અધર્મી મન. Subs. Disobedience; an irreligious mind.

૫૭૭૫ અનીર્-મનેશ, anîr-manêsh. નાં ભાવં અધર્મી વિચાર. Subs. Abst. An irreligious thought.

૫૧૭૭૫ અનીર્-મુની, anîr-mûnî. See ૧૭૭૫ anîr-man.

૧૭૭૫ અ-નીર્મદ, a-nîrmad. વિ. મદદ — આશરો વિનાતું. Adj. Destitute of assistance—support.

૧૭૭૫ અંદર-મદ, andar-mad. ક્રિ. અંદર દાખેલ થયું. V. Entered into. Comp. Per. اندر آمد

૧૭૭૫ અ-નીર્મદી, a-nîrmadî. See ૧૭૭૫ a-nîrmad.

૧૧૭૭૫ અન્-જરમ્-તોબ, an-jaram-tôb. વિ. સારો ધંધો — રોજગાર નહીં ચલાવતું. Adj. Not carrying on a good profession—business.

૧૧૭૭૫ } અન્દર-મદન, andar-madan. ક્રિ. દાખેલ થયું,

૧૭૭૫ } મલતું, વચમાં આવતું, પોહોંચતું. V. To enter into; to come to or arrive at; to come in the middle; to meet. Comp. Per. اندر آمد

۱۱۰۵۳ અંગર-રોચુન, angar-rôchûn. નાં બેહદ રોશની.

Subs. Illimitable light. Av. $\frac{1}{\sqrt{2}}$.

۱۳۳

॥ अनु, अउव, अवी, anu, auva, avi. सर्वं चेत्तुं, आये, ते. शब्दं अं नीये, नज्जीक, उपर, आगल. Pron. That; this; he, she, it. Prep. Below; beneath; near; above; before. Av. 𑀅𑀲, 𑀅𑀲𑀭 = Sans. अव = Per. ॥

१५ अनु, anū. वि० भांश्कसर, काञ्चेदासर, नाथपुं. Adj.
Moderate; proportionate; according to regula-
tion; small. Av. ५^m = Sans. अनु.

୧୩ ଅଗନ, avan. See ୧୫ andar.

॥ अवे, avê. शब्द० अ० सिवाय, वगर. Prep.
Without; except.

૧૫ એવન, évan. નાં ખોરાક, ખાંણું. Subs. Food;
meal.

॥ ओ, ऐशो, ô, êshô. सर्वं ते, जे, जेते, पेहुं. Pron.
He, she, it; who, who; that which; that.

ખન, khan. નાં ઘરેણું, જવાહેર, જણસભાવ. Subs.
Ornaments; jewellery; *bijou*. Av. ૧૨

ખાન, *khanî*. નાં ભાવં પ્રકાશ, ઝલકાટ. Abst. Subs.
Lustre; brightness.

𑌕𑌃𑌕, khâv. 𑌕𑌃 See 𑌕𑌃, 𑌕𑌃 khâv.

ખીન, khín. વિં તીષ્ણ, જલદ, નાં ધાતુ, ઉદ્‌ઘટ્. Adj.
Pungent, hot; rapid of operation. Subs.
Metal; boiling.

- ૧૫ } ખુન, ખુને, khûn, khûnê. વિં ચલકતું, સોહામણું,
 ૧૫ } સુંદર. Adj. Shining; elegant; beautiful
 glittering. Comp. Av. ખુન
- ૧૫ } ખુન, khûn. વિં સખત. નાં પથ્થરનો ઈંદોલો—
 ૧૫ } ખોઆંન. Adj. Hard, strong. Subs. A low
 stone platform for arranging ceremonial vessels
 and apparatus used in the Izashnê ceremony.
- ૧૫ ખુર, khûr. See ૧૫ êvan.
- ૧૫ ખોએ, khôê. See ૧૫ khôê.
- ૧૫ ખોવ, khôv. નાં દરીઓ. વિં ખાલેસ, નીતરે, સ્વચ્છ.
 Subs. The sea. Adj. Pure; not muddy—
 turbid; clear.
- ૧૫ } હુ, hû. વિં પકડું, પુર, ઘણું. Adj. Thorough,
 ૧૫ } sufficient, abundant; much. See ૧૫ hû.
- ૧૫ હુન, hûn. નાં લોહી, ખુન. Subs. Blood. Av.
ખુન = Per. خون
- ૧૫ હુન, hûn. નાં લશ્કરની હરોલ. શબ્દે અં આગલ, નજ-
 દીક. Subs. The rear of an army. Prep. Be-
 fore, near.
- ૧૫ હુવો, hûvô. વિં નેક, સાહે; જેમકે હુવીગોબાનાચા hûvî-gôbâ-
 nacha. Adj. Upright; virtuous.
- ૧૫૫૫ હવન્દીયાન, havandîyân. નાં બરાબરી કરનારા.
 Subs. Competitors; rivals.
- ૧૫૫૫ હુ-ન્યાક, hû-nyâk. નાં નેક આપદાદા—વડાવાઓ.
 Subs. Good-virtuous forefathers.
- ૧૫૫૫ અન્-વનાહ્કી, an-vanâhkî. વિં બેગુનાહ, તક-
 સ્તીર વગરનું. Adj. Innocent; not criminal.

અનવેશગી, an-vêshgî. વિં અદિ—વધતું નહીં
તે. Adj. Not increasing—augmenting.

અનૌશગી, anôêshgî. વિં ખુશહાલીવાળું. Adj.
Enjoying happiness—comfort.

હુઆહી, hu-khâhî. નાં સારી ઈચ્છા—આહેશ.
Subs. A good wish—desire.

હુનીયાકી, hû-nîyâkî. નાં બાં સારી અવેજ-
નની દોસ્તી—મીત્રાચારી, સારી આહેશ. Abst. Subs.
A good friendship; a close intimacy—attach-
ment.

હોનાખે, hônâkhmê. કૃં વિં લટકાવેલું, ઉપર મુકેલું,
કુદરતી. Adj. Suspended; placed above; na-
tural.

હુવખશ, hû-vakhsh. નાં મૂર્ચનું વધતું—ઉપર આવ-
તું, સાફ વધતું, નેક—સારો વધારો, પોકાર કરનાર. Subs.
The coming up of the sun; growing well; a
good addition; increase; one who bawls out.
Av. hûvakhsh - vakhsh

હુવખશ, hûvakhsh. નાં પોકાર, શોર. Subs.
Uproar, noise.

હુવખશી, hû-vakhshî. See hûvakhsh .

અન-ઉસી, અનુસી, an-ûsî, anûsî. નાં હોશ વગરનું
આદમી, અકલ વિનાનું માનસ. Subs. A person void
of sense; an unintelligent man.

અવનાસ, a-vanâs. વિં બેગુનાહ, તકસીર વગરનું;
નિર્દોશ, પાક. Adj. Innocent; harmless; not
guilty, pure. Per. بی گناه

હુ-આસ, hû-âs. નાં સારો ઉચો દારૂ. Subs. Good liquor; excellent wine.

અ-વનાસાન્, a-vanâsân. નાં ગુનાહ વગરના માનસો, બેગુનાહ લોકો. Subs. Men free from guilt; innocent persons.

અ-વનાસી, a-vanâsî. નાં ભાવં નિરપરાધીપણું, બેગુનાહી, ગુનાહથી વેગલાઈ, લાચારી. Abst. Subs. Innocence; guiltlessness; freedom from guilt; helplessness.

અ-વનાસીહા-તર, a-vanâsîhâ-tar. કિં અં વધારે બેગુનાહથી, વધારે નિર્દોશપણાથી. Adv. More innocently—guiltlessly.

અ-વનાસી-તર, a-vanâsî-tar. વિં વધારે બેગુનાહ, વધારે પાક—અશો. Adj. Compar. More innocent; more virtuous—pure.

ખીન્-આસીન, khîn-âsîn. નાં લોહોડાંનું પીગલવું. Subs. The melting of iron.

હુ-વખસંદ, hû-vakhsand. કિં તેઓ સારો વધારો કરે. V. That they may make fair progress.

અનુ-આસ્તારેદ, anû-âstârêd. કિં તે ગુનેહગાર થાયછે. V. He—she becomes guilty.

અવે-આસ્તારેદ, avê-âstârêd. કિં ગુનેહગાર નહીં થાય. V. He—she may not be guilty. Contrast Av.

આન્-આઈને, ânâînê. નાં જેના જેવી શિકલ કરનાર બીજે કોઈ નહીં; ખોદાતાલાનાં નાંમો મધેનું એક નાંમ છે.

Subs. The Incomparable Modeller (*i.e.*, God); one of the names of the Supreme Being.

હુ-અનામ, hû-anâm. નાં સાઈ—તંદરોસ્ત શરીર; મજબુત બદન—બાંધો. Subs. A good—healthy body; a powerful constitution.

હુનાન, hûnân. ક્રિં અં એ રીતે. Adv. In this manner.

ખુન્-ઓમન્દ, khûn-ômand. વિં દશતાનવાલી, અ-લડાયલી (ઓરત). Adj. Menstruous; a woman who has an issue of blood. Av.

ખુનાક, khûnâk. નાં રાગ. Subs. A tune; a mode of song or music.

ખુનાકગર, ખુનાગર, khûnâk-gar, khûnâgar. નાં ગવયો, રાગી. Subs. A musician; a public singer or vocalist.

ખુનાઝ, khûnâz. નાં ફરમાંબરદાર મરદ. Subs. An obedient person.

હુ-આવ, hû-âv. નાં સાઈ—ચોખું—નિતરં પાણી. Subs. Clear—pure—limpid water.

અવે-આજી, avê-âjî. ક્રિં અં વગર ઉલટે, સુસ્ત-પણે. Adv. Without eagerness—zeal; lazily.

હુ-અવઝાર, hû-avzâr. નાં સાઈ—ઉપયોગી હથી-આર, દાનાઈનું હથીઆર. Subs. A good—useful instrument; a weapon of prudence; good sense. Pâz. = Per. خوب اوزار

ખુનાવઝી, અવઝી, khûnâvzî, khavzî. નાં ફર-માંબરદાર મરદ. Subs. An obedient person.

ગામીયા અન્-વાવર્દન, an-vâvardan. ક્રિ० કયુલ—મન-
જુર નહીં રાખવું. V. Not to approve—confirm.
Contrast Per. باورکردن , باوریدن

ગામીયા અનુ-અવર્-તન, anû-avar-tan. વિ० મોઢોટાં તન-
વાવું. Adj. Having a large body.

ગામીયા અનુ-આવોર્દન, anû-âvôrdan. ક્રિ० તે લઈ આવ-
વું, લાવવાને વાસ્તે. V. To bring it; for bringing
(it).

ગામીયા ખુનાદ, khûnâd. ક્રિ० શીંગાર્યું. V. Adorned.

ગામીયા હુ-વાદાન, hû-vâdân. ના० સારો—પુશનુમા પવન.
Subs. Fine—good breeze. Comp. Av. ફેશ્લ + વ = Sans. સુ + વાત.

ગામીયા અનુ-હમ, anû-ham. ના० એકઠું કરવું, સાથે જોડવું.
Subs. Collecting—joining together.

ગામીયા અવે-હમ, avê-ham. ક્રિ० અં એકઠું; સાથે મળીને.
Adv. Together with; conjointly.

ગામીયા અન્વામ, anvâm. ના० નમાજ, નમસ્કાર. Subs. A
bending of the body in token of reverence; a
sacred inclination of the head.

ગામીયા અન્વામુમ, anvâmûm. ક્રિ० હું નમાજ કરુંછું. V.
I pay divine homage or obeisance. Comp.
Av. انصافم = Sans. आनमस्यामि.

ગામીયા અ-વનામુમ, a-vanâmûm. ક્રિ० પાછું નહીં કરું—
ફેરવું. V. I shall not do—alter it again.

ગામીયા } અનુએ, anûê. See ગામીયા anû.

ગામ્ } અન્દ, and. વિં એટલું; કિં તેઓ છે. Adj. So
મ્ } much. V. They are. Comp. Per. اند

ગામ્ અવંગ, avang. નાં કંઈખી ચીજ લટકાવેલી તે; દરાખ-
ના સુખખા અથવા કોઈખી મેવો સુકાવાને માટે ટાંગેલો તે.
Subs. Anything suspended; bunches of grapes
or other fruits hung up to dry. Per. اونغ

ગામ્ અવંદ, avand. નાં સામાન; બપરચીખાનાના વાસણ;
ડાંગ; લડાઈનું મેદાન. Subs. Furniture; culinary
pots; a club; a field of battle. Per. اوند

ગામ્ } આનોએ, ânôê. નાં તે જગા, તે જગ્યાં, મીનો દુનીઆં.
મ્ } Subs. That place; the other world; the
-ગામ્ } invisible world.
ગામ્ }

ગામ્ આવંદ, âvand. નાં દલીલ, દાખલો, હીમત, તખ્ત, ગાલી-
ઓ. Subs. A proof; a simile; an illustration;
courage; a throne; a carpet.

ગામ્ ખુન્દ, khûnd. નાં ખાનદાન, પેહેડી. Subs. Family;
line of succession.

ગામ્ ખુનદ, khûnad. કિં પઢે. V. May read—recite
—learn.

ગામ્ } ખોએ, khôê. નાં કુલો, ખાસીઅત. Subs. A well;
મ્ } innate quality; natural disposition. Per.
خوي

-ગામ્ અનુ-શ, anû-sha. સર્વં તેને, તેનું, તેજે. Pron. To
him—her—it; his, hers, its; that which.

-ગામ્ } અનોશ, anôsh. નાં એક મીનોઈ ખોરાકનું નામ છે કે
-ગામ્ } જેવું નેક માનસનું રવાન બેહેશત મધે દાખેલ થાયછે

કે તુરત તેને આપવામાં આવેછે. તેને જરમય રોગનનું
ધ્યાલું કરી કેહેછે ; ખુશી, મીઠાશ, ખેહશત, નોશેરવાન પાદશા-
હનું નામ. વિ० ખુશ, ખેઆજર, સુખી, બાચ્ચશાલી. Subs.
A kind of celestial nectar, called in Avesta
Zaramaya-Raoghna, given to the blessed
souls of the virtuous, at the time of their
entrance in paradise ; pleasure ; happiness ;
sweetness ; paradise ; King Nowshirwân. Adj.
Pleasant ; cheerful ; harmless ; happy ; fortune-
nate. Comp. Per. انوش , نوش , نوش

અવસ્થા ખુદેહ, khûndêh. ના० હંસી. Subs. Laughter.

અવસ્થા ખુનશ, ખુરશ, khûnash, khûrash. ના० ખોરાક.

Subs. Food. Comp. Av. خورش = Per. خورش

અવસ્થા } ખુની, khûnî, વિ० લોહીઆર, લોહીવાલું. Adj.

અવસ્થા } Full of blood. Per. خونين

અવસ્થા હુની, hûnî. ના० ધ્યાલું. Subs. A cup.

અવસ્થા } હુ-યા, રરા, hûnyâ, rarâ. ના० કાન. Subs. An

અવસ્થા } ear.

السد

અવસ્થા } હુનોશ, હવીદાક, hûnôsh, havîdâk. ના० કાફરોનાં

અવસ્થા } પેશવાનું નામ. Subs. The leader—head of
infidels.

અવસ્થા } અનુગાહ, અનુ-ગાસ. anû-gâh, anû-gâs. ક્રિ०

અવસ્થા } અં તે વખતે, ત્યારે. Adv. At that time ;

then. Comp. Per. آن گاه

અવસ્થા અનુશહ, anûshah. ના० બચ્ચું. Subs. A child ;
an infant.

અનૌશા, anôshâ. નાં જરથુશતની દીન; ખુશી, અદા-
લત; ખેમરગી. Subs. The Zoroastrian religion;
pleasure; cheerfulness; a court of justice; im-
mortality. Comp. Av. انوش = Per. انوش

અન્દાખ્તે, andâkhtê. ભૂં કું નાખી દીધેલું. Past
Part. Thrown away; cast off. Per.

અનૌશા-રૌબાન, અનૌશે-રૌબાન, anôshâ-rôbân,
અનૌશ્હે-રૌબાન. નાં નોશીરવાન; see
અન્દાખ્તે anôshê-rôbân. Subs. *Nourshirwân*.

અનૌશી, anôshî. નાં બાવં બેહેશ્તમાં વાસો કર-
વો, સુખ, અમરગી. Abst. Subs. Residing
in paradise; immortality; happiness; blessed-
ness.

એવન્-દેહેશ્ને, êvan-dêhêshnê. નાં બાવં ખાંણું—
ખોરાક આપવો. Abst. Subs. Giving food; sup-
plying with nutriment.

અનૌશી, anôshî. See અનૌશી anôshî.

ખુર્શેદ, khûrshêd. નાં આકતાબ, સૂર્ય. Subs.
The sun. Av. خورشيد = Per. خورشيد =
Sans. સૂર્ય.

ખુન્બાન, khûnbân. See અનૌશી khûnî.

ખુનશ્ની, khûnashnî. વિં ખાવાલાયક, ખોરાકને
મટે લાયક. Adj. Eatable; proper—fit for food.

હુનશ્ની, hûnashnî. નાં બાવં નીચવતું, ગાલવું.
Abst. Subs. Squeezing; straining; sifting.
Comp. Av. خورشيد

અનૌશ્વસ્ટમ અનોશ્-વશ્તમુન, anôsh-vashtamûn. નાં બે-
હેશ્તી ખોરાક, બેદીઓજરેમ રોગન. ક્રિં આજ્ઞાં તું બેહે-
શ્તી ખોરાક—જરમય રોગન આ. Subs. Celestial food;
Zaramaya-Raoghna. V. Eat (thou) the cele-
stial food—*Zaramaya-Raoghna*.

અનૌશની, anôshnî. નાં ભાવં શાંભલવું. Abst.
Subs. Hearing. Pâz. અનૌશ

અનુશુન, anûshûn. ક્રિં અં એ રવેશે—રીતે. Adv.
In this manner ; thus.

અનુશને, khûnashnê. નાં ભાવં પઢવું, પઢાણ ;
આવું. Abst. Subs. Reading ; reciting ;
eating.

હોશનાવર, hôshnavâr. વિં ખુશનુમાં એહેરો રાખ-
નાર, ખુશી હાંસલ કરવું, રાજી થયવું. Adj.
Possessing elegant features ; deriving pleasure ;
pleased with.

અનોશે, અન્-ઓશે, anôshê, an-ôshê. નાં દોઆ,
આકરીન ; ખુશ, ખુશહાલ ; હમેશે ; ખોદાતાલાનાં નાંમો
મધેનું એક નાંમ ; બેહેશ્તી રવાનનો ખોરાક ; અંનગુરી
દાર ; પાદશાહ શાહપુરની કુઈનું નામ કે જે ઘણી સાહલેશ અને
પરહેજગાર હતી ; દાનાં સ્ત્રી ; નોજવાન પાદશાહ, ઈનસાફ
કરનાર ; સલામતી. વિં અવિનાશી ; પરહેજગાર ; બેહેશ્તી ;
નિરપરાધી ; બખ્તાવર ; સુખી. Subs. A blessing ; a
benediction ; one of the names of God ; a kind
of celestial food for the blessed souls of the
virtuous ; wine made from grapes ; name of
the paternal aunt of *King Shâpur*, who was a

pious and noble lady; a sensible woman; a young king; one who administers justice; safety. Adj. Imperishable; pious; celestial; innocent; fortunate; happy. Pâz. خبر Per.

انوش

१-७१५ ખુન્યાક, khûnyâk See १-११५, १-११૫ khûnâkgar.

१-७१५ હવીદક, havîdak. See ૭૧૫ hûnôsh.

१-७१५ હુનોશક, hûnôshk. See ૭૧૫ hûnôsh.

१-७१५ હુશક, hûshk. વિ० સુકું. Adj. Dry. Av. خشک
= Sans. शुष्क = Per. خشک

૧૧-૭૧૫ હુનીકીન, hunîkîn. વિ० હમેલદાર, ગર્ભવંત. Adj.
Pregnant; being with young.

૧૧-૭૧૫ હુનીકીનેમ, hûnîkînêm. કિં હું હમેલદાર થાઉં.

V. I may become pregnant. Comp. Av. میتوانم

૧૧-૭૧૫ અનોશ્ગાન, anôshgân. નાં મોટ વગરનાઓ,
આશીરવાદ પામેલાઓ. Subs. Plur. Those that are
free from death; those that are blessed.

૭૧-૭૧૫ } અનોશ્ગી, anôshgî. See ૭૧૫ anôshî.

૭૧-૭૧૫ }

૭૧-૭૧૫ હુનોશ્ગી, hûnôshgî. નાં હુનોશ નાંમનો દેવ.
Subs. Hunosh (name of a Dev).

૧૧-૭૧૫ હુનીકીની, hûnîkînî. કિં આજ્ઞાં તું હમેલદાર
થા; તું હમેલદાર થાયછે. V. Imper. Be thou
pregnant; thou becomes pregnant. Comp.
Av. میبارد

૧૧-૭૧૫ અનોશ્કીનીદન, anôshkînîdan. કિં અમર્જ
કરવું, આશીરવાદ પામેલું કરવું, સુખી જીવંતી યુગરવી. V.

To make immortal; to make (a person) blessed; to pass a happy life.

۱۳۹۵۴۱۳ } અનોશ્કીન્-રદાન, anôshkîn-radân. નાં
 ۱۳۹۶۴۱۳ } બેહેશતી સરદારો. Subs. Celestial
 leaders; heavenly chiefs. Comp. Av. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀 +
 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀 = Per. انوشردان

۱۳۹۷۴۱۳ } આનોશ્-કવાતર, anôsh-kavâtar. નાં એક
 નામ છે કે જે ધણુપર નોશેરવાન કોબાદ હોવું બેઈએ. Subs.
 Prop. A name generally believed to be that
 of *Nowshirwân Kobâd*.

૭૭-૪૧૩ હનુશકંદ, hanûshkand. વિં સેતમગાર, જુલમી.
 Adj. Tyrannical; despotic.

૭૭-૪૧૩ હુનશેહ, hûnshêh. નાં એક દોજખનું નામ. Subs.
 The name of one of the hells.

૧૩૯૭-૪૧૩ અનોશ્-કેરદાર, anôsh-kêrdâr. વિં બેમર્ગ,
 બેહેશતી કામ કરનાર. Adj. Immortal; performing
 heavenly deeds.

૧૩૯૭-૪૧૩ અનોશે-તન, anôshê-tan. નાં આશીરવાદ પામેલો
 શખ્સ. વિં બેહેશતી કદવાણું. Subs. A blessed per-
 son. Adj. Of heavenly stature. Comp. Per.
 انوش + تن

૧૩૯૭-૪૧૩ અનોશ્-કવાદાન, anôsh-kavâdân. નાં નો-
 શીરવાન કોબાદ, નોશેરવાન આદેલનું નામ છે. Subs.
Nowshirwân (the son of *Kobâd*); *Nowshirwân*
 the Just.

૧૩૯૭-૪૧૩ અનોશે-રોબાન, anôshê-rôbân. નાં બેહેશતી-
 રવાન. Subs. Heavenly soul. Comp. Av.
 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀 + 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀 = Per. انوشروان

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ अनोअ-आवादान, anôê-âvâdân. ना० ते आवा-
दीवाली नगो. Subs. That prosperous place.

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हु-आवादान, hû-nyâzâdân. ना० सारी उमेद
—आशा राखनारा. Subs. Those that entertain
good hopes.

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हु-वशत, हु-वरशत, hû-vasht, ha-varasht. ना० नेक
काम. Subs. A good—virtuous deed. Av. ॥१॥ ॥२॥ ॥३॥

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हु-वेकतगी, hû-vêkhtagî. वि० सारी रीते गलायवुं.
Adj. Well strained. Comp. Per. ॥१॥ ॥२॥ ॥३॥

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ अ-वेकतन, a-vêkhtan. कि० नहीं गलावुं. V. Not
to strain. Per. ॥१॥ ॥२॥ ॥३॥

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हुवशतन, hûvashtan. कि० भडान करवुं, उतारो कर-
वो. V. To settle, to alight; to halt.

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हु-वशतन, hû-vashtan. कि० सारी रीते—नहुडपमां
करवुं. V. To turn—move well; to move rapidly.

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हु-वेकतन, hû-vêkhtan. कि० सारी रीते—संभा-
लथी—गलावुं. V. To strain well—carefully.

Comp. Per. ॥१॥ ॥२॥ ॥३॥

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ हु-वशतमुनतन, hû-vashtamunatan. कि०
सारी रीते आवुं. V. To eat well; to do justice to.

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ अनोश-पद, anôsh-pad. ना० अदुशतनो धणी.
Subs. The inmate of Elysium; the owner of
heavenly beatitude. Comp. Av. ॥१॥ ॥२॥ ॥३॥

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ अनु-दाम, anû-dâm. ना० ते पैदायश. Subs. That
creation.

॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ } हुश्मोरदन, hûshmôrdan. कि० गणवुं, शुमार
॥१॥ ॥२॥ ॥३॥ } काहाडवो; पढवुं. V. To count; to esti-

mate ; to read ; to learn. Comp. Av. Rt. દેહ

(દેહ-સમુદાય) = Sans. स्मृ = Per. شمردن

જીવન અન્-નીર્મદ, an-nîrmaḍ. વિં મદદ—આશ્ર
વગરનું. Adj. Destitute of help—support.

જીવન ઓએસ, ઓવસ, ôês, ôvas. નાં એસ, સગું, પેવંદ,
આનદાન. Subs. A relation ; a kinsman ; con-
nection ; family.

જીવન અન્-નસા, an-nasâ. વિં નસા વગરનું. Adj. Free
from dead organic matter. Comp. Av. નસ-નસ

જીવન અન્-વેશ, an-vêsh. વિં વધારે નહીં, ઓછું. Adj.
Not more—greater ; less.

જીવન અવન્ગશ, ખુન્ગી, avangash, khûngî. નાં કીમી-
આગર. Subs. An alchemist.

જીવન } અવનીશ, ખુનેસ, avanîsh, khûnês. નાં મુસાફર,
જીવન } દરવેશ. Subs. A traveller ; a dervish.

જીવન હવન્દી, havandî. વિં બરાબરીકું, સરખું. Adj.
Equal ; on a par with. Per. هابندي

જીવન હુનજ્યા, hûnajyâ. See હુનિઆ, hûnîâ, rarâ.

જીવન હુ-નીશાંન, hu-nîshân. નાં સારી નીશાન—નેમ—
અગમચેતી. Subs. A good sign—object—fore-
sight.

જીવન જીવન હુ-નીશાની-દારી, hû-nîshânî-dârî. વિં
સારી નીશાન—નેમ રાખનારું, સારી રીતે તીકનારું. Adj.
Possessing a good sign ; having good inten-
tions ; right-hitting.

અહીં સ્વરૂપ ખુન્સન્દ-હીમી, khûnsand-hîmî. વિ० સંતોષ-
બરી આસી અતનું. Adj. Of a contented nature.

અહીં સ્વરૂપ ખુન્સન્દેહ-ગરી, khûnsandêh-garî. વિ० રજ-
મંદ, ખુશી કરનારું. Adj. Permitting; consent-
ing; giving pleasure; pleasing. Comp. Av.

અહીં સ્વરૂપ + હેરદી = Per. خوشنودگر

અહીં સ્વરૂપ ખુન્સન્દ-ખેરદી, khûnsand-khêradî. વિ० સં-
તોષી મનવાળું. Adj. Of a contented mind. Comp.

Av. અહીં સ્વરૂપ - અહીં સ્વરૂપ = Per. خرسند + خرد

અહીં સ્વરૂપ } ખુન્સન્દી, khûnsandî. ના० બાવ० સંતોષ ; ખુશી.

અહીં સ્વરૂપ } Abst. Subs. Contentment; pleasure.

Comp. Per. خرسندی

અહીં સ્વરૂપ } ખુન્સન્દગી, khûnsandgî. See અહીં સ્વરૂપ, અહીં સ્વરૂપ

અહીં સ્વરૂપ } Khûnsandî.

અહીં સ્વરૂપ ખુન્સન્દ-તર, khûnsand-tar. વિ० વધારે સંતોષી.

Adj. More contented. Comp. Per. خرسندتر

અહીં સ્વરૂપ અનુબેદ, anubêd. ક્રિ० તે થાયછે. V. It be-
comes—happens.

અહીં સ્વરૂપ અ-વનસ્ત, a-vanast. ક્રિ० વિ० અરાખી વગરનું, ગડબડ

—અરાખ નહીં તે, નહીં બેલાયલું, નેક, આલેસ, નિર્મલ. Adj.

Free from evil; not turbid—bad; unmixed;

virtuous; pure; limpid; clear.

અહીં સ્વરૂપ } ખોસ્ત, khôst. વિ० ખાવા લાયક. Adj. Eatable;

અહીં સ્વરૂપ } fit to be eaten.

અહીં સ્વરૂપ }

ગાલગામ } હુનસ્ત, હુનસ્તે, hūnast, hūnastê. વિં ખાલેસ,
ગાલગામ } નિર્મલ. Adj. Pure ; unmixed ; clear.

ખાલગામ ખુનસ્તી, khūnastī. નાં લાવં ખાલેશી, નિર્મલતા,
સ્વચ્છતા. Abst. Subs. Purity ; freedom from
foreign admixture ; clearness.

ગાલગામ } અગુસ્તે, agūstê. નાં ધુનરી. Subs. Trem-
ગાલગામ } bling, tremor. Comp. Av. ગુસ્તૃ

ગાલગામ હુનસ્તે, hūnastê. નાં ખોદાતાલાનાં નાંમો મધેનું એક
નાંમ છે. Subs. One of the names of God.

ખાલગામ હુ-સેતોબ, hū-sêtôb. કું વિં સારી રીતે આજેજ
થયલું. Part. Adj. Thoroughly enfeebled—
become helpless. Pâz. ગુસ્તૃ-૧૭

ખાલગામ } અનુબીદન, anūbīdan. નાં જોસ્પતી સેતારો. Subs.
ખાલગામ } The planet Jupiter.

ખાલગામ અનોબીદન, anôbīdan. કિં જરી કરવી, વીલાપ
કરવો, રડવું. V. To weep ; to mourn ; to be-
wail ; to cry.

ખાલગામ ખુનસ્તન, khūnastan. કિં પઢવું, બોલવું. V. To
recite ; to read ; to learn ; to speak.

ખાલગામ ખુનેસ્તન, khūnêstan. કિં લડાઈ કરવી ; શાંત
કરવું ; ખુશી કરવું ; આસાન કરવું ; ભરવું ; રેડવું ; ખાવું ;
લખવું. V. To fight ; to quarrel ; to pacify ; to
please ; to make easy ; to fill ; to pour ; to eat ;
to write.

ગાલગામ } ખુનસ્તે, khūnastê. બૂં કું સુખારક—આમીન
ગાલગામ } થયલું. Past Part. Become auspicious ;
turned out to be as desired.

૧૧૭૫ અનોસ્તે, anôstê. See ૧૧૭૫ anôst.

૧૧૭૫ અ-વનસ્તે, a-vanastê. વિં ખરાબી વગર. Adj.
Free from evil.

૧૧૭૫ } હુ-જનદી, hû-jandî. નાં ભાવ. નેક—સુખવાસી જં-
૧૧૭૫ } દગી. Abst. Subs. A virtuous—happy life.

૧૧૭૫ અન્-વીનાક, an-vînâk. વિં નહીં જોનારે, આંધળું.
Adj. Not seeing; blind.

૧૧૭૫ હુ-વીનશ, hû-vînash. નાં રેહેમ—સારી નજર,
વિં રેહેમ નજરવાળું. Subs. Mercy; pity; kind
regard. Adj. Merciful; expressing sympathy.

૧૧૭૫ હુ-વીની, hû-vînî. વિં રેહેમ નજરવાળું, દયાળુ, નમ્ર-
તાવાળું. Adj. Merciful; compassionate; modest;
humble.

૧૧૭૫ અન્-વીનશને, an-vînashnê. નાં ભાવં છુપ્યું કરવું.
Subs. Abst. Concealing.

૧૧૭૫ હુ-ગોબાન-ચ, hû-gôbâna-cha. નાં ભાવં સારી
રીતે બોલવું—ભણવું. Subs. Abst. Speaking—
reciting well. Comp. Pâz. ૧૧૭૫

૧૧૭૫ હુ-વીનીદન, hû-vînîdan. કિં સારી રીતે નેગાહ
કરવી—જોવું—તપાસવું. V. To see—view minutely
—to inspect—examine thoroughly. Comp.
Per. خوب دیدن

૧૧૭૫ } અન્-બુન, an-bûn. વિં થડ વગરનું, કલુ-ન્યાદ. Adj.
૧૧૭૫ } Having no stem or trunk; ignoble; of
low origin. Comp. Per. بدبن

૧૧૭૫ હુ-બુન, hû-bûn. નાં સારું સેવટ; સારી શરૂઆત. Subs.
A good end; a good beginning. Av. ૧૧૭૫

૧૫૧ અન્-નયોક, an-nayôk. વિં સાહે નહીંતે; ખુરં. Adj.
Not good; bad; evil.

૧૫૧ અન્-વીને, an-vîné. See ૧૫૧ an-vînak.

૧૫૧ ખુન્દે, khûndê. વિં કરતું, કુદરતી. Adj. Re-
volving; natural.

૧૫૧ હીન્દુગાન, hîndûgân. See ૧૫૧ handû.

૧૫૧ હુન્-યોકશી, hû-nayôkshî. નાં બાવં સારી
રીતે સાંભળવું, તીક્ષ્ણ કાન રાખવા. Subs. Abst.
Hearing well; pricking up one's ears.

૧૫૧ અન્-વન્દે, a-vandê. વિં વગર નેહીતું. Adj. Not
virtuous.

૧૫૧ } ખુન્દક, અન્દક, khûndak, andak. વિં થોડુંક,
૧૫૧ } જરાક. Adj. A little; in a small quantity;
somewhat.

૧૫૧ } ખુન્બે, ખુમ્બે, ખુમ્બ, khûnbê, khûmbê, khûmb.
૧૫૧ } See ૧૫૧ khûbê. નાં એક દેવીનું નામ છે.
૧૫૧ } Subs. Name of a she-Deva—*Devi*.

Av. ૧૫૧

૧૫૧ } જીવન્દે, jîvandê. વિં જીવતું, જીવનારં. Adj.
૧૫૧ } Living alive.

૧૫૧ } અન્-ચન્દ, and-chand. See ૧૫૧, ૧૫૧ and-
૧૫૧ } chand. વિં જેટલું જોઈએ તેટલું. કિં અં
આએ વખતે, ત્યારે. Adj. Adequate to wants.
Adv. At this time; then.

૧૫૧ } અન્-ચન્દી, and-chandî. કિં અં ત્યાંહી સુધી કે.
૧૫૧ } Adv. So long as.

૧૧૭૧ આનીદન, ānīdan. કિં તાજુબ કરવું, (કાંઈ ચીજ) શકની રૂએ બોલવું. V. To surprise ; to speak (something) in a doubtful manner.

૧૧૭૧ કુનીદન, khūnīdan. કિં શીંગારવું, તારીફ કરવી, સ્તુતી કરવી. V. To adorn ; to praise ; to eulogize.

૧૧૭૧ હુનીદન, hūnīdan. કિં કુટવું, છુડવું, નિચવવું. V. To pound ; to thrash ; to squeeze. Av. Rt. ૭

૧૧૭૧ હુનીદે, hūnīdê. બૂં કું કુટેણું, ગારેણું. Past Part. Pounded ; strained.

૧૧૭૧ હુ-દરાએ, hū-darâê. વિં શાં બોલનાં ; દોઆ કરનાં. Adj. Speaking well ; wishing happiness to. Av. Rt. ૭ = Sans. Rt. સુ.

૧૧૭૧ હુ-વીરાએ, hū-vîrâê. વિં સારી વર્કશક્તિ ધરાવનાં ; સારી પેઠે પારખ કરનાં. Adj. Possessing a good reasoning power ; discriminating well.

૧૧૭૧ હુ-દરખત, handarakht. See ૧૧૭૧ handarakht.

૧૧૭૧ હુ-વીરી, hū-vîrî. નાં બાવં અચ્છું શુરાપણું.

૧૧૭૧ Abst. Subs. Excellent bravery. Comp.

Av. ૧૧૭૧ = Sans. સુવીર.

૧૧૭૧ હુ-નગીરશની, hū-nagîrashnî. નાં બાવં નેક

૧૧૭૧ નજરે બેવું, ખ્યારથી બેવું. Abst. Subs.

Seeing with a kind look ; looking affectionately.

૧૧૭૧ અવેરશત, avêrasht. નાં એક ગુનાહનું નામ.

Subs. Name of a crime. Comp. Av. ૧૧૭૧

૧૧૭૧ અનેરી, anêrî. નાં બાવં નાકરમાંની. Abst.

Subs. Disobedience. Av. 𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 = Sans. अनायाः
= Per. انيري

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎 } ખુને-રસ, ખુન-રસ, khûnê-ras, khûna-ras. નાં
𐬵𐬀𐬎𐬎 } કેશવરનું નામ; વચમાંનો મુલુક, સુંદર ચલકતી ગાડી.

Subs. Name of a *Kêshvar* (region); the central region; a beautiful-shining chariot. Av.
𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎𐬎 = Per. خونرت

𐬵𐬀𐬎 અનુએ, anûê. See 𐬵 anû.

𐬵𐬀𐬎 અનુન, anûn. નાં ગરોથમાન, સહથી મ્હોટું બેહેશત.
Subs. The most blissful seat of sanctified souls after death; the highest heaven.

𐬵𐬀𐬎 અવીન, avîn. કિં અં એ મીસાલે. Adv. In this manner.

𐬵𐬀𐬎 આનો, ખુન, ânô, khûn. See 𐬵𐬀, 𐬵 anô, anôê.

𐬵𐬀𐬎 હનુન, હનો, hanûn, hanô. કિં અં જ્યારે, ત્યારે, શી તરેહ, એ મીસાલે, કોઈબી રીતે. Adv. When; then; how; in this manner; anyhow.

𐬵𐬀𐬎 હુ-વન, hu-van. નાં સારી સુગંધવાળું ઝાડ. Subs.
An odorous tree.

𐬵𐬀𐬎𐬎𐬎 અન્-વનાહ્કી, an-vanâhkî. નાં ભાવં બેગુ-
નાહી, નીરપરાધીપણું, નીર્દોષતા. Abst. Subs. Guilt-
lessness; innocence. Comp. Per. بی گناهی

𐬵𐬀𐬎 અર્વંદ, arvand. નાં એક પહાડનું નામ છે. Subs.
Name of a mountain. Comp. Pâz. 𐬀𐬎𐬎𐬎

𐬵𐬀𐬎 અનેન્દ, khanênd. કિં બોધે. V. May dig.

𐬵𐬀𐬎 હવન્દ, havand. See 𐬵 havand.

- ७॥ હો-વદ, hōnvad. નાં પેહેલા ગાથાનું નામ ; એક બંદગી-
નું નામ. Subs. Name of the first Gāthā ; name
of a Prayer. Av. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀 = Pâz. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀
- ૭-૭૥ અનોશ, anôsh. See ૭-૭૥ anôsh.
- ૭-૭૥ ખુની, khunî. વિં લોહીઆર. See ૭-૭૥ khunî.
Adj. Bloody ; plethoric ; full of blood.
- ૧૭૭૥ ખુનેશ્ને, khunêshnê. નાં બાવં પઢવું, પઢાણ. Abst.
Subs. Reading ; reciting ; recitation.
- ૭-૭૭૥ અનોશે, anôshê. See ૧૭૭૥ anôshê.
- ૭-૭૭૥ અનોશક, anôshak. નાં બચું, બેટો. Subs. A
child ; a son.
- ૭-૭૭૥ ખુનોશે, khunôshê. નાં છોકરું ; બચું. Subs.
An issue ; an offspring.
- ૧૭૭-૭૭૥ અનોશ્ગાન, anôshgân. નાં સાંપનાં બચાં, સે-
તાળી કરનારા. Subs. The young ones of a ser-
pent ; those who hasten.
- ૭૭૭-૭૭૥ અનોશકીનીનદ, anôshkînînad. ક્રિં અમર્ગ
—બેહેશતી થાયછે, અમરગી કહેછે. V. Becomes
immortal ; becomes a resident of paradise ;
makes immortal.
- ૧૭૭૭-૭૭૥ અનોશકીન-રદાન, anôshkîn-radân. See
૧૭૭૭-૭૭૥ anôshkîn-radân.
- ૧૧૭૫૧-૭૭૥ અનોશ-કનીનીદન, anôsh-kanînidan. ક્રિં બ-
લાઈ કરવી, બેહેશતી—પરહેજગાર થવું. V. To practise
goodness—virtue ; to be a resident of para-
dise ; to become pious.

અનુ-વસ્પ, હર્વેસ્પ, anû-vasp, harvêsp. ક્રિ० અ०
તમામ સુદત, હમેશે. Adv. All the time; always.

હુવીદ, hûvîd. ના० બંદગી. Subs. Prayer; wor-
ship.

અન્-ઉન, an-ûn. વિ० વગર આડનું, ઉજડ, વેરાન.
Adj. Treeless; barren; desolate.

હનુન, hanûn. See ૫૫ hanûn, hanô.

હુ-ઉન, hû-ûn. ના० સાફ—દેખાંમણું દરખત—આડ.
Subs. A fine—elegant tree.

ખુન્-ઓશે, khûn-ôshê. વિ० લોહી પીનાફ. Adj.
Blood-drinking.

ઓનુક, ônûk. ના० કલ્લઈ. Subs. Tin. Comp.
Av. ۛۛۛۛۛۛ

અન્-વંદ, khanvand. વિ० પ્રકાશનું, ચલકનું. Adj.
Shining; glittering. Comp. Av. ۛۛۛۛۛۛ

ખુન્-વદર્ગી, khûn-vadargî. ના० લોહીનું વેહેવું
—ચાલવું. Subs. Flowing—passing of the blood.

અનુ-વર્મનશાન, anû-varmanshân. સર્વં તે-
ઓનાં, તેઓની માફક. Pron. Theirs, like them.

ખુનક, khûnak. ના० સાસુ. Subs. A mother-in-
law.

ખુન્ક, khûnk. ના० ખુણું. Subs. A corner.

ખુનુક, khîmûk. વિ० તાજ; સુખી; ભાગ્યશાલી. આનં-
દી. Adj. Fresh; happy; fortunate; pleasant.
Per. خنک

ખુને, khûnê. ના० ઘર. Subs. A house. Per. خانه

અનુકી, અનુન્ગી, anûkî, anûngî. નાં બઢી. Subs.
A furnace; an oven.

ખોશ્ક, khôshk. વિં સુકું. Adj. Dry. Av.
અખોશ્ક = Sans. शुष्क = Per. خشک

ખુશ્કી, khûshkî. See અખોશ્ક khûshkî.

હુ-નગીરશની, હુ-નગ્રશની, hû-nagîrashnî, hû-
nagrashnî. See હુ-નગીરશની hû-nagîrashnî.

અવોકીરશત, અવવરશત, અવોવરશત, avôkirasht,
avavarasht, avôvarasht. See અવોકીરશત
avâvarasht.

હુન્કુસુરગ, hûnkûsûrag. નાં નશતર. Subs.
A lancet.

હુ-કેરદારી, hû-kêrdârî. નાં નેક કામ. Subs.

A good—virtuous deed. Comp. Per. نیک کردار

અવગંદન, avgandan. કિં નાંખવું, ફેંકવું. V. To
throw; to fling; to cast. Comp. Per. افکندن
اوگندن

અવોજ, ઓજ, avôj, ôj. વિં ખોલંદ, ચઢવું. Adj.

Elevated; exalted; high. Comp. Ar. اوج

અનુ-ચ, anû-cha. સર્વં તેહી. Pron. Even that.

અવોજી, ઓજી, avôjî, ôjî. નાં બાં ખોલંદી, અ-

રતરી, ઉનચાઈ, બુઝેરગી, શ્હોટી કીમત. Abst.

Subs. Elevation; a higher state—position;
attitude; greatness; a high value.

હુ-વજીન, hû-vajîn. વિં અરાબર પસંદ કીધેલું;

ઘણુંજ સરસ. Adj. Well-chosen ; most excellent.

Comp. Av. $\text{av.} + \text{z} = \text{Per.}$ گزین

હુવજીનરોબશની, hû-vajîn-rôbashnî. નાં
ભાવં ઉત્તમ ચાલ. Abst. Subs. Most excellent
conduct.

હનજેદ, hanjêd. ક્રિં હીલવે, લટકાવે, લોભાવે;
હુઃખ દે; ખીન્વે. V. May shake—move;
may hang up; may suspend; may tempt—
molest—irritate. Comp. Per. هنجیدن

અન્વજીદાર, an-vajîdâr. વિં તમીજ નહીં કર-
નારું; ચુંટી નહીં કાઢનારું. Adj. Not discriminating
—selecting.

હનજીદાર, hanjîdâr. નાં હીલવનાર, લટકાવનાર.
Subs. One who shakes; one who hangs up—
suspends.

અનુચવર્મનશાન, anû-cha-varmanshân.
સર્વં તેઓને; તેમનેથી. Pron. To them; even to
them.

ખુન્ઝ, ખુન્ઝે, ખુન્ઝક, khûnzâ, khûnzê, khûn-
zak. નાં નામરદ, નપુંસક. Subs. An im-
potent man; an eunuch; an hermaphro-
dite. Comp. Ar. خنثا

અનુઝક, anû-zak. સર્વં જે કોઈ. Pron. Who-
ever.

અરેદ, અર્દ, arêd, ard. નાં પાકી, સફાઈ, સચ્ચાઈ.
વિં ખોરાક—અનાજ વગર. Subs. Purity ;

cleanliness ; uprightness ; truthfulness. Adj.
Without food—corn.

જામ ખુન્દ, khûnd. ભૂં કું પીસેલું, બારીક કીધેલું. Past
Part. Ground ; reduced to powder.

જામજામજામ } અરેથશ્તરાન, અર્થશ્તરાન, arêthashtarân,
જામજામજામ } arthashtarân. નાં અરદેશરને લગતાં,
અરદેશરનું વંશ. Subs. Those connected with
Ardesheer (by ties of consanguinity) ; the
family of *Ardesheer*.

જામ હૂદાર, hûdâr. નાં બોલંદ—મોહોટો આવાજ, મોહોટે
પઢવું, બોલંદ—ખુશ આવાજે પઢવું. Subs. A loud cry ;
vociferation ; reciting loudly ; praying in clear
(or ringing) pleasing tone.

જામજામજામ } અનત-વહશ્ત, અરેદ-વહશ્ત, unta-vahasht,
જામજામજામ } arêda-vahasht. નાં બોદાતાલાની એક
શક્તીનું નામ, એક ફરેશતાનું—બીજા મહીનાનું—તરીજ
રોજનું નામ. Subs. One of the powers of God ;
name of an archangel ; name of the second
month of the year ; name of the third day of
every month. Av. ۱۵۰۰۰ = Per. ارد بهشت

જામ ખુન્દન, khûndan. કિં પઢવું. V. To read ; to
recite ; to learn. Per. خواندن

જામ હુનતન, hûnatan. કિં કરવું. V. To do, to
perform.

જામજામ અનુતુનાદ, anûtûnâd. કિં આશીર્વાં રાખજે !
રાખો ! V. Benedic. May keep ! may preserve !

જામજામ અનુતુનીન, anûtûnîn. કિં હું જાણું. V. I may
know.

૧૯૧૨ અન્-વદે, an-vadê. વિં અરાખ નહીં, સાહે. Adj.
Not bad—evil ; good.

૧૯૧૨ અ-વન્દે, a-vandê. વિં નહીં મેલવતું—હાંસેલ કરતું.
Adj. Not acquiring—gaining. Contrast Av.

૧૯૧૨ ખુન્દે, khúndê. ભૂં કૂં કુટેલું, છુટેલું. Past Part.
Pounded ; beaten ; bruised.

૧૯૧૨ } ખુર્દે, khúrdê. ભૂં કૂં ખારીક ડીધેલું, બરડેલું, પીસેલું,
૧૯૧૨ } નાદેલું, નીચું, ખાવા લાયક. Past Part. Reduced
૧૯૧૨ } to powder ; ground coarsely ; pounded ;
small ; low ; eatable. Comp. Per. خورد, خورده

૧૯૧૨ અન્-ઓપ, an-ôp. વિં પાણી વગરનું, ડોરડું. Adj.
Waterless ; not wet ; dry. Av. ۱۹۱۲

૧૯૧૨ } હુફ, huf. વિં ખુબ, સાહે, મજેહનું. Adj. Fine,
૧૯૧૨ } good, excellent. Per. خوب

—૧૯૧૨ અનુપા, anupâ. નાં એક જાતનું વસાણું. Subs.
A kind of drug—electuary.

૧૯૧૨ હુપેંગહાઉ, hûpanghâu. નાં પરસેવો. Subs.
Perspiration.

૧૯૧૨ અનુમ, anûm. કિં અં એ રવેશે. વિં નાઉમેદ.
Adv. In this manner. Adj. Disappointed ;
hopeless.

—૧૯૧૨ } અઉન્મા, અરનખ, aûmma, arnab. નાં સસલો.
—૧૯૧૨ } Subs. A hare.

—૧૯૧૨ } અનુ-મયા, anû-maya. નાં માંદકસર કદનું પશુ,
—૧૯૧૨ } મકર રાશી. Subs. A beast of a moderate
small size. Capricorn. Av. ۱۹۱۲-۱۳

અનુમા, anūmā. સર્વં હુમેને. Pron. To us.

અનુમા, ōmā. સર્વં હુમો. Pron. We.

અનુ-મય-મસા, anū-maya-masā. વિં નાં-
 ઢલાં કદનાં પશુ જેટલું મોટું, નાદલાં કદનાં પશુ
 જેટલી કીમતનું. Adj. As large as a small beast ;
 of the worth of a small beast. Av. અનુ-મય-મસા

અનુમીનીદે, anūmīnidē. બૂં કૂં નાકિમેદ—
 આશાવિનાનું થાયલું. Past Part. Become
 disappointed—defeated of expectation.

અનુમીનીદન, anūmīnidan. કિં નાકિમેદ—નીરાશ
 —આજેજ થયું. V. To be disappointed—defeat-
 ed of expectation ; to be helpless. Comp.
 Per. نا امید شدن

અનુમેદ, anūméd. વિં નાકિમેદ, નિરાશ, આજેજ.
 Adj. Disappointed ; despondent ; helpless.
 Per. نا امید

અનુ-ર, anū-ra. સર્વં મારું, મને. Pron. Mine ;
 to me.

અનુર, ઓનર, ઓનર, anūr, ōnar. khōnar. નાં
 હિમ્મત, યુરપણું. Subs. Courage ; bravery. Pâz.
 ۱۰۱۰۲, ۱۰۱۰۳

અનુર, khanūr. નાં ખેતી, ખેતી કરનાર, ખેડુત. Subs.
 Cultivation ; a cultivator ; a husbandman.

હુ-વર, hū-var. નાં સારી મોરદ—ઈચ્છા—આહિશ,
 વિં સારી છાતીવાળું, હિમ્મતવાન. Subs. A good in-
 tention—wish—desire. Adj. Having a fine
 breast ; courageous.

હોનર, hâl. વિ. ઉચ્ચ. Adj. High, elevated.

હોનર, hōnar. ના. હીકમત, હુનર, વિદ્યા, કલા. Subs. Skill; art; learning; scheme; plan.

Av. hōnar = Per. هنر

હુન-વર, hūn-var. ના. સાહેબની મોરદાદ—ઈચ્છા, ખોદાઈ ઈચ્છા, એક બંદગીનું નામ છે, એકવીસે નુસ્કું, એકદું નામ. Subs. Lord's desire—will; the Divine will; name of a prayer; the collective name of 21 Nosks. Av. hūn-var

હોનરાન, hōnarân. See હોનર.

હોનરાવંદ, hōnarâvand. વિ. હુનરમંદ, હીકમતી, સદગુણી, જીબીવાન. Adj. Skilful; ingenious; good-natured; possessing merit. Av. hōnarâvand = Per. هنرمند

હુનરો-વંદી, hūnarō-vandî. ના. હુનરમંદી. Subs. Skilfulness.

હોનરાન-વેશ, hōnarân-vêsh. ના. આવં હુનરનું પુષ્કલપણું, ઘણી હીકમત. Subs. Abst. Abundance of skill; a good deal of contrivance—ingenuity.

હોનર-ઓમંદ, hōnar-ômand. See હોનરાવંદ.

હોનર-ઓમંદી, hōnar-ômandî. ના. આવં હુનરવાળું થવું. Abst. Subs. Becoming skilful.

જુનરી, khūnari. વિ. હીમતવાન. Adj. Courageous.

જુલ, khûh. નાં ખાશીઆત, આહ. Subs. Characteristic, affection. Per. خوي, خو

જુલ, khôh. નાં બેહેન. Subs. A sister. Comp. Pâz. بنت

જુલ, khôh. નાં એક જાતનું જંગલી ઘાંસ કે જે ઘઉંને ઉગતાં અટકાવેછે; એક જાતનો વેલો; શુંગલાવડું. Subs. A kind of weed (or wild grass) which hinders the growth of wheat; a creeper; ivy; suffocation. Comp. Per. خود, خو

જુલ, hûk. નાં શુમડું. Subs. A boil.

જુલ અન્કા, ankâ. નાં શીમોરગ; એક જાતનું કલ્પીત પક્ષી. Subs. An ostrich; a fabulous bird. Comp. Ar. عنتا

જુલ અન્-હયાફે, an-hayâfê. નાં ખોદાતાલાનાં નાંમો મધેનું એક નાંમ છે કે જેની શક્તી જેવી કોઈ બીજાની નહીં. Subs. One of the names of God; the Omnipotent.

જુલ અન્-કાન, an-kân. નાં નહીં ખોડવું. Subs. Not digging.

જુલ અ-નેગાન, a-nêgân. વિં છુપું નહીં તે, જહેર. Adj. Not concealed—secret; open; evident. Contrast Per. نہانی

જુલ અન્ગાર, angâr. નાં ખ્યાલ, વિચાર, ધારણા. Subs. Idea; thought; intention. Per. انكار

જુલ ઓકાર, ôkâr. નાં ખેતી કરનાર, ખાગખાન, ખેડુત. Subs. A cultivator; a gardener; a husbandman.

જાગૃત્ય હુ-કાર, hû-kâr. નાં શુભ કામ. Subs. A good work—business.

જાગૃત્ય હોકાર, hôkâr. નાં ઓટ. Subs. Ebb.

જાગૃત્ય અંગારીહેદ, angârîhêd. ક્રિં શીંગાર કરે. V. May adorn—embellish.

જાગૃત્ય અન્-કારી, an-kârî. વિં વગર કાંમનું, નકાંમું. Adj. Useless; worthless. Comp. Per. ناکار

જાગૃત્ય અન્ગાર્દન, angârdan. ક્રિં શીંગારવું; ગણવું, ગણવું. V. To adorn; to count; to meditate upon; to consider. Per. انگاردن

જાગૃત્ય અવે-કાર્દન, avê-kârdan. ક્રિં દુર—નકાંમું કરવું. V. To remove; to render useless.

જાગૃત્ય અન્કદ, ankad. વિં તવંગર, પઈસાદાર, સખ્ત, મૂર્ખ. Adj. Rich; wealthy; hard; foolish. Comp. Ar. عنكد

જાગૃત્ય ખુકી, khûkî. નાં ખુશકી, જમીન. Subs. Dry land; land. Comp. Ar. خشک

જાગૃત્ય ખોહી, khôhî. નાં ખસલત. વિં આહનાઈ. Subs. Characteristic. Adj. Loving.

જાગૃત્ય હન્ગી, hangî. નાં બાવં સાચવટ, રાસ્તી. Abst. Subs. Truth; truthfulness.

જાગૃત્ય અન્કદાન, ankâdân. નાં લોભી માનસો. Subs. Avaricious persons. Comp. Ar. انكد

જાગૃત્ય અન્કદાન, ankâdân. નાં આદમીની સુરતનો દેવ; જે માનસની ચાલચલણ તથા કાંમો દેવના જેવાં હોય;

અનવરી ખસલતનું આદમી. Subs. An anthropomorphous *Deva*; the man whose manners and ways of action resemble those of the *Deva*; the man with the instincts of the brute.

૧૯૫૧ અન્કશ્તુ, ankashtû. નાં એક અતનો ખોરાક.

Subs. A kind of food.

૫૧૫ ખુકી, khûkî. See ૫૧૫ khûkî.

૫૧૫ ખોહી, khôhî. નાં ખાસીઅત. વિં ખાસીઅતને લગતું.

Subs. Characteristic. Adj. Pertaining to one's innate quality.

૫૫૫ અન્કદી, ankadî. નાં બાં તવંગરી. Abst. Subs.

Richness; state of being rich.

૧૭૫૫ અન્-કીનીદે, an-kînidê. કું વિં કીનો નહીં લીધેલો.

Past Part. Unrevenged.

૧૧૫ ખુકી, khûkî. See ૫૧૫ khûkî.

૫૫૫ અન્કેઝ્વા, ankêzvâ. નાં ગોસ્પંદોને રેહેવાની જગો; ગાય દોરને રાખવાની જગા. Subs. A pen or enclosure for sheep; a cattle-pen.

૫૫૫ અન્કેઝ્દ, ankêzad. નાં હીંગ. Subs. Assafoetida. Comp. Per. انكز

૫૫૫ હુકેરેદ, hûkêrêd. નાં અગર. Subs. Aloe-wood. Comp. Av. ૫૫૫-૫૫૫, Pehl. ૫૫૫

૫૫૫ અ-નગીરીદે, a-nagîrîdê. See ૫૫૫ a-nagrîdê.

૫૫૫ ખોએ, khôê. નાં આદત, ખાસીઅત, ખવાસ, આલચલણ.

Subs. Habit; characteristic; nature; behaviour. Comp. Per. خوي , خو

૫૫૫ હુકોદ, hûkôd. See ૫૫૫ hûkêrêd.

ગાગ્રહ હુકંદ, hûkand. ઉભયાં અં એકબારની, અગરજો.

Conj. From one point of view ; even ; if.

અન્કુદાન, ankûdân. See ૧૭૭૧ ankadân.

હુકુસી ઉર, હુકુસુરોગ, hûkûsîur, hûkûsûrôg.

See ૩૧૧૧૩ hûkûsûrôg.

હુ-કુન, hû-kûn. નાં સારું કરનાર. કિં આજ્ઞાં સારું કર. Subs. One who does good (to others).

V. Imper. Do good.

હુ-ગુન, hû-gûn. વિં સારી તરોહ—રીતનું ; સારા રંગનું.

Adj. Of good sort—fashion ; having a fine colour. Comp. Av. ૪૩૭૭૭

હંગુન, hangûn. See ૧૧ hangûn.

હુ-કુનશ્ન, hû-kûnashna. નાં નેક કામ—કરતુક. Subs. A good deed—action.

હુકુ નશ્ની, hû-kûnashnî. નાં સારાં કરતુક—કામ કરનાર. Subs. One who practises good—virtuous actions. Pâz. ૪૪૭૭૭

હુ-કુન-તુમ, hû-kûn-tûm. વિં સરવેથી સરૂસ કરનાર. Adj. Doing the best work.

હુ-કર્દ, hû-kard. બૂં કું નેક કીધેલું. Past Part. Well—rightly done ; acted virtuously.

હુ-કેર્દારી, hû-kêrdâri. નાં બાવં નેક કામ કરવું. Abst. Subs. Doing a virtuous deed. Comp. Per. خوب کرداری

હુ-કર્દે, hû-kardê. નાં નેક કામ. બૂં કું સારું—ઘટની રીતે કીધેલું. Subs. A good—virtuous action.

Past Part. Well done; properly achieved.

Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀, Sans. सुकृत.

૧૧૯૧૧૫ અંકુતન, ankûtan. નાં પહાડી ગાય, જંગલી ગાય.
Subs. A mountain cow; a wild cow.

૧૧૯૧૧૫ } આં-કન્દન, ân-kandan. કિં પુરું કરવું, ભરવું. V.
૧૧૯૧૧૫ } To fill; to fill up; to replenish. Comp.

Per. آگندن

૧૧૯૧૧૫ } હુ-કર્દન, hû-kardan. કિં સારું—શુભ—શોભઈવું
૧૧૯૧૧૫ } કરવું. V. To do well; to make elegant.

Per. خوب کردن

૧૧૯૧૧૫ હુકોર, સુકોર, hûkôr, sûkôr. નાં આંધલો કુતરો,
પાંચ સાત દાહડાનો કુતરો. Subs. A blind dog; a
dog five or seven days old. Comp. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀

૧૧૯૧૧૫ હુવરેશ્ત, hûvarêshît. See ૧૧૯૧૧૫ avîkîrasht.

૧૧૯૧૧૫ અન્કદ, ankad. See ૧૧૯૧૧૫ ankad.

૧૧૯૧૧૫ હુ-પેદ, hû-péd. નાં સારો—નેક બાપ. Subs.
A good—virtuous father. Comp. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀 + 𐬨𐬀
= Sans. सुपिता.

૧૧૯૧૧૫ હુ-ફરૌશ્મોક, hû-farâshmôk. નાં પેહેલી અ-
રધી રાત. Subs. The first half night. Comp.

Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀

૧૧૯૧૧૫ અન્ગર, angar. See ૧૧૯૧૧૫ angar. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀

૧૧૯૧૧૫ હુકર, hûkar. નાં અલબુરજ પાહાડની એક ટોચનું નામ
છે જેમાંથી અરદ્વીસૂર વેહે છે. Subs. Name of a peak
of Mount Alborz from which the River
Ardwisûr flows. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬭𐬀

૧૭૨ }
 ૧૭૨ } હુકરદ, હુકરદે, hûkard, hûkardê. નાં કપુર.
 ૧૭૨ } Subs. Camphor.

૧૭૨ હુકેરદારી, hû-kêrdârî. See ૧૭૨ hûkêr-
 dârî.

૧૭૨ અન્-કરદી, an-kardî. નાં સરદાર, સવાર. વિં
 દાનાવ, કાબેલ, પુરવીણ. Subs. A chief; a leader;
 a rider; a cavalier. Adj. Sensible; accom-
 plished; proficient.

૧૭૨ હુકરદન, hû-kardan. કિં સાહે—ઘટતું કરતું. V.
 To do good; to perform what is proper.

Comp. Av. ૧૭૨ = Sans. ૧૭૨ = Per. ૧૭૨
 ૧૭૨ હુકરફ, hû-karaf. નાં નેક—સારી જાત, સાહે—શોભઈતું
 બદન. Subs. A good—virtuous nature; a good
 —elegant body. Comp. Av. ૧૭૨, ૧૭૨,
 Sans. ૧૭૨ + ૧૭૨.

૧૭૨ હુકરફ-તુમ, hû-karaf-tûm. Adj. Superl. Of
 which see ૧૭૨ hû-karaf. Comp. Av. ૧૭૨

૯૩

૧૭૨ અન્-ધર, anghar. See ૧૭૨ angar. Av. ૧૭૨

૧૭૨ અન્-જ, anj. નાં ખીલી નીકલેલો ચેહરો—દેખાવ; અહેર
 ખોલો દેખાવ. Subs. A blooming face—feature;
 outward appearance.

૧૭૨ અવચ, avach. કિં કહ્યું, બોલ્યો. V. He or she
 said—spoke.

૧૫ અ-વચ, a-vach. વિં સજીન—વાચાવિનાનું. Adj. Speechless; deprived of the power of speech. Av. ૭૩૫૫૫૫૫૫

૧૫ અવજ, avaj. નાં પુજેરણી; કૌવત, જોર, શક્તી; હવા. વિં ઘણુંજ મોટું—પુલંદ. Subs. Eminence; strength; power; air; climate. Adj. Very large—exalted. Comp. Av. ૭૩૫૫૫ = Sans. ઓજસ = Pâz. ૫૫

૧૫ ઊજ, ūj. વિં શેતાખ; જહડપવાલું. Adj. Swift; rapid; fast.

૧૫ ઓજ, ōj. નાં ભાવં મોટાઈ, પુલંદી, તવાંનાઈ; ૫૫ દખદખો; ચઢતો દરજ્જો, તવંગરી; ઉંચાઈ; કુડલું. ૫૫ કિં અં પુલંદીથી; ઉપરથી. શબ્દં અં વિના, ૧૫ વતરોગે. Abst. Subs. Greatness; eminence; power; pomp; exalted dignity; richness; exaltation; jumping. Adv. With exaltation—sublimity; from above. Prep. Except; exclusive of. Comp. Av. ૫, ૫ = Sans. ઉદ્, ઉત્, ઉર્.

૫૫ ૧૫ } પુખ્જો, khujâê. નાં ચીતાર, નકશ, ચીત્રાંમણ. ૫૫ ૧૫ } Subs. Painting; picture; drawing the outline.

૧૫૫૫ અન્-ચાસ્ત, an-châst. વિં અજ્ઞાની, નાવાકેદ, બે-અખર. Adj. Ignorant; unacquainted; inexperienced; uninformed.

જિહ્વાનુસાર } ઓન્-હેદ, ઓન્-હસ્ત, ઓન્-અઈત, ôj-hêd, ôj-
જિહ્વાનુસાર } hast, ôj-ait. ક્રિં ઉપર ચઢે, બુલંદીએ અથ ;
જેરાવર થાય ; ઉપર ચઢેછે. V. May rise up ; may
be exalted ; may become powerful.

જિહ્વાનુસાર ઓન્-આએદ, ôj-âêd. ક્રિં ઉપર આવે ; જેર આવે.
V. May come up—high ; may get strength.

જિહ્વાનુસાર હીજન, hîjân. નાં જુલમ, જેર, અસ્તી. Subs.
Tyranny ; force ; compulsion.

જિહ્વાનુસાર } અંજમ, anjâm. નાં સેવટ, છેડો, આખેરી, બોદા-
જિહ્વાનુસાર } તાલાના નાંમોમાનું એક નામ. Subs. End ;
જિહ્વાનુસાર } conclusion ; termination ; one of the
names of God. Comp. Per. انجام

ઠાજિહ્વાનુસાર } ઓન્-ઓમંદ, ôj-ômand. વિં કૌવતમંદ ; બુએ-
ઠાજિહ્વાનુસાર } રગીવાણું ; બુલંદીવાણું ; ઉપર ચઢનારું ; જેરરાખ-
નારું ; બલવાન, બુએરગ. નાં પાદશાહ ગુશતાસ્પનો એતાબ.
Adj. Strong ; exalted ; eminent ; rising on
high ; possessing strength ; powerful. Subs.
Surname of King Gushtâsp. Comp. Av.

જિહ્વાનુસાર

ઠાજિહ્વાનુસાર ઓન્-ઓમંદી, ôj-ômandî. See above.

જિહ્વાનુસાર ઓન્-ઓમંદીહા-તુમ, ôj-ômandihâ-tûm.
ક્રિં અં અતીશય જેર—કૌવતથી, અતીશય મજબુતથી.
Adv. Most powerfully—mightily ; most firmly.

જિહ્વાનુસાર ઓન્-ઓમંદ-તુમ, ôj-ômand-tûm. વિં સર-

વેથી વધારે કૌવતમંદ, અતીશય ઔચ્છ્રિય. Adj. Superl. Most powerful—strong.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-ઓમ-દ-તર, ôj-ômand-tar. વિં વધારે કૌવતમંદ—અલવાન. Adj. Compar. More powerful; stronger.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-ઓમ-દ-તરી, ôj-ômand-tarî. See ઔચ્છ્રિય ôj-ômand-tar.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-અફ્શુન, ôj-afshûn. નાં મજબુત—અસર-કારક મંત્ર—નીરંગ. Subs. Powerful charm; efficacious spell—talisman.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-અવ્શુન, ôj-avshûn. ક્રિં આજ્ઞાં ઉંચે—ઉપર છાંટ. V. Imper. Sprinkle over—on high.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-આવશ્ને, ôj-âvashnê. વિં ટલુથડું, ઉગડું, ખીલડું, વધડું. Adj. Rising; appearing above the horizon; blooming; growing.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-આવશ્ને, ôj-âvashnê. નાં કૌવતમંદ નુર—પ્રતાપ. Subs. Powerful brightness—lustre.

ઔચ્છ્રિય } ઔચ્છ્રિય-અવર, ઔચ્છ્રિય-મદમ, ôj-avar, ôj-madam.
ઔચ્છ્રિય } નાં ઘણુંજ ચઢતે દરજેનું—કૌવત, ઘણીજ શક્તિ.
Subs. Power of the highest order; greatest strength.

ઔચ્છ્રિય ઔચ્છ્રિય-અફ્રા, ôj-afra. નાં આશીર્વાદાર્થક—વખાણવાયોગ્ય કૌવત—ઔચ્છ્રિય. Subs. Praiseworthy strength; power—force deserving of applause—benediction.

જાંજામ હ-અદ, hanjād. ક્રિ० માર્યું, ખેંચ્યું. V. Struck; beat; pulled.

જાંજામ અ-અમ, anjām. નાં સેવટ; છેડો. Subs. End; conclusion.

જાંજામ અ-અમી, anjāmī. વિ० સેવટ આવતું; છેડો આવતો. Adj. Ending; concluding.

જાંજામ અ-અમીહેદ, anjāmīhéd. ક્રિ० આખેરી પોહોંચે છે, સેવટ આવેછે; પુરું થાયછે. V. Draws to an end; terminates; completes. Comp. Per. انجاءميدن

જાંજામ } અ-અમશન, અ-અમશને, anjāmashna, anjāmashnê. See જાંજામ anjāmī.
જાંજામ }
જાંજામ }

જાંજામ અ-અમીઆન, anjāmīân. નાં પુરું કરનારા, સેવટ લાવનારા. Subs. Plur. Those that accomplish—finish.

જાંજામ અ-અમીનેદ, anjāmīnêd. ક્રિ० સરંજમ પોંહચાડે, સેવટ લાવે. V. May accomplish; may bring to an end—close.

જાંજામ ઓન્-આમુઝદ, ôj-âmûzad. ક્રિ० ચઢતી કેલવણી લે—શીખે. V. May receive higher education—training.

જાંજામ અન્-ચાર, an-châr. વિ० નાચાર, આશ્રા રહિત, ઈલાજ વિનાનું. Adj. Helpless; destitute of support—means. Comp. Per. بيچاره

જાજા અ-અર, anjâr. નાં રાહ, રવેશ, રીતી, તરીકો.
Subs. Way ; mode ; manner ; practice.

જાજા ઓઅર, ôjâr. વિં યુએર્ગ, યુલંદ, ઉંચું. Adj.
Noble ; exalted ; grand.

જાજા હુ-ચાર, hû-châr. નાં ઘટતો ઈલાજ—ઉપાય ;
સારો આશરો. Subs. A proper remedy—means ;
good support.

જાજા } અન્-ચારે, an-chârê. Sec જાજા an-châr.

જાજા } અ-નેઅરે, a-nêjârê. વિં નાતવાની—દુર્બલતા વિ-
જાજા } નાનું. Adj. Free from weakness—debi-
lity. Contrast Per. نزار

જાજા હુ-ચારેહ, hû-chârêh. વિં સારા ઉપાય—ઈલાજ-
વાળું ; સહેલ. Adj. Possessing good remedies—
means ; easy.

જાજા હુ-ચેહેરે, hû-chêhêrêh. વિં સારા ચેહરાનું, યુબ-
સુરત દેખાવનું ; દેખામણું. Adj. Having comely
features ; beautiful ; elegant. Comp. Av.
ساده

જાજા અન્-ચારે-ચ, an-chârê-cha. કિં અં તે કારણ-
સર ; તે સબબને લીધે. Adv. For that reason ; on
that account.

જાજા અ-વજાર્દન, a-vajârdan. કિં નહીં યુઅરવું ;
નહીં આપવું ; નહીં કરવું ; રાજ નહીં કરવું. V. Not to
pass—pay—perform—satisfy. Comp. Per.
ناگذردن

પદ્ય } ઓજ, ōjī. વિં કૌવતવાણું ; આગલ વધનારું, દબ-
પદ્ય } દબાવાણું. નાં બુલંદી, મોટાઈ, કૌવત. Adj.
Strong; making progress; pompous. Subs.
Eminence; greatness; strength.

પદ્ય ઓજહા, ōjīhā. કિં અં મજબુતાઈથી ; કૌવત-
પણાથી. Adv. Strongly; powerfully; by main
force.

પદ્ય ઓજ-દેહેશને, ōj-dêhêshnê. નાં ભાવં કૌવત
આપણું, શક્તિવાન થણું. Abst. Subs. Giving
strength; becoming powerful.

પદ્ય ઓજ-દેહીગી, ōj-dêhîgî. નાં મુર્તીપૂજા, બુઠ-
પરસ્તી. Subs. Idol-worship; idolatry.

પદ્ય ઓજશીદ, ōjshîd. કિં પોહયશે ; આવશે ; મલશે.
V. Will reach—come—meet.

પદ્ય ઓજહેદ, ōjîhêd. કિં બુલંદી આપે ; આહેશ કરે ;
ઈચ્છે ; આહેર નીકલે. V. May elevate; may
desire—wish; may come out.

પદ્ય ઓજશન, ōjashna. નાં ભાવં ખોડણું, ચાલણું.
Abst. Subs. Digging; moving; walking.

પદ્ય ઓજશની, ōjashnî. નાં ભાવં ચઢણું, બુલંદીએ
જણું, ઉંચી પંક્તીએ પુગણું. Abst. Subs. Rising;
soaring on high; gaining an exalted dignity.

કિન્નર-પદ્ય ઓજશની-તુમ, ōjashnî-tûm. વિં સર્વથી શ્રેષ્ઠ
પંક્તી વાણું—ચઢતે દરજેનું. Adj. Superl. Enjoying
the most exalted dignity; most distinguished—
elevated.

જોશ્ન ઓજશ્ને, ôjashnê. See જો, ઓજ, ઓજ, ઓજ ôj.

જોશ્ન ઓજશ્ને-મંદ-તર, ôjashnê-mand-tar. વિં વધારે કૌવતમંદ. નાં નસાસાલાર. Adj. Compar. More powerful—strong. Subs. *Nasâsâlâr* (a corpse-bearer).

જોશ્ન ઓજ-શમ, ôj-sham. નાં મોટું—સાહે નામ. Subs. An exalted—great name.

જોશ્ન હુ-ચશ્મ, hû-chashma. નાં સારી આંખ; મેહેર-ખાંની ભરેલી નજર; દોસ્ત, મજબુત દૃષ્ટી. Subs. A good eye-sight, (*lit.*); a kind regard; a friend; a powerful sight. Comp. Av. *hû-chashmâ* = Sans.

સુચક્ષુસ.

જોશ્ન હુ-ચશ્મી, hû-chashmî. વિં સારી નજરવાળું; દયાળું, મેહેરખાંન; સારી દયાનતદારીવાળું, ખોતાની મોરાદ મુજેબનું. Adj. Having a good eye-sight (*lit.*); merciful; kind; conscientious; according to one's desire.

જોશ્ન હુ-ચશ્મીહા, hû-chashmîhâ. કિં અં સારી —નેક નજરથી, માયાબુપણે, રેહમદીલથી, મીત્રતાઈપણે; રૂડી દૃષ્ટિએ—નંત્રથી. Adv. With a kind eye, mercifully, favourably, propitiously, indulgently.

જોશ્ન અન્-ચીર, an-chîr. વિં કાવવા વિનાનું, નાગાલેખ, ક્ષતેહમંદી—મજબુતી વિનાનું; હારી જનું, નીરાશ. Adj. Not succeeding; not prevailing over; not victorious—stable. Contrast Per. *چیرد*

જોશ્ન હુ-ચીર, hû-chîr. વિં સારી ગાલેખીવાળું; પુરતી

રીતે ક્ષાવનારું. Adj. Succeeding well : gaining the advantage—victory fully.

૧-૫૭ હુ-ચેહેર, hû-chêhêr. See ૫૭ હુ-ચેહેરે.

૫-૫૭ હુ-ચીહરી, hû-chîhrî. See ૫૭ હુ-ચી.

૫-૫૭ હુ-ચેહેરી, hû-chêhêrî. નાં આવં સારો દેખાવ —દૃષ્ટિ. Abst. Subs. A good sight—look—aspect.

૫-૫૭ હુ-ચીરીહા-તુમ, hû-chîrîhâ-tûm. કિં અં અતિશય ગાલેખીપણાથી. Adv. Overpowering in the highest degree.

૫-૫૭ હુ-ચીર-તર, hû-chîr-tar. વિં વધારે સારી રીતે ક્ષાવનારું—ગાલેખ થનારું. Adj. Compar. Prevailing over in a better way.

૫૫૫૭૫૭ ઓજે-શતુનતન, ôjê-shatûnatan. કિં બપ-કાથી ચાલવું. V. To walk pomposly.

૫૫૭ } ઓજ-દેસ, ôj-dês. નાં મુર્તી, પુતપરસ્તી; ખોડી —
૫૭ } બણી કાઢવું; ઉખેડી કાઢવું. Subs. An
૫૭ } idol; idolatry; digging out; plucking
up. Comp. Av. ૫૭ = Pâz. ૫૭

૫૭૫૭ } ઓજ-દેસ, ôjdêst. See above. Av. ૫૭,
૫૭ } ૫૭

૫૭૫૭ ઓજ-દેસ્તાન, ôjdêstân. નાં મુર્તી રાખવાની જગા. પુતખાનું, દેહડું. Subs. An idol temple; a Hindoo temple.

૧૪૭૫ ઓઝસ્તાન, ôjîstân. નાં પુતલું; મુર્તિ. Subs.
An image, an idol.

૧૪૭૬ હુચીસ્તાન, hûchîstân. નાં એક શહેરનું નામ છે. Subs. Name of a city.

૧૪૭૭ ઓઝ્-દેસ્તાર, ôj-dêstâr. See ૧૪૭૫ ôjdêstân.

૧૪૭૮ ઓઝ્-દેસ્પરસ્તાગી, ôjdêsparastagî. નાં બાવં મુર્તીપૂજા. Abst. Subs. Idolatry; idol-worship. Pâz. ૧૪૭૯ ૧૪૮૦ ૧૪૮૧ ૧૪૮૨ ૧૪૮૩

૧૪૮૪ અન્-ચીગુન, an-chîgûn. કિં અં તે માફક નહીં; ત્યારે નહીં. Adv. Not in that manner; not then.

૧૪૮૫ ઓઝનાક, ôjînâk. વિં બલવાન, કૌવતમંદ, જોરાવર. Adj. Powerful; strong; vigorous.

૧૪૮૬ ઓઝનદ, ôjînad. કિં વાગેછે; વેહેછે. V. Strikes upon; beats; flows.

૧૪૮૭ ઓઝનેદ, ઓઝનીદે, ôjînêd, ôjînîdê. ભૂં કું કાવેલું, સરસાર્થ પામેલું, બલવાન થયલું. Past Part. Succeeded; gained superiority; become powerful.

૧૪૮૮ ઓઝન્ગરીહા, ôjîngarîhâ. કિં અં પસંદ કરવા જોગ રીતે. Adv. Agreeably.

૧૪૮૯ અ-વજીન, a-vajîn. વિં નાપસંદ, નહીં ગમતું. Adj. Disagreeable; unpleasant; distasteful. Contrast Per. گزین

ગાદ્ય ઓજનન્દ, ôjînanđ. ક્રિં અદે, ઉભા રેહે. V.
May ascend—stand.

ગાદ્ય ઓજ્-દુક, ôj-dûk. નાં જુલંદ—ઉચી જતની જુશી
—મજાદ. Subs. Enjoyment—pleasure of a high
order.

ગાદ્ય ઓજને, ôjîné. વિં જાન—આખરવાણું ; જુએગ, પ્ર-
વીણ ; પ્રજાત. Adj. Respectable ; honourable ;
noble ; exalted ; erudite ; well-knowing ;
famous.

ગાદ્ય હુજને, hûjîné. નાં પુસ્તક, ચોપડી. વિં કાયદાકારક.
Subs. A book, a volume. Adj. Advantageous.

ગાદ્ય ઓજંગી, ôjîngî. નાં ભાવં કાયદો—નફો
મેલવવો. Abst. Subs. Acquiring profit ; gaining
advantage.

જુદ્ધ અવજેદ, avjêđ. વિં અણદીઠ, છુપું, ખાનગી. Adj.
Invisible ; secret ; private.

જુદ્ધ અ-વજેદ, a-vajêđ. ક્રિં નહીં વેહે—ચાલે. V.
May not flow—walk—move.

જુદ્ધ } ઓજેદ, ôjêđ. ક્રિં ઉગે, વધે, અદે, ઉઠે, વેહે, હીલે,
જુદ્ધ } જુલંદ થાય. વિં દુર, આંધું, મુખારક. V. May
જુદ્ધ } rise—grow—ascend—flow—move ; may
be exalted. Adj. Distant ; remote ; propitious.

જુદ્ધ ખોજેદ, khôjêđ. ક્રિં મેહનત—ઉઘોગ કરે. V.
May work—may be industrious—busy.

જાતક હેનજેદ, hénjêd. ક્રિ० છોડે, સ્ત્રીપે, નામે ; સુકવી નામે.

V. May forsake ; may sprinkle—pour ; may dry. Av. જાતકજાતક = Sans. સિંચતિ.

જાતકજાતક ઓજદાર, ôjîdâr. વિ० પુલંદી—દરજાએ રાખનારં, કૌવતદાર. Adj. Enjoying greatness—dignity ; strong ; powerful.

જાતકજાતક અ-વજદારાન, a-vajîdârân. વિ० નહીં ઉડનારાં, નહીં ચુંટનારાં, નહીં એજ્ઞીઆર—હાંસેલ કરનારાં, નહીં દુર કરનારાં. Adj. Not flying ; not selecting—choosing—acquiring ; not avoiding.

જાતકજાતક ઓજ-દારાન, ôjî-dârân. Subs. Plur. See જાતકજાતક ôjîdâr.

ગ્રાજાતક ઓજદ-બોદ, ôjîd-bôd. ના० ઉંચી બુદ્ધિ ; શ્રેષ્ઠ અક્કલ—મનશક્તિ. Subs. Great intelligence ; superior sense—intellectual power.

જાતકજાતક } ઓજદે, ôjîdê. ભૂં ૬૦ ચુંટી કહાડેલું, પસંદ કીધેલું,
જાતકજાતક } ચુંદું. Past Part. Chosen ; selected ;
approved of ; most excellent.

જાતકજાતક અ-ઉજદન, a-ujîdan. ક્રિ० પસંદ નહીં કરવું ; આહેશ નહીં કરવી. વિ० પસંદ નહીં કરનારં. V. Not to choose—desire. Adj. Not choosing.

જાતકજાતક અન્ચીદન, anchîdan. ક્રિ० આધીન—તાબે થવું ; કોઈનાં કહ્યામાં રહેવું, જવું, વલવું, આવવું. V. To become 'obedient—submissive ; to comply with the instructions of a person.

॥૯૩ અ-અદન, anjîdan. કિં હામત કરવી ; દુકડે દુકડા કરવા ; બાહર ખેંચવું ; ખાવું ; ખીજવું ; નાશ કરવો ; નાશ કરવો. V. To shave ; to break in small pieces ; to pull out ; to eat ; to vex ; to destroy ; to wound. Comp. Per. انجيدن , انجيدن

॥૯૩ ઓઅદન, ôjîdan. કિં બુલંદ—ચઢતે દરજ્જેનું—બુજોર્ગ રેહવું—કરવું ; ચઢવું. V. To be exalted—elevated ; to make (a person) exalted—ennobled.

॥૯૩ હ-અદન, hanjîdan. કિં બાહર ખેંચી કાઢવું. V. To pull out forcibly. Comp. Av. Rt. ૧૪૭, Per. آھنجيدن

॥૯૩ હે-અદન, henjîdan. કિં સ્પીયવું ; કુવામાંથી પાણી કાઢવું ; છુટ્ટુ મુકવું. V. To sprinkle ; to draw water from a well ; to let loose or free.

૧૯૩ અ-વજદે, a-vajîdê. વિં અવિવેકી, દુર્ગુણી, અનીતિવાન. Adj. Indiscriminating ; vicious ; immoral.

૧૯૩ ઓઅદે, ôjîdê. See ૧૯૩ ôjîdê. બૂં કું ઉંચે ચઢેલું. Past Part. Elevated.

૫૯૩ અન્-ચેમ, an-chêm. વિં કારણ—મતલબ—સખખ વિનાનું ; અર્થ—કૌવત વિનાનું. Adj. Having no cause—reason ; void of any object—signification—energy. Contrast Per. ۛ

૫૯૩ હુચેમ, hûchêm. કિં આજ્ઞાં હું છુપું કરે. V. Imper. I may conceal.

ફલ્લ હુ-ચેમ, hû-chêm. નાં સારો ઘટતો સખખ —કારણ,
સારી મતલખ. Subs. A good reason; a proper
cause; a good end—purpose.

૧૦૬ અન્-ચીર, an-chîr. See ૧૦૬ અન્-ચીર.

૧૦૭ અન્-જીર, anjîr. નાં એક નદીનું નામ છે કે જે હેરાતમાં
આવેલી છે; અન્-જીર; સફરો. Subs. A river in
Herat; the garden fig; anus. Comp. Per.

انجير

૧૦૮ ઓન્-ગર, ôjgar. વિં ઉચું, મોટું, ચઢતે દરજ્જેનું.
Adj. High; elevated great; exalted.

૧૦૯ ઓન્-ગેરી, ôjgêrî. નાં બાવં કૌવત આપવું;
કોઈને ચઢતે દરજ્જેનું બનાવવું. Abst. Subs. Giving
strength; making a person exalted—dignified.

૧૧૦ અન્-ચીરશ્ન, an-chîrashna. નાં બાવં ઈલાજ
—ઉપાય વિનાની હાલત; નાચારી. Abst. Subs. State
of being helpless; want of means—remedy;
indigence.

૧૧૧ અન્-વજીરશ્ન, a-vajîrashna. વિં ઈલાજ—ઉપાય
—છુટકારા વિનાનું, નાચાર. Adj. Destitute of
means—remedy—release; helpless.

૧૧૨ ઓન્-ગરશ્ન, ôj-garashna. નાં બાવં નાતવાની,
નબલાઈ. Abst. Subs. Weakness; debility.

૧૧૩ અવજીરશ્ની, avajîrashnî. વિં વસીઅત—
નસીહત પ્રમાણેનું. Adj. According to one's last
will and testament; according to one's ad-
monition—instruction.

૧૦૮૬ ઓજગરશની, ōjgarashnī. નાં બાવં વધારવું, શક્તિવાન થવું; કૌવત આપવું; શુર, જોર. Abst. Subs. Increasing; promoting; becoming strong—powerful; giving strength; vigour; power.

૧૦૮૭ હવજીરશની, havajīrashnī. નાં બાવં હોકમ પ્રમાણે ચાલવું. Abst. Subs. Obeying one's orders.

૧૦૮૮ ઓજગરશનીહા, ōjgarashnīhā. ક્રિં અં હોનારત મુજેબ, બનનારી રીતે. Adv. By a decree of fate; by chance; casually.

૧૦૮૯ અ-વદીરશની, a-vadīrashnī. વિં પાયદાર, કાયમ, નહીં જનાઈ—નાંશ પાંમનાઈ. Adj. Firm; permanent; not passing—perishing; undecaying.

૧૦૯૦ ઓજગરશની, ōjgarashnī. નાં બાવં મોહ-
૧૦૯૧ ઠાઈ, ઉંચાઈ, ખુલંદી; નાતવાની, નીર્મલતાપણું; પાલવું; ચઢતે દરજ્જે પોંહઆડવું, ચઢતો દરજ્જે. Abst. Subs. Greatness; elevation; eminence; weakness; debility; nourishing; exalting; a high dignity.

૧૦૯૨ ઓજગરશની-તર, ōj-garashnī-tar. વિં વધારે કૌવતમંદ, વધારે ખુજેરગી બરેણું, વધારે ઉધારનાઈ, વધારે ચઢતો દરજ્જે ભોગવનાઈ. Adj. Compar. More powerful—eminent; more nourishing; enjoying a more exalted dignity.

૧૦૯૩ અ-વજીરશને, a-vajīrashnē. See ૧૦૮૬ ōjgarashna.

ઔદ્યોગિક કાર્ય, ôjê-kâr. નાં ચઢતે દરજેનું—શ્રેષ્ઠ કાંમ.

Subs. A work of an exalted order; an excellent work.

ઔદ્યોગિક કાર્ય ઔજ-વજશને-ઓમન્દ, ôj-vajashnê-ômand.

વિં અડપથી વેહનારું, ઝરાને લગતું. Adj. Fast-flowing; pertaining to a fountain. Comp. Av.

ઔદ્યોગિક કાર્ય

ઔદ્યોગિક કાર્ય ઔજ-વજશને, ôj-vajashnê. નાં ભાવં અડપથી

—ઉચેથી વેહતું. Abst. Subs. Flowing fast—from upward.

ઔદ્યોગિક અન્નમન, anjûman. નાં મીજલસ, સભા, મંડલી,

ફોજ, પંચ, પંચાયત. Subs. A meeting; a society; an army; an assembly of five or more arbitrators. Comp. Av. ઔદ્યોગિક અન્નમન=Per. انجمن

ઔદ્યોગિક અન્નમની, anjûmanî. નાં મીજલસી, સભાસદ.

Subs. A member of an assembly; an individual of a society.

ઔદ્યોગિક અન્નમનીગાન, anjûmanîgân. Subs. Plur.

See above.

ઔદ્યોગિક અન્નમનીગી, anjûmânîgî. વિં અન્નમન—

મીજલસ—સભા—ફોજને લગતું. Adj. Pertaining to an assembly—meeting—army.

ઔદ્યોગિક ઔજ્વર, ôjvar. વિં શક્તિવાન, કૌવતમંદ, યુગ્મી ધરા-

વતું, અસરકારક, મોહ પમાડનારું. Adj. Powerful; strong; possessing certain virtues; efficacious; alluring.

૧૧૬૫ અઞ્જૈ, avjôrd. નાં પેહરણ; શરીર ઢાંકવાનું વસ્ત્ર.

Subs. A garment; clothing for the body.

૧૧૬૫ અવજ્-વર્દી, avaj-varđî. નાં પાછું ફેરવવું, હર-

ધ્રુત કરવું, ધીકારી—તુચ્છકારી—હાંકી કાઢવું. Subs

Turning back; treating with contempt; slighting; driving away.

૧૧૬૫ } ઓજ્-વર્દી, ôj-varđî. નાં સચ્ચાઈને ફેરવવી—

૧૧૬૫ } ઉલટાવવી, જુઠું બોલવું, કૌવતને પાછું હતાડવું;

નખણું કરવું. Subs. Upsetting the truth; representing falsely; telling a lie; counteracting one's power; enfeebling. Pâz. અજ્ઞાન

૧૧૬૫ ઓજ્-વર્દીદન, ôj-varđîdan. See ૧૧૬૫,

૧૧૬૫ ôj-varđî. ક્રિં સચ્ચાઈને ફેરવવી—ઉલટાવવી,

જુઠું બોલવું, કૌવતને પાછું હતાડવું, નખણું કરવું. V. To

upset the truth; to represent falsely; to tell a

lie; to counteract one's power; to enfeeble.

૧૧૬૫ ઓજે, ôjê. See ૧૧૬૫ ôj.

૧૧૬૫ આંચક, ânachak. નાં સીંધુ નદી ઉપરનાં એક શહેરનું

નામ છે. Subs. Name of a city situated on the Indus.

૧૧૬૫ હન્જે, hanjê. See ૧૧૬૫ anjî.

૧૧૬૫ ઓજે, ôjê. નાં ચન્નશનેનાં આલાત ભરવાનું વાસણ,

કુંડી. વિં કુંડાયણું. શબ્દે અં ઉપર. Subs. A

large round vessel of copper for putting cere-

monial utensils, usually called a *Koondee*.

Adj. Pounded. Prep. Up, on, above.

જાણનાં ઓન્-તર, ôjê-tar. See જાણનાં ઓન્-ઠાન્દ-તર.

જાણનાં અન્દે, avjadê. બૂં હૂં મારેલું, તુટેલું, જામી
કીધેલું. Past Part. Beaten; broken up; wound-
ed. Comp. Av. અન્દ-અન્દ

જાણનાં હન્દે, hanjatê. બૂં હૂં એકદમ મારેલું; મારીનાયેલું.
Past Part. Struck at once; killed. Comp.
Av. અન્દ-જન્દ See જાણનાં avjadê.

જાણનાં ઓન્-તુમ, ôj-tûm. See જાણનાં ઓન્-ઠાન્દ-
tûm. Av. અન્દ-અન્દ

જાણનાં ઓન્દગી, ôjdagî. વિં વધારો કરનારું, ફેલાવનારું,
આબાદ થતું. Adj. Increasing; promoting; thriv-
ing.

જાણનાં અન્દત્પમન, anchatpaman. નાં સીનો, છાતી.
Subs. The breast; the chest.

જાણનાં હુન્દત્પમન, hûchatpaman. નાં આંગળું. Subs.
A finger.

જાણનાં ઓન્-તર, ôj-tar. See જાણનાં ઓન્-ઠાન્દ-તર.
Av. અન્દ-અન્દ

જાણનાં ઓન્-વાન્-વર, ôj-vân-var. વિં કૌવત—ઘેર
રાખનાર. Adj. Possessing strength—power.
Pâz. અન્દ-અન્દ

જાણનાં ઓન્-પતે, ôjpatê. નાં હેંધું વાલતું, પાડી નાખતું,
વાકું વાલતું. Subs. Upsetting, overthrowing,
throwing down, bending down. Comp. Av.

અ + અન્દ = Sans. વત્ = Per. افتاد

અન્યથા ઓજપતગી, òjpatagi. નાં ભાવં કૌવત, બહા-
દુરી, ચઢતી કલા—પદવી. Abst. Subs. Strength;
bravery; prosperity.

અન્યથા ઓજપતી, òjpatgi. નાં સદંતર જતું રેહતું,
શુભ થતું, નાશ પામતું. Subs. Becoming extinct—
non est; decaying.

ઓજપા ઓજપમન, òchpaman. See ઓજપા òchpaman.

ઓજા ઓજમ, òjam. ક્રિં આજ્ઞાં હું ઉઠું—ઉભો થાઉં—
ચઢું—પ્રવંદ કરું. V. Imper. I may get up—stand
up—ascend—exalt.

ઓજા ઓજ-મદમ, òj-madam. વિં ધણેજ ચઢતે દરજ્જેનું
—ઉંચી પંકતીનું. Adj. Of the highest order—
dignity.

ઓજા ઓજ-મદમ-કાર, òj-madam-kâr. નાં ચઢતે
દરજ્જેનાં—ઉંચી પંકતીનાં કામ. Subs. Works of the
highest order—dignity.

ઓજા }
ઓજા } અનજમન, anjaman. See ઓજા anjuman.

ઓજા ઓજમન્દ, òjmand. See ઓજા òj-òmand.

અનજા અનજમની, anjumanî. See અનજા anjumanî-
nîgî.

અનજા અનજમનીહા, anjamanîhâ. ક્રિં અં મંડલી—
સભાના કાયદા પ્રમાણે. Adv. According to the rules
of an assembly—society.

અઘઘઘઘ } ઓજમન્દીહા, ōjmandihā. ક્રિ० અ० મજ-
અઘઘઘઘ } જુતાઈથી, જુલંદીથી, કૌવતથી. Adv. Firm-
ly; strongly; exaltedly; powerfully.

અઘઘઘઘ અન્જમની, anjamanî. See અન્જમની અન્જમનીંગી.

અઘઘઘઘઘ ઓજમન્દીહા તુમ, ōjmandihā-tūm. ક્રિ०
અ० અતીશય કૌવતથી. Adv. Superl. Most power-
fully.

અઘઘઘઘઘ અન્જમનીતર, anjamanîtar. વિ० વધારે મોટી
મીજલસ—મંડલી સભાવાલું. Adj. Compar. Having
a larger assembly—society.

અઘઘઘઘઘ ઓજમન્દ-તર, ōjmand-tar. See અઘઘઘઘઘ ઓ-
jmand-tar.

અઘઘઘઘઘઘ અન્જમન્-દક્યા, anjaman-dakyâ. ના० પવિત્ર
સભા; ધરમગુરુઓની મંડલી. Subs. A sacred as-
sembly—a society of spiritual guides—divines.

અઘઘઘઘઘઘ અન્જમનીંગી, anjamanîngî. See અઘઘઘઘઘ an-
jumanîngî.

અઘઘઘઘઘઘ } અન્જમનીક, anjamanîk. ના० અંજુમનમાં બેસનાર,
અઘઘઘઘઘઘ } સભાસદ. Subs. A member of an assem-
bly; an individual of a society.

અઘઘઘઘઘઘઘ ઓજમુદ્-કારી, ōjmûd-kârî. ના० અજમાવવા
લાયકનું કામ, અજમાયશ, અનુભવ. Subs. A work
fit for a trial; experience; long practice.

અઘઘઘઘઘઘઘ ઓજમુદ્ગી, ōjmûdgî. See above.

૧૫૭૫૦૫૭૫૭ ઓજ-રાદીગાન, ôj-râdigân. નાં મૂર્તીપુંજકો, પુતપરસ્તો. Subs. Plur. Idolators; idol-worshippers.

૭૫૭૫૦૫૭૫૭ અન્જર્ગ, anjarg. વિં ધરાયણું, તૃપ્ત થયણું, સંતોષી, સહુરીવાણું. Adj. Satisfied; satiated; contented; patient.

૭૫૭૫૦૫૭૫૭ અન્જર્ગ, અન્જર્ગ, anjarg, anjrag. નાં મતલી; એક સખજની જત. Subs. Myrtle; an evergreen shrub.

૭૫૭૫૦૫૭૫૭ ઓજરશની, ôjîrashnî. કિં અં હોકમ—આજ્ઞા મુજબ, વસીઅત—વસીહત પ્રમાણે. Adv. In accordance with commands—orders; in accordance with one's last will—instructions.

૭૫૭૫૦૫૭૫૭ ઓચરત, ôcharat. નાં અજયબી, અચરતી, હેરત. Subs. Wonder; amazement; bewilderment.

૭૫૭૫૦૫૭૫૭ હોચરત, hôchrat. નાં પાદશાહી લાયક સરપાવ; અખરેસમી કપડી, બખતર. Subs. A princely garment; a rich silken robe; an armour.

૭૫૭૫૦૫૭૫૭ ઓજરત, ôjrat. નાં તસુ. Subs. An inch; the 32nd part of a yard.

જૂઞ્ઞ

જૂઞ્ઞ ઉજ, uz, See જૂઞ્ઞ ôj. Av. ઝ, ઝ,

જૂઞ્ઞ ઓજ, ôz. વિં ઉચું; બીજું, પરાયું. નાં પુટણું. Adj. Elevated; lofty; another; foreign. Subs. An idol.

હોજ, hōz. નાં આવાજ ; પોકાર ; સાદ. Subs.
Sound ; noise ; voice.

ઝાઝા, ôzâ. ક્રિં આજ્ઞાં ચાલ, જા. V. Imper.
Go, walk, get on.

ઝાઝી, ôzî. વિં ચાલનાઈ. Adj. Walking.

અન્-ઝહક, an-zâhak. વિં બેહદ, પરમાણ વિનાનું.
Adj. Unlimited ; disproportionate.

ઝાઝીર, ôzâîr. નાં ઉજ્જરન ગેહ, દહાડાની ત્રીજી
ગેહનું નામ ; એક કરેશ્તાનું નામ છે કે જે ત્રીજા પોહોરના
વખત ઉપર મવકકલ છે. Subs. *Oziren-geh* (the 3rd
subdivision of the day); the angel presiding
over the same. Av. *ઝાઝીર*

ઝાઝી-આએશન, ôz-âêshna. નાં બાવં ઉપર
આવવું, પ્રકાશવું, ઉગવું, વધવું. Abst. Subs. Coming
up ; rising ; shining ; increasing.

ઝાઝી-આએશની, ôz-âêshnî. Same as
above.

ઝાઝી-યાને, ôzâ-yânê. નાં ઘણી આવક—વૃદ્ધી
—વધારો. Subs. A large income—increase—
surplus.

ઝાઝીયશન, ôzâyashna. See *ઝાઝી-આએશન*.

ઝાઝી-આએશની, avzâêshnî. વિં વધનાઈ, ફેલાવો

કરનાઈ. Adj. Increasing ; promot-
ing ; diffusing.

ઔઝ-આઝેશની, ôz-âêshnî. See ઔઝ-આઝેશની, ôz-âêshnî.

ઔઝ-આઝેશની, ôzâ-yashnî. નાં બાવં વધારો, આબાદાની. Abst. Subs. Increase; prosperity.

ઔઝ-આઝેશની, hû-zâêshnî. નાં બાવં નેક જંદગી; દોલત, મતા; આસાની—સેહલાઈથી જ નમ આપવો. Abst. Subs. A virtuous life; wealth; property; easy child-birth. Comp. Av. پاز = Pâz.

ઔઝ-આઝેશની

ઔઝ-આઝેશ, ôz-âêsh. See ઔઝ-આઝેશ, ôz-âêshna.

ઔઝ-આઝેશ, hû-zâdgî. વિં નેકીથી જણનારું; નાં નેક જનમ; નેક પુત્રાદ—નસલ. Adj.

Giving good birth. Subs. A good birth; noble parentage—lineage.

ઔઝ-આઝેદ, ઔઝ-હેદ, ôz-âêd, ôzhéd. ક્રિં ઉઠે ચઢે છે—આવે છે. V. Ascends; rises.

ઔઝ-આઝેર, ôzâîr. See ઔઝ-આઝેર, ôzâîr.

ઔઝ-આઝેરીન, ôzâîrîn. See ઔઝ-આઝેર, ôzâîr.

ઔઝ-આઝેક, hû-zâk. વિં નેક પેદા થયેલું. નાં સાફ ફરજંદ. Adj. Well-born. Subs. A good child.

ઔઝ-આઝેકશ, an-zâhkash. વિં અતલગનું, નજદીકીનું, દૂરી વિનાનું. Adj. Closely connected; related to; akin; not distant.

અન્ન અન્ન, anzâr. નાં પુશ્કલતા, બીશયારી ; દુર્બલતા, નાતવાંની. Subs. Abundance ; copiousness ; weakness ; feebleness.

અન્ન } અન્ન, avzâr. નાં હથયાર, શસ્ત્ર, ઓજર ; ઈંદ્રી.
અન્ન } Subs. A weapon ; an instrument ; an implement ; an organ ; a sense.

અન્ન અન્ન-વન્દશની, anzâr-vandashnî. નાં ભાવં વગર હાંસેલની મતલબ, નીરર્થક ઈચ્છા ; બીશયાર પામવું. Abst. Subs. A disinterested motive ; useless desire ; acquiring much.

અન્ન અન્નરે, avzârê. વિં હથયાર—શસ્ત્ર રાખનાર. Adj. Furnished with arms—weapons.

અન્ન ઓજરેહ, khôzârêh. વિં થોડું. Adj. Little ; few.

હોઝાર્દન, hôzârdan. ક્રિં જવું ; આપવું ; કરવું ; સાફ કરવું ; પીછાણવું. V. To pass ; to pay ; to perform ; to clean ; to distinguish.

ઓઝ-શહા-મીનીદારી, ôz-shahâ-minî-dârî. નાં ભાવં વેહેમી તથા ખુતપરસ્ત ક્રિયા કરવી. Abst. Subs. Performing superstitious and idolatrous ceremonies.

ઓઝ-દાહીગાન, ôz-dâhîgân. વિં પરાયા—પારકા દેશનું. Adj. Foreign ; a lieu ; belonging to a foreign land. Comp. Av. ઓઝદાઈ

ઓઝદાઈ, ôzdâi. નાં પરાયું—પારકું દેશ ; જુદો

મુલુક. વિ. બુલંદ. Subs. A foreign country ; a different region. Adj. Elevated, exalted.

અઝાશી ઉઝાશી, ūzashī. વિ. બુલંદ, શ્રેષ્ઠ, ચઢતે દરજ્જેનું. Adj. Elevated ; excellent ; enjoying a high dignity.

ઝાઝાશી ઓઝ-દહીગાન, ōz-dahīgān. ના. પારકા દેશ—મુલકનાં લોકો, પરદેશીઓ. Subs. Plur. People of a foreign country ; foreigners.

ઝાઝાશી ઓઝદાએશન, ōzdāēshna. ના. દેહકાંની, બુલંદ, ઉઠાવવું, છુટે હાથે આપવું. Subs. A clown ; a rustic ; raising on high ; giving freely.

ઝાઝાશી ઓઝદેહેશને, ōzdēhēshnē. ના. પારકાં દેશો—મુલકો. વિ. બુલંદ, ઉંચું. Subs. Foreign countries—regions. Adj. High ; elevated ; exalted.

ઝાઝાશી ઓઝદાઈનેદ, ōzdāīnēd. ક્રિ. સુકવે, સુકકું કરે. V. May dry ; may make dry.

ઝાઝાશી ઓઝદાયંદ, ōz-dāyand. ક્રિ. પાક—પુશક કરે, માંજે, ઉંજરે. V. May purify—dry ; may clean—rinse—scour.

ઝાઝાશી ઓઝદાઈનીનદ, ōzdāīnīnad. See above.

ઝાઝાશી ઓઝદાઈનેદ, ōzdāīnēd. See ઝાઝાશી ōzdāīnēd.

ઝાઝાશી ઓઝદાઈદન, ōz-dāīdan. ક્રિ. પાક—સુકકું—પુશક કરવું, માંજવું, ઉંજરવું. V. To purify ; to clean ; to dry ; to scour ; to rinse.

ઝાઝાશી અન્-ઝાંગી, an-zīāngī. વિ. સુકસાન—

ઔઝ-દશ્તાનીહા, ôz-dashtânihâ. ક્રિ० અ०
દશ્તાનનાં કૌવતથી. Adv. By the power of *menses*.

ઔઝેશ્તાનીહા, ôzêshstânihâ. ક્રિ० અ०
જણવાની જગોએથી, જેહદાંનથી, ગર્ભસ્થાનની મારફતે.
Adv. From the womb—*uterus*; through the
womb.

ઔઝદેસ, ôzdês. See ઝડ, ડડ, ડડ ઔઝદેસ.

ઔઝેશ, ôzéish. નાં વધારે, વૃદ્ધિ, ચઢતી. Subs.
Increase; growth; rise.

ઔઝદેહી, ôz-dêhî. See ઔઝદેહી-
ગાં. }
ઔઝદેહી, ôz-dêhî. See ઔઝદેહી-
ગાં. }

ઔઝદેસી, ôzdêsi. વિ० મૂર્તિપુંજ; મૂર્તિ—
પુતલાંને લગતું. Adj. Idolatrous; per-
taining to an idol-image. Comp.
Pâz. ઔઝદેસી-પાઝ, ઔઝદેસી-
પાઝ.

ઔઝદેસપરસ્તાગી, ôzdêsparastagi. નાં
પુતલાંને પૂજવાનો ગુનાહ; દેવોને માન-
વાનો ગુનાહ. Subs. The sin of

worshipping idols; the sin of keeping faith in
false Gods—*decs*. Comp. Pâz. ઔઝદેસ-પરસ્તાગી

ઔઝદેવ, ôzdêv. See ઝડ, ડડ, ડડ ઔઝદેવ.

ઔઝદેવ-યાઝદે, ôzdêv - yazadê. See
ઔઝદેવ-યાઝદે, ઔઝદેવ-યાઝદે, ઔઝદેવ-યાઝદે ôz-dêsparastagi.

અઝદેવયાગી ઓઝદેવ-યજગી, ôz-dêv-yazagî. નાં બાવં
દીનની રાહ ઉપર નહીં રહેવું; વટલી જવું; દેવોને માનવું.
Abst. Subs. Not adhering to the path of reli-
gion; becoming an apostate; a belief in false
Gods—*devs*.

ઝદેવઝાર ઓઝદેવઝાર, ôzdêvzâr. See ઝદેવઝાર, ઝદેવઝાર,
ઝદેવઝાર, ઓઝદેવઝાર, ôzdêvzâr, ôzdêvzâr.

અઝદેવપઝદીગી ઓઝદેવ-પજદીગી, ôz-dêv-pazdîgî. નાં
બાવં દીનની રાહ ઉપર ઉત્તવાર નહીં રહેવું; દીનનાં
કાંમતોમાં ખલલ નાંખવી. Abst. Subs. Not being
firm on the path of religion; offering resistance
in religious works.

અઝદેવપારદાગી ઓઝદેવ-પર્દાગી, ôz-dêv-pardagî. See
અઝદેવપારદાગી } above.

ઝદેવમાનિદાર ઓઝદેવ-મનીદાર, ôz-dêv-manîdâr. નાં
બાવં સુતપરસ્તીની—પુટલાં પૂજવાની માનતા કરવી.
Abst. Subs. Making vows for worshipping
idols—*images*.

ઝદેવઝાર ઓઝદેવઝાર, ôzdêvzâr. See ઝદેવઝાર, ઝદેવઝાર,
ઝદેવઝાર } ôzdêvzâr, ôzdêvzâr.

અઝદેવપારસ્તાગી ઓઝદેવ-પરસ્તાગી, ôz-dêv-parastagî.
See અઝદેવપારસ્તાગી, અઝદેવપારસ્તાગી, અઝદેવપારસ્તાગી ôzdêsparas-
tagî.

ઝર ઓઝરેન, ઓઝર, ôzîrên, ôzîr. See ઝર
ઝર } ôzîr.
ઝર }

૧૨૬૨ } ઓઝન, ōzîn. નાં વાંહનણી ઓરત ; જાઆદતી,
 ૧૨૬૨ } વધારો. Subs. A barren woman ; increase ;
 growth.

૧૨૬૨ } હુ-ઝન, hû-zîn. નાં સાં—તેજ હથીઆર—શસ્ત્ર.
 ૧૨૬૨ } Subs. A good instrument ; a sharp
 weapon. Av. ૫૫૫-૧૦

૫૫૫૧૨૬૨ ઓઝનશની, ōzînashnî. નાં બાવં સારી—નેક
 જંદગી ગુજરવી. Abst. Subs. Passing a virtuous
 —good life.

૫૫૫૧૨૬૨ હુ-ઝવશની, hû-zîvashnî. વિં નેક જંદગીવાણું,
 સારી રીતે જીવનારું. Adj. Pertaining to a virtuous
 life ; living a good life.

૫૫૫૧૨૬૨ હુ-ઝન્દાન, hû-zîndân. નાં સારી ગુરંગ, સાં કેદ-
 આણું ; આસાન કેદ. Subs. A good jail ; easy con-
 finement.

૫૫૫૧૨૬૨ હુ-ઝવશને, hû-zîvashnê. See ૫૫૫૧૨૬૨ hû-zî-
 vashnî.

૫૫૫૧૨૬૨ હુઝનેદ, hûzînéd. કિં વધેછે ; જણેછે ; સારી
 જંદગી બોગવેછે. V. Grows ; gives birth ; begets ;
 leads a good life.

૫૫૫૧૨૬૨ હુઝનીદાર, hûzînidâr. નાં જેહદાન, ઓરતની
 શરમ ગાહ. Subs. Womb ; *pudendum mulieris*.

૧૨૬૨ હુ-ઝન, hû-zîn. See ૨૬૨ hû-zîn.

૧૨૬૨ ઓઝનન્દ, ōzîmand. કિં ચઢાવે. V. May raise
 —elevate—mount.

૧૨૬૨ જુઝનેહ, khûzînéh. નાં જેહનત, જેહમત. Subs.
 Trouble ; hardship.

૧૩૧૫ }
 ૧૩૧૬ }
 ૧૩૧૭ }
 ૧૩૧૮ }

ઓઝરેન, ઓઝરેર, અઝરેન, ōzîrên, ōzîr,
 azayarên. See ૧૩૧૫ ōzâir.

૧૩૧૯ ઓઝેદ, ōzêd. See ૧૩૧૫ ōjêd.

૧૩૨૦ ઓઝેદ, ōzîdê. ભૂં ૬૦ ઉપર ચડેલું, પોહચેલું.
 Past Part. Ascended; reached.

૧૩૨૧ અઝદન, avzîdan. ક્રિં ઠોકવું; મરોડી નાંખવું;
 અથાદે થવું, વધારવું, વધવું; જણવું. V. To strike; to
 knock; to twist—bend; to increase; to
 promote; to grow; to beget.

૧૩૨૨ ઓઝદન, ōzîdan. ક્રિં ઉંચે ચડવું, પોહચવું; ઉગવું,
 ચલાવવું, હાકવું, નાંખવું, ફેકવું, વધારો કરવો. V. To
 ascend; to reach; to grow; to set or keep in
 motion; to drive; to throw; to augment.

૧૩૨૩ } ઓઝર, ઓઝરેન, ōzîr, ōzîrên. See ૧૩૧૫
 ૧૩૨૪ } ōzâir.

૧૩૨૫ અઝન, avzan. નાં એજમત, ચમત્કાર; દીન; નાખવું.
 Subs. Wonder; miracle; marvel; religion;
 throwing.

૧૩૨૬ હીઝવ, hîzva. નાં જાલ, ભાષા, વાચા, બોલી. Subs.
 Tongue; language; speech; dialect. Comp.

Av. 𐬵𐬀𐬵𐬀 = Sans. जिह्वा = Per. زبان; Pâz. 𐬵𐬀𐬵𐬀

૧૩૨૭ ઓઝ-વાદેદ, ōz-vâdêd. ક્રિં મોટેથી કહ્યું, જ-
 ણાવ્યું. V. Said loudly; informed. Comp. Av.

𐬵𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀

سز سز سز ओङ्वास्त, ôzvâst. કિ० ઉઠવું. V. Rose ; mounted.

|| સસ સસ હુઝ્વાસ્તન, hûzvâstan. કિ० ઉઠાવવું, ઉચકવું. V. To raise ; to lift up.

સસ }
|| સસ } હેઝ્વાન, hêzvân. See સસ hîzva.

સસ સસ હુઝ્વાની, hûzvânî. ના० ભાવ० જખાનને કામમાં લાવવી—વાપરવી. Abst. Subs. Using one's tongue ; making use of one's language.

સસ સસ હેઝ્વાની, hêzvânî. વિ० જખાન—ભાષા—બોલીને લગતું. Adj. Pertaining to the tongue—speech—language.

સસ સસ સસ સસ સસ ओङ्-देव-यस्नी, ôz-dev-yasní. See સસ ôzdêh.

|| સસ સસ સસ સસ } હેઝ્વાન-દરાઈનીદાર, hêzvân-darâinî-
|| સસ સસ સસ સસ } dâr. વિ० જખાનને ચલાવનાર, જખાન-દરાજ, બોલકણું, ચાપલુસીઓર, દુષ્ટ સચુન બોલનારું. Adj. Using the tongue freely ; loquacious ; talkative ; obsequious ; speaking bad words. Comp. Av. سز سز سز سز سز

સસ સસ ओङ्-वारेस, ôzvârêsh. ના० પેહેલવી ભાષા. (જુવો પેહેલવી શબ્દકોશનો વાલમ પેહલો દીખાચાને સફે ex-cxiv.) Subs. The Pehlvi Language. (See Vol. I., Introduction, pp. xlv.-xlvii.)

સસ સસ ओङ्-वारश्न, ôz-vârashna. ના० ચઢતો વારેસ, અવસ્તાનો (પેહેલવી) તરજુમો, પેહેલવી ભાષા ; મોહોર, સીકો.

॥ ૧૯૫ ॥ હેઝુબ, hêzûb. નાં જુ પાદશાહ, જેને જુ બીન તેહમાસ્ય કહેછે. Subs. *Zu*; the name of an ancient King of Persia, the son of *Tehmâsp*.

॥ ૧૯૬ ॥ } અઝુન, avzûn. નાં વધારો, વૃદ્ધી. કિં આજ્ઞાં
 ॥ ૧૯૭ ॥ } તું વધાર. Subs. Increase; growth. V.
 ॥ ૧૯૮ ॥ } Imper. Increase (thou).

॥ ૧૯૯ ॥ ઓઝુન, ôzûn. See ॥ ૧૯૬ ॥, ॥ ૧૯૭ ॥ astarûn, ôhzûn. નાં વાંહજણી સ્ત્રી. Subs. A barren woman.

૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ } અઝુનીગાન, avzûnîgân. નાં મોટા—બુઝેરગ
 ૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ } લોકો. Subs. Plur. Great men; men of high dignity.

૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ હુઝુદગી, hû-zûdgî. See ૧૯૯ ॥ hû-zandî.

૧૯૯ ॥ અઝુન, avzûn. See ॥ ૧૯૬ ॥, ॥ ૧૯૭ ॥ avzûn.

૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ } અઝુદન, avzûdan. See ૧૯૯ ॥ ôzîdan.

૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ હુઝુદગી, hû-zûdagî. See ૧૯૯ ॥ hû-zûdgî.

૧૯૯ ॥ અઝુલ, avzûl. કિં અં સેતાય, જલદી, તુરત, એકદમ. Adv. Soon; quickly; immediately; at once.

૧૯૯ ॥ અન્-જદ, an-zad. બૂં કું મારયા—તુકસાન કર્યા વિનાનું. Past Part. Not struck; uninjured.

૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ ઓઝદેસ્-પરસ્તગી, ôzdês-parastagî. See ૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥, ૧૯૯ ॥ ૧૯૯ ॥ ôzdêsparastagî.

૧૯૯ ॥ ઓઝદીદન, ôzdîdan. કિં નાખવું, ફેંકવું. V. To throw; to cast.

૧૧૬ અઝદન, avzadan. ક્રિં મારવું, કટલ કરવું, કાપી-નાખવું. V. To strike; to kill; to slaughter.

૧૧૭ ઓઝમ, ôzma. નાં અજમાવવું, પરિક્ષા કરવી, કસવું; દરાખ. Subs. Trying; making experiment of; examining; testing; assaying; grapes; raisin.

૧૧૮ ઓઝમાએશની, ôzmâêshnî. વિં અજમાવનારું, કસનારું, પરિક્ષા કરનારું. Adj. Trying; testing; examining.

૧૧૯ ઓઝમાએશને, ôzmâêshnê. નાં ભાવં Abst. Subs. See above.

૧૨૦ ઓઝમાસ્ત, ôzmâst. નાં તપાસ, અજમાયશ, પરિક્ષા, કસોટી. Subs. Inspection; trial; examination; test; making trial; a touch-stone.

૧૨૧ અન્ઝમાન, anzamân. ક્રિં અં આખિરશને વખતે, કયામતને દહાડે, રસ્તાખેજની વખતે. Adv. Ultimately; on the day of Judgment.

૧૨૨ ઓઝમાન, ôzmân. See ૧૧૮ ઓઝમાએશની.

૧૨૩ હુઝમાન, hûzmân. વિં વાજબી, ખરાબર, અપક્ષ-પાત, સત્યતાવાળું. Adj. Proper; just; impartial; truthful.

૧૨૪ હુન્ઝમાન, hû-zamân. નાં સારો—શુભ વખત—ઓઘડયું. Subs. Opportune time—a good opportunity—juncture.

૧૨૫ ઓઝમી, ôzmi. See ૧૧૮ ઓઝમાએશની.

૧૨૬ ઓઝમીતર, ôzmîtar. વિં વધારે પુખ્ત અજમા-યશવાળું—કસાયેલું. Adj. Compar. More experienced—tried.

ઔઝ્મા ઔઝ્મ-બોર્ડ, ôzma-bôrd. ક્રિ० અજમાયશ
કીધી, તપાસ કીધી. V. Made trial of; tested;
examined.

ઔઝ્મ ઔઝ્મુક, ôzmûk. See ઔઝ્મઔશ્નî.

ઔઝ્મુક ઔઝ્મુકી, ôzmûkî. ના० ભાવ० Abst. Subs.
See ઔઝ્મા.

ઔઝ્મુદ, ôzmûd. ક્રિ० અજમાયું, કસ્યું, પરિક્ષા કીધી.
V. Experienced; examined; tested.

ઔઝ્મુદાર, ôzmûdâr. ના० તપાસનાર, કસનાર,
અજમાવનાર. Subs. An examiner; a tester;
one who makes an experiment of.

ઔઝ્મુદારાન, ôzmûdârân. See above.

ઔઝ્મુદારીહા, ôzmûdârîhâ. ક્રિ० અં પરિ-
ક્ષાની રીતે કસવાથી, ખારીક રીતે અવલોકન કરવાથી. Adv.
By way of trial; test; by examining minutely.

ઔઝ્મુદીહા, ôzmûdîhâ. ક્રિ० અં અજમાયશને
લીધે. Adv. On account of experience.

ઔઝ્મુદશ્નî, ôzmûdashnî. See ઔઝ્મા.

ઔઝ્મુદન, ôzmûdan. ક્રિ० અજમાવવું, કસીએવું,
પરિક્ષા કરવી. V. To experience; to test; to
examine.

ઔઝ્મુદે, ôzmûdê. ભૂં કૃં અજમાવેલું, કસેલું,
પરિક્ષા કીધેલું. Past Part. Experienced; tested;
examined.

૧૩૧૧૬૬ ઓઝમુદગાન, ôzmûdagân. નાં અજમાયશવાલા, કસી જેનારાં, બારીક રીતે અવલોકન કરનારા. Subs. Plur. Experienced persons; those that test; those who make minute observations.

૧૩૧૧૬૬ ઓઝમુદ-કારી, ôzmûd-kârî. See ૧૩૧૧૬૬ ôzmâêshnî.

૧૩૧૧૬૬ ઓઝમુદ-તર, ôzmûd-tar. See ૧૩૧૧૬૬-ôzmîtar.

૧૬૬ ઓઝમત, ôzimat. See ૧૬૬ ôzmûd.

૧૩૧૧૬૬ હુ-ઝહુનશની, hû-zarhunashnî. નાં બાવં સેહુલાઈથી જનમ આપવો, સારી રીતે ઉગવું. Subs. Abst. Giving birth to a child with ease; growing well.

૧૩૧૧૬૬ ઉઝ-લાલા-વર્ઝદન, uz-lâlâ-varzîdan. ક્રિં તોજેશ—પ્રાયશ્ચીત્—પશ્ચાત્તાપ કરવો. V. To be penitent; to feel sorrow for sin; to regret. Comp. Av. ۱۳۱۱۶ + ۱۳

૧૩૨

૧૩૨ અન્ત, અદં, ant, ard. વિં આલેશ, સ્વચ્છ, નીતરે, પાક, પવિત્ર. Adj. Sincere; unsoiled; limpid; pure.

૧૩૨ } અવદ, avad. નાં અજયબી, આશ્ચર્યતા. વિં ઘણું

૧૩૨ } બુલંદ—ઉંચું; પેહલું. Subs. Wonder; amazement. Adj. Exceedingly high—elevated; first; earliest.

૧૩૨ ઓત, ôt. સર્વં તું, તુંને. Pron. Thou; to thee.

૧૩૨ આન્-ત, ân-ta. સર્વં તુંને તે. Pron. That to thee.

Comp. Per. أنت (i.e. آن ترا)

જ્ઞ આનત, ânat. સર્વં તારં. Pron. Thy ; thine.

જ્ઞ ખવુદ, ખુદ, khavûd, khûd. સર્વં પોતે, જાતે, અસલ, અતી, તાજ. Pron. Personally ; one's self ; original. Comp. Av. 𐬕𐬀𐬯𐬭𐬀 = Sans. स्वतः = Per. خود

જ્ઞ હુત, hût. નાં મીન રાસી. Subs. The sign Pisces.

જ્ઞ } ખોદા, khôdâ. નાં સર્વે જગત—મૃદ્ધીને પેદા કરનાર,

જ્ઞ } સર્વનો ધણી, શેહનશાહ, સરદાર, શેઠ, ધણી, રવાન.

Subs. The Creator of the universe ; the sovereign of all created things ; an emperor ; a chief lord ; master ; soul. Comp. Av. 𐬕𐬀𐬯𐬭𐬀 Pâz. = 𐬕𐬀𐬯𐬭𐬀 = Per. خدای

જ્ઞ જ્ઞ ખોદાયાન, khôdâyân. નાં સાહેબો, સરદારો, હકીમો, અકાબરો, ધણીઓ. Subs. Plur. Lords ; chiefs ; governors ; great men ; masters. Comp. Pâz. 𐬕𐬀𐬯𐬭𐬀

જ્ઞ જ્ઞ જ્ઞ ખોદા-ઓમન્દ, khôda-ômand. વિં સાહેબી—સરદારી ભોગવનારં, મોટાઈ—દબદબાવાલું, વકાદાર ; તાબેદાર. Adj. Enjoying mastery—superiority ; magnificent ; pompous ; faithful ; obedient.

જ્ઞ } ખુદાએ, khûdâê. See ૧૪૪ khôdâ.

જ્ઞ } ખુદી, khûdî. See ૧૪૪ khavûd, khûd.

જ્ઞ અન્દાશ, andâsh. નાં ભાવં લવાજમ, ચોઠાઈ, હકસાઈ. Abst. Subs. An allowance ; a fourth part ; commission ; fee.

ખોદાઈ, khôdâi. નાં બાવં સાહેબી, સરદારી, પાદશાહી, મોટાઈ, રાજ્ય ; સત્તા. Abst. Subs. Mastery ; leadership ; sovereignty ; greatness ; rule ; authority.

હુ-તાશીદ, hû-tâshîd. બૂં કૂં નેક સરજેલું—પેદા થયલું ; સારો આકાર ઘડેલો—બનાવેલો ; ખુબસુરત. Past Part. Well-created—made ; well-modelled—shaped ; beautiful. Comp. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬌𐬎𐬭𐬀 = Sans. सुतक्ष्ण = Per. جوتاشید

અર્થશીર, અન્તાશીર, અર્દેશીર, arthashîr, antâ-shîr, ardêshîr. નાં પાદશાહ અરદેશર ; કદીમ ઈરાનના એક નામાંકિત પાદશાહનું નામ ; સાસાનીઅન વંશનો સ્થાપનાર. એ પાદશાહે પોતાના વખતમાં તોસર નામના એક કાબેલ દસ્તુરની મારફતે જરતોશ્તી ધર્મને લગતાં જે વીખરઈ ગયલાં પુસ્તકો હતાં તે સઘલાંઓને એકઠાં કરીને બરાબર ગોઠવાવ્યાં, ધર્મ સંબંધી સઘલી કેતાઓ જલવી રાખવાને તેણે પોતાની રૈયતમાં એક ફરમાન બાહાર પાડ્યું. એ પાદશાહ એલમ તથા વિદ્યાનો મુરબ્બી હતો. Subs. King Ardesheer ; name of a illustrious King of Ancient Persia ; the founder of the Sassanian dynasty. This King, with the valued assistance of a learned Dustoor, named Toser, collected all the Works relating to the Zoroastrian religion and arranged them in due order. He issued an order to his subjects that all religious books should be well preserved.

ખુદાયશ, khûdâiyash. See ૪૭૫૯૪ khôdâi.

ખુદાયાન } ખુદાયાન, khûdâyân. See ખુદાયાન. khôdâyân.

અર્થેશ્તર } અર્થેશ્તર, arthêsh̥tar. See અર્થેશ્તર, અર્થેશ્તર
અર્થશીર } arthashîr, antâshîr, ardêshîr.

ખોદાઈ-તર, khôdâî-tar. વિં વધારે ચઢતી
હકુમતવાળું. Adj. Compar. Enjoying a higher
authority.

ખુદાઈ, khûdâî. નાં ધણીઆણી, પત્ની. Subs.
The mistress of a family ; the female head of a
family.

ખુદાયશ, khûdâyash. See ખુદાઈ. khôdâî.

ખુદાઈ-અશ, khûdâî-ash. નાં તેની—પેલાની
હકુમત. Subs. His or her authority—power.

ખુદાએ, khûdâê. નાં આવંદ, ખોદા. Subs. Lord ;
God.

ખુદ-અસ્ત, khûd-ast. કિં પોતે હોય—છે. V.
May be himself—herself ; is himself—herself.

ખુદ-યાવર, ખુદ-અઈવાર, khûd-yâvar, khûd-
aîvâr. નાં પોતે જાતે મદદ કરનાર. Subs. One
who gives support personally.

ખુદાઈ-વાર, khûdâî-vâr. નાં પાદશાહી ભોગવનાર
—કરનાર. Subs. One who enjoys sovereignty ;
one who rules.

ખોદાઈનીદે, khôdâînîdê. ભૂં કું જેને હકુમત
—સાહેબી ભોગવેલી તે. Past Part. One that ruled
or enjoyed superiority.

ખોદા-કામે, khôdâ-kâmê નાં મોરાદનો સાહેબ,
સેહેરેવર અમશાસ્પંદની લકબ યાને ઓલખ છે. Subs.
Master of one's own wishes; surname of
Sheherivar Amshaspand.

ખુદાદ, khûdâd. વિં પોતાના ઠેડવેલા માર્ગ પ્રમાણે
આલનાઈ, પોતે પોતાનું ઠેડવેલું કામ કર્યું જનાઈ; પો-
તાની જેલે પેદા થયલું; કુદરતી. Adj. Going
round the fixed course; performing one's own
appointed business; self-created; natural.
Comp. Av. ૫૧૧૧૧૧

ઉતાન, utânûn. નાં શક્તિવાન થવું. V. To
become powerful—strong.

ખુદાન, khûdân. Plur. Of ૧૧ khûd, which see.

ખોદાવંદ, khôdâvand. See ૫૧૧૧ khôdâvand.

હુ-તાક, hû-tâk. વિં સારી રીતે વેહેતું, ઝડપથી
આલતું. Adj. Well-flowing, quick-running,
rapid. Comp. ૧ + ૫૧ = Av. ૫૧ = Per. ૧
crd. of ૧૧૧૧ Comp. ૧૧૧૧

હુ-દાક, hû-dâk. વિં નેક પેદા થયલું; ભાગ્યશાલી.
Adj. Well-created; fortunate.

ખુદાકી, khûdâkî. નાં ભાવં સાહેબી, માલિકી,
સાહેબ, ધણી. Abst. Subs. Superiority; mastery;
a master; an owner.

ખુદાદ, khûdâd. See ૧૧૧૧ khûdâd.

ખુદાદી, khûdâdî. See above.

અ-દામ, andâm. See ૫૧ andâm.

જુજીમ હુ-તખ્મ, hû-takhma. વિં સાહે જેર રાખનાર, જેરા-
વર, યુરો. Adj. Possessing good strength;
powerful; brave. Comp. Av. હ + જુજીમ

જુજીમ હુ-દાર, hû-dâr. See જુજીમ hûdâr.

જુજીમ અન્તારીદે, antârîdê. ભૂં કું વારેલું, પાછું ખેં-
જુજીમ } ચેલું, ગોલ કીધેલું; કરાખ, પોહોલું. Past Part.
Turned back; withdrawn; made circular;
spacious; wide.

જુજીમ અન્તારીદન, antârîdan. કિં વારલું, પાછું ખેંચલું,
ગોલ કરલું, કરાખ કરલું. V. To turn back; to with-
draw; to make circular; to widen; to make
spacious.

ખુદ-શ, khuda-sh. વિં તેલું પોતાલું, ખુદ પોતાને લગલું.
Adj. His or her own; pertaining to one's self.

ખુદી, khûdî. નાં પોતાની મેલે, આપોઆપ, પોતાલું.
Pron. Himself; herself; of one's accord; of
itself; one's own.

ખુદીહા, khûdîhâ. કિં અં પોતે જતે; ખસુસ
કરીને. Adv. Personally; particularly.

ખુદ-દેહેશન, khûd-dêhêshna. નાં ભાવં પોતે
જતે આપલું. Abst. Subs. Giving (something)
personally.

ખુદશ-વશોવશને, khûdash-vashôvashnê.
કિં અં પોતાના ખરાખ કરતુકને લીધે. Adv. On ac-
count of one's own evil deeds.

ખુદ-દાદ, khûd-dâd. See જુજીમ khûdâd.

ખુદ-શતુની, khûd-shatûnî. નાં હામવટણી.

वि० पोताना गांव—शेहरेने लगतुं. Subs. A fellow-citizen. Adj. Pertaining to one's own country—native place.

અળખ અન્દીક, andík. See અળ andak.

ખુદીગીનીદે, khûdîgînîdê. બૂં કું પોતાની ચેલે
થયલું. Past Part. Happened of itself.

ખુદસુરી, khûdsûrî. નાં હલાલ મેહનતનો ખોરાક.
Subs. Food obtained by one's own labour.

શુદ્ધ-ગોહરીહા, *khûd-gôharîhâ*. ક્રિ० અ० જતી
શક્તીથી, અસલ શુબીને લીધે. Adv. By one's natural
power; by one's own virtue—natural faculty.

१-७५९९ खुद्-दोशे, khûd-dôshê. वि० आपमतलअयुं, खुद्-
पसंद, ओंइसीखुं, इटीखुं. Adj. Selfish; self-interest-
ed; pleased with one's self; obstinate; stub-
born.

ਖੁਦ-ਦੋਸ਼ਾਗੀ, khûd-dôshagî. ਨਾਮ ਆਵਾਜ਼ ਯੋ-
 ਹੋਸ਼, ਫਟੀਲਾਈ, ਆਪਮਤਲਯ. Abst. Subs. Obstinacy ;
 stubbornness ; self-interest.

१७१-५७१५५ शुद्ध-दोशे-तर, *khiūd-dôshê-tar*. वि० वधारे—
 ओहसीलुं—आपमतलअयुं. Adj. Compar. More
 obstinate—self-interested.

ખુદ-દોસ્તી, khûd-dôstî. ના° પોતાની સાથની
દોસ્તી. Subs. Friendship with one's self.

૧૪૫ } અવત, અવદ, avat, avad. વિં ધણું બુદ્ધિ—
 ૧૪૬ } ઉચું; પેહણું. Adj. Very exalted—elevated;
 ૧૪૭ } first.

૧૭૫ કુદ, કુદે, khùd, khúde. સર્વં પોતે; જાતે. નાં

આદમી, માલેક, ખોદા. Pron. Himself; herself.
Subs. Man; an owner; God.

ખુદનાઈ, khûdnâî. નાં કારીગર, કીસખી. Subs.
An artisan; one skilled in any art or profession.

હુ-તોખશ, hû-tôkhsh. નાં પ્રમાણિકપણે કામ કરનાર, ઉદ્યોગી માનસ, કારીગર; દુનિયાદારી માનસ; બેહેદીન.
Subs. One who works honestly; an industrious person; an artisan; a handi-craftsman; a worldly man; a layman. Pâz. અહમદ

હુ-તોખશાઈ, hû-tôkhshâî. નાં બાવં હલાલ—અતી મેહનત, સારી કોશેશ, પોતાની કૌવતે—બાજુએ કીધેલું તે; ઉદ્યોગ. Abst. Subs. One's own—rightful labour; a good effort; what is done with the strength of one's own arm; industry.

હુ-તોખશાગાન, hû-tôkhshâgân. નાં સારો ઉદ્યોગ—ધંધો કરનારા, સારા—આલાક કારીગરો. Subs. Plur. Those that are industrious; those that carry on a good business; good—skilful artisans.

હુ-તોખશાક, hû-tôkhshâk. See above.

હુ-તોખશાગી, hû-tôkhshâgî. વિં કામમાં મેહનતું, કોશેશ કરનારું, ઉદ્યોગી, સારા કામ કરવાની આદત પડેલી. નાં સારી કોશેશ—મેહનત—ઉદ્યોગ; આખરદાર ધંધો. Adj. Well-endavouring; properly industrious; hard at work; industrious; being habituated to do good actions. Subs. A good effort—work—industry; an honourable profession.

હુ-તોખશી, hû-tôkhshî. નાં સારો ધંધાદારી—
વેપારી—કીસખી. Subs. A good tradesman—
merchant ; a skilful artisan. Pâz. *دانا*

હુ-તોખશી, hû-tôkhshî. See above.

અન્ત-વહશ્ત, અર્દ વહશ્ત, anta-vahasht, ard-
vahasht. નાં બેહશ્તની ખાલેશી ; ખાલેશ—
પવિત્ર બેહશ્ત, બરતર પવિત્રાર્થ ; અરદીબેહશ્ત અમશાસ્પંદ ;
ખીજ મહીનાનું અને ત્રીજ રોજનું નામ ; એ ક્રેસ્તો, સઘલી
જાતનાં આતશો ઉપર તેમજ રખીયવનનાં વખત ઉપર તેમજ
પાકી પવિત્રાર્થ અને સફાઈ ઉપર મવકકલ છે ; વશ્ચક રાખી ;
એક માનસનું નામ છે. Subs. The purity of heaven ;
the taintless paradise ; purity of a higher
order ; *Ardibehesht Amshâspand* ; the second
month of the year ; the third day of every
month ; this heavenly spirit presides over all
kinds of fire, the summer season and over-purity
and cleanliness ; the sign Scorpio ; name of a
man. Comp. Av. *ارد بهشت* = Pâz. *ارد بهشت*
= Per. *ارد بهشت*

હુ-તોખશ્ત, hû-tôkhsht. See *હુ-તોખશી* hû-tô-
khshî.

અન્તોહશ્તર, અર્થશ્તર, antôhashtar, arthash-
tar. See *અર્થશીર*, *અર્થશીર* arthashîr.

હુ-તોખશ્ત-ર, hû-tôkhsh-tar. નાં વધારે મોટો
વેપારી, માનસનું નામ છે. Subs. A merchant of a
higher grade ; name of a person.

સે-તાનાફોહર્ગાન, sê-tanâfôhargân. નાં

ત્રણ તનાફુર યુનાહ. Subs. Three *Tanâfurs* of sin.
Comp. ૩ = Av. 𐬨𐬀𐬎 = Sans. त्रि = Eng. three = Pâz.
= ૧૩ = Per. 𐬨𐬀𐬎 + 𐬨𐬀𐬎𐬨𐬀𐬎 = Av. 𐬨𐬀𐬎𐬨𐬀𐬎𐬨𐬀𐬎 = Pâz.
𐬨𐬀𐬎𐬨𐬀𐬎𐬨𐬀𐬎 = Per. تنافورگان

હુ-તોખમે, hû-tôkhmê. વિં સારી બુન્ધાદ—તોખમ-
વાણું. Adj. Of high parentage; of noble
descent.

હુતોશ, hûtôsh. નાં પાદશાહ ગુશ્તાસ્પની ઓરતનું
નામ છે. Subs. Name of the wife of King
Gushtâsp. Av. 𐬨𐬀𐬎𐬨𐬀𐬎

હુ-તોબાની, hû-tôbânî. વિં સારી શક્તિવાણું.
Adj. Possessing good power.

હુ-તોશે, hû-tôshê. નાં સારો બદલો, સાફ કૌવત.
Subs. A good reward—strength.

હુતોસ, hûtôs. નાં એક માનસનું નામ છે. Subs.
Name of a person.

હુ-ત-વ, hû-tanva. નાં સારો બાંધો; શોભાવંતુ શરીર.
Subs. A good constitution; an elegant person
—body. Comp. ૩ Av. 𐬨𐬀𐬎 = Sans. सु = Pâz. 𐬨𐬀𐬎
= Per. 𐬨𐬀𐬎 + 𐬨𐬀𐬎 = Av. 𐬨𐬀𐬎 = Pâz. 𐬨𐬀𐬎 = Sans. तनुः =
Per. 𐬨𐬀𐬎

હુતુન, hûtûn. નાં તીર. Subs. An arrow.

ગુદ્નેશ, gûdnêsh. નાં ચઠકી, ઉલટાપણું. Subs.
Sultriness; sensation of heat.

અ-તુનતન, antûnatan. કિં ઉઠાવવું, ઉપર રાખવું;
રાખવું. V. To raise; to keep up; to preserve.

૧૧૧૪ અ-દુકે, અ-દુકે, andûkê, khandûkê. See ૧૧૪ • andûkê.

૧૧૧૪ ખુદુક, khûdûk. નાં અદેખાઈ, ઈરશા. Subs. Jealousy; emulation; the spirit of competition.

૧૧૧૪ } અ-દુજી, andûjî. નાં ભાવં સંગેરવું, મેલવવું,
૧૧૧૪ } એકઠું કરવું. Abst. Subs. Collecting; acquiring; accumulating.

૧૧૪ } અ-દક, andak. See ૫૫ andak.

૧૧૪ ખુદક, khûdak. નાં જોર, કૌવત, ધુર. Subs. Strength; power; energy.

૧૧૪ ખુદે, khûdê. નાં એક દેવનું નામ છે, એનું કામ એ છે કે, આદમીઓને ખાતાં ખાતાં ઉશ્કેરવું. સર્વં પોતે. Subs. Name of a *dev* whose business is to excite—irritate men while taking their meals. Pron. Himself; herself; personally.

૧૧૪ હુદે, hûdê. વિં હક, વાજખી, રાસ્ત, દોરોસ્ત; જુનું. Adj. Just; equitable; true; proper; old.

૧૧૪ ખુદ-ચ, khûda-cha. સર્વં પોતેખી, અને પોતે. Pron. Even he himself; and one's self.

૧૫૭૧૪ આવે-તજશનાન, âvê-tajashnân. નાં વેહેતાં પાણીઓ. Subs. Flowing waters. Comp. Av.

૧-૭૧૧૪ ખુદ-દોશે, khûd-dôshê. See ૧૦૧૪ khûd-dôshê.

ખુદ-પેદાક, khûd-pêdâk. વિ० પોતાની એલે દેખ-
ઈતું, અહેરીમાં આવેલું. Adj. Self-evident; given
out; spread abroad.

ખુદ-રાઈ, khûd-râi. ના० પોતા વિશે ઉંચું મત;
અભિમાન. Subs. A high opinion of one's self;
vanity. Comp. Per. خود رائي

અ-તરાઝ, antarâz. વિ० એલમ—વિદ્યા વિનાનું;
અભણ, અજ્ઞાન, મૂઢ. Adj. Destitute of knowledge
—learning; ignorant; unlearned; stupid.

અ-વદર્ગ, a-vadarg. ના० ખરાબ માર્ગ—રસ્તો.
Subs. A bad way—road.

અ-વદર્ગ-ખરાન, a-vadarg-barân. ના० ખરાબ
—આડે માર્ગે લેઈ જનારાં, ખરાબ રસ્તો દેખાડનારાં. Subs.
Those that lead astray; those that show a
wrong path.

છ

ઓક, ôf. ના० તોજેશ, સજા, શિક્ષા. Subs. Punish-
ment; chastisement.

ખોફ, khôf. ના० ખીહીક, ધાસ્તી, ભય, દેહશત. Subs.

Fear; dread; danger; terror.

હુફ, hûf. વિ० ખુબ, સારું, નેક, સુંદર, નીતિવાન, ઉંચું, કુમા-
સદાર, શોભઈતું, ખરાબર, સઘણું. Adj. Good; excel-
lent; virtuous; beautiful; moral; exalted; of
fine texture; elegant; equal; all.

અન્કાસ, anfâs. ના० એખારત, વાક્યરચણા, મતલબ.
Subs. Style; the manner of writing with
regard to language; purport.

જીવન હુપાસ્ત, hûpâst. નાં સુકો ખોરાક. Subs. Dry food.

જીવન હુ-પાનગી, hû-pânagî. નાં ભાવં સારી મદદ કરવી ; પુરતી મદદ આપવી ; સારી સંભાલ કરવી ; સારી રીતે ખચાવવું. Abst. Subs. Giving good—sufficient assistance ; taking care of well ; protecting well.

જીવન જીવન હુ-પાતખશાઈ, hû-pâtakhshâi. નાં સારું રાજ્ય—પાદશાહી. Subs. A good kingdom—rule.

જીવન હુફ-હમ્યાકી, hûf-hamyâkî. વિં સારી રીતે તકનારું. Adj. Lasting well ; durable.

જીવન હુફ-આમુખત, hûf-âmûkht. વિં પુખ્ત—સારી રીતે કેલવાયવું—શીખવું. Adj. Well-instructed ; well-informed—educated.

જીવન હુફ-આમુખતન, hûf-âmûkhtan. કિં સારી રીતે કેલવાવું—શીખવું. V. To learn properly ; to acquire knowledge well.

જીવન અન્પાર, anpâr. નાં રોશની. Subs. Light.

જીવન ઓપાર, ôpâr. વિં વેહવું, તપકવું ; ઝડકવું, ગલી જવું ; ખાઈ જનારું. Adj. Flowing ; dribbling ; oozing out ; leaking ; eating away.

જીવન હુપાર, hûpâr. કિં આજ્ઞાં તું ગલ—ટપક—વેહ—નીકલ—ઝડક—ખાઈ જ. V. Imper. Leak—dribble—flow—ooze—eat away (thou).

જીવન અન્પારી, anpârî. વિં ભરાયવું, ધરાયવું, તૃપ્ત થયવું. Adj. Filled up ; satisfied ; satiated.

- હુપારી, hûpârî. See ્પાર. ôpâr.
 ॥હુપારીદન, hûpârîdan. ક્રિ० વેહેવું, ટપકવું;
 નીકલવું; ગલી—આઈ જવું. V. To flow; to drib-
 ble; to come out; to leak; to eat away.
 ॥હુપાર્દ, hûpârd. Past tense of ॥હુપાર્દન, au-
 pârdan, see below.
 ॥હુપાર્દન, hûpârdan. See ॥હુપારીદન.
 Per. اوباشتن, او باریدن
 -હુફાશ, ôfash. વિ० લાયક, ઘટીત, યોગ્ય. Adj.
 Proper; fit; worthy.
 -હુફાશ, hûfash. See ્પાર. hûf.
 -હુપેહ, hû-pêh. વિ० પુરતું ચરબીવાળું, દોથું. Adj.
 Sufficiently fat; plump; corpulent.
 -હુફી, hûfî. નાં બાવં ખુબી, બલાઈ, નેકી, શીંગાર,
 શોભા. Abst. Subs. Excellence; goodness;
 virtue; ornament; elegance.
 -હુફીહા, ખુપીહા, hûfîhâ, khûpîhâ. ક્રિ० અં
 ખુબીથી, પુરતી રીતે, નેકીથી. Adv. Excellently;
 sufficiently; virtuously.
 ॥હુફ-દાશ્તન, hûf-dâshtan. ક્રિ० બરાબર રાખવું,
 બરદાસ્ત—જતન કરવી. V. To preserve well; to
 take care of properly.
 ॥હુફ-દાદે, hûf-dâdê. See ॥ખુબ-દાદે.
 ॥હુપાશ્તન, ôpashtan. ક્રિ० પડી જવું, ગુટી પડવું.
 V. To tumble; to fall down.
 ॥અ-નાપાશ્મન, a-napashman. વિ० પોતાનું નહીં; પોતે
 નહીં. Adj. Not one's own; not one's self.

૧-૭૫૭ હુપેશે, hû-pêshê. વિં સારા ધંધા—રોજગારને લગતું. નાં સારો ધંધાદારી—વેપારી. Adj. Pertaining to a good profession—calling. Subs. A good working man; a good tradesman.

૭૫૭૭ ઓપ્સશની, ôpsashnî. નાં આવં ગુટી પડતું; પડી જતું. Abst. Subs. Tumbling; falling down.

૭૫૭૭ ખુપ્સીનેદ, khûpsînéd. કિં સુવે, ઉઘાય. V. May sleep—slumber.

૭૫૭૭ ખુપ્સીદ, khûpsîd. કિં સુવું, ઉઘાયું. V. Slept; slumbered.

૭૫૭૭ હુપેસીદે, hû-pêsíde. બૂં કું સુંદર શીંગાર કી-
૭૫૭૭ ધેલું; બરાબર તૈયાર કીધેલું. Past Part. Well-adorned; well-prepared.

૭૫૭૭ ઓપેસ્તે, ôpêstê. બૂં કું પડી ગયલું; ગુટી પડેલું. Past Part. Tumbled; fallen down.

૭૫૭૭ ઓજેસ્તે, khôjêstê. વિં મુબારક, સફલ, તથાસ્તુ, આમીન. Adj. Auspicious; successful; fruitful; amin; so be it.

૭૫૭૭ ખુપ્સીદન, khûpsîdan. કિં સુવું, ઉઘાવવું. V. To sleep; to slumber.

૭૫૭૭ અન્ફસ્ત, anfasta. કું વિં કરમઈ ગયલું; ફીકું. Part. Adj. Withered; pale; weak of taste.

૭૫૭૭ અવપસ્ત, avpasta. કું વિં પડેલું, બરાબર હાલતમાં આવેલું, અવદશાવાળું. Part. Adj. Fallen; reduced to a wretched state; misfortune.

૭૫૭૭ ઓપસ્તાન, ôpastân. નાં ખુલંદી, મોટાઈ, દબદબો, દરજ્જો. Subs. Altitude; greatness; pomp; dignity.

૭૭૭૭૭ ઓપસ્ટી, ôpasti. નાં ભાવં નીચાર્થ, હલકાર્થ,
અવદશા, પડતી હાલત, હીનપસ્ટી, નામોશી ; પડ્યું. Abst.
Subs. Lowness ; meanness ; misfortune ;
adverse state ; disgrace ; shame ; falling down.

૧૧૯૭૭ અન્ફાસ્ટે, anfastê. See ૧૧૯૭૭ anfasta.

૧૧૯૭૭ ઓપસ્ટે, ôpastê. See ૧૧૯૭૭ ôpêstê.

૧૧૯૭૭ હુફાસ્ટે, hûfastê. ભૂં ફૂં આહર કાઢેલું, ખેંચેલું,
૭૭૭૭ તાણેલું. Past Part. Driven out ; pulled
out ; drawn.

૭૭૭૭૭ ઓપસ્ટની, ôpastanî. See ૭૭૭૭ ôpastî.

૧૧૯૭૭ ઓફાસ્ટન, ઓવેસ્ટન, આવસ્ટન, ôfastan, ôvêstan,
ôvâstan. કિં જણતી વખતની વેદના ખેંચવી ; સુવા-
વડમાં હોવું ; જણવું ; નીચે પડવું. V. To be in labour ;
to lie-in ; to bring forth ; to fall down.

૧૧૯૭૭ હુફાસ્ટન, hûfastan. કિં આહર કાઢવું ; ખેંચી કાઢવું.
V. To draw out ; to pull out.

૭૭૭૭૭ ઓપસ્ટે, ôpastê. See ૭૭૭૭ ôpastî.

૭૭૭૭૭ ઓપસ્ટગી, ôpastagî. નાં ભાવં આપવડાર્થ ;
આપમતલબ ; મુકલેસી, નીચા — હલકા દરજ્જા ઉપર આવવું.
Abst. Subs. Self-praise ; self-interest ; poverty ;
degradation.

૧૧૯૭૭ અન્પેસીદે, an-pêsidê. ફૂં વિં શીંગાર કર્યા
વિનાવું ; તૈયાર નહીં થયલું. Part. Adj. Unadorned ;
not prepared.

૧૧૯૭૭ ઓપસ્ટે, ôpastê. ભૂં ફૂં પદભ્રષ્ટ થયલું, જમીન-
દોસ્ત થયલું ; હીજી પડેલું, સુધરેલું નહીં તે. Past Part.
Dethroned ; levelled with the ground ; razed ;
degraded ; not improved.

ગાજાણ ઓપસ્તગીએ, ôpastagîê. કૃં વિં છું પાડનારું ;
ભાંજ નાખનારું, નુકસાન કરનારું. Part. Adj. Disunit-
ing; breaking; doing harm.

ગાજાણ ઓફીએ, khôfiê. વિં છું, ખાંનગી, અહર નંહી તે.
Adj. Secret; private; not public. Comp.
Per. خفيہ

જાણ ઓપેદ, ôpêd. કિં પડે, ઠોકર ખાય. V. May
fall down; may tumble.

અજાણ અન્-પેદાકી, an-pêdâkî. વિં અહર કર્યા વિનાનું,
ભરમમાં રાખવા યોગ્ય. Adj. Not revealed; fit for
keeping secret.

હાજાણ હુફેમ, hûfêm. કિં હું પડું—ઠોકર ખાઉં. V. I may
fall down—tumble.

જાણ હુ-પોકત, hû-pôkht. કૃં વિં સારું—લેહજતદાર—
પકાવેલું. Part. Adj. Well-cooked; deliciously
prepared for the table.

જાણ હુફ-દાશત, hûf-dâsht. નાં અરદાશત, મહાફેજત.
Subs. Treating with care and attention; pro-
tection.

ગાજાણ હુફ-વસ્તર્ગ, hûf-vastarg. નાં ઉચું—કુમાસદાર
કપડું—વસ્ત્ર. Subs. Cloth of fine texture; supe-
rior cloth.

જાણ હુફ-વસ્તર્દ, hûf-vastard. કૃં વિં સારાં કપડાં—
વસ્ત્ર પેહરેલું, સારાં પેહરણવાલું. Part. Adj. Well-
clothed, well-clad; finely dressed.

જાણ } આવ-પુર, âv-pûr. નાં પુશ્કલ પાણી; આખર,
જાણ } પ્રતીષ્ઠા. Subs. Copious water; honour;
જાણ } respect.

૧૮૧૧૭ હુફ-વરોએશન, hûf-varôêshna. નાં બાવં સારી
રીતનો બચાવ—ઢાંકણ કરવું; સારીપેઠે ઈમાનદાર થવું.
Abst. Subs. Preserving; covering well; be-
coming much faithful.

૧૮૧૧૮ હુફ-કર્દ, hûf-kard. કૃં વિં સાઈં કીધેલું. Part.
Adj. Well made, well done.

૧૧૮૧૧૭ હુફ-કર્દન, hûf-kardan. કિં (કાંઈ ચીજ) શોબઈતી
—ખુબી બરેલી કરવી. V. To do (a thing) elegant
—excellent.

૧૧૮૧૧૮ હુફ-કર્દે, hûf-kardê. બૂં કૃં સુશોભીત કીધેલું—
બનાવેલું. Past Part. Well done; elegantly
made.

૧૮૧૧૭ } હુફ-ઝુદ, ખુબ-ઝુદ, hûf-zûd, khûb-zûd. નાં
૧૮૧૧૮ } સારો ક્રિયા કરનાર, આલાક ધર્મગુર. Subs. A
good minister of religion; an active spiritual
guide.

૧૮૧૧૭ અનફત, anaft. નાં તુકસાંન; જાઆંન; વાદલ; તરસ.
Subs. Harm; injury; a cloud; thirst.

૧૮૧૧૭ અવપત, avpat. કિં આસાં તું પડી જ. V. Imper.
Tumble (thou); fall down.

૧૮૧૧૭ ખુપ્ત, khûpt. કિં સુતો, ઉંઘાયો. V. Slept;
slumbered.

૧૧૮૧૧૭ ઓફતાક, ôftâk. નાં તલાવ, સરોવર. Subs.
A tank; a lake.

૧૧૮૧૧૭ અવફતાદન, avftâdan. કિં દુર થવું, સરી જવું;
પડવું. V. To go at a distance; to slide; to go
on smoothly; to fall. Comp. Av. ૧૦૦ + ૧૦૦,

પૃષ્ઠ + 'અ' = Sans. અવ + પત્ = Pāz. પ્રાપ્ત = Per.
افتاد , او فتاد

૧૯૯૭ હુફ્તાદે, hūftādē. See ૧૯૯૭ ōpēstē.

૧૯૯૭ હુપ્તાર, hūptār. કિં અં કુદરતી રીતે. Adv.
Naturally.

૧૯૯૭ હુફ્તશની, hūftashnī. See ૧૯૯૭ ōpsashnī.

૧૯૯૭ હુફ્તશને, hūftashnē. વિં પડનારું, સરી જનારું,
ઠોકર ખાતું. Adj. Falling; sliding; tumbling.

૧૯૯૭ હુપ્તસ્તન, hūptastan. See ૧૯૯૭ ōpashtan.

૧૯૯૭ ઓફ્તીનશને, ōftīnashnē. નાં બાવં પાછું રાખતું
—રેહતું. Abst. Subs. Keeping back; remaining
behind; receding.

૧૯૯૭ ઓફ્તીનીદન, ōftīnīdan. કિં પાછું રાખતું; રેહતું;
પાડતું. V. To keep back; to remain behind;
to recede.

૧૯૯૭ ઓફ્તીદન, ōftīdan. કિં વરસતું, પાછું પડતું, નીચે
પડતું. V. To rain; to fall back; to fall down.

૧૯૯૭ અનફ્તે, anaftē. See ૧૯૭ anaft.

૧૯૯૭ ખુફ્તન, khūftan. See ૧૯૯૭ khūpsīdan.

૧૯૯૭ હુફ્-તન, hūf-tan. See ૧૯૭ hū-tanva.

૧૯૯૭ હુફ્તન, hūftan. કિં છુપ્યું કરતું, ખાંચી રાખતું.
V. To hide; to keep secret; not to reveal.

૧૯૯૭ હુ-પત્વન્દ, hū-patvand. નાં સાથે જોડું; સારો
સંબંધ. Subs. A good connection; a good pair.

અન-પતે, an-patê. વિ० ધણી—માલિક વિનાનું, નધણ-
યાતું. Adj. Having no owner—proprietor.

હુ-પતે, hû-patê. વિ० સારા ધણી—માલિકવાતું. Adj.
Having a good owner—master.

હુફતગી, hûftagî. See હુફતશ્નê.

હુફ-તર, hûf-tar. વિ० વધારે સારું—બહુ—નેક. Adj.
Compar. Better; nobler; more virtuous. Per.

خوبتر

ઓપમન, ôpaman. નાં મોઢું, એહરો; પેદા કરતું;
ઉમેદ—એસેએઈ કરવી; સખખ; તકલીફીપણું. Subs.
Face; features; creating; expecting; making
an inquiry; reason; groundlessness; falsity.

આવ-પુર, âv-pûr. See આવ-પુર.

હુ-ફરાશ્મો-દાદ, hû-farâshmô-dâd. નાં
સુર્યને ઉગવાની આગમનનો દેખાવ; આકાશને ઉપર આવ-
વાનો વખત, બામદાદનાં ઝઝકલાંનો વખત. વિ० આગલ
વધતું; વધારો કરનારું. Subs. The appearance
before sun-rise; the time of sun-rise; the
morning twilight. Adj. Progressing; pro-
ceeding. Comp. Av. આવ-પુર-દેખાવ

હુ-ફરાશ્મો-દાદ, hû-farâshmô-dâd. See
above.

હુફ-રાઈનીદારી, hûf-râinîdârî. વિ० સારી
રીતે ચલાવનારું, મહલાએ—મર્યાદા રખાવનારું. Adj.
Well progressing; observing decorum—de-
cency.

હુફરશ, hûfarash. નાં ગોશ્તફરયાનની બેહનનું નામ ; અખતઅદુની બાયડીનું નામ ; સાહે બીછાણું. Subs. Name of the sister of *Gosht-Fryân* ; and the wife of Akht, the Conjurer.

હુફરીઆ, hûfarîâ. વિં સારી રીતે ચહવાયણું ; ઘણું ખ્યારું. Adj. Well-beloved ; very dear.

અન્-ફરીદ, an-farîd. વિં ખુબેરગી વિનાનું, મોટાઈવાણું નહીં તે. Adj. Void of greatness—eminence.

અન્-ફરીદે, an-farîdê. વિં મગર—આપમતલબી નહીં તે. Adj. Not proud—selfish.

અન્-ફર્વામશને, an-farvâmashnê. વિં હીલચાલ અટકાવનારું. Adj. Hindering the motion.

હુફ-રોબાકી, huf-rôbâkî. નાં સારો રેવાજ—રીતભાંત. Subs. A good custom—usage.

હુ-પર્વરશને, hû-parvarashnê. નાં સારીપેઠે પોષણ કરવું. Subs. Well-nourishing.

હુ-પર્વર્દાન, hû-parvardân. નાં નેકીથી પરવરેશ પામેલાઓ, દસ્તુર આદરબાદ મારાસ્પંદના બપાવાનું નામ છે. Subs. Those that are well-nourished ; name of the paternal grandfather of Dustoor *Aderbâd Mârâspand*. Pâz. ۱۳۵۱

હુ-પર્વર્દ, hû-parvard. વિં સારી રીતે પોષણ
કીધેણું ; પુરતી રીતે—તરતીબથી પરવરેશ થયણું ;
સારી ફરવશીવાણું ; આશીર્વાદ પામેણું. નાં ગુન્નરેલા પુરૂષોને
મોટે વપડાતો માનસુઅક શબ્દ ; એક દીનદાર દશ્તુરનું નામ.

Adj. Well-nourished ; sufficiently fed ; having an excellent *fravashi* or guardian angel ; blessed. Subs. A term of respect applied to deceased persons ; name of a devout Dustoor.

જીવન હુ-પર્વદન, hû-parvardan. ક્રિ० સારીપેઠે પરવરેશ કરવું—ઉપારવું—ઉછેરવું—પાલણપોષણ કરવું. V. To nourish—feed well.

અપરજામી અન્-ફર્જામી, an-farjâmi. વિ० આકેબત—સેવટ—પરિણામ—છેડા વિનાનું ; અપૂર્ણ ; અધુરું. Adj. Not producing any result ; having no end or conclusion ; imperfect ; incomplete.

પરજામી હુ-ફર્જામી, hû-farjâmi. વિ० સારાં પરિણામ—છેડાવાળું ; સંપૂર્ણ, તમામ. Adj. Having a good result ; conclusion ; end ; entire ; complete.

જીવન હુ-પર્દાન, hû-pardân. See જીવન hû-parvardân.

જીવન હુ-ફર્વદ, hû-farvad. See જીવન, જીવન hû-parvard.

જીવન-ફર્માની હુ-ફર્માની, hû-farmâni. વિ० સારાં ફરમાન—આજ્ઞા—હોકમને લગતું. Adj. Pertaining to a good precept—order—mandate.

જીવન-ફર્માન હુ-ફર્માન, hû-farmân. ના० ઘટવું—નેક ફરમાન—હોકમ—આજ્ઞા. Subs. A good precept ; a proper order—mandate.

હોફર હોફર, hôfrar. વિ० બદ, નકારા. Adj. Bad ; evil.

જિ

જિ ઓમ, ôm. સર્વં હું, મને. Pron. I; to me.

જિ ખુમ, khûm. નાં માંટણું, વાસણ, પાણીનો ઘડો. Subs.
An earthen pot; an earthen vessel to hold water; a pitcher.

જિ હોમ, hôm. હિં હું છું. V. I am.

જિ હોમ, hôm. નાં હોમ નામના ક્રેશતાનું નામ છે. પાદશાહ ક્રેદુનની ઓલાદનો એક શખ્સ કે જે પેગામ્બરી દરબજો હતો અને ઘણો જોરાવર હતો; જેણે “આઝરબાયજાન” શેહરમાં તુરકસ્તાનનાં પાદશાહ અક્રાસીઆબને પકડીને ક્યાની પાદશાહ કેખુશરોને સ્વાધીન કીધો હતો અને જેને પછવાડેથી તે પાદશાહે મારી નાંખ્યો હતો. “હોમસધી” તથા હોમનો રસ કે જે મોબેદ લોકો પાવમેહલની ક્રિયાનાં કાંમમાં વાપડવેશમાં લે છે. એક માનસનું નામ છે. Subs.
Hom, name of an angel or good spirit; an illustrious descendant of King Feridoon; he was of a robust constitution and rose to the high dignity of Prophetic mission. This eminent personage seized Afrâsiâb (the Turanian King) while wandering in *Azerbaizân* and gave him in charge of Kaikhosru, the Kyanian King; who afterwards put an end to his life; the *Hom* twigs (now brought from *Iran* by traders) and the *Hom* juice (prepared by Mobeds) are used in the Zoroastrian ceremonies of a higher order; name of a man. Comp.
Av. ~~સોમ~~ = Sans **सोम** = Per. **سوم**

૫૬૪ અનુમી, anûmî. નાં બકરું, ઘેટું; માકકસર કદનું
પશુ. Subs. A goat or lamb; a sheep; a middle-
sized beat. Comp. Av. ૫૬૫

૫૬૪ } હોમાએ, hô mâê. નાં અએ હોમ! એક સ્ત્રીનું નામ
૫૬૫ } છે જે ઈરાનની રાજગાદી ઉપર થોડો વખત હકુમત
કરી ગઈ હતી. Subs. Oh Hom! Queen Homâe,
who ruled over Persia for some time.

૫૬૭-૫૬૮ } અ-નુમાએશની, a-nûmâêshnî. વિં દેખાતું
૫૬૯ } નહીં, અંદીઠ, છુપ્યું. કિં અં છુપી રીતે.
૫૭૦ } Adj. Not visible; unseen; con-
cealed. Adv. Secretly; privately.

૫૭૧-૫૭૨ } આ-નુમાએશની, â-nûmâêshnî. વિં હુશ્યાર,
અબરદારીવાળું, પ્રકાશીત; ખોલ્યું, દેખાઈતું; પ્રગટ. Adj.
Intelligent; vigilant; clear; open; manifest.

૫૭૩-૫૭૪ } હોમાએશની, hô mâêshnî. નાં ભાવં નેગેહ-
૫૭૫ } બાની, અંચાવ, રક્ષણ, જતન. Abst. Subs.
૫૭૬ } Watch, protection, preservation;
care.

૫૭૭-૬૪ અ-નુમાએશને, a-nûmâêshnê. See ૫૭૮-૬૪,
૫૭૯-૬૪ a-nûmâêshnî.

૫૭૯-૬૪ હોમાસ્ત, hô mâst. નાં એક અંદગીનું નામ છે,
જે ઓરતોએ દશતાનની તથા સુવાવડીની હાલતમાં દશતાન
તથા સુવાવડની ઘટતી સંભાલ નહીં રાખી હોય તેઓની
નયતે,—થું જીવતાંજીવત કે મરણ પામવા પછી—કરવામાં
આવે છે. એ અંદગી ૪) તરેહની કરવામાં આવે છે.
૧ લી,—૧૨) ફરેશતાની નયતે ૧૪૪) ઈજરને કરવામાં આવે

છે. ૨) જી,—તેજ ફરેશતાની નયતે ૧૪૪) ઈજશને અને ૧૨) વંદીદાદ કરવામાં આવે છે. એ બેહુને હાલમાં નાદણી હમા-એશતને નામે જરથોશ્તીઓ ઓલખે છે; પણ આગલા વખતમાં પેહેલ્લીને “અએવક હોમાસ્ત” અને બીજીને “દો હોમાસ્ત” કરીને ઓલખતા હતા. ૩) જી,—ઉપલા ૧૨) ફરેશતાની નયતે ૧૪૪) ઈજશને તથા ૧૪૪) વંદીદાદ કરવામાં આવે છે. એને “દવાજ્દેહ-હોમાસ્ત” ને નામે આગલ ઓલખતા હતા, પણ હાલમાં એને મ્હોટી હમાએસ્તને નામે ઓલખે છે. ૪) થી,—૧૮) ફરેશતાની નયતે ૨૧૬) ઈજશને તથા તેટલાજ વંદીદાદ કરવામાં આવે છે. એને “દવાજ્દેહ-દો-હોમાસ્ત” ને નામે ઓલખે છે. પેહેલ્લી તથા ઓથી હમાએશત હાલના મોખેદો કરતા નથી, પણ બીજી અને ત્રીજી કરવામાં આવે છે. પેહેલ્લી તથા ઓથી હમાએશ વીશે મેં મારા ઉસ્તાદથી શાંબલ્યું છે. એ જુદી જુદી જાતની ૪) હમાએશની મતલબ વધતા ઓછા ખરચ પ્રમાણે કરવાને બની આવે તેને માટે ઠેડવેલું દીસે છે. વલી એક ઈજશને કરાવવા (અથવા ભણાવવા) નું સવાખ ૧૦,૦૦૦) તનાકુર વજન જેટલું, અને એક વંદીદાદ ભણાવવાનું સવાખ ૧,૦૦,૦૦૦) તનાકુર વજન જેટલું છે, એવું લખાણ પેહેલવી કેતાઓ ઉપરથી આપ-ણને મળે છે. Subs. The name of a prayer that is recited on behalf of women, living or dead, who, during their confinement or menstruation, may have failed to take that proper care required by either of those (physiological) conditions. The prayer is performed in four different forms:—(1) By reciting 144 *Izashnēs* in honour of the 12 *Ferishtās* or angels. (2) By reciting 144 *Izashnēs* and 12 *Vendidāds* in honour of the same *Ferishtās* or angels.

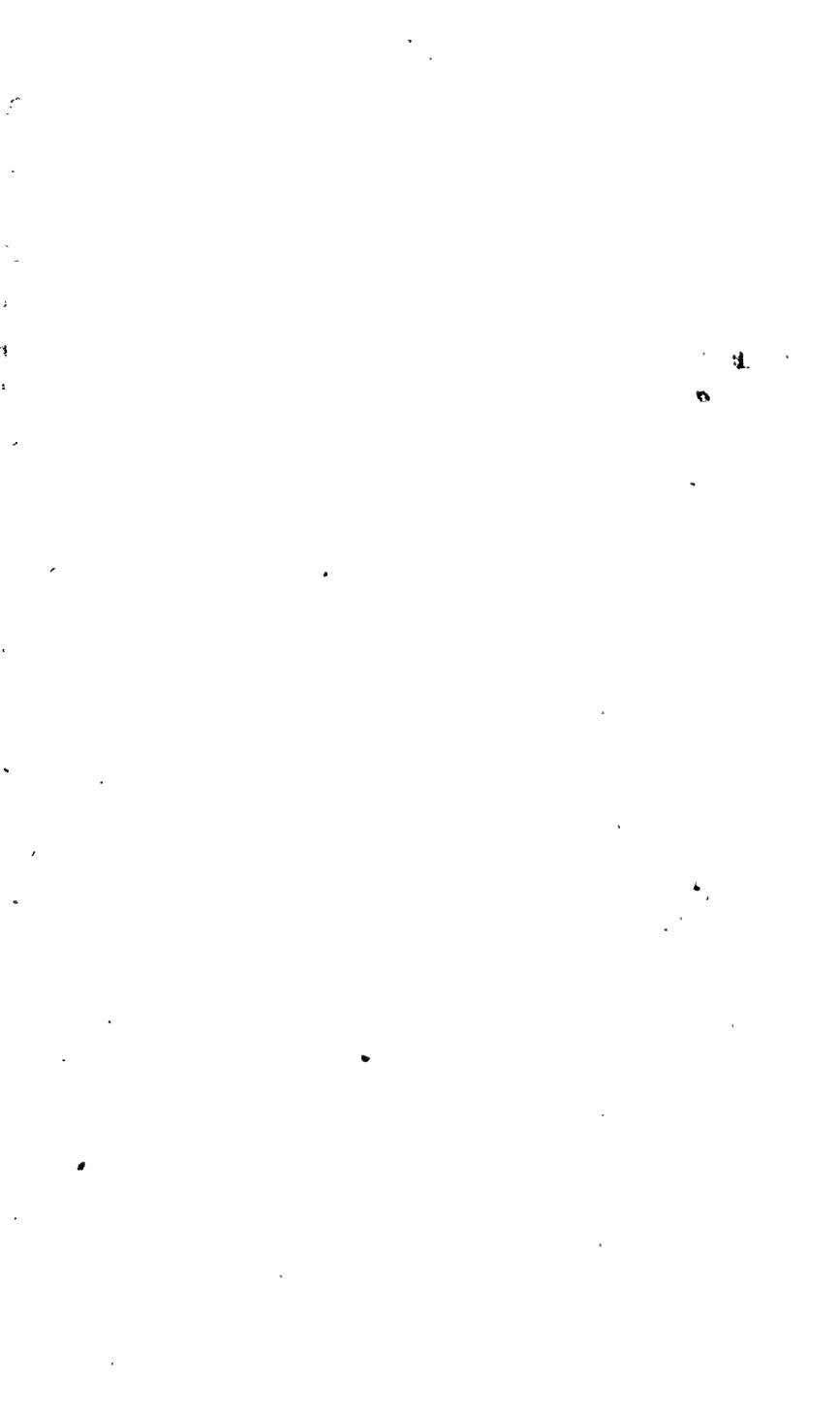

Both these forms of prayers are presently known among the Zoroastrians by the name of little *Hamâésht*, but in the early days, the former was called "*Aévak-Hômâst*," and the latter "*Dô-Hômâst*." (3) By reciting 144 *Izashnés* and 144 *Vendidâds*, in honour of the aforesaid 12 Ferishtâs or angels. This was formerly known by the name of "*Dvâzdêh-Hômâst*," but it is now known as the great *Hamâésht*. (4) By reciting 216 *Izashnés* and the same number of *Vendidâd* in honour of the 18 Ferishtâs or angels. This is called "*Dvâzdêh-dô-Hômâst*." Modern Mobeds do not perform the first and the fourth kinds of prayer. They only perform the 2nd and the 3rd. I have heard my religious preceptor refer to the 1st and the 4th. It seems that the four forms are prescribed with the object of meeting light or heavy expenses, that is to say, with the view to suit the means of different persons. We learn, besides, from certain Pehlvi books, that the virtue of performing or causing to be performed one *Izashné* is (considered) equal in weight to 10,000 *tanâfûrs*, and that of one *Vendidâd* to 100,000 *tanâfûrs*.

ગામ્બીર હુમાના-શ, hûmânâ-sh. ક્રિં ૦ અં ૦ વે મીસાલે,
તેની મુવાફેક. Adv. In that manner; similarly.

ગામ્બીર ઓમાનાક, ômânâk. નાં દાખલો, ઉપમા; સરખામણી; ૪

૭ (100) ૫૫
M

Col
N301 4/17/6

N.C

Central Archaeological Library,

NEW DELHI.

35821

Call No. R 491.5332
P. G. E. D

Author—

Title— Pahlii Gujarati and
English Dictionary

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return